

Kofyar: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Ndung hæ a nyi a bang-byiran nung seen Yesu Kristi laa Dauda laa Ibrahim. ²Ibrahim dok a ndaa Ishaku, mæn Ishaku a ndaa Yakubu, mæn Yakubu a ndaa Yahuza gæ mæjepnægæn muup. ³Yahuza dok a ndaa Peres gæ Zera, nægæn muop a Tama) Peres a ndaa Hezron mæn Hezron a ndaa Ram. ⁴Ram dok a ndaa Aminadab, Aminadab a ndaa Nahshon mæn Nahshon a ndaa Salmon. ⁵Salmon dok a ndaa Bowas wu nægæn muop gæ Rahab, Bowas a ndaa Obed wu nægæn muop a Rut, Obed a ndaa Yesse. ⁶Yesse dok a ndaa Dauda wu a long hæ, Dauda a ndaa Sulemanu wu nægæn muop a mat kop Uriya. ⁷Solomon dok a ndaa Rehobowam, Rehobowam a ndaa Abija, Abija ndaa Asa. ⁸Asa dok a ndaa Yehoshafat, Yehosafat ndaa Yoram wu a fuupkaam Azariya hæ. ⁹Azariya dok a ndaa Yotam, Yotam a ndaa Ahaz, Ahaz a ndaa Hezekiya. ¹⁰Hezekiya dok a ndaa Manase, Manase a ndaa Amon, mæn Amon a ndaa Yosiya. ¹¹Yosiya dok a fuupkaam Yekoniya gæ mejepnægæn muup daas gæshii wu mæ kok muop wak dær Babilon gænyi hæ. ¹²Ndangkong wu mæ kok muop wak dær Babilon gænyi hæ mæn Yekoniya wa ndaa Sheyaltiyel, Sheyaltiyel dok a fuupkaam Zerubabel. ¹³Zerubabel dok a ndaa Abiyud, Abiyud a ndaa Eliyakim, mæn Eliyakim a ndaa Azor. ¹⁴Azor dok a ndaa Zadok, Zadok a ndaa Akim, mæn Akim a ndaa Eliyud. ¹⁵Eliyud dok a ndaa Eliyazar, Eliyazar a ndaa Matan mæn Matan a ndaa Yakubu. ¹⁶Yakubu dok a ndaa Yusufu mis Mariya wudung a nyi laa Yesu wu gæ mæ yong shi Kristi hæ. ¹⁷Dip-dip seen wu yagal shi Ibrahim mwaan gæ lang shi Dauda, muop a sarka-feer, wu yagal shi Dawuda mwaan gæ lang shi wu dok mæ kok muop wak dær Babilon gænyi hæ, seen a sarka-feer, mæn wu yagal shi wu dok mæ kok muop wak dær Babilon gænyi mwaan gæ lang shi Kristi, seen a sarka-feer. ¹⁸Laa nung Yesu kristi dok taa a kam hæ. Nægæn muop Mariya dok a mat yaa Yusufu. Dok mæ lapshak duk mou mæn mæ kat nyi gæ gam wu tong a dær Mærip Wuret hæ. ¹⁹Mis muop, Yusufu, dok a gurum wukær mæn tangkop ji pyan nyi dar mou. Lat mæn tang war dær gapdik nanyi yi nnawat. ²⁰Nyi pæ dæ dat kam mæn me mæwong Naan dellang dær muop nsugun, mæn yen "Yusufu laa Dauda, gæ lugut dær mang Mariya npe mat gæ mou, nsa gam wu nyi gænyi hæ tong a dær Mærip Wuret. ²¹Yong gæ laa a lalaa, yong gæ pæs sëm muop a Yesu, nsa a nyi yong gæ angkaa gurum afe nfu wubis amuop. ²²Bii nhæ dok taa kam a npe kægæt læfu wudok Miskagam laa nfu wulaa-bæləpnəan, yen, ²³"Gu naa, duan nanyi yong gæ mang gam mæn laa lalaa, ya gæ mæ yong sëm muop shi Imanwel"—wawu "Naan shibət mu." ²⁴Yusufu mii nsaam mæn chin kabi wu mæwong Naan laa gænyi hæ mæn mang nyi waa mat muop. ²⁵Mæn Yusufu teer gænyi mou har mwaan gæ laa lalaa. Mæn yong sëm muop shi Yesu.

Chapter 2

¹Ndangkong mə laa Yesu nBaitalami gəyil Yahudiya gəshii long Hirudus, mən məbyiman mə tugat nggan-fuuskaa mə jya nUrushalima mə yen, ²"De lalaa wu mə laa nyi a long Yahudawa hə a ne? Mə naa dāgar afe nggan-fuuskaa mən mə jya dər mə wap nyi." ³Long Hirudus kələng kam mən weel nyi, gə gurum Urishalima dip. ⁴Hirudus təl ndaawang wunan gə məbyiran dip, mən nang fu muop yen, "Dok gətap gə mə laa Kristo nanyi a ne?" ⁵Mə laa gənyi mə yen "A nBaitalami gəyil Yahudiya nsa dok wukaafung nanyi ran dən yen, ⁶"Wa yi zak Baitalami, gəyil Yahudiya, a yi a wukəkat dau gənaar mələngtagam gəyil Yahudiya mou, nsa me wukangkaa gə tong mpət ndəgən yi, a nyi gə kwət a wutap Izraila muop wu a gurum anə hə." ⁷"Lat mən Hirudus yong məbyiman gəsok mən nang shii wu dāgar nanyi nyin kaashik. ⁸Mən lep muop mə mwaan nBaitalami, yen, "Mwaan gu tang lalaa nanyi dāgat n-yit, gu kat nyi bə gu laa gə an dēwar an zak mwaan a wap nyi yi." ⁹Mə kələng bələp long lat mən mə yigil mwaan-mwaan adu, mən dāgar wudok mə naa nggan-fuuskaa hə langtagam muop mən mwaan gə lang gəpe wu lalaa nanyi nnəgən hə. ¹⁰Mə naa dāgar nanyi mən took muop pya badən. ¹¹Mə ruo nlə mən mə naa lalaa nanyi shiḃət nəgənmuup Mariya. Mən mə zən mən mə wap nyi. Mə ap dəbap gəmuop mən mə pən zinariya, gə dyeltuut, gə mur. ¹²Naan delkom muop nkwət nua gə wak dər Hirudus shizak mou, lat mən mə bat war wudyik wakdər gəyil amuop. ¹³Mə wak lat mən məwong Naan laa dər Yusufu ndəgən sugun yen, "Yagal gə mang lalaa gə nəgən muop gə yak gə mwaan mMasar. Tong nnəgən dē a an par gə a la dərgə nsa Hirudus yong gə tang lalaa nanyi dər tə." ¹⁴Nləpar nanyi mən Yusufu mang lalaa nanyi gə nəgən muop mən waalap mMasar. ¹⁵Mən tong nnəgən bə Hirudus gə muut. Dok taa kam a dər kəgət bii wudok Miskagam laa nfu wukaafung yen, "Gə a yong laa nə mpət ndəgən Masar". ¹⁶Hirudus naa kat məbyiman nanyi mə fən jin mən tuup muop lee. Mən lang lep mə tuo jep daas dip wu yii muop maa vəl mou hə mBaitalami gə gogot pee wu nggan nanyi, kun wagap zagat shi yii wudok kələng fu məbyiman hə. ¹⁷Lat mən ləfu wudok Irimiya, wulaa-bələpnaan laa hə kəgət, ¹⁸"Mə kələng wal gə tong ciin nRama, Rahila fu wal kop jep də, nyang zwaan nsa mə won." ¹⁹Hirudus muut mən me məwong Naan nyin kaashik NYusufu nsugun nMasar, yen, ²⁰"Yagal gə mang lalaa nanyi gə nəgən muop gə waadər gəyil Izraila nsa muop wudok fu tang nooklang lalaa nanyi mə dēm gwe." ²¹Yusufu yagal, mang lalaa gə nəgən muop mən waadər Izraila. ²²Bən kələng nkwət Arkelayus lap long Yahudiya nkop ndaa muop Hirudus mən lugut dən waa yaa nnəgən shimuup. Ndangkong Naan dəlkom muop ndəgən sugun mən yagal waalap ngan gəyil Galili. ²³Mən mwaan gə tong nme gəfər wu gə mə yong shi Nazaret. A nyi kəgət fu ləfu wudok wulaa-bələpnaan laa nkwət yong mə yong nyi shi gurum Nazaret.

Chapter 3

¹Ndægən bitmuop nanyi mən Yahaya Wukənpe nyi fu shakbələp ngəgər gəyil Yahudiya yen, ²"Gu nyit wubis nsa yil-long gətətəng wulduk. ³Nsa a nyi shi ndung Ishaya wulaa-bələpnaan dok laa ləfu a kaa muup, yen, "Dəgəl mægwo wu nyi fu yongpe ngəgər, 'gu chin war Miskagam, gu myap warshii gəfe deer.'" ⁴Yahaya dok bii gə byang a swoop kulmi a nyi a byaat afe, gə zau nar shi bwon muup. Sə afe dok a chigəl gə muon. ⁵Mən gurum Urishalima gə Yahudiya gə gan Kong Urdun dip mə fat mwaan dər muup. ⁶Mən Yahaya kən muop nKong Urdun, muop fu seer wubyas gədu. ⁷Lat mən naa Farisiyawa muop gə Sadukiyawa fu jya dər muop mən laa gə muop yen "Gun jep zem, a wudəng dəlkom gu gu suo yi fu dəfil wu kot nwul eh? ⁸Gu chan jepe wu gə nyin bat gəgu. ⁹Naa yong gu dʻye gu yen, 'A Ibrahim a ndaa mu.' Nsa an fu laa gəgun, Naan gə boot npe bat pang muop nhə nwak jep Ibrahim." ¹⁰Mə dən sep gwe shi bədər təng muop. Təng wu gə bee jep wuret mou bə gə mə gap ntak nwus." ¹¹An fu kən gun shi am nung bat. wu maa an waa kwət nwul, a mak npe wut teng kogop gəfe mou. A nyi ji gə kən gun shi Mərip Wuret gə wus. ¹²Gətet gəfe nyi nsar muop dər fii fiin yi dədong, mən wagar əksə dək ndəgən meh. Mən lat bə nung rip shi wus ndung gə dēm pit mou hə." ¹³Lat mən Yesu tong nGalileee wul nKong Urdun npe Yahaya kən nyi yi. ¹⁴Mən Yahaya tangkop dən shi muop yen "Dong dʻyin a gə gə kən an bə gə yagal gə wul dər nə a?" ¹⁵Mən Yesu lap yen "Gə chin dat kam hə gədet nhə, nsa dōng dʻyin mə kəgətful byiwukər." Lat mən Yahaya lapdēm. ¹⁶Ndangkong mə kən Yesu mən pət bər ndəgən am, mən gəbətəng ep nnyi. Mən naa Mərip Naan nsam kabi bəl hə, mən sam lang kaamuup. ¹⁷Lat mən mə kələng memə dēgəl gəbətəng laa yen "Ndung hə a laa gədam anə. Took nə pya gəret gənyi"

Chapter 4

¹Lat mən Mərip mang Yesu waadər gəgər gənyi dəwar Shetan katshii muup yi. ²Yesu sənfu bit yagurum-vəl nfuus gə ləpar, lat mən bəlak tə nyi. ³Wu katshii nanyi ji laa gənyi yen, "Də gə kwət a Laa Naan bə bat pang muop nhə wak nawe gənyi." ⁴Mən Yesu laa gənyi yen, "Mə yil gwe den, 'Gurum gə bar a shi nawe dat mou, də a shi bəlap wu gə tongpət nfu Naan hə'". ⁵Lat mən Shetan mang nyi mwaan gəfər gənyi mən lang nyi gəsung ləwap wuyoon, ⁶mən laa dər muup yen, "Də gə kwət a Laa Naan bə gə paar gə taa n-yil, nsa nyi a wuyiyil gwe, 'Yong gə laa dər məwong gəfə mə nkangkaa gə' mən 'Gə mə lap gə gəsar muop, yong gə chit kwak gə shi pang.'" ⁷Yesu laa gənyi yen, "Nyi a wuyiyil gwe, 'Gə katshii Miskagam gəgə Naan mou.'" ⁸Shetan bən mang nyi kaa gə pang gənyi mən nyin yil-long gəyil dau nnyi nau gə dōng gəmuop. ⁹Mən laa dər muup yen, "Gə a pən jepe muop nhə dip ngə, də gə dugum ntagam nə mən gə wap an." ¹⁰Yesu laa dər muup yen, "Yagal gə kyem hə, Shetan! Nyi a wuyiyil gwe, 'Yong gə wap a Miskagam gəgə Naan, mən gə chin bəlang a nnyi dat.'" ¹¹Lat mən Shetan nyit nyi, mən məwong muop jya mə wap nyi. ¹²Yesu kəlang nkwət mə yaa Yahaya mən gap baa waadər Galili. ¹³Nyit Nazaret mən mwaan gə tong nKafarnahum wu nyi dukduk gə Chip Galili, ngan gəyil Zabaluna gə Naftali. ¹⁴Dok taa kam a dər kəgət ləfu wudok Ishaya, wulaa-bəlapnaan laa yen, ¹⁵"Gəyil Zabaluna gə Naftali, dukduk gə fu Chip wu gap Kong Urdun deltaa, Galili Məjong!" ¹⁶Gurum wudok mə tugatdōk nkwoo hə mə naa peewusaan, muop wudok mə tugatdōk ngan gəpe riin muut hə, pee saan kaamuop. ¹⁷A gəshii nyi mən Yesu bən shakbəlap mən yen, "Gu nyit wubis nsa yil-long gəbətəng wulduk." ¹⁸Shi wudok mwaandok fu chip Galili mən naa daas vəl wu a məjepnəgən shak hə. Nde a Saminu wu gə mə yong nyi shi Bitrus hə gə emnəgən muop Andarawus muop fu zwam jeng gədu nchip nsa muop dok a məkwat cherep. ¹⁹Yesu laa gə muop yen, "Gu ləng gədər nə, yong a bat gun gu wak fuər gurum." ²⁰Dat wagap bər mən mə nyit jeng gəmuop mən mə ləng gədər muop. ²¹Yesu yagal nyit pee nanyi dat mən bən naa nde daas vəl a məjepnəgən shak, nde a Yakubu laa Zabadi gə emnəgən muop Yahaya. Dok muop ndəgən chii am gəpe gəme ndaamuop Zabadi, muop fu myap jeng gədu. Yesu yong muop. ²²Dat wagap bər mən mə nyit chii am gə ndaamuop mən mə ləng gədər muop. ²³Yesu zar gəyil Galili dip, nyi fu sheepee nləwap amuop, nyi fu shakbəlap langship yil-long Naan, nyi fu dək wugok gənaar muop. ²⁴Bəlap afe səlpee gəyil Suriya dip, mən gurum gə jya gə wugok muop dip dər muop, gə muop wu muutlaa byiyaa didyak-didyak yak muop, gə muop wu damwam weel muop, gə muop wu duam-bərang, gə muop wu shishik muop duamkum hə. Yesu dək muop. ²⁵Gurum wukəgəi mə ləng gədər muop gəyil Galili, gə Dikapolis, gə Urishalima, gə Yahudiya gə pee wu gap Urdun deltaa.

Chapter 5

¹Yesu naa gurum wukəgəi dat mən kaa yaa gəpang. Tong lat mən jəpgədər muup mə jya dər muup. ²Epfu muup shee muop yen, ³"Wuret lang-nkaa muop wu a pya nndəgən mərıp, nsa yil-long gəpətəng a nə muop. ⁴Wuret lang-nkaa muop wu fu tugat chiin, nsa yi gə mə zwaan muop. ⁵Wuret lang-nkaa wu zəzugam muop, nsa a muop gə mə yaa gəyil. ⁶Wuret lang-nkaa muop wu gə bəlak gə amtə npe byiwukər hə, nsa gə mə agal. ⁷Wuret lang-nkaa muop wu naachigir, nsa gə mə naachigir kaamuop. ⁸Wuret lang-nkaa muop bəzung muop a kyagad hə, nsa gə mə naa Naan. ⁹Wuret lang-nkaa muop wu tang tugat-chagap, nsa gə mə yong muop shi jep Naan. ¹⁰Wuret lang-nkaa muop wu mə twang muop gəfu byiwukər hə, nsa yil-long gəbətəng a nəmuop. ¹¹Wuret lang-nkaa gu wu gurum mə agas gun, mən mə twang gun mən mə pam gun dat baan nsa an. ¹²Gu chin tookpya, nsa kopgəshii gu nyi gwet gəbətəng. Nsa dok mə twang mələa-bələpnaan wu mə yaa war ngun hə a kam hə. ¹³A gun a kəgən gəyil. Mən də kəgən nzugum bə gə mə chin a nang nban shang shizak yi? Nyi gə kyen zak mou, nlat bə mə kon-a-kon dat mən gurum mə dal kaa. ¹⁴Gun a peewusaan gəyil. Gəfər wu langdok gə ləbung bii nyi gəsok mou. ¹⁵Gurum gə lang wus shi til-ngong mən n-ogot kaa shi tukushi mou, gə den a gətal dēwar nsaanpe yi dip gəpang. ¹⁶Dagat peewusaan gəgu saan yi tagam gurum dēwar mə naa bəlang gəgu wuret yi mən mə təgər Nda gu wu gəbətəng hə. ¹⁷Naa yi gu yen a wul a dər baa gə byitət gə byiyil mələa-bələpnaan. A wul a dər baa gə muop mou, a wul a npe mə wak yi ruo nogot. ¹⁸A laa naduk yi gəgun, gəbətəng gə gəyil gə mə lat, məbi wa til ndəgən byitət gə del dat baan mou, jepe gə waa nrə a nogot. ¹⁹A waa nnyi, məgwuo nroop məbi wa wutil gənaar byitət muop nhə mən nshee gurum muop gənyi bə gə yong nyi a shi wutil ndəgən yil-long gəbətəng. Məgwuo wu tət muop mən shee gurum kam hə bə gə mə yong nyi a shi wuyoon ndəgən yil-long gəbətəng. ²⁰A laa yi gəgun, dagat nə byiwukər agu nmaa nung məbyiyil gə Farisiyawa muop mou bə yong gu kat pəruo ndəgən yil-long gəbətəng mou. ²¹Gu kələng nkwt mə laa dər muop wudok nmok yen, 'Gə tə gurum mou,' mən 'Məgwuo wu tə gurum bə gə mə nogol nyi. ²²Gədəs hə, a laa gəgun nkwt bət məgwuo nyal dər emnəgən bə gə mə nogol nyi; məgwuo nlaa gə emnəgən muup n-yen, 'Gə a wubaan gurum!' bə par gə dər ntagam gəwur daskagam; məgwuo n-yen, 'Gə a wuyogor!' bə gə mə tak nyi nləwus. ²³A waa nnyi, d̄yin gə mwaan gə byipən npe byitok gəkaa rək-tok mən gə d̄ye nkwt emnang nyi gə weel gəgə, ²⁴bə gə nyit byipən agə ntagam rək-tok nanyi mən waa gə myap gəkang gə gə emnang ndang she gə waaji gə pən byipən agə. ²⁵Gapdər gə myap gəkang gə gə gurum wu pam gə shi wu gu kutnyi gəwar lə sheep hə. A kam mou bə wupam gə gə shen gə nwusheep, mən wusheep nshen gə nwubalpe, wubalpe gə tak gə nləbal. ²⁶A laa naduk, par gə pət dagat nə gə kwat shagal wu nkaa gə nanyi a dip mou. ²⁷Gu kələng dok mə laa mə yen, 'Gə teer gə mat məgwuo mou.' ²⁸Gədəs hə a laa gəgun nkwt məgwuo wu naa məmat a naape koor hə, bə teer gwe gənyi nbəzung muup. ²⁹Də yit gə gəsar wumis nkwt a tugus pal gəgə bə gə gogol gə shang mən gə tak hə. Nsa me beep gə nlat baan bə d̄ong maa wu gə waa dər ləwus gə səsak dip. ³⁰Də sar gə wumis nkwt a tugus pal gəgə bə gə gap gə tak hə. Nsa me beep gə nlat baan bə d̄ong maa wu gə waa dər ləwus gə səsak dip. ³¹Dok mə bən laa mə yen, məgwuo wu chen mat muup bə nyi shen byiran kəgət nung tə d̄yik nny. ³²Gədəs hə a laa gəgu nkwt məgwuo ntə d̄yik gə mat muup, nə nkwt a gəkaa bələp b̄waar mou bə den nyi a gəwar b̄waar. Məgwuo wu lap nyi ndangkong mə tə d̄yik afe, bə nyi zak a fu b̄waar. ³³Gu bən gu kələng nkwt mə laa dər muop wudok nmok mə yen, 'Gə səgər kə wurum mou, də gə chin bii wu bəzung gə mang hə dər Miskagam.' ³⁴Gədəs hə a laa gəgun gu səgər gə məbi mou, gu səgər gə gəbətəng mou, nsa a nyi a pətong-long Naan; ³⁵gu səgər gə gəyil mou, nsa a nyi a pətəp kwak muup; gu səgər gə Urishalima mou, nsa a nyi a gəfər Long wuyoon. ³⁶Gə səgər gəkaa gə mou, nsa yong gə boot npə bat swoopkaa gə wa game nwaa wupya ko wuchip mou. ³⁷Də bələp agu ndar a gəkaa 'əu' bə a 'əu' d̄ə a 'hayəu' bə a 'hayəu'. Ndel gəkaa ndung bə tong a dər Shetan. ³⁸Gu kələng nkwt dok mə laa mə yen, 'Yit n̄kop yit,' mən 'agas n̄kop agas.' ³⁹Gədəs hə a laa gəgun, gu nyang gurum wubis mou. Məgwuo nchit gəngə ngan dasə, bə gə bat gan nde gə pən nyi. ⁴⁰D̄yin məgwuo ntangkop mwaan gəgə nləsheep, mən nmang byaat byang agə bə gə nyit byaat əbər agə nau nnyi. ⁴¹Məgwuo nsaa gə a mat mwaan-mwaan mel game yi bə gə mwaan gənyi mel vəl. ⁴²Məgwuo wu d̄ang məbi bə gə pən nyi, gə bat dangkong gə shen məgwuo wu tangkop lap kaat fu gə mou. ⁴³Gu kələng nkwt dok mə laa yen, 'Dem emnang mən gə nyang wukas gə.' ⁴⁴Gədəs hə a laa gəgun, gu dem wukas gu mən gu dangnaan npe muop wu fu twang gun hə, ⁴⁵dēwar gu wak jep Ndaa gu wu gəbətəng hə yi. Nsa bii nyi fuus afe kaa kə gurum wubis gə wuret hə muop, mən bii lep gə fan kə gurum wukər gə wubaan. ⁴⁶Də gu dem a muop wu mə dem gun dat bə a me a kopgəshii gu yi? Mə lap gəndung muop bii mə chin a kam mou a? ⁴⁷Də bii gu nang a məjepnəgəngu dat bə gu chin a me maa nung gogot gurum yi? Məjong muop jet gə chan a kam mou a? ⁴⁸A waa nsa kam hə, gu kagat a lengwaar, kabi Nda gu wu gəbətəng a wukəgət hə.

Chapter 6

¹Gu kang yong gu chan byiwukər a npe gurum naa yi dat, gu chin kam bə gun gə kopgəshi dər Nda gu wu gəbətəng hə mou.²Də gə badər pən bii nməgwuo bə naa yi gə duam gə gurum kabi wu mweng muop bii mə chan nləwap gə gəwar npe gurum təgər muop yi. Chin kam bə gə gə kopgəshi mou. A laa naduk gəgun, mə kat kopgəshi du gwe.³Də gə badər pən məbi nməgwuo bə gə nyit sar dakul nman bii wu sar dasə fu chin mou,⁴dəwar byipən agə waa bii gəsok yi. A kam bə Nda gu wu gə naa jepe gəsok hə gə pən kopgəshi ngə.⁵Gə yagal dər dāngnaan bə gə chin kabi nung mweng muop mou, nsa muop bii mə tangkop d̄yam dāngnaan yi nlewap gə gəwar dəwar gurum mə naa muop yi. A laa naduk gəgun, muop mə kat kopgəshi du gwe.⁶Də gə badər dāngnaan bə gə rə ndəgən lə agə, ogot fulə mən gə dāng Ndaagə wu nyi gəsok hə. A kam bə Ndaagə wu gə naa jepe gəsok hə gə pən kopgəshi ngə.⁷Gə dāngnaan bə, gə nook bələp tək̄yit wubaan kabi ndung Məjong bii mə chan hə, endye gə muop bə mə kat Naan gə bəs nkələng dun nsa ləfu gədu wu gwet hə.⁸Waa nsa kam hə, naa yong gu wak kabi muop hə, nsa nda gu man jepe wu gun fu tangkop ndəng she gu nang fu muop.⁹Waa nsa kam hə bii gu dāngnaan kam hə: 'Ndaamu wu fugətəng, mang d̄yin mə saar səmgə,¹⁰Mang yil-long gəgə wul. Mang mə chin bii wu gə dēm̄kop gəyil kabi wu fugətəng hə.¹¹Pən sə wu gə mə tankop chinyi nmən,¹²Kon wubyas gəmu, kabi wu bii mə kon wubyas muop wu mə chan wubyas nmən hə zak.¹³Gə nyit mən mə ruo ndəgən katshii mou, d̄e gə tagat mən nfu byiwubis.¹⁴Nsa d̄e gu kon wubyas gurum muop, bə Ndaagu wu fugətəng gə kon wubyas agu zak.¹⁵Də gu kon wubyas gəmuop mou, bə Ndaagu zak gə kon wubyas agu mou.¹⁶A kam shizak, d̄yin gun fu sən̄fu bə gu mang d̄ogor kabi wu mweng bii gə mə chan hə mou, nsa bii mə d̄yan yit du dəwar gurum mə man muop fu sən̄fu yi. A laa naduk gəgun, mə kat kopgəshi du gwe.¹⁷Də gu sən̄fu gu bə gu məm kaa gu shi muor mən gu vang yit gu,¹⁸yong gurum mə nman nk̄wət gun fu sən̄fu, d̄e a Ndaagu wu gə naa jepe gəsok hə dat; Ndaagu wu gə naa jepe gəsok hə, gə pən kopgəshi ngun.¹⁹Naa yong gu chinkən byilong dər kaasuk gəyil, pee wu dəsər gə mə aar mən nlat bə wam, d̄agat bə wat jya mə kok.²⁰De a npe kam bə gu chinkən byilong dər kaasuk gəbətəng, pee wu dəsər gə aar mou, mən gə wam mou, wat jya gə kok mou.²¹Nsa pee wu byilong agə nnəgən bə engə a nnəgən zak.²²Yit a nyi a til-ngong nung shishik. D̄yin yitgə a wuret bə səsak gə peewusaan.²³D̄yin yitgə ndam, bə səsak dip nk̄woo. A waa nsa nyi, d̄e peewusaan agə nk̄wət a k̄woo, bə k̄woo nanyi a k̄yit a!²⁴Məgwuo gəme gə wap daskagam vəl mou, nsa bə nyangyit nde d̄e d̄emyit nde, d̄agat bə pənkaashik nde mən nləbak shi nde. Gə boot npə wap Naan gə byilong mou.²⁵A waa nnyi, a laa gəgun, gu weel gə kaasuk gəkaa bii wu gu sə gə bii wu gu sua mou, nau gə shishik gu, gəkaa bii wu gu b̄yaang. De tooklang a wu maa sə, mən shishik a wu maa byaat mo?²⁶Gu naa yer gətəng. Bii mə kop, d̄e mə d̄yip, d̄e mə təl yi d̄ək nmee mou, mən Ndaagu wu gəbətəng bii sə gəmuop. Kan gun a wu maa muop mou mə?²⁷A wudang gənaargu bə nweel kam bə d̄əl zaa yii muop yi?²⁸A waa nme gu wel nsa lee b̄yang yi? Gu naa shi pel jepe wu bii fyar gəlaap hə. Bii gə mə chan bəl̄ang d̄e gətaa raa byad yi mou.²⁹Dau kam hə, a laa gəgun, wa Sulemanu ndəgən yoon afe dok kat byaad kabi nəmuop hə mou.³⁰De Naan nmyap wung wu gəlaap, wung wu bii nyi chinyi mən d̄ədaar bə fii d̄e a kon nwus dat, bə gə duu gun shi byaat mou a? Pən-naduk agu kat³¹Naa yong gu weel mən gu yen, 'De gə mə sə a me?' ko gu yen, 'De gə mə sua a me?' ko gu yen, 'De gə mə b̄yang a me?'³²Nsa Məjong bii mə tang jepe nanyi, mən Ndaagu wu gəbətəng man nk̄wət gu tangkop muop.³³Bii chin wupel: gu tang a yil-long Naan gə byiwukər gəfe, bə gə mə pən jepe nhə dip ngun.³⁴A waa nnyi, gu weel gə d̄ədaar mou, nsa d̄ədaar gə weel gə kaashik. Bit didyak-didyak gə weel gədu.

Chapter 7

¹Gu sheep mægwoou mou, yong baa mə nsheep gun zak.²Nsa bii kwat wu gu gap gu tak nkaa mægwoou, gə mə gap ntak nkaagu a kam zak, gongong wu gu kat bii gənyi hə, gə mə kat a kam gənyi ngun.³Waa nme gə fu naa kamshit n-yit emnang mən gə boot npə naa gətshep wu n-yit gə mou eh? ⁴Chin a nang gə yi laa dər emnang gə yen, 'Dagat a shang kamshit wu n-yit gə yi,' de gətshep nyi n-yit gə eh? ⁵Mweng muop! Yawar gə shang a gətshep wu n-yit gə hə dəwar gə naa pee yi has, bə gə shang kamshit wu n-yit emnang hə.⁶Naa yong gu pən bii wusəsaar n-as muop. Gu tak bii wuret ntagam zeng mou. Gu chin kam bə gə mə dalkaa shi kwak muop mən mə nbat ntee gun.⁷Gu dāng, bə gə mə pən ngun. Gu tang, bə gu kat. Gu kwak fulə, bə gə mə ep ngun. ⁸Nsa mægwoou wu dāng, bə gə lap; mægwoou wu tang bə g kat; gurum wu kwak fulə, bə gə mə ep fulə nnyi. ⁹A wuda gənaar gu də laa muop nnang gəgəl nawe bə pən pang nnyi eh? ¹⁰Dagat bə nnang a cherep bə pən woo nnyi eh?¹¹De gun ndung a wubəbyas mən gu man npə pən byiwuret njep gu bə Ndaagu wu gəbətəng gə pən jepe wuret ngurum muop wu mə nang fumuup hə mo? ¹²A waa nnyi, bii wu gə tangkop gurum mə chin ngun hə, bə gu chin zak nmuop. Ndung hə a nyi a byitət gə byiyil məlaa-bələpnəan.¹³Gu ruo fukərang wu fəfogor, nsa fukərang gə war dam muop a wu kəkaam, mən gurum gwet bii mə ruo a nnəgən. ¹⁴Fukərang gə war tooklang muop a wu fəgogor; bii laafu gə ruo, mən gurum wu gə mə ruo nnəgən muop nbəl mou.¹⁵Gu kang suk gə məlaa-bələpnəan wurum, wu gə mə wul dər gu ndəgən shim təm de muop wagap a aslaar. ¹⁶Yong gu man muop a shi bii wu gə mə chan hə. Kan gurum jet gə mə kat jeptəng wuret nshik nələk, də mə kat wut yi nshik nəkyen mə? v 17 A kam shi, təng wuret gə sam a jep wuret, təng wubaan gə sam a jep wubaan.¹⁸Təng wuret gə sam jep wuret, təng wubaan gə sam jep wubaan. ¹⁹Təng wu gə laa laa wuret mou bə gə mə gap mən mə ntak nwus. ²⁰A waa nnyi, ya gu man muop a shi jep muop. ²¹A gurum a dip wu gə yong an shi 'Miskagam, Miskagam' hə gə mə kat pəruo ndəgən yil-long gəbətəng mou, a muop wu gə mə chan bii wu Ndaanə wu gəbətəng gə tangkop hə.²²Gurum mbəl dat gə mə laa gə an parde mə n-yen, 'Miskagam, Miskagam, dok mə laa bələp gə səm gə, mən mə chen damwam, mən mə chan ndəgən səm gə mo? ²³Nlat bə a laa gə muop dar a yen, 'Jet a man gun mou! Gu yigil ntagam nə, gun mə chan wubyas.²⁴Waa nsa kam hə, mægwoou wu kələng dəgəl nə mən lapdəm bə nyi a kabi gurum wudok ḍyik lə afe gəlaar hə. ²⁵Fan lai, am pət, mən kogom ḅwap lə nanyi; nau gə kam mə ship mou nsa dok mə ḍyik nyi a gəlaar.²⁶Mægwoou wu kələng bələp gənə mən lapdəm mou bə nyi a kabi wuyogor wu ḍyik lə afe gə- ees hə. ²⁷Fan lai, am pət, kogom ḅwap lə nanyi, mən rəgəp wagap dau."²⁸Yesu laa bələp laat kam, mən rəng gurum wukəgəi muop, ²⁹nsa shee muop kabi gurum wu nyi gə kamshik hə, a kabi nung məbyiyil gəmuop mou.

Chapter 8

¹Yesu sam taa gəpang nanyi mən gurum wukərgəi mə ləng gədər muup. ²Mən me təlogom ji zənsəhik ntagam muup mən yen, "Miskagam, d̄yin gə d̄em bə gə d̄ak an". ³Yesu shen sar bəm nyi mən yen, "A d̄em. Kagam dat". Gə laa mou mən logom afe lat⁴Yesu laa yen, "Naa yong gə laa gə məgwuo mou. Mwaan bigə dat, mwaan gə nyin sak dər ndaawang mən gə pən byiwap wu dok Musa laa hə, npe d̄ə waa twamshik nmuop."⁵Dok yesu rə dat nKapernawum mən me long məlek ji dər muup mən d̄ang nyi ⁶yen, "Miskagam frang gənə teerdok, shik muutkum mən nyi ndəgən muutlaa." ⁷Yesu laa gənyi yen "Ji gə a d̄ak nyi." ⁸Long məlek nanyi lap yen "Miskagam, a mak npe gə rə lənə yi mou, laa a ləfu dat bə frang gənə gə bar. ⁹Nsa an a gurum ntagam wu kamshik mən bən an gə məlek nsar nə. A laa dər mee a yen, 'Mwaan,' bə mwaan; a laa dər nde a yen, 'Waa gəji,' bə waaji, a yen 'Frang anə chin bii nhə,' bə chin". ¹⁰Yesu kələng kam mən rəng nyi, mən laa dər muop wu gədər muup hə, yen, "A laa naduk gəgun jet a kat məgwuo gə pən-naduk kam ndəgən Izraila mou." ¹¹A laa gəgun gurum yong gə mə tugat gwet ngas-fuuska gə gan-fuusrə jya mə nsəsə gəpe gəme gə Ibrahim, gə Ishaku, gə Yakubu nyil-long gəbətəng.¹²Mən nlat mə chen jep yil-long nanyi wak lap gəbhang nkwoo, gəpe wu yong gə mə wal ba n-arap fumuop." ¹³Yesu laa d̄ə long məlek nanyi yen, "Waa dat! Kabi wu gə naduk nhə, gəkot a kam hə." Mən frang nanyi kagam wagap gəshii nanyi. ¹⁴Gəshii wu Yesu rə la Bitrus hə, mən kat nəgən mat Bitrus teerdok gə kut. ¹⁵Yesu bəm sar muup mən kut nanyi nyit nyi. Mən yagal taa fu bəlang nnyi.¹⁶Wawul nkansəgən mən gurum mə jya gə muop wu damwam fu kləng gə muop hə. Yesu chen damwam muop nanyi shi ləfu dat, mən d̄ak muop wu a wugok hə dip. ¹⁷A kam mən ləfu wudok Ishaya, wulaa-bələpnaan laa hə kəgət, "A nyi gə kaashik baa gə gok amu, mən mang byiyaa amu lugut."¹⁸Yesu naa gurum wukərgəi mə yaa nyi neer mən laa gə muop mə d̄əkkaa gəbət nde nkong Galili. ¹⁹Lat mən me wubiyil ji dər muop ji yen, "Wusheepe, gə a lang gədər gəpe wu gə mwaan hə." ²⁰Yesu laa gənyi yen, "Balzwam muop gə fung, yer gətəng muop gə lə, d̄ə Laa Gurum nyi gəpe d̄enkaa muop mou."²¹Nde lagədər laa gənyi yen, "Miskagam, nyit d̄agat waa wum ndaa nə yi d̄əng." ²²Yesu laa gənyi yen, "Lang gədər n̄ə, nyit mədidəm mə wam mən̄ye du mədidəm."²³Shii wu Yesu rə nchii am hə mən jepgədər muop mə ruo gədər muop. ²⁴Lat mən kogom fan fan yagal byaal-byaal wa muop nchip nanyi, mən liis am bəm gə chii nanyi. Mən Yesu dok fu saam. ²⁵Jepgədər mə jya ji mə mii nyi, mə yen, "Miskagam, angkaa mu; mən dər d̄uam!"²⁶Yesu laa gə muop yen "Pən-naduk gəgu kat, a waa nme gu yigil luagat yi?" Lat mən yagal mən byaal kogom fan gə chip nanyi. Mən pee sam teer. ²⁷Gurum muop mə kat bələp wufuo mən mə yen, "A gurum shik me kam, wu kogom gə chip mə kələng nyi eh?"²⁸Yesu ji rə gəyit nde ngan gəyil Gadarenes, mən daas v̄əl wu damwam fu chin kləng gəmuop hə jya mə kat nyi. Dok bii mə tuagat fat a ndəgən gəcher, mən mə byaal ba mə dən dyiləng shi gurum.²⁹Lat mən mə ap d̄əgəl muop mə yen, "Laa Naan, a me kang mən gəgə yi? Gə wul a npe nogol mən nə bit nwaa nrə a?"³⁰Me mə tung zeng gwet zak dok fu səsə dukduk gə pee nanyi.³¹Damwam nanyi mə d̄ang Yesu mə yen, "D̄ə gə chen mən bə gə nyit mən mə ruo nshik tung zeng muop nhə" ³²Yesu laa gə muop yen, "Gu mwaan!" Damuam muop nanyi mə fat mwaan mə ruo shik zeng muop nanyi; lat mən zeng nanyi mə sam wurwur gə ləbung wu yagal zem hə, sam mə ruo nchip mən mə d̄uam n-am.³³Muop wu dok fu tap zeng nanyi mə suo wakdər gəfər mən mə yakdang jepe nanyi dip —mə laa bii wu kat muop wudok damwam fu chin kləng gə muop hə. ³⁴Mən gurum gəfər dip mə fat mwaan gə kat Yesu. Mə naa nyi mən mə d̄ang nyi nyit yityil amuop.

Chapter 9

¹Yesu taa kong taa kaa ndəgən chii am mən waa dər gəfər afe. ²A nnəgən mən mə jya gə me dagwuo wu shik muutkum buətdok gə karam. Yesu naa pən-naduk amuop mən laa dər dagwuo wu shik muutkum nanyi yen "Laanə, chin tookpya. Mə kon wubis agə." ³Pak məbyiyil mə laa dər shak mə yen, "Dagwuo nhə nyi fu damsəm Naan." ⁴Yesu man endye amuop mən yen, "A me saa gun fu d̄ye bii wubis nbəzung eh?" ⁵A me wuda b̄es laa yi? A wu laa yen 'Mə kon wubis agə a'? a wu yen 'Yagal gə mwaan-mwaan eh?' ⁶Npe d̄ə gu man kan Laa Gurum nyi gə kamshik gəyil dər kon wubis, mən laa gə wu shik muutkum nanyi yen, "Yagal gə mang karam agə gə waa dər ləgə." ⁷Lat mən dagwuo nanyi yagal mən waa dər ləmuup. ⁸Gurum wukərgəi mə naa kam mən rəng muop, mən mə saam Naan wu pən kamshik kam hə ngurum. ⁹Yesu d̄el pee nanyi dat mən naa me dagwuo wu səm muop a Matiu hə, tongd̄ok gəpe lap gəngung. Mə laa gənyi yen "Lang gədərənə." Mən yagal wagap lang gədər muop. ¹⁰Yesu taatong nlə nanyi npe səsə mən mə lap gəndung gə gurum wu chan wubyas muop jya səsə gəpe gəme gənyi gə jepgədər muop. ¹¹Farisiyawa muop mə naa kam mən mə laa dər jepgədər muop mə yen, "A waa n̄me wusheepee agu nyi fu səsə gəpe gəme gə mə lap gəndung gə gurum wu chan wubyas muop eh?" ¹²Yesu kələng kam mən yen "Gurum muop wu a kagam hə, məbi b̄yak muop gə wudak mou, a wugok muop dat gə mə tangkop wudak." ¹³Wak gu ben gəkang b̄ələp wu yen, 'A tang a kop naachigir, a byiwap mou.' Nsa a wul a dər yong wukəkagat mou, a wul a dər yonh wulələk muop. ¹⁴Lat mən jepgədər Yahaya mə jya dər muop mən mə yen, "A waa n̄me mən gə Farisiyawa muop bii mə sən̄fu mu, d̄e jepgədər gə muop gə mə sən̄fu mou eh?" ¹⁵Yesu laa gəmuop yen "Məshaar wupin mat bii gə mə chigir wa nyi kutnyi dər muop a? Bit kwət nwawul wu gə mə mang wupin mat nbaa gənyi dər muop, a shi nanyi b̄ə mə sən̄fu muop. ¹⁶Məgwuo jet gə b̄am byaat wufuo nlə shi wusəgər mou, nsa wufuo nanyi tee wusəgər, b̄ə tee nanyi b̄ən maa wujet nhə. ¹⁷A kam shi gurum bii mə wur am-laātəng wufuo ndəgən kagat wusəgər mou. Mə nchin kam b̄ə kagat nanyi gə tee, am-laātəng gə kon mən kagat nanyi ndam. A waa n̄nyi, gə mə wur am-laātəng wufuo a ndəgən kagat wufuo b̄ə məbi chin mou. ¹⁸Yesu nyi fu laa b̄ələp nhə dat gə muop mən me məgwuo wuyoon wul ji zəns̄hik ntagam muop. Mən yen "Reepnə a muut dat gədət nhə, ji gə lang sargə kaa muop, b̄ə bar." ¹⁹Mən Yesu yagal mwaan gədər muop, mən jepgədər Yesu mə mwaan zak. ²⁰Muop nmwaan mən me namat wu t̄əgəm s̄ə n̄nyi nung yii sarkaa-vəl hə bat kyagat-kyagat mwaan gə b̄əm fukyep t̄əgoo afe. ²¹Nsa d̄ye yong, "Dyin a b̄əm wa byaat gəfe dat b̄ə a kagam." ²²Yesu bat naa nyi mən yen, "Reepnə, duan tugur yi, pən-naduk gəyi kagam yi." Mən namat nanyi kagam wagap shide. ²³Yesu rə nlə dagwuo wuyoon nanyi mən kat mə taa b̄əl gə gurum wukərgəi muop fu wal. ²⁴Laa gə muop laa yen, "Gu takpe, lareep nanyi muut mou, nyi a fu saam dat." Mən mə swar kaa muop b̄ə mə zhal nyi. ²⁵Gurum mə vak lat mən rə nlə, mən yaa lareep nanyi mən yagal tong. ²⁶Bələp nanyi haan ngan gəyil nanyi dip. ²⁷Yesu yagal nnəgən mən wuvagam vəl mə ləng gədər muop. Mə aar d̄əgəl muop mə yen, "Naachigir kaa mu, laa Dauda!" ²⁸Shi wu Yesu waaji rə gəpang mən wuvagam muop nanyi mə jya dər muop. Yesu laa gə muop yen, "Gu pən naduk kwət gə a boot npe chin nyi a?" Mə lap yen. "A kam hə Miskagam." ²⁹Lat mən Yesu b̄wam yit muop mən yen, "Dagat n̄nyi kabi pən-naduk agu," ³⁰mən mə naapee. Yesu d̄ən shi muop yen, "Naa məgwuo yi nman." ³¹Mən wuvagam nanyi wak mə dwam b̄ələp ngan gəyil nanyi dip. ³²Wuvagam muop nanyi mə yigil dat wak mən mə jya dər Yesu gə me dagwuo wu fub̄əm wu me damwam fu weel nyi. ³³Yesu chen damwam lat mən dagwuo wu fub̄əm nanyi laa ləfu. Bələp rəng gurum muop mən mə yen, "Jet mə kat bii nakam duk gəyil Izraila mou!" ³⁴De a Farisiyawa mə yen, "Nyi fu chen damwam a shi long damwam muop." ³⁵Yesu zar gəfər gə wang dip. Nyi fu sheepee nləwap gəmuop, nyi fu shakb̄ələp langship yil-long, mən d̄ak muop wu gə gok d̄ədyak-d̄ədyak hə. ³⁶Yesu naa gurum wukərgəi mən naachigir kaamuop nsa took muop dam mən sar muop waam. Muop dok a kabi t̄əm wu muop gə wutap mou hə. ³⁷Laa gə jepgədər muop yen, "Bəlang d̄yip nyi n̄bəl d̄e a məpyan b̄əlang mə kat. ³⁸A waa n̄nyi, gu d̄ang Miskagam wupin d̄yippe d̄ewar nyi lep yi gə məpyan d̄yippe."

Chapter 10

¹Yesu dok yong jepgədər sarkaavəl mən pən kamshik nmuop gəkaa damwam dəwar mə chen muop yi, də mə dək gurum muop wu gə gə byiyaa gə gok dədyak-dədyak yi hə. ²Səm jeplep wu sarkaavəl nanyi a kam. Wupel a Simon (wu yong nyi yi Bitrus hə), gə Andrawas emnəgən muup; Yakubu laa Zabadi gə emnəgən muup Yahaya; ³Filibus gə Bartilomi; Tomas gə Matiu wulap gəndung; Yakubu laa Halfa, gə Tadewus; ⁴Simon Wurəgət, gə Yahuza Iskariyhoti wu seet gənyi hə. ⁵Yesu lep muop wu sarka-vəl nanyi. Byang bələp shen muop yen "Tap gu mwaan gəpe wu Məjong mə tugatdok nəgən mou; naa yi gu ruo gəyil gurum Samariya muop mou. ⁶Mwaan gu tang a vung təm Izraila muop wu mə lən hə. ⁷gu mwaan bə gu shakbələp gu yen, 'Yil-long gəbətəng wulduk gwe.' ⁸Gu dək wugok muop, gu ap mədidəm mə kat nooklang yi, gu saram təlogom muop mən gu chen damwam muop. Gu lap a gə bəlong, gu pən zak gə bəlong. ⁹Gu zinariya, gə azurfa gə tagula nbang shagal gəgu mou. ¹⁰Gu kok lau mwaan, gə byaat nəl, gə kogop, gə kam dagar npe mwaan mwaan nanyi mou, nsa wubəlang dōng d̄yin nkat sə gənyi. ¹¹Də gu ruo nme gəfər gə me wang mən gu kat mēgwuo wukər nnəgən bə gu tugat nnəgən də par b̄it wak agu dat. ¹²Gu ruo nlə nanyi bə gu nangpe. ¹³Də lə nanyi a wukər bə tugatchagap agu dē nnəgən. Də nkwət a kam mou, bə tugatchagap agu waa gədər gu. ¹⁴Muop wu mə nyang lap gun, mə nyang kələng bələp gəgu bə gu vak dər nyit lə gə gəfər nanyi bə gu fas orong lə muop gu vak gənyi shi kwakgu. ¹⁵A laa naduk yi gəgun, par b̄it sheep bəh gə mə naa chigir ka Saduma muop gə Gwamrata dēkaa gəfər nanyi. ¹⁶Gu naa, a lep gun a kabi təm gənaar aslaar, gu d̄yam gə soon agu kabi wuo mən gu tugat nzugum kabi bəl hə. ¹⁷Gu tugat gə en gu! Gurum par gə kok gun nmwaan ntagam gəwur daskagam gənyi, mən mə nnas gun ndəgən ləwp gəmuop. ¹⁸Nlat bə mə mwaan gəgun ntagam wapna gə long muop nsa səm nə də gu twamshik yi kaanə ntagam muop gə Məjong. ¹⁹Mə nchin kam gəgun bə gu weel gə bələp wu gu laa mou, nsa gu kat byilaa shide. ²⁰Nsa a gun gu laa bələp nanyi parde mou, a Mərip Ndaagu par gə laa gəfu gu. ²¹Məgwuo nlat bə nyin wu emnəgən npe tē; ndaa gə chin a kam gə laa muup. Jep gəmə nyang yit ndaa muop mən mə nnyit gurum ntuo muop. ²²Gurum gə mə nyang yit gu nsa səmnə. Məgwuo wu mogor mwaan gə rə nogot bə gə mə angka muup. ²³Mə ntwang gun gəfər nhə, bə gu suo gu wakdər nde, a laa naduk gəgun par gu zar gəyil Izraila nlat she laa Gurum nwul mou. ²⁴Lagədər gə maa wushee nyi mou; frang gə maa miskagam gəfe mou. ²⁵Lagədər gə boot fu kəgət ka wushee nyi hə, frang gə boot fu kəgət ka miskagam gəfe hə. De mə nyong wupin lə shi Belzebul bə nung gurum ləmuup ya gə bis nma nəmuop. ²⁶A waa nnyi, gu yigil lugut muop mou, məbi waakwət wu mə kwoomka wu maa ep mou. Məbi waakwət gəsok wu gə maa man mou. ²⁷Bələp wu a laa gəgun nləpar bə gu laa nfuus; bələp wu gu kələng nchiin bə gu laa dar. ²⁸Gu yigil lugut muop wu gə mə tə a dəngshishik dat, mən tə chelem maa muop hə mou. Gu yigil a lugut mēgwuo wu gə dam chelem nau gə dəngshishik nləwus. ²⁹Bii shagal jep bəl vəl a til dat mou a? Nau gə kam hə, me muop gə lan nə Ndaagu nman mou. ³⁰Naan kun swoopkaa gu nau. ³¹Gu yigil lugut mou. Gun a wuret maa jep bəl. ³²Məgwuo wu twamshik kaanə ntagam gurum bə an zak gə a twamshik kaa muup ntagam Ndaanə wu gəbətəng hə. ³³Məgwuo wu nyang an ntagam gurum, bə an zak gə a nyang nyi ntagam Ndaanə wu fugətəng hə. ³⁴Naa yi gu d̄ye nkwət a wul a gə tughatchagap gəyil. Dok awul a gə tugatchagap mou; a wul a gə nggoo. ³⁵A wul a npe den jagar gənaar gurum gə ndaa muup, gənaar lareep gə nəgən muup, gənaar namat gə mat laa muup. ³⁶Mənyangyit mēgwuo gə kwət a gurum ləmuup. ³⁷Məgwuo wu dēm ndaa muup gə nəgən muup ma an, bə mak npe waa nəmaan mou; mēgwuo wu dēm laa muup, gə reep muup ma an, bə mak npe waa nəmaan mou. ³⁸Məgwuo wu mang shepbeel gəfə langgədər nə mou, bə mak mpe waa nəmaan mou. ³⁹Məgwuo wu kat tenglang gəfe, bə tenglang nanyi gə kyem. Məgwuo wu nyit tenglang gəfə kyem nsa an bə gə chin nkat. ⁴⁰Məgwuo wu lap gun bə lap a an, mēgwuo wu lap an bə lap a wulep an. ⁴¹Məgwuo wu lap lələpnaan nsa nyi a lələpnaan bə gə kat kopgəshi lələpnaan; mēgwuo wu lap gurum wukər nsa nyi a gurum wukər bə gə kat kopgəshi gurum wukər. ⁴²A laa naduk yi gəgun, mēgwuo npən dā am wu zugum njep wud̄yen nhə nsa muop a jepgədər, bə kopgəshi muup gə lat baan mou."

Chapter 11

¹Yesu dok laa bii chin shen jeplep gəfe wu sarkaavəl hə mən lat mən nyit pee nanyi mwaan nde gəfər npe də mwaan gə sheepee mən shakbələp yi nnəgən. ²Yahaya wudok nyi nləbal kələng jepe wu Yesu fu chan mən sat njelep gəfe mə mwaan jya ³mə laa gənyi mə yen, "A gə a gwo wudok kwət nwul ha, mə ləngyit mə naa a nde d̄yik yi?" ⁴Yesu laa gə muop yen, "Wak gu la bii wu gu naa mən gu kələng hə gə Yahaya. ⁵Wuvagam muop fu naape, wu kəgəl muop fu mwaan-mwaan, muop fu saar təlogom muop, wu duagar mə chin kələngpe, mədidem mə yigil mə kat nooklang, muop fu laa langship shen wupəpya muop. ⁶Wuret lang-nkaa məgwuo wu tuup muup lee gə an mou hə." ⁷Gurum muop nanyi mə yigil dat wak mən Yesu bəm laa bələp gəkaa Yahaya gə gurum wukərgəi yen "Dok mwaan gu naa a me ngəgər yi—a buu wu piip fu yogon a? ⁸De dok mwaan gu naa a me—a dagwua wu ruan byaat long a? Muop wu mə ruan byaat long bii mə tugatdok a lə long. ⁹Də dok mwaan gu naa a me wagap yi—a lalepnaan a? A kam, a laa gəgun, nyi a wuma lalepnaan. ¹⁰Dok mə yil bii a kaa muup mə yen, 'Gə naa, an npe paar gə lalep gənə dər gə; a nyi gə myap war ngə.' ¹¹A laa naduk yi gəgun, nau gənaar gurum wu surəp bēe hə, me muop ma Yahaya Wukənpe mou. Nau kam hə, gurum wu kəkāt nnəgən yil-long gəbətəng a ma Yahaya. ¹²Yil-long gəbətəng kat twang wagap pogot, dagat gəshi Yahaya Wukənpe waa ji wul gədət hə; de a mə twangpe dat par gə mə đuan gəkagam. ¹³Nsa byiyil Jeplepnaan gə byitət nau mə laa bələp ba waaaji rə gəshi Yahaya. ¹⁴Dəh gu dem bə a nyi a Iliya wudok kwət nwul hə. ¹⁵Məgwuo wu gəkom kələngpe bə kələng. ¹⁶Gu a kok yii yigil ndung a kang a gəme? A kabi jep wu muop fu dəgəl gə lətuk hə, mə tugatdok fu yong shak, ¹⁷mə yen 'Mə taa bəl ngun mən gu nyang gya. Mə wal-wal muut mən gu nyang nə gu wal.' ¹⁸Yahaya dok wul nyang səsə, nyang sua am-latəng, mən gu yong, 'Nyi gə damwam nshik.' ¹⁹Laa Gurum wul nyi fu səsə, nyi fu sua am-latəng bən chin gu yong, 'Gu naa wubəbələk gə wumuos-tə, wushaar mələp gəndung gə mə chan wubyas.' Nau gə kam hə soon bii kat pəpət a shi bələng gəfe. ²⁰Yesu bəm byaal gəfər muop wudok chan d̄yeer gwet nnəgən mən mə nyang bat hə. ²¹"Lat nkaa yi Korazin! Lat nkaa yi Betsaida! D̄yeer wu mə chin ndəgən gu hə, d̄yin dok chin a gəyil Taya gə Sidon bə dok gə mən nyit wubis gədu gwe, mən mə n̄byang chisbyaat mən mə ntugat nfat. ²²Par bit sheep bə gə mə naachigir kaa Taya gə Sidon dəkaa gu. ²³Kaparnawum, yi kat gə mə mang yi kaa nlang a gətəng ko? A kam mou, gə mə sam yi ntak a gəpe təgərchin. Bii d̄yeer wu mə chan nnəgən yi hə, d̄yin dok mə chan a kam ndəgən Sodom bə d̄yin nkut nyi n̄bit wu chinyi. ²⁴A laa gə yi par bit sheep, bə nung Sodom gə zheel nma nəmik. ²⁵A shii nanyi mən Yesu yen "A təgər gə, Ndaa, Miskagam gəbətəng gə gəyil, nsa gə sok jepe nhə fu wəsəsoon gə məbyiman, mən gə nyin njep wud̄yen. ²⁶A kam wagap Ndaa, nsa dok a nyi d̄ongbət gə. ²⁷Ndaanə nyit jepe dip gəsarnə; məgwuo man Laa nanyi mou, a Ndaa muup dat man nyi; məgwuo zak man Ndaa nanyi mou, a Laa nanyi dat man nyi gə gurum wu Laa nanyi kat gə ji nyin nnyi hə. ²⁸Gu wak gu jya dər nə gun wu fu bələng mən gun gə lee wutegen hə; gə a shen nyak ngun. ²⁹Gu kok lee gənə mən gu shee jepe funə nsa an a wu zugum gurum mən an a wu kaaleen, a kam bə gu kat nyak nchelem gu. ³⁰Lee gənə a wu bəs mang nsa nyi a wu fəfyel"

Chapter 12

¹A shide mən Yesu mwaan gənaar mar par Bitnyak. Belak dok tə jepgedər muup mən mə tələng sagar swa mə aar. ²Farisiyawa mə naa mən mə laa gə Yesu mə yen "Gə naa jepgedərgə muop fu chin bii wu gə mə tət par Bitnyak." ³Mən Yesu laa gə muop yen, "Jet gu bil bii wudok Dauda chin shi bələk tə muop gə gurum gəfe mou a? ⁴Dok mə mwaan yaa ndəgən lə Naan mwaan mə sə nawe wuwaar. Jet a ndaawang muop dat gə mə sə. ⁵Jet gu bil ndəgən byitət gəgu nkwət bii par Bitnyak mən ndaawang muop mə nroop məbi ndəgən ləwap wuyoon bə a dəs dat mou a? ⁶A laa yi gəgun, məgwuo wu ma ləwap wuyoon nyi npeen. ⁷Dyin gu man bələp laa wu bii mə yen 'A dem a nachigir, a dem a byiwap mou,' bə dyin gu dam dagwu wu fufii mou. ⁸Nsa Laa Gurum a Miskagam nkaa Bitnyak." ⁹Yesu nyit pee nanyi mən mwaan nləwap. ¹⁰Me dagwu wu sar ween dok nyi nnəgən. Farisiyawa mə nang fu Yesu mə yen, "Də mə ndak gurum par Bitnyak bə waar a?" Mə nang kam a dər mə kat war pam nyi yi. ¹¹Yesu nang fu muop yen, "A wuda nkwət gə təm gəme mən təm nanyi npəta ntugun par Bitnyak bə mang mou yi? ¹²Gurum a wu ma təm mou a? A waa nyi mə nchin wuret par Bitnyak bə waar mou." ¹³Lat mən Yesu laa gə dagwu nanyi yen, "Shang sar gə." Dagwu shang sar mən ween nanyi lat, sar muup də nchat gə nde. ¹⁴Mən Farisiyawa muop mə fat gəbang fat mə kul bələp kaa muup. Mə tang war tə nyi. ¹⁵Yesu naa kat a kam mən nyit pee nanyi. Gurum gwet mə ləng gədər muup mən dək muop dip. ¹⁶Laa gə muop yong nua gə nyin jin ngogot gurum mou, ¹⁷dəwar bələp wudok mə laa nfu Ishaya, ləlepnaan hə, waa naduk yi, ¹⁸"Gu naa frang gənə, wu a mang hə; nyi a laa gəbok gənə, wu tooknə pya gə nyi hə. Gə a shen Mərip nə nnyi, a nyi gə laa bələp war naduk gə Məjong muop. ¹⁹Nyi gə klak shik də n-aar dəgəl yi mou; məgwuo gə kələng dəgəl muop gəwar mou. ²⁰Nyi gə taganyit wugok mou; gə tə wus wu gəwar pit mou, a nyi gə lang war də naduk petkaa yi. ²¹Məjong gə mə dək endu a nsa səm muup. ²²Lat mən mə jya gə me dagwu wu a wuvugum, nyi a wu fubəm mən me damwam fu weel nyi hə dər Yesu. Yesu dək nyi mən dagwu laa ləfu mən naape. ²³Rəng gurum wukərgəi dip mən mə yen, "Də a dagwu nhə a laa Dauda a?" ²⁴Yahudawa mə kələng dyyer nanyi mən mə yen "Dagwu nhə nyi fu chen damwam a shi Belzebul wu a laa long damwam hə." ²⁵Yesu man endye gəmuop gwe mən yen, "Yil-long wu gapdəgən shik nsa jagar bə gə lat baan, gəfər gə gələ wu gapdəgən shik gə kwal bə gə pətkaa mou. ²⁶Də Shetan gə nchen Shetan bə wawu gapdəgən shik. Chin a shime yil-long gəfe nrəgət yi? ²⁷Də an a chen damwam a shi Belzebul bə də jepgu mə chen muop a shi me? A muop gə mə wak məsheep gun. ²⁸Də gə a chen damwam a shi Mərip Naan bə yil-long waa gwe kat gun. ²⁹Məgwuo gə rə nlə gurum wubəbal mən nkok lee gəfe dāgat nə nbugat nyi dəng a? Nbugat nyi bə shee kat war kok wat lee gəfe. ³⁰Məgwuo wu gə lap gədərənə mou, bə nyi a wu nyang an; məgwuo wu təpətnə təllə mou, bə nyi a fu ber. ³¹A waa nyi a laa yi gəgun, məgwuo nchin wubis mən dam səm Naan bə gə mə kon wubis nanyi, də ndam səm Mərip bə gə mə kon wubis gəfe mou. ³²Məgwuo nlaa wubis gəkaa Laa Gurum bə gə mə kon wubis gəfe. Də məgwuo nlaa wubis gəkaa Mərip Wuret bə gə mə kon wubis gəfe gəyil nhə, gə gəyil wu kwət ntagam hə mou. ³³Təng wuret gə bəe jep wuret, təng wubis gə bəe jep wubis; bii mə man təng a shi jep muup. ³⁴Gun jep zem, gun a mweng, chin a shime gu laa bələp wuret yi? Gurum bii gə laa a bələp wu nbət muup. ³⁵Gurum wuret nyi gə bələp wuret nbuzung muup, bii laa a wuret; gurum wubis nyi gə bələp wubis nbəzung muup, bii laa a wubis. ³⁶A laa yi gəgun, par bit sheep bə ko wuda gə yəkdang bələp wudok pət nfu muup hə. ³⁷Nsa a ləfu wu tong nfugə pət yi gə pət gəgə; a ləfu wu tong nfugə pət yi gə nogol gə. ³⁸Lat mən mə byiyil muop gə Farisiyawa mə lap gu Yesu mə yen, "Wusheepee, mə tangkop naa me byinyin dər gə." ³⁹Mən Yesu laa gə muop yen, "Seen gurum wubis gə muop wubəbwaar muop fu tangkop byinyin. Gə mə kat byinyin wu ma nung Jona, ləlepnaan mou. ⁴⁰Kabi wudok Jona chin bit kun gə ləpar kun ndəgən nbət cherep hə, a kam zak Laa Gurum par gə chin bit kun gə ləpar kun ndəgən tugun. ⁴¹Par bit sheep bə gurum Nineva gə mə yigil ndyam gə seen gurum wu chinyi nhə mən mə nwatyt muop, nsa dok mə kələng shakbələp Jona mən mə bat chin wuret. Gədes hə məgwuo wu ma Jona nyi npeen. ⁴²Par bit sheep bə Mat-Long wudok tong ngan Wang hə gə yagal nwatyt seen gurum wu chinyi nhə, nsa dok tong gəpe wu jijong wul ji kələng soon Sulemanu yi. Mən məgwuo wu ma Sulemanu nyi npeen. ⁴³Də damwam npət nshik məgwuo mən mwaan ntang pee nyak, mən nkat mou, ⁴⁴bə yen 'A waa a yaa lənə wudok a tong nnəgən a pət yi hə.' Də waaji nkat mə nkum pee nanyi mən mə nmyap nyi kweet ⁴⁵bə mwaan gə kok nde damwam pogovəl wu mə byaal ma nyi, wakjya mə tugat nnəgən. Dagwu nanyi gə dam nma wudok pel hə. Gə kot a kam gə seen gurum wubis muop wu gədet nhə. ⁴⁶Yesu kutnyi fu ləfu nanyi gə laa yi, mən nəgən muop gə məjepnəgən muop jya mə dyam gəbang, mə demkop laa bələp yi gənyi. ⁴⁷Məgwuo mwaan gə laa gənyi yen, "Nəgəngə gə məjepnəgəngə muop gəbang, mə demkop laa bələp gəgə. ⁴⁸Yesu lap fu dagwu nanyi yen "A wuda muop a nəgənnə gə məjepnəgənnə yi?" ⁴⁹Mən lat mən kam jepgedər mən yen, "Gu naa, a nəgənnə muop gə məjepna! ⁵⁰Məgwuo wu chin bii wu Ndaanə wu gəbətəng demkop bə a nyi a emna wumat, a nyi a emna wumis, a nyi a nəgənnə."

Chapter 13

¹Par bit nanyi mən Yesu pət nyit gəpang mwaan gə tong fuchip. ²Gurum kərgəi jya mə neer nyi, lat mən rə ndəgən chii am de gurum muop mə dʏam fukyep kong. ³Lat mən Yesu shee muop gə jepe gwet nbələp-kwoom. Laa gə muop yen, "Me wumar pət mwaan gə fuu əksə gənung mar. ⁴Nyi shifu mən pak əksə nanyi wakdək fukyep war, mən yer mə dʏigin. ⁵Pak əksə wakdək gə laar, pee wu yil gwet nnəgən mou. Bər dat mən pət nsa yil jonpe mou. ⁶Fuus yaa muop dat mən mə fii nsa seen muop jongpe mou. ⁷Pak əksə nanyi wakdək gənaar nələk. Mə fat dat mən nələk bʏang muop. ⁸Pak əksə nanyi wakdək gə nanyil wuret mən lə ək gwet; pak lə ək yagurum-paat, pak yagurum-kùn, pak yagurum-gəfuser. ⁹Məgwuo wu nyi gə kom bə kələng yi." ¹⁰Jəpgədər Yesu jya mə nang fumuup mə yen, "A na bii gə laa bələp-kwoom gə gurum muop yi?" ¹¹Yesu lap yen, "Gun de mə nyit gun gə mankang byigəsok nung yil-long gəbətəng, nə muop a kam mou. ¹²Məgwuo wu nyi gə məbi, bə gə mə pən nde nnyi, də nkat yi gwet. Məgwuo wu məbi won nnyi də nkwət gə məbi wa laanyi bə gə mə dʏwan. ¹³A laa bələp-kwoom gə muop a nsa: Muop fu naape mən mə kat mou, muop fu kələng mən mə mankang mou. ¹⁴Bələp Ishaya wudok laa hə waa naduk kaa muop. Dok yen, "Gun fu kələng mən guu mankang mou; gun fu naa mən guu kat mou. ¹⁵Nsa gurum muop nhə a wu bəkpə, gə mə kələng kom mou; mə vagam yit du ya baa du naa, mə dugar kom du ya baa du kələng mən du mankang shi bəzung du, mən mə njya dernə də a dək muop yi. ¹⁶Wuret lang-kaa yit gu nsa muop fu naape; wuret lamg-kaa kom gu nsa muop fu kələngpe. ¹⁷A laa naduk yi gəgun, mələa-bələpnaa gə gurum wukər gwet dok mə chaa mang du naa bii wu gun fu naa, mən mə kat naa mou. Mə chaa mang du kələng bii wu gun fu kələng, mən mə kat kələng mou. ¹⁸Gu ləng kom gu gu kələng bələp-kwoom wu dʏin a laa kaa wu mar, wu mwaan gə fuu əksə hə. ¹⁹Məgwuo nkələng bələp yil-long mən nmankang mou bə Shetan ji dʏwan bii wu mə kop nbəzung muop nanyi. A nyi a əksə wu pəttaa fukyep war. ²⁰Əksə wu pəttaa gəlaar hə a nyi a gurum wu kələng bələp nanyi mən lapdem gə tookpya, ²¹mankang lat mou mən seen bələp nanyi jonpe nbəzung muop mou. Nkat weel gə twangpe nsa bələp nanyi bə bəs pal. ²²Əksə wu pəttaa gənaar nələk, a nyi gurum wu kələng bələp nanyi mən weel gəyil gə tang byilong ma gəkagam muop, mən pətkaa mou. ²³Əksə wu pəttaa gə yil wuret, a nyi gurum wu kələng bələp nanyi mən mangkang, mən pətkaa. Lə ək ma wudok mə kop hə: pak lə ək yagurum-paat, pak yagurum-kùn, pak yagurum-gəfuser. ²⁴Yesu chin laa nde bələp-kwoom gə muop yen, "Yil-long gəbətəng a kabi dagwuo wu mwaan gə kop cherem sə wuret nmar. ²⁵Pee chip dat lat mən wukas muop mwaan gə kop kot gənaar mar nanyi. ²⁶Cherem sə wuret gə tagatkaa dat mən kot nanyi tagatkaa zak. ²⁷Frang dagwuo nanyi jya mə nang fu muop mə yen, 'Miskagam, dok gə kop a cherem sə wuret mou a? De kot ba tong ane?' ²⁸Mən dagwuo lap yen, 'A mə wukasnə chin bii nanyi.' Mə yen 'Gə tangkop mwaan mə tagat mə vak gənyi a?' ²⁹Dagwuo yen, "Hayəu. Yong gu tagat gu lə gə wuret. Nyit muop mə fyar gəshak. ³⁰Par nwul shi dʏip bə a laa gə mədʏippe mə dʏip chaar nanyi dʏan dək gəshak mən mə nung. Nlat bə mə dʏip wuret chinkən nmee gənə. ³¹Yesu chin laa nde bələp-kwoomkaa gə muop, yen, "Yil-long gəbətəng a kabi wu ək mostaad wu məgwuo mwaan gə kop nmar afe. ³²Nyi a wu kəkət dip gənaar ək jepe. Dʏin nfyer bə byaan waa təng wuyoon, mən yer mə kat pee ləng lə gədu. ³³Yesu chin laa nde bələp-kwoomkaa gə muop, yen, "Yil-long gəbətəng a kabi yis wu namat lyaan lə gə aas gəfe mudu kùn mən aas nanyi wup. ³⁴Yesu laa jepe hə gə gurum wukərgəi a nbələp-kwoom; laa məbi gə muop nyang nkwət a nkwoom mou. ³⁵Chin kam dēwar bii wudok wulaa-bələpnaa laa hə waa naduk yi, "Gə a ep funə bəh a laa bələp-kwoom. Gə a laa jepe wudok muop gəsok dāgat shi kugur gəyil hə. ³⁶Lat mən Yesu nyit gurum wukərgəi mən mwaan shi lə. Jəpgədər muop mə jya ji mə yen, "Yakshii bələp-kwoom nung kot wu gənung mar nanyi nmən. ³⁷Yesu lap yen, "Dagwuo wu kop əksə wuret a Laa Gurum. ³⁸Mar nanyi a gəyil; əksə wuret nanyi a jep yil-long. Kot nanyi a jep gurum wubis, ³⁹wukasnə wu kop kot nanyi a Shetan. Gəshi dʏip nanyi a shii wu gəyil gə lat hə. Mə pyan dʏip nanyi a məwong muop. ⁴⁰Kabi wu mə wagar chaar mə nung shi wus hə, par gə kwət a kam par wu gəyil gə lat hə. ⁴¹Laa Gurum par gə lep gə məwong muop mwaan mə nwagar jepe wubyas ndəgən yil-long afe mə nfat gənyi, muop wu gə mə saa gurum chan wubyas hə. ⁴²Gə mə kon muop nwus sugum, a nnəgən bə mə eer mən mə arap fu du. ⁴³Nlat bə gurum wukər mə saanpe gəbi fuus hə ndəgən yil-long Ndaamuop. Məgwuo wu gə kom mə kələng. ⁴⁴Yil-long gəbətəng a kabi byilong wu nyi nsok gənaar mar hə. Məgwuo kat mən sok. Took muop pya. Mwaan gə seet gə lee afe dip mən seet mar nanyi. ⁴⁵A kam shizak, yil-long gəbətəng a kabi wupin lətuk wu fu tang bii wuret. ⁴⁶Kat məbi wu gə kyen gwet, mən waa gə seet gə byilong gəfe dip seet bii nanyi. ⁴⁷A kam shizak, yil-long gəbətəng a kabi jeng wu mə tak nkong mən wagar jepe dip fuchat. ⁴⁸Jeng nanyi gam mən mə kwat cherep nanyi mə dəl dəkkaa gənyi fu lis. Mə tugat pən cherep dək ndaa gədu mən mə vak gə wubaan. ⁴⁹Gə kwət a kam par wu gəyil gə lat hə. Məwong jya gə mə tagat gurum wu bətbis gə gurum wukər. ⁵⁰Gə mə kon muop wu bətbis nwus kabi sugum, a nnəgən bə mə eer mən mə arap fu du. ⁵¹Gu mankang bələp hə dip a?" Jəpgədər muop mə lap yen, "əə". ⁵²Lat mən Yesu laa gə muop yen, "Me wubiyil wu waa lagədər yil-long gəbətəng hə, bə nyi a kabi wupinlə wu gə byilong wufuo gə wusəgər ndəgən mee gəfe hə. ⁵³Yesu laa bələp-kwoom nanyi lat mən yagal nyit pee nanyi. ⁵⁴Lat men

Yesu rə ngan ləmuup, mən shee gurum muop ndəgən ləwap. Waa bələp wufuo dər muop mən mə yen, "De kat soon gəfe ane gə dʸeer wu nyi fu chan nhə yi?"⁵⁵ A nyi a laa kapinta mo? Jet gə mə yong a nəgən muup shi Mariya mo? Mə jepnəgən muup daas a Yakubu, gə Yusufu gə Simon gə Yahuza mo?"⁵⁶ Mə jepnəgən muup jiraap muop shi bət mu npeen mo? De ba kat bii nakam ane?"⁵⁷ Mən bələp logom muop. Mən Yesu laa gə muop yen, "Bii wulaa-bələpnaan gə kat pənmaa ngan ləmuup gə gəpang gəfe mou."⁵⁸ Mən Yesu chin dʸeer gwet nnəgən mou nsa mə nyang pən naduk.

Chapter 14

¹A shide mæn Hirudus wu a long hæ kælæng bælöp gækaa Yesu.² Mæn laa gæ frang gæfe muop yen, "Wudung a Yahaya Wukænpe; a nyi yagal gænaar mædifæm. Jepe nhæ fu chan a waa nnyi."³Hirudus dok yaa Yahaya, bugat nyi mæn kul nyi nsa bælöp Hirudiya, mat emnægæn muop Filip.⁴Yahaya dok laa gæ Hirudus yen "Dong dyin gæ lap nyi nwaa mat gæ mou."⁵A waa nyi Hirudus dok gæwar tæ Yahaya yi mæn yagal lugut nsa gurum mæ mang nyi a wulaa-bælöpnaan.⁶Par bitlaa Hirudus mæn reep Hirudiya met gya wu dongbæt Hirudus.⁷Lat mæn Hiridus pæsfu gætap lareep nanyi nnang a me shidat bæ ji pæn nyi.⁸Nægæn lareep nanyi kar nyi mæn mwaan gæ yen, "Shen kaa Yahaya Wukænpe n-an ndægæn klang."⁹Bii nanyi dok byak Hirudus badæn, de a nsa dok sægærfu gwe gækaa, gæ gurum muop wu mæ wul byisæ hæ, mæn pænfu.¹⁰Langlep mæn mwaan mæ gap kaa Yahaya nlæbal.¹¹Mæ wakjya gæ kaa nanyi ndægæn klang, mæ pæn lareep nanyi mæn lap mwaan gæ pæn nægændæ.¹²Lat mæn jepgædær Yahaya jya mæ mang kum muop mwaan mæ wum. A dangkong nanyi mæn mwaan mæ laa gæ Yesu.¹³Yesu kælæng dat mæn yagal ndægæn chii am mwaan gækænpe. Gurum mæ kælæng mæn mæ nyit gæfær mæn mæ gæng mwaan gædær muop nshii.¹⁴Yesu mwaan yaa dær muop mæn kat gurum wukærgæi. Naachigir kaamuop mæn dæk wugok wu gænaar muop.¹⁵Pee mang kansægæn mæn jepgædær Yesu jya mæ laa gæ nyi mæ yen, "Pee nhæ a gægær mæn fuus waa gwe. Sat ngurum muop mæ yok dæwar mwaan mæ sarap sæ yi nfung wan."¹⁶Mæn Yesu laa gæ muop yen, "A tiit mæ nmwaan nmæpe yi mou. Gu pæn mæbi nmuop mæ sæ."¹⁷Mæ laa gæ nyi mæ yen, "Mæn gæ biling nawe a paat dat gæ cherep vél npeen."¹⁸Yesu yen, "Gu jya gænyi n-an."¹⁹Lat mæn Yesu laa gæ gurum wukærgæi mæ tugat gæ wung. Kok biling nawe paat gæ cherep vél nanyi. Ep kaa naa gæbætæng yi mæn tarap mæn pæn jepgædær muop, mæn jepædær muop mæ pæn gurum wukærgæi.²⁰Muop dau mæ sæ, mæ agal. Mæ kok gogot wu de gærang kambil sarkaavæl.²¹Muop wu mæ sæsæ nanyi dok daas a kam paat, de surep gæ jep wu mæ nkun muop mou yi.²²Gæ laa mou mæn Yesu sat njepgædær muop mæ ruo nchii am yaa war nnyi dekkæa gæbætpe nde mæn laa yi gurum muop mæ yok.²³Gurum wukærgæi mæ yok dat mæn kaa yaa gæ npang nmeshik npe dængnaan yi. Pee mang kansægæn lok, a nyi dat nnægæn.²⁴Chii am nanyi dok kutnyi njong gæ fulis, mæn kogom yagal dung am nanyi mæn tulang muop.²⁵Nkangæbit mæn Yesu yagal lang gæbæt am gæ mwaan-mwaan yi ji dukduk gæ muop.²⁶Jepgædær mæ naa nyi fu mwaan gækaa am, mæn mæ yigil lugut, mæ yen, "A mæwong." Mæn mæ bwap wuwagar nsa lugut.²⁷Bær mæn Yesu laa gæ muop yen, "Gu weel mou! A an! Gu yigil lugut mou."²⁸Bitrus lap yen, "Miskagam, dæ nkwæt a gæ bæ gæ pænfu n-an a waaji dær gæ gækaa am nanyi."²⁹Yesu yen, "Waa gæ ji." Men Bitrus pet ndægæn chii am nanyi mæn yagal lang gæ shiimuop kaa am gæ mwaan yi dær Yesu.³⁰Lee dat mæn Bitrus bat yit naa kogom wu fu bwap mæn yagal lugut. Mæn taa fu dyilang am, mæn ep dægæl yen "Miskagam, pæt gæ an."³¹Gæ laa mou mæn Yesu shen sar yaa Bitrus yi mæn yen "Pæn-naduk gægæ kat; a na gæ yagal lugut yi?"³²Yesu muop gæ Bitrus mæ ruo dat ndægæn chii nanyi mæn kogom nanyi dær.³³Mæn jepgædær Yesu mæ wap nyi mæn mæ yen "Gæ wagap a Laa Naan."³⁴Mæ dækkæa nkong nanyi mæn mæ mwaan gæyil Janesarat.³⁵Daas wu nnægæn mæ naa Yesu man, mæn mæ læng lep dær gurum muop dau ngan pee nanyi, mæ kok wugok muop dau jya gænyi.³⁶Mæ dæng nyi zok dyin mæ nfwam wa pækyep byaat gæfe dat. Mæn muop wu mæ bwam hæ mæ kagam.

Chapter 15

¹Lat men pak Farisiyawa gə məbyiyil me jya der Yesu nUrishalima. Mə yong, ²A waa nme jepgeder ge me takbak shi was nung daskagam yi? Nsa bii mə vang sar she mə səsə mou." ³Men lap yong, "A nah gun zak gu nyang tət byitət Naan de gu chan a nung was gəgu dat yi?" ⁴Nsa Naan yong, 'Gə pənmaa nNdaagə, gə nəgəngə,' mən bən yong 'Məgwuo wu laa wubis gəkaa ndaamuup gə nəgənmuup, bə gə muut a lengwaar.' ⁵Mən gun gu yong, 'Məgwuo nlaa gə ndaamuup gə nəgənmuup nyong "Bii wu gu tangkop dərənə, a pən gwe nNaan,"' ⁶bə gwuo nanyi gə pənmaa n-ndaamuup zak mou. A kam mən gu takbak shi bələp Naan npe was gəgu. ⁷Mweng muop! Kan hə Ishaya dok laa naduk kaagu shi wu yong, ⁸Gurum muop nhə mə pənmaa n-an a shi gəfu muop dat, bəzung muop njong gə an. ⁹Mə wap an a baan dat, nsa muop fu sheepe a byitət nung gurum." ¹⁰Lat mən yong gurum wukərgəi dərshik mən laa gəmuop yen, "Gu ləngkom də gu mankang yi. ¹¹A məbi wu gə rə nfu hə gə rap gurum mou. A bii wu gə tongpət nfu hə, a nyi gə rap gurum." ¹²Lat mən jepgədər jya mə laa dər Yesu mə yong, "Gə man nkwət Farisiyawa d̄yin mə kələng bələp nanyi mən logomm muop a?" ¹³Yesu lap yong, "Təng wu a Ndaanə wu gəbətəng byang mou bə gə mə shang nbaa gənyi. ¹⁴Nyit muop nəgən, muop a wuvagam wu mə ləngdok ntagam. Də wuvugum nlangtagam wuvugum bə muop dau gə mə fulap ntugul." ¹⁵Bitrus lap fu Yesu yong, "Yakshii bələp-kwoom nanyi nmən." ¹⁶Yesu yong, "Gu kutnyi nə gu mankang a?" ¹⁷Gu man nkwət məbi wu rə ndəgən fu bii del yaa nbət mən npət nnafit mou a?" ¹⁸Bii wu gə tongpət nfu hə bii tong a nbəzung kaa yi. A muop gə mə rap gurum. ¹⁹Nsa endye wubis bii tong a bəzung kaa yi, gə tə-gurum, teer-gə-mat (teer-gə-mis) məgwuo, gə bwaar, gə wat, gə twamshik wurum, gə dam səm. ²⁰A muop gə mə rap gurum. Məgwuo nsəsə nə nvang sar bə a nyi gə rap nyi mou." ²¹Lat mən Yesu yagal npe nanyi mən mwaan ngan gəfər Taya gə Sidon. ²²Me namat Kanan tong pət ngan pee nanyi, mən ep dəgəl yen, "Nachigir kaanə, Miskagam La Dauda! Me damwam fu byak reepnə." ²³Mən Yesu lap bələp fu muop mou. Jepgədər muop jya mə duak nyi mə yen, "Chin nyi, nsa nyi aar dəgəl gədər mu." ²⁴Mən Yesu lap yen, "Dok mə lep an a dər məgwo mou; a dər təm lə Izraila wu mə lən hə dat." ²⁵Mən namat nanyi ji dugum ntagam muop, mən yen "Miskagam, təp an" ²⁶Lap yen "Dong d̄yin mə mang sə jep nkon n-as mou." ²⁷Mən yen, "A kam, Miskagam. Zak as bii mə d̄yigin duk sə wu wakdək ntagam jep." ²⁸Lat mən Yesu lap yen "Namat, pən-naduk gə yi gagam; d̄agat nnyi kot yi kabi wu yi dəmkoḡp hə." Mən reep muop kagam shide. ²⁹Yesu nyit pee nanyi mwaan dukduk gə Chip Galili. Kaa yaa gə ləbung mən tong nəgən. ³⁰Gurum wukərgəi mə ya dər muop. Mə jya gə wukəgəl, gə wuvagam, gə wufubəm, gə muop wu wukut hə, gə gogot gwet wu muop gə gok hə. Mə jya gə muop ntagam Yesu, mən d̄ak muop. ³¹Bələp rəng gurum wukərgəi shi wu mə naa wufubəm laa ləfu, wukut kagam, wukəgəl mwaan-mwaan, mən wuvagam mə naape. Mən mə pyap Naan Izraila. ³²Yesu yong jepgədər muop mə yen, "An fu naachigir gurum wukərgəi nhə, nsa chin bit kùn gwe gəpe gəme gə an mən mə sə məbi mou. A tangkop nyit muop wak nə nsə mou nsa ya mə ndəmleet gəwar wak." ³³Jepgədər nanyi mə laa gənyi yen, "De gəmə kat nawe ane nzangpee nhə, wu gə yoon gurum wukərgəi nhə yi?" ³⁴Yesu nang fu muop yen, "Gun gə biling nawe a d̄ang eh?" Mə yen, "Pogovəl gə cherep til." ³⁵Mən Yesu shak ngurum mə tugat nyil. ³⁶Kok nawe wu pogovəl gə cherep nanyi, ndangkong lapyil, mən tarap nawe nanyi chin pən jepgədər; mən jepgədər mə pən gurum muop. ³⁷Gurum dip mə sə mən mə agal. Mən mə wagar d̄əduk gərang tukushi pogovəl. ³⁸Muop wu mə sə hə daas kam feer, de surəp gə jep yi. ³⁹Lat mən Yesu sat ngurum mə wak, mən met nchii am mən waa yaa ngan Magadan.

Chapter 16

¹Farisiyawa gə Sadukiyawa mə jya npe katshii muup, mə nang mə yen gwar kam byinyin ndun gətəng. ²Mən lap fumuop yen, "Də nkwət a kansəgən, bə gu laa gu yen, 'pee yaa gə saan, nsa gətəng bang.' Də nkwət a gəbit bə gu laa gu yen, 'Bit ya gə bis, nsa gəbətəng naat mən kwoo.' Gu boot npe laa bii wu gətəng, mən byinyin wu gədət nhə maa gun nlaa. ⁴Seen wubis gə bwaar fu tang byinyin, mən gə kat byinyin wu ma nung Jona mou." Lat mən Yesu yagal nyit muop. ⁵Jəpgədər jya mə ruo gəyit nde mən mə mandər gəsut de gə nawe. ⁶Yesu laa dər muop yen "Gu mwaan lee gu kang yis Farisiyawa gə Sadukiyawa." ⁷Jəpgədər mə bagalka bələp nanyi dəsut mən mə yən, "A nsa mə mang nawe mou." ⁸Yesu man kam mən yen, "Pən-naduk gəgun kat, a me saa gun fu bagalka dəsuk gu yen a nsa gu mang nawe mou yi?" ⁹Kutnyi gu dʸe biling nawe wudok paat mən sə gə gurum kam paat hə mou me, dok gu kok duk ndəgən tukushi a dāng yi? ¹⁰De biling nawe pogovəl wudok sə gə gurum kam feer, dok gu kok duk ndəgən tukushi a dāng yi? ¹¹A nsa me gu mankang bələp wu an fu laa gəgun gəkaa nawe mou yi? Gu mwaan lee gu kang yisti Farisiyawa gə Sadukiyawa." ¹²Lat mən man gətəp nyi fu delkom muop gəkaa ləp yis nung nawe mou, de nyi fu laa gə muop mə kang a gə sheepee Farisiyawa gə Sadukiyawa. ¹³Shi wu Yesu bat ngan yit Kaisariya Filibbi mən nang fu jəpgədər muup yen, "Gurum bii mə yen Laa Gurum a wudə?" ¹⁴Mə yen, "Pak mə yen a Yahaya Wukənpe; pak mə yen a Iliya; pangkop mə yen a Irimiya ko me wulaa-bələpnaan." ¹⁵Laa gə muop yen, "De gun bii gu yong an a wudə?" ¹⁶Bitrus lap yen, "Gə a Kristi Laa Naan wu nkagam." ¹⁷Yesu lap fumuop yen, "Wuret lang-nkaa gə Simon laa Jona, nsa a gurum nyin bii nhə ngə mou, a Ndaanə wu gəbətəng. ¹⁸An zak fu laa gəgə, a gə a Bitrus, gə gə a dʸik gəwur gurum Naan gənə a kaa pang nhə. Fulə Hades gə ribin nyi mou. ¹⁹Gə a pən bii ep fulə yil-long gəbətəng ngə. "Bii wu gə bugat gəyil bə gə mə bugat gəbətəng, bii wu gə wut gəyil bə gə mə wut gəbətəng" ²⁰Lat mən Yesu byang bələp pən jəpgədər muup yen nua laa gə məgwuo gətəp jin a Kristi mou. ²¹A shide mən Yesu bəm laa gə jəpgədər muup yen gə ji mwaan nUrishalima a tiit, mwaan gə ji sua təgərchiin gwet nsar daskagam gə mənən ndaawang gə məbyiyil, gə mə tə jin mən nlat bə mə ep jin gə nook ndəgən bit wukən. ²²Mən Bitrus dəl nyi gə jong mən byaal nyi yən, "Mang dʸin jong gəgə, Miskagam; bii nakam gə kat gə mou." ²³Mən Yesu bad laa gə Bitrus yen, "Yagal gə kyem hə, Shetan! Gə a gwak dərənə, nsa endʸe gəgə a gəkaa jepe Naan mou, de a nung gurum dat." ²⁴Lat mən Yesu laa gə jəpgədər muup yen, "Məgwuo ndemkop langədərənə, bə a tiit dat nnyang kaashik yi mən nmang shepbeel gəfe mən nlangədərənə. ²⁵Nsa məgwuo wu chinkən tooklang gəfe bə gə kat mou, məgwuo wu tooklang gəfe gapdel nsa an hə, bə gə kat. ²⁶De məgwuo nkat jepe gəyil dip nkop nook muup, bə a me a kyen gəfe yi? Gurum gə mang nook muup nbat a gəme?" ²⁷Nsa laa gurun par gə wul ndəgən yoon Ndaa muup gə məwong afe. Nlat bə kwat kopgəshii nchat gə bii wu gurum chin hə. ²⁸A laa naduk gəgun, pak gu dʸyamddok npeen wu gə mə cham muut mou, de a bit wu gə mə naa Laa Gurum ntong wul gə yil-long anyi.

Chapter 17

¹Ndangkong bit peemə mən Yesu mang Bitrus, gə Yakubu, gə emnəgən muup Yahaya mən mwaan mpang wufəfyer gə muop. ²Mən shik muup bat ntagam muop. Fanyit muup yagal saan kabi fuus hə, mən byaat gəfe yagal saan kabi wus tat hə. ³Lat mən mə naa Musa gə Iliya fu ləfu gənyi. ⁴Bitrus laa gə Yesu yong, "Miskagam, dong wu mən npeen hə. Də gə dem bə a dyak kyang-kyang kùn—gəme a nəmak, gəme a nung Musa, gəme a nung Iliya." ⁵Nyi fu bələp dat kam mən ligin səp kaa muop, mən mə kələng dægəl ndəgən ligin nanyi, yen, "Wudung a laa gədam gənə, wu took nə pya gənyi badən hə. Gu ləng kom gu gu kələng nyi." ⁶Jepgədər mə kələng kam mən mə fəlap mən mə swap kaa muop nsa mə yigil lugut. ⁷Mən Yesu waaji buam muop mən yong, "Gu yigil gətəng, gu yigil lugut mou." ⁸Mə ap yit muop mən mə kat məgwuo mou də a Yesu dat. ⁹Muop nsam gəpang nanyi mən Yesu laa gəmuop yen, "Gu yakdang bii wu gu naa hə gə məgwuo mou də a par bit wu Laa Gurum gə yagal gənaar mədidəm." ¹⁰Jepgədər muop mə nang fu muop mə yong, "A waa nme məbyiyil mə yong a Iliya gə wul dəng yi?" ¹¹Yesu lap yong, "Iliya gə wul wagap ji nchin jepe dau nlə. ¹²A laa yi gəgun, Iliya wul gwe mən gurum mə man nyi mou. Mən mə chin dwet gənyi. A kam shizak Laa Gurum gə sua təgərchiin nsar muop." ¹³Mən jepgədər mən man nkwət nyi fu laa bələp a kaa Yahaya Wukənpe. ¹⁴Wakjya mə wul dər gurum wukərəgi mən me dagwuo ji dugum ntagam muop mən yong, ¹⁵"Miskagam, naachigir kaa laa nə, nsa nyi a wudəm bərang, muutla nogol nyi yoon. Bii fəlap ndəgən wus gə am. ¹⁶A mwaan gənyi ntagam jepgədərgə mən mə boot npe chin nyi mou." ¹⁷Yesu lap yong, "Gun a seen wu lələng, wu nyang pən naduk, gə a tong gəgu a bit dāng yi? Gə chin a bit dāng a dəkəp gə a naa gun yi? Gu jya gənyi npeen dər nə." ¹⁸Lat mən Yesu byaal damwam nanyi, mən pət mən lalaa nanyi kagam gəshii nanyi. ¹⁹Lat mən jepgədər mə jya dər Yesu gə eskoghop mə yong, "De a me saa mə boot npe chen nyi mou yi?" ²⁰Yesu laa gə muop yong, "A nsa pən-naduk gəgu kat. A laa gəgun, də gu kwət gə pən-naduk wa laanyi kabi ək mostad hə, bə gu laa dər pang gu yong, 'Nyi peen gə mwaan npeen' bə gə yagal nmwaan, bə məbi gə ma gun u. ²¹. ²²Shi wu muop nGalili hə mən Yesu laa gə jepgədər muop yong, "Par gə mə shen Laa Gurum gəsar gurum muop ²³mən mə ntə nyi, par bit wukùn bə yagal." Mən jepgədər nanyi mə weel badən. ²⁴Jya mə wul gəyil Kaparnawum mən məlap gəndung mə jya dər Bitrus jya mə yong, "Wu sheepee gəgu bii kwat karyit shekel a?" ²⁵Mən lap yong, "Əu." Bitrus waa yaa shi lə mən Yesu laa bələp a gənyi dəng yong, "Gə naa gə kat a na Simon? Long gəyil bii mə lap gəndung gə wap a fu wudə muop yi? A fu gurum gəmuop a, a fu məjong yi?" ²⁶Bitrus lap yong "A fu məjong," mən Yesu yong, "Nkwət a kam bə gurum gəmuop gə mə kwat mou. ²⁷Naa yong mə nyit məlap gəndung mə nruo ndəgən bii wubis. Mwaan nchip, mwaan gə ləng zwaan, bə gə yaa cherep wupel. Gə ep fu muop bə gə kat shekel. Mang mən mwaan gə kwat fubət nə gə nəmak."

Chapter 18

¹Shi nanyi mən jəpgədər mə jya dər Yesu mən mə yong, "A wuda a wuyoon dau ndəgən yil-long gəbətəng yi?"

²Mən Yesu yong me lalaa wuchom, mən den gənaar muop, ³mən yong "A laa naduk gəgun, dagat nə gu bat gu wak kabi jep wudyen mou bə gu ruo ndəgən yil-long gəbətəng mou. ⁴Məgwuo wu sam gəkaa muop kabi nung lalaa wuchom nhə, bə a nyi gə kwət a wuyoon dau ndəgən yil-long gəbətəng. ⁵Məgwuo nlap lalaa wuchom kabi wudung, bə lap a an. ⁶Məgwuo wu saa me lalaa ndəgən muop wu mə pən naduk n-an nchin wubis bə dōng d̄yin mə nbugat pang fiin ntak ntōok muop mən mə ntak nyi ndəgən chip. ⁷Lat nkaa gəyil nsa a shii fat fəlap a gədet nhə! Nsa shii nanyi nwul a lengwaar, də zhirii gə lang kaa gurum wu saa shii nanyi wul yi! ⁸Də sar gə ko lashi gə nkwt a bii pal gəgə, bə gə gap gə tak. Nsa gə rə lə Naan a wu kəgəl, kwət gə bot sar o, bə a wuret ma wu gə rə nləwus gə sar vəl gə kwak vəl. ⁹Də yit gə nkwt a war pal gəgə, bə əlok gə shang gə tak. Gə rə lə Naan gə yit gəme bə dōng ma wu gə rə nləwus gə yit vəl. ¹⁰Naa yi gu takbak shi me jep wudyen nhə mou. A laa gəgun məwong gəmuop bii mə naa yit Ndaanə wu gəbətəng. ¹¹¹²Gu naa gu kat a na? Məgwu nkwt gə təm yagurum-paat, mən gəme npaap, bə nyit gəshang wu yagurum-feer gəfu-sar gəbət ləbung mən mwaan gə tang gəme wu paap hə mou a? ¹³A laa naduk gəgun, də nkat bə took muop gə pya gə wu gəme nanyi nma gogot wu yagurum-feer gəfu-sar wu mə paap mou hə. ¹⁴A kam zak, Ndaa gu wu gəbətəng dem d̄yin wa gəme gənaar jep muop nhə nlat baan mou. ¹⁵Də emnang ndam took gə, bə mwaan gə laa gənyi, gəkang gu gəsuk dat. Də nkələng gə bə gə pət gə emnang. ¹⁶Də nkələng gə mou bə gə yong məgwuo gəme ko vəl gu mwaan, d̄ewar fu gurum vəl ko kùn twamshik kaa muop yi. ¹⁷Də nnyang kələng muop, bə gə laa gə gəwur gurum Naan. Də nnyang kələng muop bə gu tak nyi kabi Məjong gə wulap gəngung hə. ¹⁸A laa naduk gəgun bii wu gu bugat gəyil bə gə mə bugat gəbətəng; bii wu gu wut gəyil bə gə mə wut gəbətəng. ¹⁹A chin a laa yi gəgun, də gun vəl gu mang fu gu gəyil gəkaa məbi wu gu d̄ang, bə Ndaanə wu gəbətəng gə chin ngun. ²⁰Nsa pee wu gurum vəl ko kùn mə təl gəshak ndəgən səmnə, bə an nnəgən gənaar muop. ²¹Lat mən Bitrus nang fu Yesu yen, "Miskagam, emna gə chan wubis a d̄ang bə a kon nnyi yi? Gə kwət a pogovəl a?" ²²Yesu yen, "A laa gəgə a yong a pogovəl mou, a yagurum-kùn gəfu-sar bəb pogovəl. ²³A waa nnyi, yil-long gəbətəng a kabi me long wu demkop myap gəkang muop gə frang gəfe muop. ²⁴Mang bəm dat mən mə jya gə me frang gəfe wu nyi gə kaat talenti kam sar. ²⁵Boot npe kwat mou mən miskagam gəfe yong mə seet gənyi, gə mat muop nau gə jep muop, d̄ewar mə kwat kaat nanyi yi. ²⁶Frang nanyi pal ntagam muop mən yen, 'Miskagam, mogorkung gə an, gə a kwat dau.' ²⁷Mən wupin lə nanyi naachigir gəfe nsa kat boot npe kwat mou, mən nyit kaat nanyi. ²⁸Mən frang nanyi mwaan gə kat wunye muop frang wu nyi gə kaat gəfe dinari yagurum-paat. Yaa nyi shi feel mən yen, 'Kwat bii gənə wu gə gənyi hə.' ²⁹Mən wunye muop frang nanyi d̄wak nyi yen, 'Mogorkung gə an, gə a kwat gə.' ³⁰Mən nyang. Mən yaa wunye muop nanyi tak nləbal də par gə kwat a lengwaar. ³¹Pangkop mənnye muop mə naa kam mən logom muop badən. Mwaan mə yakdang bii wu taa hə dau gə wupin lə gə muop. ³²Lat mən wupin lə frang nanyi yong nyi mən laa gənyi yen, 'Gə, a wu bətbis, a nyit nagət kaat gəgə nsa gə d̄ang an. ³³Dong d̄yin gə zak gə naachigir wunye gə frang kabi wu an a chin ngə hə mo?' ³⁴Bət wupin lə gəfe yal mən yaa nyi pən məpyan nogolpe, də par gə kwat kaat nanyi yi dip. ³⁵Ndaanə wu gəbətəng gə chin a kam gə gun, dagat nə gu kon wubis məjepnung gu gə bəzung gəme."

Chapter 19

¹Yesu laa bələp nanyi dat lat mən yagal nyit Galili mən mwaan ngan gəyil Yahudiya wu gap Kong Urdun dēl taa hə. ²Gurum wukərgəi yigil ləngədər muup, mən dək gok gəmuop nnəgən. ³Farisiyawa mə jya dər katshi muup, mə yen, "Dong d̄yin məmis ntak mat muup kat chin məbi a?" ⁴Yesu lap yen, "Jet gu bil gu naa yi nkwət shideel dok Naan chin a məmis gə məmat mou a?" ⁵Nyi wu myap muop hə yen, 'A waa nnyi, məmis gə nyit ndaa muup gə nəgən muup mən bəm shik shi mat muup, muop vəl gə mə wak shishik gəme'?" ⁶Kam bə muop a shishik vəl zak mou, a gəme. A waa nnyi, bii wu Naan kang hə, məgwuo ya ngap gənaar mou." ⁷Mə laa gə nyi mə yen, "A waa nme Musa dok pənfu nmən mə shen byiran tədyik mən mə chen nyi yi?" ⁸Mən laa gə muop yen, "A nsa bəkpe gəgu Musa nyit gun gu tuo d̄yik surəp gu yi; dok a kam shideel mou." ⁹A laa gəgun, məgwuo wu tədyik gə mat muup, dāgat nə nyaa nyi a chagap mou, mən nlap nde mat bə nyi a fu bwaar dat; dagwuo wu lap namat wu mə chen nyi bə nyi zak a fu bwaar dat." ¹⁰Jəpgədər mə laa gə Yesu mə yen, "Nkwət a kam gəkang məmis gə məmat bə dong d̄yin gurum nlap mat mou." ¹¹Mən Yesu lap yong, "Gurum a dip mə lap byishee nanyi dem mou, a muop wu mə nyit muop lapdem hə dat." ¹²Nsa mə bēe pak gurum a wumeermuut; pak, a gurum tə meer muop, pak mə dēn kaa shak kabi wumeermuut npe yil-long gəbətəng. Məgwuo wu kat gə ji boot bə lapdem." ¹³Lat mən mə jya gə jep wud̄yen nnyi dēwar nyi ləng sar muop mən dāngnaan, mən jəpgədər muop b̄yaal muop. ¹⁴Mən Yesu yong, "Gu nyit jep wud̄yen mə jya dərənə; gu dən shi muop mou nsa yil-long gəbətəng a nēmuop." ¹⁵Ləng sar muup kaa jep nanyi mən yagal nyit pee nanyi. ¹⁶Lat mən me dagwuo wul dər Yesu mən yen, "Wusheepee, a chin a bii me wuret dēwar a kat tooklang gəgwoo yi?" ¹⁷Yesu laa gənyi yen, "A nah gə nang bii wuret fu nə yi? A məgwuo gəme dat a wuret. Gə dēm̄kop tooklang gəgwoo bə gə kang byitət muop." ¹⁸Dagwuo nanyi yen, "Byitət me wuda muop yi?" Yesu yen, "Gə tə gurum mou, gə teer-gə-mat ko mis məgwuo mou, gə mwaan wat mou, gə twanshik wurum mou, ¹⁹pən yoon ndaagə gə nəgəngə, mən gə dēm̄ tələnglə gəgə kabi kaa sak hə." ²⁰Laaswaal nanyi laa gənyi yen, "A chan jepe nhə gwe dau. A me dē yi?" ²¹Yesu yen, "Gə dēm̄kop gə kəgət bə waa gə seet gə byilong gəgə, mən gə shen shagal nanyi nwupya muop, bə gə kat byilong gəbətəng; bə waaji gə langədərənə." ²²Laaswaal nanyi kələng kam mən took muup dam nsa nyi gə byilong gwet. ²³Yesu laa gə jəpgədər muop yen, "A laa naduk yi gəgun, gə laafu də wuləlong nrə ndəgən yil-long gəbətəng yi." ²⁴A chin a laa yi gəgun, kulmi gə bēs nrə n̄fung n-yir dēkaa wuləlong wu gə rə ndəgən yil-long Naan." ²⁵Jəpgədər mə kələng kam mən rəng muop mən mə yong, "A wuda dat gə kat angkaa yi?" ²⁶Yesu naa muop mən yong, "Gurum gə boot mou; a Naan bə məbi gə ma nyi mou." ²⁷Lat mən Bitrus lap yong, "Gə naa, mə nyit jepe dau mən mə ləngədər gə. De gəmə kat a me?" ²⁸Yesu laa gə muop yong, "A laa naduk yi gəgun, gəyil wufuo shii wu Laa Gurum gə tong gə pətong-long gəfe, bə gun wu gu ləngədərənə hə, gu tugat gə pətong-long sarkaavəl, gu sheep seen gurum Izraila wu sarkaavəl hə." ²⁹Məgwuo wu nyit lə, gə emnəgən wumis, gə emnəgən wumat, gə ndaa, gə nəgən, gə jep, gə mar ndəgən səmnə, bə gə kat kəpgəshi muup nbəb yagurum-paat, mən nkat tooklang gəgwoo. ³⁰Gurum gwet wu ntagam gə wak wu gədər; wu gədər gə mə wak wu ntagam.

Chapter 20

¹Nsa yil-long gəbətəng a kabi wumar wu pət gəbit mok-mok mən kok mə bəlang. ²Mə laa lat nkwət shagal kwat gəmuop dər bit gəme a dinari gəme mən lep muop mwaan nmar gəfe. ³Fuus arkaa mən chin pət mən kat nde mə bəlang dʏamɔk dat baan gə lətuk. ⁴Mən laa gəmuop yen 'Gun zak gu mwaan mar nanyi gə a shen bii wujet gə mə kwat hə ngun.' Lat mən mə mwaan bəlang. ⁵Pət shizak nfuus gənaar gə fuus neep mən bən chin a kam. ⁶Nfuus kansəgən bən pət mən kat nde mə bəlang shizak mə dʏamɔk chak. Mən laa gəmuop yen, 'Gu dʏamɔk fuus mwaan gə rə dat baan a?' ⁷Mə laa gə nyi mə yen 'A nsa məgwuo kok mən nbəlang mou.' Mən yen, 'Gun zak gu mwaan gənaar mar nanyi.' ⁸Wawul nkansəgən mən wupin mar yong wunaakaa maa gəfe mən yen, 'Yong məbəlang muop nanyi mən gə kwat muop, shee shi muop wu mə wul gədər hə dəng shee muop wu dʏin mə wul pel hə. ⁹Muop wu mə wul nfuus kansəgən jya mə lap dinari gəmek-gəmek. ¹⁰Lat mən muop mə wul pel hə mə jya mə dʏe mə kat ya gə du lap nma nəmuop wu mə wul nkansəgən hə, mən mə shen a dinari gəmek-gəmek nmuop. ¹¹Mə lap kopgəshi du nanyi mən mə gwakshik dər wupin mar nanyi. ¹²Mə yong, 'Muop wu mə wul gədər, mə chin a bəlang shii gəme dat, mən gə kwat muop nchat gə mən wu fuus lat kaamu hə a?' ¹³Mən wupin mar nanyi laa dər nde yen, 'Wushaarnə, a chin wubis ngə mou. Dʏin mə dem gəkaa dinari gəme mou a?' ¹⁴Lap nbigə mən gə waa. A an a kat gə a shen muop nchat gə nəmak. ¹⁵Kan gə a chin bii wu a tangkop gə byilong gənə muo mə? Took gə dam gə dam gənə a?' ¹⁶A waa nnyi wugədər gə mə wak wuyakwar, wuyakwar gə wak wugədər. ¹⁷Yesu gəwar mwaan nUrishalima mən kok jeplep muop wu sarkaavəl hə mən laa gə muop gəwar yen, ¹⁸"Gu naa, mən gəwar Urishalima, gə mə pən Laa Gurum gəsar ndaawang wunan muop gə məbyiyil. Gə mə gap sheep muut nnyi, ¹⁹gə mə shen nyi nMəjong mə nzhal nyi, mə nnas nyi mən mə nkwak nyi kaa shepbeel. Par bit wukùn bə mə ep nyi. ²⁰Lat mən nəgən jep Zabadi wul dər Yesu gə jep də. Dugum ntagam Yesu mən dāng məbi fu muop. ²¹Yesu yen, "Yi dem a kop me?" Mən lap yen, "Nyt jep nə muop wu vəl nhə gəme tong gəsargə wumis, de nde gəsargə wumat ndəgən yil-long gəgə." ²²Mə Yesu lap fu muop yong, "Gu man bii wu gun fu dāng mou. Guu sua am ndəgən foon wu gə a sua hə a?" Mə lap yong, "Gə mə sua." ²³Mən yong, "Guu boot fu sua am nkop gənə. De a nung tugat gəsarnə wumis gə sarnə wumat, a an gə a pən gun mou, a nung muop wu Ndaanə myap den nmuop hə." ²⁴Gogot jepgədgər muop wu sar hə mə kələng mən bət muop yal dər muop wu vəl nanyi. ²⁵Mən Yesu yong muop dər shik mən yong "Gu man long Məjong bii mə chin kləng gə gurum gə du, mənən gəmuop bii mə kamshik kaa muop. ²⁶Gə kwət a kam gənaar gu mou. Məgwuo wu tangkop waa wuyoon gənaar gu bə gəkwət a frang gəgu, ²⁷məgwuo wu tangkop jin a wu ntagam bə gekwət a frang gəgu, ²⁸kabi wu Laa Gurum wul npe də mə wap nyi mou, de a nnyi gə wap gurum, mən nmuut npe angkaa gurum yi gwet. ²⁹Mə fat ndəgən gəyil Yariko mən gurum wukərgəi mə ləngədər muop. ³⁰Dok wuvagam vəl mə tugatdök fukyep war. Mə kələng Yesu nyi ndel mən mə aar dəgəl du mə yen, "Miskagam, Laa Dauda, naachighir kaa mu." ³¹Gurum wukərgəi mə byaal muop mə yong nua dök, mən wuvagam nanyi mə chin aar dəgəl du ma wudʏin hə, mə yen, " Miskagam, Laa Dauda, naachighir kaa mu." ³²Lat mən Yesu dər kit, mən yong muop mən yen, "Gu tangkop a chin a me ngun yi?" ³³Mə yen "Miskagam, mə demkop mə naapee." ³⁴Mən Yesu naachighir gəmuop mən bwam yit muop. Gə laa mou mən naape mən mə ləngədər Yesu.

Chapter 21

¹Yesu gə jəpgədər muup mə wulduk gə Urishalima mən mə ruo nBetafaji ngaan pang Zaitun, mən Yesu lep jəpgədər muup vəl, ²yen, "Gu ruo nwang wu ntagam, bə gu kat me gui dyindok nnəgən gə laa muup. Tagat muop mən gu wak gu jya gənyi n-an." ³Məgwuo nlaa məbi dərgu, bə gu yong 'Miskagam tangkop muop,' bə gwuo nanyi gə lep gun gə muop bər." ⁴"Dok kam hə npe ləfu wudok wulaa-bələpnaan laa hə kəgət yi. Dok yen, ⁵"Gu laa gə reep Siyona gu yen, 'Yi naa, long gəyi nyi nwul dər yi, Nyi a wukaaleen mən langdok kaa gui—lala gu." ⁶"Mən jəpgədər mwaan mə chin kabi wu Yesu laa gə muop hə. ⁷Mə yokwul gə gui nanyi gə laa muup, mən mə buat byaat əbər gədu kaa muop, mən Yesu kaa tong gəkaa. ⁸Pak gurum wukərgəi buat byaat əbər gəmuop gəwar, pak mə kwap saar təng mə suap gəwar. ⁹Lat mən gurum muop wu ntagam gə muop wu ndangkong, mə lap ləlyak mə yen, "Hosana der laa Dauda! Wuret lang-nkaa nyi wu gə wul ndəgən səm Miskagam! Hosana gəbətəng!" ¹⁰"Shi wu Yesu ji rə ndəgən Urishalima mən gəfər yagal rugup, mən mə yong, "A wuda shi nhə eh?" ¹¹Mən gurum wukərgəi mə lap mə yong, "A Yesu wulaa-bələpnaan wu tong nNazaret gəyil Galili." ¹²Lat mən Yesu rə ndəgən ləwaa wuyoon. Mən chen muop wu fu lətuk ndəgən ləwap wuyoon nanyi, mən bat tebul məpyan bat shagal swap gə pətagat gurum muop wu fu sarap bəlkəgər hə. ¹³Laa gə muop yong "A bii wu məran gwe, mə yong 'Gə mə yong lənə a shi lə dāngnaan,' mən gu yaa gu waa pələn kuləp gənyi." ¹⁴Lat mən wuvagum gə wukəgəl muop mə jya dər muop nləwap wuyoon, mən dək muop. ¹⁵Ndaawang wunan gə məbyiyil mə naa bii dʸeer wu chin hə, mə kələng dəgəl jəp langdok ndəgən ləwap fu yong, "Hossana dər laa Dauda," mən laa shimuop swet. ¹⁶Mə laa dər muop mə yong "Gə fu kələng bii wu gurum muop fu laa hə a?" Yesu laa gə muop yong "A kələng! Kan jet gu bil mə yil yong, "A fu jəp wudʸen gə jəp wubərak gə kat təgərpe wu kakəgət yi. ¹⁷Mən Yesu nyit muop gəfər nanyi mən mwaan gəyil Betaniya mwaan gə teer nnəgən. ¹⁸Shi wu bit bəng mən bən waaji gəfər nanyi mən bələk tə nyi ¹⁹Yesu naa me təng wut fuwar, mən mwaan mən kat məbi mou də a kompe dat. Mən laa gə təng nanyi yong "She mə nkat jəp fu yi zak mou," mən gə laa mou mən təng wut nanyi fii. ²⁰Bələp rəng jəpgədər mən mə yong "A shi me təng wut nanyi yagal fii dat kam bər yi?" ²¹Yesu lap yong "A laa naduk gəgun, də gu kwət gə pən-naduk mən kaa gu gwagas mou, bə gu chin a bii wu kat təng wut nhə dat mou, gu bəot npe laa dər pang du yong, 'Nyt peen yi waadər chip,' bə gə kwət a kam. ²²Də gu dāngnaan npe məbi mən gu pən naduk bə gu kat. ²³Shi wu Yesu ji rə ndəgən ləwap wuyoon mən ndaawang wunan gə daskagam mə jya dər muop shi wu nyi fu sheepe mən mə yong "Gu fu chan jepe muop nhə a gə kamshik me wuda; mən a wuda pən kamshik nhə ngə yi?" ²⁴Yesu lap yong, "An zak gə a nang bələp fugu. Də gu laa gə an, bə a laa kamshik wu an fu chan jepe nhə gənyi. ²⁵Kənpe nung Yahaya dok tong a ne? Tong a gəbətəng a, tong a der gurum yi?" Mən bəgalkaa dər shak mə yong, Də mə yen, "Tong a gəbətəng," bə 'A nah dok gu pən naduk nnyi mou yi?' ²⁶Də mə yong "Tong a də gurum," mən fu yigil lugat gurum muop, nsa mə mang Yahaya a wulaa-bələpnaan." ²⁷Mən mə lap fu Yesu mə yong, "Mə man mou." Mən nyi zak laa gə muop yong "An zak gə a laa kamshik wu an fu chan jepe nhə gənyi ngun mou. ²⁸De gu naa gu kat a nah? Me dagwuo nyi gə jəp vəl. Mwaan dər wupel mən yong, "Laanə, gə mwaan bələng nmar chinyi." ²⁹Lalaa nanyi lap yong, 'Gə a mwaan mou,' mən ba dʸe gəret mən mwaan. ³⁰Dagwuo nanyi mwaan dər lalaa wuvəl mən laa kam. Lalaa nanyi lap yong 'Gə a mwaan miskagam,' mən ba mwaan mou. ³¹A me wuda gənaar jəp wu vəl nhə chin bii wu ndaa muop tangkop yi?" Mə yong, "A wupel." Yesu laa gə muop yong "A laa naduk gəgun, məlap gəndung gə napagar muop gə mə ruo ndəgən yil-long Naan dekaa gu. ³²Nsa Yahaya wul dər gə war byiwukər, mən gu pən naduk nnyi mou. Mən məlap gəndung gə napagar muop mə pən naduk nnyi. Gu naa nau kam mən ba gu bat də gu pən naduk yi mou. ³³Ləngkom gu kələng nde bələp-kwoom yi. Me dagwuo a wupin yil. Byang təng nmar gəfe, mən waad shi gan, mən ok pee dʸwat jeptəng nanyi, mən dʸyik mələng kangpee mən shen mar nanyi nməmyap təng muop npe mə naakaa yi. Mən mwaan yaa gəyil nde. ³⁴Shii tee jeptəng waarə mən lep pak frang gəfe dər məmyap təng nanyi dəwar mə lap jeptəng yi. ³⁵Mən məmyap təng nanyi mə yak frang muop nanyi, mə nas nde, mə tə nde mən zwam nde shi pang. ³⁶Wupin yil chin lep gə nde frang muop gwet ma wudok pel hə, mən məmyap təng nanyi mə bən chin a kam gə muop. ³⁷Ndangkong nanyi mən wupin yil lep gə laanyi dər muop yong 'Yi gə mə pənmaa nlaanə.' ³⁸Məmyap təng mə naa laa muop mən mə laa dər shak mə yong, 'A nyi a wuteerkop. Gu jya, mə tə nyi bə mə mang kop nanyi.' ³⁹Lat mən mə mang nyi fat gənyi ndangkong mar nanyi mən mə tə nyi. ⁴⁰Gədet nhə, də wupin mar nwaa nwul, bə chin a me gə məmyap təng muop nanyi yi?" ⁴¹Mə laa gənyi mə yong, "Gə tuo wubaan gurum muop nanyi gəwar muutla wu swet, mən nshen mar nanyi nde məmyap təng, muop wu gə mə pən jeptəng nnyi gəshi tee." ⁴²Yesu laa gə muop yong "Jet gu bil ndəgən bang-byiran mou mə, wu yong, 'Pang wu mədyak lə mə nyang tak hə, a nyi waa pang kugur. Wudung a bii wu Miskagam chin, mən a bii dʸeer n-yit mu'?" ⁴³A waa nnyi, a laa yi gəgun, gə mə dʸwan yil-long Naan fugu, mən mə npən nde gəyil wu gə pən jeptəng. ⁴⁴Məgwuo wu pal gə pang nhə gə tərəp nde a chigit dat. Məgwuo wu pang nanyi pətta kaa muop bə byagas." ⁴⁵Ndaawang wunan gə

Farisiyawa mə kələng bələp-kwoom nanyi mən mə man nkwət nyi fu sat a muop. ⁴⁶Mə tang war npe yaa nyi mən mə yigil lugat gurum wukərgəi, nsa gurum mə mang nyi a wulaa-bələpnaan.

Chapter 22

¹Yesu bæn laa nde bælöp-kwoom gə muop yong, ²Yil-long gəbətəng a kabi me long wu myap pee npe bugatdyik laa muup. ³Lep frang afe mwaan mə yong gurum wudok dwam bugatdyik nanyi gə muop hə, mən mə wul mou. ⁴Long nanyi bæn lep nde frang afe muop, yen, 'Gu laa dər muop wudok a dwam gə muop hə gu yen, "Gu naa, a myappe sə gwe. Mə kwap nəng gə jep nəng wunənan, jepe lat gwe nau. Gu jya dat.'" ⁵Mən mə lə endu me, mə yigil mwaan-mwaan gədu, nde mwaan nmar gəfe, nde mwaan lətuk. ⁶Pangkop gurum mə yak frang long mə nogol muop mən mə tuo muop. ⁷Dəfil mang long, mən lep gə sojya gəfe mwaan mə tuo muop mən nuang gəfər gəmuop. ⁸Lat mən laa gə frang gəfe yong, "Bugatdyik nanyi yigit, mən gurum wu a dwam muop hə mə nyang wul. ⁹A waa nnyi, gu mwaan gəwar yoon mwaan gu dwam gurum gwet wu gu kat muop npe byisə nanyi. ¹⁰Frang muop nanyi mə fat mwaan gəwar yoon, mwaan mə wagar muop wu mə kat hə, wubyas gə wuret dip. Mən məzep mə gam gəpe bugatdyik nanyi. ¹¹Long rə npe naa məzep muop, mən kat me mægwo wu nyi gə byaat byisə nanyi mou. ¹²Long nang fu muop yong, 'Shaarnə, gə chin a nah gə rə npeen nə gə kwət gə byaat byisə yi?' Mən dagwuo nanyi lap bælöp mou. ¹³Lat mən long laa gə frang muop yong, 'Gu bugat sar dagwuo nhə gə kwak muop mən gu tak nyi ndəgən kwo wu rip, a nnəgən bə gə wal ba n-arap fu.' ¹⁴Nsa mə yong gurum gwet, mən mə kok a til dat. ¹⁵Farisiyawa mə mwaan ləng gwak npe də mə yaa nyi yi ndəgən gəfe. ¹⁶Mən mə lep jepgədər muop, gəpe gəme gə nung Hiridus. Mwaan mə laa gə Yesu mə yong "Wusheepee, mə man gə a wu laa naduk, mən gə fu sheepee gə war Naan ndəgən naduk. Bii gə weel ləfu gurum, mən gə penyit gurum mou. ¹⁷De gə kat a nah? Dong d̄yin mə kwat gəndung mə pən Kaisar a?" ¹⁸Yesu man bətbis gə muop, mən yong, "Mweng muoo, a nah gun fu katshi nə yi? ¹⁹Gu nyin shagal gəndung nanyi n-an." Mə pən dinari gəme nnyi. ²⁰Yesu laa gə muop yong, "A riin gə səm wudə shi nhə eh?" Mə laa gənyi mə yong, "A nung Kaisar." ²¹Mən laa gə muop yong "Bii wu a nung Kaisar bə gu pən Kaisar, bii wu a nung Naan bə gu pən Naan." ²²Mə kələng kam mən rəng muop. Mə yigil nyit nyi mən mə mwaan-mwaan gədu. ²³Par bit nanyi mən pak Sadukiyawa, muop wu mə nyang bælöp yagal-ntungn, mə jya dər muop. Mə nang fumup, ²⁴mə yen, "Wusheepee, Musa dok yen, 'Mægwo nmuut nə njep, bə emnəgən muop gə lap mat kop muop a ləngwaar d̄ewar b̄ee jep yi n-emnəgən muop. ²⁵Dok daas pogovəl a məjepnəgən shak. Wupel lap mat mən muut, nook jep mou, mən nyit mat n-emnəgən muop. ²⁶Wu vəl chin a kam, mən wukūn, dau mwaan gə rə shi wupogovəl. ²⁷Ndangkong wu muop dau mə d̄wam, mən namat nanyi zak muut. ²⁸De par bit yigil-ntugun bə namat nanyi gə kwət a mat wudə gəkang muop pogovəl nanyi yi? Nsa muop dau dok mə lap nyi. ²⁹Mən Yesu lap fu muop yen, "Gu takwar, nsa gu man bang-byiran gə maa nung Naan mou. ³⁰Nsa shi yigil-ntugun bii gə lap mat də mə pən mægwo yi gədyik mou. Muop a kabi məwong wu gəbətəng hə. ³¹Nung yigil-ntugun mədidəm, jet man gu bil bælöp wudok Naan laa gəgun yen, ³²'An Naan Ibrahim, gə Naan Ishaku, gə Naan Yakubu' mou a? Nyi a Naan mədidəm mou, nyi a Naan wu nkagam muop." ³³Gurum wukərgəi mə kələng sheepee afe nanyi mən rəng muop. ³⁴Farisiyawa mə kələng nkwt Yesu ogot fu Sadukiyawa muop mən mə təl kaa shak. ³⁵Me muop wu a wuman byitət hə nang bælöp npe katshi muop yi, yong, ³⁶"Wusheepee, a me wudə a wuyoon dip gənaar byitət yi?" ³⁷Yesu laa gənyi yen, "'Dem Miskagam gəgə Naan gə bəzung gə nau, gə chelem gə nau, gə endye gəgə nau.'" ³⁸A nyi a wuyoon dip mən a wupel gənaar byitət. ³⁹Byitət wuvəl a kabi nyi hə—"Dem tənglənglə gəgə kabi kaasak hə." ⁴⁰Byitət dip gə byiyil mələa-bælöpnaan ləngdok a shi muop wu vəl nhə." ⁴¹Farisiyawa mə kutnyi gəpe gəme mən Yesu nang fu moup. ⁴²Yen, "A me a endye gəgu gəkaa Kristi yi? Nyi a laa wudə?" Mə laa gənyi mə yen "A laa Dauda." ⁴³Yesu laa gə muop yen, "A nah Dauda yong nyi shi Miskagam shi wu laa yen, ⁴⁴Miskagam laa gə Miskagam gənə, yen, "Tong gəsar dasə gənə, de par wu gə a dək wukas gə ndapkwak gə yi?" ⁴⁵Də Dauda nyong Kristi shi 'Miskagam,' bə lə gədər me nkwt a laa muop yi? ⁴⁶Mægwo dok boot npe lap bælöp fumup mou, parde mən mægwo ba duantugur dər nang nde məbi zak fumup mou.

Chapter 23

¹Lat mən Yesu laa bələp gə gurum wukərgəi gə jəpgədər muop. ²Laa yen, "Məbyiyil gə Farisiyawa muop a gə pətung Musa. ³A nsa kam hə, gu tət jepe wu mə laa gəgun hə. Gu nyit jepe wu muop fu chan hə, nsa bii mə laa dat shi fu mən mə chan mou. ⁴A kam, bii mə dyan lee wutəgən, wu gə bəs mang mou, mən mə ləng gə bab gurum muop. De muop bii mə təpdər wa shi laa sar muop. ⁵Bii mə chan jepe a dər gurum naa dat. Bii mə myap byigya gəmuop a wunan, mən mə taan fu təgoo gəmuop a wukəkaam. ⁶Mə tangkop pətugat wuret gəpe byisə gə ləwap. ⁷Mə tangkop gurum nang muop gə lətuk, mən mə yong muop shi məsheepee. ⁸De gun, gə mə yong gun shi 'Miskagam' mou, nsa gun gə miskagam a gəme, mən gun nau a məjepnəgən suk. ⁹Gu yong məgwuo shi ndaa gəyil mou, nsa gun gə ndaa gəme dat wu nyi gəbətəng hə. ¹⁰Gə mə yong gun shi 'wusheepee' mou, nsa gun gə wusheepee a gəme dat, nyi a Kristi. ¹¹Məgwuo wu a wuyoon dip gənaar gu gə kwət a frang gəgu. ¹²Məgwuo wu pən yoon nshik bə gə mə sam gə nyi, məgwuo wu sam gəkaa shik bə gə mə pən yoon nnyi. ¹³Lat nkaa gu məbyiyil gə Farisiyawa, gun mweng! Gu ogot fulə yil-long gəbətəng kaa gurum muop. Nsa gu ruo gəkaa suk mou, mən gu dən shi muop wu npe ruo hə. ¹⁴. ¹⁵Lat nkaa gu, məbyiyil gə Farisiyawa, gun mwəng! Bii gu zar chip gə gəyil dip npe gu kat məgwuo gəme bat yi, mən də nwaa nji dərgu, bə gu yaa nyi gu waa laa ləwus gənyi maa wudok hə. ¹⁶Lat nkaa gu, gun wuvagam wunyin war. Gu wu gu yen, 'Məgwuo nsəgərɸu shi ləwap wuyoon bə a məbi mou. De məgwuo nsəgərɸu shi zinariya wu ndəgən ləwap wuyoon nanyi bə gə yaa nyi.' ¹⁷Gun wuvagam yogor muop! A me wuda a wu ma nde yi, a zinariya ha, a ləwap wuyoon wu gə saar zinariya hə yi? ¹⁸Gu chin gu yen, 'Məgwuo nsəgərɸu shi rək-tok bə a məbi mou. De məgwuo nsəgərɸu shi byipən wu gəkaa rək-tok nanyi bə gə yaa nyi.' ¹⁹Gun wuvagam! A me wuda a wu ma nde yi, a byipən a, a rək-tok wu gə saar byipən nanyi yi? ²⁰A waa nnyi məgwuo wu səgərɸu gə rək-tok bə səgərɸu gənyi dau gə bii wu gəkaa muop hə. ²¹Məgwuo wu səgərɸu gə ləwap wuyoon bə səgərɸu gənyi nau gə gwuo tongdok nnəgən hə. ²²Məgwuo wu səgərɸu gə gə gəbətəng, bə səgərɸu gə pətung Naan gə nyi wu tongdok gəkaa. ²³Lat nkaa gu məbyiyil gə Farisiyawa, gun mweng! Bii gu waapkaa bugatshagal wufo, gə nyeges gə ək jəptəng, de nyang chan jepe wu byitət laa hə—naduk, gə naachigir gə pən-naduk. Dong dyin gu chan a muop nau gə wudung gun fu chan gwe hə. ²⁴Gu a wuvagam mənyn war, bii gu seng nalip gu vak gənyi de gu dylang kulmi! ²⁵Lat nkaa gu məbyiyil gə Farisiyawa, mweng muop! Bii gu vang gənook foon gə klang, de gu nyit dəgən gə tələk gə dəm kaashik. ²⁶Farisiyawa wuvagam! Gu vang a dəgən foon gə klang nanyi dewar gənook muop bang yi zak. ²⁷Lat nkaa gu məbyiyil gə Farisiyawa, mweng muop! Gun a kabi gəcher wu mə məm shi amvir wupya, mən dong lang yi shi gətəl de dəgən a nagət əgəs kum gurum, gə jepe wurap muo dat. ²⁸A kam shi gətəl bə gun a wukər dat ntagam gurum, de ndəgən bə gun a mweng gə mə chan bətbis. ²⁹Lat nkaa gu məbyiyil gə Farisiyawa, mweng moup! Gun dyak gəcher məlaa-bələpnaan mən gu daa gəcher gurum wukər muop. ³⁰Gu yen, 'Dyin dok mən gəshi yigil ndaamu muop, bə dok mə tuo məlaa-bələpnaan mou.' ³¹Nsa kam sə mən gu twamshik nkwət gun a jep mup wu dok mə tuo məlaa-bələpnaan. ³²Gu kəgət fu bii wudok ndaagu mə bəwət kugur hə. ³³Gun wuo, jep zem, chin a shime gu fat nfu nogolpe ləwus yi? ³⁴Waa nsa nyi, gə a lep gə məlaa-bələpnaan gə daas wusəsoon gə məbyiyil. Ya gu tuo pak muop mən gu kwak gə shepbeel; guu nas pak moup nləwap gəgu, mən gu chen muop shi gəfər gəfər. ³⁵A waa nnyi, təgəm gurum wukər wudok gu tuo hə par lang nkaa gu; she shi təgəm Habila mwaan gə rə shi təgəm Zakariya laa Barakiya, wudok gu tə gəkang pee-wuwaar gə rək-tok hə. ³⁶A laa naduk gəgun, jepe nhe nau gə dək kaa seen nhə. ³⁷Urishalima, Urishalima, yi wu yi tuo məlaa-bələpnaan mən yi zuam muop wu mə lep dər yi hə shi pang! Dok a tangkop a təl jep yi kabi wu nəgən koo bii təl jep muop lə ngagap muop mən yi nyang! ³⁸Lə yi gə də a kop. ³⁹An fu laa gəgun she gu naa an shizak mou, də a par wu gu yen 'Wuret lang-nkaa nyi wu gə wul ndəgən səm Miskagam hə.'"

Chapter 24

¹Yesu pət ndəgən ləwap wuyoon mən yaa war afe. Jəpgədər muup mə jya dər npe mə kam pədyak ləwap wuyon yi nnyi.²Mən laa gə muop yen, "Gu naa jepe muop nhə nau mo? A laa naduk gəgun, me pang yong gə də nlang kaa nde nə mə ntugun ntak mou."³Shi wu tong gə Pang Paat hə, mə jəpgədər mə jya dər muop gəsok mən mə yen, "Laa gəmə, jepe muop nhə par gə mə tək a gəshi me? A me yong gə kwət a byinyin nung wul agə gə nung gəyil wu gə lat hə eh?"⁴Yesu lap fumuop yen, "Gu mwaan lee məgwuo yong npaap gun.⁵Nsa gurum gə mə wul gwet ndəgən səmnə. Nlat bə mə yen, 'A an a Kristi nanyi,' mən gə paap gə gurum gwet.⁶Par gu kələng dyl gə bələp gəkaa dyl. Naa yong gu weel, nsa jepe nhə gə dək a lengwaar; a muop a lat gəyil duk mou.⁷Nsa gəyil par gə mə mang shak gə nde gəyil, yil-long gə mə mang shak gə nde yil-long. Gəzəm gə yil-sugun par gə dək npee dədyak-dədyak.⁸Jepe muop nhə dip a pəshe muutlaa təllaa dat.⁹Nlat bə mə pən gun dēwar mə twang gun mən mə tuo gun yi. Gurum gəyil dip gə mə nyang gun nsa səmnə.¹⁰Lat bə gurum gwet gə mə fat-pələp, gə mə sarap gə shak mən mə nyangyit shak.¹¹Məlaa-bələpnaan wurum par gə mə yigil mən mə npaap gə gurum gwet.¹²Jepe wubyas par gə bəl, mən dēmpə gurum muop gwet gə zugum.¹³Məgwuo wu mogorkung mwaan gə rə nogot bə gə kat angkaa.¹⁴Yong gə shakbələp langship nung yil-long nhə gəyil dip dər twamshik ngurum dip. A kam bə she gəyil lat.¹⁵A waa nnyi, də gu naa byidam nung manchin, wudok Danyel wulaa-bələpnaan laa hə ndərdok gəpe wusaar (dagat ndagwuo wu fu bil mankang),¹⁶bə muop wu nYahudiya hə mə suo kaa yaa npang,¹⁷məgwuo wu langdok gədap lə nsam dər mang məbi nlə gəfe mou,¹⁸məgwuo wu nyi gənung mar nwaa dər mang byaat əbər afe mou.¹⁹Lat nkaa gu, gun wu gə gərəng gə gun wu gə jep fu yugur, gəshi nanyi!²⁰Gu dāngnaan yong bit gəsə agu nkwət gəshi kogom ko par 'Bityak'.²¹Nsa natwangang par gəkwət swet, kabi wujet man taa duk dāgat shi wu mə chin gəyil mou, mən she ntaa shizak mou.²²Dagat nə mə vak gə pak bit nanyi mou, bə me məgwuo gə pət mou. Də gə mə vak gə pak bit nanyi a nsa muop wu mə tagat muop hə.²³Də məgwuo nlaa gəgun nyen, 'Gu naa, Kristi nyi hə!' ko yen, 'Kristi nyi gəfuən!' bə gu pən naduk mou.²⁴Nsa Kristi wurum gə məlaa-bələpnaan wurum par gə mə wul jya mən chan byinyin wunan gə dyl, dēwar dyl n dēm bə mə paap gə muop wu Naan kok muop hə.²⁵A yaa war gwe a laa gəgun.²⁶A waa nyi, də mə nlaa dər n-yen, 'Gu naa, nyi ngəgər,' bə gu mwaan ngəgər nanyi mou. Də mə n-yen, 'Gu naa, nyi ndəgən ləteer,' bə gu pən naduk mou.²⁷Nsa kabi wu namələp bii saanpe ngan-fuuska mən mwaan gə saan gan-fuusrə dip hə, wul Laa Gurum par gə kwət a kam.²⁸Pee wu kum lua nyi nnəgən, bə nkyaa gə mə təl kə shak a nnəgən.²⁹Bər dat ndangkong bit natwangang muop nanyi bə fuus gə kwo, tar gə saanpe muop, dāgar gə gətəng gə mə wakdək, mən maa wu gəbətəng hə sugun.³⁰Nlat bə byinyin nung Laa Gurum gə pət nlang gətəng, mən seen gurum gəyil dip gə mə tugatchiin. Gə mə naa Laa Gurum nwul gəkaa ləgən gətəng ndəgən maa gə yoon.³¹Gə lep məwong gəfe gə dāgəl feer, mən bə mə təlkaa muop wu Naan kok muop hə ngan gwangpe wufeer hə, she shi fukyp gətəng mwaan gə rə shi gan nde.³²Gu naa gu dylng shi təng wut. Də gu kat nbəm lə sar wuvat mən nlə kom bə gu man pas wulduk.³³A kam shi, də gu jepe nhə bə man em nwul, nyi fukərang.³⁴A laa naduk yi gəgun, yii yigil nhə gə dəl nə jepe nhə mə ndək mou.³⁵Gəbətəng gə gəyil gə mə lat, də a bələp anə gə lat mou.³⁶Də a bit gə shii nanyi məgwuo man mou, wa məwong gəbətəng gə Laa, man mou, də a Ndaa dat.³⁷Kabi wudok gəshi Nuhu hə, wul Laa Gurum gə kwət a kam.³⁸Nsa shi wudok she am pət hə, gurum dok muop fu sə muop fu sua, lab surəp, muop fu mwaan dyl, də par bit wu Nuhu rə chii am.³⁹Mə man məbi gəkaa am wu gə pət hə mou mən am yagal sək muop waa gənyi. Wul Laa Gurum par gəkwət a kam.⁴⁰Gurum vəl gə mə kot gənaar mar, bə mə mang gəme, mən mə nook nde.⁴¹Surəp vəl gə kot fu ees fiin, bə mə mang gəme, mən mə nook gəme.⁴²A waa nyi gu, tugat gə engu nsa gə gu man bit wu Miskagam agu gə wul mou.⁴³Gu man nkwət dylng wupin lə nman gətap wat gə wul ləpar bə tong gə en ya mən mə nruo nlə gəfe.⁴⁴Gun zak gu tugat gə engu nsa Laa Gurum gə wul nbīt wu nyang gu dyl hə.⁴⁵A wuda a frang wudarbal mən nyi a wusəsoon wudung wupin lə afe den nyi a wu naa kaa lə afe dēwar pən sə yi ngurum afe eh?⁴⁶Wuret lang-nkaa frang wu wupin lə afe waaji gə kat nyi fu chin kam.⁴⁷A laa naduk gəgun, wupin lə afe gə den nyi nkaa byilong afe dip.⁴⁸Də frang wubətbis ndyl n-en muop mən n-yen, "Wupin lə anə nhə nung muop dēm,"⁴⁹mən bəm nas wunye muop frang, mən sə mən sua ba mous tə;⁵⁰bə wupin lə afe gə waa nwul nbīt ndung frang nanyi den en mou, gəshi wu nyi man mou.⁵¹Wupin lə afe slam nyi shi nas mən nnyit nyi kabi mweng muop hə, pee wu gə wal ba n-arap fu.

Chapter 25

¹Yil-long gəbətəng gə kwət a kabi jeraap duan sarkaavəl wu mə kok til-ngong gədu mə mwaan npe lap mis namuar. ²Paat gənaar muop a wusəsoon mən paat wu enwon. ³Duan wu enwon nanyi mə kok til-ngong gədu mən mə yaa muor mou. ⁴De duan muop wusəsoon mə kok tuu muor gə til-ngong gədu. ⁵Mis namuar bes wul mou mən saam tə duan muop nanyi mən mə saam dip. ⁶Npechagat mən mə kələng yongpe, 'Gu naa, mis namuar wul! Fat gu kaat nyi.' ⁷Mən duan muop mə yigil dip myap til-ngong gədu. ⁸Muop wu enwon mə dāng wusəsoon mə yen, 'Gu pən pak muor agu nmən nsa til-ngong amu gəwar pyat.' ⁹Wusəsoon nanyi mə lap yen, 'Ya gə yoon mən gə gun mou, gu gapdər mwaan gu seet gələtuk.' ¹⁰Mə mwaan dat mən mis namuar wul, mən muop wu fu kang nyi mə ruo gədər gəpe byisə bugatdyik nanyi, mən mə ogot fulə. ¹¹A ndangkong mən nde duan nanyi mə wakwul mən mə yen, 'Miskagam, miskagam, ep fulə nmən.' ¹²Mən lap yen, 'A laa naduk gəgun, a man gun mou.' ¹³A waa nnyi, gu tugat gu kang, nsa gu man bit gə shi nanyi mou. ¹⁴Nsa dabi nanyi a kabi məgwuo wu nyi gəwar mwaan nde gəyil. Mən yong frang afe muop mən pən byilong afe nmuop. ¹⁵Pən talen paat nde, pən vəl nde mən pən gəme nde. Dip mə lap shi bəl gəmuop, mən dagwuo dēl mwaan afe. ¹⁶Nyi wu lap talen paat hə mwaan chin lətuk gənyi mən kat talen paat a amkaa. ¹⁷A kam zak nyi wu lap talen vəl hə kat talen vəl a amkaa. ¹⁸De frang wu lap talen gəme hə mwaan gə ok fung n-yil mən sok shagal wupin lə afe nnəgən. ¹⁹Ndangkong nungdəm mən miskagam frang muop nanyi wawul npe mə tendang yi pən nyi. ²⁰Frang wu wudok lap talen paat hə waaji gə nde paat. Laa yen, 'Miskagam, dok gə pən talen paat n-an. Gə naa, a kat amkaa paat.' ²¹Miskagam afe laa gəni yen, 'Hong gə, fang wuret, wudərba! Gə dərba! gə bii wutil, gə a dən gə gəkaa wuyoon. Dēl gə yaa gəpe tookpya miskagam age.' ²²Frang wudok lap talen vəl hə waaji yen, 'Miskagam, dok gə pən a talen vəl n-an. Gə naa, a kat amkaa vəl.' ²³Miskagam afe laa gənyi yen, 'Hong gə, frang wuret wudərba! Gə dərba! gə bii wutil, gə a dən gə gəkaa wuyoon. Dēl gə yaa gəpe tookpya miskagam agə.' ²⁴Lat mən frang wudok lap talen gəme hə waaji laa yen, 'Miskagam, a man gə a bəbyaal. Bii gə dyp gəpe wu nə gə kop hə, mən bii gə wagar gəpe wu nə gə fuu hə. ²⁵Dok a yagal lugut mən a mwaan a sok talen agə n-yil. Lap nbigə.' ²⁶Mən miskagam afe lap fumuup yen, 'Gə a frang wubətəbis mən gə a wuləlogom, gə man kan bii a dyp gəpe wu nə a kop mən a wagar gəpe wu nə fuu. ²⁷Dyin a kam bə dəgən gə dən shagal anə nbanki, dyin a waa a wul bə a lap nbinə gə amkaa. ²⁸A waa nnyi, gu lap talen wu gəme nanyi fumuup gu pən dagwuo wu nyi gə talen sar hə. ²⁹Nsa məgwuo wu gə məbi bə gə pən nde nnyi gwet nmaa wudok hə. De məgwuo wu nyi gə məbi mou, mən nkwət gənyi wa til bə gə mə lap fumuup. ³⁰Gu mang frang wubaan nanyi gu tak ndəgən kwoo wu rip, a nnəgən bə gə wal ba n-arap fu.' ³¹Laa Gurum par nwul ndəgən yoon afe, gəpe gəme gə məwog afe, bə tong gə pətong-long afe wuyoon. ³²Gurum gəyil dip gə mə təl kaa shak ntagam muup, bə gap gənaar muup dədyak-dədyak kabi wu wutap bii gap gənaar təm muop gə ək hə. ³³Yong gə dək təm gəsar dasə, dē ək gəsar dakul afe. ³⁴Lat bə long laa dər muop wu gəsar dasə afe hə, yen, 'Gu wak gu jya, gun wu Ndaanə lang wuret kaagu hə, wakjya gu ruo ndəgən yil-long wudok mə myap gwe ngun shi wu mə chin gəyil hə. ³⁵Nsa dok bələk tə an mə gu pən sə n-an; amtə tə an mən gu pən am n-an; dok an a məzep mən gu pən lə n-an; ³⁶dok an ngum mən gu lə byaat nsan; dok a gok mən gu naa kaanə; an dok nləbal mən jya dərənə. ³⁷Lat bə gurum wukər muop nanyi mə lap yen, 'Miskagam, dok mə kat gə a ne gə bələk mən mə pən sə ngə eh? Mə kat gə a ne gə amtə mən mə pən am ngə eh? ³⁸Dok mə kat gə a ne a məzep mən mə pən lə ngə eh? Mə kat gə a ne ngum, mən mə lə byaat nsak eh? ³⁹Mə kat gə a ne gə gok ko nlə bəl mən mə jya dər gə eh?' ⁴⁰Lat bə long lap yen, 'A laa naduk gəgun, bii wudok gu chin gu pən məjepnaa wudyen nhə, gu chin n-an.' ⁴¹Lat bə laa dər muop wu gəsar dakul afe yen, 'Gu yigil dərənə, gu wu gə zhirii nkaa gu, gu ruo nləwus gəgwoo wudok mə myap npe Shetan gə məwong afe muop hə, ⁴²nsa dok bələk tə an mən gu pən sə n-an mou; amtə an mən gu pən am sua n-an mou; ⁴³an dok a məzep mən gu pən lə n-an mou; an dok ngum gu pən byaat n-an mou; dok a gok, mən an nləbal mən gu naa an mou.' ⁴⁴Muop zak gə mə lap n-yen, 'Miskagam, dok mə naa gə a nə gə bələk, gə amtə, gə a məzep, gə ngum, gə a wugok, gə nləbal, mən mə chin bəlang ngə mou yi? ⁴⁵Bə nyi gə lap n-yen, 'A laa naduk gəgun, bii wudok gu nyang chin pən məjepnaa wudyen nhə, gu nyang chin a n-an.' ⁴⁶A muop gə mə ruo ndəgən nogolpe gəgwoo, dē gurum wukər gə mə kat tenglang gəgwoo."

Chapter 26

¹Yesu laa bələp nhə lat mən laa dər jepgədər muup yen, ²"Gu man Gapdel bit de a vəl dat, man bə mə pən Laa Gurum dewar mə kwak nyi gə shepbeel yi." ³Lat mən ndaawang wunan gə mənən mə təl kəshak lə ndaawang wukakəgət wudung səm muup a Kefas hə. ⁴Mə tugat lapkang war wu mə yaa Yesu yi nnawat dewar mə tə yi. ⁵Mə laa yen, "Gə kwət gəshi byisə mou, kwal ya nyagal gənaar gurum muop." ⁶Gəshi wu Yesu nyi nBetanya lə Simon wu a təlogom hə, ⁷nyi fu sə dat mən me namat ji gə dəlang alabasta gə muor wu gə shagal gwet, mən mang dək nkaa Yesu. ⁸Jepgədər Yesu mə naa kam mən took muop dam, mə yong, "Mə dam muor nhə kam a npe me?" ⁹Dyin gə mə seet gənyi gə shagalgwet mən mə shen wupya muop." ¹⁰Yesu wu man bii nanyi mən laa gəmuop yen, "Gun fu weel namat nhə a nsa me? Chin a bii wuret n-an." ¹¹Gu kat wupya muop veet gənaar gu, she gu kat an veet gənaar gu mou. ¹²Dək muor kaanə a npe wum gənə. ¹³A laa naduk gəgu, dip pee wu mə shakbələp langship nhə bə gə mə laa bii wu namat nhə chin dewar mə dye muup yi." ¹⁴Lat mən gəme ndəgən muop wu sarkaavəl, wu gə mə yong nyi shi Judas Iskariyoti hə mwaan dər ndaawang wunan muop, ¹⁵mən laa yen, 'A pən nyi ngu bə gu pən a dāng n-an yi?" Mə kun ək shagal yagurum gəfu-sar pən nyi. ¹⁶A shi nanyi mən tang war dər pən Yesu yi nmuop. ¹⁷Par bit wupel ndəgən bit wu bii mə sə nawe gə yisti mou hə, mən jepgədər Yesu jya mə nang fumuoop mə yen, "Gə kat mə myap pee a ne ngə npe sə Gapdel yi?" ¹⁸Yen, "Gu mwaan gəfər lə me dagwuo, gu laa gənyi gu yen, 'Wusheepee laa yen, 'Bit gənyi wulduk get. Gə a səsə Gapdel a ləgə dau gə jepgədərna.'" ¹⁹Jepgədər nanyi mwaan mə chin kabi wu Yesu laa gəmuop hə, mən mə myap sə Gapdel nanyi. ²⁰Nkansəgən mən ji tong npe səsə gəpe gəme gə jepgədər muop sarkaavəl. ²¹Muop fu sə mən yen, "A laa naduk gəgu, me gu ya gə seet gə an." ²²Bələp nanyi weel muop mən mə nang fu muop gəmek-gəmek mə yen, "A an a, Miskagam?" ²³Lap yen, "Gwuo wu fu səsə ndəgən dāa gəme gə an hə a nyi gə seet gə an." ²⁴Laa gurum gə waa, kabi wudok mə yil den gwe gəkaa muop hə. Lat nkaa dagwuo wu gə seet gə Laa Gurum hə! Dyin dok mə laa nyi mou bə dyin gə zheel." ²⁵Yahuza, wu ya gə seet gənyi hə yen, "A an a, Miskagam?" Yesu yen, "A gə gə laa gə fu sak." ²⁶Muop fu sə mən Yesu mang nawe, lang wuret gəkaa mən tərəp pən jepgədər muop mən yen, "Gu lap, gu sə, ndung shishik nə." ²⁷Mang foon mən dəkyl mən pən muop yong, "Gu sua, gun dau. ²⁸Ndung a təgəm gənə nung byilaaden, wu gə mə kon npe gurum gwet dər vang wubyas. ²⁹A laa yi gəgun, she a sua am-laatəng nhə shizak mou, de a par bit wu gə mə sua wufuo gəgun ndəgən yil-long Ndaanə hə dat." ³⁰Dok mə lə see lat, mən mə fat mwaan nPang Paat. ³¹Yesu laa gə muop yen, "Gun dip ya gu nyit an nləpar nhə, nsa dok mə ran den nkwət, 'Gə chit wutap bə tung təm nanyi mə pap.'" ³²Ndangkong wu mə n-ep an bə gə a yaa war ngun a mwaan nGalili. ³³Mən Bitrus laa gənyi yong "Dyin gogot mə nnyit gə dip bə an gə a nyit gə mou." ³⁴Yesu laa gənyi yong, "A laa naduk yi gəgə, nləpar nhə, deelkoo ya ntokshik bə gə chii man an gwe waarə kùn." ³⁵Bitrus lap yen, "Dyin gə a muut wa muut gəpe gəme gəgə bə gə a chii man gə mou." Gogot jepgədər mə laa a kam. ³⁶Lat mən Yesu mwaan gə muop npee wu gə mə yong shi Gətsameni mən laa gə jepgədər muop yen, "Gu tugat npeen de an a mwaan yi gəfuən mwaan a dāngnaan." ³⁷Mang Bitrus gə jep Zabadi wu vəl hə, mən bəm tookdam gə weel. ³⁸Mən laa gə muop yen, "Tooknə dam dogol gə yee gə a muut a muut. Gu tugat npeen gu kang yi gəpe gəme gə an." ³⁹Chin kyem hə lee, mən pal gəfanyit mən dāngnaan yen, "Ndaanə, dyin ndem bə foon nhə dēl fu nə. Nau gə kam hə, gə chin a bii wu a demkop mou, a nəmak" ⁴⁰Waaji kat jepgədər fu saam mən laa gə Bitrus yen, "Gu boot npe tugat nmeen gə an wa nung shii gəme mo?" ⁴¹Gu tugat nmeen mən gu dāngnaan yong gu dək nsar wukatshi. Mərip mang de a dāng shishik leen." ⁴²Bən mwaan wuvəl mwaan gə dāngnaan, yen, "Ndaanə, dyin ndung gə ndeel nə a sua mou, bə mang dyin kwət kabi wu gə demkop hə." ⁴³Bən waaji kat muop nsaam, nsa dok saam tə muop dogol. ⁴⁴Bən yagal nyit muop mwaan gə dāngnaan kaa wukùn, nyi fu chin təkyl bələp nanyi. ⁴⁵Lat mən Yesu waaji dər jepgədər mən laa gəmuop yen, "Gu kutnyi a fu saam, gun fu nyaksuk a? Gu naa, shii waarə, gə mə seet gə Laa Gurum gəsar mə chan wubyas muop. ⁴⁶Gu yigil mə mwaan. Gu naa, gwuo wu gə seet gə an hə nyi dukduk." ⁴⁷Nyi fu bələp nanyi dat mən Yahuza wawul, nyi wu gənaar muop wu sarkaavəl hə. Gurum kərgəi gədər muop. Mə tugat a dər ndaawang wunan gə mənən gurum moup. Mə jya gə nggoo gə kur. ⁴⁸Dagwuo wu gə seet gə Yesu dok laa gwe gə muop yen, "Gwuo wu a ogom hə bə a nyi nanyi. Gu yaa nyi." ⁴⁹Bər dat mən waaji dər Yesu mən yong "A kaat gə Miskagam!" Mən ogom nyi. ⁵⁰Yesu laa gənyi yong, "Shaarnə chin bii wu wul gəgə." Mən wakjya dək shi Yesu, mən mə yaa nyi. ⁵¹Me məgwuo wudok nyi gəpe gəme gə Yesu hə, shang chuk lang shi frang ndaawang wukakəgət mən gap kom tak hə. ⁵²Mən Yesu laa gənyi yong, "Byang chuk gəgə npat gəfe, nsa gurum wu gə mə tagat chuk, gə mə duam a nfu chuk. ⁵³Gu naa gu kat a boot npe yong Ndaanə nlep gə gəwur sarkaavəl nung məwong n-an mo?" ⁵⁴Də a kam bə bii wu ndəgən bang-byiran gə kəgət a dāgat a nah, nkwət jepe nhə dək a lengwaar yi?" ⁵⁵A shi nanyi mən Yesu laa dər gurum wukərgəi yong, "Gu fat gə nggo gə kur npe yaa an, kabi wu an a kuləp ha? Bii a tugat shibit-shibit ndəgən ləwap wuyoon a sheepee yi, mən gu yaa an mou. ⁵⁶Jepe nhə dək a dər də byiyil mələa-bələpnaan waarə yi." Lat mən jepgədər muop mə suo dip nyit nyi. ⁵⁷Muop wu mə yaa Yesu hə mə mwaan gənyi dər Kayafas ndaawang wukakəgət, məbyiyil gə mənən dok mə təl kaa shak gwe nnəgən. ⁵⁸Mən

Bitrus langədər muup njong mwaan gəpe gətələng gəpang ndaawang wukakəgət nanyi. Mwaan yaa ndəgən mwaan gə tong gəpe gəme gə məkangpe dewar naa kot yi waa a nang oh.⁵⁹ Ndaawang wunan gə gəwur daskagam mə tangpe twamshik wurum kaa Yesu depin mə kat war tə nyi yi. ⁶⁰Mə twamshik wurum gwet mə yigil d̄yam, nau kam mən mə kat me mou. Lee mən gurum vəl yigil d̄yam ⁶¹mən mə yen, "Dagwuo nhə yen, 'Gə a ɸoot npe ship ləwap wuyoon nung Naan mən a bən a d̄yik ndəgən ɸit kún.'" ⁶²Ndaawang wukakəgət yagal d̄ar mən laa dər muup yen, "Gə lap lap ɸələp mō? A me shi wu muop fu laa kaa gə nhə?" ⁶³Mən Yesu dook kid. Ndaawang wukakəgət laa gə nyi yen, "A kang gə gə Naan wukagam, laa gə mən, kwət a gə a Kristi, Laa Naan oh." ⁶⁴Yesu lap fumuup yen, "Gə laa gwe gəfu sak. A laa gəgun, she shi ɸit wu chinyi nhə, guu naa Laa Gurum ntongd̄ok gəsar dasə nung Wukamgəɸələp, mən nyi nwul ndəgən ligin gəɸətəng." ⁶⁵A nyi mən ndaawang wukakəgət tee byaat gənyi, mən yen, "Laa ləfu wu damsəm Naan! Mə chin mə tang a twamshik me shizak yi? Gu kələng damsəm nanyi. ⁶⁶Gu naa gu kat a nah?" Mən mə lap yen, "Mak tə." ⁶⁷Lat mən mə tuak zeel lə n-yit muup, mən mə nas nyi, mən mə ɸuap nyi shi laap sar muop, ⁶⁸mən mə yen, "Gə laa gəmən, gə wu a Kristi hə. A wud̄ang dap gə eh?" ⁶⁹Bitrus zak dok tongd̄ok gətələng kom, mən me frang wu a lareep hə ji laa dər muup yong, "Dok gə gəpe gəme gə Yesu, dagwuo Galili." ⁷⁰Mən chii ntagam muop dip, laa yong, "A man bii wu yi fu laa ɸələp gəkaa hə mou." ⁷¹Yagal pət gə rə fukərang, mən nde frang wu a lareep hə naa nyi mən laa dər muop wu nnəgən yong, "Dagwuo nhə dok muop gəpe gəme gə Yesu, gurum Nazarat." ⁷²Bən chii ba səgər̄fu yong, "A man dagwuo nanyi mou!" ⁷³Lee dat mən muop wud̄yin mə d̄yamd̄ok hə wakjya mə laa gə Bitrus mə yong, "Gə wagap a nde muop, nsa liis gə wuo gə." ⁷⁴Lat mən tuarshik ba səgər̄fu yong, "A man dagwuo nanyi mou." Gə laa mou mən deelkoo tokshik. ⁷⁵Mən Bitrus d̄yedər ləfu wudok Yesu laa yong, "Deelkoo ya ntokshik ɸə gə chii man an gwe waarə kún." Mən pət gəɸang pət wal ba chigir.

Chapter 27

¹Bit bang mən ndaawang wunan dip gə pangkop mənən gurum mə mang fu muop gəkaa Yesu dewar mə tə nyi yi.
²Mə bugat nyi mən mə mang nyi mwaan mə pən gwopna Bilatus.³Yahuza wudok seet gənyi hə, naa kat mə pən Yesu npe tə mən bat endye mən mwaan gə ək shagal wudok yagurum gəfu-sar hə mwaan gə pən ndaawang wunan muop gə mənən⁴mə yong, "A chin wubis shi wu a seet gə wu fufii hə." Mən mə yong, "A me byak mən yi? Man bii chin gəkaa nbigə." ⁵Mən kon ək shagal nanyi ndəgən ləwap wuyoon, nyit muop mən mwaan gə langshik.
⁶Ndaawang wunan nanyi mə kok ək shagal nanyi mən mə yong, "Ndung dōng dək nbang shagal mou, nsa a shagal tə gurum." ⁷Mə bagalka gəshak mən mə seet gəlaap wupin dyak tugul npe wam mətugat-wul. ⁸A waa nnyi, bii gə mə yong gəlaap nanyi shi "Gəlaap Təgəm" nbit wu chinyi.⁹A nnəgən mən bələp wudok Irimya, wulaa-bələpnaan laa hə waarə. Dok yong, "Mə kok ək shagal wu yagurum gəfu-sar nanyi wudung a shagal seet gəfe wu gurum Izraila mə den kaa muup hə ¹⁰mən mə seet gəlaap wupin dyak tugul gənyi kabi wu Miskagam dok laa hə."¹¹Lat mən Yesu dər ntagam gwopna, mən gwopna nang fu muup yong, "A gə a long Yahudawa a?" Yesu lap yong, "Kat wu gə laa hə." ¹²Ndaawang wunan gə mənən mə pam nyi mən lap məbi mou. ¹³Lat mən Bilatus laa gə nyi yong, "Gə kələng pampe wu kaa gə mou a?" ¹⁴Mən lap ləfu wa gəme mou, mən bii nanyi rəng gwopna badən.
¹⁵Dok də gəshi byisə bə gwopna tak məgwuo gəme gənaar muop wu nləbal wu gurum wukərgəi mə mang hə.
¹⁶Shide dok muop gə me kogorong səm muup a Barabas.¹⁷Mə təl gə shak lat mən Bilatus nang fu muop yong, "Gu dēmkop a tak a wuda ngun yi? A Barabas a, a Yesu wu gu yong nyi shi Kristi yi?" ¹⁸Man nkwət mə wul gə Yesu nnyi a nsa naalaa dat. ¹⁹Shi wu tongdōk gə pətong sheep hə mən mat muup tak lep dər muup yong, "Gə chin məbi gə dagwuo wu fufii nhə mou. Nsa a nee wagap chinyi nsa sugun wu a naa kaa muup hə."²⁰Ndaawang wunan gə mənən mə gwaan gurum wukərgəi dewar mə laa yi nkwət gə du tang a Barabas də mə ntə Yesu yi. ²¹Gwopna nang fu muop yong, "Gu tangkop a tak a wuda gənaar muop yi?" Mə yong, "Barabas." ²²Bilatus yong, "De gə a chin a me Yesu wu gu yong shi Kristi hə yi?" Mən muop dau mə lap yong, "Lang nyi gə shepbeel." ²³Mən yong, "A nsa me; a me a wubis gəfe yi?" Mən mə ap dəgəl muop bəbal mə yong, "Lang nyi gə shepbeel." ²⁴Bilatus naa kat ya gə ji boot chin məbi mou nsa jagar npe yagal mən yak am, mən vang sar ntagam gurum dip mən yong "Sarnə paat gə muut dagwuo wu fufii nhə. Gu naa gəkang nbigu dat."²⁵Mən gurum dip mə lap yong, "Nyit zhirii təgəm gəfe a kaa mu gə jep mu." ²⁶Lat mən tak Barabas nmuop, mən nas Yesu mən pən muop npe mwaan mə tə yi.²⁷Sojya gwopna mə mang Yesu mwaan gətəl lə gwopna gənyi mən mə təl kaa sojya muop dip. ²⁸Mə tagat byaat gəfe mən mə byang nung long nnyi. ²⁹Mə chin vugum long shi nəlek mən mə byang nkaa muup, mən mə shen kamlong nnyi yaa nsar dasə. Lat mən mə dugam ntagam muup mən mə zhal nyi mə yong, "Mə tal gə, Long Yahudawa!"³⁰Mə tuo zeel lə shi muup, mən mə lap kamlong nanyi mə nas kaa muup gənyi. ³¹Mə zhal nyi lat mən mə tagat byaat-long nanyi mən mə byang nəmuop nnyi. Lat mən mə fat gənyi npe mwaan gə tə gə shepbeel.
³²Muop nfat dat mən mə kat me dagwuo Kurane səm muup a Simon, mən mə yaa nyi gəbal mwaan gədər muop dewar mang shepbeel Yesu yi. ³³Jya mə ruo nme mape səm muup a Golgota, wawu a "Pee Əgəs-kaa." ³⁴Mə pən am-laātəng wu mə room gə baan hə nnyi. Yesu cham, mən dēm sua gənyi mou. ³⁵Mə kwak nyi lang gə shepbeel lat mən mə lə zek gəkaa byaat gəfe, ³⁶mən mə tugat mə kang kaa muup yi. ³⁷Mə yil wubis gəfe lang ndapkaa muup kam hə, "Wudung a Yesu, long Yahudawa."³⁸Mə ləng kuləp vəl gəpe gəme gənyi gəkaa shepbeel, nde ngan dasə, nde ngan dakul. ³⁹Gurum wu mə dyləng war hə mə agas nyi mən mə taat kaa du, ⁴⁰mə yong, "Dok gə yong gə ship ləwap wuyoon mən gə dylək ndəgən bit kún, bə gə angkaa sak shi ko! Dyin gə kwət a Laa Naan bə gə sam gəkaa shepbeel nanyi!"⁴¹Ndaawang wunan mə zhal nyi a kam shi, nau gə məbyiyil gə mənən mə yong, ⁴²"Angkaa gurum muop mən boot npe angkaa shik muup mou. Nyi a long Izraila. Dagat nyi sam yi taa gəkaa shepbeel bə mə pən naduk nnyi." ⁴³Nyi a dēm bələp Naan, dagat Naan pət gənyi yi gədes hə, kan Naan dēm dər shang nyi tak. Nsa yong, 'An a Laa Naan.'"⁴⁴Kuləp wu mə ləng muop gəkaa shepbeel gəpe gəme hə, mə agas nyi a kam. ⁴⁵Nfuus gənaar mən gəyil kwoō dip mwaan gə rə nfuus kansəgən. ⁴⁶Nkang fuus kansəgən mən Yesu tak dəgəl bəbal mən yong, "Eli, Eli, lama sabaktani?" wawu "Naan gənə, Naan gənə, gə nyang an gətək a waa nme?" ⁴⁷Pak muop wu mə dyləndōk nnəgən mə kələng mən mə yong, "Nyi fu yong a Iliya."⁴⁸Gə laa mou mən nde gənaar muup yak gasə mwaan gə byang sardaa ndəgən am-laātəng wu dədwang mən lang shi kam buu mən pən nyi də sua yi. ⁴⁹Gogot muop mə yong, "Nyit nyi nmeshik. Dagat mə naa yi mak bə Iliya ji angkaa muup." ⁵⁰Lat mən Yesu tak dəgəl shizak bəbal mən nook muup pət. ⁵¹Lat mən byaat fuləwap wuyoon gapdəgən shik vəl, mang shi gədeel waa sam rə gə bədər, mən yil sugun, mən pang pyaram. ⁵²Gəcher mə ap, mən gurum wuret gwet wudok mə dēm hə mə yigil ndəgən tugun. ⁵³Shii wu nyi yagal gənaar mədidəm hə mən muop zak mə fat gətəl, mə ruo gəfər wusəsaar, mə nyin kaa sut ngurum gwet. ⁵⁴Long sojya nau gə muop wudok mə dyləndōk fu kangkaa Yesu hə mə naa yil wu sugun gə gogot jepe wu dək hə, mən yigil lugut mə yong, "Nyi dok a a Laa Naan wagap." ⁵⁵Surəp wudok mə ləngədər Yesu mən mə shen jepe nnyi hə, mə dylam njong gə mə naa bii wu nyi fu dək yi. ⁵⁶Gənaar muop dok Mariya Makdalin

nyi nnəgən, gə Mariya nəgən Yakubu muop gə Yusufu, gə nəgən jep Zabadi.⁵⁷ Pee mang kansəgən mən me dagwuo wu ləlong wul, nyi a gurum Arimatiya, səm muup a Yusufu, wudok nyi zak a lagədər Yesu.⁵⁸ Mwaan dər Bilatus mən dāng nyi npe lap kum Yesu yi. Bilatus takfu nnyi.⁵⁹ Yusufu mang kum nanyi mən mwaar shi byaat wuret,⁶⁰ mən wum nyi ntugun wufuo wudok gap dər nəmiin ngulung pang hə. Mən biring bangsang laar səp fu tugun nanyi mən waa nbi fe.⁶¹ Mariya Makdalin gə nde Mariya mə tugatdok ngan wu gap gəcher nanyi deltaa.⁶² Daar mə fat bə den a bit Chinshik, ndaawang wunan gə Farisiyawa mə təl gəshak dər Bilatus.⁶³ Mən mə laa gənyi mə yong "Miskagam, mə dyedər nkwət long wurum nhə dok, shi wu nyi nkagam hə, laa yong, 'Ndangkong bit wukún bə gə a yagal shizak.'"⁶⁴ Waa nnyi mə tangkop gə dək gurum mə kang kaa gəcher nanyi dər bit kún. Mə chin kam mou bə jepgədər muup jya gə mə mang kum muup mən mə nyong, 'Yagal gwe gənaar mədidəm,' man bə fuənpe gədər gə bis nma wupel."⁶⁵ Bilatus laa gə muop yong, "Gu mang wukangpe. Mwaan gu kang kaa pee nanyi gəret."⁶⁶ Lat mən mwaan mə kang kaa gəcher nanyi, mə vaar fu pang nanyi mən mə laa gə wukangpe tong nnəgən.

Chapter 28

¹Ndangkong Bitnyak, nkangəbit par bit wupel ndəgən shimuos, mən Mariya Makdalin gə nde Mariya mə jya npe naa gəsher nanyi. ²A nnəgən mən yil sugun, nsa me məwong wu tong dər Miskagam, tong gəbətəng sam, mən biring pang nanyi ba gənyi, mən tong gəkaa. ³Fanyit muop gəlap namələp, mən byaat gəfe pya kabi dagam hə. ⁴Mə kangpe mə yigil lugut ba mə daar, mə wak kabi kum hə. ⁵Məwong nanyi laa bələp gə surəp nanyi yen, "Gu yigil lugat mou, nsa a man gun pə tang a Yesu wudok mə kwak kə shepbeel. ⁶Nyi npeen mou, yagal gwe gəbi wudok laa hə. Yokjya gu naa pee wudok teerdok hə. ⁷Gu mwaan bər mwaan gu laa gə jəpgədər muup gu yen, 'Yagal gwe gənaar mədidəm. Gu naa, gə yaa tagam ngun nmwaan nGalili. A nnəgən bə gu naa nyi.' A laa gwe gəgun. ⁸Surəp nanyi mə nyit gəcher nanyi bər ndəgən lugut gə tookpya, mən mə suo mwaan gə laa dər jəpgədər muup. ⁹A nnəgən mən Yesu kat muop mən yen "A nang gun!" Surəp muop nanyi jya mə yaa kwak muop mən mə wap nyi. ¹⁰Yesu laa gə muop yen, "Gu yigil lugat mou. Mwaan gu laa gə məjepnaa mə mwaan nGalili. A nnəgən bə gə mə naa an." ¹¹Shi wu surəp nanyi nmwaan mən pak mə kangpe mə yigil mwaan gəfər mən mə laa bii wu taa hə gə ndaawang wunan. ¹²Ndaawang mə kat shak gə daskagam mə bəgalka bələp nanyi gə mou, mən mə pən shagal gwet nsojya muop, ¹³mən mə laa gə muop mə yen, "Gu laa gə gogot gurum gu yen, 'Jəpgədər Yesu jya mə mang kum wa mən nsaam. ¹⁴Də bələp nhə nrə dər gwopna, bə mə gwaan nyi ya ba weel nkat gun." ¹⁵Lat mən sojya mə lap shagal nanyi mə chin kabi wu mə laa gə muop hə. Bələp nhə haanpe gənaar Yahudawa waa gə rə nbit wuchinyi. ¹⁶Mən jəpgədr wu sarkaagəme hə, mə mwaan nGalili, gə pang wudung Yesu kam nmuop. ¹⁷Mə naa nyi mən mə wap nyi, mən pak muop mə bəgal. ¹⁸Yesu ji dər muop mən laa gəmuop gə muop yen "Mə pən kamshik dip gəbətəng gə gəyil n-an. ¹⁹A waa nnyi, mwaan gu bat gurum gəyil dip mə wak jəpgədər. Gu kən muop ndəgən səm Ndaa, gə nung Laa, gə nung Mərip Wuret. ²⁰Gu shee muop mə dem jepe wu a laa gəgun hə dip. Gu naa, an a kwət gəpe gəme gəgun də a gəyil mwaan gə lat dat.

Mark

Chapter 1

¹Nhə a bələp wupel nung Yesu laa Naan. ²Wudok mə yil ndəgən sar Ishaya laa lep Naan hə, "Gu naa, a lep Laa lep n-yaa war yi ngə dəe war n-myap pee yi ngə. ³Dəgəl gurum fu yong pee ndəgən gəgər, 'chin war Long gu lə, chin war afee gu lə zaghat!" ⁴Yohana wul ni fu kən kən ndəgən gəgər mən ni fu laa bələp kə amnaan nun seer jəppee wubias. ⁵Ndəgən gəyil Judiya gə gurum Urushalima dip nau mə muan də muup, mə lap amnaan fu muop ndəgən kong Urdun, mə seers bii wubis a muop. ⁶Yohana dok myang a byat ndung mu chin a shi dyip kulmi, dəe teng nar buaghat nbuən muup. Nyi dok sə afee a dagok dat gə muəhn n-gəgər nani. ⁷Laa bələp yen, "me məguwə nyin nwul ndangkong nə ndung nyi a wumaa kaa nə hə, a-kye də fu sam dughum shang koghop nkwak muup məu. ⁸An, a kən gurum shi am, dəe ni yong gə kən gurum a shi Mərip wuret." ⁹Dok a ndəgən bīt nani, Yesu tong n-Nazaret N-Galili mən Yohana Kən ni nkong Urdun. ¹⁰Ndung Yesu taakaa dat ndəgən am hə mən kəbətəng ep, mən mərip wuret sam kaa muup kə bii la bəl hə. ¹¹Mən me mə dəgəl tong kəbətəng yen, "A gə a Laa dem anə, took nə piya yoon gə gəh." ¹²Mən Mərip mang ni muan gəni ndəgən gəghər. ¹³Ni ndəgən gəghər nani bi yakgurum vəl dəe war Shaitan nkam ni yi. Ni dok gəme gə lua wung muop, dəe məwəng muop fu wap ni. ¹⁴Ndangkong ndung mə yaa Yohana hə, Yesu wull dedat ndəgən Galili fu laa bəlpnaan, ¹⁵Ni fu yen, Perə kang, bīt laa Naan ni duk nsar, mə nit bii wubias, mə muən naduk nbələp Naan. ¹⁶Ndung langdok fu bəchep kong Galili hə, mə kat Siman, gə Andarawus emnəgən Siman, muop fu fuwər, dok muop wu yak chirep muop. ¹⁷Yesu laa də muop yen, "Wak gu ja də nə, a bat gun gu wak a wupin kwat gurum muop n-an." ¹⁸Bər dat mən mə nyit yak chirep a muop, mən mə muan gədə muop. ¹⁹Yesu gə muan dat ntagham, mən naa Yakub laa Zebedi gə Yohana emnəgən muop muop fu myap bii yak chirep a muop. ²⁰Yong muop mən mə nyit nda muop Zebedi ndəgən chii gə wu pian blang afee, mən mə muan gədə muop. ²¹Mən mə ruwə ndəgən Caparnaum npa bīt nyak Sabbath, Yesu muan ndəgən pee wapNaan ni fu shepee. ²²Mən shepee afe nani wa bii wufuwə fu muop, nsa ni fu shepee nani kat kə bii a mugwə ndung ni a wumaa hə, a kəbi wu biran hə məu. ²³Mən me məgwə ndəgən pee wap a muop ni gə chilem wubis pyan wal ²⁴yen, "Dəe, mə chin a me gə gəh he, Yesu la Nazaret? Gə wul a də gə tuə mən ya? A man gə, gə a wusaar nung Naan!" Mən ²⁵Yesu əp gədə damuam muop nani yen, "längkit, fat ndəgən muop gu nyit ni!" ²⁶Mən mərip wubis vəling tak ni nyil mən mə pət nyit ni, ni fu lang dəgəl bəbal. ²⁷Wa a bii wufuwə fu gurum muop dip, mən mə nang fu shak, "Dəe a bii me shing he? A shepee wu maa eh? Bən chen mərip wubias muop, mən mə sam gə kaa muop ntagham muop!" ²⁸Mən bələp kaa muop tak yal gəyil Galili dipbīt. ²⁹Ndangkong mə fat lat ndəgən lə shepee, mən mə ja lə

Siman gə Andarawus, gəme gə Yakub dee Yohana. Nnəgən npee nhə, ³⁰Nəghan Mad Siman dok teer dok a wugok, mən mə laa də. ³¹Mən wul, yaa sar muup, mən ep ni kətəng, mən lat, yaghal muan dedat gədə muop, ni fu wap muop. ³²Gə kangsəgən nani, ndung fuus rə hə, mən lang jaa gə wu gok muop, gə muop ndung muop gə damuam hə. ³³Gurum pee nani muop mə jaa dip dyam fulə. ³⁴Yesu bar gurum gwet gə gok muop gəjing-gəjing bən taghat məwəng meet, mən nyit məwəng muop nani mə laa bəlep məu nsa mə man ni gwe nau. ³⁵Yaghal mok mok gəbit, wa pee saan duk məu, mən yaghal muan gə sok kaa shik məpee fu dāngnaan yi. ³⁶Siman gə gəvung gurum ndung muop gəme hə, ³⁷mə tang ni muan mə kat ni mən mə yen, "Gurum dipbit fu tang gə." ³⁸Mən laa yen, "Nin dāghat mə muan nme məpee dik, dee war mə laa bəlep naan yi nnəgən zak. A nyi a bii wusaa a pət yi gəbāng." ³⁹Ndəgən Galili dip, muan ni fu laa lep Naan, mə n ni fu fat gə damuam muop. ⁴⁰Me mə wu loghom wul də muup. Dang ni, sam dughum mən laa də muup yen, "Din gə dem bə dīn gə muən kagham n-an." ⁴¹Naa chighir kaa muup mən Yesu shang sar muup mən bəm ni, yen, "A chin.Kat kagham!" ⁴²Bər dat nnəghən mən Loghom nyit ni, mən kat kagham. ⁴³Yesu byang blep wagap də muup mən yen gwa waa, ⁴⁴Mən laa yen, "Nayong gə laa də məgwə, mwaan mwaan gə nyin kaa kaa sak ndaawang, mən gə pən bii nsar wudok Musa laa den hə nmuop." ⁴⁵Muan mən oghot fu muup kə bəlep ndung Yesu laa də muup hə məu, muan gə kwap yi laa də gurum muop, ndung Yesu baa kutni gə pət gənaar gurum muop hə zak məu. Dee tətong dat səsok, dee gurum muop pee məmeet, lat mə jəjaa dat kat ni npee nani.

Chapter 2

¹Ndangkong bit vël, ndung wawul n-Capernaum læ, mæn mæ kælæng mæ yen ni gəpang. ²Mæn gurum gwet mæ muan lat nnəgən ba pee dem den shi mæu, mæn bəm bəlep gə muop. ³Pak Daas muop mæ wul gə me məgwə ndung swopshik muop muut hə, gurum a feer mæ mang ni. ⁴Mæn mæ kat yong ruwə nnəgən gə kwət gə weel də wul duk duk, mæn mæ shang dap kələ, npee ndung Yesu ni nnəgən hə. Mæn ndung mæ gap pee kələ nani hə, mæn mæ sam gə wukut nani nkaa fung kələ ka kəram. ⁵Yesu naa muən naduk ndung muop gə ni hə, Mæn laa də wu shik ween nani yen, "Laa, bii wubis agə, a mang gwe a baa gə ni." ⁶Mæn pak mæ pian bii yil muop mæ dīam dōk nnəgən, mæn muop fu dyee, ⁷anang Dagwə nhə fu laa bəlep kam he? Blep nhə a damsəm naan! A wudang gə vang bii wubis eh? Niang kwət a Naan dat eh?" ⁸Daghat dat mæn Yesu man ndəgən mərīp muop, bii ndung muop fu dyee ndəgən muop hə. Mæn laa də muop yen, "Anang gun fu dīye kamn nbuzung gu eh?" ⁹A menang bess laa də wu shik ween na ni he? Hai, 'Mə vang bii wubis a gə ah' a yen, 'Yaghal gətəng, gəməng karam agə gə muan muan eh?' ¹⁰A də dēwar gu man La gurum ni gə maa yi gəyil də nbang bii wubis yi" mæn laa də wu shik ween, ¹¹"A laa gə gə, yaghal gətəng, mang kəram a gə, mæn gə waa ləgə." ¹²Mæn Wushik ween nani yaghal kəshii muop, mæn mang kəram teer ani, muan muan ntagham gurum muop dip, dee a bi took piya mæn mæ saam səm Naan, mæ yen, "Jet mæ bii kamhə me." ¹³Chin pət gə bang fu bəchep kong, mæn gurum muop dip mæ muan də muop, mæn shee muop. ¹⁴Ndung ni ndel hə, mæn naa Levi laa Alfewus tong dōk gə pee tong mæ lap gəndung, mæn laa də muop yen, "Lang gədə nə." Mæn yaghal muan gədə muop. ¹⁵Yesu dok tongdōk fu sə lə Levi, mæn wulap gəndung muop and wu chan bii wubias muop fu sə gə Yesu nau gə Jepmuan afee muop, nsa muop dok gwet, mæn mæ ləng gədə muop. ¹⁶Ndung wubiran muop, ndung a Farisawa muop hə, mæ naa Yesu fu sə gə wu pian chyan bii wubis muop, gə, wulap gəndung muop, mæn mæ laa də Jepmuan afee muop mæ yen, Dee anang Ni fu sə gə gurum muop he?" ¹⁷Wu Yesu kəlæng muop kam hə mæn laa də muop yen, "Gurum ndung muop gə kagham shishik hə, gə mæ tang wu dāk mæu, A wugok muop gə mæ tang wudak. A wul a də gurum wu chan bii wuret mæu, a wul a də wuchan bii wubis muop." ¹⁸Jepgədə gə də Yohana muop gə Farisawa muop dok fu sənfu. Mæn pak gurum ja mæ laa yen, "A nang Jepgədə Yohana gə nung Farisawa muop fu sənfu, dee Jepgədə gə muop shi fu mæu eh?" ¹⁹Yesu lap fu muop yen, "Dee muop ndung mæ ja də bughat dīk gə mæ sənfu a wa me, mæn Namuar ni nnəgən muop eh? Din mæ kwət a gəme gə Namwar bə baa mæ sənfu zak mæu." ²⁰Bit ni nwul ndung gə mæ mang Namwar nbaa gəni fu muop hə, bit nani, yong gə mæ sənfu. ²¹Məgwə gə taan byat wufuwə nlə ka byat wusəgar ah, baghal bə bii bəram wufuwə dee, dee wusəgər yillang, bə bii yallang nani gə bis ndoghol. ²²Məgwə gə dək am laatəng wufuwə ndəgən Dəpan wusəgər ah, nyang mæu bə pyan Dəpan nani bə nau vël yong mæ lat baan. Nsa akamn, dək amlaatəng wufuwə ndəgən Dəpan wufuwə." ²³Paa bit Sabbath mæn Yesu muan gənung mar pak əksə, mæn Jepgədə muop muop mæ bəm chak paksə. ²⁴Mæn Farisawa muop mæ laa də muop mæ yen, "Gə naa, anang muop fu chin bii ndung ni nyit mæu nbit Sabbath eh?" ²⁵Mæn lap fu muop yen, "Jet gu naa nbiiran Dauda ndung dok ni fu tang bii gə ndung blak yaa ni he- ni gə Daas muop ndung dok muop gə ni hə?" ²⁶Dok muan ndəgən Lə wap mæn Abiyata dok ani a Ndawang wuyoon, mæn sə Nawe ndung ni ka war hə mæu, duk gurum ndung sə hə, nyang a Ndawang wuyoon muop mæu, bən muən ngurum muop ndung muop gəme gəni he?" ²⁷Yesu yen, "Sabbat dok mæ chin ni adə gurum ah, dok mæ chin a gurum də Sabbath eh?" ²⁸Gə kam hə, La gurum ani a ndaLong, nka Sabbath nau."

Chapter 3

¹Yesu bən yaghal ndəgən lə wap mən kat me məgwə a wusarween. ²Pak gurum dʲam zhing mə mə lang yit muop naa ni nkwət yong gə pən kagham nyi nbit Sabbat oh, dewar mə kat bii tuang yi kaa muop. ³Yesu laa ɓlep də daguwə wusarween nani yen, "Yaghal gə dar npee hə gənaar gurum hə deē mənəa gə yi." ⁴Mən laa də gurum muop yen, "Dee nbit Sabbat bə dɔng dɪn gurum nchin a bii wuret ha, a wubis dɔng he, mə tə gurum ah, mə bəbar ni eh?" Mən pee kit. ⁵Mən naa pee yaa bat muop gə ni ndəgən dəfil, bii nani laa shi muop nsa bətchan a muop, mən laa dagwa nani yen, "Shang sar gə." Mən shang sar muop mən Yesu lat gok sar nani, sar muop waa tong gəret. ⁶Dat waghab nnəghən Farisiyawa mə fat bəm tang war də kat ni də tə muop gə Herodiyawa muop. ⁷Mən Yesu mə sam yaa nkong muəp gə Jəpgədə muop muop, mən nagət gurum mə pət ndəgən Galili gə Judiya ⁸deē Urushalima, yaa gə Idumiya deē muan gə dɛl Urdun, gə Taya deē Sidon, a gət gurum dat mən gə lat me, ndung mə kələng bii wu ni fu chin hə, mə jaa dipbit də muop. ⁹Mən laa də Jəpgədə muop muop mə chin la chii wuchom dɛn dədək nsa gurum mə fyer dɛm məu, yong mə gam kaa muop ndoghol. ¹⁰Ni dok pən kagham ngurum gwet, ani gurum ndung muop gə weel mə ja yi dewar Ni buam muop yi. ¹¹Pee ndung mərip wubis naa ni bə fatdək nyil ntagham muop mə yen, "Gə a Laa Naan." ¹²Byang waghat pən muop nayong mə saa gurum mə man ni. ¹³Kaa lat ya kapang mən yong gurum muop ndung dɛm dɪn kat muop hə kaa mə kat ni. ¹⁴Mən fas gurum sarkavəl (ndung yong muop a Jəplep hə), deē war mə kwət gəme gəni də lep muan laa ɓlep Naan, nau ¹⁵gə kat maa də chen damuam muop yi. ¹⁶Mən fas wusarkavəl muop nani: Siman, ndung muən sam a Bitrus hə, ¹⁷Yakub laa Zebedi, gə Yohana emnəgən Yakub, ndung pən səm muop a Boanagis, ndung a Jəp naantəng hə, ¹⁸gə Andarawus, de Filibus, de Batalomi, deē Matiyu, deē Toma, de Yakub la Alfewus, deē Tadewu, deē Siman ndung a Zealot hə, ¹⁹deē Yahuza Iskariyoti ndung yong gə pən ni Yesu hə. ²⁰Mən waa gəpang, mən gurum mə bən chin təl kə shak, nayong mə bən sə nawee. ²¹Məmya muop mə kələng kam hə, mən mə muan dewar mə yaa ni yi mə baa gəni, mə yen, "Məbii chin chin ni." ²²Wubiran muop ndung mə tuaghat n-Urushalima wul hə mə yen, "Beelzabul yaa ni," gə, "Ni fu fat gə damuam muop a gə kagham long damuam muop." ²³Yesu yon muop mə wakja də muop mən laa ɓəlep ndəgən kwaan yen, "Anang lat bə Shaitan chen Shaitan ye?" ²⁴Din yillong mə fat ndyam də shak bə yillong nani yong gə dar me. ²⁵Din dəgən lə n-pyan vəl bə lə nani gə dar gəret məu. ²⁶Din Shaitan npət ndar nyit shik muop, mə gap dəgənsɩk bə dar məu, bə mə naa dang muop. ²⁷Məgwə gə boot fu rə lə məgwə wubal də mang wat məbii, nyang yaa a wubal lə nani nɔwaghat ndəng məu bə boot fu chin mə bii nlə nani məu. ²⁸A laa a naduk gə gun, dip bii wubias ndung gurum mə chin hə yong a vang a baa gəni, nau gə ɓlep wu waar ndung pət nfu muop hə, ²⁹dip gurum ndung laa ɓlep wuwaar kaa Mərip Wuret, bii wubis afee yong gə kat vang məu, bii wubis nani anung lat məu." ³⁰Yesu laa kam hə a nsa mə yen, "Ni gə mərip wubaan." ³¹Mən Nəgən muop muop gə məjəp emnəgən muop mə ja dʲam gəbāng. Mə lep yong ni. ³²Gurum mə yaa ni meer, mən mə laa də muop mə yen, "Nəgən wu laa gə, gə mə emnang muop gəbāng fu tang gə." ³³Mən lap yen, "A wudang muop a Nəgən nə gə məjəp emna muop eh?" ³⁴Təpyit muop naa pee fu tong, yaa bat mən yen, "Nhə a muop a Nəgən nə mə jəpemnaa muop!" ³⁵Gurum ndung chin bii ndung Naan dɛm ah, ani a emnaa, gə Naa."

Chapter 4

¹Ndægän kamhə, mən bəm shepe fu chep kong. Gurum mə lang nja gər, mən yaghal rə tong ndægän chii. Gurum dip mə dyam dok fu chep kong. ²Mang muop bii shee ndægän kwaan, mən laa də muop ndægän shepee nani yen, ³"Bə gu ləng lə ləng, wu mar muan tang əksə. ⁴Ndung kop sə nani hə, pak wat dok kə war, mən yer mə sam, sam mə sə dip. ⁵Pak əksə nani wat dək kə gwak-pang npe ndung kat yil-wuleen gwet mäu. Əksə pət bər, nsa rə n-yil gəret mäu. ⁶Ndung fuus kaa dat hə, mən mə fya nsa seen muop ruwə n-yil kər mäu. ⁷Pak əksə mə watdək ndægän täng nəkyen. Ndung täng Nəkyen mə kaa lat hə, mən Nəkyen myang sə nani muop mən mə myal mäu, mən əksə wən. ⁸Goghot əksə mə watdək kaa yil wuret, mən myal, mə fyar gə əksə, dee pak myal warə ya gurum game gə fu sar, dee pak mə wakruwə ya gurum-kun, dee pak mə a daa." ⁹Mən laa yen, "Gə dəgwə gə kwət gə kom, bə ni kələng!" ¹⁰Ndung Yesu ni nmeshik hə, gurum ndung dok muop game gəni, dee wusarkavəl muop mə nang bəlep ndung ni laa n-kwaan hə. ¹¹Mən laa də muop yen, "Mə muən a Bi-gəsok yil-long Naan ngun, də mə gəbang muop bə a Kwaan, ¹²deewar mə ləngyit muop, mə ləngyit muop, bə mə naa mäu, yong baa mə ləng kom muop, əə mə mə ləngkom muop, bə mə man kəkang mäu, bəghal bə mə bəbat fu tuaghat a muop bə she Naan ya naa kaa muop." ¹³Laa də muop yen, "Gu man gəkang kwaan nani mo? Chin anənanang gu man gəkang gəvap kwaan muop eh? ¹⁴Wupin kop sə, kop bəlep. ¹⁵Pak a ndung fatdək kə war hə, n-pee ndung kop bəlep hə. Ndung mə kələng bəlep nani. Shaitan waa ji kok bəlep ndung mə kop ndægän muop hə. ¹⁶Pak a ndung mə kop kə gwaghap pang hə, ndung mə kələng bəlep nani dat mən, mə lap gə took piya. ¹⁷Mən muop gə seen ndægän shik muop mäu. Mən mə moghor lani dat lee. Ndung Kong chuk weal mə tak gə muutlaa, mən wudək kə bəlep hə bən dat mə pələp. ¹⁸Gət gurum muop ndung mə tang ndægän nəkyen hə. A muop ndung me kələng bəlep. ¹⁹Mən chak jep bəlep gəyil, gə fuən pe, bii tong ə endiye goghot ruwə ndægän ja mə byang bəlep mən ba la wuret me. ²⁰Muop ndung dok mə kop kə yil wuret hə, a muop ndung mə kələng bəlep, mən mə lap hə, mən mə lap laa, yaa gurum kə fu sar, gə pak yagurum kun gə pak maa kamhə." ²¹Yesu laa gə muop yen, "Dee lat bə gu ja gə Tilngong ndægän lə, bə gu mang tughushi gu səp a kaa ha, gu dən a bədə Gəbin he? Yong gu lang Tilngong na ni a kə pee bə lang afee. ²²Mə bii a wu səsok ndung yong gə mə man mäu ha, bii ndung a wusəsok hə yong gə pət n-pee wusaan, gurum mə man yi. ²³Məgwə n-kwət gə kom kələng, bə ni kələng!" ²⁴Mən laa də muop yen, "Ləng kom gu gu kələng bəlep yi, Daa ndung gu kat bii kat nnəgän hə yong mə kat ani ngun, gə mə bən dək ndee a kaa. ²⁵Nsa a kamn, duk gurum ndung ni gəni hə, yong mə dək ndee akaa nyi, gurum ndung nyi gəni mäu hə, yong mə yaa nlap fu muop, dip gəbii ndung ni gəni." ²⁶Mən laa yen, "Yil-Long Naan ni a gəbi gurum ndung kop chirem bii nyil hə. ²⁷Waa də lə mən daar yaghal mən kat chirem sə nani pət ba yaghal myal, wupin bii man kwət taa anənagho mäu. ²⁸Yil bi bəe chirem sə gə kashik muop: gəfoghop bi yaawar, mən kom gədə man wu-ək sə pət dedat ndægän kom nani. ²⁹Din wu-ək sə nani nnung bə wupin ni gə mang a Jem dat bər nsa, tar dyip sə lang. ³⁰Mən bən yen, "Mə mang Yil-Long Naan mə kam a gə bii me, dee mə gap kwaan a gə bime mə laa gəkang ye? ³¹Nyi a kə bie la täng Yisti hə, ndung ni lani dat gənaar mənnye muop, ³²Din mə kop ni nyil bə yong nyaghal fyer lat bə maa goghot täng muop in dægän mənnye muop, sar täng nani bii nan ma mənnye muop dip, dee war yer kəbətəng muop sam mə ləng lə muop yi ntəng nani." ³³Ndægän kwaan gwet kat gə bi ndunghə, laa bəlep Naan də nmuop, ndung waarə npee ndung bəlep nani saan ka muop hə, ³⁴mən baa laa nde bəlep zak nyang nkwət a n-kwaan mäu. Din nkwət a ni dat, bə ran dang bəlep nani muən də n-Jəpgədə muop dip. ³⁵Pa dee, ndung kangsəgən chin, mən laa də muop yen, "Nin dāgat mə dək məkaa gəbətəyit ndee yi." ³⁶Mən mə yighil gə Yesu nit gəvung gurum muop, dīn ni gwe ndægän Chii. Pak Chii muop dok muop nnəghən. ³⁷Mən me mə Koghom gə vəvit yaghal ndung ba watdək ndægän Chii ba dægän Chii nani gam yi. ³⁸Mən Yesu dok ni n-saam n dægän memə pee fu teer. Mən mə mii ni, mə yen, "Wushepee, mən də dəm bə weel gə zak ha?" ³⁹Ndung gə yaghal nsaam hə, mən laa bəlep də Koghom gə Chip yen, "Pee lang kit" mən Koghom nani lang, mən pee klok, məbii dung zak mäu. ⁴⁰Mən laa də muop yen, "Gu luaghat a luaghat me? Dee muən naduk a gu ni ane?" ⁴¹Luaghat tə muop a til mäu, mən mə laa də shak, "Dee daguwə nhə a wudang hə, nsa Koghom gə dəvit, gə Chip muop mə lap leen ntagham muop nau ha?

Chapter 5

¹Mə dək Kong dək kaa gəbət yit nde gəpee Garisin. ²Mən nnəghən dat ndung Yesu gə pət dat ndəghən Chii hə, mən me mə daguwə ndung ni gə mərıp wubis hə wul də muup, tong a n-gəcheer muup. ³Daguwə nani bii tong dok a Kəcheer. Məguwə boot fu yaa ni mäu, dfin mə dyin ni shi shaghal bə dem mäu. ⁴Dok mə dyan ni shi shaghal nkwak gə sar nshii nbəl, mən kwap muop dip kuləp hə. Məguwə kat kagham də nyaa ni mäu nsa kagham dam mäu. ⁵Tong dok Kəcheer gə Kapan nani gəbit gə kangsəgən gə ləpar, bii lat bə zwam dəgəl muup, ba kwap shik muup shi pang wu-aghas muop. ⁶Ndung naa Yesu nsəng, mən yak muan gə sam dughum ntagham muop. ⁷Wal gə dəghəl muup laa yen, "A chin ame gə gəhe, Yesu Laa Naan wu maa? A dāng gə gə Naan gə kaa shik, gə muən noghol n-an mäu." ⁸Nsa dok bii ni fu laa də muup yen, "Gə mərıp wubis, pət ndəgən daguwə nhə." ⁹Mən nang fu muup yen, "Səm gə a wudang he?" Mən lap fu muup yen, "Səm nə a Gak, nsa mən gak." ¹⁰Dang ni sar nbəl dfin ni nchen dun ndəgən Gak nani hə mäu. ¹¹Mən nagət Toghos Kəgər mə dyamdok fu sə n-bədə pang fu sə, ¹²mən mə dāng ni, muop fu yen, "Pət gə mən mə yaa ndəgən Toghos Kəgər muop, mə ruwə yi ndəgən muop yi." ¹³Mən nyit muop, mərıp wubis mə fat ruwə ndəgən Toghos, mən mə suwə sam kə pang nani ruwə ndəgən Am, muop dok mə wak ruwə Kam vəl Am wuyoon nani kok muop yi. ¹⁴Mən muop ndung dok muop fu sə gə Toghos Kəgər ha, mə suwə man gə laa ndəgən pee wuyoon gəyil nani. Mən gurum gwet fat də muan mə maa bii wu taa hə yi. ¹⁵Mən jaa də Yesu mən mə kat Daguwə nani ndung dok ni gə Mərıp wubis hə, tong dok, byang lee wuret, kaa muup ni nyit dat, mən luaghat tuə muop gə bii ndung taa nani hə. ¹⁶Gurum ndung mə naa bii ndung taa gə dagwə ndung dok a wupin mərıp wubis nani hə mə tərang dəng bəlep nani pən də n-muop, nau gə bəlep Toghos kəgər muop hə. ¹⁷Mən mə bəm dāng ni, ni nyit pee gəyil a du. ¹⁸Ndung ni də rə ndəgən Chii hə, mən dagwə wudok ni gə mərıp wubis nani dāng ni dēwar n-muan gədə muop yi. ¹⁹Mən nyang laa də muup yen, "Waa də məgurum a gə muop, gə laa gə muop bii ndung Nda Long chin də gə hə, gə ndung naa chighir kaa gə hə." ²⁰Mən waa, muan dok gə laa bii wu-nan ndung Yesu chin də muop hə gə Dikapolis, mən wa bii wufuwə də dip gəsəm muop. ²¹Ndung Yesu gap dēl kə bəyit ndee hə, ndəgən Chii, Mən nagət gurum muop mə yaa ni meer, nnəgən eskoghop kong. ²²Mən gəme ndəgən wunan laa wap muop, səm muop a Jairus wul, mən lat mən naa ni dat mən pal teer ntagham muop. ²³Dang ni sar n-bəl, yen, "La larep nə ni də muut. A dāng gə, ji gə lang sar gə kaa muop dēwar ni kat kagham gə bar yi." ²⁴Mən yaghal gədə muop, mən nagət gurum mə muan gədə muop, mə ləng dok mərət gə ni fu muan. ²⁵Mən me mə Namat dok ni nnəgən ndung təghəm fu sə ni warə yii sarshikavəl. ²⁶Swa noghol doghol kə sar mə dək muop gwet, bən tə sar muop waghap nyang mäu ndung shaghal afee lat dip hə, məbii dee mäu, mən gok nani a fu teghen dat muan ntagham. ²⁷Ndung kələng bəlep kaa Yesu. Mən wul gə naa ani, ndung ni ndel n-dəgən gurum hə mən yaghal gə sar bəm təgo afee. ²⁸Dok ni laa gwe yen, "Din a bəm wa təgo afee dat, bə a kat kagham." ²⁹Ndung bəm ni dat hə, mən təghəm sə nani lang, mən shishik muop bat waghap nnəgən, kat kagham gə muutla. ³⁰Nnəgən dat mən Yesu man kagham nit jin lani. Mən bat yit muop naa pee ndəgən gurum muop mən nang fu muop yen, "A wudang bəm təgo ane?" ³¹Jepgədə afee mə lap yen, "Dee gət gurum muop nhə mə meer gə dat dip bə gə yen, 'Wuda bəm gə ya?'" ³²Mən Yesu naa pee fu tang gurum ndung chin bii nani yi. ³³Namat nani, gə man afee gə bii ndung taa hə, mən lughut yaa dee ni afu dam dat. Mən pət ji pəttaa ntagham muop gə laa naduk yi dip pən də nni. ³⁴Mən laa də muop yen, "Reepnə, naduk ayi pən kagham nyi, waa dat chagap, gok ayi lat." ³⁵Ndung ni fu bəlep hə, mən pak gurum n-wuyoon lə wap muop ja mə yen, "Lareep gə muut gwe. Anang gə weel Wushepee yi a kwang eh?" ³⁶Ndung Yesu kələng bii ndung mə laa hə, mən laa də wuyoon ləwap muop yen, "Gu luaghat mäu. Pən naduk dat." ³⁷Dem me məguwə gə shendə muop mäu, dee a Bitrus, gə Yakubu, dee Yohana emnəgən Yakubu dat. ³⁸Mə ja ruwə lə wuyoon ləwap nani mən mə naa gurum mə langdok, dee a gət eer dat gə dəghəl muop. ³⁹Ndung Yesu rə ndəgən lə hə, mən laa də muop yen, "Anang gu weel yi gun fu eer kam he? La laa nani muut mäu, ni a n-saam dat." ⁴⁰Mən mə swar kaa muop, mən chen muop mə fat gəbang dip, mən mang nda lalaa, gə nəghən lalaa, dee gurum muop ndung mə ja gəme hə ruwə ndəgən lə ndung lalaa nani n-nəghən hə. ⁴¹Mən yaa sar lareep nani mən laa də muop yen, "Tabita koom," ndung ani a, "La lareep, an fu laa dəyi, yaghal gətəng." ⁴²Bərdat mən lareep yaghal muan muan (Dok yii afee a sar shi kavəl). Mən waa abii lughut pee fu muop. ⁴³Mən byang waghap muən muop, nayong məguwə n-kələng bii nani hə. Mən laa də muop mə pən sə nni sə.

Chapter 6

¹Ndung pət nnəgən hə mən wawul dedat gəyil lə muop, mən Jəpgədə muop muop. ²Ndung Sabbath warə hə, mən sheshepee ndəgən ləwap. Gurum gwet mə kələng ni mən tong a bii wufuwə də muop. Mən mə yen "Dee ba, kat bii shee nhə ane?" "Dee endiye wuret ndung ni gəni nhə, a wudang pən n-nye?" "Dee bii maa yoon nhə ndung chin gə sar muop nhə?" ³Nhə a Kafinta moo, a laa Maryamu dee emnəgən Yakubu muop gə Yosis dee Yahuza gə Siman moo? Mə Jəpəmnəgən muop muop gəme gə mən moo?" Mən Yesu dam took muop. ⁴Mən Yesu laa gə muop yen, "Lalepnaan gə mə naa yoon afee lə muop, gə məmya muop muop, gə lə muop me." ⁵Dok bəwət fu chin məbii məu, dee a ləng sar dat nkaa pak wugok muop dat mə kat kagham yi. ⁶Nyang pən naduk a muop tong bii wufuwə fu muop. Mən muan nghan lə muop fu she shepee n-nəgən. ⁷Mən yong Jəpgədə muop muop wusarkaval, lep muop vəl vəl mən muən maa n-muop kə məriip wubis muop, ⁸mən laa də muop mə mang məbii də muan nani məu, muop gə mə mang a ras dat, mə mang nawee, gə lau, gə shaghal n-dəgən, ⁹muop mə byang Koghop, naa yong mə kok təgo vəl məu. ¹⁰Mən laa də muop yen, "Din gu ruwə lə məgwə, bə gu tuaghat n-nəgən nayong gu muan n-meməpee. ¹¹Din me mə gəyil mægurum muop mə nyang lap gun, mə nyang kələng gun məu bə, gu nyit pee nani, gu bəwət yil kwak, tong a tuamshik gəfu muop." ¹²Mə fat gəbāng mən mə shakbālep də gurum muop dīn mə nyit bii wubis a muop hə. ¹³Mə taghat damuam muop, mə dāk wugok muop gwet gə muər wuret, mə mə kagham. ¹⁴Long Hiridus kələng lat mə yen Səm Yesu waa abii wu maayoon, ndung pak gurum muop fu yen, "Yohana wupin Amnaan yaghal nfu muut nsa səm nani nhə, nsa kamhə kagham maa lang dok gədə muop." ¹⁵Pak gurum mə yen, "Ni a Iliya." N-nəgən pak mə yen, "Ni a Lalepnaan kat gə bii a ndee ndəgən jəlepnaan ndung dok gwe n mok hə." ¹⁶Ndung Hiridus kələng kamhə mən yen, "Yohana, ndung dok a gap kaa muop hə, nyaghal." ¹⁷Nsa Hiridus lep mə yaa Yohana bal n-lə bal nsa Hiridias (Mad emnəgən muop Filibus), nsa dok lap ni. ¹⁸Yohana dok laa də Hiridus yen, "Lap mat emnang ni kə war məu." ¹⁹Mən Hiridus yaa ni n-bət mən dēm dīn tə ni, mən bōot məu, ²⁰nsa Hiridus yaghal lughut Yohana, nsa man ni a gurum wukər bən a gurum wuret, mən dēn ni n-pee ndung məbii gə chin ni hə məu. Ntong n-kələng ni bə dafil yaa ni, bən tong kələng ni gə took piya. ²¹Mən me məbit mən war ep kang gə bit laa Hiridus, mən yong yong pee də biisə də wubəlang afee muop, gə mənən bəlang afee n-nung Galili. ²²Reep Hiridiya wul gə kaa shik ji met gya n-tagham muop, mən piya took Hiridus gə wumoos afee muop. Mən Long laa də larep yen, "Nang bii ndung took yi dēm hə, bə a tang a pən nyi." ²³Mən səgər fumuoop yen, "Dip bii ndung yi tang hə, bə a pən nyi, dīn n-wa nrə a goghot yillong a nə, bə a pən nyi." ²⁴Mwaan gə nang fu Nəgən muop yen, "Dee anang a me fu muop eh?" Mən Nəgən muop yen, "Kaa Yohana wupin muət amnaan." ²⁵Mən yak mwaan də Long mən yen, "A dēm dīn gə dēn a Kaa Yohana wupin muən amnaan hə an gədes hə." ²⁶Took long dam, mən a nsa fu muop ndung səgər hə dee wumoos afee muop hə, mən yong gə baa gə dangkong muop zak məu. ²⁷Mən long lep memə Soja kə fu lətap afee yen, gwa ji gə kaa Yohana. Lalep nani mwaan gə gap kaa Yohana ndəgən ləbal. ²⁸Wawul gə kaa muop nani ndəgən dāa mən muən n-Larep, mən Lareep pən n-Nəgən muop. ²⁹Ndung Jəpgədə muop mə kələng kamhə, mən ja mə mang swopshik muop mwaan mə wum. ³⁰Jəlep mə tuaghat dok shi bət Yesu, mən mə laa də muop bii ndung du chin hə, gə shepee ndung du chin hə. ³¹Mən laa də muop yen, "Wak gu ja n-meməpee wufi gu nyak yi til." Gurum dok mə lang n-wul, pak muop fu wak, ndung mə kat wa pee də sə sə məu. ³²Mən mə mwan tangpe nyak nani ndəgən chii gə kaashi muop. ³³Ndung muop n-yighil hə, gurum ndung mə tuaghat gəyil muop meet mə naa muop man, mən mə suwə gəme gə muop n-shii, mən mu mwan ruwə dee kaa muop. ³⁴Ndung mə kaa ruwə gəbət yitn-dee hə, mən naa nagət gurum mən naa chighir kaa muop, nsa muop a gəbii biikang ndung wukangni wən hə. Mən bəm shee muop gə jəpbi gwet. ³⁵Ndung pee ləng hə, mən Jəpgədə muop mə ja də muop ja mə yen, "Ndung hə a pee wu səsok, bən fuus səngpe gwe." ³⁶Shak muop mə wak dēwar muan n-pak pee muop yi də mə seet sə mə sə yi hə." ³⁷Mən lap fu muop yen, "Muən meməbi n-muop mə sə." Mə laa də muop mə yen, "Mə muan dat mə seet sə nu Kam vəl mə muən muop mə sə ho?" ³⁸Mən lap yen, "Dee gun a gə Nawee dāng he? Muan gu naa" Ndung mə naa lat hə, mən wakja mə yen, "Nawee a Paat, gə Chirep Vəl." ³⁹Laa də gurum muop mə tuaghat tə tuaghat gəjing-gəjing n-yil. ⁴⁰Mə tuaghat gəjing gəjing, n-Daa gə yak-gurum vəl gə fu sar. ⁴¹Ndung lap Nawee paat gə Chirep vəl hə, məng yit lang gəpətəng mən lang wuret akaa mən gərəp dəgən mən pən n-Jəpgədə muop muop mə muən n-gurum muop. Mən kwap dəgən Chirep vəl nani n-muop dipbit. ⁴²Muop dip mə sə sə n-fu wu yoon muop hə. ⁴³Mə kok pak gəvung Nawee nani Tughushi sarshikaa vəl gə chirep muop. ⁴⁴Gurum muop dok mə wak ruwə Kam paat ndung mə sə nawee nani hə. ⁴⁵Nnəgən dat mən shak Jəpgədə muop muop mə ruwə ndəgən Chii mə yaa war n-ni kwap dīləng gə bətyitndee, də Betsaida, dēwar ni shak gurum mə kwap yi. ⁴⁶Ndung mə wak lat hə, mən ni kaa pang də dāngnaan. ⁴⁷Ndung kangsəgən chin hə, mən Chii wawul gənaar am, wa ni zak a ni dat n-meshik muop n-pee nani. ⁴⁸Mən naa kat mə lap leen nsa koghom weel muop fu muan. Gəkang gəbit mən wul də muop, lang dok kə am gə muan muan yi, dēm dīn ndel muop. ⁴⁹Ndung mə naa ni hə, mə diye mə kat a məwəng mən mə eer, ⁵⁰nsa mə naa ni mən luaghat twə muop. Mən bərdat mən

laa bəlep də muop yen, "Chin tughur duan! A an! Gu luaghat məu!"⁵¹Mən rə ndəgən chii gəme gə muop, mən koghom wudīn ni fu bwap hə lang. Mən waa bəlep wufuwə fu muop.⁵²Mə man nkwət Nawee nani nyin a me hə məu. A waa nBəzung muop bal də man.⁵³Ndung mə kwap dīləng hə, mə kaa kədəgər ndəgən yil Gannasarit mən mə dīyin Chii nani lə shi təng.⁵⁴Ndung mə fat ndəgən Chii hə, mən mə naa ni man.⁵⁵Mən mə muan dōk kə yil pee muop nani, mən mə bəm ja gə gurum wu gok muop kə karam, dīn mə kələng mə yen ni nji.⁵⁶Ndung rə lat ndəgən gəyil muop məmeet, gəjing gəjing bə mə dāk wu gok muop kə lətuk, mən mə dāng ni dīn ni ndēm bə nindəghat muop mə bəm fuchep təgo afee. Muop ndung mə bwap ni mə kat kagham.

Chapter 7

¹Farisawa muop gə pak wubiran muop ndung mə tuaghat nUrushalima ja ya ni meer.²Mən mə naa mə kat pak Jəpgədə muop muop mə sə nawee gə sar wurap. ³(Nsa Farisiyawa ga gəvung Yahudawa muop bii mə sə sə nyang mə vang sar muop gəret məu, mə yaa bəlep daskagham a muop gəret. ⁴Ndung Farisawa mə tuaghat kələtuk ja hə, mə nyang sə sə nsa mə swaghat məu. Bitət muop gwet dat ndung mə yaa ni kəpkəp mə ləng gədə hə, kəbii vang Kop muop, Tughul muop, gə pak jəppee muop, nau gə war sə sə muop.⁵Farisawa muop gə wubiran muop mə nang fu Yesu yen, "Anang Jəpgədə gə muop fu muan gədə biitət daskagham məu he, mə vang sar shee mə sə sə məu eh?"⁶Mən laa də muop yen, "Ishaya la lep kə bəlep kaa gu gun Mweng muop, la yen, 'Gurum muop nhə mə pən yoon a shi fu muop dat, dəe bəzung muop səng pee gə an. ⁷Wappee a muop a wufii dat, mə yaa bii shee gə bii tət nung gurum dat waa a bii shee fu muop.'⁸Gu zwam bitət Naan mən gu ya a nung gurum bəbal." ⁹Mən laa də muop yen, "Gu nyang gə Bitət Naan, dəe gu dən a nəmuk dat!"¹⁰Musa dok laa yen, 'Gu muən maa n-mən ndaa gu muop gə mə naghan gu muop' bən yen, 'Dagwə ndung gə laa bəlep wubaan kaa wulaa ni, bə yong gə muut a leng waar.'¹¹Mən gu yen, "Din məguwə nləa də nda muup oh, a nəgən muup bə, "Bii ndung dīn yong a pən ngun də təpgun a wuwaar,'" (a ni a, 'mə muən nNaan') - ¹²bə baa gə dem bəlep məgwə chin məbi zak də nda muup gə nəgən muup zak məu. ¹³Gun a fu ya bitət nung Naan wa wubaan dəe a bitət nəmuk dat gə pət nteer. Dee pak jəpbi ndung muop a kat kəbi nani də chin hə."¹⁴Bən yong gurum n-bəl mən laa də muop yen, "Gu kələng ah, gun dip dēwar gu mang kang yi. ¹⁵Məbi gə pət a gəbāng, n-rə ndəgən bət gurm ani gə dam ni məu. A bii ndung tong n-dəgən muup ani gə dam ni." ¹⁶Dagwə ndung n-kwət gə kom hə bə n-dəgat ni kələng.¹⁷Ndung Yesu nyit gurum muop mən taa nlə nani hə, mən Jəpgədə muop mə nang kwaan ndung ni laa fu muup. ¹⁸Yesu lap yen, "Dee gun nhe, mankang wən gun nau ah? Gu man kan bii ndung tong gəbāng rə ndəgən gurum gə dam ni məu, ¹⁹nsa gə rə ndəgən bət muup məu, yong gə rə ndəgən bət bə pət a nlə-es mo?" Gə bəlep ndung hə Yesu ya sə waa a wuret dat dip.²⁰La yen, "A bii ndung pət ndəgən gurum hə ani gə dam ni. ²¹Nsa bi ndung ndəgən gurum hə, a shi bəzung, pət a shi bəlep diye wubaan, bwaar chet, gə wat gə təgurum. ²²Dam gə surəp gurum, bichaa, bətchan, gə fuən pe, gə dōghor, gə dam sēm, gə bəgal, gə bii tuang, gə kaa bal gə chis pe. ²³Dip bii wubias muop hə tong a ndəgən gurum, a muop gə mə dam gurum."²⁴Yaghal n-nəgən mən muan gəyil Taya gə Sidon. Wul ndəgən me mə lə mən dem dīn mugwə n-man ni n-nəgən məu, nau kamhə mən mə man. ²⁵Gə laa məu me mə namat wul gə reep muut ndung ni gə damuam ha, kələng mə yen Yesu ni nnəgən mən wul ji pal teer ntagham muup. ²⁶Namat nani ni a dəgəl Girik, peepət a fee a Ponishiya. Dang Yesu dīn pət gə damuam muop nshik reep muup. ²⁷Mən laa də muop yen, "Nit ndəgat Jep muop mə sə sə ndang. Dong dīn mə mang sə jepmuop mə pən ass muop məu." ²⁸Mən namat lap fu muop yen, "Əhh, Ndalong, Ass ndung muop gəpang bii mə sə sə jepmuop ndung dəe hə."²⁹Mən laa də namat yen, "Nsa yi laa kamhə, bə yi waa dat. Damuam mə fat gwe shishik reep yi." ³⁰Ni gə waa dat waa reə gəpang mən kat lareep muup teer dok kə karam, damuam fə fat gwe.³¹Mən bənshin pət nnəgən gəyil Tyre, mən bat gəwar Sadama, fu kong Galili kaa yaa gəyil Decapolis. ³²Mən mə ja gə meməgwə ndung a wudwaghar hə, bən boot fu laa bəlep məu, mə dāng ni dēwar ni lang sar nkaa muup yi.³³Mən mang ni yaghal gəni ndəgən gurum muop n-səsok, mən byang la sar ndəgən kom muup, mən tə zeel lə ndəgən mən bəm liis muup. ³⁴Mən epyit na kəpətəng, mən pəs nook mən laa yen, "Ifatta," kamhə a "Ep!" ³⁵Nnəgən dat mən kop muup ep, mən mə tə bii ndung dok dən ni shi bəlep hə, mən bəm laa bəlep dedat gəret.³⁶Laa də muop mə laa də məgwə məu. Bii nləa də muop mə laa məu bə tong gəye bəlep nani bənchin muan npee wusəng. ³⁷Bii nani waa a bəlep wufuwə fu muop, mən mə yen, "Dagwa nani chin jəpbi nau a wuret dat. Wuduaghar kələng pee, Wufubəm laa bəlep."

Chapter 8

¹Shi wu dok nmok hæ, dok nagæt gurum muop nnægæn, mæn sə wæn də sə. Yesu yong Jepgədə muop muop mæn laa də muop yen, ²"An fu naa chighir nkaa gurum muop nhə, nsa muop shibæt nə gwe warə bit kun, mæn mə kat məbii sə duk məu. ³Din a chen muop mə wak zeet nyang a mə sə sə bæ yong mə wat ndək kəwar. Pak muop mə tuaghat a npee səng." ⁴Jepgədə muop mə lap yen, "Dee yong mə kat Nawee ndægæn pee kat gəbii nha də fu aghal gurum muop ah?" ⁵Mæn nang fu muop yen, "Gun gə Nawee nani a dāng he?" Mæn mə yen, "Poghovəl." ⁶Ni laa də gurum muop mə tuaghat nyil. Mang Nawee poghovəl nani, dāngnaan mæn gərəp dægæn. Pæn nJepgədə muop muop mə muən ngurum muop, mæn mə muən ngurum muop nani. ⁷Muop dok bən gə la chirep, ndangkong ndung dāngnaa hæ, mæn pæn nJepgədə muop muop mə gap shizak. ⁸Gurum mə səsə nani aghal. Mæn mə kok goghot sə nani tughushi wunan pokopvəl. ⁹Dok gurum mə wakruwə Kam Feer. Mæn shak muop mə wak. ¹⁰Bərdat mæn mə yighil gəme gə Jep gədə muop muop, mə muan ndægæn gəyil Dalmanutha. ¹¹Mæn Farisiyawa muop mə fat mə bəm bəlep bəghal gə ni. Mæn mə tang dīn ni n-nyin meməbii kəbətəng n-muop, mə kamni kamhə. ¹²Yesu pəs nook ndægæn məriip muop mæn yen, "Ame saa gurum chini mə tang bi-dyeer ye? A laa a naduk gə gun, yong gə mə niin bi-dyeer n-bit na chini nhə məu." ¹³Mæn yaghal rə ndægæn chii mæn taa kaa kəbətəyit ndee. ¹⁴En Jepgədə muop muop muut dee kaa nawee. Nsa nawee nani dee a gəme dat ndægæn chii. ¹⁵Kar muop yen, "Gu kang gə Yisti nung Farisiyawa gə nung Hiridus." ¹⁶Jepgədə muop mə lap gəkang də shik muop mə yen, "A nsa mæn gə nawee məu." ¹⁷Yesu dok man nau mæn laa də muop yen, "A nang gun fu weel kə ndung gun gə nawee məu eh? Gu naa gədee duk moo? Gu man gəkang mo? Bəzung mə dwam a kam ha?" ¹⁸Gun gə yit, gu naa mo? Gun gə kom, gu kələng mo? Gun baa gu dīye mo? ¹⁹Ndung a gərəp dægæn nawee də gurum kam paat ha, tughushi dok a dāng ndung gu kok ye?" Mæn mə lap mə yen, "Salkavəl." ²⁰"Ndung a gərəp dægæn nawee də gurum kam feer hæ, tughushi dok a dāng ndung gu kok he?" Mæn mə yen, "Pokopvəl." ²¹Mæn yen, "Gu man gəkang məu ha?" ²²Mə wakja nBatsaida. Mæn gurum nnægæn mə ja gə wuvughum mə dāng Yesu də nbəm ni yi. ²³Yesu ya wuvughum nani nsar muop, mæn pət gəni ndægæn pee nani. Ndung tə zeel lə nyit muop mæn lang sar muop ka wuvughum nani, mæn nang fu muop yen, "Yit gə naa məbii ah?" ²⁴Naa pee gətəng, mæn yen, "A naa gurum muop mə muan dok gə yen a təng muop." ²⁵Mæn bən ləng sar muop kə əkyit muop, mæn dagwə nani epyit muop, mæn naa pee dip dādōng. ²⁶Yesu lep muop mə muan gəyil lə muop mæn yen, "Gu ruwə ndægæn pee nani nhə məu." ²⁷Yesu mə fat gə Jepgədə muop muop muan Caesarea Filippi. Muop kəwar mæn nang fu Jepgədə muop muop, "Dee gurum bi məyen an a wudāng he?" ²⁸Mə lap mə yen, "Yohana wupin Kən. Pak mə yen, 'Iliya,' mæn gəvung mə yen, 'Gəme ndægæn Jeplepnaan muop.'" ²⁹Nang fu muop yen, "Dee gun fu yen, an a wudāng he?" Bitrus lap la yen, "A gə a Kiristi." ³⁰Yesu kar muop nayong mə la də məgwə. ³¹Mæn bəm shee muop yen La Gurum yong gə ntəgərchin ka jepbi meet a leng waar, daskagam muop gə mənən ndawang muop gə wubiran muop yong mə nyang, mə bən tə ni, ndangkong bit kun bə yong gə yaghal. ³²Laa lep nani dar gə muop. Mæn Bitrus yong ni kəjong mæn nyang gəni. ³³Mæn Yesu bat naa Jepgədə muop muop mæn nyang gə Bitrus yen, "Baa ndangkong nə Shaitan! Gə weel gə bi Naan məu, dee a bi gə gurum muop dat eh." ³⁴Mæn yong nagæt gurum muop gə Jepgədə muop muop npee gəme, mæn yen, "Din gə dagwə gə dēm də muan gədənə, yong gə nyang kaa shik muop, nmang shepbeel afee, mæn muan gədə nə. ³⁵Gə dagwə ndung dēm dīn dēn took lang afee bə yong gə kat məu, Gə dagwə ndung nyang tooklang afe nsa bəlep Naan gə an, bə yong gə kat. ³⁶Gurum gə kat a me ndægæn gəyil he, kan kat gəyil nhə dee took lang afe wən eh? ³⁷Dee gurum yong gə bat tooklang afe a gə bimə he? ³⁸Gə dagwə kaa gə nwaat gə bəlep anə gə an ndægæn dampe gəyil nhə bə kaa Laa Gurum yong gə waat zak də muop Kan pa nwul ndægæn yoon nnung Nda muop gə Məwəngwusaar afee muop.

Chapter 9

¹Mən laa də muop, a naduk, pak gu mə diamdok npee nhə gə mə cham muut mou, mə naa yil long Naan gə maa Naan wu gə wul də yit muop hə. ²Gənook bit peme Yesu mang Bitrus gə Yakubu gə Yohana muop dat, mən mə kaa gə guaghap wufiyer. Nəgən gədə yit muop mən bad shikmuop. ³Lee shishik afee mən nadəə a piya pat, wudung mugwo wu vang rap gəyil gə boot wu chin kam hə mou. ⁴Mən Iliya gə Musa mə dīn ka kaashak, muop pə laa bələp gə Yesu. ⁵Bitrus laa də Yesu "Wushepee, dōng mən hə, bə mə chan kilip kun, gəmə nəmak, ndee anung Musa gə Iliya". ⁶Man bii wu gə laa mäu, nsa lughat yak muop. ⁷Muəp nəgən mən Ligin sam kwə muəp mən me dəgəl pət gənaar Ligin, "Nhə a laa gəchin nə wu a dēmi hə. Gu kələng ni." ⁸Muəp da nəgən, ba mə naapee, mə kat mugwo zak mäu, wadee a Yesu dat. ⁹Muəp pə waksam gə guaghap, mən kwaar muəp, bii wu mə naa hə, mə laa gə mə mugwə mäu, dee bit wa laa gurum gə yagal ntugun gənok muut. ¹⁰Mən mə ogot fu muəp gə bələp nashak, mən mə laa də shak "dee yagal gənok muut," nashak ni pə nin a me?" ¹¹Mə nang fu muop, a nsa me wuranpee mə yen Iliya ani gə wul a dēl eeh? ¹²Mən laa yen, Iliya ni gə wul a dēl də bən ap jepee muəp dip. A wame me yil mə yen Laa gurum yong gə naa mutlaa bən mə nyang yit muop eeh? ¹³An pə laa gə gun Iliya wul gwe mə chan bii ndung məkat dōng gə məchin gə ni ka gə bii wudung gu kat mənən wubiyil mə yil bələp nka muop. ¹⁴Mən mə wakja də gogot məjeplep afee muəp, mə naa nagət gurum mə gaar muəp, pə kaganshik gə mənən wubiyil muəp. ¹⁵Gə mə naa Yesu dat wadee gə ye bi wufuwə mən nagət gurum mə suwə muan mə kaat ni. ¹⁶Mən nang pə məjeplep afee, "dee gun a pə kaganshik me gə muəp eeh?" ¹⁷Mugwə gəmə ndəgən nagət gurum laa yen "Wushepee, a wul gə laa nə ngə, Ni gə me mə chillem wudung gə dən laa bələp shi muop. ¹⁸Labi mang ni tak nyil, dēfil pət nfu, aar agas muop, bə bal, a laa də məjeplep agə də mə chen bii nani, mə chin mäu. ¹⁹Mən laa də muəp, "gun gurum gədes hə, naduk wən gun, dee pa a tong gə gun a veet ah? Dee tēgərchin anə gə gun a veet ah? Wak gu ja gə lalaa nani an?" ²⁰Mə wakja gə lalaa nashak də muop, mən chillem nani naa Yesu mən mang lalaa nani gə nadam, lalaa pal dee gə biring dat nyil, dēfil gə pət nfu. ²¹Mən Yesu nang fu nda lalaa, "ni kamhə abit dang eeh?" nda lalaa yen a nla wuchom. ²²Labi tak ni n-am gə wus, də tə ni. Din gə boot wu chin mə bii, gə naa chigir nkamu dee gə mang wufiwu nka mu. ²³Mən Yesu laa də muop, "gə boot ah? jepee muəp dip a wubebes də gurum wudung pən naduk hə". ²⁴Nəgən dat mən ada lalaa epfu gə dəgəl yen, "A pən naduk. Gə mang wufiu nka nə gə naduk wu wən an hə". ²⁵Mən Yesu naa nagət gurum muəp pə suwə ja mən laa biyal də chillem wubis yen, "gə chillem fu bəm, gə dugar, gə tak ni, a chen gun, fuat ndəgən muop, bən gu yok gu ja zak ndəgən muop mäu. ²⁶Mən chillem wubis wal bən mang lalaa gə nadam gəret mən pət. Lalaa wadee gəye dok muut a muut gwe, nagət gurum məyen, "muut." ²⁷Mən Yesu epni, mən Lalaa yagal dər. ²⁸Wu Yesu warə gəpang, mən məjeplep afee mə nang fu muop kolok, "A wame mən mə boot chen ni pət ba eh?" ²⁹Mən laa də muəp yen, "chillem gə bess chen mäu, a gə dangnaan". ³⁰Mə yigil nook pee nani mə lem ntugun Galili gə tangkop mugwə man pee wu muop nəgən mäu. ³¹Nsa ni pə she məjeplep afee mwop. Mən laa də mwop yen, "yong mə pən Lagurum nsar gurum, ndung gə mə tə ni, dīn mə tə ni, ndangkong bit kun bə yagal." ³²Mən mə man kang bələp wu ni laa mäu, lugut bən tə muop də nang. ³³Mən mə wakruwo Capanaum. Gənok mə ruwo gəpang mən nang fu muop, "Dee gun dīn pə laa a bii meh gə war eeh?" ³⁴Mən mə dok kit, nsa dīn muop pə kaganshik gə shak gə war nka a wudang a wuyoon eh? ³⁵Mən tong tətong, mən yong wusarkavəl gəshak mən laa də muop, guwo wu gə kwət a pel, ni gə sam gə kaa muop bən chin bəlang ngogot gurum muop. ³⁶Mən mang laa wuchom shin dən gənaar muop. Mən mang ni gə sar muop mən laa də muop yen, ³⁷"Dagwə wu lap lalaa nhə ndəgən səm nə, bə lap an, dagwə wu lap an, lap a an dat mäu, lap a gwo wu lep an." ³⁸Yohana laa gə ni yen, "wushepee, mə naa mugwo ni pə chen chillem wubis ndəgən səm gə, mən mə dən shi muop, nsa ni gədə mu mou. ³⁹Mən Yesu laa yen, gu dən shi muop mou, nsa dee wudang yong gə chin nagət bəlang mənən ndəgən səm bən bat laa bələp wulələng nka nə eeh. ⁴⁰Gurum wudung ni fu bətlee gə mən hə mou, bə ni fu gəme gə mən. ⁴¹Gurum wu pən am njang gun ndəgən səm nə nsa gun a nung Kiristi, naduk, an pə laa gə gun gurum nani yong gə kat kopgəshi muop. ⁴²Gə gurum ndung gə chin bii wu jep muop nhə mə pələp gə war naduk wu mə pən an, bə dong mə mang nəgən pang esfin dīan took muop bə mə tak dəgən am. ⁴³Din a sar gə ani gə wadee war pal agə, bə gə gap gə tak, Dong wu gə rə nLənaan gə sar gəme, ma wu gə rə nləwus gə sar vəl. ⁴⁴Ləwus wu gə pitpit hə mou. ⁴⁵⁴⁶Din a kwak gə ani gə wadee war pal agə, bə gə gap gə tak, dong wu gə rə nlənaan a wukəbəl, ma wu mə tak gə nləwus gə kwak vəl. ⁴⁷Din a yit gə ani gə wadee a war pal agə, shang gə tak, dong wu gə rə lə yil long nung Naan gə yit gəme, ma wu gə rə yit vəl, bən mə tak gə nləwus. ⁴⁸Npee wu nəyet gə mə dām mou, wus gə pit mou. ⁴⁹Nsa gurum dip mə vaar muop gə wus. ⁵⁰Kəgən ni a wudong, dee a shang afee nwon, bə gə chin anang də ni nshang eeh? Gu dee a kəgən wu shang, bən gu tuaghat chagap gə suk.

Chapter 10

¹Yesu nit pee nani yagal wa gəyil Yahudiya gəbət Kong Urdun, mən gurum mə muan də muop, də ni shee muop, nsa wadee a was muop gwe. Mən ²Farisawa muop mə ja də muop də mə nang dægəl muop, mə yen, "dee ni nka war də damis tədik gə mat muop ah?" ³Mən laa yen, "Dok a Musa layen ame gə gun eh?" ⁴Mən mə yen, "Musa nit damis ran biyil tədik, bə chen namat nashak. ⁵Dok wa nsa kaa ba agu a bii wudung sa ni yil bii dən ngun yi". Yesu bən laa də muop, ⁶"Ndəgən shideel wu Naan chin gəyil hə, dən lawumis gə namat." ⁷A wani lawumis yong gə nit nda muop gə nəgən muop dee ni bəm shi mat muop. ⁸Muop vəl gə mə dee a swopshik gəme bə mə dee vəl zak mou, mə dee a gəme. ⁹Gə kam hə, bii wu Naan kang, mugwo tee gənaar muop mou. ¹⁰Wu muop gəpang mən məjeplep afee mə bən nang fu muop nka bəlep tədik nani. ¹¹Mən laa də muop yen, "gurum ndung tədik gə mat muop bən lap nde mat, bə chin a bwar gə namat nashak. ¹²Din a namat tədik gə mis muop nbən mwan nde dīk bə ni namat nashak chin a bwar. ¹³Mən gurum muop mə wakja gə jep wudyen də ni buam shishik muop yi, mən məjeplep afee muop mə dən shi muop. ¹⁴Mən Yesu naa, mən took muop dam, mən laa də muop, "Gu nit jep wudyen mə wakja də nə, muop mə dən mou, nsa yil long Naan a də gurum muop gə bii muop hə. ¹⁵Naduk a laa də gu, gurum wu niang lap yil long Naan ka la wuchom hə, yong gə rə nəgən mou." ¹⁶Mən yak muop lə shishik muop mən lang wuret nkaa muop. ¹⁷Wu ni yagal də muan afee, mən me mugwo zuwat gə də muop, mən dugum ntagam muop mən nang fu muop yen, "Wushepee wudong, dee gə chin a bii me də a kat tooklang gəgwo eeh?" ¹⁸Yesu laa yen, "a wa me gə yong an shi gurum wudong eh? gurum dip a wudong mou, a Naan dat ani a wudong". ¹⁹Dee gə man Biitət nha, "gə tə gurum mou, gə chin bwar gə mat gurum mou, gə muan wat mou, gə laa wurum gəkang bəlep mugurum muop mou, gə chin vogop mou, chin bii wudong də Nda gə Na." ²⁰Mən dagwo nashak lap yen, "Wushepee, a chan jepee nani dip wu a kutni nshe yagal. ²¹Yesu naa ni, napee dempee, "bii gəme won gə, Gə seet gə jepee wu gə gəni dip, gə pən wupia muop, bə gə kat bilong kəbətəng, bə gə wa gəji gə muan gədə nə." ²²Mən kələng kamn hə mən bəzung muop dam, mən wa ndəgən took dam, nsa nia wulong wagap. ²³Yesu naa məjeplep afee mən yen, "ni a wu lafu, də wulong muop mə ruwə yillong Naan!" ²⁴Bəlep afee wa a bii wu fuwo də məjeplep afee muop, bən la də muop yen, "jep muop, ni a wu lafu də wulong muop mə ruwə nyillong Naan! ²⁵Yong gə bes Kulmi nrə nfung nyir de ka wulong nrə nyillong Naan." ²⁶Bii wufuwo nani rəng muop dat dip, mən mə nang fu shak, din nkwot a kam ha? a wudang gə bar eeh? ²⁷Yesu naa muop mən yen, "gəpee gurum, a bii wu bes mou, gəpee Naan jepee dip a wu bəbes" ²⁸Bitrus laa bəlep gəni yen, "Mə nit jepee dip, mə muan gədə gə. ²⁹Yesu yen, "naduk, an pə laa gə gun, mugwo gə nit lə, məjep-emnəgən muop, nəgən muop, nda muop, jep muop, mar, nwa an, gə bəlep wuret. ³⁰Yong gə kat wuret ndəgən bit wuchini, daa nka daa nung lə, məjep-emnəgən, gə nəgən, gə jep muop gə mar, gə manchin bən gəyil wu gə wawul a tooklang gəgwo. ³¹Nagət gurum ndung dok muop a shideel hə gə mə wa wutəs, wutəs gə wa shideel". ³²Muop gəwar Urushalima, Yesu ni ntaam, məjeplep afee muop mə naa bii wufwo, gurum muop ndung muop fu gəme hə mə bən luagat. Yesu bən kok muop wusarkavəl, yagal gə muop gəjong mən laa bii ndung yog gə taa nka muop. ³³Gu naa ah, mən muan Urushalima, yong mə pən Laa gurum ndawang gə mənən wubiran muop. Yong gə mə tə ni bən mə pən ni wujong muop. ³⁴Yong mə laa blep wubaan, mə tuak zeel mə lə shishik muop, mə mwak ni gə val, bən mə tə ni. Gənook bit kun bə yagal. ³⁵Yakubu gə Yohana, jep Zebedee mə ja də muop mə yen, "Wushepee, mətangkop gə chin bii wu mənang pə gə" ³⁶Mən laa də muop yen, "Gu tang a chin ame ngun eeh?" ³⁷Mə laa mə yen "Gə nit mən mə tughat gə gə ntəgən pee pən yoon a gə, gəme nsar dasə, gəme nsar dakul." ³⁸Mən Yesu laa də muop yen, "Gu man bii ndung gun fu nang hə mou. Yong gu boot fu sua am ndəgən dəkwaar ndung an a sua gə mogorkung nung amnaan ndung an a chin ha? ³⁹Mən mə yen, "Gə mə boot", mən Yesu laa də muop yen, "dəkwaar am ndung an a sua ah, gun yong gu sua, bən amnaan wu mə chin an hə, gun zak yong gu chin. ⁴⁰Gurum wu gə tong nsar nə dasə gə dakul a nəmaan mou, a nung gurum muop ndung mə miap muop hə" ⁴¹Gogot məjeplep sar mə kələng kam hə, mən tuup muop lee gə Yakubu gə Yohana. ⁴²Mən Yesu yong muop də shik muop, laa yen, "Gu man muop ndung mə man gə muop wa ya wujong muop, mə maa gəkagham muop, mənən a muop bii mə kamshik wu took muop dem kə muop. ⁴³Nhə gə kwət kam hə gənaar mou, Gurum wu gə kwət a wuyoon ndəgən gu bə ni gə dee a wulee, ⁴⁴Bən gurum wu gə kwət a wupel ndəgən gu bə ni gə dee kwərəm gogot gurum muop dip. ⁴⁵Nsa Laa gurum wul a də gurum muop mə dee kwərəm afee mou, də ni dee kwərəm bən pən tooklang afee ndang də gurum nbəl". ⁴⁶Mə wakja Jeriko. Gə nit Jeriko ni gə məjeplep afee muop mən nagət gurum mə ja nəgən, mə kat wuvugum wujet gə dangdang, səm muop a Batimawus, laa Timawus, tong dok fu war. ⁴⁷Ndung kələng a Yesu nung Nazaret, mən tak dægəl muop bəbal yen, "Yesu laa Dauda, gə naa chigir nkaa nə". ⁴⁸Gurum mə dən shi muop, mə yen gua dok kit, mən shin ep dægəl muop bəbal, ni fu yen, "Yesu laa Dauda, gə naa chigir kaa nə" ⁴⁹Yesu dər, yen muop mə yong ni, mə yong ni, mə yong wuvugum nani, mən yen, "Gə tugurduan! yagal gətəng! Ni fu yong gə". ⁵⁰Mən tak kamlang afee hə, mən muan də Yesu. ⁵¹Yesu lap mən yen, "a chin a bii me də gə eeh?" wuvugum na shak yen "Wushepee, a tang kop din a naa pee." ⁵²Mən Yesu laa də

muup, "muan muan a gə, naduk a gə pən kagham ngə." Nnəgən mən naa pee, mən lang gə də Yesu, mə muan fu gəme.

Chapter 11

¹Mə wakruwə Urushalima dəduk gə Batafaji gə Betani gəpee gwaghap Zaitun mən Yesu lep vəl ndəgən məjeplep afee, ²Mən laa də muop, "Gu muan ndəgən tugun wuchom gəjong mu. Gu ruwə nəgən bə gu kat laa gwi ndung mə rap ni duk mou, bə gu shang ni, gu wak gu ja gə ni n-an. ³Din mugwə nang fu gu 'awame gun fu chin kam hə eeh?' Bə gu yen "A Nda long ni pə tang kop, muop nbən wawul gəni hə". ⁴Mən mə muan mə kat laa gwi dīn dōk ntagam fulə pəchep war, mən mə shang. ⁵Pak gurum ndung mə dyam dōk nəgən hə mə laa də muop, mə yen, "Gun pə chin ame, gu shang laa gwi nani eeh?" ⁶Mən mə laa də muop bii wu Yesu laa gə muop hə. Mən gurum muop nani mə nit muop mə muan muan a muop. ⁷Muop wu vəl nani mə wakja gə laa gwi nYesu mən mə faa kamlang a kaa fee mən Yes tong aka. ⁸Nagət gurum mə faa byaat a muop gəwar, gogot gurum mə faa a kom yim wu mə kwap ntəng gənung mar hə. ⁹Muop wu mə yaa war, gə muop wu gənook muop fu lang dəgəl mə yen, "Yoooh! a wuret gurum wu gəwul ndəgən səm Nda long. ¹⁰A wuret wul yil long nung Nda mu Dauda! Yoooh gə gəbətəng!" ¹¹Mən Yesu rə ndəgən Urushalima, mən muan də wapnaan naa jeppee dip. Gə kangsəgən chin, mən muan Betani gə muop wu sarkavəl nani. ¹²Bit bang dat mən mə yigil nit Betani, mən blak tə ni. ¹³Ni nsəng mən naa təng tuas wu ni gə kom gəret, mən muan gə naa dong ni gə lalaa, mən kat zeet nsa a shii laa afee mou, ¹⁴mən laa də təng tuas nani yen, "Gurum yong she mə sə laa yi zak mou" mən məjeplep afee muop mə kələng bəlep wu ni laa hə. ¹⁵Mə wak ruwə Urushalima, mən rə nlə wap, mən bəm chen wu seet lee muop ndəgən lə wap. Bən tuagan pee bətong wu bat shagal muop, gə wu seet gə bəl kəgər chin kon hə. ¹⁶Dən gurum muop gə mə mang bii seet nlə wap mou. ¹⁷Mən she muop yen, "Ni yiyil mo? Lə nə gə kwət a pee pədag pee nung gəyil dip mou? Mən gu nit ni wa pee kuləp muop." ¹⁸Mən mənən ndawang muop gə mənən wubiran muop mə kələng bəlep wu ni laa hə, mən tang war də mə tə ni yi. Nsa mə lugut ni nwa gurum muop mbəl muop fu na bii wufuwə ndəgən bii shee afee. ¹⁹Gə kansəgən mən mə fat nit pe pətong a muop nani. ²⁰Gəbit dat muop nmuan, mən mə kat təng tuas nani fii nau gə seen afee. ²¹Mən Bitrus dye mən yen, "Wushepee, gə naa! Təng tuas wudok gə lang fu gə a kahə, fii dip. ²²Mən Yesu lap yen, "pən naduk nNaan, ²³naduk an fu laa gəgun, dīn mugwo laa də pang hə yen 'yagal gə pal ndəgən nəgən am, dīn chin ni gə bəzung gəme mən pən naduk bə gə chin kam hə, Naan yong gə chin kamhə. ²⁴Ani an pə laa gə gun: "dip bii wu gu dāng Naan akaa hə, pən naduk bə gu kat, gə waa nde a nəmuk. ²⁵Din gun fu dāngnaan, bə gu lap wubis nung emnəgən gu muop gu kon, bə Nda gu ndung ni kəbətəng hə lap bi wubis agu zak kon". Din gu niang lap wubis məjepemnəgən gu kon, bə Nda ndung ni kəbətəng hə ni gə lap bii wubis agu kon mou." ²⁶Din gu lap wubis məgwə gu kon məu bə Nda gu kəbətəng yong gə nyang lap wubis agu kon məu. ²⁷Mən bə bən wakja Urushalima shizak. Yesu ni fu muan ndəgən ləwap, mən mənən ndawang muop gə mənən wubiran muop, gə daskagham muop mə wakja də muop. ²⁸Mə laa də muop mə yen, "De gə pə chin jeppee muop hə, gə maa wu menang eh? A wudāng pən maa chan jeppee nani ngə eh?" ²⁹Yesu laa də muop yen, "Anang bləp gəme fu gu, Gu laa gə an bə a laa gə gun maa ndung an fu chan jeppee muop gə ni hə. ³⁰Lap amnaan wu Yohana chin hə, dok tong a kəpətəng ha, a gurum gə ni eh? Gu lap dat eh?" ³¹Mə də shak bən mə bəgalka mə yen, "Din mə laa mə yen, 'a kəbətəng' bə laa yen, 'dēe wame gu niang pən naduk ni eh?' ³²Din mə laa mə yen 'a gəpee gurum'..." Muo fu luaghat gurum muop, nsa gurum dip mə man Yohana dok ni a laa lep Naan. ³³Mən mə lap də Yesu mə yen, "Mə man mou" mən Yesu laa də muop" an zak a laa gə gun, maa ndung an pə chan jeppee muop nani mou.

Chapter 12

¹Mən Yesu bəm shee muop nkwaan, laa yen, "me muguo marmar tēng Inabi, mən gaar pee nashak dip, bən ok tugun nung lap am afee, yagal dīk lə tap mən mang pən wu ankaa afee, mən yagal muan muan afee. ²Gə shii wuret, mən lep me mēlaa pəsar muop gə nung mar nani ni laa də muop mə pən pak laatong nashak. ³Mən mə yaa ni nas, mə bən chen ni wa chak. ⁴Bən lep nde laa pəsar muop, mə pən gok ni nkaa mə bən pən nogol. ⁵Bən lep nde, mən mə tə ni. Mə chin kam hə gə gurum muop gwet, mə nas pak, mə tuwə gogot. ⁶Bən ni gə laa gəme ndung gə lep hə, a laa gəchin afee ndung dem ni. Ni a wutəs ndung lep ni hə də muop, laa yen, 'yong gə mə kələng laa nə. ⁷"Mən wumar ankaa tēng mə laa də shak. 'Ni nhə a wuteerkop, wak gu ja, mə tə ni bə gogotdaa kop muop gə dee nəmuun. ⁸Mə yaa ni, mə tə ni, mə tak ni pəchep mar. ⁹Gə kam hə, dee wupin martəng yong gə chin a me? Ni yong gə chen wumar tēng ankaa nani dee pən mar mugurum ndee muop. ¹⁰Dee gu naa biran ndəgən wu əkbəlep mooh? Pang ndung wu dyak lə mə nyang hə, bən wa a nung kugur lə. ¹¹Nhə a Nda long gə ni, bən dee a bii wufuwə nyit mu. ¹²Mə tang də ya Yesu nsa mə man kwaan ndung ni laa hə, a də du, mən mə lughat gurum muop mən mə nit ni muan fu muan afee. ¹³Mən mə lep gə pak Farisiyawa gə Hiridiyawa muop də mə lang gwak gə bəlep ndung ni fu laa hə. ¹⁴Mə wakja də Yesu mə yen, "Wushepee, mə man gə fu shepee wuret, gə pən yit gurum mou. Gə fu shepee naduk nung war Naan. Mə kwat wap Kaiser, bə ni nyit ah, ni nyit mou eh? mə kwat ah, mə nit eh?" ¹⁵Mən Yesu man muop a fu dye a wubis də ni, mən laa yen "A wame gun fu kam an eh? Wak gu ja gə ək shagal nani a naa yii. ¹⁶Mən mə wakja gə ək shagal gəme Yesu. Mən laa yen, "Dee gu kat lap a wudang ah, gə biyil sar sudang eh?" Mə yen, "a Kaiser" ¹⁷Yesu yen, "gu pən bii ndung anung Kaiser nsa ni anung Kaiser, dee mə pən nung Naan nsa a nung Naan." mə naa bii wufuwə fu muop. ¹⁸Mən Sadukiyawa mə muan də muop, muop ndung mə laa mə yen yagal gənook muut zeet hə, mən mə nang fu muop, mə yen, ¹⁹"Wushepee, Musa dok yil nbiran yen, 'dīn emnəgən gə muut mən nit mat kəkop muop, lagurum dīn wən ni, bə emnəgən muop gə lap mat nashak, də den seen nkop emnəgən muop ndung muut hə. ²⁰Dok mə chin mejep emnəgən muop pogovəl, gəme ni gə mat, mən muut, nit laa kəkop mou. ²¹Mən dagwo wuvəl bən lap ni mən muut nit laa gə kop mou, wukun bən chin a kam hə. ²²Wupogovəl mə chin a kam hə mə nit laa kəkop mou. mən namat nashak muut, ²³Ndəgən yagal ntugun muut, ndung muut nyagal hə, dee ni yong gə tong a mat wudang eh? Nsa muop dip pogovəl dok mə lap ni. ²⁴Yesu laa yen, nhə a bii ndung sa gu chin dēl ha mou, Nsa dok gu man gəkang wu ək bəlep ndee kə kambəlep Naan yi mou? ²⁵Bit ndung wu məmuut yagal ntugun hə, bəlep dīk gə bəlep dyak ni kə bətəng mou, yong mə dee a kəbi məwəng kəbətəng. ²⁶Din nkwət a yagal ntugun, dee jet gu naa nbiran nung Musa mooh? ndəgən bəlep wung. Ndung Naan laa bəlep gə ni yen, 'An a Naan nung Ibrahim, Naan nung Ishaku gə Naan nung Yakubu. ²⁷Ni a Naan nung wu mumuut mou, a nung wugə nook, gu chin dēl ashik. ²⁸Məgwə gəme ndəgən wuyil biran ji kələng bəlep ndung muop fu laa ni, naa kat Yesu ni fu laa bəlep na ni nyit, mən nang fu muop, "A məbyang mənang a wuyoon dip dip eh?" ²⁹Yesu lap yen, wuyoon dip dip, gu ləng komgu, gun gurum Israila, Ndalong Naan amu, Nda long ni a gəme. ³⁰Gu dem NdaLong Naan gə bəzung dip, gə nook agu, gə endiye agu, gə bal agu. ³¹Wuvəl afee, gə dem tənglə agə kəbi wu gə dem kasak hə, mə wufyang wuyoon wu maa nhə kwət mou. ³²Mən wuyoon wu ranbiran laa yen, bəlep dōng Wushepee, Naan a gəme, ndee kwət zak mou, a ni dat. ³³Dem ni dip gə bəzung, gə endiye wuret, gə bal, bən gə dem tənglə agə kəbi kaasak hə, ni a wumaa bii dək gə bii wap. ³⁴Yesu naa kat lap bəlep wuret, mən bən laa də muop yen, "Gə səng pee gə yilLong Naan mou."Ndangkong nhə məguwə ba nang bəlep fu Yesu zak mou. ³⁵Wu Yesu fu shepee nlə wap hə, mən laa yen, "A wame mə yen Kiristi ni a laa Dauda eh? ³⁶Nsa Dauda ni gə kashik muop, chillem wusəsaar laa yen, "Nda long laa də Ndalong a nə, " tong gə sar nə dasə, bə gə den wukas gə muop mə dee a petong nkwak gə". ³⁷Dauda gə kashik bii yong ni shi Nda Long' bə Kiristi bən dee laa Dauda ah? mən dōngbət nagət gurum gəret ndung muop fu kələng ni hə. ³⁸Ndəgən bishee Yesu, la yen, "Gu kang gə wuran biran muop, ndung mə muandok ndəgən byat mənən, mə tangkop gurum bii mə nang muop kə lətuk, ³⁹bən bii mə tang pee pətong wuret nlə wap gə pee səbi. ⁴⁰Mə bən vogop surəp kaa, bii mə bən mang dāngnaan wuzaar, dee gurum mə naa muop yi. Gurum muop nani nhə, yong mə kat shep muut wuyoon. ⁴¹Mən Yesu tong eskogop tugul bidək ndəgən lə wap, ni fu naa bii ndung gurum muop fu dək ndəgən tugul, wushagal mənən muop mbəl mə dək bii wu tətəgen. ⁴²Mən me mə matkaa dək anini shingshing ndəgən tugul bidək. ⁴³Mən yong məjeplep afee muop, mən laa də muop yen, "an fu laa a daduk gə gun, bii ndung matkaa dək hə ndəgən tugul bidək hə, maa nung gogot gurum dip. ⁴⁴Nsa muop dip mə pən a ndəgən bii ndung mə kat gwet hə, Matkaa nhə a ndəgən piya, mən pən wutəs bii ndung ni gə ni hə."

Chapter 13

¹Wu Yesu yagal pət nlə Naan, mən gəme ndəgən məjeplep afee laa də muup yen, "Wushepee, gə maa pang muop wuret nhə, gə lə ndung mə ret badən nhə!" ²Mən laa də muup, "Gə naa nagət lə wuret nhə? Pang gəme yong gə dee nkaa ndee ndung gə mə tugun tak hə mou." ³Yesu tongdök gə pang Zaitun dukduk gə pin-Naan, Bitrus, Yakubu, Yohana gə Andarawus mə nang fu muup kolok, ⁴"Gə laa də mu, dee a pa me bə jeppee nani gə dək eh? Dee a bii me yong gə mə naa chin jeppee nani gəmə dək eh?" ⁵Mən Yesu laa yen, "gu kang yong məgwə fwəngun gə war wuhaan, ⁶Gurum mbəl yong gə mə wul ndəgən səm nə mə yen, 'An a ni,' Gə mə bat gurum muop gəwar wabaan. ⁷Din gu kələng blep lekdiel muop, gə blep kələng lekdiel bə gu weel mou, jeppee nhə gə mə dək a bit wutəs wul duk mou. ⁸Gurum gəyil yong mə nyang yit shak, yil long yong mə yighil də shak. Yil gə təbəl npak pee gə bələk npak pee. Nhə a ni a nogol wupel." ⁹"Tuaghat gu kang. Yong gə mə muan gə gun ntagham wuyil muop, gə mə nas gun nlə wap. Yong gu dıam ntagham gwamna gə mənlong muop wa nsa an, gu nyin a tuamshik nmuop. ¹⁰Bəlep wuret yong gə mə laa ni də gurum gəyil dip. ¹¹Din mə yak gun mə muan gə gun ntagham shep, bə gu weel gə bi ndung gu laa hə mou. Nsa ndəgən chii gəme, gə mə pən bii ndung gu laa hə, a gun gu laa məbii mou, a chillem wusəsaar ani gə laa. ¹²Emnəgən gə pən emnəgən ni mə tə, Nda gə pən laa muup, jep gə mə nyang məmya du bən mə pən muop mə twə. ¹³Gurum gə mə nyang yit gu nwa an, Gurum wu mogorkung də bit wutəs, gurum nashak gə bar. ¹⁴Din gu naa bii nung lugut dardok ndung dōng din nkəwət nəgən hə mou. (wu naa biran ni man gə kang) bə gurum ndung muop yil Yahudiya bə mə swə kaa pang. ¹⁵Gurum wu ni gə dapkə lə, nayong nsaam də mang me mə bii. ¹⁶Gurum wu ni gə laap hə, nayong wa gə gənook də mang kamlang afee. ¹⁷Gə dee a bii chigir də muop gə jep nbət gə jep wudıen wu muop pə swa yugur pa bit nani. ¹⁸Gu dangnaan yong nta nlugun. ¹⁹Ndəgən bit nani gə dee bit natuangang ndung me jet taa kam hə duk mou, ndəgən shideel wu Naan chin gəyil hə, wa gədee bit wuchini she ntaa zak mou. ²⁰A nsa Nda long baa gə pak bit muop nani mou. Din mugwə gəme ndəgən seen Adamu gə bar meh! A nwa muop wu Naan tagat, mən baa gə pak bit. ²¹Din mugwə nkat gun mən yen, gunaa Kiristi ni hə, gu naa ni hə! gu pən naduk bəlep afee mou. ²²Nsa kiristi wu wuram, gə wu laa lepnaan wu wuram gə mə nyin kəshak, bən mə chan bi wufuwə nung naa gəret, də mə fwən gurum muop, ga ndung mə taghat hə. ²³Tong gu kang! An dok a laa gwe gə gun jeppee muop nhə dip. ²⁴Gənok bit natuangang nani nhə, fuus yong gə wa ləpar, tar yong gə pia mou. ²⁵Ramcha gə mə watdək kəpətəng hə kambəlep kəbətəng gə təbəlshik. ²⁶A ni de bə mə naa Laa gurum gə tong wasam ndəgən lighin gə kam bəlep wubal gə lapyoon. ²⁷Bə gə lep məwəngnaan kok wutətagat muop dək gəshak, dip gəsar gwang pee feer nhə, fuus kaa, fuus rə, wa naa wang, wa naa gəpang, gə pee fulang gəyil gə pee fulang kəpətəng. ²⁸Gu mang bishee gə təng wut, ndung bəm taa kom muop bə gu man pas kus. ²⁹Din gu kat bii muop nani fu dək, bə gu man ni dəduk, ni duk gə fulə. ³⁰Naduk, an fu laa gə gun, gun nhə gu dəm nlat shee bii nhə ntaa mou. ³¹Kəbətəng gə gəyil gə mə wakdələng, bəlep anə gə wa ndel mou. ³²Nung bit gə shii, wumanni kwət mou, dın ya məwəngnaan wubətəng, gə laa, a Nda dat a ni man. ³³"Tong gə en, gu kang! gu dangnaan nsa gu man shii nani mou. ³⁴Gə dee ka gə bii wupinlə wu muan muan nit gəpang afee pən bəlang məjepbəlang afee gə bəlang muop dıdyak, bən laa də wunaa tap ni bi naa pee dədong. ³⁵Nwa kan hə tong gə en, nsa gə man bit ndung wupin lə gə wawul gəpang hə mou, lagəyit gə kansəgən, dee gənaar ləpar oh, a ndung koo tokshik oh, dee gə bit oh. ³⁶Din ni wawul kuk mən nayong kat gun nsaam. ³⁷Bii wu a laa gə gun a laa də gurum dip a kam hə, tuaghat gu kang!"

Chapter 14

¹Dee bit vël dat bæ bit bisæ nung nawee kægæn won waræ, mænan ndawang gæ wubiran muop fu lapkang dæ ya Yesu dæ mæ tæ ni. ²Muop fu laa ni "gæ kwæt a ndægæn bit bisæ nhæ mou, yong gurum muop mæ taa nka mu"³Wu Yesu ni gæyil Betani læ Saminu wutëlogom, tongdök dat, mæn me namat ji gæ tuu mwær wu gæ taghas, bæn ni gæ shaghal gæret, mæn mæm mwær nani nkaa Yesu. ⁴Pak gurum wudok muop gæme gæ Yesu hæ took muop dam gæ namat nani, mæ laa dæ shak mæ yen, 'dæe bii wu namta fu chin nhæ, ame a kyen afee? ⁵Nhæ a mwær gæ taghas, ni gæ shaghal, dîn mæ seet gæ ni mæ pæn shaghal nani nwupiya muop dîn bis hæ? mæ bial namat nani kamn. ⁶Mæn Yesu laa yen, "Nitni nbæfe. Dee gun fu weel ni anang eh? Chin a bii wudong dæ næ. ⁷Gun jet gæme gæ wupiya muop, dîn gu dëm dîn gu mang wufiu nka muop bæ gu boot pæ chin ni, nsa an a tong kwang gæ gun mou. ⁸Namat nhæ chin a bii wuret, mæn swopshik næ a dæ wum. ⁹Naduk, an fu laa gæ gun, dîn gæ mæ laa bælep wuret gæyil, bii wu namat nhæ chin yong gæ mæ laa ni, dæ bi mæ diye gæ ni. ¹⁰Mæn Yahuza Iskariyoti, gæme ndægæn wusarka vël yaghal muan dæ ndawang muop dæ pæn gæni nmuop. ¹¹Mænan ndawang mæ kælæng kamn, mæn took muop piya, mæn mæ laa bælep shaghal wu yong mæ pæn Yahuza, mæn bëm tang war wu yoon gæ pæn Yesu nmuop¹²Pa bit wupel nung bit bisæ nung nawe wu kægænwæn, gæ bii wap tæm, mæn jepmuan afee muop mæ laa dæ muup, "Dee gæ mu muan ane mæ myap bisæ a mu ye?" ¹³mæn lep vël ndægæn jepmuan afee muop, "Gu ruwæ ndægæn pætong gurum muop nhæ, bu gu kat me mæ dagwæ ni gæ sha am. Læng gædæ muup. ¹⁴Læ ndung ni ræ nnægæn hæ, bæ gu ruwæ gædæ muup, bæ gu laa dæ wupin læ nani gu yen, "Wushepee laa yen "dæe pee basam ani gæ pee sæsæ ani gæ jepmuan ani muop eh?"¹⁵Bæ kam gæmælæng ndung mæ myap gwe ngun. Bæ gu myap bætong amu nnægæ." ¹⁶Jepmuan muop mæ yighil muan npee pætong gurum muop nani, muan mæ kat a kamn gæbi ndung ni laa hæ, mæn mæ myap pee bisæ a muop nani nnægæn.¹⁷Gæ kangsægæn, mæn wul nnægæn gæ wusarkavæ muop. ¹⁸mæ tuaghat dat dök fu sæ, mæn Yesu laa yen, "A laa naduk gæ gun, ndægæn gu ndung mæn fu sæ gæme gæ gun hæ, me gu yong gæ muæn gæ an." ¹⁹Mæn mæ weel, mæ nang fu muup, muop gæme-gæme, mæ yen, "naduk dee a an ah?"²⁰Mæn Yesu lap fu muop yen, "Ndægæn gu wusarkavæl nhæ, gæme ndægæn gu ndung mæn fu sæsæ ndægæn daa gæme hæ. ²¹Nsa Laa gurum yong gæ waa gæbi ndung wuæk bælep laa ka muup hæ. Yong gæ bis nka dagwæ ndung gæ pæn Laa gurum hæ! Dægæn gæ dõng dîn mæ laa wa laa ni mou."²²Muop ndægæn sæ dat mæn, Yesu mang nawee, lang wuret a kaa, mæn tarap dægæn. "Lap nhæ. Nhæ a suop san." ²³Mæn mang la jang gæ am ndægæn, mæn dækyil nNaan, mæn pæn muop, mæn mæ swaa dip. ²⁴Laa dæ muop yen, Nhæ a tæghæm anæ nung blepdem, tæghæm kon dæ gurum mbæl. ²⁵A laa naduk gæ gun, a bæn a swa am laa tæng zak mou dee bit ndung a swa a wufuwæ nyil long Naan dat hæ."²⁶Ndangkong læ see saam sëm Naan, mæn mæ muan kæ pang Zaitun. Yesu laa dæ muop yen, "Gun dip²⁷ yong gu bapnabaprap gu pælæp nwa an, nsa yil dök yiyil, 'Gæ a chen wutap tæm bæ tæm gæ mæ læn'.²⁸Ndangkong yaghal anæ, bæ yong a yaa war ngun ndæ muan Galili." ²⁹Bitrus lap laa yen, "Din gurum muop dip mæ suwæ, bæ an ga yak mou."³⁰Yesu lap fu muop yen, "A laa a naduk a pæn gæ, chini læpar, gæ chii an kaa gæ kun she deelkoo ntok shik sar vël yi." ³¹Mæn Bitrus lap laa yen, "An a chii gæ mou, a muup ma bæ a mumuut dat gæme gæ gæ." Muop dip mæ lap a kamn hæ.³²Mæ wakja nme mæ pæ mæ yong a Getsamani, mæn Yesu laa dæ jepmuan afee muop yen, "Gu tuaghat hæ, a dangnaan yi." ³³Mæn mang Bitrus, gæ Yakubu, gæ Yohana, mæn bëm kælæng chichik afee bæn weel dip. ³⁴Mæn laa dæ muop, "nook næ ni ndægæn weel, nagæyen dîn gæ muut a muut. Gu taughtat hæ gu kang."³⁵Yaghal dël dat lee, mæn Yesu pal nyil dangnaan, dîn kwæt a wubebes, bæ mang chii nhæ gæ pee ji. ³⁶Laa yen, Dee Nda, bii dip a wubebes dæ gæ, gæ mang lajang tæ gæ, chin nhæ gæ pee næ, dip gæ kam hæ, a endiye anæ mæu, a næ mak.³⁷Mæn yaghal waji kat muop nsaam, mæn laa dæ Bitrus, "Siman, gæ a nsaam ah? Gæ boot fu kang wa chiin gæme mo? ³⁸Gu tuaghat gu kang, gu dangnaan yong ba gæ pal ndægæn bii wubis." En mærip gæ diye dat mæn swopshik tægen." ³⁹Bæn yaghal muan dæ dangnaan bæn laa a bælep nani shi zak.⁴⁰Bæn waji kat muop a nsaam shizak, nsa yit muop tægen gæ saam. Mæ man bii ndung mæ lap laa zak dæ muup mæu. ⁴¹Bæn muan wukun mæn laa dæ muop yen, "dæe gu kutni a nsaam nani gun pæ nooksuk mooh? mak kam hæ! chii wa ræ. ⁴²Gu naa! Laa gurum mæ pæn ni nsar gurum whan bii wubias. Gu yighil gætæng mæ wak , gu naa gwe wu gæ pæn an ni duk duk gæ mæn."⁴³Din gæ laa dat, mæn Yahuza, gæme ndægæn wusarkavæl, wul gæ gurum mbæl, muop gæ ngo, dughul, mænan ndawang, mænan wubiran gæ daskagham. ⁴⁴Yahuza wu gæ pæn Yesu yawar laa gæ muop yen, "Ndung a kangfu næ gæ ni gu man ani, gu ya ni gu wak gu bal." ⁴⁵Yesu gæ wul dat, mæn waji dæ Yesu laa yen, "Wushepee" mæn kangfu gæ ni. ⁴⁶Mæn mæ ya ni, mæ wak gæ ni.⁴⁷Gæme ndægæn muop wu mæ dÿam dok hæ, shang ngo afee mæn gap laa læ ndawang wuyoon mæn gap kom muup. ⁴⁸Mæn Yesu laa dæ muop, "gufat gæ ye a kulæp gæ ngo, gæ dugul dæ gu ya an ah? ⁴⁹An zæm ndægæn gu, an fu bishee nlæ wapnaan, bæ gu ya an mæu. Nhæ dæ wu ækbælep kægæt yih. ⁵⁰Muop ndung gædæ Yesu hæ mæ swo dip.⁵¹Me mæ laaswal, ni dat gæ ngodo afee dök ni gædæ Yesu. Mæ ya ni.Mæn ya ni. ⁵²Mæn tak ngodo afee nmuop, mæn zwat ngum.⁵³Mæn, mæ muan gæ Yesu dæ wuyoon ndawang. Gurum muop ndung dæ muup hæ, a mænan ndawang, daskagham gæ wubiran muop. ⁵⁴Bitrus lang gædæ muup nsæng wa ræ læ wuyoon ndawang. Mæn tong dæ muop futap, muop pæ danwus.⁵⁵Wuyoon ndawang gæ daskagham nung Yahudawa mæ tang tuam shik

nkaa Yesu də mə boot fu tə ni. Mən mə kat zeet. ⁵⁶Nagət gurum mə ja gə tuamshik wurum nkaa Yesu, mən fu muop tong gəme meh!⁵⁷Pak gurum mə bə yigil dyam mə pən tuamshik wurum nkaa muop, mə yen, ⁵⁸"Mə kələng ni laa yen, "An gə a rəgəp ləwap naan ndung mə dīk shi sar nhə, bən a dīk ni ndəgən bit kun ndung a wudīk gə sar məu" ⁵⁹Dip gə kam hə, tuamshik a muop fu wa gəme meh?"⁶⁰Mən wuyoon ndawang yaghal dār gənaar muop, mən nang fu Yesu yen, "Dee gə gə me mə bəlep ndung gə laa nkə tuamshik wu mə pən nka gə hə mooh?" ⁶¹Mən dōk bəp, laa məbii meh. Bən wuyoon ndawang nang fu muop yen, "A gə nani a Kiristi ah?, Laa wuret ah?" ⁶²Yesu lap yen, "A An, yon gu naa Laa gurum tongdōk nsar dasə yil-Long Naan, bən ni fu sam ndəgən lighin kəbətəng"⁶³Wuyoon ndawang tee təgo shishik muop, yen "Dee mə bən mə tang a ndee tuamshik ah?" ⁶⁴Gu kələng dam səm wu ni laa ha, dee a meh a endiye a gu eh?" muop dip mə gap shik muut nkaa muop. ⁶⁵Pak gurum mə bəm tuak zeel lə nshik muop, mə oghot yit bə mə chit ni bə mə yen, "Laa lepnaan!" Wulek muop mə yighil gə ni mə bən nas ni. ⁶⁶Bitus ni nnəgən bədə ləme, mən Larep wubəlang lə ndawang waji də muop. ⁶⁷Naa Bitrus fu dān wus, mən naa ni dukduk mən yen, "Gə dōk gə gəme gə dagwə Nazaret nhə." ⁶⁸Mən chii, yen, "A man bii ndung yi fu laa hə mou." mən laghal pət nlə nani, mən Deelkoo tokshik. ⁶⁹Larep wubəlang lə ndawang naa ni bən laa shizak də muop ndung mə dyamdok nəgən hə, yen "Dagwa nhə ni ndəgən muop." ⁷⁰mən bən chii, lee dat mən muop ndung mə dyamdok muop fu laa daə Bitrus mə yen, "Gə wagap a gəme ndəgən muop, nsa gə a gurum Galili." ⁷¹Mən lang zhirii gəshik muop ni fu səgərnaan, laa yen, "A man dagwə ndung gun fu laa bəlep akaa nhə məu." ⁷²Bər dat mən deelkoo tokshik wuvəl, Bitrus dye bəlep wudok Yesu laa də ni yen, "dīn delkoo ntokshik vəl bə gə chii gə an" mən endiye rə ni kam hə, mən taa nwal.

Chapter 15

¹Gəbit dat mən mənən ndawang muop mə yong shak gə daskagham gə wubiran gə gogot mə nlong nung gəyil Yahudawa, mə bwaghat Yesu mang muan mə pən ni Bilatus. Bilatus nang fu muop yen, ²"A gə a Long nka Yahudawa muop mə? Mən lap laa yen, "A gə gəlaa kamn." ³Mənən ndawang muop mə wakja gə tuamshik mbəl kaa Yesu. ⁴"A gə a Long nkaa Yahudawa muop mə?" Bilatus bən nang fu muop yen, "Dee gə gə bəlep laa moo? Gə naa nagət bəlep ndung muop fu tuamshik nkaa gə gəni!" ⁵Mən Yesu laa məbii də muop mou, dee a bii wu fwə də muop. ⁶Din bit biisə nwar nrə, bə Bilatus bii shang gurum gəme ndəgən muop nlə bal ndung mə gurum mə dem ani hə. ⁷Dok me məgwə nnəgən, mə yong ni a Barabas, ni nnəgən nləbal gə goghot gurum muop ndung a wublep nyang muop hə. ⁸Gurum mə ja də Bilatus muop fu nang fu muop, gə mə chin ka wujet hə. ⁹Bilatus lap laa yen, "Gu dem din a shang a Long Yahudawa muop ngun ha?" ¹⁰Nsa ni mən mənən ndawang muop fu bətdēet gə Yesu mə ja gə ni nyi. ¹¹Mən mənən ndawang muop mə kar gurum muop də mə shang Barabas nkop Yesu. ¹²Bilatus bən lap laa yen, "Dee gə waa nənang gə Long Yahudawa eh?" ¹³Man mə la mə yen, "Mə kaa ni!" ¹⁴Bilatus laa də muop yen, "A me a wubis ndung chin hə he? Mə bən lang lang ndəgəl bəbal "Mə kaa ni!." ¹⁵Bilatus dem din npya took gurum muop, mən shang Barabas pən nmuop, nas Yesu mən muən nmuop də mə kaa ni. ¹⁶Wule muop mə muan gə ni ngugut (Pətong gwabnati) gə nagət wulek muop. ¹⁷Mə lə lee wupəpel shishik muop, gə Vugum long nung nəkyen nyi. ¹⁸Muop fu tuangbət muop gə mə yong ni a shi "Mə nang Long Yahudawa!" ¹⁹Mə chit kaa muop gə dugul, mə bən tuak zeel lə shishik muop. Mə duagham gə fuəram muop mə wapni nung bətbis. ²⁰Mə chin bətbis mak muop, mə taghat lee shishik muop ndung a wupəpel hə, mə byang nə muop, mə fat gə ni də mə kaa ni. ²¹Muop ndəgən muan mə kang mugwə mə yong ni a shi, Saminu Bakairawani (ni a nda Alizanda gə Rufus). mə ya ni mang shep kaa Yesu. ²²Wulek muop mə ja gə Yesu nme mə pee ndung mə yong a Golgota (ndung mə yong a "Pee əgəs kaa"). ²³Mə pən muəs wu rəroop nyi, mən nyang swaa. ²⁴Mə kaa ni mə kwap dəgən lee shishik muop, mə bən chin piadaa dök muop dip mə kat laa nashak. ²⁵Gə arkaa dat mən mə kaa ni. ²⁶Mə yil lang nkaa muop, "Nhə a Long Yahudawa." ²⁷²⁸Mə kaa ni gə goghot gurum vəl, a kuləp muop, gəme nsar dasə dee ndee nsar dakul. ²⁹Wu dələng war mə agas ni, gə dək kaa muop mə yen, ənhə! a gə ndung gə rəgəp la wapnaan bən gə dik ni ndəgən bit kun, ³⁰Bar kaa sak, sam gə shep kaa!" ³¹A kam hə dip mənən ndawang muop fu tuang ni mə yen, "Bar gurum muop, Boot gə bar shik muop zak mäu" ³²Dee Kiristi, Long Israila, sam gədes hə gə shepkaa, dee mə naa yi, bə mə pən naduk yi." Muop ndung mə kaa a wu gəme hə mə tuangbət muop. ³³nfuus gənaar, pee kwə dip, ³⁴ndung fuus bat mən Yesu ep dəgəl ni bəbal yen, "Eloi, Eloi, lama sabahtani!" ndung ani a "Naan anə, Naan anə, a wame gə tak an eh?" ³⁵Muop ndung mə dyam dök hə, mə kələng bəlep afee, mə yen, "Naa ni fu yong a Iliya." ³⁶Məgwə yak gəsə, byang kam tung dəgən muəs shin byang nmuəs, mən pən nyi swa. Dagwə nani yen, "mə naa, ndong bə Iliya sam mang ni" ³⁷mən Yesu ep dəgəl ni bəbal mən muut. ³⁸Bii fulə nung lə wapnaan mə gap dəgən vəl, kədeel sam pət. ³⁹Me wumagat ndung dar dök hə, naa Yesu muut hə laa yen, "Naduk dagwa nhə a Laa Naan." ⁴⁰Dok pak surəp muop mə dyam dök mə naa pee nsəng, ndəgən muop a Maryamu Magadaliya, Maryamu (Nəgən Yakubu gə Yusufu) gə Salome. ⁴¹Wudok ni n-Galili hə, dok bi mə ləng gədə muop, mə wap ni, goghot nagət surəp muop mə ja gədə muop n-Urushalima. ⁴²Gə kangsəgən, ndung muop fu myap jeppe d' bit atsabar, ⁴³Yusuf nung gəyil Arimatiya wul, a gurum gəsar, bi mə naa ni gə yoon ndəgən mənən ndawang muop ni fu yil-long Naan, mang tugurduan mən muan də Bilatus, nang də lap kum Yesu. ⁴⁴Dee bii wufuə də Bilatus, kan Yesu muut gwe. Mən yong Wumaghat nang fu muop, Yesu muut gwe ah? ⁴⁵Dangkong kələng fu Wumaghat, mən dem mə pən kum Yesu n-Yusufu. ⁴⁶Yusufu dok seet byat wum gurum. Mən sam gə shishik Yesu kə shep kaa, mən yaa ni lə ndəgən byat wum nani, mən muan gə den ni ndəgən tughum pang ndung mə gap hə. Mən bəring pang lang shi fu tughun nani. ⁴⁷Maryamu Magadaliya gə Maryamu nəgən Yusufu pee ndung mə wum Yesu nnəgən hə.

Chapter 16

¹Ndangkong bit atsabar däl lat, mæn Maryamu Magadaliya gæ Maryamu nægæn Yakubu gæ Salome mæ sarap muær gætaghas dæ mæ mæm shishik Yesu. ²Gæbit dat, pa bit wume nnung shii lätuk, mæn mæ muan fu dughun gæ arkaa³Muop fu laa dæ shak mæ yen, "A wudang yong gæ bœring pang fu tughun nbaa gæ ni nmæn eh?" ⁴Gæ mæ ep yit muop dat mæn mæ kat mugwæ yaa war bœring pang nani gwe, nsa a pang wu makbi. ⁵Mæ ruwæ fu tughun lat mæn mæ kat memæ laaswaal dardök gæ lee piya, nsar dasæ, mæ dee bii wufuwæ dæ muop. ⁶Mæn laa dæ muop yen, "lughut ntæ gun me", gun fu tang a Yesu nung Nazaret ndung mæ kaa ha?, Yaghal gwe, ni hæ mæu, bæ gu naa pee ndung mæ den ni nnægæn hæ. ⁷Wak gu laa gæ Jepmuan afee muop, gæ Bitrus, gu yen yaa war gwe ngun n-Galili. Gu kat ni a nnægæn ka gæbi ndung dok laa gæ gun hæ. ⁸Mæ fat lat ndægæn tughun nani, mæn mæ swæ gæsæ, shishik muop fu dam ba lughut tuæ muop gæ bii wufuwæ ndung mæ naa hæ. ⁹Gæbit pa bit wufuwæ nnnung shii lätuk, mæn muan gæ nyin gæ shik muup n-Maryamu Magadaliya wudok chen mækwarkum pokopvæl shishik muup hæ. ¹⁰Mæn muan laa gæ muop gæ ndung dok muop gæ me fu chiin anf eer hæ. ¹¹Mæ kælæng yaghal ni n-kagham mæn a ni Maryamu Magadaliya naa ni, mæn mæ pæn naduk meh. ¹²Ndangkong nani mæn Yesu bæ nyin kaa shik mugurum muop væl kæ war. ¹³Mæn mæ yok laa dæ goghot Jepmuan afee muop, dip gæ kam hæ, mæ dem mæu. ¹⁴Ndangkong nani mæn Yesu nyin kaa shik m-Jepmuan afee wusarkaagæme, muop fu sæ, mæn Yesu dæl kom muop gæ nyang pæn naduk dee blep-nyang amuop, nsa mæ nyang pæn naduk gæ gurum muop ndung mæ naa ni ndangkong yaghal afee ndægæn tughun hæ. ¹⁵Laa dæ muop yen, "Gu muan gæyil, laa bælep wuret dæ gurum dip. ¹⁶Gurum ndung pæn naduk mæn mæ kæn ni bæ gæ bar, gurum ndung nyang pæn naduk gæ ræ nlæ wus. ¹⁷Jeppe muop nhæ gæ mæ muan gæ gurum muop ndung mæ pæn y naduk, ndægæn sëm næ gæ mæ chin mæwarkum muop, mæ laa bælep ndægæn liis wufuwæ. ¹⁸Yong mæ yak wæh gæ sar muop, mæ swa bii muut, bæ gæ chin mæbii gæ muop meh. Gæ mæ læng sar muop kæ wugok muop bæ mæ kat kagham. ¹⁹Ndangkong ndung Nda Long laa bælep dæ muop, mæ mang ni wa dæ kæbætæng mæn tong gæ sar dasæ nung Naan. ²⁰Jepmuan mæ yigil muan laa bælep wuret meet, Nda Long chin bælang gæ muop bæn nyin bii wufuwæ gæ jeppe muop.

Luke

Chapter 1

¹Miskagam Tyofulus wukægæt, gurum muop mbæl mæ yil gækaa jepe wu dak gænaar mu hæ, ²kabi wu mæ lap fu muop wudok mæ naa shi yit muop pel hæ, a muop a frang wu pæn bælep nanyi. ³Mæn an zak, ndangkong a gogoldang jepe nanyi shi wudok nyi fu dak shideel hæ, mæn a naa a kat dong dyin a yil ngæ gætek-gætek. ⁴A kat dong kam depin gæ man naduk yi gækaa jepe wu mæ shee gæ gænyi hæ. ⁵Shi wudok Hiridus a long Yahudiya hæ, dok me ndaawang ngan Abija nnægæn sëm muup a Zakariya. Mat muup dok a reep Haruna, sëm muup a Alisabatu. ⁶Muop nau a gurum wukær ntagam Naan, mæ kang byitæt wu Naan pæn hæ dip. ⁷Mæn muop gæ lalaa mou nsa Alisabatu dok a zang, muop nau væl mæ duan gwe shide. ⁸Me mæ bit mæn Zakariya mwaan ntagam Naan mpe chin bælang ndaawang nnung gæseen muop yi. ⁹Dok mæ shang a nyi dewar ræ nlæwap wuyoon mpe tuut dyel yi. ¹⁰Gurum wukærgæi dip mæ dyamdök gæbang fu dangnaan shiwu nyi fu tuu dyel nanyi. ¹¹Lat mæn me mæwong Naan pæt dar ngan sar dasæ nung ræk-tok nanyi. ¹²Zakariya naa nyi mæn yagal lugut. ¹³Mæn mæwong Naan nanyi yen, "Zakariya, gæ yagal lugut mou nsa Naan kælæng dangpe gægæ. Mat gæ Alisabatu gæ laa laa wumis ngæ. Gæ yong sëm muup shi Yahaya. ¹⁴Yong gæ kat tookpya, took gurum gwet gæ pya shi laa gæfe. ¹⁵Nsa par gæ kwæt a wu pætkaa ntagam Naan. Gæ nyit nyi nsua am-laatæng gæ me am wu duang mou, nyi gæ kat Mærip Wuret ndægæn bæt nægæn muup. ¹⁶Gurum Izraila gwet par gæ mæ bat wakya dær Naan gædu. ¹⁷Nyi par gæ chan jepe gæfe ntagam Naan kabi Iliya hæ. Gæ chin a kam bæ bat bæzung ndaa wakya dær jep gænyi, dewar mæbakpe mæ mwaan-mwaan yi ndægæn soon nung gurum wukær mpe dæ chinpe yi gæ gurum muop mMiskagam. ¹⁸Zakariya laa gæ mæwong nanyi yen, "De ge a chin a na a man yi? Nsa a duan mæn mat næ zak duan." ¹⁹Mæwong nanyi lap yen, "A an a Gebrel wu jet gæ a dyam ntagam Naan hæ. Mæ lep an mpe a laa bælep tookpya nhæ yi gægæ. ²⁰Gædet nhæ fugæ gæ bëm, gæ boot laa bælep mou dæ a par bit wu jepe muop nhæ gæ dak dat. Gæ kwæt kam a nsa gæ nyang næ gæ pæn naduk nkwæt bii wu Naan laa gæ pæt n-yit." ²¹Gurum mæ dyamdök gæbang fu kang pæt Zakariya. Bælep ræng muop nsa mæ kat zaa muup jong ndægæn læwap nanyi. ²²Pæt mæn boot fu laa bælep zak mou. Mæ man nkwæt naa a mæbi ndægæn læwap wuyoon nanyi. De gæ nyin jepe a shisar dat nsa fu muup bëm. ²³Bit bælang gæfe lat mæn waa gæpang. ²⁴Ndangkong bit muop nanyi mæn mat muup Alisabatu mang gam mæn sok shik nung tar paat. Yen, ²⁵"A bii wu Naan chin n-an, chindong n-an ya ba kaa næ gæ waat veet ntagam gurum." ²⁶Ndægæn tar wu peemæ mæn Naan lep mæwong gænyi, sëm muup a

Gebrel mwaan gəyil Galili wu gə mə yong shi Nazaret hə, ²⁷mwaan dər me reep duan wu a chagap Yusufu hə. Yusufu a gurun gə seen Dauda, səm lareep nanyi a Mariya. ²⁸Wul dər muup mən yen, "A tal yi, wu chindong kat yi gwet hə! Naan nyi gəpe gəme gə yi." ²⁹Mən bələp nanyi rəng nyi badən mən dʔe dat kat dʔe a talpe me kam yi. ³⁰Məwong nanyi laa gənyi yen "Yi yagal lugut mou, Mariya, nsa yi kat chindong dər Naan. ³¹Yong gə yi mang gam mən yi lalaa wumis. Nlat bə yi yong səm shi 'Yesu.' ³²Nyi gə waa wuyoon, gə mə yong nyi shi Laa Wukəgət. Naan gə pən pətonɡ-long ndaa muup Dauda nnyi. ³³A nyi gə chin shilong gəkaa lə Yakubu gəwoo, mən yil-long gəfe gə kwət gə pəlang mou." ³⁴Mariya laa gə məwong nanyi yen, "Gə chin a na nkwt kam mən jet a teer gə məmis mou yi?" ³⁵Məwong nanyi laa gənyi yen, "Mərip Wuret gə sam kaa yi, kamgəbələp nung Wukəgət gə əbər yi. A waa nnyi wusəsaar wu gə mə laa hə, gə mə yong nyi shi Laa Naan. ³⁶Emnəgən yi Alisabatu mang gam laa wumis ndəgən duan gəfe. A tar gəfe wu peemə shi nhə, nyi wu gə mə yong shi zang hə. ³⁷Məbi a maa Naan mou." ³⁸Mariya yen "Gə naa, an a frang wureep nung Miskagam. Mang dʔyin kwət kabi wu gə laa hə." Mən məwong nanyi yagal nyit nyi. ³⁹Lat mən Mariya yagal bər ndəgən bit muop nanyi mwaan nləbung ngan gəyil Yahudiya. ⁴⁰Mwaan lə Zakariya mən nang Alisabatu. ⁴¹Alisabatu kələng nangpe Mariya dat mən laa wu mbət muup dungshik nsa Mərip Wuret sam kaa muup. ⁴²Mən ep dəgəl muup balbal mən yen, "Yi a wusəsaar gənaar surəp, laa wu mbət yi a wusəsaar. ⁴³De a nəgən Naan gənə gə wul ji ntal an a? ⁴⁴Nsa dəgəl talpe gəyi taa nkom nə dat mən lalaa wu bət nə dungshik. ⁴⁵Wuret laa-nkaa yi nsa yi pən naduk nkwt bii wu Miskagam laa gənyi gə kəgət." ⁴⁶Mariya yen, "Chelem nə fu pyap Miskagam, ⁴⁷mən mərip nə kat tookpya gə Naan wu angkaa nə. ⁴⁸Nsa naa kaaleen frang afe wumat. Nsa, she shi bit wu chinyi, gəseen gurun gəyil dip gə mə yong an a shi wusəsaar. ⁴⁹Nsa nyi wu a wumaa hə chan jepe wunan n-an, səm muup a wusəsaar. ⁵⁰Naachigir gəfe she shi seen mwaan gə lang shi nde seen, dər muop wu mə yigil lugut muup hə. ⁵¹A nyi nyin kagam bəgan muup; mən chen mmuop wu a wuləlugap ndəgən endʔe gəmuop hə. ⁵²Tugan jeplong muop ba gənyi gəkaa pətuɡat gəmuop, mən ap gurun wupya muop tagat. ⁵³Pən sə wuret mmuop wu blak tə muop hə, dʔe chen mələlong mə yigil gə sar wufii. ⁵⁴Təpbət Izraila wu a frang gəfe hə, dʔewar dʔyedər nyin naachigir yi, ⁵⁵(kabi wudok laa gə mə-ndaamu hə) gə Ibrahim, gə seen muup gəgwoo." ⁵⁶Mariya tong dər Alisabatu kabi tar kun mən waa gəpang ləmuup. ⁵⁷Shii təllaa Alisabatu waarə mən laa laa wumis. ⁵⁸Tələnglə gə məmya muup mə kələng nkwt Naan naachigir kaamuup, mən mə chin tookpya lap nyi gənyi. ⁵⁹Par bit wu pogokun mən mə jya mpe gapdəp muup. Muop mpe pəs səm muup a Zakariya kabi nung ndaa muup hə. ⁶⁰Mən nəgən muup yen "Hayəu. Gə mə yong nyi a shi Yahaya." ⁶¹Mə laa gənyi mə yen, "Me wumii gu gə səm nanyi mou." ⁶²Mə laa bələp gə ndaa muup shi sar dʔewar nyi laa səm wu gə mə pəs yi. ⁶³Mən ndaa muup sat muop mə pən klap-byiran nnyi mən ran yen, "Səm muup a Yahaya." Mən rəng muop dat dip. ⁶⁴Gə laa mou mən fu muup ep, mən liis muup wut. Laa ləfu mən pyap Naan. ⁶⁵Gurun muop wu nnəgən dip mə yigil lugut. Bələp nanyi haanpe nau ngan ləbung gəyil Yahudiya. ⁶⁶Gurun wu mə kələng bələp nanyi mə lap yaa mbət du, mə yen, "Də lalaa nhə par gə waa a bii me?" Nsa sar Miskagam gəpe gəme gənyi. ⁶⁷Mərip Wuret sam kə ndaa muup Zakariya mən laa bələpkaafung yen, ⁶⁸"Mə pyap Miskagam, Naan Izraila, nsa wul ji təpbət mən kat angkaa ngurun gəfe. ⁶⁹A nyi ep war angkaa mmən nlə frang afe Dauda, ⁷⁰kabi wudok laa bələp shi fu məkaafung afe mmok hə. ⁷¹A nyi gə angkaa mu nsar muop wukas mu gə muop wu mə nyangyit mu hə dip. ⁷²Gə chin kam dēpin nyin naachigir yi kaa mə-ndaamu mən ndʔyedər biilaadən gəfe wusəsaar, ⁷³səgərʔu wudok laa gə ndaamu Ibrahim. ⁷⁴Dok səgərʔu nkwt, dʔe ji fwat gə mən nsar məkas mu, bə mə wap nyi gə lugut zak mou, ⁷⁵mə wap nyi a ndəgən saar gə bii wukər ntagam muup kan mən nkagam. ⁷⁶A kam, gə lalaa nhə, gə mə yong gə wukaafung nung Wukəgət, nsa a gə gə yaawar ntagam Miskagam dēpin gə myap war gəfe yi, mən gə myap gurun muop dər wul gəfe, ⁷⁷dēpin gə pən byiman angkaa yi ngurun afe mən gə kon wubias amuop. ⁷⁸Gə kwət kam a nsa Naan a wu naachigir; a waa nnaachigir afe fuuskaa yong kaa gə təpbət mu yi, ⁷⁹bə pee saan kaa muop wu mə tugatdok nkwoo gə riin muut hə. Gə chin a kam dēpin kam war tugatchagap yi mmən." ⁸⁰Lat mən lalaa nanyi fyər mən bal ndəgən mərip, mən dok waalap ngəgər dʔe a par bit wu gə pət gətəl dēpin gurun Izraila mə naa nyi yi dat

Chapter 2

¹Ndægən bit muop nanyi mən Kaisar Agustus tak lep dər mə kun kaa gurum gəyil yi dip. ²Dok a kunpe wupel shiwu Kwiriniyus a gwopna Siriya hə. ³Lat mən gurum dip mə wakdər gəyil gəmuop dewar mə byang səm muop yi mpe kunpe nanyi. ⁴Yusufu waa zak yaa nGalili, gəyil Nazaret ndægən Yahudiya, gəfər Dauda wu gə mə yong shi Baitalami hə, nsa nyi dok a seen Dauda. ⁵Mwaan nnægən dewar mə kun nyi nau gə Mariya matyaa gəfe wudok nyi gə gam hə. ⁶Muop nnægən dat mən shii laa gəfe waarə. ⁷Mən laa gəkaat gəfe a laa wumis, mən əber nyi shi byaat, mən buət nyi ndægən korom nsa dok muop gə lə nnægən mou. ⁸Ngan yil nanyi dok wutap muop nnægən, mə tugatdok gəlaap fu kang kə tung təm gədu nləpar. ⁹Me məwong Miskagam ji dər muop, mən yoon Miskagam saanpee yaa muop waat, mən lugut tə muop badən. ¹⁰Mən məwong nanyi laa gəmuop yen, "Gu yigil lugut mou, nsa a ji a gə bələp wuret wu gə wul gə tookpya ngurum dip. ¹¹Chinyi mə laa wu angkaa ngun gəfər Dauda! A nyi a Kristo wu a Misgagam hə! ¹²Wudung a byinyin wu gu naa nyi gu man a shik hə: Yong gu kat lalaa wu mə əber shi byaat mən buətdok ndægən korom." ¹³Gə laa mou mən məwong fugətəng mə təl kə shak mən muop fu pyap Naan mə yen, ¹⁴"Yoon a nung Naan wu gətəng, mang d̄yin tugatchagap kwəət gəyil gənaar gurum wu took muop pya gəmuop hə." ¹⁵Lat mən məwong muop nanyi mə yigil nyit muop dat mən wutap nanyi mə laa dər shak mə yen, "Mə mwaan nBaitalami, dewar mə naa bii wu taa nanyi yi shi yit mu, kabi wu məwong laa dər mu hə." ¹⁶Mən mə yigil wagap bər mwaan ji mə kat Mariya gə Yusufu, mən mə naa lalaa nanyi teerdok ndægən korom. ¹⁷Mə naa nyi lat mən mə yakdang bii wudok mə kələng gəkaa lalaa nanyi. ¹⁸Bələp wu wutap mə laa hə rəng gurum wu mə kələng hə. ¹⁹Mariya kələng ləfu nanyi mən lap lə mbət də, gə d̄ye bələp yi gəkaa. ²⁰Wutap nanyi mə yigil wak, muop fu pənyoon mən muop fu pyap Naan nsa bii wu mə kələng mən mə naa shi yit, kabi wu mə laa gəmuop hə. ²¹Ndangkong bit pogokun mən mə gap dəp muop mən mə pəs səm muop a Yesu, səm wudok məwong pən dāng she mə mang gam gəfe hə. ²²Bit zugumshik gəmuop wudung byitət Musa laa hə d̄el mən Yusufu gə Mariya mə mang nyi mwaan nləwap wuyoon gənyi dewar mə pən nyi yi Miskagam. ²³Kabi wu mə yil d̄en ndægən byitət hə, "Laa wumis nkwət a gəkaat bə mə pən nyi mMiskagam." ²⁴Lat mən mə pən byitok kabi wu byitət Miskagam laa hə, "Jep bəl vəl ko bəlkəgər vəl." ²⁵Mən mə kat me dagwuo nUrishalima, səm muop a Simanu, nyi a gurum wukər mən a wudərbəl. Dok nyi fu langyit naa bit wu gə mə zwaan Izraila kabi wu Mərip Wuret laa gənyi hə. ²⁶Dok Mərip Wuret nyin nnyi nkwət gə naa Kristo nung Naan shi yit muop dāng she muut. ²⁷Mərip mang nyi mwaan gənyi nləwap wuyoon. Ndaa gə nægən Yesu mə ruo gənyi, kabi wu jet gəmə chan hə, ²⁸mən Simanu mang nyi nsar mən pyap Naan yen ²⁹"Gədət nhə, nyit frang agə waa chagap, Miskagam, kabi wu bələp agə laa hə. ³⁰Nsa yit nə naa angkaa agə ³¹wu gə chin ntagam gurum gəyil dip hə: ³²A nyi a peewusaan wu gə nyinkaa jepe mMəjong hə; a nyi a yoon gurum agə Izraila." ³³Bii wu mə laa kə lalaa nanyi rəng ndaa gə nægən muop. ³⁴Simanu lang wuret kaamuop mən laa gə nægən muop Mariya yen, "Yi naa, lalaa nhə gə kwət a tugus pal gə yagal gurum gwet gəyil Izraila, a nyi gə kwət a byinyin wu mə nyang hə—³⁵mən chuk par gə byang bəzung yi—d̄epin nyin end̄ye gurum muop yi gwet." ³⁶Me namat wukaafung zak, səm muop a Hanatu, dok nyi nnægən. Nyi a reep Fanuwel, gurum seen Asha. Dok duan gwe badən. Mwaan d̄yik dat gə yii pogovəl mən mis muop muut, ³⁷mən tong-tong matkaa nung yii yagurumfeer gəfu feer. Bii tongdok a nləwap wuyoon dat nfuus gə ləpar, nyi fu sənfu gə dāngnaan. ³⁸Gəshii nanyi mən ji duk gə muop mən d̄əkyil nNaan mən laa bələp kə lalaa nanyi ntagam gurum dip wu muop jet fu fogot angkaa Urishalima hə. ³⁹Shiwu ə chan jepe wu byitət Miskagam laa hə lat mən mə wakdər lə muop gəyil Nazaret ndægən Galili. ⁴⁰Lalaa nanyi fyer ndægən kagam gə soon gə chindong Naan. ⁴¹Ndaa gə nægən muop bii mə mwaan nUrishalima shi yii mpe biisə Gapd̄el. ⁴²Shiwu lalaa nanyi waarə yii sarkaavəl mən mə mwaan gəshii biisə nanyi. ⁴³Bit waarə mən mə yigil wakdər gəpang. Mən Yesu d̄e nUrishalima gə man ndaa gə nægən muop mou. ⁴⁴Mə d̄ye kat kwət gənaar gurum shidat mən mə chin bit gəmə gəwar wak. Lat mən mə tang nyi gənaar məmya gə məshaar muop. ⁴⁵Shiwu mə kat nyi mou mən mə chin wakdər Urishalima mə tang nyi yi nnægən. ⁴⁶Ndangkog bit kun mən mə kat nyi gənaar mə sheepee muop, nyi fu kələng muop mən nyi fu nang bələp fu muop. ⁴⁷Gurum wu mə kələng nyi hə, bələp rəng muop nsa mankang wu nyi gənyi gə bələp wu nyi fu lap hə. ⁴⁸Mə naa nyi mən rəng muop. Nægən muop laa gənyi yen, "Laa nə, gə chin a me kam gə mən yi? Gə naa an gə ndaa gə, mə tang gə ba took mu dam." ⁴⁹Mən lap yen, "Gu tang an a mpe me? Gu man nkwət gə a chin bələng lə ndaa nə a lengwaar mou a?" ⁵⁰Mən mə mankang bələp wu laa hə mou. ⁵¹Lat mən waa gədər muop yaa gəpang nNazaret mən kələng d̄əgəl muop. Nægən muop yaa jepe nanyi nyak mbəzung də. ⁵²Mən Yesu fyer ndægən soon gə dāng shishik, mən kat chindong ntagam Naan gə gurum.

Chapter 3

¹Ndægən yii wu sarkaapaat nung shilong Kaisar Tibariyus—shiwu Buntus Bilatus a gwopna Yahudiya, Hiridus a long Galili, emnægən muup Filibus a long ngan yil Ituriya gə Trakonitis, Lisaniyas zak a long Abilini, ²a yii ndung Hanana gə Kayafa muop a mēndaawang wukəkagat—bələp Naan wul dər Yahaya wu a laa Zakariya hə ngəgər. ³Mwaan ndægən saryil Urdun dip, nyi fu shakbəlep kən gə bat dər kon wubias. ⁴Kabi ndung mə ran ndægən bangbyiran Ishaya wukaafung hə, "Dəgəl gurum wu fu yongpe gənaar gəgər, 'Gu myap war Miskagam, gu myap war afe pət deer. ⁵Yong gə mə chik pee wu a tugul hə dip, mən mə nsharap pang gə ləbung depin mə wak gətəl yi, gə mə myap war wu gəgəlong mpət deer, pee wu ruak-ruak gə waa war, ⁶mən gurum dip gə mə naa angkaa nung Naan."⁷Lat mən Yahaya laa gə gurum wukərgəi wu mə jya dər muup mpe kən muop yi yen, "Gun jep zem! A wudang laa gəgun gu suo fu dəfil wu kwət nwul eh?"⁸Gu chan jepe ndung gə nyin bat agu, naa yong gu laa dərsuk gu yen, 'A Ibrahim a ndaa mu', nsa an fu laa gəgun, Naan gə boot mpe bat pang muop nhə mə nwak jep Ibrahim. ⁹Gədes hə, mə dən sep gwe shi bədər täng. Täng wu gə beə jep wuret mou bə gə mə gap ntak nwus."¹⁰Lat mən gurum wukərgəi mə nang fu muup mə yen, "De mən yong mə chin a me?" ¹¹Lap fu muop yen, "Məgwuo nkwt gə byaat vəl, bə pən gəme ngwuo wu won nnyi hə, məgwuo wu nyi gə sə bə chin kam."¹²Məlap gəndung muop zak mə jya dər mə kən muop yi, mə laa gənyi mə yen, "Wusheepə, də yong mə chin a me?" ¹³Mən laa gə muop yen, "Gu lap shagal mmaa bii wu mə laa gəgun mou."¹⁴Pak məlekdyel jya mə nang fu muup mə yen, "De mən eh? Gə mə chin a me?" Laa gə muop yen, "Gu lap shagal fu məgwuo gəkagam mou, gu pam məgwuo baan mou. Gu chi tookpya gə shagal tar agu."¹⁵Gurum jet fu ləngyit naa wul a Kristo yi gwe, mə dye məkat kwət Yahaya a Kristo nanyi. ¹⁶Yahaya lap fu muop dip yen, "An fu kən gun shi am, wu maa an waa kwət nwul, a mak mpe wut teng kogop gəfe mou. Nyi ji gə kən gun shi Mərip Wuret gə wus."¹⁷Gətet gəfe nyi nsar muop dər fii fiin yi dōngdōng, mən wagar əksə dək ndægən mee. Mən lat bə nung rip shi wus ndung gə dəm pit mou hə."¹⁸Yahaya laa bələp karpe mbəl, mən shakbəlep langship ngurum muop. ¹⁹Yahaya dok byaal long Hiridus nsa lap Hirodiya, mat emnægən muop, gə gogot jepe wubias wu Hiridus chan hə, ²⁰mən Hiridus təl jepe nanyi lə mən yaa Yahaya tak nləbal. ²¹Shiwu dok mə kən muop dip lat mən mə kən Yesu zak. Lat mən nyi fu dāngnaan dat mən gəbətəng ep, ²²mən Mərip Wuret sam kaa muop gə shishik kabi nung bəlkəgər hə, mən mə kələng dəgəl gəbətəng yen, "Gə a laa nə wu a dəm hə. Took nə pya gə gə."²³Yesu dok nyi gə yii yagurum gəfu sar mən bəm bəlang gəfe. Nyi (kabi wu gurum mə dye hə) dok a laa Yusufu, laa Heli, ²⁴laa Matat, laa Lawi, laa Malki, laa Yanna, laa Yusufu. ²⁵Yusufu a laa Matatiya, laa Amos, laa Nahum, laa Hasli, laa Nagai, ²⁶laa Maat, laa Matatiya, laa Shimeya, laa Yuseka, laa Yoda. ²⁷Yoda a laa Yowana, laa Resa, laa Zerubalila, laa Shiyaltiyel, laa Neri, ²⁸laa Malki, laa Addi, laa Kosama, laa Almadama, laa Er, ²⁹laa Yeshuwa, laa Aliyeza, laa Yarima, laa Matat, laa Lawi. ³⁰Lawi dok a laa Saminu, laa Yahuza, laa Yusufu, laa Yonana, laa Aliyakim, ³¹laa Maliya, laa Mainana, laa Matata, laa Natan, laa Dauda, ³²laa Yesse, laa Obida, laa Bu'aza, laa Salmon, laa Nashon. ³³Nashon dok a laa Amminadab, laa Adimi, laa Arama, laa Hezruna, laa Peresa, laa Yahuza, ³⁴laa Yakubu, laa Ishaku, laa Ibrahim, laa Tera, laa Nahor, ³⁵laa Seruk, laa Pelek, laa Abiru, laa Shela, ³⁶Shela dok a laa Kainan, laa Arfakzada, laa Shem, laa Nuhu, laa Lamek, ³⁷laa Metusela, laa Anuhu, laa Yaret, laa Mahalalel, laa Kainan ³⁸laa Enosh, laa Shitu, laa Adamu laa Naan.

Chapter 4

¹Lat mən Yesu wu nyi gə Mərip Wuret nshik muup, tong nkong Urdun wawul yi mən Mərip Wuret mwaan gənyi ngəgər. ²A nnəgən mən Shetan katshii muup bit yagurumvəl. Ndəgən bit muop nanyi Yesu sə məbi mou, ndangkong nanyi mən blak tə nyi. ³Shetan laa gə nyi yen, "Də gə kwət a laa Naan, bə gə laa dər pang nhə nyi waa nawe." ⁴Yesu lap yen, "Mə yil gwe dən, 'Gurum bii bar a shi nawe dat mou.'" ⁵Lat mən Shetan mang nyi kaa gə pang wufyer gənyi mən nyin yil-long gəyil dip nnyi. ⁶Shetan laa dər muup yen, "Gə a pən kamshik ndung dip ngə dau gə dōng amuop, nsa muop a nəmaan. Gə a boot mpe pən məgwuo wu took nə dēm hə. ⁷Waa nsa kam, də gə dugum ntagam nə mən gə wap an, bə mə wak nəmak." ⁸Mən Yesu lap fu muup yen, "Mə yil gwe dən, 'Wap Naan agə, mən gə chin bəlang frang a nnyi dat.'" ⁹Lat mən Shetan mang Yesu mwaan nUrushalima gənyi mən lang nyi gəsung ləwap wuyoon, mən laa dər muup yen, "Dyin gə kwət a Laa Naan bə gə paar gə taa n-yil. ¹⁰Nsa nyi a mə yil gwe dən, 'Ya gə laa gə məwong gəfe muop mə nkang kaa gə,' ¹¹mən, 'Gə mə lap gə gəsar muop yong gə chit kwak gə shi pang.'" ¹²Yesu lap fu muup yen, "Mə yen, 'Gə katshii Naan gəgə mou.'" ¹³Shetan katshii Yesu lat mən yagal nyit nyi dər nde bit. ¹⁴Lat mən Yesu wadər Galili gə kamgəbələp nung Mərip, mən bələp gəfe haanpe ngan gəyil nanyi dip. ¹⁵Lat mən bəm sheepee ndəgən nləwap muop, mən gurum dau mə təgər nyi. ¹⁶Yesu ji gyil Nazaret, pee wudok fyer nnəgən hə. Lat mən rə ndəgən ləwap par Bitnyak kabi wujet gə chan hə, mən yagal dər dēpin bil bang-biiran yi gə dəgəl muup. ¹⁷Mə pən klap-biiran Ishaya, wukaafung, nnyi. Ep mən kat pee wu mə yil yen, ¹⁸"Mərip Miskagam nyi nshik nə, nsa məm an dēpin a duam langship yi gə wupya muop. Lep an dēpin a shakbələp katpe yi gə gurum wu mə dyan muop hə, mən a apyit wuvagam muop, dēpin a fwat yi gə muop wu ndəgən təgəchiin hə, ¹⁹dēpin a duam yii chindong Miskagam yi." ²⁰Lat mən chigit klabbiiiran nanyi mən pən wutəpdər bəlang ləwap, mən yaa pətonɡ. Gurum muop wu nlwap hə dau mə ləng yit muop gə naa nyi yi. ²¹Mən bəm laa ləfu gə muop yen, "Chinyi ləfu bang-bələpnəan nhə kat rə nkom gu." ²²Gurum dip nnəgən mə laa bələp wuret kaa muup. Bələp rəng muop nsa ləfu wuret wu fwat nfu muop hə, mən mə nang yen, "Ndung a laa Yusufu mo?" ²³Yesu laa gə muop yen, "Yong gu laa bələp kwaan nhə gə an, 'Wudak, dək sak. Bii wu mə kələng gə chan nKafarnahum, chan zak npeen gəyil gəmu.'" ²⁴Mən laa yen, "A laa naduk gə gun, bii gə mə lap wukaafung ləmuup mou. ²⁵Dagat a laa naduk yi gəgun, dok surəpkaa mbəl gəyil Izraila gəshii Iliya, shiwu mə ogot gəbətəng yii kun gə tar peemə mən gəzəm taa gəyil. ²⁶Mən dok mə lep Iliya mwaan dər me muop mou, də a dər me matkaa nZarafat gəyil Sidon hə dat. ²⁷Dok təlogom muop mbəl gəyil Izraila gəshii Elisha, wukaafung, mən dok dək me muop mou, də a Naaman dagwuo Suriya dat. ²⁸Gurum muop wu ndəgən ləwap hə mə kələng ləfu nanyi mən dəfil mang muop dip. ²⁹Mə yigil dəl nyi gəbal fwat gənyi ndangkong gəfər, mə mwaan gənyi twaas gəfu pang gəfər gəmuop dēwar mə tak nyi yi biring sam dēl. ³⁰Mən Yesu met gənaar muop mən mwaan nde məpe. ³¹Lat mən mwaan gəyil Kafarnahum, ndəgən Galili mən bəm sheepee nnəgən par Bitnyak. ³²Bələp rəng muop gə sheepee afe nsa laa ləfu gə kamshik. ³³Me dagwuo dok nyi ndəgən ləwap nanyi gə damwam nshik, mən tak dəgəl bəlbəl yen, ³⁴"Haa! Yesu, gurum Nazaret, a me weel mən gə gə eh? Gə wul a dər dam mən a? A man gə — gə a Wusəsaar nung Naan!" ³⁵Yesu byaal damwam nanyi yen, "Dok kit mən gə pət gə nyit nyi!" Mən damwam nanyi mang dagwuo tak n-yil gənaar muop, mən pət nyit nyi kyagat. ³⁶Bələp rəng gurum muop dip mən dē gə mə bəgalkaa dat dər shak. Mə yen, "A bələp me kam eh? Pənfu dat gə kamshik gə kamgəbələp dər damwam muop mən mə fwat." ³⁷A waa nsa kam, bələp kaamuup haan ngan gəyil nanyi dip. ³⁸Lat mən Yesu nyit ləwap mən rə nlə Siman. Mən kat səgər Siman teerdok gə lapiip, mən mə duak nyi gəfu muup. ³⁹Lat mən dər kaamuup, mən byaal lapiip nanyi, mən lapiip nyit namat nanyi. Mən yagal bəm bəlang mmuop. ⁴⁰Shiwu fuus mpe taa pang, mən mə jya gə gurum wugok muop dər Yesu. Ləng sar kaa muop mən mə kagam dip. ⁴¹Damwam muop mə fwat nshik pak muop gwet mən mə er, mə yen, "Gə a Laa Naan!" Yesu byaal damwam muop nanyi mən nyit muop mə laa ləfu mou, nsa mə man a nyi a Kristo. ⁴²Bit bang mən Yesu mwaan me məpe a nyi dat. Gurum wukərgəi mə tang nyi mən mə taa gə pee wu nyi nnəgən hə. Mə dēmkoپ nyi nyit muop mou. ⁴³Mən laa gə muop yen, "A tiit gə a shakbələp langship yil-long Naan ngogot gəfər muop, nsa dok mə lep an a kwat nyi." ⁴⁴Mən lang gəkaa shakbələp ndəgən ləwap dau gəyil Yahudiya.

Chapter 5

¹Gəshii wu Yesu dardok fukong Janisarata, mən gurum wukəgəi mə yaa nyi waat, muop fu kələng bələp Naan.

²Naa chi am vəl mə fukypə kong. Məkwat cherep mə fwat ndəgən, muop fu vang jeng gədu. ³Yesu rə ndəgən nde chi am nanyi ndung a nung Bitrus hə, mən laa yen gwar chinkyem lee gənaar am. Mən tong ndəgən chii nanyi shee gurum muop yi. ⁴Laa ləfu lat mən laa gə Siman yen, "Dər gə chii nanyi gə mwaan gənaar wujijong gənyi, mən gə tak jeng agə dewar yak cherep yi." ⁵Siman lap yen, "Miskagam, mə chin bələng ba ləpar lat kaamu mpeen mən yaa məbi mou, mə a gə gə laa gwe bə gə a tak jeng nanyi." ⁶Shiwu chin kam mən mə yak cherep gwet ba jeng gəmuop gəwar yilang. ⁷Mən mə yong wushaar kwat amuop ndəgən chii nde jya mə təpbat muop yi. Mə jya mən cherep nanyi gərang chii nanyi dip vəl ba bəgal gə mə ruo n-am. ⁸Bitrus naa dat kam mən pal ntagam Yesu, mən yen, "Miskagam, nyit an, nsa an a gurum wu chan wubis." ⁹Nsa kang rəng nyi nau gə muop wu gəpe gəme gənyi hə, nsa cherep wu mə yak mbəl hə. ¹⁰Dok muop gəpe gəme gə Yakubu gə Yahaya, jep Zabadi wudok muop a wushaar kwat Siman. Mən Yesu laa gə Siman, yen, "Gə yagal lugut mou, nsa gədes hə, yong gə yak a gurum muop." ¹¹Mə dəl chii am gəmuop dakkəa gətəng gənyi mən mə nyit jepe nau mən mə lənggədər Yesu. ¹²Dok Yesu nyi ndəgən me gəfər mən me təlogom zak nnəgən. Naa Yesu dat mən pal ntagam muop mən dāng nyi yen, "Miskagam, d̄yin gə d̄em bə gə d̄ak an." ¹³Yesu pən sar muop bəm nyi mən yen, "A d̄em. Kagam dat." Gə laa mou mən logom gəfe lat. ¹⁴Yesu kar nyi nkwət gwar gə laa dər məgwuo mou, mən yen, "Mwaan gə nyin kaa sak n-ndaawang mən gə pən byitok dər vangsak, gəbi wu Musa laa hə, d̄epin waa bii twamshik yi dər muop." ¹⁵Bələp kaa muop haan mang pee mən gurum wukəgəi mə jya dər muop mpe kələng sheepee gəfe, dewar nyi d̄ak wugok muop yi. ¹⁶Mən bii pət mwaan zangpee mən dāngnaan. ¹⁷Me mə bit wu nyi fu sheepee mən Farisiyawa muop gə məsheepee gə byitət mə tugatd̄ok nnəgən, mə tugat n̄fung wang Galili gə Yahudiya gə gəfər Urishalima. Kamgəbələp nung Miskagam dok nyi nshik muop dewar d̄akd̄ak yi. ¹⁸Pak gurum mə wul, mə mang me dagwuo wu sar muutkum gə bəteer, mə tang pee dewar d̄yiləng mə buət nyi yi ntagam Yesu. ¹⁹Mə kat war d̄yiləng mou nsa gurum wukəgəi mən mə kaa kələ, mə ep gak mən mə byang nyi gə bəteer nanyi sam yaa nlə gənaar gurum muop ntagam Yesu. ²⁰Yesu naa pən-naduk gəmuop mən yen, "Dagwuo, mə kon wubis gəgə." ²¹Məpyan biiyl gə Farisiyawa mə bəm bələp nang mə yen, "A wudang shi ndung fu laa bələp wubis gəkaa Naan eh? A wudang gə kon wubis nə nkwət a Naan eh?" ²²Mən Yesu naa end̄ye gəmuop man, mən mə laa gə muop yen, "A na gun fu tankaa bələp nhə mbəzung gu eh?" ²³A me wud̄a b̄es laa yi, 'Mə kon wubis gəgə' ah mə yen 'Yagal gə mwaan-mwaan' yi? ²⁴A d̄emkop gu man nkwət Laa Gurum nyi gə kamshik gəyil kaa wubis, a laa gə gə, "Yagal, gə mang karam gəgə, gə waa ləgə." ²⁵Bər mən yagal gəyit muop, mən mang karam wudok teerd̄ok gəkaa hə. Lat mən waa dər ləmuop nyi fu pənyoon nNaan. ²⁶Bələp rəng gurum muop dip mən mə pənyoon nNaan. Lugut tuo muop mən mə yen, "Mə naa bii wufuo chinyi." ²⁷Ndangkong jepe nanyi mən Yesu pət nyit pee nanyi mən kat me dagwuo wu lap gəndung, səm muop a Lawi tongd̄ok fulə lap gəndung. Mən laa dər muop yen, "Langgədər nə." ²⁸Mən Lawi nyit jepe nau mən langgədər muop. ²⁹Lawi zak chin biisə gəpang ləmuop mpe Yesu. Məpyan lap gəndung muop dok gwet nnəgən, gə pak gurum muop wu mə tugatd̄ok kə tebul muop fu səsə gəshak. ³⁰Mən Farisayawa gə məpyan biiyl mə gwakshik dər jepgədər muop mə yen "A nang gun fu sə gun fu sua gəshak gə məpyan lap gəndung gə gurum mə chan wubias yi?" ³¹Yesu lap fu muop yen, "Gurum muop wu a wukagam gə mə tangkop wudak mou; a wugok muop gə mə tangkop wudak. ³²A wul a mpe yong gurum wukər mə bat yi mou, a wul a mpe yong mə chan wubias d̄epin mə bat yi." ³³Mə laa gənyi mə yen "Jepgədər Yahaya bii mə sənfu du mən mə dāngnaan, jepgədər Farisiyawa bii mə chan kam. De jepgədər gə bii muop fu sə muop fu sua." ³⁴Yesu laa yen, "Məgwuo gə saa məshaar mis namuar mə n-sənfu shii wu mis namuar kutnyi gəpe gəme gə muop a? ³⁵Bit kwət nwawul wu gə mə mang mis namuar n-yigil gənyi dər muop, a shii nanyi bə mə sənfu du." ³⁶Lat mən Yesu laa me bələpkwoom gə muop yen, "Məgwuo gə tee tēgoo wufuo n̄taan tēgoo wusəgər gə nyi mou. Nchin kam bə tee tēgoo wufuo nanyi, chigət tēgoo wufuo gə warshak gə tēgoo wusəgər mou. ³⁷Məgwuo gə d̄ək am-laātəng wufuo ndəgən dəpan wusəgər mou. Də nchin kam bə am-laātəng wufuo tee dəpan nanyi, mən am-laātəng kon mən dəpan nanyi dam. ³⁸Am-laātəng wufuo gə mə d̄ək a ndəgən dəpan wufuo. ³⁹Məgwuo wu sua am-laātəng wusəgər gə d̄em wufuo zak mou nsa gə yen, "Wusəgər shang ma wufuo."

Chapter 6

¹Par me Bitnyak mən Yesu dēl gənaar mar mən jəpgədər muup mə tələng sagar sə mə nugus gəsar muop mən mə aar. ²Mən pak Farisiyawa mə yen, "A na gun fu chin bii wu dōng chin par Bitnyak mou eh?" ³Yesu lap fu muop yen, "Jet gu bil bii wu Dauda dok chin shiwu blak tən̄yi, muop gə gurum gəfe mou a?" ⁴Mwaan nlə Naan, mang nawe wusəsaar mən sə, mən pən pak ndaas wu gəpe gəme gənyī hə, mə sə. Nawe nanyi jet a ndaawang muop dat gə mə sə." ⁵Lat mən laa gəmuop yen, "Laa Gurum a Miskagam nkaa Bitnyak." ⁶Par nde Bitnyak mən rə nləwap mən shee gurum muop nnəgən. Me dagwuo wu sar muup wumis ween dok nyi nnəgən. ⁷Mə biiyil muop gə Farisiyawa mə ləngyit muop naa kwət yi ndak mēgwuo par Bitnyak bə mə kat bii wu gə mə pam nyi. ⁸Nyi man endye amuop mən laa gə dagwuo wu sar ween nanyi yen, "Yagal gə dər gənaar gurum dip." Mən dagwuo yagal dər nnəgən. ⁹Yesu laa gə muop yen, "A nang məbi yi fu gu, dōng d̄yin mə nchin wuret a, mə nchin wubis par Bitnyak yi, dōng d̄yin mə n-angkaa gurum a, mə nyit gurum ndam yi?" ¹⁰Lat mən naa muop dip, mən laa gə dagwuo nanyi yen, "Shang sar gə." Mən dagwuo chin kam mən sar muup waa wuret. ¹¹Dəfil mang muop, mən mə bəgalkaa bii wu gə mə chin gə Yesu dərshak. ¹²A ndəgən b̄it muop nanyi mən kaa yaa gə pang dər dāngnaan. Teer nləpar nanyi fu dāngnaan. ¹³Bit b̄ang mən yong jəpgədər muup, mən tagat sarkaavəl, mən yong muop shi jəplep. ¹⁴Səm jəplep nanyi a Siman (wu yong nyi shi Bitrus hə), gə emnəgən muop Andrawus, gə Yakubu, gə Yahaya, Filibus, Bartilomawas, ¹⁵Matu, Toma, Yakubu laa Halfa, gə Siman ndung bii mə yong shi Zaloti, ¹⁶gə Yahuza laa Yakubu, gə Yahuza Iskariyoti, wu seet gə Yesu hə. ¹⁷Lat mən Yesu nyit pang nanyi mən sam dər nleen gə jəpgədər muop kərgəi gə gurum gwet wu mə tugat nYahudiya gə Urushalima gə fukong Taya gə Sidon. ¹⁸Mə jya mpe kələng nyi, nau dēpin nyi d̄ak biiyaa gəmuop yi. Gurum wudok damwam fu weel muop hə mə kagam. ¹⁹Ko a wudā gənaar gurum wukərgəi tangkop bəm nyi, nsa kamgəbələp d̄ak gok dok nyi nshik muup, mən d̄ak muop dip. ²⁰Lat mən naa jəpgədər muop mə yen, "Wuret lang-nkaa gu, gu wu a wupya, nsa yil-long Naan a nəmuk. ²¹Wuret lang-nkaa gu wu blak tə gun gədes hə, nsa ya gu agal. Wuret lang-nkaa gu wu fu wal gədes hə, nsa ya gu swar. ²²Wuret lang-nkaa gu kan gurum mə nyangyit gu, mən tagat gun vak gənyī gənaar muop mən mə agas gun nsa Laa Gurum. ²³Gu chin tookpya par b̄it nanyi mən gu paar-na-paar dōngbət, nsa yong gu kat kopgəshi wuyoon gəbətəng a lengwaar, nsa mə-ndaa muop dok mə chan a kam gə məkəafung. ²⁴Lat nkaa gu mələlong, nsa mə zwaan gun gwe. ²⁵Lat nkaa gu, gun wu gu agal gədes hə, nsa blak she ntə gun. Lat nka gu, gun wu fu swar gədes hə, nsa she gu wal ba gu sək. ²⁶Lat nkaa gu, kan gurum dip mə laa wuret kaa gu, nsa dok mə-ndaa muop mə chan a kam məkəafung. ²⁷An fu laa gəgun wu fu kələng an hə, gu dēm wukas gu, mən gu chin wuret dər mən̄yangyit gu. ²⁸Gu ləng wuret kaa muop wu mə ləng zhirii kaa gu mən gu dāngnaan mpe muop wu mə chinkələng gəgun hə. ²⁹Məgwuo wu chit gagas gə ngan gəme bə gə bat nde gə pən nyi. Məgwuo wu mang byaat kut agə bə gə dēm nyi gə byaat samtəs agə mou. ³⁰Məgwuo wu dāng məbi fu gə bə gə pən nyi. Də məgwuo mmang məbi gəgə, bə gə nang dər fu muop zak mou. ³¹Bii wu gu tangkop gurum mə chin gəgun, bə gu chin zak gə muop kam. ³²Də gu dēm a muop wu mə dēm gun dat, bə a me a kopgəshii gu yi? Məchan wubias bii mə dēm a muop wu mə dēm dun. ³³Də gu chan wuret a dər gurum muop wu gə mə chan wuret dər gu dat, bə a me a kopgəshii gu yi? Məchan wubias bii mə chan a kam. ³⁴Də gu pən kaat a ngurum wu gu man yong gə mə kwat gun dat bə a me a kopgəshii gu yi? Məchan wubias bii mə pən kaat mmənye muop dēwar nlat bə mə kwat yi. ³⁵Gu dēm mən̄yangyit gu mə gu chin wuret mmuop. Də gu pən kaat bə gu den en gu gəkaa kwat mou. A kam bə kopgəshii gu gə kwat gagam, a kam bə gu wak jep Wukəgət, nsa nyi gə kaashik bii nyin chindong dər gurum wu mə nyang dəkylil gə mwəng muop. ³⁶Gu wak mən̄aachigir kabi Ndaa gu wu a wun̄aachigir hə. ³⁷Gu sheep məgwuo mou, bə gun zak mə sheep gun mou. Gu d̄ye wubis kə məgwuo mou, gun zak gə mə d̄ye wubis kaa gu mou. Gu kon wubis gurum muop, bə mə kon wubis gə gu zak. ³⁸Gu pən bə mə pən zak ngun. Yong gə mə kat ba nwat—mə ntərang—mən mə ndək gəshii gu. Nsa gonggo wu gu kat bii gənyī ngurum hə, gə mə kat a shi nyi ngun. ³⁹Lat mən laa me bələpkwoom gə muop. "Wuvugum gə lang tagam nde wuvugum ah? D̄yin chin kam bə muop dip vəl gə mə pələp ntugul, a kam mou a?" ⁴⁰Lagədər gə ma wushee nyi mou. Də məgwuo nkat karpe nogot bə waa kabi wushee nyi hə. ⁴¹A na gə fu naa kam shit wu n-yit emnang, dē gə b̄oot mpe naa gətshep wu n-yit gə mou eh? ⁴²She a shi me gə laa dər emnang gə yen, 'Emna d̄agat a shang kam shit wu n-yit gə yi,' dē gə gə kaasak fu naa gətshep wu ndəgən yit gə mou eh? Mweng! Yaawar gə shang gətshep wu n-yit gə dēwar gə naa pe gəret bə gə shang kam shit wu n-yit emnang. ⁴³Nsa təng wuret gə sam jep wubaan, də təng wubaan sam jep wuret yi mou. ⁴⁴Gə mə man təng a shi jep wu gə sam hə. Gurum bii mə tələng jep wut shi təng nəkyen mou, gə mə kat jep shiwoo shi təng la-er mou. ⁴⁵Gurum wukər gə chan a jepe wuret wu nyi mbət muop hə, gugurm wubis gə chan a jepe wubis wu nyi mbət muop hə. Nsa ləfu wu gə pət nfu gurum tong a mbət. ⁴⁶A me saa gun fu yong an shi 'Miskagam, Miskagam,' dē gu chan jepe wu a laa mou yi? ⁴⁷Gurum wu ji dər nə, mən kələng ləfu gənə mə chin bələng gənyī, gə a kok wupin nyi a kang a gə bii wu an gəwar laa hə. ⁴⁸Nyi a gəbi gurum wu badər d̄yik lə, mən ok yil jong-jong she buət kugur gəpang. Am pət nkong, mən liis am rə nlə nanyi mən ship mou

nsa dyik dɔŋg.⁴⁹De gurum wu kələŋ ləfu gənə mən chin bələŋ gənyi mou, bə nyi a gəbi məgwuo wu dyik lə gə ees nə nkugur. Liis am wu pət nkong hə bəm nyi dat, gə laa mou, mən rugup wagap kweet."

Chapter 7

¹Ndangkong Yesu laa bələp wa gurum muop fu kələng nyi lat, mən mwaan yaa nKafarnawum.²Me wuntagam mələkdyel nyi gə kurum wu dem nyi badən, mən kurum nanyi gok ba nyi mpe muut.³Wuntagam mələkdyel nanyi kələng bələp kaa Yesu mən lep pak daskagam Yahudawa dər muop dewar mə dāng nyi ji dāk kurum afe yi.⁴Jya mə kat Yesu mən mə duak nyi mə yen, "Dagwuo nanyi mak wu d̄yin gə chin kam hə nnyi,⁵nsa dem gurum amu, a nyi d̄yik ləwap mmən."⁶Mən Yesu mwaan gədər muop. Mwaan mə wulduk mən wuntagam mələkdyel nanyi lep mashaar muop dər Yesu dewar mə laa gənyi yen, "Miskagam, gə weel sak mou, nsa a mak mpe gə rə nlənə mou.⁷A waa nnyi a kat a mak dər wul ntagam gə mou, d̄yin gə laa bələp dat, bə kurum anə gə kagam.⁸Nsa an a gurum wu ntagam kamshik, mən an gə mələkdyel ntagam nə. Bii a laa dər nde a yen 'Mwaan' bə mwaan, mən a laa dər nde a yen, 'Waa gə ji,' bə waa ji, bii a laa dər kurum anə a yen, 'Chin bii nhə,' bə chin."⁹Yesu kələng kam mən rəng nyi, mən bat yit naa gurum wukərgəi wu mə ləngdōk gədər muop mən yen, "A laa yi gəgu, ko gəyil Izraila a kat pən-naduk kabi wudung mou."¹⁰Muop wu mə lep muop hə wak jya mə ruo shilə mən mə kat kurum nanyi kagam gwe.¹¹Ndangkong nanyi mən Yesu mwaan me gəfər wu gəmə yong shi Nayin, jepgədər muop gə gurum wukərgəi mə mwaan gədər muop.¹²Ji wulduk gə fukərang gəfər nanyi mən naa mə mang kum me məgwuo, a nyi dat a laa mbət nəgən muop wu a matkaa hə. Gurum gəfər gwet muop gədər namat nanyi.¹³Yesu naa namat nanyi, mən naa chigir afe, mən laa gənyi yen, "Yi wal mou."¹⁴Mən mwaan gə bəm kərkwa wu nyi gə kum nanyi mən muop wu muop gənyi nkaa du hə mə d̄yam kit. Mən yen, "Laswaal, a yong gə yagal".¹⁵Mən dagwuo wu d̄yin a kum hə yagal mən bəm laa ləfu, mən Yesu pən nyi nnəgən muop.¹⁶Lat mən lugut yak muop dip mən mə pyap Naan, mə yen, "Me wukaafung wugagam wul gənaar mu", mə chin yen, "Naan naakaa məgurum muop."¹⁷Mən bələp gəkaa Yesu haan dip gəyil Yahudiya gə gogot pee ngan gəyil nanyi.¹⁸Jepgədər Yahaya mə laa jepe nau dər muop.¹⁹Lat mən Yahaya yong jepgədər muop vəl mən lep muop dər Miskagam mə laa gənyi mə yen, "A gə a dagwuo wudok kwət nwul hə a, mə ləngyit a dər nde yi?"²⁰Jya mə wul dər Yesu mən mə yen "A Yahaya Wukənpe lep mən yen, 'A gə a dagwuo wudok kwət nwul hə a, mə ləngyit dər nde yi?'"²¹A gəshii nanyi mən dāk gurum gwet wudok muop a wugok gə biiyaa mən pən muop nfu damwam, mən wuvagam muop mə naape.²²Yesu lap fu muop yen, "Waa gu laa bii wu gu naa mən gu kələng hə dər Yahaya. Wuvagam fu naape, wukəgəl fu mwaan-mwaan, təlogom mə kat kagam, wudugar muop fu kələngpe, mədīdəm mə wakwul gə nook, təguk mə kələng langship.²³Məgwuo wu pən naduk, mən pət-pal nsa jepe wu an fu chan nhə mou, bə wuret lang-nkaa muop."²⁴Jeplep Yahaya mə wak dat mən Yesu bəm laa bələp kaa Yahaya dər gurum wukərgəi yen, "Dok mwaan gu naa a me ngəgər yi? A buu wu piip fu yogon a?"²⁵Dok mwaan gu naa a me dat yi? A dawuo wu nyi gə byaat mələlong a? Muop wu gə mə byang byaat gə shagal, wu gə mə tugat-tugat long hə, bii muop a nlə long.²⁶De dok mwaan gu naa a me dat yi? A me wukaafung a? A kam, an fu laa gəgun, a wu maa wukaafung.²⁷A nyi wudung mə yil kaa muop mə yen, 'Gə naa, gə a lep ləlep anə nyaa war ngə, a nyi gə myap war agə ntagam gə.'²⁸A laa gəgun, ndəgən gurum wu surəp bēe hə dip, məgwuo a wu maa Yahaya mou. Nau gə kam, gurum wukəkat dip ndəgən yil-long Naan a wu maa nyi.²⁹(Shiwu gurum dip mə kələng kam, nau gə mələp gəndung muop, mən mə manglang mə yen Naan a wukər, nsa dok a Yahaya kən muop.³⁰Farisiyawa muop gə kogorong byitət Yahudawa mə nyang bii wu Naan chin mmuop, nsa dok mə dem Yahaya kən muop mou.)³¹"De a kok gurum yii yigil nhə kang a gə me? Muop a gəbi me eh?"³²Muop a gəbi jep wu fu dəgəl gə lətuk, wu mə tugatdōk gə mə yong shak mə yen 'Mə taa yai ngun, mən gu marap gya mou. Mə lə see muut mən gu wal mou.'³³Nsa Yahaya Wukənpe wul, nyang səsə, nyang sua am-laātəng, mən gu yong 'Nyi gə damwam nshik.'³⁴Laa Gurum wul nyi fu sə, nyi fu sua, mən gu yong, 'Gu naa dagwuo wu bəblak, wu gəl shi muəs, a shaar məpyan lap gəndung gə mə chan wubias.'³⁵Nau kam, bii mə man soon a shi bəlang.³⁶Me dagwuo Farisiyawa dwam Yesu dər ji səsə yi lə muop. Yesu mwaan lə dagwuo nanyi mən tong mpe səsə yi.³⁷Lat mən me namat wu chan wubis nyi nnəgən gəfər nanyi. Kələng nkwət Yesu nyi fu sə lə dagwuo Farisiyawa mən mang tuu muər wu gə tagas wuret mwaan gənyi.³⁸Mwaan ji dər ngənook Yesu dukduk gə kwak muop, nyi fu wal mən namua gəfe lok kwak Yesu, mən fwas shi swoopkaa də, mən ogom kwak Yesu mən məm shi muər wu gə tagas nanyi.³⁹Dagwuo Farisiyawa wu yong Yesu hə naa kam mən d̄ye n-en muop yen, "D̄yin dagwuo nhə a wukaafung, bə d̄yin gə man nkwət namat wu fu bwam nyi nhə a wu chan wubis."⁴⁰Yesu lap fu muop yen "Siman, a tangkop a laa məbi gə gə." Mən lap yen, "Laa dat, Wusheepee!"⁴¹Yesu laa yen, "Me məgwuo wu bii gə pən kaat nyi gə gurum vəl wu muop gə kaat gəfe hə. Nde nyi gə kaat dinari dāa paat, nde nyi gə kaat dinari yagurumvəl gəfu sar."⁴²Me muop boot mpe kwat mou mən takbak mmuop dip vəl. A wudā gənaar muop gə dem dagwuo nhə mmaa wunye yi?"⁴³Siman lap yen "A naa bə a kat a nyi wu mə takbak nnyi a wuyoon hə." Yesu laa gənyi yen, "Gə laa n-yit."⁴⁴Yesu bat yit dər namat nanyi mən laa gə Siman yen, "Gə naa namat nhə. A rə lə gə. Gə pən am vangkwak n-an mou, d̄e a nyi lok kwak nə shi namua mən fwas shi swoopkaa də.⁴⁵Gə ogom an mou, d̄e a nyi, gəsem wu a rə npeen nyit ogom kwak nə mou."⁴⁶Gə məm kaa nə shi muər mou, d̄e a nyi məm kwak nə shi

muər wu gə tagas. ⁴⁷ A waa nsa kam hə, a laa yi gəgə, Naan kon wubis gəfe wu gwet hə—nsa nyin dempe gwet. Məgwuo wu mə kon wubis afe til, gə nyin dempe a til."⁴⁸ Lat mən laa gə namat nanyi yen, "Mə takbak shi wubis a yi." ⁴⁹ Muop wu mə tugatdɔk gəpe gəme gənyi mə bəm bələp dər shak mə yen, "Nyi a wudang gə takbak yi shi wubis eh?" ⁵⁰ Mən Yesu laa gə namat nanyi yen, "Pən-naduk ayi angkaa yi. Mwaan dat chagap."

Chapter 8

¹Bər ndangkong nanyi mən Yesu taa mwaan gəfər dədyak-dədyak gə saryit wang, nyi fu shakbələp langship yil-long Naan. Muop wu sarkaavəl gəpe gəme gənyi, ²gə pak surəp wu tagat damwam nshik muop mən dək muop hə: Mariya ndung gə mə yong shi Magdaliya, wudok Yesu tagat damwam pogovəl nshik muop hə; ³gə Yuwana mat Kuza wudaan lə Hiridus, gə Suzana, gə gogot surəp mbəl wu mə sə gə muop shi byilong gədu. ⁴Naa kat gurum wukərgəi muop fu təlkəshak dər muop gə muop wu tugat gəfər dədyak-dədyak, mən laa me bələpkwoom yen, ⁵"Me wumar mwaan gə fuu əksə. Nyi fu fuu mən pak wakdək gə war mən gurum mə dal shi kwak, mən bəl mə dyigin. ⁶Pak wakdək gə laar, gə tagat kaa dat, mən fii nsa am shi tugus mou. ⁷Pak wakdək gənaar nikyen, mən mə fyar gəshak mən nikyen byang nyi. ⁸Pak wakdək kə nan mar wuret, mən pətkaa mən lə ək bəm wudok hə yagurum paat." Yesu laa nanyi lat mən tak dægəl yong, "Məgwuo gə kom kələngpe bə kələng. ⁹Mən jepgədər muop mə nang chiin bələpkwoom nanyi fumuup. ¹⁰Laa yen "Mə dēm gun gə man byigəsok nung yil-long Naan, de gogot gurum bii a laa a bələpkwoom gə muop, dēpin gə mə 'läng yit muop de, mən gə mə naa mou; gə mə läng kom muop de, mən gə mə mankang mou. ¹¹Chiin bələpkwoom nanyi a kam: əksə nanyi a bələp Naan. ¹²Wu wakdək gə war hə a gurum wu mə kələng bələp Naan mən Shetan ji duan bələp nanyi fu muop yong mə mpən naduk mən mə nkat angkaa. ¹³Wudung wakdək gə laar hə a gurum wu mə kələng bələp nanyi mən mə lap gə tookpya. Mən muop gə tugus mou; mə pən naduk dat lee mən twangpe nwul bə mə pələp. ¹⁴Əksə wu wakdək gənaar nikyen hə a gurum muop wu mə kələng bələp nanyi, mə mwaan dat lee bə weel, gə byilong, gə manshang jepe gəyil byang muop, mən mə fwatkaa mou. ¹⁵Əksə wu wakdək gə nan mar wuret hə a gurum muop wu mə kələng bələp nanyi gə took muop gəme, mən mə chinkəgən mən mə fwatkaa ndəgən mogorkung. ¹⁶Məgwuo gə lang wus shi til-ngong, mən n-ogot shi yer, ko nden mbədər pəteer mou. Gə dən a gətəl dewar gurum nrə nlə bə kat pee saan yi. ¹⁷Nsa məbi kwət ngulung wu gə ma man mou; məbi kwət gəsok wu gə ma pət gətəl dēpin mə mman yi mou. ¹⁸A waa nnyi, gu ləngkom dāgat n-yit, nsa məgwuo nkwət gə məbi bə gə mə pən nde nnyi, məgwuo wu bii won, dyin ndye nkat jin gə məbi, bə gə mə duan fu muop. ¹⁹"Lat mən nəgən Yesu gə məjepnəgən muop mə jya dər muop, mən mə boot fu wulduk gə nyi mou nsa gurum bəl. ²⁰Mən mə laa gənyi mə yen, "Nəgən gə, gə məjepnang mə dyamdok gəbang, mə tangkop naa gə. ²¹Mən Yesu lap fu muop yen, "Nəgən nə gə məjepnaa a muop wu mə kələng bələp Naan mən mə chin bələng gənyi. ²²Me mə bit mən Yesu rə ndəgən chii am, nyi gə jepgədər muop, mən laa gə muop yen, "A tangkop mə dək mə kaa gəbət nde." Mən mə mwaan. ²³Muop mmwaan mən saam mang nyi. Kogom fan zak yagal bəlbəl mən am rə bə bəgal gə gam chii, mən dən muop nweel. ²⁴Mən jepgədər Yesu jya mə mii nyi nsaam, mə yong, "Miskagam! Miskagam! Mən dər duam!" Mən yagal mən byaal kogom nanyi gə am wu nyi fu dung shik hə, mən mə sam turəp mən pee dər kot. ²⁵Mən laa gə muop yong, "De pən-naduk gə gu ane?" Mən lugut yak muop. Bələp rəng muop mən mə laa dər shak mə yong, "A wuda shi ndung byaal kogom gə am mən mə kələng nyi eh?" ²⁶Mə tugun chii mwaan ngan gəyil Gerasinawa, ndung gap kong Galili dəl taa hə. ²⁷Yesu taakaa gətəng mən me məgwuo gəfər wu nyi gə damwam hə kat nyi. Səmbəjet byang byaat mou, mən bii tong shi lə mou, de tongdök a gənaar gəcher dat. ²⁸Dagwuo nanyi naa Yesu dat mən bwap wuwagar, mən pal teer ntagam muop mən tak dægəl yen, "A me byak gə gə an yi, Yesu Laa Naan Wukəgət? Kambok naa yong gə tulang an mou." ²⁹Nsa dok Yesu laa gə damwam pət nshik dagwuo nanyi. Nsa dok bii mə mbyang nyi nfət, mən bii nanyi mmangkaa, bə damwam nanyi shang nyi waa lap ngəgər gənyi. ³⁰"Lat mən Yesu nang fu muop yen, "Səm gə a me?" mən lap yen, "Mən mbəl," nsa damwam muop gwet mə ruo nshik muop. ³¹Mən damwam muop nanyi mə duak Yesu yong nchen muop nkon ndəgən kool mou. ³²Tung zeng dok muop fu sə ngan ləbung nnəgən. Damwam muop nanyi mə dāng Yesu dewar nyit muop mə ruo nshik zeng muop nanyi yi, mən Yesu nyit muop. ³³A waa nnyi mən damwam nanyi mə fwat nshik dagwuo mən mə ruo nshik zeng, mən zeng muop mə suo mang peesam, mən ruo nkong mən mə dēm nnəgən. ³⁴Muop wu fu tap zeng nanyi mə naa kam mən mə suo mwaan mə laa bələp nanyi gəfər gə fung wang. ³⁵A waa nnyi mən gurum mə fwat mwaan gə naa bii wu taa hə, jya mə kat Yesu gəpe gəme gə dagwuo wu damwam mə fwat nshik muop hə. Mə kat tongdök ntagam Yesu gə byaat nshik, yer gəfe lat; mən mə yigil lugat. ³⁶"Lat mən muop wudok mə naa bii wu taa kabi dagwuo wudok damwam fu weel nyi mən kagam hə, mə laa gə gurum muop. ³⁷Mən gurum gan gəyil Gerasinawa dip mə laa Yesu nyit gəyil gəmuop nsa lugat yak muop dogol. Lat mən rə ndəgən chii am dewar mə yok yi. ³⁸Dagwuo wu damwam fwat nshik muop hə dāng Yesu dēpin langgədər muop yi, mə Yesu sat nnyi waa, yen, ³⁹"Waa ləgə waa gə kuut bii wu Naan chin ngə hə." Mən dagwuo nanyi mwaan-mwaan gəfe nyi fu laa bii wu Yesu chin nnyi hə dər gurum muop gəfər dip. ⁴⁰Yesu wawul mən gurum wukərgəi mə kaat nyi, nsa dok muop dip fu kang wawul afe. ⁴¹"Lat mən me dagwuo, səm muop a Yariyus, nyi dok a məgwuo wuyoon ndəgən ləwap, ji pal teer ntaam Yesu mən dāng nyi mpe mwaan ləmuup, ⁴²nsa dok reep muop gəme tak, wu nyi gə yii sarkaavəl hə dər muut. Yesu gəwar mwaan mən gurum wukərgəi fu pagat nyi nsa mə bəl. ⁴³Me namat nyi nəgən wu chin yii sarkaavəl təgəm fu sə nnyi, tə shagal gwet dər mədak mən

me muop boot fu dak nyi mou. ⁴⁴Bat ngənook Yesu mən bəm byaat əbər afə, gə laa mou, mən tægəm nanyi dər. ⁴⁵Yesu yen "A wudang bəm an eh?" Gurum dip mə chii mən Bitrus yen, "Miskagam, gurum kərgəi yaa gə waat, muop fu pagam gə." ⁴⁶Yesu yen, "Məgwuo bəm an, nsa kamgəbələp pət nshik nə." ⁴⁷Shiwu namat nanyi naa kat yong gə də boot sok sat mou, mən waaji pal ntagam Yesu shik muop fu dām nsa lugut. Mən laa ntagam gurum dip, bii wu saa də bəm nyi yi, mən də kagam wagap bər. ⁴⁸Lat mən Yesu laa gə namat nashak yen, "Reepnə, pən-naduk ayi lat gok ayi. Waa chagap." ⁴⁹Kutnyi fu bələp gə laa yi mən məgwuo tong lə wulangtagam mənnaakaa ləwap ji yen, "Reep gə muut gwe. Gə weel wusheepe nanyi zak mou." ⁵⁰Yesu kələng kam, mən laa gə Yariyus yen, "Gə yagal lugut mou; pən naduk dat, bə reep gə gə kagam." ⁵¹Ji wul lə muup mən nyit məgwuo rə gədər muup mou də a Bitrus gə Yahaya gə Yakubu gə ndaa muop gə nəgən lareep nanyi dat. ⁵²Gurum muop dip fu wal mən mə er nsa lareep nanyi, mən Yesu yen, "Gu wal mou; muut mou, nyi a fu saam." ⁵³Mən mə swar kaa muup, nsa mə man lareep muut gwe. ⁵⁴Mən yaa sar muup mən yong nyi yen "Lareep, yagal!" ⁵⁵Mən mərıp muup wawul nshik muup mən yagal bər. Laa gə muop mə pən sə nnyi. ⁵⁶Bələp rəng ndaa gə nəgən muup, mən Yesu dən yong nua gə laa gə bii wu taa hə gə məgwuo mou.

Chapter 9

¹Mən yong muop wu sarkaavəl hə mən pən kamgəbələp gə kamshik mmuop gəkaa damwam dip mpe dək byiyaa muop. ²Mən lep muop dəpin mwaan mə shakbələp yil-long Naan mən mə dək wugok muop. ³Laa gə muop yen "Gu kok jepe mpe mwaan nanyi mou—ras, gə bang shagal, gə nawe, gə shagal, gu kok byaat byang vəl mou. ⁴Lə wu gu ruo, bə gu tugat a nnəgən dat par gu wak yi. ⁵Pee wu mə lap gun mou, mən gu vak dər nyit gəfər nanyi, bə gu bwap orong shi kwakgu dewar nyi waa bii twamshik yi kaa muop." ⁶Lat mən mə yigil mwaan shi wang-shi wang, muop fu shakbələp langship mən muop fu dək gurum ko ane. ⁷Miskagam Hiridus kələng bii wu fu chan hə mən weel nyi, nsa pak gurum mə yong mə ep a Yahaya Wukənpe gənaar mədidəm, ⁸pak mə yong a Iliya bən wawul, pak mə yong kwət a me wukasfung wudok mmok chin yagal. ⁹Mən Hiridus laa yong, "Dok a gap kaa Yahaya gwe, de a wudang shi ndung an fu kələng jepe muop nhə eh?" Mən tangkop naa nyi. ¹⁰Jeplep nanyi mə wakwul mən mə yakdang bii wu mə chan hə dər muop. Lat mən mwaan gə muop klok mme gəfər wu gə mə yong shi Betsaida. ¹¹Gurum wukərgəi mə kələng kam mən mə lənggədər muop. Yesu lap muop mən laa bələp kə yil-long Naan gə muop, mən dək wugok muop. ¹²Fuus em ntaa mən muop wu sarkaavəl mə jya dər muop mə yen, "Laa gə gurum mə wak dewar mwaan mə tang pee turap gə sə yi shi fungwang nsa peen a gəgər." ¹³Mən laa yen, "Gun gu pən məbi mmuop sə." Mən mə yen, "Mən gə biling nawe maa paat gə cherep vəl mou—bagal bə mwaan mə səseet mpe gurum muop dip." ¹⁴(Dok daas muop kabi kam paat hə.) Mən laa gə jepgədər muop yen, "Gu laa dər muop mə tugat shi gəwur: gəwur gəme bə daas yagurumvəl gəfu sar." ¹⁵Lat mən mə laa gə gurum tugat kam hə. ¹⁶Kok nawe wu paat gə cherep vəl nanyi mən ep kaa muop gətəng, mən lang wuret gəkaa mən tarap dəgən mən pən jepgədər muop mə shap ngurum. ¹⁷Gurum muop dau mə sə mən mə agal, mən mə dʏigin chigit wu de mən garang tugushi sarkaavəl. ¹⁸Par mə bit mən Yesu fu dāngnaan mmeshik, jeplep muop dər muop. Mən nang fu muop yen, "Gurum bii mə yong an a shi wudang eh?" ¹⁹Mə lap yen, "Bii mə yong gə a Yahaya Wukənpe. De pak gurum mə yen gə a Iliya, pak mə yen a me wukaafung wudok mmok chin yagal." ²⁰Lat mən laa gə muop yen, "De gun bii gu yong an a wudang eh?" Bitrus lap yen, "A Kristo laa Naan." ²¹Mən dəlkom muop yong nua gə laa gə məgwuo nau, ²²yen, "Laa Gurum yong gə sua təgərchiin a lengwaar, daskagam gə ndaawang wunan gə məbyiyil gə mə nyang nyi, gə mə tə nyi, nlat bə mə ep nyi par bit wukun." ²³Lat mən laa dər muop dau yen, "Məgwuo wu tangkop langgədər nə bə gə nyang kaashik a lengwaar mən mmang shepbeel afe mən nlanggədər nə. ²⁴Məgwuo wu gə demkop chinkəgən tenglang gəfe bə gə kyem, de a məgwuo wu nyit tenglang gəfe kyem nsa an bə chinkəgən. ²⁵Də məgwuo nkat jepe gəyil dip mən nyi gə kaashik nkyem bə a me a kyen gəfe yi? ²⁶Məgwuo wu kaa muop waat kaa nə gə bələp anə, bə kaa Laa Gurum zak par gə waat gənyi shiwu wul ndəgən yoon afe, gə yoon Ndaa gə nung məwong muop wusəsaar. ²⁷A laa naduk gəgun, pak gurum dʏamdok mpeen wu gə mə cham dəm she yil-long Naan wul mou." ²⁸Bit pogokun ndangkong Yesu laa bələp nhə mən mang Bitrus, gə Yahaya gə Yakubu mən kaa yaa gəpang gə muop dewar dāngnaan yi. ²⁹Nyi fu dāngnaan dat mən shik fanyit muop bat, byaat gəfe mə wak pya ba mələp. ³⁰Mən gurum vəl fu bələp gənyi, a Musa muop gə Iliya ³¹wu mə nyin kaashak ndəgən yoon. Mə laa ləfu gəkaa muut afe wu gə kəgətʃu nUrishalima hə. ³²Bitrus gə muop wu shibət muop hə mə dək nsaam, mə yigil mən mə naa yoon Yesu gə daas wu vəl gəpe gəme gənyi hə. ³³Musa muop gə Iliya mə yigil dər yok mən Bitrus laa yen, "Miskagam, dōng wu mən mpeen. Dagat an a dʏak kyangkyang yi kun, gəme a namak, gəme a nung Musa, nde a nung Iliya." (Dok man bii wu nyi fu laa hə mou.) ³⁴Laa fu dat kam mən ligin waaji ribin muop mən mə yigil lugat. ³⁵Me mə dəgəl tongpət gənaar ligin nanyi mən yen, "Wudung a Laa nə ndung a mang hə; gu kələng dəgəl muop." ³⁶Shiwu dəgəl nanyi laa bələp dat mən mə kat a Yesu dat mmeshik. Mə dək klok. Mə laa dər məgwuo shide gəkaa bii wu mə naa hə mou. ³⁷Daar mə fat, mə sam gəpang nanyi mən gurum wukərgəi mə kat nyi. ³⁸Me dagwuo ep dəgəl yen "Wusheepē, a dāng gə naachigir laa nə, nsa a nyi wutəs laa nə. ³⁹Gə naa, bii damwam nkaa shimuop bə taa fu wuwagar; bii saa nyi zwan mən dəfil pang shi gəfu. Bii nyit nyi bər mou, mən mlak shishik muop. ⁴⁰A dʏak jepgədər gə dəpin mə chen damwam nanyi yi mən mə boot mou." ⁴¹Yesu lap yen, "Gun seen wudədam wu nyang pən naduk, gə a tong nlat gəgun mpena gə a mogor yi? Waa gə ji gə laa gə mpeen." ⁴²Lalaa nanyi nwaaji dat mən damwam nanyi mang nyi tak n-yil mə taa fu zwan. Mən Yesu byaal damwam nanyi mən dək lalaa nanyi, mən mang pən ndaa muop. ⁴³Lat mən bələp rəng muop dip nsa mə naa kamgəbələp nung Naan. Shiwu bələp kutnyi a wu rəng muop kaa bii wu chin hə, mən laa dər jepgədər muop yen, ⁴⁴"Dagat mbələp nhə rə nkom gu yi gəret: gə mə seet gə Laa Gurum fu gurum muop." ⁴⁵Mən mə mankang bələp nanyi mou. Mə sok fu muop yong mə mman chiin afe, nau kam mən mə yigil lugat nang. ⁴⁶Lat mən bagalshik taa gənaar muop gətap kwət a wuda a wuyoon dip ndəgən muop oh. ⁴⁷Mən Yesu man endʏe amuop mən mang laa wuchom den n-eskogop muop ⁴⁸mən laa gə muop yen, "Məgwuo wu lap lalaa nhə ndəgən səm nə bə lap a an; məgwuo wu lap an, bə lap a gwuo wu lep an. Nsa gwuo wukəkat dau gənaar gu a nyi a wuyoon." ⁴⁹Yahaya lap yen, "Miskagam, mə naa məgwuo fu chen damwam muop ndəgən səmgə mən mə dən shimuop nsa langdok gədər mu mou." ⁵⁰Yesu laa yen

"Gu dən shimuup mou, nsa mægwo nkwət a wunyang gun mou bə a nəmuk."⁵¹Shiwu bit wulduk depin waa yaa gəbətəng yi, mən en muup waalap gə mwaan nUrishalima.⁵²Mən lep jeplep mə yatagam, mwaan mə ruo ndəgən me gəyil Samariya dēwar mə myap jepe yi dip nnyi. ⁵³Mən gurum wu nnəgən mə lap muop mou nsa gə mwaan a nUrishalima. ⁵⁴Jeplep afe, Yakubu muop gə John mə naa kam mən mə yen, "Miskagam, gə tangkop mə yong wus gəbətəng sam chaan muop a?" ⁵⁵Mən Yesu bat mən b̄yaal muop, ⁵⁶mən mə yigil mwaan nde m̄pe. ⁵⁷Muop mmwaan dat gəwar mən mə mægwo laa gənyi yen, "A langgədər gə nau pee wu gə mwaan hə." ⁵⁸Yesu laa gənyi yong, "Aslaar muop gə fung gəmuop, yer gətəng muop gə lə, de Laa Gurum nyi gə pee wu gə denkaa muop mou."⁵⁹Lat mən laa gə nde dagwo yen, "Langgədər nə." Mən dagwo nanyi lap yen, "Miskagam, dagat waa a wum ndaanə ndang." ⁶⁰Yesu laa gə nyi yen, "Nyt m̄didəm mə wam m̄nye muop m̄didəm. De gə, mwaan gə shakb̄ləp njong kaa yil-long Naan."⁶¹Lat mən nde mægwo zak laa yen, "A langgədər, Miskagam, dagat waa a satwaa yi gə gurum lənə d̄əng." ⁶²Yesu lap fu muop yen, "Mægwo wu lang sar gəkaa chaan mar mən naa dangkong, bə d̄əng gə yil-long Naan mou."

Chapter 10

¹Ndangkong jepe muop nhə mən Miskagam tagat nde gurum yagurumkun gəfu sar mən lep muop vəl-vəl mə yaawar mwaan mpee wudok nyi dər mwaan hə. ²Laa gə muop yen, "Bəlang d̄yip nyi gwet, de a mə chin bəlang mə kat. A waa nnyi, gu d̄ang Miskagam wupin bəlang d̄yip lep gə mə bəlang mpe d̄yippe afe." ³Gu mwaan. A lep gun a kabi jep tēm gənaar aslaar muop. ⁴Gu kok bangshagal gə lau mwaan, gə kogop mou, mən gu tal mēgwuo gəwar mou. ⁵Lə wu gu ruo bə gu laa pel gu yen, 'Mang lə nhə kat tugatchagap!' ⁶Də mēgwuo wu tang tugatchagap nkwət nnəgən, bə tugatchagap agu sam kaa muop, a kam mou bə bən waaji dər gu. ⁷Gu tugat nlə nanyi, gu sə mən gu sua bii wu mə tang pən gun hə, nsa d̄ong d̄yin wubəlang nkat kopgəshii muop. Naa yong gu d̄ak gu mwaan shilə-shilə. ⁸Me gəfər wu gu ruo mən mə nlap gun bə gu sə bii mə pən gun hə, ⁹mən gu d̄ak wugok muop wu nnəgən. Gu laa gə muop gu yen, 'Yil-long Naan wulduk gəgun.' ¹⁰D̄yin gu ruo mme gəfər mən mə nlap gun mou bə gu mwaan shik gəwar-gəwar mən gu yen, ¹¹'Wa orong gəfər gəgu wu b̄am kwak mu, mə b̄wap mə lə kaa gu! Gu man wagap yil-long Naan wulduk.' ¹²A laa gə gun, par b̄it sheep bə gə mə b̄es nnaachigir kaa Saduma d̄ekaa gəfər nanyi. ¹³Lat nka yi, Korozin! Lat nkaa yi Betsaida! D̄yeer wu mə chan ndəgən gu hə, d̄yin dok mə chan a kam ndəgən Taya muop gə Sidon, bə d̄yin s̄əmbədok mə mbat nyit wubis gwe mən mə m̄byang gokbyaat mən mə ntugat nfat. ¹⁴Par gə mə b̄es nnaachigir kaa Taya muop gə Sidon shi sheep d̄ekaa gu. ¹⁵De yi, Kafarnawum, yi d̄ye yi kat gə mə mang yi ntigit gəbətəng a? Hayeu, yong gə mə yi tak yi nHades. ¹⁶Mēgwuo wu kələng gun bə kələng a an, mēgwuo wu nyang gun bə nyang a an, mən mēgwuo wu nyang an bə nyang a gwuo wu lep an." ¹⁷Muop wu yagurumkun gəfu sar hə mə wakwul gə tookpya, mən mə yen, "Miskagam, damwam muop mə kələng d̄əgəl mu ndəgən s̄əm gə." ¹⁸Yesu lap fu muop yen, "A naa Shetan pal gə yee a namələp wutong gəbətəng hə." ¹⁹Gu naa, a pən kamshik ngun d̄əpin gu walkaa wuo, gə d̄agar dau gə kamgəbələp nung wukas, məbi gə pəngok ngun mou. ²⁰Nau gə kam, naa yong gu chin tookpya nsa m̄ərip mə kələng d̄əgəl gu; gu chin tookpya waa nsa mə ran s̄əm gu gəbətəng." ²¹A gəshii nanyi, mən Yesu chin tookpya badən ndəgən M̄ərip Wuret, mən yen, "A pyap gə, Ndaa Miskagam gəbətəng gə ḡəyil, nsa gə sok jepe muop nhə fu m̄əsəsoon gə m̄əmankang, mən gə nyin ngurum wukaa-nkwoo muop kabi jep wud̄yen hə. A kam hə Ndaa, nsa a nyi dok d̄ongb̄ət gə." ²²"Ndaanə pən jepe dip n-an, mēgwuo man Llaa mou, a Ndaa dat man; mēgwuo man Ndaa mou, de a Laa dat man gə muop wu Laa nanyi kat d̄ong d̄yin ji nyin Ndaa mmuop hə." ²³Lat mən bat naa jepgədər muop mən laa laa gə gəsok yen, "Wuret lang-nkaa muop wu mə naa bii wu gu naa hə." ²⁴A laa gəgu, m̄əkaafung gə long muop mb̄əl dok mə tangkop naa bii wu gun fu naa, mən mə naa mou, mə tangkop kələng bii wu gun fu kələng, mən mə kat kələng mou." ²⁵Me wusheepee gə byitət Yahudawa yagal dər katshii muop mən yen, "Wusheepee, yong a chin a me a kat tenglang gəgwoo yi?" ²⁶Yesu lap fumuop yen, "Mə yil a me ndəgən byitət eh? Bii gə bil a nang a shik eh?" ²⁷Mən lap yen, "Dem Miskagam agə Naan gə b̄əzung gə dip, gə chelem gə dip, gə kagam agə dip, gə end̄ye agə dip, mən gə d̄əm t̄əngl̄ə agə kabi kaasak hə." ²⁸Yesu lap fu muop yen, "Gə lap n-yit. Gə chin kam bə gə lang nkagam." ²⁹Mən wusheepee nanyi tangkop pət gə kaashik mən nang fu Yesu yen, "A wud̄a a t̄əngl̄ə gənə yi?" ³⁰Yesu lap fu muop yen, "Me dagwuo dok tong nUrishalima gə sam yaa ḡəyil Yariko mə taa nsar kuləp muop, mən mə d̄uan lee gəfe dip mən mə nas nyi ba b̄agal gə muut mən mə nyit nyi." ³¹Me ndaawang nyi ndel sam gəwar nanyi, naa dagwuo nanyi mən bat war nde d̄yik. ³²A kam shi me mēgwuo Lawi ji wul mpe nanyi mən naa dagwuo nanyi mən bat war nde d̄yik. ³³De a me mēgwuo Samariya dok nyi mmwaan, mən ji gəpe dagwuo, naa nyi mən naachigir afe. ³⁴Mwaan gə mang nyi mən vang shel afe mən bam, mən d̄ək muər gə am-laātəng. Mən mang nyi gəkaa gui afe mwaan ḡənyi mme lə mən d̄aan naakaa muop nnəgən. ³⁵Daar mə fwat mən əkshagal vəl pən wupinlə nanyi mən yen, 'Naakaa muop, d̄ə gə t̄ə shagal wu maa ndung bə a waa a wul, bə a kwat gə." ³⁶Gənaar muop wu kun nhə, gə naa gə kat a wud̄a a t̄əngl̄ə dagwuo wu taa nsar kuləp muop yi?" ³⁷Mən wusheepee nanyi yen, "A gwuo wu naachigir nkaa muop hə." Yesu laa ḡənyi yen, "Waa gə chan kam hə." ³⁸Muop mmwaan dat mən Yesu rə mme m̄əpe, mən me namat wu s̄əm muop a Marta lap nyi d̄en lə d̄ə. ³⁹S̄əm emnəgən muop Mariya, mwaan gə tong ntagam Miskagam gə kələng b̄ələp gəfe yi." ⁴⁰Marta mwaandok gə lekshik yi fu b̄əlang sə. Mən mwaan gə Yesu yen, "Miskagam, emnəgən nə nyit a an dat fu b̄əlang mən weel gə mou a? Laa dər muop t̄əp̄ət yi." ⁴¹Mən Miskagam la fu muop yen, "Marta, Marta, yi fu weel gə jepe mb̄əl, ⁴²bii a ḡəme dat a lengwaar. Mariya mang bii wu d̄ong dip maa gogot, mən gə mə d̄uan fu muop mou."

Chapter 11

¹Dok shiwu Yesu nyi fu dangnaan mme mape mæn me lagädär muup laa gänyi yen, "Miskagam, shee men ge dangnaan kabi wu Yahaya shee jepgädär muup hä."²Yesu laa gä muop yen, "Dä gu yigil dær dangnaan bə gu yen, "Ndaa, mang sām gä waa wusəsaar. Mang yil-long gägä wul."³Pæn sə gəmu nung shibit mmæn. ⁴Kon wubias amu kabi wu mæn mē kon wubias wu gurum mē chan mmæn he. Gə nyit mæn mē ruo ndägən katshii mou."⁵Yesu laa gä muop yen, "A wudang ndägən gu nkwät gä wushaar mæn nwul dær muup mpechagat mæn n-yen shaarnə pæn dang bigil nawe kun n-an ⁶nsa me wushaarnə lemwar gədes hä mæn an gä mēbi dær pæn nyi mou." ⁷Lat bə nyi wu ndägən lə lap yen, 'Gə weel an mou. A ogot fulə gwe, mæn gä jepnə mē yak päturəp gwe. A foot mpe yagal pæn nawe nggə mou.' ⁸A laa gəgun, dagat nə n-yagal mpæn nawe nggə nsa gä a wushaarmuup mou mæn gä nyit kaawaat mæn gä weel nyi veet bə gä yagal mpæn biling nawe gwet wu gä demkop hä.⁹An zak fu laa gəgun, gu nang bə mē pæn gun; gu tang bə gu kat, gu kwak fulə bə mē ep nggun. ¹⁰Nsa gurum wu nang bə mē pæn nyi; gurum wu tang bə gä kat; gurum wu kwak fulə bə mē ep nnyi.¹¹A ndaa me wuda ndägən gu, laa muup nnang cherep fumuup bə pæn wuo nnyi yi? ¹²Dagat bə nnang aas koo bə pæn dāgar nnyi yi? ¹³Də gun gurum wu chan wubias gu man mpe pæn bii wuret njep gu bə də Ndaagu wu fugätəng gä pæn Mərip Wuret mmuop wu mē nang fumuup mou a?"¹⁴A nnägən mæn Yesu fu chen me damwam fubām. Damwam nanyi pät dat mæn dagwo wudok fu muup bəm hä epfu laa ləfu mæn rəng gurum wukərgäi. ¹⁵Mæn pak gurum mē yen, "Nyi fu chen damwam a shi Belzubul, long damwam muop."¹⁶Pak mē katshii muup, mē tang me byinyin gəbätəng dær muup. ¹⁷Yesu man endye gəmuop mæn laa gä muop yen, "Yil-long wu gapdägən shik nsa jagar bə gä lat baan, gələ wu gapdägən shik gä kwal bə gä pətkaa mou."¹⁸Də Shetan nggapdägən shik bə chin a shi me yil-long gəfe nrəgät yi? Gu yong an fu chen damwam a shi Belzebul. ¹⁹Kan an fu chen damwam a shi Belzebul, də gurum gädərgu mē chen muop a shi me? A muop par gä kwät a məsheep gun. ²⁰Də an fu chen damwam a shi laasar Naan, bə yil-long Naan waa kat gun. ²¹Də megwo wubal gä lee lek nkang kaa lə gänyi bə mēbi gä bəm lee gəfe mou, ²²də mägwo wubal maa nyi nrə kaamuup bə duan lee lek mæn kok byilong gəfe. ²³Mägwo wu gä lapgädär nə mou bə nyi a wu nyang an; mägwo wu təpbat nə tällə gəshak mou bə nyi a fu ber. ²⁴Də damwam mpät ndägən mägwo, bə mwaan gä tang pee wufii də nyak yi. Də nkat mou bə yen, 'A waa a yaa lənə wudok a tong a pät nnägən hä.' ²⁵Waa ji kat mē kum pee nanyi mæn mē myap nyi kweet. ²⁶Lat mæn mwaan gä kok nde damwam pogovəl wubis ma nyi, wakjya mē tugat muop nau nnägən. Bə dagwo nanyi gä yer mma wudok pel hä."²⁷Nyi fu laa dat kam mæn me namat ep dägəldə gənaar gurum wukərgäi yen, "Wuret lang-nkaa bät namat wu laa gä gä yugur muup wu gä sua hä." ²⁸Mæn Yesu lap yen, "A nung nyi bə wuret lang-nkaa gurum wu mē kələng bələp Naan mæn mē chinkən hä."²⁹Shiwu gurum wukərgäi mē taa fu kaam mæn Yesu laa yen, "Seen gurum muop nhə a seen wubis. Nyi fu tang byinyin, gä mē pæn byinyin wu ma nung Yunana mou. ³⁰Kabi wudok Yunana waa byinyin dær gurum Nineva hä, a kam zak Laa Gurum gä waa byinyin dær seen nhə. ³¹Matlong gəsar gan-wang par gä yagal par bit sheep gəpe gəpe gä gurum gä seen nhə mæn nwatyit muop, nsa dok tong gəpe wusəng ji kələng soon Sulemanu yi, mägwo wu ma Sulemanu nyi mpeen. ³²Gurum Nineva par gä mē yigil par bit sheep gäe gəme gä gurum seen nhə mæn mē nwatyit muop, nsa dok mē bat nyit wubias amuop shi wu Yunana shakbələp Naan mmuop hä, mägwo wu ma Yunana nyi npeen. ³³Mägwo gä bil til-ngong mæn nsok, dagat bə den ntugushi mou, bii den a gətal dēwar saan pee yi. ³⁴Yitgə a wus wusaan shishik. Dyin yitgə a wuret bə shishik gä saan. Də yitgə nkat a wuret mou bə shishik gä nyi nkwoo. ³⁵A waa nnyi, gä kang yi bə peewusaan gägə nwaa kwoo. ³⁶Də a kam, bə shishik gä dau a wusəsaan, gan mape nyi nkwoo mou, bə shishik gä nau gä saan kabi til-nggong wu bii saan pee nggə hä."³⁷Laa bələp lat mæn me mägwo Farisiyawa duam nyi mpe sə ləmuup, mæn Yesu mwaan gä tong. ³⁸Bələp rəng dagwo Farisiyawa nanyi nsa kat Yesu vang sar mou mæn taa a fu sə dat. ³⁹Mæn Yesu laa gänyi yen, "Gun Farisiyawa bii gu vang dangkong foon gä dangkong dāa sə mæn gu nyit dāk, gä jepe wubis ndägən. ⁴⁰Soon won nggun. Dagwo wu chin dangkong hä a nyi chin dägən mou a? ⁴¹Gu pæn bii wu ndägən hä nggurum wupya muop, bə gogot jepe dip wubəhang dat dær gu. ⁴²Lat nkaa gu Farisiyawa, nsa bii gu lap kaasə nung kompe gä nung kombii wu pätung dip, də gu takbak shi shik gä dempe Naan. A tiit gu chan shik yi mæn gu dem Naan, mæn gu chan gogot jepe zak. ⁴³Lat nkaa gu Farisiyawa, nsa gu demkop tugat ntagam ndägən ləwap mæn gu demkop gurum mē nang gun gələtuk. ⁴⁴Lat nkaa gu, nsa gun a kabi gəcher wu gurum mē naa mou mæn mē mwaan-mwaan gəkaa nsa nə mē mman hä."⁴⁵Me wusheepee nung byitət nang fumuup yen, "Wusheepee, gä laa kam bə gä agas mæn zak." ⁴⁶Yesu laa yen, "Lat nkaa gu, məsheepee gä byitət! Nsa bii gu pæn lee wutegen nggurum də gun bii gu bəm wa shi raapsargu mou. ⁴⁷Lat nkaa gu nsa gu dyak gəcher mpe məkəafung wudok mändaagu mē tuo hä. ⁴⁸Wawu gu dem mæn gu lapgädär bələng mändaagu, nsa muop mē tuo mæn gun gu dyak gəcher gəmuop. ⁴⁹A waa nnyi soon Naan laa yen, 'Gə a lep gä məkəafung gä jelep; gä mē tuang mæn mē ntuo pak muop.' ⁵⁰Naan par gä mē nang kop təgəm məkəafung a fu seen nhə; məkəafung wudok mē tuo muop dagat shiwu mē she gəyil hä, ⁵¹she shi nung Habila mwaan gä rə shi nung Zakariya wudok mē tə gəkang

ræktok gə peewuwaar hə. A laa gəgun, par gə mə nang kop muop fu seen nhə.⁵² Lat nkaa gu məsheepəe gə byitət Yahudawa nsa gu sok pas ep fulə byiman; gun gu ruo mou mən gu dən ruo shi gurum wu mə tangkop hə."⁵³ Ndangkong nanyi mən Yesu yagal nyit pee nanyi mən məbyiran muop gə Farisiyawa mə nyangbələp afe mən mə chin bəgalshik gənyi gəkaa jepe gwet, ⁵⁴muop fu ləng gwak dər mə yaa nyi yi ndəgən bələp afe.

Chapter 12

¹Muop shifu dat kam mən gurum mə wul gər mən mə bəl ba mə byak dal shak, lat mən Yesu laa gə jəpgədər muop dəng pel yen, "Gu kang suk gə yis Farisiyawa, wu a mweng hə.²Nsa məbi kwət wu mə bəmkaa wu gə ma ep mou, məbi kwət gəsok wu nə par gə mə mman mou.³A waa nnyi məbi wu gu laa nkwoo bə gə mə kələng gətəl, bii wu gu laa nciin ndəgən lə bə gə mə shak nyi gəbang.⁴A laa gəgun məshaarnə, gu yigil lugut gurum wu gə tə a dəng shishik dat mən lat mou.⁵Gə a dəlkom gu kaa gwo wu gu yagal lugut muup. Gu yigil lugut dagwo wu də ntə dəng shishik nlat bə tak nləwus. A laa gəgun, gu yigil a lugut wupinnyi.⁶Bii gə mə sarap gə jep yer paat a kobo vəl mou a? Mən Naan gə mandər me muop wa gəme mou.⁷Naan kun swoopkaagu nau. Gu yigil lugut mou. Gun a wuret mə jep yer gwet.⁸A laa gəgun, mægwo wu yong jin a nəmaan ntagam gurum, bə Laa Gurum zak par gə yogng jin a nəmuup ntagam məwong Naan muop; ⁹mægwo wu cii yong ji man an mou ntagam gurum, bə an zak par gə a cin a kam ntagam məwong Naan muop.¹⁰Mægwo nlaa bələp wubaan kaa Laa Gurum bə gə mə kon wubis gəfe, də mægwo wu laa bələp wubaan kaa Mərip Wuret bə gə mə kon wubis gəfe mou.¹¹Mə mmwaan gəgun ntagam ləwap, gə mənən gə mə kamshik bə gu weel kə ləfu wu gu laa gu bənkaasuk yi mou, ¹²nsa shide bə Mərip Wuret gə shee gun gə bii wu gu laa hə."¹³Lat mən mægwo gənaar gurum wukərgəi la gənyi yen. "Wusheep, laa gə emnəgənnə shap byilong gəkop gə an."¹⁴Yesu lap yen, "Dagwo, a wudə den an a wusheep gə gurum gekang kaa gu yi?"¹⁵Mən yen, "Gu kang gə byicaa dək dip, nsa gurum gə kat tenglang a shi byilong gəyil wu nyi gənyi gwet hə mou."¹⁶Lat mən Yesu laa me bələpkwoom gəmuop yen, "Me dagwo wuləlong kat sə gwet mmar afe, ¹⁷mən laa gəshik yen, "De gə a cin a na, an gə pee chinkəgən sə anə mou?"¹⁸Mən yen, "A man bii wu gə a cin hə. Gə a sharap mee anə wudyen mən a dyak wunan, bə a chinkəgən əksə gə gogot lee anə nnəgən.¹⁹Lat bə a laa gə san a yen, "Dagwo, sə nyi gwet mmee dər yii mbəl. Nyak sak, sə, sua, mən gə cin tookpya."²⁰Mən Naan laa gənyi yen, "Gə a wuyogor, yi gə mə mang nook gə nləpar nhə, də byilong nanyi gekwət a nung wudang ee?"²¹Mægwo wu cinkən byilong dər kaashik dat mən nyi a ləlong ntagam Naan mou, bə nyi a kam."²²Yesu laa gə jəpgədər muop yen, "A waa nnyi a laa yi gəgun, gu weel gə kaasuk mou—bii wu gu sə, gə lee wu gu byang nsuk.²³Nsa tenglang wu maa sə, shishik a wu maa byaat.²⁴Gu naa shi yer muop, bii mə kop sə də mə dyip yi mou. Muop gə mee gə par mou, mən Naan bii sə gə muop. Gun a wu maa yer!"²⁵De a wudə nweel bə del bit muut gəfe yi?"²⁶Də gu boot fu cin bii wutil nanyi mou, bə gu weel gə gəshang a mpe me?"²⁷Gu naa shi pel wung wu bii mə fyar hə. Gə mə cin bəlang də mə bat shak yi mou. Mən a laa gəgun, wa Sulemanu byang byaat wuret kabi pel gəmuop mou.²⁸Də Naan nruan lee wuret nwung wu bii nyi cinyi bə dər fii mən də byal wus gə nyi dat, bə shee a shi me mpən lee nggun mou yi? Pən-naduk agu kat!"²⁹Naa yong gu weel kaa bii wu gu sə gə bii wu gu sua.³⁰Gurum gəyil dau muop fu tang jepe nanyi, Ndaa gu man nkwt gu tangkop.³¹Gu tang yil-long gəfe bə Naan pən gogot jepe muop nhə nau nggun.³²Gu yigil lugut mou nsa Ndaagu dēmpkop pən yil-long nanyi nggun.³³Gu sarap gə byilong agu mən gu pən wupya muop. Gu cin bangshagal wu nə gə ndam, gu cinkən byilong agu gəbətəng gəpe wu gə latlat mou hə, peewu wat gə wulduk gə nyi mou, mən dəfat gə aar mou.³⁴Nsa peewu byilong age nnəgən bə engə gəkwət a nnəgən.³⁵Gu dyan teng buən gu bəlbəl, mən gu ləng wus shi til-ngong agu, ³⁶mən gu tugat kabi muop wu fu kang wawul wupinlə gəmuop gəpe gya mat hə, də waaji nkwa fulə bə mə ep nnyi bər.³⁷Wuret lang-nkaa frang wu wupinlə waaji kat muop mmeen. A laa naduk gəgun, gə bugat buenshik shi zau gə byaat afe, mən nlaa gəmuop mə tugat mpe sə, bə ji pən sə mmuop.³⁸Də wupinlə nanyi nwawul kwət a nləpar oh, kwət a nkanggəbit oh, mən nkat muop mmeen, bə frang muop nanyi a wu kumsal.³⁹Gu man nkwt də wupinlə mman shii wu wat gə wul bə nyit nyi rə nlə gəfe mou.⁴⁰Gu tugat gə engu nsa gu man shii wu Laa Gurum gə wul mou."⁴¹Bitrus yen, "Miskagam, gə fu laa bələpkwoom nhə a gə mən dat a, a gə gurum dip yi?"⁴²Yesu laa yen, "A wudə a wudəan ndung dər bəl mən nyi a wusəsson wu də wupinlə afe nkaa gogot frang muop dēwar pən sə yi mmuop gəshii wu gə tangkop yi?"⁴³Wuret lang-nkaa frang nanyi kan wupinlə gəfe waaji kat nyi fu cin kam.⁴⁴A laa naduk gəgun, gə den nyi nkaa byilong gəfe dip.⁴⁵Də frang nanyi nlaa gəshik n-yen, "Wupinlə anə nhə nungdəm dogol," mən taa fu nas mənye muup daas gə surəp, mən sə mən sua bə gəl, ⁴⁶bə wupinlə afe gə waa nwul par bit wu nyi den en gəkaa mou, gə shii wu nyi man mou, bə waaji tədəgən muup, man bə tak nyi shibət gurum wu mə dyambəl mou hə.⁴⁷Frang wu man bii wu wupinlə gəfe gə tangkop mən nyang cin bə gə lap nas gwet.⁴⁸Wudung man bii wu wupinlə gəfe gə tangkop mou mən cin wubis bə gə lap nas lee. Mægwo wu lap məbi gwet bə gə mə tangkop bii gwet fumuup, mægwo wu mə nyit bii gwet nsarmuup bə gə mə nang bii zak gwet fumuup.⁴⁹A wul a mpe dək wus gəyil, a caa mang dyin nkwt fu lap gwe.⁵⁰An gə kənpe wu gu mə kən an ashik, mən took nə dam badən də a nyi par gə waa nrə!"⁵¹Gu dye nkwt a wul a gə tugatcagap gəyil a? Hayəu, a laa gəgun, a wul a gə kwapshak.⁵²Nsa nlat bə gurum paat nlə bə mə kwapdəgənsak—gurum kun gə mə nyangyit gurum vəl, muop wu vəl hə gə mə nyangyit muop wu kun.⁵³Ndaa gə nyangyit laamuup, laa gə nyangyit ndamuup; nəgən gə nyangyit reepdə, reep gə nyangyit nəgəndə; nəgənmat gə nyangyit mat laadə, matlaa gə nyangyit nəgənmisdə."⁵⁴Yesu dok fu gə gurum wukərgəi zak yen, "Bii gu naa

ligin fu yagal nggan-fuusrə bə gu yong, 'fan ya gə lai', mən bii waa naduk. ⁵⁵Bii gu naa kogom ntong gan-wang nkaa yi bə bii gu yong, 'fuus ya gə baan', mən bii waa naduk. ⁵⁶Gun a mweng, gu man kaggəyit jepe gəyil gə gəbətəng, mən a me dən man kaggəyit jepe wu gədes hə shi gu yi? ⁵⁷A na gu mangəyit bii wukər mou yi? ⁵⁸Də gun gəwar mwaaan ntagam wusheep gə wunyangyitgu bə gu gapdər gu laa dāgat yong ba ndəl gə mmwaaan ntagam wusheep, mən wusheep mpən gə nsar dogari mən dogari nden gə nləbal. ⁵⁹A laa gəgun dāgat nə gu kwat shagal nanyi dau mou bə gu fwat mou."

Chapter 13

¹Shide mæn pak gurum mə laa bələp dər muup kə Galili muop wu Bilatus roop tægəm amuop gə byitok amuop hə.
²Yesu lap fumuop yong, "Gu naa gu kat gurum Galili muop nanyi dok mə cin a wubis maa gogot gurum nsa mə sua tægerchiin kam a?"³A laa gægün, a kam mou. Də gu bat gu nyit wubias gəgu mou bə gu lat baan a kam hə.⁴Kabi gurum wu sarkaapogokun wudok mələng Siluwam pəttaa kaa muop mæn tuo muop, gu dʸe bə gu kat a wubias gəmuop maa nung gurum Urishalima dip a?"⁵A laa gægün, a kam mou. Nyang nə gu bat gu nyit wubias gəgu mou bə gu lat baan a kam hə.⁶Yesu laa bələpkwoom yen, "Məgwo nyi gə täng wut gənaar mar gənyi mæn wul ji tang jeptäng nanyi mæn kat mou.⁷Dagwo nanyi laa dər wukangkaa täng nanyi yong, 'Gə naa, yii kun an fu tang jeptäng nhə mæn a kat mou. Gap nyi gə bə gənyi. Gə mə nyit nyi ndar mmār a mpe me?"⁸Wukangkaa mar nanyi yen, 'Nyi nyi n-an dər yii gəme də a yaa tanggoon yi nbədar mæn a dək fəp.⁹Cigirsatnyi mæn nsaṃ jep bə lat; də nsaṃ jep mou bə gə gap gə tak."¹⁰Yesu dok nyi fu sheepee ndəgən me ləwap par Bitnyak.¹¹Mæn me namat nnəgən wu cin yii sarkaapogokun gə dawmam wu kut nyi. Namat nanyi goon, mæn boot mwaan zagat mou.¹²Yesu naa mæn yong nyi mæn yen, "Namat, mə pət gə yi nfu gok gə yi."¹³Lang sar muop gəkaa namat nanyi mæn, gə laa mou mæn namat yagal dar mæn pənyoon nNaan.¹⁴Mæn bət wunaa kə ləwap nanyi yal gə Yesu nsa dək gurum par Bitnyak. Mæn laa gə gurum wukərgəi yong, "Gun gə bit peemə dər bələng. Gu jya dəwar mə dək gun yi, gu jya par Bitnyak mou."¹⁵Yesu lap fumuop yen, "Mweng muop! Bii gu tagat gui gə nəng gəgu mwaan gu dʸan shi kəgəl mæn gu pən am mmuop par Bitnyak mou a?"¹⁶A kam zak Shetan bugat reep Ibrahim nhə gə yii sarkaapogokun, bə dōng dʸin mə nwut nyi par Bitnyak mou a?"¹⁷Laa kam mæn kaawaat yaa mənəyang nyi mæn gurum wukərgəi mə cin tookpya gə bii wu nyi cin hə.¹⁸Lat mæn Yesu yen, "De yillong Naan a kabi me hə yi; gə a kək nyi a kang a gə me?"¹⁹Nyi a kabi wu ək mostat wu me dagwo mang tak gənaar mar gənyi, lat mæn fyər waa täng wuyoon, mæn yer gətäng mə kat pee ləng lə shi sarmuup."²⁰Lat mæn bən yen, "De a kək yillong Naan a kang a gə me?"²¹A kabi yis wu namat mang roop gə gonggo aas kun mæn yagal haan gənaar aas nanyi."²²Yesu gəwar Urishalima mæn mwaan shi gəfər dədyak-dədyak mæn shee muop.²³Me məgwo laa gənyi yong, "Miskagam, gurum a til dat gə mə kat angkaa a?" Mæn laa gə muop yong,²⁴"Gu zwat dəwar gu ruo yi nfulə wufəfogor, nsa, a laa gægün gurum gwet gə mə tangkop ruo mæn gə mə boot mou."²⁵Də wupinlə n-yagal gwe mbal fulə mæn gu dʸam gəbāng gu kwak fulə nanyi yi gu yen, 'Miskagam, Miskagam, nook mæn mə dʸiləng ndəgən.' Nyi gə lap n-yong, 'A man gun mou, a man peewu gun tugat nnəgən mou.'²⁶Lat bə gu yong, 'Dok mə sə, mə sua ntagam gə, mæn gə sheepee gəkāng lə gəmu.'²⁷Lat bə lap yong, 'A man gun mou, a man peewu gu tugat gu wul yi mou. Yigil gu nyit an, gun mə can wubias.'²⁸Par gu naa Ibrahim, gə Ishaku gə Yakubu gə məkaafung ndəgən yillong Naan, də mə cen gun, bə gu wal ba gu arap fugu.²⁹Gurum par gə mə tugat nggan-fuuska, gə gan-fuusrə gə gan-gəpang gə gan-wang jya mə ntugat mə nsəsə ndəgən yillong Naan.³⁰Gu man muop wu gədar gə mə wak wu ntagam, muop wu ntagam gə mə wak wu gədar."³¹Lee dat mæn pak Farisiyawa mə jya mæn mə yong, "Yagal gə nyit peen, nsa Hirudus fu tang gə dər tə."³²Yesu yong, "Mwaan gu laa gə aslaar nanyi gu yong, 'An fu cen damwam mæn an fu dək gurum cinyi gə dədaar, par bit wukun bə a waa a rə mpee gənə.'³³Nau kam, a lengwaar gə a cin bələng cinyi, gə dədaar, gə pətbit, nsa gə bii gə mə tə wukaafung nə nkwət a nUrishalima mou."³⁴Urishalima, Urishalima, wu tuo məkaafung mæn zwam gurum wu mə lep gə muop nnyi shi pang. A demkop a wagar jepyi kabi wu nəgənkoo bii wagar jepdə n-agaldə, mæn yi dem mou.³⁵Naa, mə tak lə yi waa kop. A laa gə yi, she yi naa an zak mou, də a par bit wu gə yi yong, 'Wuret lang-nkaa gwo wu wul ndəgən səm Miskagam.'"

Chapter 14

¹Par me Bitynak mən mwaan yaa nlə me mægwo Farisiyawa mpe səsə, mən gurum mə ləngyit naa nyi yi. ²Lat mən kat me dagwo nyi nnəgən gə gwang. ³Mən Yesu nang fu kogorong byitət nung Yahudawa gə Farisiyawa yong, "Mə ndak mægwo par Bitnyak bə dōng a, dōng mou yi?" ⁴Mən mə dōk kot. Lat mən Yesu yaa sar dagwo nanyi mən dək nyi. ⁵Mən laa gə muop yen, "A wuda gənaar gu də laa muop ko nəng afe mpəttāa ndəgən dung am par Bitnyak bə mang bər mou yi?" ⁶Mən mə boot mpe lap ləfu nanyi mou. ⁷Yesu naa dat kat gurum muop wu mə dwam muop hə mə tang pətugat wuret mən laa me bələp-kwoom gəmuop yen, ⁸"Də mægwo ndwam gə mpe byisə bə mwaan gə tong gə pee tugat mənən mou, nook kot mə dwam mægwo wu ma gə zak nnəgən. ⁹Gurum wu dwam gun nau vəl ji nwul mən nlaa gəgə n-yen 'Pən pee ndagwo nhə', bə kaa gə waat gə waa lap kə pətong wulee. ¹⁰Də mə ndwam gə bə mwaan gə tong gə pee wulee, nook dagwo wu dwam gun nwul bə laa gəgə yong 'Shaarnə, yagal gə tong gə pee wugagam.' A nyi bə gə kat pənmaa ntagam gurum wu mə tugatdōk gəpe gəme gəgə hə. ¹¹Nsa mægwo wu mang kaashik bə gə mə sam nyi, mægwo wu sam gə kaashik bə gə mə mang nyi nlang. ¹²Yesu cin laa gə dagwo wu dwam nyi yong, "Də gə ba dər dwam gurum mpe byisə, bə gə dwam a məshaargə gə məjepnang gə məmyaagə, gə tələnglə agə dat mou, nsa muop zak par gə mə dwam gə bə mə kwatkop. ¹³Də gə cin byisə bə gə yong wupəpyaa muop gə wukəgəl, gə wukut, gə wuvagam, ¹⁴bə Naan gə lang wuret kaa gə nsa muop gə mə boot fu kwat gə mou. Nlat bə gə kat kopgəshiigə par bit yigil ntugun nung gurum wukər muop. ¹⁵Lat mən nde muop wu tongdōk fu sə gəpe gəme gə Yesu kələng bələp nanyi mən laa gənyī yong, "Wuret lang-nkaa gwo wu par gə sə nawe nnəgən yillong!" ¹⁶Mən Yesu laa gənyī yong, "Me mægwo dōk cirak sə gwet mən dwam gurum gak. ¹⁷Shiwu mə cirak sə nanyi lat mən lep frang gəfe mwaan gə laa gə muop wudok dwam muop hə yong 'Gu jya nsa sə nanyi nung gwe.' ¹⁸Mən mə ləngfu nkwət gə du wul mou. Dagwo wu pel laa yong, 'A seet mar, mwaan gə a naa a lengwaar. Kambok a langfu nəmaan. ¹⁹Nde yong, 'A sarap nəng paat mpe mar, an dər mwaan gə katshii muop. Kambok a langfu nəmaan.' ²⁰Nde dagwo yong, 'A lap mat; gə a boot mpe wul mou.' ²¹Frang nanyi waa gə laa gə wupilə afe. Mən dəfil mang wupinlə nanyi mən laa gə frang afe yen, 'Pət bər gə mwaan gə war gəkəng lə gə war kaam mən gə yong wupəpya, muop gə wukut, gə wuvagam gə wukəgəl muop.' ²²Frang nanyi yong 'Miskagam, a cin bii wu gə laa hə mən pee bən kutnyi gwet. ²³Wupinlə nanyi laa gə frang yong, 'Mwaan gəwar kaam mən gə laa gə gurum dip mə wul a lengwaar, dəpin lə nanyi gam yi. ²⁴A laa gəgə, muop wudok a dwam pel hə, me muop gə cam sə gənə mou.' ²⁵Gurum wukərgəi dōk mə mwaan gəder muop, mən bat laa gə muop yong, ²⁶"Mægwo wu wul dər nə mən nnyang ndaamuop, gə nəgənmuop, gə matmuop gə jepmuop, gə məjepnəgən muop daas gə surəp gə tenglang gəfe mou bə gə kwət a lagədərnə mou. ²⁷Mægwo wu mang shepbeel gəfe lang gədərnə mou bə gə kwət a lagədərnə mou. ²⁸A wuda gənaar gu mba dər d̄yik məlang bə tong kun shagal gəfe d̄əng, dəpin man nkwət yong gə lat kəgət mou yi? ²⁹Nyang nkwət kam mou bə mbuət kugur mən ba nd̄yik lat mou bə muop wu mə naa hə gə mə zhal nyi ³⁰mə yong 'Gu naa dagwo wu buət kugur lə mən ma nyi nd̄yik lat. ³¹A long me wuda gə kot dər mwaan lek gə nde long bə tong d̄əng nang bələp nkwət nyi wu gə daas kam sar gə boot lek long wu gə daas kam yagurum mou yi? ³²Də nkat gə ji boot mou bə lep gurum mwaan mə gapdər məlek̄d̄yel gəyil nde mə kutnyi njong mə tang tugatcagap. ³³Gun zak a kam, mægwo nnyit byilong gəfe dau mou bə gə kot a lagədərnə mou. ³⁴Kəgən a bii wuret, də shang gəfe nlat bə a me gə bat nyi waa kəgən shizak yi? ³⁵Nyi a bii kyen yil, də kot yi a tung fəp mou. Gə mə kon a kon dat. Mægwo nkwət gə kom, bə kələng."

Chapter 15

¹Mə lap gəndung muop gə gogot məcan wubis mə mwaan dər Yesu dəwar mə kələng nyi yi. ²Farisiyawa muop gə mə byiran mə gwakshik mə yen "Dagwo nhə bii lap gurum wu can wubis mən səsə gəpə gəme gəmuop." ³Yesu laa bələpkwoom gəmuop yen, ⁴"A wuda gənaar gu wu nyi gə təm yagurumpaāt mən gəme nlan bə nyit təm muop wu yagurumfeer gəfu sarkaapogofar ngəgər mən mwaan gə tang gəme wu lan hə mou yi? ⁵Də nkat bə mang səm gətook mən cin tookpɣa. ⁶Waaji nwul gəpang bə yong məshaarmuop gə tələnglə mən laa gə moup yen, "Gu cin tookpɣa gu lap an yi nsa a kat təm gənə wudok lan hə." ⁷A laa gəgun a kam shi tookpɣa gə kwət gəbətəng kaa wucin wubis gəme wu bat nyit wubis ma gurum wu yagurumfeer gəfu sarkaapokofar ndung muop a wukər wu mə mbat mou mə a dəs dat hə. ⁸De namat nkwt gə wu əkshagal sar mən gəme nlan bə lang til-ngong dēpin tang yi mou yi? ⁹Də nkat bə yong məshaarmuop gə tələnglə gəfə mən yen, "Gu cin tookpɣa gu lap an yi nsa a kat shagal gənə wudok lan hə." ¹⁰A laa gəgun took məwong Naan muop gə pɣa nsa mægwo gəme wu bat nyit wubis hə." ¹¹Lat mən Yesu laa yen "Me dagwo nyi gə jepdaas vəl, ¹²mən laa wucom laadər ndaamuop yen, 'Ndaa, pən byilong wu a nəmaan hə n-an.' Mən ndaamuop shap byilong afe gəkang muop. ¹³Zaa ba jong mou, mən laa wucom nanyi təl jepe gənyi dau mən mwaan yaa mme gəyil jongjong, mən mwaan gə tar byilong gəfə nnəgən dwet. ¹⁴Shiwu wu tə jepe lat dip mən gəzəm wubis taa gəyil nanyi, mən rə ndəgən weel. ¹⁵Mən mwaan gə pən kaashik mme laayil wu dən nyi a wu pən sə nzeng muop. ¹⁶Tookpɣa gə fis wu kat gə sə hə nsa mægwo dok gə pən məbi nnyi mou. ¹⁷Shiwu endye wawul mən laa dərshik yen, 'Frang ndaanə muop a dāng wu bii mə səsə ba mak muop, dē an dər muut gə blak mpeen yi! ¹⁸Gə a yagal a waa dər ndaanə waaji a yen "Ndaa, a cin bii wubis ntagam Naan, mən cin wubis ntagam gə. ¹⁹Dong d̄yin mə n-yong an shi laagə mou; mang an kabi frang gəgə hə." ²⁰Lat mən yagal waa dər ndaamuop. Dok kutnyi njong mən ndaamuop naa, mən naachigir gəfə, mən yak gəsə mwaan gə ogom nyi bəlem nyi. ²¹Mən lalaa naye yen, 'Ndaa, a cin wubis ntagam Naan, mən a cin wubis ntagam gə. Dong d̄yin mə n-yong an shi laagə mou.' ²²Ndaa nanyi laa gə frang gəfə muop yen, 'Bər gu jya gə byaat wuret maa gogot hə, gu byang nshik muop, gu byang shagalbərəm shi sarmuop, gu byang kogop shi kwakmuop. ²³Nlat bə gu yaa laanəng wujet mən fu kəgər hə gu tə. 'Dagat mə cin byisə yi. ²⁴Nsa laanə dok muut, mən yi nkagam gədes hə. Dok lan mən mə kat nyi.' Lat mən mə cin byisə. ²⁵Laamuop wumiskagam dok wakot gə nungmar. Wawul dukduk gə gəpang mən kələng see gə gya. ²⁶Mən yong me frang mən nang fumuop. ²⁷Frang nanyi laa gənyi yen, 'Emnəgəngə wawul mən ndaagu tə laanəng wujet mən fu kəgər hə, nsa kat wawul cagap.' ²⁸Tuup laamuop wumiskagam lee mən nyang rə nlə, mən ndaamuop pət duak nyi. ²⁹Mən laa wumiskagam nanyi laa dər ndaamuop yen, 'Gə naa, yii mbəl an fu bələng nggə, jet a damtook gə mou. Nau gə kam, jet gə pən wa la ək n-an dēpin mə cin tookpɣa yi gə məshaarnə mou, ³⁰də a laagə wujet wakot gə dam byilong agə gəkaa napagar muop wawul mən gə tə laa nəng wujet mən fu kəgər hə nnyi. ³¹Ndaamuop laa gənyi yen, "Laanə, gə jet zəm shibətnə, jepe wu a nəmaan dip a nəmak. ³²Dong d̄yin mə cin byisə gə tookpɣa, nsa emnəgəngə nhə dok muut, mən nyi nkagam gədes hə; dok lan mən ba mə kat"

Chapter 16

¹Yesu laa zak dər jəpgədərmuup yen, "Me dagwo wuləlong dok nyi gə wudəanpe, mən gurum mə yakdang dər dagwo nanyi gətap wudəanpe nanyi fu cindəgəl gə byilong gəfe. ²Lat mən dagwo nanyi yong nyi laa dər muup yen 'A fu kələng a me kam kaagə ye? Gə rangshii bəlang dāanpe agə gə pən an, nsa yong gə tong a wudəan byilong anə zak mou.' ³Wudəanpe nanyi laa dər shik yen, "De gə a cin me shiwu wupinlə gənə gəwar dūan bəlang dāanpe funə yi? An gə bəl mpe mar mou, mən waatkaa gə nyit an mpe dāng mou. ⁴A man byicin dēpin mən nshang an mbəlang bə gurum mə lap an ləmoup. ⁵Lat mən wudəanpe nanyi yong muop wu gə kaat wupinlə hə. Mən nang fu wupel yen, 'Gə gə kaat wupinlə anə a dāng e?' ⁶Dagwo lap yen, 'Tuu muər paat yagurumpaāt.' Laa dər muup yen, 'Lap klabyiran, tong bər mən gə ran yagurumvəl gəfu sar.' ⁷Lat mən laa gə nde yen, 'Gə gə kaat a dāng yi? Mən dagwo lap yen, beng alkama dāa gəme.' Mən laa gənyi yen, 'Gə lap klabbyiran, mən gə ran yagurumfeer. ⁸Wupinlə təgər wudəanpe wulələng nanyi nsa cin en. Nsa jep gəyil gədes hə ndəgən jepe wu gə mə can gə gurum gəmuop hə, mə en ma jep peewusaan. ⁹A laa gəgun, gu yak shaar dər kaasuk gəwar shagal wu a bii wukər mou hə, dēpin shagal nanyi nlat, bə mə lap gun gə pee tugat wu gəgwoo. ¹⁰Məgwo wu dərbaal ndəgən bii wu til bə gə dərbaal ndəgən bii wu gwet, məgwo wudidam ndəgən bii wu til bə gə kwət a wudidam ndəgən bii wu gwet. ¹¹Dyin gə boot mpe yaa shagal wudidam mou, bə a wudə gə pən byilong naduk nggə yi? ¹²Dyin jet gə boot yaa shagal məgwo mou, bə a wudə gə pən shagal wu a nəmak nggə yi? ¹³Frang gəme gə boot mpe cin bəlang nməpyanlə vəl mou, nsa dāgat nnyangyit nde dē ndem nde mou, bə pənshik nməgwo gəme dē takbəl shi nde. Gə boot mpe cin bəlang nNaan gə byilong dau mou. ¹⁴Mən Farisiyawa wudok muop a wudem shagal mə kələng kam mən mə zhal nyi. ¹⁵Laa gə muop yen, "Bii gu fwat gə kaasuk ntagam gurum, dē Naan a wuman bəzung gu. Bii wu a wuret n-yit gurum a nyi a wuret n-yit Naan mou. ¹⁶Byiyil nung byitət gə nung Məkaafung dok muop nəgən gwe she Yahaya wul. She shi nanyi mən mə shakbələp yillong Naan, mən ko wudang fu zwat dər rə nnəgən gə bangsang. ¹⁷Mən a ne dat yi, gəbətəng gə gəyil gə mə bəs nlat mma wu me ək byitət nlat baan. ¹⁸Məgwo wu tədyik gə mat muop mən nlap nde bə cin a bwaar, məgwo wu lap namat wu mis muop tədyik afe hə bə nyi a fu bwaar dat gənyi. ¹⁹Dok me dagwo wuləlong wu bii gə byang byaat wuret nung long mən bii myaar shik gə byilong gənyi. ²⁰Me məgwo wu gə dāngdāng, səm muop a Lazarus bii tongdōk fukərang afe, shishikmuup, a shel dip, ²¹mən bii tangkop ji sə kwarsə wu fwatdək nsar dagwo wuləlong nanyi. As muop bii jya mə bləm shel gəfe. ²²Bit waarə wudangdāng nanyi muut mən məwong mə mang mwaan shibət Ibrahim gənyi. Dagwo wuləlong nanyi zak muut mən mə wum nyi, ²³mən rə nləwus, nyi ndəgən muultaa mən ep yitmuup mən naa Ibrahim njong gə Lazarus shibətmuup. ²⁴Mən epdəgəl yong, 'Ndaa Ibrahim, gə naacigir kaanə mən gə lep Lazarus, dēpin bāng longsar muop yi n-am mən tak gə liisnə, nsa an ndəgən muutlaa ndəgən wus nhə. ²⁵Mən Ibrahim yen, 'Laanə, bə gə dye shiwu dok gə gəyil dok gə kat jepe wuret, wa Lazarus a kat jepe wubias. Mən gədes hə muop fu zwaan nyi mpeen, de gə ndəgən muutlaa. ²⁶Nau gə kam, memə kool wu gagam dēndōk gəkang mu gəgun, ya ba məgwo ngapdēl mpeen mmwaan dərgu, ko məgwo ngapdēl gəpe gu nwaaji dərmu. ²⁷Dagwo wuləlong nanyi laa yen, 'A dāng gə, ndaa Ibrahim, dēpin gə lep nyi lə ndaanə —²⁸nsar an gə məjepnəgən paat—dewar nyi mwaan gə dəlkom muop ya ba wakjya mə nruo gəpe muutlaa nhə. ²⁹Mən Ibrahim yen, 'Muop gə byiyil Musa gə nung məkaafung; dāgat muop kələng muop yi'. ³⁰Dagwo wuləlong nanyi lap yen 'A kam mou, ndaa Ibrahim, dyin məgwo ntong dər mēdidəm mmwaan dərmuop bə mə bat.' ³¹Mən Ibrahim laa gənyi yen, 'Ba dāgat nə mə nkələng byiyil Musa gə nung məkaafung mou, bə wa məgwo n-yagal gənaar mēdidəm bə gə mə kələng nyi mou.'"

Chapter 17

¹Yesu laa dər jəpgədərmuup yen, "Jepe wu gə saa mən mə can wubis gə kwət a lengwaar, də a gwo wu tang muop wul gənyi, lat-nkaa muup! ²Dyin mə mbugat wa pang fiin ntak nttookmuup mən mə ntak nyi ndəgən cip, bə a wuret maa wu saa me jep wudyen nhə pal. ³Kang kə suk. Dyin emnang ncin wubis, bə gə byaal nyi, dyin mbat ncin wuret bə gə kon wubis afe. ⁴Dyin ncin wubis nggə pogovəl mbit gəme, mən waaji nduak gə kaa pogovəl n-yən ji bat, bə gə kon wubis afe!" ⁵Jeplep mə laa dər Miskagam mə yen, "Pən pən-naduk wu maa ndung mmən." ⁶MəN Miskagam yen, "Dyin gu kwət gə pən-naduk wa kabi wu-ək mostaad bə gu boot laa dər təng durimi, nhə gu yen 'Pət gə tugus yi mwaan yi kaashik ndəgən cip,' bə təng nanyi kələng dəgəlgu. ⁷A me gu wumenang, nkwət gə frang fu mar ko tap təm nnyi mən frang nanyi nwawul gə nungmar bə laa dər muup yən 'Waaji gə tong bər gə səsə he'? ⁸Gə laa n-yən, 'Cet məbi n-an a sə mən gə bugat zau gə kang an, a sə mən a sua nlat bə she gə sə mən gə sua mou a'? ⁹Gə dəkyil nfrang nsa cin bii wu mə laa gə nyi a? ¹⁰Gun zak a kam, dyin gu cin bii wu laa gəgun bə gu yen, 'Mən a frang dat, mak wu dyin gə pyap mən mou. Mə can a bələng amu dat.'" ¹¹Shiwu Yesu gəwar mwaan Urishalima mən met war gəkang Samariya gə Galili. ¹²Nyi fu rə dat me mape mən təlogom muop sar mə kang nyi. Mə dyaam njong gənyi ¹³mən mə ap dəgəldu bəlbəlbə mə yen, "Miskagam Yesu, naacigir kaa mu." ¹⁴Yesu naa muop mən laa gə muop yen, "Mwaan gu nyin kaasuk dər mēndaawang." Muop mmwaan dat mən logom amuop lat. ¹⁵Nde muop naa kat gok gənyi lat mən bə gə gənook waa gə pənyoon nNaan gə dəgəl bəlbəlbə. ¹⁶Zən ntagam Yesu mən dəkyil nnyi. Nyi dok a gurum Samariya. ¹⁷Lat mən Yesu yen, "Kan dok mə dək gurum a sar mou mə? De gogot wu pogofaar muop a ne? ¹⁸Kan gəshang wakjya mə pənyoon nNaan mou də wujong nhə dat mə? ¹⁹Mən laa dər dagwo nanyi yen, "Yagal gə waa. Pən-naduk agə bar gə." ²⁰Gurum Farisiyawa mə nang bit wul yillong Naan fumuup mən Yesu laa dər muop yen, "Yillong Naan gə wul a shi lə-en mou. ²¹Dagat bə mə yen, 'Gu naa, nyi mpeen dukduk' ko 'Nyi mpeen njong' mou. Nsa yillong Naan nyi gənaargu." ²²Mən laa dər jəpgədər yen, "Bit mə kwət nwakwul wu par gu caa mang gu naa me bit Laa gurum, mə gu kat gu na mou. ²³Nlat bə mə la dər gu mə yen, 'Gu naa mpeen njong! Gu naa mpeen dukduk!' Nkwət kam bə gu fat mou, gu suo gəsə gədər muop mou, ²⁴nsa kabi namələp wu bii n-yagal bə saanpe fukwang gəme mwaan gə lang shi nde hə, bit wul La Gurum par gə kwət a kam hə. ²⁵De par gə sua a təgər ciin jepe mbəl dāng mən seen wu gədes hə mə nnyang nyi. ²⁶Kabi wu dok taa gəshii Nuhu hə, yong gə kwət a kam zak gəshii Laa Gurum. ²⁷Dok gurum fu sə gə sua, muop fu lap surəp, muop fu mwaan dyak, waa gə rə par bit wu Nuhu rə ndəgən cii hə. Mən am pət mən tuo muop dip. ²⁸Dok a kam gəshii Lot. Dok muop fu sə muop fu sua, muop fu sarap muop fu sarap gə lee, muop fu kop sə muo fu dyak lə. ²⁹Mən par bit wu Lot pət nyit gəyil Sodom mən wus gə wuspya lai kabi fan gəbətəng hə, mən tuo muop dip. ³⁰Gə kwət a kam par wu gə mə nyin Laa Gurum hə. ³¹Par bit nanyi, gu nyit məgwo wu nyi gədap lə sam mpe mang məbi wuret nlə mou; gu nyit məgwo wu waakwət gənungmar nwawul gəpang mou. ³²Gu dya mat Lot. ³³Məgwo wu tangkop cinkən tenglang afe bə gə kyem, məgwo wu nyit tenglang afe kyem bə gə angkaa muop. ³⁴A laa gəgun, ndəgən ləpar nanyi gurum gə mə kwət vəl gə pəteer. Gə mə mang gəme, mən mə nnyit nde. ³⁵Surəp gə mə kwət vəl fu ees fiin gəshak. Gə mə mang gəme, mən mə nnyit nde." ³⁶■ ³⁷Mə nang fumuup mə yen, "Ane kam yi Miskagam?" mən laa gə muop yen "Pee wu kum lua nnəgən bə nkyaa gə mə kwət a nnəgən."

Chapter 18

¹Lat mən laa bələpkwoom gə muop dəpin mə dāngnaan yi veet mən kwak muop nwaam mou, ²yen, "Me wusheep dok nyi mme gəfər, nyi dok gə yagal lugut Naan mou, mən gə pənmaa gurum mou. ³Me matkaa dok nyi gəfər nanyi, bii jya dər ji yong, 'Rə gə कांगmu gə wukasə depin a kat shik yi'. ⁴Nungdəm jet dagwo nanyi dem mou, pogot dat mən laa dərshik yen, 'An wagap de a wu yagallugut Naan ko a pənmaa nggurum mou, ⁵nau gə kam nsa matkaa nhə weel an fyer, a gə a təpət muop nkat shik yi, ya ba nwul shibit-shibit mən ndən pəsnook shinə." ⁶Lat mən Miskagam yen, "Gu kələng bii wu wusheep wu nynag kwət a wukər hə laa ko? ⁷De Naan gə pən shik nggurum afe wu gə mə eer dər muop nfuus gə ləpar mo? Gə cin daaye gə muop a? ⁸A laa gəgun gə pən shik mmuop bər. A gə kam de Laa Gurum par nwul bə kat pən-naduk gəyil a?" ⁹Lat mən laa bələpkwoom ndung zak dər gurum wu mə dʸe mə kat dun a wukər mən mə ləbak si gogot gurum hə, yen, ¹⁰"Daas vəl mə mwaan nləwap wuyoon dəpin mə dāngnaan yi. Nde a gurum Farisiyawa de nde a wulap gəndung. ¹¹Gurum Farisiyawa yaa kə dāngnaan nanyi mən laa bələp a kə kaashik yen, 'Naan, a dəkyil a naa gə yi nsa an a kabi gogot gurum—kuləp, gurum wubaan, muop wuturəp gə surəp gurum—ko kabi dagwo wulap gəndung nhə mou. ¹²Bii a sənfu nə kaa vəl ndəgən shiimuos gəme. Bii a kwat kaasə gəkaa jepe wu a kat hə dip." ¹³De wulap gəndung dardok nsəng, ep wa yitnyi naa gəbətəng yi mou, de gə zəm a kaa dat, nyi fu yen, 'Naan, naacigir anə, an a wu cin wubis.' ¹⁴A laa gəgun, dagwo nhə waa gəpang a gurum wukər maa nde, nsa məgwo wu pənyoon nkaashik bə gə mə sam nyi, de a məgwo wu sam gə kaashik bə gə mə pənyoon nnyi. ¹⁵Gurum zak dok muop fu jya gə jep muop wudʸen dər muop dəpin nyi bʷam muop yi. Shiwu jepgədər mə naa mən mə bʷaal muop. ¹⁶Mən Yesu yong muop dərshik mən yen, "Gu nyit jep wudʸen mə jya dər nə, gu dən shi muop mou. Nsa yillong Naan a nung gurum kabi muop hə. ¹⁷A laa naduk gəgun, məgwo wu lap yillong Naan kabi laa wucom nhə mou bə gə kat war rə nnəgən mou." ¹⁸Me long nang fumup yen, "Wusheepee wuret, gə a cin a me dəpin a kat tenglang gəgwoo ye?" ¹⁹Yesu laa gənyi yen, "A nsa me gə yong an shi wuret ye? Məgwo a wuret mou, de a Naan dat. ²⁰Gə man byitət muop—gə teer gə mat məgwo mou, gə tə gurum mou, gə mwaan wat mou, gə tuamshik wurum mou, pənmaa ndaagə gə nəgəngə." ²¹Long nanyi yen, "A tət jepe muop nhə gwe dip dāgat shiwu dok an a laaswaal hə." ²²Yesu kələng kam mən laa gənyi yen, "Nau kam hə məbi gəme won nggə. Sarap gə byilong agə dibbit mən gə shap ntəguk muop bə gə kat byilong gəbətəng—man bə waaji gə langgədər nə." ²³Long nanyi kələng jepe nashak mən took muop dam nogot nsa nyi dok a wuləlong. ²⁴Yesu naa kat took muop dam badən mən yen, "Gə laafu dər mələlong mə nruo yi ndəgən yillong Naan! ²⁵Nsa kulmi gə bəs nrə nfung n-yir ma gurum wuləlong wu gə rə ndəgən yillong Naan." ²⁶Gurum wu mə kələng bələp nanyi mə yen, "Nkwət a kam bə a wudang gə kat angkaa e?" ²⁷Yesu lap yen, "Jepe wu ma gurum gə ma Naan mou." ²⁸Bitrus yen, "To, mə nyit jepe amu dibbit mən mə ləngdok gədər gə." ²⁹Lat mən Yesu laa gə muop yen, "A laa naduk gəgun, məgwo gə nyit lə ko mat ko məjepnəgən ko ndaa gə nəgən ko jep nsa yillong Naan hə, ³⁰mən kopgəshii muop nwon gəyil nhə mou; gə bən nkat tenglang gəgwoo gəyil wu ntagam." ³¹Ndangkong wu təl muop wusarkaavəl hə lə shibətshik mən laa gə muop yen, "Gu naa, mə kaa mə yaa nUrushalima, jepe wu məkaafung dok mə ran gəkaa Laa Gurum hə dip yong gə mə kagat nogot. ³²Nsa gə mə pən nyi mMəjong, gə mə zhal nyi, gə mə cin kələng nyang-nyang gənyi mən tuak zeel nlə shimuup. ³³Mə mmwak nyi shi nas nlat bə mə tə nyi, ndangkong bit wukun bə bən yagal." ³⁴Dok mə mankang məbi wu nyi laa hə mou, mə sok bələp nanyi fumup, mən mə mankang jepe wu mə laa hə mou. ³⁵Yesu wulduk gə gəyil Yariko, mən me wuvugum zak tongdok fukyep war, nyi fu dāng, ³⁶dagwo nanyi kələng gurum kərgəi muop fu dʸiləng mən nang bii wu taa hə. ³⁷Mə laa gənyi nkwət a Yesu nung Nazaret nyi ndel. ³⁸Lat mən dagwo wuvugum nanyi tak dəgəl yen "Yesu, laa Dauda, naa cigir kaa nə." ³⁹Muop wudok ntagam hə mə bʷaal dagwo nanyi, mə yen gwar dōk. Mə dagwar bən tak a dəgəl dat maa wudʸin yen, "Laa Dauda, naa cigir kaa nə." ⁴⁰Yesu dər kit mən yen nua wakjya gənyi njin. Shiwu dagwo nanyi wulduk mən Yesu nang fumup yen, ⁴¹"Gə tangkop a cin a me nggə e?" Lap yen, "Miskagam, a tangkop a naape." ⁴²Yesu laa gənyi yen, "Naape dat. Pən-naduk agə bar gə." ⁴³Nnəgən dat mən naape ba yagal langgədər muop, nyi fu pənyoon nNaan. Gurum dip mə naa kam mən mə pyap Naan.

Chapter 19

¹Yesu rə gəyil Yariko mpe dɛl war yi nnəgən. ²Mən səkang gə mægwo ndung səm muup a Zaka. Nyi a long mələp gəndung mən nyi a wuləlong. ³Tangkop ji man Yesu yi mən boot naa nyi mou, nsa gurum bəl mən bən nyi wukəkəp. ⁴Lat mən yak gəsə dɛl ntagam mwaan gə kaa tɛng wufyer dewar naa nyi yi, nsa Yesu dok nyi ndel gəwar nanyi. ⁵Yesu waarə mbədər tɛng nanyi mən epkaa naa nyi mən laa gənyi yen, "Zaka, sam gətəa bər, nsa yi gə a sam a ləgə cinyi." ⁶Lat mən sam bər mən lap nyi gə tookpya. ⁷Gurum mə naa kam mən mə gwakshik dip, mə yen, "Mwaan yaa lə dagwo ndung gə can wubias." ⁸Zaka yagal dər mən laa gə Miskagam yen, "Gə naa Miskagam, gə a gap dɛgən byilong anə vəl mən a shen nde nwupya muop, dɛyin dok a vogop mægwo kaa məbi, bə gə a bəp feer a pən wupinnyi." ⁹Yesu lap fu muup yen, "Cinyi angkaa rə shi lə nhə, nsa nyi zak a laa Ibrahim. ¹⁰Nsa Laa Gurum wul a dər tang gurum wudok mə lən dɛpin angkaa muop yi." ¹¹Muop fu kəlɛng jepe nanyi wa nyi a fu bəlɛp dat gə laa yi, mən laa me bəlɛpkwoom, nsa dok nyi dukduk gə Urushalima, mən gurum mə dɛy kat yillong Naan yong gə nyin kəshik a bər. ¹²Mən laa yen, "Dok me mægwo wuyoon mwaan mme gəyil wusəng dewar mwaan mən pəs nyi yi a long man bə wawul." ¹³Mən yong frang afe muop sar mən pən əkshagal sar mmuop, mən laa gə muop yen, 'Gu cin lətuk gənyi gu naa wawul gə nə yi.' ¹⁴Mən gurum afe muop mə nyangyit muop mən mə tak lep gədər muop mə yen, 'Gə mə nyit dagwo nhə nwaa long kaa mu mou.' ¹⁵Dagwo ba lap long nanyi mən wawul, mən tak lep mə yong frang afe muop wudok shen shagal mmuop hə, dɛpin man kopgəshii wu mə kat shi glong wu mə can yi. ¹⁶Wupel ji ntagam muop, mən laa yen, 'Miskagam, əkshagal gəgə kat kopgəshii sar.' ¹⁷Dagwo laa gənyi yen, 'Ho nggə frang wukər. Nsa gə dərbaal gəkaa bii wu til, yong a pən kamshik nggə kaa gəfər sar.' ¹⁸Wuvəl waaji, mən yen, 'Miskagam, əkshagal agə kat kopgəshii paat.' ¹⁹Dagwo nanyi yen, 'Gə kamshik kaa gəfər paat.' ²⁰Nde waaji, mən laa yen, 'Miskagam, əkshagal agə nyi hə, dok a cinkən ndəgən tuən, ²¹nsa a yagal lugut gə, nsa bii gə a wudem nuən. Bii gə mang bii nə gə dən hə, mən gə dɛyip bii wu nə gə kop hə.' ²²Dagwo nanyi laa gə nyi yen, 'A sheep gə a shi bəlɛp agə, gə a frang wubətbis. Kan gə man an a wudem nuən, an gə a kok bii wu nə a dək hə, mən a dɛyip bii wu nə a kop hə. ²³A me dok dən gə dən shagal anə mbanki, dɛpin a wawul bə a kat nyi gə kopgəshii ye?' ²⁴Mən long nyi laa dər muop wu mə dɛyamdok hə yen, 'Gu lap əkshagal nanyi fumuup mən gu pən gwo wu nyi gə əkshagal sar hə.' ²⁵Mən mə laa gənyi mə yen, 'Miskagam, nyi gwə gə əkshagal sar.' ²⁶An fu laa gəgun, mægwo wu nyi gə məbi bə mə pən nde nnyi, mægwo wu nyi gə nyi mou, dɛyin nkwət gənyi wa til, bə gə mə dɛuan fumuup. ²⁷De wukasə muop nhə, muop wu mə dɛmkop a waa long kaa muop mou, gu jya gə muop mpeen mən gu tuo muop dər yit nə.' ²⁸Laa jepe muop nhə lat mən yagal ntagam, gəwar kaa yaa nUrushalima. ²⁹Wul dukduk gə Betfaji gə Betaniya, gə ləbung ndung bii mə yong shi Zaitun hə, mən lep jepgədərmuup vəl, ³⁰yen, "Gu mwaan ndəgən gəfər wu ntagam hə. Gu ruo bə gu kat laa gui wu mægwo met duk mou. Gu wut nyi mən gu jya gə nyi n-an. ³¹Mægwo nnang fugu n-yen, 'A nang gun fu wut nyi yi?' bə gu yen, 'Miskagam nyi fu tangkop muop.'" ³²Muop wu mə lep muop hə mwaan mə kat laa gui nanyi kabi wu Yesu laa dər muop hə. ³³Muop fu wut laa gui nanyi dat mən məpyannyi mə yen, 'A nsa me gun fu wut laa gui nanyi ye?' ³⁴Mə lap yen, 'Miskagam nyi fu tangkop muop.'" ³⁵Mə wak jya gənyi nYesu, mən mə swap tuən amuop gəkaa laa gui nanyi mən mə lang Yesu gədap. ³⁶Nyi fu mwaan mən mə swap tuən amuop gəwar mən dɛl gəkaa. ³⁷Dok fu wulduk gə pee wu Pang Zaitun yagal zəm hə mən jepgədərmuup kərgəi mə yigil gə tookpya mən mə pyap Naan gə dɛgəl muop bəbaal nsa bəlang wunan wu mə naa hə, ³⁸mən mə yen, "Wuret lang-nkaa long wu nyi nwul ndəgən səm Miskagam! Mang tugatcagap kwət gəbətəng mən yoon a nung Naan!" ³⁹Pak Farisiyawa gənaar gurum wukərgəi mə laa gənyi mə yen, "Wusheepee, byaal jepgədərgə." ⁴⁰Yesu lap yen, 'A laa yi gəgun, dɛ muop nhə mə ndok, bə pang muop gə mə zwam dɛgəl.'" ⁴¹Yesu wulduk gə gəfər nanyi, mən wal, ⁴²yen, "Cinyi nhə, dɛyin gu man jepe wu gə wul gə tugatcagap bə dɛyin ndong! Mən a ne dat yi, muop a wusəsok fu gu." ⁴³Nsa bit kot nwawul, wu wukasgu muop gə mə dɛyak gan nwaat gun gənyi, mə nlap gun nlə gənaar mən mə ntulang gun dedat meet. ⁴⁴Gə mə tuo gun dip gə jepgu. Gə mə nyit me pang kaa nde mou, nsa bit wu Naan mpe angkaa gu hə, dok gu naa gu man mou." ⁴⁵Yesu rə nlewap wuyoon mən bəm cen məpyan seet gə jepe, ⁴⁶mən laa gə muop yen, "Mə ran dən gwe nkwət 'Lənə yong gə kwət a pee dāngnaan,' mən gu bat nyi waa pee kuləp." ⁴⁷Lat mən Yesu fu sheepee shibit ndəgən lewap wuyoon. Məndaawang wunan gə məbyiran gə mələngtagam gurum muop mə dɛmkop tə nyi, ⁴⁸mən mə kat war mou, nsa gurum muop dau fu ləngkom grət kəlɛng nyi yi.

Chapter 20

¹Me mā bit wu Yesu nyi fu sheepee ndāgən ləwap wuyoon mən nyi fu shakbələp langship, mən mēndaawang wunan gə məbyiran gə daskagam mā jya dər muup. ²Mə laa bələp gənyi mā yen, "Laa gə mən, gə fu can jepe muop nhə a shi kamshik me? A wudang pən kamshik ndung nggə yi?" ³Lap fu muop yen, "An zak gə a nang bələp fu gu. Gu laa məbi gə an gəkaa⁴kənpe nung Yahaya. Dok tong a gəbətəng a, tong a dər gurum e?" ⁵Mən mə bagalkaa dər shak mā yen, "Də mə yen, 'Tong a gəbətəng,' bə yen, 'A waa mme dok gu pən naduk nnyi mou e?' ⁶Də mə yen, 'Tong a dər gurum,' bə gurum dip yong gə mə zwam mən shi pang, nsa mə dēm nkwət dok Yahaya a wukaafung." ⁷Lat mən mə lap yen du man pee wu tong nnəgən mou. ⁸Yesu laa gə muop yen, "An zak gə a laa kamshik wu an fu can jepe nhə gənyi mou." ⁹Laa bələpkwoom nhə gə gurum muop yen, "Me dagwo kaa təng gənaar mar afe, mən pən gurum məkagar təng mə naakaa kə shagal mən mwaaan gə tong nde gəyil wagap veet. ¹⁰Kun bit waarə mən lep frang dər məmar nanyi dēpin mə pən pak jepe mar nanyi yi nnyi. Mən məkagar təng nanyi mə nas frang nanyi mən mə cen nyi waa gə sar wufii. ¹¹Bən lep nde frang mən mə bən nas nyi, mə cinkləng gənyi mən mə cen nyi waa gə sar wufii. ¹²Bən lep wukun mən mə pəngok nnyi mən mə cen tak. ¹³Lat mən wupin mar nanyi yen, "De gə a cin a me? Gə a lep laa gədam anə. Dong bə mə pənmaa nnyi." ¹⁴"Məkagar təng nanyi mə naa laamuup dat mən mə bagalkaa dər shak mən mə yen, 'Ndung a nyi a wuteerkop. Mə tə nyi, bə byikop nanyi dē a nəmuun.' ¹⁵Mə del nyi gənaar mar fwat gənyi mən mə tə nyi. De wupin mar gə cin a me gə muop e? ¹⁶Waa ji gə tuo məkagar təng nanyi mən mpən mar nanyi nde gurum muop." Mə kələng kam mən mə yen "Gə taa kam mou!" ¹⁷Yesu lang yit naa muop yi, mən yen, "De bii wu mə ran dən nhə laa yen a me: 'Pang wu madyak lə mə nyang a nyi waa pang kugur?' ¹⁸Gurum wu pal gə pang nanyi bə gə tərəp nwaa cigit. Də pang mpəttāa kaa muup bə byagas nyi." ¹⁹A waa nsa kam mən məbyiran gə mēndaawang wunan mə tang dyin mə naa nyi gəshii nanyi, nsa mə man nkwət laa bələpkwoom nanyi a kaa du. Mən mə yigil lugat gurum muop. ²⁰Muop fu ləngyit naa nyi, mən mə lep pak gurum mwaaan mə bəng nyi, tongku a gurum wukər dēwar mə kələng məbi wubis wu gə tongpət nləfumuup yi, man bə mə yaa mwaaan ntagam gwopna gənyi. ²¹Mə nang fu muop mā yen, "Wusheepee, mə man bii gə laa bələp wukər mən gə shee gurum gə bii wukər, məgwo gə dung gə mou; bii gə sheepee gə naduk gəkaa war nung Naan. ²²Dong dyin mə wap gəndung mə pən Kaisar ah, mə wap mou e?" ²³Mən Yesu man muop fu ləng a gwak, mən laa gə muop yen, ²⁴"Gu nyin me əkshagal n-an. A riin gə səm wudang gəkaa muop e?" Mə yen, "A nung Kaisar." ²⁵Mən laa gə muop yen, "A kam bə gu pən bii wu a nung Kaisar hə nKaisar, gu pən bii wu a nung Naan hə nNaan." ²⁶Mə kat məbi wubis ndāgən ləfu wu laa ntagam gurum muop hə mou; rəng muop mən mə dək kot. ²⁷Pak Sadukiyawa mə jya dər muop, muop wu nyang nkwət gurum gə yagal ntugun mou hə, ²⁸mə nang fu muop mā yen, "Wusheepee, Musa yil pən mən nkwət dyin emnəgən məgwo mmut nnyit mat, gə lalaa mou bə dagwo nanyi lap namat nanyi mən bək jep dək nkop emnəgənmuup. ²⁹Dok mə gurum muop pogovəl a daas a mējepnəgən shak, mən wupel lap mat mən muut nə nlāa, ³⁰mən wuvəl bən a kam sə. ³¹Mən wukun lap namat nanyi; a kam mən muop wupogovəl nanyi dau mə lap nyi mən mə dēm, me muop nyit lalaa mou. ³²Lat mən namat nanyi zak muut. ³³De par yigil ntugun bə namat nanyi gə kot a mat wuda? Nsa muop dau pogovəl mə lap nyi." ³⁴Yesu laa gə muop yen, "Jep gədes hə bii mə lap surəp mən mə mwaaan dyak. ³⁵Muop wu mə mak nfu yigil ntugun hə gə mə lap surəp də mən mwaaan dyak yi zak mou. ³⁶Muop gə mə dīwam shizak mou nsa muop ncat gə məwong, mən muop a jep Naan, a jep yigil ntugun. ³⁷Nung ndung mēdidēm gə mə yigil hə, dok Musa nyin shi bii wu dok kat nyi ngəgər hə, a nnəgən mən yong Miskagam shi Naan Ibrahim gə Naan Ishaku gə Naan Yakubu. ³⁸Nyi a Naan mēdidēm mou, nyi a Naan gurum wukagam muop, nsa dər muop bə gurum dau a nkagam." ³⁹Pak məbyiran mə lap yen, "Wusheepee, gə lap nyit." ⁴⁰Nsa tugur muop duan mpe nang nde məbi fu muop zak mou. ⁴¹Yesu laa dər muop yen, "A waa mme bii mə yen Kristo a laa Dauda yi? ⁴²Nsa Dauda gə kaashik laa ndāgən Byiyil See, yen, Miskagam laa dər Miskagam anə, 'Tong gəsarnə wumis, ⁴³də a par wu gə asaa wukasgə nwaa pətəp kwak gə.' ⁴⁴Dauda yong Kristo shi 'Miskagam', cin a na nkwət nyi a laa David ye?" ⁴⁵Gurum dip fu kələng nyi mən laa gə jepgədərmmuup yen, ⁴⁶"Gu kang suk gə məbyiran wudung mə tankop mwaaandok mbyaat wunan mən mə dēmkop gurum mə nang muop gə lətuk gə pətugat wunan ndāgən ləwap gə pee byisə. ⁴⁷Bii mə vogop surəpkaa mən mə lə fuseer wukukun. Daas kabi muop hə, lat baan gəmuop gə kwət gagam."

Chapter 21

¹Mæn Yesu epyit naape gätəng mæn naa mäləlong pə dək shagal ntugul shagal. ²Mæn naa me matkaa dək kobo vəl. ³Mæn yen, "A la naduk gəgun, matkaa wupya nhə dək bii wu ma nəmuop dip. ⁴Nsa muop dip mə pən a ndəgən nəmuop wu duar hə. De matkaa nhə, ndəgən pya afe, dək bii wu nyi gənyi hə dau gə nung sə afe." ⁵Shiwu pak gurum mə laa bələp kaa ləwap wuyoon, kabi wu mə daa nyi shi pang wuret gə byipən, mæn yen, ⁶"Jepe wu gun pə naa nhə, bit kwət nwawul wu gə mə nyit me pang gəkaa nde nyang mə ntugan nzwam mou." ⁷Mæn mə tal fu muup mə yen, "Wusheepee, də jepe nhə mə tək a gəshii me? A bii me par gə nyin nkwət jepe nhə gəwar tək e?" ⁸Yesu lap yen, "Naa mägwo yong nfuən gun. Nsa gurum gak yong par gə mə wul ndəgən səmnə, mæn mə n-yen, 'A an a nyi,' mæn mə n-yen, 'Shii wulduk gwe.' Gu mwaaan gədər muop mou. ⁹Gu kələng lekdyel gə jagar, bə gu yigil lugat mou, nsa jepe nanyi gə mə dək ndəng, wutəs gə kwət bər mou." ¹⁰Lat mæn laa dər muop yen "Gəyil par gə yagal ndar n-yit nde gəyil, yillong gə yagal ndar n-yit nde yillong. ¹¹Yilsugun wunan yong gə kwət, mæn gəzəm gə tədəp gə dək dat mpee dədyak-dədyak. Jepe wu lugat gurum par tək gə byinyin wunan gəbətəng." ¹²Par gə mə yak gun mə ntuang gun, mə nzwam gun nləwap gə ləbal, mə mmwaaan gəgun ntagam long muop gə gwopna muop nsa səmnə, dəng she jepe nhə tək. ¹³A kam bə gu katwar tuamshik. ¹⁴A waa nnyi, gu yaawar gu tang bii bənkaa suk mou, ¹⁵nsa gə a pən ləfu gə soon nggun, ndung wukasgu gə mə boot pə nyang mæn mə yaa nvin mou. ¹⁶Ndaagu, gə məjepnung gə məmyagu gə məshaargu yong gə mə pən gun mæn mə ntuo pak gu. ¹⁷Gurum dip yong gə mə nyangyit gu nsa səmnə. ¹⁸Nau gə kam me dyipkaagu gə latbaan mou. ¹⁹Yong gu angkaa celemgü a shi mogorkung agu. ²⁰Də gu naa gəwur məlekdyel mə gar Urushalima, bə gu man bit rugup afe waarə. ²¹Nkwət kam bə muop wu nYahudiya hə mə suo kaa pang, muop wu gənaar gəfər hə mæn yigil, mæn gu nyit muop wu ndangkong gəfər mə nruo mou. ²²Nsa bit muop nanyi a nung yaawaap, dəpin jepe wudok mə ran gwe hə waarə yi nogot. ²³Lat nkaa muop wu gə gərang gə muop wu gə jep fu sua yugur gəshii nanyi! Nsa par gə kwət a bit tookdam wugagam, mæn dəfil Naan gə sam kaa gurum. ²⁴Par gə mə tuo muop mæn mə nkok muop a kuramlek nwakdər gəyil məpe gə muop. Məjong gə mə dal Urushalima, də a bit amuop par gə waa nrə dat. ²⁵Byinyin par gə mə kwət n-yit fuus, gə tar gə dāgar muop gə gəyil. Gəyil gwet yong gə mə kat weel gə lugut nsa liis am gə or cip. ²⁶Gurum par gə duam nangkotom nsa lugat gə endye kaa jepe wu fu dək gəyil hə. Nsa par gə mə yogop kaməbələp gəbətəng. ²⁷Par gə mə naa Laa Gurum ntongwul gəkaa ligin gə kaməbələp gə yoon wugagam. ²⁸Shiwu jepe nhə mə bəm dək bə gu yigil gətəng mæn gu ap kaagu gu naa gətəng yi nsa bit angkaa wul a shik. ²⁹Yesu laa me bələpkwoom gə muop yen, "Gu naa təng wut, gə gogot təng muop. ³⁰Mə n-or, bə gu naasuk mæn gu yen pas wul a shik. ³¹A kam zak, də gu naa jepe nhə pə tək, bə gu man nkwət yillong Naan wul a shik. ³²A laa naduk yi gəgun, yii yigil nhə gə dēl nyang jepe nhə ntək mou. ³³Gəbətəng gə gəyil yong gə mə dyeləng, də a bələp anə gə dēl mou. ³⁴Gu ləng engu yong ba gu də sua muos mæn gu gəl, nau gə weel gəyil, mæn bit nanyi nggap gun mmang brat kabi gwak hə. ³⁵Nsa yong gə wul nkaa gurum dip wu muop nkagam gəyil hə. ³⁶Gu tugat gə engu kwang, gun fu dāngnan dəpin gu kat bal mpe fatnfu jepe wudung yong gə tək yi, dewar gu dyam yi ntagam Laa Gurum." ³⁷Dok bii nfuus bə langdök fu sheepee ndəgən ləwap wuyoon, nləpar bə mwaaan gə tong gə Pang Muor Paat. ³⁸Gurum dip bii mə fwat gəbit mwaaan mə kələng nyi yi ndəgən ləwap wuyoon.

Chapter 22

¹Dok byisə nung nawe wu nyang nkwət gə yis hə wulduk, gə mə yong shi Gapdēl. ²Mənan ndaawang məbyiran mə bagalkaa war wu gə mə tē Yesu yi, nsa dok mə yigil lugat gurum muop. ³Mən Shetan rə nbəzung Yahuza Iskariyoti wudok nyi a pak muop wu wu sarkaavəl hə. ⁴Yahuza mwaan dər mənan ndaawang gə mələng tagam mən bagalkaa war wu nyi yong gə seet gə Yesu mmuop. ⁵Dok took muop pya mən mə dem dər yong pən shagal yi nnyi. ⁶Lapdēm mən tang war wu gə pən Yesu yi mmuop njong gə gurum muop. ⁷Wawul shi bit nawe wu nē nkwət gə yis hə, gə mə gap latēm Gapdēl parde a tiit. ⁸Lat mən Yesu lep Bitrus muop gə Yahaya yen "Mwaan gu cinpe mmən mpe də byisə Gapdēl, dewar mə sə yi." ⁹Mə nang fu muop mə yen, "Gə tangkop mə cinpe nanyi ane?" ¹⁰Mən lap yen, "Gu kələng a, gu ruo gəfər nanyi, bə me dagwo gə sha-am kang gun. Gu mwaan gədər muop nlə wu nyi rə hə. ¹¹Bə gu laa dər wupinlə nanyi gu yen 'Wusheepee yen, "De lə məzep wu gə a səsə Gapdēl gə jəpgədər nē ane?" ¹²Nlat bə nyin me dægənlə mələng nggun. Gu cinpe nnəgən. ¹³Mwaan mə kat pee nanyi kabi wu nyi laa gəmuop hə. Mən mə myap pee sə Gapdēl nnəgən. ¹⁴Wawul a shik mən tong gəpe gəme gə jəplep afe. ¹⁵Lat mən laa gə muop yen, "A caa mang a səsə Gapdēl nhə gəpe gəme gəgun ndang she a sua tægər ciin. ¹⁶Nsa an fu laa gəgun, she yi a sə nde shizak mou, də a par wu gə waa nrə nogot n-yillong Naan dat". ¹⁷Lat mən Yesu mang foon, mən dəkylil mən yen, "Gu lap gu shap gənaar gu. ¹⁸Nsa a laa gəgun, she a sua nde amlatəng shizak mou, də a par wu yillong Naan gə wul hə dat. ¹⁹Lat mən mang nawe, mən ndangkong dəkylil, mən tarap dægən mən pən muop yen, "Ndung a shishiknə wu gə a pən gun hə. Tong gu can kam də gu dyedər nē yi." ²⁰Ndangkong mə sə sateer mən mang foon mən yen, "Foon nhə a byilaadən wufuo ndəgən tægəm anə wu gə mə kon mpe gu. ²¹De gu ləng engu. Dagwo wu gə seet gə an hə nyi shibətnə fu sə gəkaa tebul. ²²Nsa Laa Gurum nyi mmwaan kabi wujet dēndək gwe hə. De lat nkaa dagwo wu gə seet gə nyi hə!" ²³Mən mə bəm bagalkaa dərshak nkwət a wuda gənaar muop gə cin bii nakam o. ²⁴Lat mən jagar taa gəkang muop nkwət a wuda a wuyoon dip gənaar muop o. ²⁵Mən laa dər muop yen, "Long nung Məjong bii a muop a məpyanlə nka muop, muop wu gə kamshik hə, a muop a məcən wuret nggurum gədu. ²⁶Nəbuk gə kwət a kam mou. Məgwo wu a wuyoon dip gənaar gu gə waa kabi laa wucom, məgwo wu a nyi gə kyen maa gurum dip gənaar gu a nyi gə waa kabi frang hə. ²⁷Nsa a wuda a wuma nde yi, a gurum wu tongdək fu sə a, a gurum wu fu shap sə yi? A gurum wu tongdək fu sə mou a? Nau gə kam, an gənaar gu kabi wushap sə hə. ²⁸A gun gu ləngdək gədər nē ndəgən katshii anə. ²⁹A pən yillong nggun kabi wu ndaanə pən yillong n-an hə, ³⁰dəpin gu sə mən gu sua yi gəka tebul ndəgən yillon anə, mən gu tugat kaa pətong-long gu sheep seen Izraila muop wu sarkaavəl yi. ³¹Siman, Siman, gə mang Shetan tangpe dewar wang gun yi kabi fiin hə. ³²Mən a dāngnaan yong ba pənnaduk agə nzugum. Ndangkong gə waa gəwul shizak bə gə kwaskwak məjəpnang. ³³Bitrus laa yen, "Miskagam, gə a mwaan gədər gə nləbal ba nwaa a muut bə nau a nyi." ³⁴Yesu lap yen, "A laa gəgə, Bitrus, dealkoo yong gə tokshik cinyi nə gə cii man an sar kun mou. ³⁵Lat mən Yesu laa gə muop yen, "Dok shiwu a lep gun nə nbangshagal, gə məbi ndəgən shang, wa kogop mou hə, dok məbi won nggun a?" Mə lap yen "Məbi mou." ³⁶Mən laa dər muop yen, "Gədəs hə, məgwo nkwət gə bangshagal bə mang, nau gə shang mpe dək sə. Məgwo wu nyi gə nggo mou bə seet gə byaat afe mən seet me. ³⁷Nsa a laa gəgun, bii wu mə ran kaanə mə yen, 'Mə kun nyi lə gənaar məbakpe' hə gə kəgət a tiit. Nsa bii wu dok mə laa kaa nə hə nyi fu waarə nogot gwe." ³⁸Mən mə yen "Miskagam, gə naa! Nggo muop hə vəl." Mən laa dər muop yen "Lang kam." ³⁹Ndangkong sateer mən Yesu mwaan Gəpan Təng Paat kabi wujet gə cam hə, mən jəpgədər mə lənggdər muop. ⁴⁰Mwaan mə ruo mən laa gə muop yen, "Gu dāngnaan ya gu ruo ndəgən katshii. ⁴¹Yagal nyit muop, mwaan dat lee mən dugum gə frəm mən dāngnaan, ⁴²yen, "Ndaa, dyin gə dem bə gə ba gə foon nhə n-an. Nau gə kam, gə kwət a cin anə mou, də a nəmak. ⁴³Lat mən me məwong tong gəbətəng sam pən tugurduan nnyi. ⁴⁴Muutlaa dogol mən dāngnaan wagap swet ba pəbaan afe waa kabi tægəm mən wat n-yil. ⁴⁵Shiwu yagal fu dāngnaan mən waaji dər jəpgədər mən kat muop nsaam nsa tookdam. ⁴⁶Mən tal fu muop yen, "A na gun fu saam ye? Gu yigil gu dāngnaan, ya ba gu ruo ndəgən katshii. ⁴⁷Nyi fu ləfu dat mən gurum kərgəi mə dyləngləng, gə Yahuza wudung a pak muop wu sarkaavəl hə, a nyi langtagam muop. Ji dukduk gə Yesu dəpin kangfu yi gənyi, ⁴⁸mən Yesu laa dər muop yen, "Yahuza, gə gəwar seet gə Laa Gurum a shi kangfu a?" ⁴⁹Muop wu shibət Yesu mə naa kam mən mə yen, "Miskagam, mə san muop shi nggo a?" ⁵⁰Lat mən me muop cit frang ndaawang wukakəgət mən gap kom muop wu ndasə. ⁵¹Yesu yen, "Lang kam!" Mən bəm kom frang nanyi mən dək nyi. ⁵²Yesu laa gə ndaawang wunan, gə mənakaakə ləwap wuyoon, gə daskagam wu mə dyam n-yitmuop hə yen, "Gu jya dər nə gə cuk gə kur kabi wu gu jya a dər kuləp a? ⁵³Shi wudok an gəpe gəme gəgun shibit-shibit nləwaap, dok gu yaa an mou. Ndung a bit agu, gə kamshik nung kwoo." ⁵⁴Mə yaa nyi mən mə yigil gənyi, mwaan lə ndaawang wukakəgət. Mən Birtus langgədər njong. ⁵⁵Ndangkong wu mə bil wus ntələng gəpang, mə tugat lat mən Bitrus tong gənaar muop. ⁵⁶Me lareep wu a frang hə naa nyi ntong n-yit wus, lang yit kər shi muop mən yen, "Dagwo nhə dok nyi gəpe gəme gənyi." ⁵⁷Mən Bitrus cii yong "Namat, an a man nyi mou." ⁵⁸Com dat mən nde məgwo naa nyi mən yong, "Gə zak a nde muop." Mən Bitrus yong, "Dagwo, a an

mou."⁵⁹Ndangkong shii gəme mən nde dagwo bagal negerneng yong, 'Nung naduk dagwo nhə dok nyi gəpe gəme gənyi, nsa nyi a gurum Galili.'" ⁶⁰Mən Bitrus yong, "Dagwo, a man bii wu gə fu laa mou." Nyi fu laa dat kam mən deelkoo tokshik.⁶¹Miskaam bat naa Bitrus, mən Birtus dyedər bəlap wudok Miskagam laa gənyi, shiwu yong, "Deelkoo ya ntokshik cinyi bə gə cii man an gwe waarə kun." ⁶²Bitrus yagal pət gəbang mən goor wal. ⁶³Lat mən daas wu fu kangkaa Yesu hə mə zhal nyi mən mə nas nyi. ⁶⁴Mə səp bii kaamuup mən mə nang fu muup mə yen, "Laa bəlapkaafung! A wudə cit gə ye?" ⁶⁵Mən mə laa pak bəlap wubaan kaa Yesu, mə dam səmmuup. ⁶⁶Bit bang dat mən daskagam mə təl kəshak, ndaawang wunan gə məbyiran. Mə mwaaan gənyi ntagam gəwur daskagam ⁶⁷mən mə yong, "Dyin gə a Kristo bə gə laa gə mən." Mən laa dər muop yong, "Də a laa gəgun bə gu pən nadku mou, ⁶⁸də a nang fu gu bə gu lap mou. ⁶⁹She shi gədes hə, Laa Gurum gə tong gəsar dasə nung kamgəbəlap nung Naan." ⁷⁰Mən muop dip mə yong " Bə gə a Laa Naan a?" Yesu laa dər muop yong, "A laa gu yong an a kam hə." ⁷¹Mə yen, "Mə tang wutuamshik a mpe me? Nsa mən gə kaasun mə kələng fumuup."

Chapter 23

¹Muop dip mə yigil gətəng mən mə mwaan gə Yesu ntagam Bilatus. ²Mən mə bəm pam nyi, mə yen, "Mə kat dagwo nhə pə dam gəyil amu, dən gurum gə mə kwat gəndung mpən Kaiser mou, mən yen a jin a Kristo wu a long hə." ³Bilatus nang fu muup yen, "A gə a long Yahudawa muop a?" Yesu lap fu muup yen, "Kabi wu gə laa hə." ⁴Bilatus laa dər ndaawang wunan gə gurum wukərgəi yen, "A kat wu dagwo nhə cindel mou." ⁵Mən mə negerneng gədər mə yen, "Nyi fu kək gurum muop, nyi fu sheepee gəyi Yahudiya dip, she shi Galili waaji rə mpeen." ⁶Bilatus kələng kam mən nang nkwət dagwo nanyi a gurum Galili hə. ⁷Man nkwət Yesu tong a gan kamshik nung Hiridus, mən lep gənyi dər Hiridus wudok nyi gwe nUrushalima gəshii nanyi. ⁸Hiridus naa Yesu mən cin tookpya nsa səmbədok tangkop naa nyi. Dok kələng bələp kaa muup mən demkop naa me dʸeer wu gə cin yi. ⁹Hiridus nang bələp gak fu Yesu, mən Yesu lap məbi mou. ¹⁰Ndaawang wunan gə məbyiran mə pam nyi gə bətyal. ¹¹Hiridus muop gə mələkdʸel afe mə agas Yesu mən mə zhal nyi. Lat mən mə byang byaat long nshik muup mən nə cin wakdər Bilatus gənyi. ¹²Mən Hiridus muop gə Bilatus mə wak wushaar shak parde (nsa dok bii muop a mənyangyit shak)m. ¹³Lat mən Bilatus yong ndaawang wunan gə mə kangkaa gurum wukərgəi. ¹⁴mən laa dər muop yen "Gu jya gə dagwo nhə dər nə a kabi wulangtagam dewar gurum mə can jepe wulələng yi, mən gu naa a nang dægəl muop ntagam gu, a kat cin məbi ndəgən jepe wu gu pam nyi gəkaa mou. ¹⁵Hayəu, wa Hiridus kat məbi mou, nsa bən lep gənyi mmən; gu naa, cin məbi wu mak muut mou. ¹⁶Yong gə a nogol nyi a tak nyi." ¹⁷Dok bii Bilatus gə shang mægwo wu nləbal gəme ntak nYahudawa a lengwaar gəshii byisə. ¹⁸Mən ap dægəl muop dip mə yen "Ba gə dagwo nhə, mən gə tak Barabas mmən!" ¹⁹Barnabas dok nyi nləbal nsa lang bələpnyang wudok taa gəfər gə təgurum hə. ²⁰Bilatus bən laa bələp gə muop, tangkop dʸin ntak Yesu. ²¹Mən mə aar dægəldu mə yen, "Kwak nyi kə shepbeel, kwak nyi kə shepbeel." ²²Bən laa gə muop sar wukun yen "A nsa me, dagwo nhə cin a me? An a kat cin məbi wu dōngdʸin mə ntə nyi mou. Waa nsa nyi gə a nogol nyi, bə a tak nyi." ²³Mən mə neger lang gədər dægəl muop bəlbə, mə tangkop mə kwak nyi kə shepbeel. Dægəlmuoop mə gəkagam Bilatus. ²⁴Lat mən Bilatus nyitpe mmuoop. ²⁵Tak dagwo wu mə tangkop hə, dagwo wudok nyi nləbal nsa jagar gə təgurum hə. De pən Yesu mmuoop mə cin bii wu mə mankang gənyi. ²⁶Mən fwat gənyi, mən mə yaa me dagwo səm muop a Siman gurum Kurane, gə tongpət ndangkong gəfər, mən mə lang shepbeel nanyi kaa muuoop, mang langgədər Yesu gənyi. ²⁷Gurum kərgəi, nau g surəp wu muop fu wal nsa nyi, mə lənggədər muop. ²⁸Yesu bat naa muop mən yen, "Jiraap Urushalima, gu wal nsa an mou, gu wal gə kaasuk gə jepgu. ²⁹Nsa bit kwət nwawul wu par gə mə yen, 'Wuret lang-nkaa zang muop gə tenglaa wu nə nkat gurum hə, gə yugur wu mə sua mou hə.' ³⁰Nlat bə mə laa dər pang mə yen, 'Gu wak gu tək kaa mu,' bə mə laa ləbung mə yen 'Gu ogot kaamu.' ³¹Nsa də mə ncan kam hə gə təng wu kutnyi a wubərak, bə par nfii bə a na?" ³²Dok mə mwaan gə daa vəl, wu muop a kogorong hə gəpe gəme gənyi mpe mwaan mə tuo muop yi. ³³Mwaan mə ruo mpee wu bii gə mə yong shi "Əgəskaa" mən mə kwak nyi nnəgən kaa shepbeel nau gə kogorong muop nanyi—gəme nggan dasə, nde nggan dakul. ³⁴Mən Yesu yen, "Ndaa, kon wubis amuoop nsa mə man bii wu muop pə can mou." Lat mən dək zek mə mə shap byaat afe. ³⁵Gurum mə dʸyamdok gə mə naa yi də mənən muop fu zhal nyi mə yen, "Dok angkaa gurum muop. Dəgat nyi angkaa shik kan nyi a Kristo nung Naan, wu Naan mang a nyi." ³⁶Mələkdʸel zak mə zhal nyi, mə mwaan dukduk gənyi, mə pən am wuduang nnyi, ³⁷mən mə yen, "Dʸin gə a Long Yahudawa bə gə angkaasak." ³⁸Dok me byinyin langd ndapkaa muop yen, "Wudung a Long Yahudawa." ³⁹Nde kogorong wu kwapdok nnəgən hə laa bələp wubaan dər muop yen, "A gə a Kristo mo? Angkaasak gə dau gə mən shiko." ⁴⁰Mən nde bʸaal nyi yong, "Gə a wu yagal lugut Naan zak a! Nsa gə kat mə pən nogol mmən gəpe gəme gənyi a?" ⁴¹Nəmuun a bəgon mu nsa mən fu lap a kopgəshii mu. Dagwo nhə cin məbi wubis mou." ⁴²Lat mən yen, "Yesu, dʸyedər gə an shiwu gə rə n-yillong agə." ⁴³Yesu laa dər muop yen, "A laa naduk gəgə, cinyi ya gə kwət shibətnə fugətəng." ⁴⁴Dok a fuus gənaar, mən gəyil yagal kwoō dip ba fuus mwaan gə neep ⁴⁵nsa fuus saanpe zak mou. Lat mən byaat fuləwap wuyoon gapdəgənshevik ncat gənaar sampət. ⁴⁶Yesu tak dægəl bəlbə yen "Ndaa, a dən mərıp nə nsargə." Laa dat lat mən muut. ⁴⁷Long mələkdʸel naa bii wu mə cin hə, mən pənyoon nNaan, yen "Dagwo nhə wagap dok a gurum wukər." ⁴⁸Gurum wukərgəi wu mə jya dēpin mə tuamshik yi, mə naa jepe tək, mən mə yigil yok də gə mə taat a kaadu dat. ⁴⁹Mən muop wudok mə man hə dip, gə surəp wudok mə ləngdok gədər muop dəgat shi wu nyi nGalili hə, mə dʸyam nsəng gə mə naa jepe nanyi yi. ⁵⁰Mən me dagwo wu səm muop a Yusufu, dok nyi ndəgən gəwur daskagam. Dok nyi a gurum wukər. ⁵¹Dagwo nanyi dok dēm bələp wu fu gurum gəwur daskagam mang gə bii wu mə cin hə mou. Nyi dok a mægwo gəfər Yahudiya gəyil Arimatiya; mən dok nyi pə tang yillong Naan. ⁵²Dagwo nanyi mwaan dər Bilatus, mwaan gə dāng dər mə pən kum Yesu yi nnyi. ⁵³Sam kum nanyi mən mwaar shi byaat wum mən wum nyi ndəgən tugun wudok mə gap a ngulung pang, jet mə wum mægwo duk nnəgən mou. ⁵⁴Dok a par bit cinshik, mən Bitnyak dok wawul ashik gwe. ⁵⁵Ndangkong mən surəp wudok mə tugat nGalili wul gədər Yesu hə, mwaan mə naa gəcer nanyi gə pəden kum nanyi. ⁵⁶Yok mə cin dʸeltuut gə muor. Par Bitnyak mən mə nyakshak kabi wu byitət laa hə.

Chapter 24

¹Mok-mok par bit wupel ndəgən shiimuos mən mə mwaan gəpe gacer nanyi, gə muor wu gə tagas wudok mə cin hə. ²Mə kat mə biring pang wudok fu tugun hə den gəjong. ³Mə ruo ndəgən mən mə kat shishik Miskagam Yesu mou. ⁴Gə kang rəng muop, mən bagat dat mən mə kat daas vəl dyaamdok gə byaat pya ba mələp shibət muop. ⁵Shiwu lugut surəp nanyi ba mə zəmkaa du n-yil, mən daas nanyi mə laa dər surəp nanyi mə yen, "A nang gun fu tang wukagam gənaar mədidem e?" ⁶Nyi mpeen mou, mə ep nyi gətəng gwe! Gu dyaedər bələp wudok laa dər gu shi wu kutnyi nGalili, ⁷yen yong gə mə pən Laa Gurum a lengwaar gəsar mə can wubias mən mə nkwak nyi kaa shepbeel, mən par bit wukun bə bən yagal. ⁸Surəm nanyi mə dyaedər bələp afe, ⁹mən mə nyit gacer nanyi wak mə laa jepe nanyi dip dər muop wusarkaagəmə hə gə gəshang. ¹⁰Mariya gurum Makdala, gə Yuwana, gə Mariya nəgən Yakubu, gə gəshang surəp mə yakdang jepe nhə dip pən jeplep. ¹¹Mən jeplep mə kat gəye a ləfu baan dat, mən mə pən naduk nsurəp nanyi mou. ¹²Nau gə kam hə, mən Biturs yaal yak mwaan gəpe gacer nanyi, dugum gə naape yi mən naa byaatwum dākdok mmeshak. Lat mən Bitrus yagal waa lənyi, de gə rang bii wu taa nanyi. ¹³Gurum vəl ndəgən jepgədar parde dok muop mmwaan yaa memə fungwang wu gə mə yong shi Imawus a bit nani, kabi mel kun kan gurum tong nUrushalima. ¹⁴Dok muop pə bəgalkaa jepe wu tək hə. ¹⁵Muop pə bəgalkaa gə bələpnang dərshak mən Yesu dēllang mən mwaan gəpe gəmə gə muop. ¹⁶Mən yitmuop naa nyi man mou. ¹⁷Yesu nang fu muop yen, "Gu ləngdok gəwar gun vəl fu bəgalbələp a kaa me kam mə?" Mən mə dyaam gə tookmuop a wudədam. ¹⁸Nde muop wu səm a Kliyopas, lap fu muop yen, "A gə dat ndəgən Urushalima wu nə gə man jepe wu tək nnəgən ndəgən bit muop nhə a?" ¹⁹Yesu laa gə muop yen, "A jepe me?" Mə lap yen, "Jepe gəkaa Yesu gurum Nazaret wudok nyi a wukaafung, wu can jepe wunan gə bələp wuret ntagam Naan gə gurum dip, ²⁰mə ndaawang wunan məkangkaamu mə pən nyi dēpin gap shep muut kaa muop mən mə tə nyi gə shepbeel. ²¹Dok mə dyae mə kat a nyi par gə angka Izraila. A kam, jepe nhə cin bit kun shiwu tək hə. ²²Mən pak surəp wu gənaar mu wu mə mwaan gəpe gacer nanyi mok gəbit hə, mə laa bələp wu rəng mən. ²³Shiwu mwaan mə kat shishik muop mou mən wakjya mə yen du naa məwong wu laa yen nyi nkagam. ²⁴Pak daas wudok mən gəpe gəmə gə muop mə mwaan gəpe gacer nanyi mən mə kat a kabi wu surəp mə laa hə. Mən mə naa nyi mou. ²⁵Yesu laa dər muop yen, "Haa wuyogor muop, wu bəzung gu gə bəs pən naduk mbələp wudok məkafung mə laa hə mou! ²⁶Dok Kristo gə sua təgərçiin jepe muop nhə a lengwaar she rə ndəgən yoon afe mo?" ²⁷Lat mən Yesu she shi Musa gə bələp məkafung dip mən kaggəyit jepe wu ndəgən bangbyiran kaa muop hə dip. ²⁸Mə wulduk gə pee wudyin mmwaan mən Yesu cin kabi wu nyi a mpe dēl. ²⁹Mən mə dən shimuop mə yen, "Teer shibət mu nsa pee mang kansəgən gwe." Mən Yesu mwan gədar muop. ³⁰Shiwu dər muop mpe sə mən mang nawe, lang wuret akaa, tarap dəgən mən pən mmuop. ³¹Lat mən yit muop ap mən mə naa nyi man, mən lan ba mə kat nyi mou. ³²Lat mən mə laa dərshak mə yen, "Kan dyaan bəzung mu saan shiwu nyi fu kaggəyit bangbyiran muop mmən mou mə?" ³³Mən mə yigil wagap shii nanyi wakdər Urushalima. Mə kat muop wu sarkaagəmə hə shi bətshak, gə muop wudok muop nnəgən, ³⁴wu mə yen, "Miskagam yagal wagap a naduk, mən nyin kaashik nSiman." ³⁵Lat mən mə laa jepe wu tək gəwar hə, gə wudung Yesu nyin kaashik mmuop shi nawe wu tarap hə. ³⁶Muop fu laa dat kam mən Yesu dēllang gənaar muop, mən laa gə muop yen, "Tongcagap lang gəpe gəmə gəgu." ³⁷Mən mə dāar mən mə yigil lugat nsa mə kat kwət dun fu naa a mərīp. ³⁸Yesu laa gə muop yen, "A na gu weel e? A na gu fu bələpnang mbəzung gu e?" ³⁹Gu naa sarnə, gə kwaknə, kwət a an gə kaasan. Gu bəwam an bə gu man. Nsa mərīp bii nyi gə nan shishik gə əgəs gəbi wu gu naa an gənyi hə mou." ⁴⁰Laa lat kam mən nyin sarmuop gə kwakmuop mmuop. ⁴¹Mən mə pən naduk mou nsa tookpya, kang rəng muop. Yesu laa gə muop yen, "Gun gə me məbi dər sə a?" ⁴²Mə pən cerəp wu mə wus hə nnyi, ⁴³mən lap aar gəyit muop. ⁴⁴Mən laa gə muop yong "Shiwu dok an gəpe gəmə gəgun hə, a laa a yong jepe wudok mə ran ndəgən byitət nung Musa gə nung məkafung gə wudung nyi ndəgən see hə gə kəgət a lengwaar." ⁴⁵Lat mən ap yitmuop dēpin mə mə mankang bangbyiran muop yi. ⁴⁶Laa dər muop yong "Mə ran den gwe kwət Kristo gə sua təgərçiin dəng she mən yagal shizak gənaar mədidəm par bit wukun. ⁴⁷Gə mə shakbələp bat gə konwubias a ndəgən səmmuop dər gəyil dip, she shi Urushalima. ⁴⁸A gun a wu tuamshik kaa jepe nhə. ⁴⁹Gu naa, yong gə a lep gə bii wu Ndaanə pəsəfu akaa hə. Gu tugat gəfər de par wu gu kat kamgəbələp wu tong gəbətəng yi." ⁵⁰Lat mən Yesu pət gə muop mwaan mə ruo dukduk gə Betanya. Mən ap sar gətəng mən lang wuret kaa muop. ⁵¹Shiwu nyi fu lang wuret kaa muop dat mən nyit muop mən mə mang nyi kaa gəbətəng gənyi. ⁵²Lat mən mə wap nyi mən mə yok dər Urushalima gə tookpya wu gagam. ⁵³Dok bii muop dat kwang ndəgən ləwap wuyoon, muop fu pyap Naan.

John

Chapter 1

¹Shideel dok Bələp nyi nnəgən. ²Bələp nanyi dok nyi gəpe gəme gə Naan, Bələp nanyi a Naan. ³Dok a nyi gəpə gəme gə Naan shideel. Mə chan jepe gəyil nau a waa nnyi, məbi kwət gəyil nyang nkwət a waa nnyi mou. ⁴A nyi a tugus tooklang, a tooklang nanyi a wus wu saan gurum. ⁵A wus nanyi a wu saanpe ndəgən kwoo, kwoo gə ribin nyi mou. ⁶Naan dok lep gə me mə dagwo səm muup a Yahaya. ⁷Dagwo nanyi a wu tuamshik nwus wu saanpe dēwar gurum dip mə pən naduk yi nsa nyi. ⁸Nyi a wu tuamshik dat, a nyi a wus wu saanpe nanyi mou. ⁹Peewusaan naduk wu gə saan gurum dip kwət nwul gəyil. ¹⁰Dok nyi gəyil gwe, mə chin gəyil a waa nnyi, mən gəyil nanyi man nyi mou. ¹¹"Dok wul dəh gurum afe mən gurm afe mələp nyi ya mou. ¹²Deh muop wu mə pən naduk nnyi həh, ep war nmuop mə wak jəp Naan yi. ¹³Mə bēe muop a ndəgən Naan a kəbi nung mat gə mis həh mou. ¹⁴Bələp nanyi waa gurum mən tong gənaarmu. Mə naa yoon afe, yoon nanyi a kabi nung Nda muup həh, a nyi a wupin chindong gə naduk. ¹⁵Yahaya tuamshik ka muop, mən ep dāgəl bəbal mən yen "wudung həh a nyi a gurum wudok a yen "məgwu kwət nwul gədə nə, nyi a wu ma an nsa dok nyi dāng n'an. ¹⁶Mə lap chindong gəka chindong a ndəgən nəmuup wu gwet həh? ¹⁷A Musa dok mwən bi-tət. Chindong gə naduk kat mən a wa nsa Yesu Kristi. ¹⁸Məgwu jet na Naan shi yit muup mou; a Laa Naan wutəs wu nyi n'eskoghop Nda muup həh, a nyi nyin Naan. ¹⁹Wudung a tuamshik wu Yahaya pən həh. Gurum Yahudawa muop dok mə lep ndaawang gə Lawiyawa muop də muup mə nang yi fu muup "Deh gə a wuda? ²⁰Yahaya la naduk, sok məbi mou, yen "An a Kristi nanyi mou" ²¹Mən mə nang fu muup mə yen "Gə a wu dā dat yi?" Gə a Iliya a? yen "A an mou. Mə yen "Gə a wu naakaa? yen hayo ²²Mən mə yen "Gə a wuda dat yi. La gə mən deh mə kat bii mu yok gə mə la muop wu mə lep mən yi. Bii gə yong kəsak a shi me?" ²³Yahaya yen "An a dāgəl dagwu wu yampe ngəgər gu muop war nda pət yi teer," kabi wu dok Ishaya laa həh. ²⁴Dok a Farisiyawa mə lep muop. mən mə chin nang fu muup, ²⁵Mə yən dēlə a gədə me gə kənpe mou, a me mə la lep Naan mou yi? ²⁶Lat mən Yahaya lap yen, "An pə kənpe a shi am. Məgwu dārdok gənaargu npeen wu gu man nyi mou. ²⁷A nyi gəwul ndangkong nə, a mak pə wutkugul koghop shii muup mou. ²⁸Dok mə chan jepe hə nau a nBetanya wu gap kong Urdun taakaa, pe wudok Yahaya nyi fu kənpe hə. ²⁹Dar pət mən Yahaya na Yesu nwaaji də nyi mən yən "Gu na la Təm Naan wu mang wubis gəyil baa gə nyi. ³⁰Dok la bələp a ka muop a yən məgwu kot nwu an kot nwul gədə nə, nyi a wu ma n nsa nyi a deel n'an. ³¹Dok a man nyi mou, dēe dok a wul an fu kənpe shi wushii a npe dāh mənying nyi "Israila". ³²Yahaya tuamshik yən "A naa Mərip sam kabi bəl kur fugətəng sam lang kaa Yesu. ³³Dok a dār-shi muup mou, a gwu wu dok lep an a kənpe shi am a nyi laa gə an yən. Mə gwu wu gə naa mərip sam lang kaa muup bəh a nyi a wu kənpe shi mərit wuret. ³⁴A naa nyi mən a tuamshik gətəp nyi a laNaan." ³⁵Bit dāar bng shizak Yahaya mə dīyam dōk gə jep nsar muup vəl ³⁶Mən naa Yesu ndel mən yen "Gu naa la Təm Naan. ³⁷Jep nsar muup vəl nanyi mə kələng kam mən mə yigil ləng gədə Yesu. ³⁸Yesu bat yit naa mə ləngdok gədə muup mən la gə muop yen "gu dēm a kop me?" Mə lap yen Rabai (a bələp bəh a wuhe pe) bii gə. Tongdok ane? ³⁹Yesu lap yen "wakjaa gu naa". Muan mə naa pe wu nyi tongdōk mən mə tuaghat nnəgən parde nsa dok pe mang kansəgən gwe. ⁴⁰Andrew emnəgən Bitrus nyi gənaar muup wu dōk Yesu mən mə yigil ləng gədə muup həh. ⁴¹Kat emnəgən muup Simon mən laa gə nyi yen "mə kat 'Almasihu (a bələp bəh a, kristo). ⁴²Andrew mang Simon mwaaan gə nyi də Yesu, Yesu naa mən yən "Simon la Yahaya. Gədet həh gə mə yong gə a shi Kefas " (a bələp bə a Bitrus). ⁴³Daar pət mən Yesu gəwar mwaaan nGalili mə kat filib mə yen "lang gədə nə". ⁴⁴Filip dok nyi a gurum Betsaida, gəyil Andrew muop gə Bitrus. ⁴⁵Filip kat Natanyel mə laa gənyi yen "Mə kat dagwu wu dok Musa yil ndəgən bi-tət gə bələp mə naa kaa, nyi a Yesu la Yusufu, gurum Nazaret. ⁴⁶Natanyel lap yen "kan mə bi wuret gə tong npət nNazaret mə?" Filip laa gənyi yen "ji gə naa" ⁴⁷Yesu naa Natanyel dātnwul də muup mən la ləpə kaa muup yen "Gu naa gurum Israila naduk ma bi gə lanpə mai" ⁴⁸Natanyel yen "gə man an ashime?" Yesu lap yən "Dyin Filip yong gə mə a naa gə tēng dāng she filip yong gə. ⁴⁹Natanyel gwe gə dārdok nbələ tēng yen, miskagam, gə a LaNaan. Gə a long Israila. ⁵⁰Yesu lap yen Gə mwat naduk nsa a yen dyin a naa gə nbədə tēng a? yi gənaa jepe wu ma ndung. ⁵¹Lat mən Yesu la gə nyi yən "A laa naduk paa gəə naa fugətəng n'ep mən Məkwarkum Naan muop fu kaa muop fu sam gə ka la gurum.

Chapter 2

¹Dangkong bit kun mən bugat-dyik ta nkana gəyil Galili, nəgən Yesu dok nyi nəgən. ²Dok mə duan bugat-dyik nanyi gə Yesu gə gurum-gədə muup. ³Am-latəng dol lat mən nəgən Yesu laa gənyi yən "Muop gə am-latəng mou" ⁴Yesu la gənyi yən Namat, yi ji də nə a kə mə? shii bəlang gənə waarə duk mou. ⁵Nəgən muup la gə mə shep sə muop yen "Gu chincbii nyi la gəgun" ⁶Dok tugul am wu mə chin shi pang dək-dok pee mə. Guru Yahuda jet gəmee bii lap tuu juəl ko kun. ⁷Yesu la gə muop yen "Gu garang tugul muop nanyi shi am" mən mə garang bal-bal. ⁸Chin la gə muop yən gu dək pak am na nyi gu mwot nlong bi-sə. Mən mə chin kam. ⁹Long bi-sə cham am nanyi mənkat waa am-latəng gwe, man pe wu tong nəgən mou (a muop wu dyin mə wur am nanyi dat mə man). Lat mən yong dagwu wulapmat. ¹⁰Mən laa gənyi yen "gurum bii mə mwat a am-latəng wuret dəng, dəh a lat bəh she mə mwat wu dākram. Nəmak gə sok wuret shee gə meat gədet həh." ¹¹Yesu chin bələp dyeer. Gənyi wu pel a nkana gəyil Galili, mən nying yoon gənyi, mən jep-gədə muop mə hen naduk. ¹²Ndangkong nanyi mən sam ya nKaparnawum nau gə nəgən muup, gə məjenəgən muop gə jepgədə muup; mən mə tugat chin pak bit nəgən. ¹³Shii dyedə gapdēl-gəkaa nung Yahudawa muup dok em nwul ashik mən Yesu ka ya nUrishalima. ¹⁴Kat mə chan lətak sarap gə təm, gə bəlkur gə mə pyan bat shaghal ndəgən lə wapnaan. ¹⁵Mən Yesu magar nuk wu gə nəng gə təm gənanyi. Fuu shaghal mə pyan bi-bat, mən bar-bar gə tebul gəmuop. ¹⁶Laa gə məpian lətuk bəlkur yen "Gu kok bi-nakam gu vak gə nyi, na yi gu bat lə wap nda nə nwa lətuk mou." ¹⁷Lat mən jepgədə muop mə dye nkot dok mə yil gwe dən, bələp ləgə lang gə an doghol. ¹⁸Gunim Yahuza muup mə yen. De gəə nyi a me gə bii wu gə chan nhəh yi? ¹⁹Yesu lap yen gu ship ləwapnaan wudung gu vak gə nyi, an gə a dyik ndəgən bit kun. ²⁰Gunim Yahuza mə yen "Lə ndung mang bit yakurum-gə-fu peemə she dyik lat, bə gə yen gə dyik ndəgən bit kun a? ²¹Yesu zak dok sat a shishik nyi a lə nanyi. ²²Bit wu yaghal ndəgən tugun həh mən jepgədə muop mə dyee gətap dok la shi wagap. Mən mə Shen naduk nbi wudok mə yil dən gə bii wu dok Yesu laa həh. ²³Shide wu nyi nUrishalima gə shi dyedə gapdēl-gəkaa mən gunin gwet mə shen naduk nsoem muup nsa dok mə naa bi-dyeer wu nyi chin həh. ²⁴Yesu zak dok kaa muup gwaghas nsa man bəzung muop. ²⁵A məgwu she nla gə nyi mou; nyi gə kaa shik man dəgən bət gurum.

Chapter 3

¹Me mægwu nyi, a Faristi wu soem muup Nikodemus, nyi a miskagam ganaar gurum Yahuda muup. ²Wul də Yesu nləpar mən ji la yen, "Rabbi mə man gə awushepe wu tong, wul dəh Naan, nsa mægwu gə chan jepe wu gə chan dagat nə nkot gəpe gəme gə Naan mou". ³Yesu lap yən, "A laanaduk yi gəgə dagat nə mə chin laa gurum mou bəh wupin nyi gə naa lə Naan mou. ⁴Nikodemus lap yen De gurum gyaa gwe bəh she mən nla nyi a dagat a na? Wupin nyi gə chin rəh ndəgən bət nəgən muup dəh chin la nyi ya? ⁵Yesu lap yen, "A laa naduk yi gəgə dagat nə mə nla gurum shi am gə məríp mou, bəh gurum na nyi gə rəh də Naan mou. ⁶Mə gurum wu a dəng shishik la nyi həh a dəngshishik; mə gwu wu a məríp laa nyi həh a məríp. ⁷Naa bələp yi rəng dat baan nda a yen gə mə chin nlaa gə a mat. ⁸Piip bii bwap mwaan gəpe wu demkop, bii gə kələng vaap muup dat, deh gu man pe mu tong nəgən gə pe wu gə mwaan mou. Gurum wu a məríp laa nyi həh həh nyi a kam. ⁹Nikodemu laa gə nyi yen, Dəh jepe na nyi gə kot kam a dagat a na? ¹⁰Yesu lap yen, gə waghap a wushep gəyil Israila məm gə dar shi jepe nanyi mou. ¹¹A laa naduk gi gəgə, bii mə laa a bii wu mə man həh, bii mə tuamshik a kə bii wu mə naa həh. ¹²A laa kə jepe gəyil mən gə mwat naduk mou, deh a laa bələp pəgətong bəh yi gə mwat naduk a shime? ¹³Mægwu jef kaa ya pəgətəng mou a la gurum wu dok tong pəgətəng sam dat. ¹⁴Kabi wudok Musa ep wuo lang gətəng in gəgər heh, paa gə mə ep la gurum a kam. ¹⁵Npe dəh mə gwu nmwat naduk bəh kat nooklang gəgwo yi. ¹⁶Nsa Naan dem gəyil wagap nogot mən lep gə la muop wutal npe dəh mægwu nmwat naduk nnyi bəh wupin nyi gə lat baan mou; wupin nyi gə kat nooklang gəgwo. ¹⁷Naan dok lep gə la muop a də deh dam gəyil mou; a də dəh gəyil kat pəpət yi waa nnyi. ¹⁸Mægwu wu mwat naduk nanyi bəh gə lat baan mou; mægwu wu nyang mwat naduk a nyi gə lat baan nsa nyang mwat naduk ndəgən səm LaNaan wutal. ¹⁹Sheep nanyi a kam; wus wusaampe wul gəyil mən gurum gəyil mən gurum, mə dem kwoo ma pe wusaan nsa bəlang gə muop a wubis. ²⁰Gurum wu gə chan wubis gə mə dem pee wusaan mou, nsa yi gurum mə nman gəpek muup. Awa a nyi gə dem wul gə pee wusaan yi mou. ²¹Mægwu wu gə chan bələp naduk bii pət gətəl dar npə dəh gurum mə naa yi nkwt bəlang gəfə a nung Naan. ²²Ndangkong nanyi mən Yesu gə jep gədə muop mə gəyil Yahudiya, mwan mə chin bit pogot nnəgən muop fu kənpe. ²³Yahaya zak dok nyi fu kənpe ngan Ainon dukduk gə Salim nsa dok am gwet nnəgən. Gurum mə wul də muop de war nyi kən muop yi, ²⁴nsa dok mə kul Yahaya duk nlə muo. ²⁵Lat mə bagalshik ta gənaar jəpgədə Yahaya muop me mægwu Yahudawa gəkaa zughumpe. ²⁶Mə mwan də Yahaya mwan mə yen, "Rabbi dagwo wudok gun gəpe gəmə ngan kong Urdun, dagwo wudok gə tuamshik kaa muop həh nyi fu kənpe mən gurum dip fu mwandə muop". Yahaya lap yen "Məgwo gə kat məbi nə a Naan nmwt nyi mou. ²⁷Yahaya lap yen gu gə kaasuk gu tuamshik gəka bii wu a laa həh. ²⁸An a kristi mou; mə lələp an dat ntagam muup. ²⁹Namuar a nung wupin nyi. Shaar mis namuar də nkələng dəgəl muop bə took muop pia. A waa nyi tookpia gənə warəh nogot. ³⁰Nyi gə wa wuyoon; an gə alək. ³¹Mægwu wu tong gətəng sa yi həh a ma gurum dip. Mægwu wu tong gəyil wul yi a gurum gəyil, mən bii gə laa a bələp a kaa jepe gəyil. Mə gwu wu tong fugətəng sam yi a ma gurum dip. ³²Nyi gə tuamshik a gəkaa bii wu nyi naa mən kələng həh, mən mægwu lap tuamshik gəfə dem meh. ³³Mægwu wu lap tuamshik gəfə bə dem nkwt Naan a naduk. ³⁴Gurum wu Naan lep nyi həh bii laa a bələp Naan, nsa bii mwat məríp gə pəlang mou. ³⁵NdaNaan dem la nyi mən nyetjepe nau gəsar muup. ³⁶Mægwu wu mwat naduk nLa nanyi bəh gə kat nooklang-gəgwo; mægwu wu chin bakpe gə LaNaan mə gə kat nooklang mou nsa tuub Naan gə lee gə nyi.

Chapter 4

¹Yesu man dat nkwət Farisiyawa muup mə kələng gwe gətap nyi kat jepgədə mən nyi fu kənpə ma Yahaya. ²(Yesu gə kaashikdok kənpə mou; a jepsar muup dok muop fu chan). ³Mən Yesu yagat nyit Yahudiya waa ya nGalili. ⁴War gəfe dok ya gə dēl a mat gəyil Samaria. ⁵Rəh mape sām a sekar gəyil Samaria dukduk gə mar wudok Yakubu mwat nlaa muup Yusufu. ⁶Tugur-am Yakubu dok nyi npe nanyi. Mwaan nee Yesu mən tong dukduk gə tugun-am nanyi. Fuus dok dər gənaar gwe. ⁷Mə na mat Samariya wul npe dəl am Yesu yen " a lap am a sua". ⁸Jep gədə muop dok mə mwan gwe gəfər npe seet sə. ⁹Na mat yen "Gə a gurum Yahuda mən gə dāng am fu nə namat Samariya a? Gurum Yahuda gə gurum Samariya jet gə demshak mou. ¹⁰Yesu lap yen "Din yi manchindong Naan gə dagwo wu nang am fu yi, dīyin gə yi dang yə lap pak am a sua." Nyi nmwat am nooklang nyi. ¹¹Namat lap yən, "miskagam, tugun-am wudung a jijong, mən gə gə bii yak am mou, dēh gə kat am hooklang nanyi ane? ¹²Pakaam mu Yakubu wudok mwat tugun-am nmən sua anyi, nau gə jep muup gə longkong gə fe nau. Gə a wu ma nyi a? ¹³Yesu lap yen "məgwu nswa am həh bəh feel muup gə chin nfii. ¹⁴Məgwu shee nman shizak mou. Am-wu gə a mwat həh gə wa tugus am pət bət bət dēh mwat nooklang yi". ¹⁵Namat nyi yen miskagam, mwat am nanyi n'an yi ba am 'ntəh nya ani lat bəh a wul npə dəl am zak npeen mou. ¹⁶Yesu laa gə nyi yen, 'mwaan yi yong mis yi gu jya gəpe gəmə. ¹⁷Nanat lap yen "An gə mis mou" Yesu yen yi laa a naduk yi yən "an gə mis mou". ¹⁸Nsa, yi dīyak ndaas paat ndung gun gəsuk gədēt həh a mis yi mou. Yi la naduk. ¹⁹Namat ywn miskagam gə həh a naa kaa. ²⁰Na kəə mu dok mə wap Naan aka ləbung həh, zak gu yong a Urisima dāt ape wap Naan, ²¹Yesu yen bit kwot nwawul wu she gu wap Naan gə kaa ləbung həh gə Urishilima zak mou. ²²Gu man bii wu gun fu wap mou. Mən gə mə wap a bii wu mə man həh nsa angkaa tong a də Yahudawa muop pət yi. ²³Bit waa gwe rəh wudung gə mə wapNaan naduk, gə mə wap Nda nnəgən mərīp gə naduk, nsa Nda Naan nyi fu tang a muop dēh war mə nwap nyi. ²⁴Naan a mərīp, gurum muop wu gə mə wap nyi zak gə mə wap nyi a dāgən mərīp gə naduk. ²⁵Namat yen "A man gətap Almasihu (wudung gə yong nyi shikristi həh) kot nwul. Dəh nwul bəh yakshii jepe nau nmən. ²⁶Yesu yen "Aan nanyi fu laa ləfu gə yi". ²⁷Dat kam mən, jepgədə yesu mə wakwul wakjya mə kat nyi fu la bələp gə namat mən rəng muop dat. Mə muop ep fu nang nkwot "Yi-fu tang a me" dēh məgwu nang yi yən "A nah gə fu laa bələp gə namat yi" mou. ²⁸Lat mən namat nyit tugul gədə mən waaya gəfər waa gə laa gə gurum yen, ²⁹Gu jya ji gu naa dagwo wu la bii wu jet achan həh nau gə an. kwot a nyi a kristi nanyi ma ko?" ³⁰Lat mən mwuan də Yesu. ³¹Jep gədə muop mə dīwak nyi mə yən, "miskagam, səsə". ³²Mən Yesu la gə muop yen "an gə sə wu nə gu man həh. ³³Jepgədə muop mə la dəshak mə yen "A wudə mwat sə gwe nnyi yi?". ³⁴su laa gə muop yən Bəlang wu Naan lep an gənyi həh a sə gənə, gə a chin a nyi nlat kwət. ³⁵Gu yong tar dēe feer mə mə dīyip sə mou a ? A laa yi gəgun, gu ap yit gu naa gəlaap yi, sə nuang gwe dēh a dīyip dat. ³⁶Kopgəshi gwe wu dīyip-dīyip a nooklang- gəgwoo, a waa nyi gurum mu kop gə gurum wu dīyip took muop gə pya nau. ³⁷Bələp laa həh a naduk: məgwu kop-kop nde məgwu dīyip-dīyip. ³⁸A lep gun npe mwan gu dīyip bii wu nə gu chin bəlang gəfe yi. A məgurum dok mə kopi gun gu kat a nat dat. ³⁹gurum Samariya dok mə mwat naduk nsa bii wu namat laa gəmuop yen "Laa bii wu jet a chan həh dip gə an". ⁴⁰Jya mə bogol Yesu dēh tong yi shi bət muop bit mak vuəl. ⁴¹Nde gurum gwet mə mwət naduk nsa bələp wu nyi la həh. ⁴²Mə laa gə namat nanyi mə yen"Gədēt həh mə mwət naduk a nsa bii wu dok yi laa mou. Mə mwət naduk a nsa mə kələng shi kom mu; mə man a nyi a wu angka gəyil". ⁴³Dangkong bit vuəl mə yəsu nyit Samariya waa lap nfahli; ⁴⁴Nsa Yesu dok laa yen wunaakaa bii gə myaar ngan ləmuup mou. ⁴⁵Ji rəh dat mən gurum Galili mə lap nyi nsa dok mə naa bii nyi chin gəshi bi-sə nUrishalima nsa dok muop ma mə mwan. ⁴⁶Yagal mwaan nkana gəyil Galili shiza pee wudok bat am-wu-shiu waa am-la təng gənyi laa məgwu wuyoon nKaparnawum dok nyi a wugok. ⁴⁷Dagwu nanyi kələng nkwət Yesu yagal nYahudiya sam ya nGalili mən mwan gə dīwak Yesu ji dāk laa muop yi nsa lala nanyi npe muut. ⁴⁸Yesu laa gənyi yen "Nəruk dāghat nə gu naa bi-dyeermou, bəh bii gu mwat naduk mou." ⁴⁹Dagwu nanyi yən, "miskagam, sam bər laa nə yi nmuut. ⁵⁰"Yesu yə" waa dat laa gə gə bar. Dagwu nanyi mwat naduk nbələp wu Yesu laa həh mən waa. ⁵¹Nyi gəwar dat mən jeptuaghat gəfe mə laa gənyi nkwət laa muop kagam. ⁵²Lat mən nang fu muop gətap kat kagam nanyi a a npə na. Mə lap mə yen "A dāden nfuus gənaar mən lapiip nanyi lat"⁵³t mən dagwu nanyi dīy nkwot den Yesu laa bələp lala muop nanyi a fuus gənaar. Mən nyi gə gurum lə muop mə pən naduk. ⁵⁴Wudung həh a bi-dyeer wuvuəl wu yesu chin ndangkong yaghal nYahudiya waa lap nGalili.

Chapter 5

¹par bit kaam Yahudawa muop mæn Yesu ka ya nUrishalima. ²Nðægæn Urshalima, mæ mæ dung nyi nægæn dukduk gæ pukarang Təm, nðægæl Aramayak bii gæ mæ yong a shii betzata. Nyi gæ fugædo paat. ³Gurum gwet: wugok, wu vaga, wu kægæl gæ wu wuween mæ turap dok nnægæn. ⁴Wugok muop bii mæ turap dok fugædo nanyii wuvagham, gæ wukut, gæ wu shikween muop. ⁵Mæ dagwu chin yii Yagurum-gæ fu-sar shika poghokun gæ gok nnægæn. ⁶Yesu naa nyi teer dok mæn man nkwtot nung muop dæm nnægæn, mæm yen, "Gæ dæm kop gæ kat kagham a?" ⁷Wugok nanyi lap yen miskagaham, an gæ mægwu wu dæh mæ ndung am nanyi bæh dæn an nægæn mou, dæh a mwaan npe Sam ta nnægæn bæh mægwu yaa war næ. ⁸Yesu laa gæ nyi yæn "Yaghal gætæng, mang karam gægæ mæn gæ wa". ⁹Dat kam mæn dagwu kagam, yagal mang karam afe mæn mwaan-mwaan wagap. Bit nanyi dok a Bitnyak. ¹⁰Yahudawa mæ laa gæ dagwu nanyi mæ yen "chinyi a Bitnyak, mang lee waar gæ." ¹¹Dagwu nanyi lap yæn "mang karam agæ gæ mwaan-mwaan." ¹²Mæ nang fu muop mæ yen a wu dæh laa kam gægæ yi?" ¹³Dagwu nanyi zak dok man gurum wu dæk nyi mou nsa dok gurum gwet nnægæn mæn Yesu bat dat ræh gænaar muop mæn lan. ¹⁴Lee dal mæn Yesu kat dagwu nanyi nnægæn læwappe mæn yen gædæt hæh gæ kagam gwe. Tap yi gæ chin wubis shizak mou, mæbi wu nyan ma wudung yi ba nkat gæ. ¹⁵Dagwu nanyi yagal mwaan gæ la gæ Yahudawa muop yæn a Yesu dok dæk jin. ¹⁶Yahudawa mæ bæm læng gwak nYesu nsa nyi fu chan jepe nakam par bitnyak. ¹⁷Yesu lap yen "Nda næ kutnyi fu bælång; an zak fu bælång." ¹⁸Waa nyi Yahudawa mæ tang nyi npe tæh nsa nyang tæt bitnyak, dæn shik a chat gæ Naan. ¹⁹Yesu yen "A laa naduk yi gægün laa Naan gæ chin mæbi shi kaashik mou: gæ chin a bii wu naa Nda muop fu chin hæh. Bii wu Nda chin la gæ chin a kam. ²⁰Nsa Nda dæm La nyi mæn nyin jepew nyi gæ kaashik gæ chan nnyi. Yi gæ chin nnyin jepe wuma wudung nnyi npe ræng gun yi. ²¹Nda bii pæn nooklang nmædæ dæm muop; a kam shi laa muop bii gæ pæn nooklang ngurum wu dæng bæt muop. ²²Nda bii gæ sheep mægwu mou; pæn bælång sheeppe a laa muop, ²³npe dæh gurum dip mæ nægær la kabi wu mæ nægær Nda yi. Dagat næ mægwu nnægær La mou fæh gæ Nda mou. ²⁴A la naduk gi gægün, mægwu wu kælång bælöp gænæ mæn shen naduk ngwu wu lep an bæh gæ kat nooklang-gægwoo, mægwu gæ sheep nyi mou nsa pæt nfu muut mæn kat nooklang. ²⁵A laa naduk gægün, fuus waa ræh wu mædædæm gæ kælång dægæl la Naan gæh mæ varap. ²⁶Kabi wu Nda Naan nyi gæ nooklang, a kam zak laa muop nyi gæ nooklang. ²⁷Nda shen kamshik nlaa muop npe sheep, nsa nyi a laa gurum. ²⁸Naa bælöp nanyi yi ræng gun mou, bit waa kot nwawul wu mægwu wu nyi ntugun hæh nkælång dægæl muop bæh. ²⁹Pæt gæbang: muop wu mæ chan bii wuret bæh gæ kat nooklang; muop wu mæ chan wubis gæ mæ lat baan." ³⁰Gæ a chin mæbi shi kaasan mou, bii wu a kælång hæh, gæ a sheep anyi sheep gæ nyi, sheep gæ nyi a wuretnsa bii a lng a nung kashik næmou; biiatang a bii mu Nda næ lep an hæh. ³¹Dæh a la wuret kaasan bæh tuamshik gænæ a naduk mou. ³²Mægwu gæ tuamshik kaanæ hæh nyi nnægæn; a man tuamshik afe kaanæ a naduk. ³³Dok gu lep dæh Yahaya mæn tuamshik kaa naduk. ³⁴Tuamshik wu a kat hæh a nung gurum mou. A laa kam a npe dæh gu kat pæfuat yi. ³⁵Yahaya dok nyi a wus wu saanpe, dæk gu chin tookpya chogot nsa pee wusaan gæfe. ³⁶Tuamshik gænæ a ma nung Yahaya nsa bælång mu Nda næ mwæn an, bælång wu an fu chin gædæt hæh, a muop a tuamshik kaanæ, akwtot a Nda lep an. ³⁷Nda wu lep an tuamshik kaanæ, dok gu kælång dægæl muop dæ gu naa nyi yi mou. ³⁸Gun gæ bælöp gæfe nbæzung mou nsa gu pæn naduk ngwo wu nyi lep mou. ³⁹Bii gu bil bælöp Naan nsa u dæye nkwtot gu nooklang-gægwoo nnægæn. a bil bælöp nanyi mæ tuamshik kaanæ. ⁴⁰Nau gæ kam, gu nyang wu dæh næ dæh gu kat nooklang-gægwoo yi. ⁴¹Gæ a lap yoon fu gurum mou, ⁴²a man nkwtot gu dæm Naan mou. ⁴³A wul nðægæn sæm Nda næ mæn gu nyang lap an. ⁴⁴Dæh gurum nwul nðægæn sii kaashik bæh gu lap nyi. Bii gu lep yoon dæ suk kam hæh, gu chin a dægat a na gu tang yoon wu tang dæ Naan yi? ⁴⁵Naa yi gu dæye nkwtot a an gæ a rogop gun ntagam Nda Naan. ⁴⁶Dagwu wu gæ rogop gun a Musa wudung gu dæn en gu a kaa muop hæh. Din dok gu pæn naduk nMusa, dyin gu pæn naduk n'an nsa nyi dok yil bii kaanæ. ⁴⁷Dæh gu pæn naduk nbii-yil afe mou bæh chin a na gu pæn naduk yi bælöp anæ yi?"

Chapter 6

¹Ndang kong jepe muop nhə, Yesu muan gə bət nəgən nung Galili wu bii gə mə yong shi Tiberias.² Moen gurum nbəl mə muan gə naa bii kam afe wu ni pə chin kan wugok muop. ³Yesu kaya gəgughap mən tong də tong gə jep lep a afe.⁴Gə des hə, bii sə nnung Ibraniya wakus. ⁵Yesu ep yit a kaa nape mən kat gurum muop mbəl muop pə jaa dəmuop, mənlaa də Philip "De yong gə mə seet nawe ane mmuoəp nhə mə sə yeh?" ⁶Yesu laa kam hə də Philip adə wu nang wu nbət muop yi nsa ni man bii wu yong gə chin hə.⁷Philip lap yen, "Nawe nung Dinarii yak gurum sar yong gə yoon də mə kat cham wa til-til mou."⁸ Me mə laa lep gəme, andrew, emnəgən Simon Peter, la də Yesu ⁹"me mə la laa hə gə nawe gətung paat gə cherep vəl, de nhə gə chin ame gə naar nagət gurum muop nneh?"¹⁰Yesu la yen "shak ngurum muop mə tuaghat də tuaghat". Gə des hə, dok na gətung npe nani. Mən daas mə tuaghat yokmə kam paat. ¹¹Mən Yesu kok bəgəl nawee muop nani, mən ndangkong dəkyil, mən pən muop wudok mə tuaghatdok hə. Bən cherep, gə bii muop mə tangkop.¹² Kat gurum muop mə agal, mən la də jep afe " Gu chak chigit dung de hə yong bā mə bii dam."¹³Mən mə təl lə mə gərəng tugushi, sarka vəl gə chigit bəgəl nung nawee gətung ndangkong mə sə gogot dee. ¹⁴Ndung gurum muop mə na bii kam afe wudung chin hə mən mə laa yen :Naduk, ni a wula bələpnaan hə". ¹⁵Wu Yesu man nkwt muop gəwar mangni gə bal pəs a long, mən ba gə dangkong ka gətong gə gə gugap mmeshik.¹⁶Pe mang Nkansəgən mən jeplep afe mə muan ya nnəgən am. ¹⁷Mə ruə ndəgən chi muop mmuanndap gəam də wu muan kaparnaum. Pe rap gə des hə mən Yesu warə duk də muop mou. ¹⁸Piip wubal ni pə bwap, mən ndəgən am dungshik.¹⁹Mə tugun chii warə gə bii mel ya gurum gə fuu paet hə, gə ya gurum gə fuu sar, mə na Yesu muan dok gə ndəgən am ni pə lugat. ²⁰Mən ni laa də muop yen "A an! Gu lugat mou" ²¹Mən mə lap ni dem ndəgən chii amuop, mən gə des hə dat chii warə gə yil pe wudin muəp pəmuan hə. ²²Daar bit bang, nagət gurum muop wu dəgən mə dian dok gəbət nəgən-am ndee mə na məkat ndee chi nnəgən mou de wudung nhə dat, mən Yesu rə nnəgən mou gə jep lep afe mən jep lep mə yok mmeshak. ²³Nau gə kam hə pak chi muop mə muop mə də dok wudung mə tugat a Tiberias dukduk gə pe wudung mə sə bəgəl nawee hə ndangkong wu long dəkyil.²⁴Wu gurum muop məkat Yesu gə jep lep afe nnəgən mou, mən muop mə rə nnəgən chi muop mə muan Capernoum wutang Yesu. ²⁵Nalang kong məkat ni gəbət nəgən-am ndee mən mə yen "Wudhepe, dee ba gə wagərə noe hə ashī maweeh?"²⁶Yesu lap yen "Naduk, naduk, gun pə tang an wa nsa guna bii kam mou, nsa gu sə bə gə nawee mən gu agal. ²⁷Gu chan balang də səcndung lat mə dam hə mou, gu chan balang adə sə wudung ge mogormuut də wu warə tong tenglang gəgwo wudung laa gurum yong gə pən ngun hə nsa Naan Ndaa lang sar nkaa muop.²⁸Mən mə la də muop, "De gə mə chin ame? bə mə chin balang Naan eh?" ²⁹Yesu lap mə a yen (Adung hə anyi balang Naan. Gu pən naduk nni wudung ni lep gə ni hə. ³⁰Mən muəp mə chin laa də muop, "Dee gə chin a bii kam wu mena de mmə naa bə mə pən naduk agə eh? Gə chin a bii me?" ³¹Mə ndaa mu muop mə sə nyil, ni manna gəyil-ees, gə wu ni pən nawee gə bətəng mmuop mə sə". ³²Mən Yesu la yen "Nduk, naduk, sok a musa pən nawee na ni gun gə bə təng mou, dok a Ndaa wudung ni pə pən nawee naduk ngun gə bətəng hə. ³³Nsa nawee nung Naan ani wudung tong sam gə bətəng mən pə tenglang ngəyil". ³⁴Mən mə laa də muop, "wushepe pə nawee nani mən zəm". ³⁵Yesu laaa də də muop yem " A an a nawee wu pən tenglang; gurum wu də nə bə balak gə tə ni mou, gurum wudung pən naduk nan, bə am gə tə ni mou. ³⁶Mən a laa də gu nkwt gu na an shi wagab mən gu pən naduk mou. ³⁷Dip gurum wu Ndaa pən an gə wul də nə bə atak ni gəbang mou.³⁸Nsa atong bii bətong a də a chin bii wu an atangkop, mou a chin a nung nə muop wu nilep an hə. ³⁹A nhə ani a bii wuni lep an gə tangkop, yong ba atak ne məgwə wa gəme ndəgən muop wuni pən an, mə akok muop gətəng pa bit wutəs. ⁴⁰Nsa nhə ani a bii wu Ndaa nə dem, nkwt diip gurum wudung na La mən pən naduk ni mə kat tenglang gəgwo bə a mangni gətəng paa bi wutəs.⁴¹Mən Yahudawa mə rogop shak ka muop nsa yen, "A an a nawee wutong sam gə bətəng. ⁴²Mən mə yen, "Ndung hə a Yesu laa Yusufu wudung mə man ndaa muop gə nəgən muop moh. De ana bə yen "A tong a sam a gəbətəng?"⁴³Mən Yesu la yən, "gu niet rogop bələp də suk. ⁴⁴"Mə gwə gə boot pə ji hənə mou balag ba Ndaa wu lep an hə, də ni, bə yong gə a epni gətəng paa bit wutəs. ⁴⁵Ni a wuyiyil gwe ndəgən bələp gurum Naan muop, "Gurum dip a Naan gə chee muop; gurum dip wu kələng mən shee pə Ndaa bə ji də nə. ⁴⁶A nkwt məgwə naa Ndaa mou, de ani wudung to shibət Naan hə-ani na Ndaa. ⁴⁷Naduk, naduk, ni wudung pən naduk nə hənə gə tenglanggəgwo. ⁴⁸An a nawee nung tenglang gəgwo. ⁴⁹Mən ndaa gu muop mə sə manna ndəgən pe gə ees mən mə də. ⁵⁰An dung hə ani a nawee wutong saam gə bətəng, de məgwə nsə yong muut mou. ⁵¹A an a nawee gə nook wutong sam gə bətəng. Nin mə gwə nsa pak nawee hə, bəni gə tengkang gəgwo. Nawee wu ga pən hə a lua shisan nung pən tenglang ngəyil. ⁵²Mən dəfil mang Yahudawa muop dəshak, mən kaganshik yagal gə naar muop, mə yen, "Chin da ana dagwə nhə pən shishik muop mmən mə sə yeh?" ⁵³Mən Yesu la də muop yen, " Naduk, naduk, dagat ni gu sə shishikLa gurum mən gu suwa təgən muop ou, bə gun gə tenglang gəgwo susuk mou. ⁵⁴Gurum wudung sə lua shisan mən suwa təgən nə, ni gə tenglang gəgwo, mən ba mang ni gətəng paa bit wutəs. ⁵⁵Nsa shisan sə naduk duk. ⁵⁶Gurum sə shisan mən suwa təgəm shisan mə ni ndəgən muop. ⁵⁷bii wu Ndaa gə tenglanf gəgwo lep an, mən

a lang gə tenglang wa Ndaa, akam hə yong gə lang gə tenglang wa n'An. ⁵⁸A ndung hə ani a nawee wu tong sam gə bətang, a gə bii wudok ndaa muop mə sə mən mə dem hə mou. Gurum wudung sə nawee nhə bə ni gə kat tong tenglang gəgwo. ⁵⁹Mən Yesu la jepe muop nhə chip a ləNaan wani pə shepee ⁵⁹ Capernaum. ⁶⁰Mən wuyoon jep lep afe wu mə yen, "a bələp laa wulafu, a wudang gə kələng nheeh?" ⁶¹Mən Yesu ndung man gwe nshik muop nkwət jep lep aji muop pə rogop shak ka bələp nani mən la də muop yen, "De a ndung hə ani dam took gwa?" ⁶²Dee lat mən kat gu naa Laa gurum ni pə wa ya npe wudok ni nnəgən gwe hə?" ⁶³Bii a chelem ani gə tenglang, shishik a me mə bii mou. Bələp wudung a laa gə gun hə a muop, a chelem mən a muop a tenglang. ⁶⁴Nau gə kam hə mən pak gurum mə pən naduk mou. Nsa Yesu man gwe shi kugur gurum muop wu yong gə pən naduk hə mou, gə gurum wuyong gə seet gə ni hə. ⁶⁵Mə yen, "Awa nsa ni a laa yi də gu nkwət məgwə gə boot pə wul də nə mou, bagal ba a Ndaa nə a ni pən nni". ⁶⁶Wa nsa ni, mən wuyoon jep lep afe niət ni mən ba kuni gə mə muan-muan gəni zak mou. ⁶⁷Mən Yesu laa bələp də wu sar-kavəl nhə yen "Dee gun zak, gu yok ah?" ⁶⁸Mən Simon Peter lap pə muup, "long, de gə mu muan a də wudung eh? A gə a tenglang gə gwo. ⁶⁹Mən mə pən naduk mən wakja mə man kwət a gə a gurum wu səsar nung Naan". ⁷⁰Yesu laa də muop, dok a An a tagat gun mou. ⁷¹Wusar-kavəl, Gədes hə, la a bələp Judas laa Simon Iscarioti, nsa dok ani, nəgən wusar-kavəl, wudung yong gə seet Yesu hə.

Chapter 7

¹Ndangkong jepe muop nhə Yesu muandok meet n-Galili tangkop din warə nJudiya mou nsa Yahudawa muop pə tangni də tə. ²Gə des hə bii sə nnung riin ni duk. ³Mə jep nəgən muop mə la də muop mə yen "Niet pe nhə mən gə muan nJudiya depe njep lep agə muop mə na balang wudung gə pə chin hə. ⁴Gurum bii mə chin jepe nsok mou kat gətangkop dīn mə man gəyil gə pe wusaan. Nin gə chan jepe muop nhə, bə gə nin gəsok ngəyil. ⁵Nsa wa məjepnəgən muop mə pən naduk ni mou. ⁶Yesu la də muop yen "fuus anə waduk rə mou. De nəmuk fuus agu a duk dat. ⁷Nəmuk gəyil yong gəniang gun mou, niang a an nsa a nin bədə balang a muop a wubis. ⁸Gu muan gəpe bii sə. An ga muan mou nsa fuus anə warə duk mou. ⁹Ndangkong wu la bələp muop nhə, də mən dee nGalilee. ¹⁰Mən məjepnəgən muop mə muan ya gəpe bii sə; wani zak yagal muan a gəpe wusaan nsəsok. ¹¹Yahudawa muop pə tangni gəpe bii sə mə məyen "De ni ane?" ¹²Mən ləfuu bəl gənaar gurum muopkaa muop. Pak gurum muop məyen "ni a gurum wuret " pak məyen "Hayoh, bii muan gə gurum gəwar wuleng". ¹³Nau gə kam hə, mən mə la bələp kaa muop gəpe wusaan mou nsa lugat Yahudawa. ¹⁴Wudung bii sə gap gənaar nchat hə mən Yesu muan ya nlənaan mən bəm shepe. ¹⁵Mən Yahudawa muop məkat a bələp wufə mən məyen "De dagwə nhə chin dak anang kat bii man gak anang? Ni muan biishe mou. ¹⁶Yesu lap pə muop, "Biishe anə a nə maan mou, anung ni wudung lep an hə. ¹⁷Gurum wudung muan gədə bii wuni jep hə, bə ni yong gə man biishe afe. Kwət tong a pə Naan hə kət a laa bələp a gə kaa shik hə. ¹⁸Gurum wudung laa bələp a gə kaashik hə, gə tang a apsar nshik, de gurum wudung lapyooh gə ni wudung lep ni hə wupin ni gə naduk, mə wubis shi bət muop mou. ¹⁹Dok Musa pən bii byang ngun mou? Nau gə kam hə, gu kang bii byang nani mou. Ana gu tang dīn gu də an yeh? ²⁰Mən gurum muop məyen " gə gə Satan. ²¹A wudung muop gəwar tə gə eh? Yesu layen, a chin balang gəme, mən gun dip gukat a bii wufə. ²²Musa pən gapdəp ngun, (dok a shisar musa mou, dok a shisar məkəgu) mən paa bit Sabbath bə gu gəpdəp gurum. ²³Din gurum lap gapdəp pa Sabbath de bii byang Musa dam yi mou, de ana bə gu mang dəfil yi gəan nsa aya gurum awa gəni a wu kagam dip paa Sabbath eh? ²⁴Gu shep-shep na shi yit mou, gu shep ashi wuret. ²⁵Pak gurum wu mə tuaghat Urishalima hə məyen "De ani wudung muop pətang də təng hə mou?" ²⁶Nani pə laa bələp gəpe wusaan mən mə laa bii gəni mou. Məlong muop kwət gə məman nkwət ni a kristi. allam hə mou?. ²⁷Nau gəkam hə mə man pe wuni tong nnəgən. Kristi nani paa nwul, bə məgwə gəman pe wuni tong nnəgən hə mou. ²⁸Mən Yesu wal nnəgən ləNaan, gə shepe laa yen, "Gun dip gu man an mən gu man pe wu tong nnəgən. An awul a gə kaasan mou; mən ni wudung lep an hə a naduk, mən gun gu mani mou. ²⁹An a man! nsa atong a də muop ani lep an. ³⁰Mən muop də wuya ni, mən məgwə bəmni shi sar mou, nsa fuus afe warə duk mou. ³¹Mən gurum gek ndəgən muop mə pən naduk mən məyen, "De kristi naninwul bə chin bii kam wuma nhə pəchin a? ³²Farasiya muop mə kələng gurum muop pə bis bələp ka Yesu. Mən long wudok muop gə Farisiyawa muop mə lep jep dugul də wuya Yesu. ³³Mən Yesu layen "A kutni gə gun lafuus tildat bə awa dāni wudok lep an hə. ³⁴Yong gu tang an mən gu kat an mou; pe wu ga muan hə, gu boot pə wul gədə nə mou. ³⁵Mən Yahudawa muop mə la dəshak "De dagwə nhə gə muan ane wudung yong gə mə katni mou eh? yong gə muan a də muop wu nsəng gənaar muop wu n-Greek mən nshe muop gə gree a? ³⁶A bələp mə wudung layen "yong gu tang an mən gu kat an mou; pe wu ga muan yong gu boot pə wul mou? ³⁷Gədes hə, pa bit lat wuyoon nnung bii sə, mən wal yen "Gurum wudung amtəni hə, ni wu dənə ji suwa. ³⁸Gurum wudung pən naduk n-an, gəbii wudung bələp Naan laa yen, "kong nung am gə nook yong gə muan muan dəgən bət gə". ³⁹La nhe aka chelem wudung gurum wu məpən naduk n-ni yong gə məkat hə; Chelem dok wul duk mou, nsa dok mə lap yoo n-Yesu dok mou. ⁴⁰Pak gurum muop wudung mə kələng nhə məyen "Naduk ni a gurum Naan. ⁴¹Pak məyen, "Nhə a kristi mən pak məyen, "lat bə kristi tong nGalili a? ⁴²Kan nə bələp Naan nyen kristi yong gətong a gəseen Dauda nung Bethlehem, pe wudok ni nnəgən hə? ⁴³Mən gənaargurum gapshakwa nsa ni. ⁴⁴Pak muop dīn dəgən yong gə mə ya ni, mən ba məgwə shen sar bəm ni mou. ⁴⁵Mən jep dugul muop mə yokwul də long dak gə Farisawa wu mə laa də muop yen, "Wa nsa me guyok guwul gəni mou eh? Jep dugul mələp yen, ⁴⁶Me məgwə jet la bələp gəbii ni hə mou". ⁴⁷Mən Farisiyawa məyen, ⁴⁸Me melong muop mə pən naduk nya, wame Farisawa dak a? ⁴⁹Muop wudung məman bii byang hə mou, mə bii gə dam muop. ⁵⁰Nikodemu, me mə Farisiyawa wudok wul də muop gwe hə, la də muop yen " ⁵¹De bii byang amu yen lat bəgə shep gurum nəgə kələng pə muop gəman bii wuni chin a? ⁵²Mə lap pə muop mən məyen "De gəzak gətong a nGalilee a? Tong mən gu naa nkwət lələp bələp Naan yong gə pət a Galilee mou" mən gurum muop mə yok də gəpang a muop. ⁵³[Lat mən ko wudə wadər lə muop.

Chapter 8

¹Yesu muan gəpang Zaiton²Mok-mok dat gə bit mən wawul waji tong dɛgən ləNaan mən gurum muop dim ja mə tuagat mən shee muup³Wəpin bii yil muop gə Farisawa muop mə jaa gə na mat ndung mə yani gənaar muup.
⁴Mən məyen wusheebishee, mə ya namat nhə fu chin buaar.⁵Gə man mə dən ndəgən bələp Musa ndung yil gəpang yen bə mə zuam ni təh. De gə la amee a kaa hee?⁶Mə nang a də lang gwak məya ni, mən Yesu gəm kaa mən yilbiyil shi lasaar nɛyil.⁷Muop ndəgən bələp nang a muop mən yagal dar gətəng mən la də muup. Dim ndəgən gu, mægwo nman ni chin mee məbi wubis mou bəni yawar mang pang tak namat nhə gəni. ⁸Bən shin gugum, mən yil bii yil shi lasar nyil.⁹Ndung mə kələng lat mən mə bəm yiigil gəmek-gəmek yawar shi dɛduan. Mə nyit Yesu nmeeshik gə namat wu din dar dok gənaar hə. ¹⁰Yesu ep kaa mən la də namat yen, 'Namat de mə yayi muop hee? mee muop yayi moo?'¹¹Namay yen, zeet miskagam, Yesu layen, nayong yi sheep mægwo, yi wa bə. yi chi nde biwubis zak mou.¹²Yesu bən la bələp də gurum muop yen, a an a pee wusaan mægwo muan gədə nə bə tong pee wu kwo mou, agə pee wusaan.¹³Farisayawa muop mə la də muup nkwt gə fu la bələp kasak ndung naduk nədəng mou hə.¹⁴Yesu lap fu muop bələp ndung a la kasan hə a naduk an amanpee ndung a pət gə pee nədung yong a wa hə, gun gu man pee fat a gu de gə gəta pee wak agu yi mou.¹⁵Gun fu shep an dim a nung dem kəshik dat, an a shep mægwo mou.¹⁶Dim kamhə, din a shep bə, shep a nə a naduk, nsaa mən gəmee gəgwo ndung lep an hə.¹⁷A kamhə. ndəgən bəyil agu, gu yen bələp nfu gurum vəl a naduk.¹⁸A an fu la bələp kaa san, bən shin a nda ndung la an hə ani fu la bələp kaa nə.¹⁹Mə nang fu muup, de Nda gə nani? Yesu lap fu muop de din gun gu man an gwe dee a Nda a, dīn gu man Nda nə zak. ²⁰Ni kang ndəng shee a ndəgən lə Naan shee la jepbi muop nhə dip kamhə mægwo yani mou wansaa pee warə duk mou.²¹Bənshein la nkwt an nwaay yong gu tang an gu kat an mou, yong gu duam nədəgən bi wubias a gu. Pee u an muan nəgən hə gu boot bə muan ni mou. ²²Yahudawa muop məyen, ni də təh kaashik ndung layen Pee wu an muan hə mægwo gə boot bə muan mou hə?²³Yesu layen gun anung a yil, nə man an gətəng. Gun a nung gəyil, an a nung gəyil mou.²⁴Ani mən an a lahə dəgu, yong gu duum nədəgə bi wubiasagu. Gu niang muot naduk nkwt A Anmou, yong gu duam nə dəgən bi wubias agu.²⁵Mən mə nang fu muup, "gə a wudang hə?" mən yen bi wudok a la shi deel hə.²⁶An gə jepbi gwet ndung a la gə gun hə, abən yak gun a kaa hə. Dip kamhə, guwo wu lep an hə a gurum naduk, jepbi nə həh a kələng a fu muup, an fu la ani də gəyil.²⁷Mə man nkwt ni a fu bələp a kə Nda nani.²⁸Yesu layen bit ndung mə mang LaGurum gətəng bə shee mə man nkwt a AN NANI, kamhə, a chin məbi nkaa san mou. A bi wu nda shee an hə, am fu la ani gəgun. ²⁹Ni ndung lep an hə, ni gəmee gə an nyit an nmeə san mou, shibit-shibit ni fu chan jeppee ndung bi myap bəzung nə hə.
³⁰Ndung Yesu ni fu bələp gə muop nə hə mən gurum muop gwet dat mə muat naduk kə bələp afee.³¹Yesu la də Yahudawa muop nani ndung mə muat naduk nani hə, nkwt din nuua dīem bal shi bələp nhə bə gun a Almajirai anə nung naduk. ³²Gun nau yong gu man nadung, nadukyong gə tagat gun.³³Mən mə lap fu muup mən a seen Ibrahim mən bi mə wap mægwo mou, anang gə layi gə yen "yong dagat gun hə?"³⁴Yesu layen, a la gəgun a la gəgun anfu la də gu din mægwo nkwo fu chin bi wubis bəni a kurə biwubis.³⁵Din kurəm bəni a wutong nlə niak-niak bə din tongdok nlə niak-niak.³⁶Akam hə din LaLa tagat gun bə gə kat fu fat wagap jar.³⁷A man gun a seen Ibrahim gun gu dem din gu tə an nsa bələp a anə ni kat bərə shi bəzung gu.³⁸An fu la abi ndung a naa fu Nda nə hə wa gunzak gun fu la a bi nədung gunaa fu nda gə hə.³⁹Mələp fu muup məyen Ibrahim ani nda mu a? Yesu lap fu muop yen, dīn gun a jep Ibrahim din gu chin bi wu Ibrahim chin hə. ⁴⁰Nau, gədes hə gu dēm din kutə an gurum ndung la naduk ndung kələng fuNaan hə Ibrahim chin kam mou.⁴¹Gun fu chan a binda gu. Mə la də muup. "mə bak mən ndəgən tang surop mou, nda mu a gəmee Naan".⁴²Yesu la də muop, din məyen Naan a Nda gu bə dīn dēm an, a tong a də Naan bən shin ga an hə awul a də kaa san mou, ani lep an. ⁴³A nang gu man yi mou hə? A nsa gu boot bə kələng anə mou.⁴⁴Gun anung Nda gu, Shetan gu bən gu dem dəchin endye- endye nung nda gu. Ni bi gə dar kə naduk mou nsa ni gə naduk mou Din nkwt fu la wurəm, nifu la a bi wujet gwe hə nsa ni wu wurəm bən shin a Nda wurəm⁴⁵Ana an fu la naduk mən a kat gu muot naduk nə an mou?⁴⁶A wudang ndəgən gu ya an gə bi wubis hee? A nang bi gu niang muot naduk n'an hee?⁴⁷Gurum dīn nkwt a nung Naan bə kələng bələp Naan. Gun bi gu kələng bələp Naan mou a nsa gun a mung Naan mou.⁴⁸Yahudawa mə lap fu muup meəyen, Ntung mə la yen gə a Basamariye bən shi gə aljan, a naduk mou a? ⁴⁹Yesu lap gu muop, an a aljan mou, an afu muat ma Ndanə, gun babi gu muat ma an mou.⁵⁰An fu tang yoon a dəkasaan mou mægwo kwot ndung ni fu tang ni bən a chi bogon.
⁵¹Naduk, naduk, ala də gu a bən ala dəgu, dim mægwo wu kang bələp anə hə yong gə muut mou⁵²Mən Yahudawa muop mə la də muup Nkwot, a gədəs hə mə man gə a Al jan Ibrahim muop gə Annabawa mə duam, bə gə gəyen, gurum wu kang bələp a gə bə cham muut mou.⁵³Dea gu hə gə ma nda mu Ibrahim kəyoon a mən muut, gə ma ni a? annabawa mə duam. De gə gəməng kaasak amee?⁵⁴Yesu lap yen, dīn a mang kaa san a məbii bə a baan dat, a nda nə ani ep an. A ni ndung guyen ani a Naan agu hə. ⁵⁵Gun gu man ni mou an a man ni, din a yen a man mou bə ntong gəbi gun hə, wuwurəm. A ana man ni mən a kang bələp afe.⁵⁶Ndagu Ibrahim chin tookpya də wu naa bit

a nə,ni naa bən shin took muup pya.⁵⁷Yahudawa mə la də muup məyen, gwa wari yii ya gurum vəl gəfu sar, jet gənaa Ibrahim a? ⁵⁸Yesu la də muop, Naduk naduk ala də gu, ndung mə LIbrahim bə anNa Nindəng⁵⁹Mən mə kok pang də wu zuam ni mən Yesu lan gə kaashi muup mən pət ndəgən ləNaan.

Chapter 9

¹Wu Yesu ni del, mən naa mee mə dagwo ndung vugum gəshi wu mə lani hə. ²Jep nsar muup muop mə nang fu muup, wushepee, a wu dang chin wubis e, a dagwo nhaa a mə la ni muop eh, ndung mə la ni nvugum. ³Mən lap yen, dagwo nani dau gə mə la ni muop mee muop chin wubis mou, a də bəlang naan nin ndəgən kaa bi wu chin ni yii. ⁴Dewar a hin bəlang ndung anə yi gə fuus lepar ni wawul ndung megwo ndung gə boot bəlang nani mou. ⁵Din atong gwe gəyil bə an a pee wusaan gəyil. ⁶ndang kong Yesu la jepee muop mən twak zeel nyil, mə va'ar zeel afe roop gəyil mən fas yit dagwo gəni. ⁷La də muop, muan, gə vang nkang Siloom. Mən dagwo muan gə vang, mən wawul ni fu naapee. ⁸tənglə muop gə gurum ndok mə man ni gə vugum, bi ni fu dang pee hə mə yen, gu na du kat a ni wujet bi tongdok fu dangpee eh? ⁹Pak gurum məyen ani, pak gurum mə niang mən məyen bagal gə lap ni, mən ni lap yen ajin a dagwo nani ¹⁰Mə nang fu muup, mən mə chin a nag mə ep yit gəyee? ¹¹A dagwo ndung mə yongni a Yesu hə ani var yil shi zeel afe mən məm yit nə a shik mən la də nə, "muan akong Siluwam gə van mən a muan a vang, mən a kat napee. ¹²Mən mə nang fu muup məyen de ni a nee? lap yen ji man mou. ¹³Mən mə wakja gə dagwo ndung Farasiyawa ndung mə man a wu vugum hə ¹⁴Dok a paa sati ndung Yesu vaar yil ep yit muup yi. ¹⁵Farasiyawa muop mə bən shin nang fu muop vwwt, kwot chin a nang napee yee, lap fu muop yen dək a yil yit nə mən a vang gədes hə an fu naa. ¹⁶Pak Farasiyawa muop məyen, dagwo nhə tong a də Naan mou, ni fu kang bit sati mou, pak muop məyen bit bə gurum wu chin boot də nkam shi məbi kam ha, mən jigar ta gəkang muop ¹⁷Mən mə bən nang fu wu vugum gə fu la amee kə gurum ndung ep yit gə hee, mən yen ni a Anabi. ¹⁸Dip kam hə mə muat nadung nkwt vugum afe gə napee ndung kat hə mou. ¹⁹Mə nang fu wu lani muop nhə a lagu ndok gu la nvugum nzak ha? Anang ni fu naa gədes hə? ²⁰Wu lani muop mə lap məyen mə man lala nhə mə lani nvugum. ²¹Ka gə bi ndung ni fu naa gədes hə, mə man mou, məgwo ep yit muop hə man ni mou gu nang fu muop, ni a la wucham mou, gə boot də wu la bəlep gə kaashik. ²²Mə lani muop mə la kam hə nsa mə luagat Yhudawa muop. Yhudawa muop mə mang fu muop nkə megwo nyen a Yesu Almasihu bə mə shang ni ndəgən pee lənaan a muop ²³A kam mən wu lani muop məyen, gu nang fu muop, ni fier gurum gwe. ²⁴Mə bən shin nangkaa wu vəl, mə yong ni wudok a wu vugum mə yen gwa a app sar gwo nNaan. Mə man wugap dagwo nhə wu chin bi wubis. ²⁵Mən dagwo wu vugum lap fu muop a man mou, kwat ni a chin bi wubis hee bi gəmee ndung a man hə: dok an a wuvugum mən gədes hə an fu naa. ²⁶Mən mə la də muop, mən chin a mee gə gnee? chin a nang ep yit gə yee. ²⁷Lap yen naa la gwe gə gun hee, mən gu kələng he. Gu dem din gu wak a alajibi rai afe, a kam ha? ²⁸Mə agas ni mə yen, a gə a la lep afe mən a nung Musa. ²⁹Mə man Naan la bəlep gwe də musa mə man pee ndung nhə pət nəgən mou. ³⁰Dagwo lap fu muop gu yen guman pee ndung tong nəgən mou hə, mən ep yit nee ³¹Mə man Naan bi lang kam də kələng wu chan wubias muop me, dat kam hə mən megwo muat kaashik mən chin bi ndung a ani dem, bə lang kom muop. ³²Mangshi wu myap gəyil, jet məkat məgwo ndung ep yit gurum wu vugum ndung mə lani gəvugum mou. ³³Din məyen dgwo nani tong a də Naan mou bə dīn gə boot bə chin məbi mou. ³⁴Muop mə lap fu muop, "Dok mə la gə wagap a dəgən bi wubis bə gə fu shee mən ha? Mən mə shang ni tak gəbang. ³⁵Ndung Yesu kələng nkwt mə shang ni gəpee waap a muop tak gəbang hə mən kat ni mən yen, "Gu muot nadung nla Naan a?" ³⁶"Tap fu muop gə muot naduk nii hee" ³⁷Mən Yesu la də muop nkwt "gə naa ni gwe," nani ndung ni fu bəlep gə gəhə". ³⁸Mən dagwo nani layen Miskagam a muat naduk, mən wapni. ³⁹Yesu layen a də "shep bə, ji wul gəyil a də wu naa pee leng muop din mə naa de mə naa pee muop din mə wak wu vagaam? ⁴⁰Pak Farasiyawa muop wu din muop də muop hə mən mə nang fu muop "mən nau a wu ragaan a? ⁴¹Yesu la də muop nkwo dīn nuuaa a wu vagam bə, dīn nuuaa gəkwt gə bi wubis mou, mən gədes hə gu la gu yen 'gu naa a kam mən bi wubis a gu de nshik gu.

Chapter 10

¹A laa gə gun Naduk, bə naduk, gurum wudung rə npələ təm murəp mou, mən rə a gətok dat, gurum nashak a wat bən a kuləp. ²Nsa gurum wu sə npələ ani a wupin təm. ³Wu dar fulə ep fulə hə, təm mə kələng dægəl muup, yong muop gə səm bən pət gə muop. ⁴Kat nwu pət gə muop ani lang war, dee muop gədə muup, nsa mə man dægəl muup. ⁵Yong gə mə muan a dægəl məzep maa, nsa mə man a dægəl məzep. ⁶Yesu chin bəlang gə səm bələp mən mə man bii wu ni wu fu laa ni də mou. ⁷Yesu chin laa gə muop, an a fulə naduk gə gun; an fulə təm muop. ⁸Muop wudok mə wul shideel hə, muop a wat bələp gə kuləp, mən təm mə kələng muop mou. ⁹An a fulə, gəsəm gurum wu rə nsar nə bə bar. Gə rə gə pət. bə gə kat pee sə gə suwa. ¹⁰Wat wul də mang, wat wul də tə gurum, wat wul də kəbə bii. An a wul də mə kat tenglang bə mə kat gam biyer. ¹¹An a wutap wuret, tap wuret gə pən kaashik də təm afee. ¹²Wubəlang a wupin təm muop məi, naa asspang pə wul bə zuwat nyit təm muop bə lan, asspang gə yak pak bən chen muop. ¹³ni wubəlang zuwat nsa mə mang a mang ni, a ni a wupin təm məi, ni gə weel gə təm muop mou. ¹⁴An wutap wuret, an a man nəmaan, nəmaan muop zak mə man an. ¹⁵Nda man an, an zak a man ni, bən a pən tenglang anu də təm anu muop. ¹⁶An gə ndee təm muop wudung muop ndəgən tung muop nhə mou, an də naawul gə muop zak, muop yong gə kələng dægəl nə də mə dee tung gəme, wupin ni gəmə. ¹⁷A nwani Nda dem an. An a pən kaasan, a də pa lat bən a mang nbəng. ¹⁸Megwo gə bəm ni gə peenənə zak mou. A an a nyit san bənə gə dem anu, an gəwar wu gə nyit wu bən a mang. A kat byang nhə gəpee Nda. ¹⁹Dægəl Yahudawa chin bən nyangshak gə bələp nhə. ²⁰Muop wuyoon mə yen ni gə chellem wubis, dee ni a də yer buwət? Gu kələng ni a də me? ²¹Mən pak gurum muop meye. Bələp nhə anung chellem wubis wulung gurum gəni ma. Dee chellem wubis ə gə bisə nung epyit wuvaggam ah? ²²Lat mən shii bii-sə nung Mwən nUrishalima waarə. ²³Dok a gəshi kogom mən Yesu mwaandok ndəgən ləwap wuyoon ngan fugədoo nung Sulemanu. ²⁴Lat mən Yahudawa mə waat nyi mən mə yong, "De gə nyit dat veet nkwoo a? Də a gə Kristo nanyi bə gə laa gə mən dar." ²⁵Yesu yen, a laa gə gun, gu nyang pən gə naduk. Bəlang wu a chin dəgən səm nda, nhə nin a wudang a an, ²⁶Dip gə kam hə gu pən gə naduk mən, nsa gun a təm anə mou. ²⁷Təm ana mə man dægəl nə, aman muop bii mə ləng gə də nə. ²⁸An gə pən tooklang, muut ni zeet megwo gə duan muop nsar mou. ²⁹Nda nə wudung pən muop an hə, wuma gogot gurum muop mot shidi megwo duan muop nsar Nda mou. ³⁰An gə Nda a wu gəme. ³¹Mən lat, mən Yahudawa mə kok pang chizak də zuam. ³²Mən Yesu laa də muop yena dīn nagət bəlang wuret muop gəpee Nda ngun dee a nka bəlang wu mennang gun pə zuam an eh? ³³Mən Yahudawa mə lap yen, mən pə zuam gə a nwa bəlang wuret mou, a nwa gə dam səm Naan gə a gurum wubaan, bə gə mang kaasak a Naan. ³⁴Yesu lap yen ni a wu yiyil ndəgən kong was agu, a laa yen gu a naan? ³⁵Dok mə yen muop a naan, muop wudok bələp Naan wul də muop hə, (bəlap Naan wuyiyil gə ba mou). ³⁶Dee gu laa də gurum ndəfung Nda dēnn gəjong mən lep ni gəyil "Gun dam bii Naan, nsa a yen An a laa Naan ah"? ³⁷Din a kwət pə chin a bəlang Nda mou, hə gu pən naduk an mou. ³⁸Din an pə chin a muop, mən gun nyang pən naduk an bə gudem bəlang wu a chin də gu man Nda ni ndəgən nə, an ndəgən Nda. ³⁹Muop də yaa ni shizak, mən pət nsar muop. ⁴⁰Mən ni yagal bat muan gə eskogop Urdun gəpee wudok Yohanna chin baptisma chideel hə, mən tong nəgən. ⁴¹Nagət gurum mə jaa də muop mə yen, Yohana dok chin binaa mou, dee wudok Yohana laa nka dagwa nani muop a naduk. ⁴²Mən gurum mbəl mə pən naduk ni nəgən.

Chapter 11

¹Gădes hə, me megwo sëm muup a Lazarus dök ni a wugok, ni a gurum Betani, pee tuagat Maryamu muop gə emnəgən muup Marta.²Dok a Maryamu pəs long gə mur bən fuas kwak muup gə swopkaa muup, wudung emnəgən muup a Lazarus dok gok.³Mən məjepnəgən muup mə laa də Yesu, mə yen, "Long gwoo wu gə dem hə ni a wugok."⁴Yesu kələng kam hə, mən yen, gok nhə a nung muut mou, də yoon Naan dee laaNaan kat yoon yi.⁵Yesu dem Marta gə Maryamu gə emnəgən muop Lazarus.⁶Wudung Yesu kələng bələp gok Lazarus, Yesu bən tong nəgən pəsəm bit vəl.⁷Gə nok nhə, mən laa də məjeplep afee muop yen də muan n-Urdun shizak.⁸Jepmələp muop yen də muup, mə yen "wushepee, dok lee hə dat Yahudawa mə tangkop mə zuwam gə bə gə tangkop bən gə wa nəgən aah?"⁹Mən Yesu lap yen "man shii a sarkavəl ndəgən bit wusəsaan ooh?"¹⁰Gurum wa gu muan muan ndəgən pewusaan, ni gə mang kwak pall mou, nsa ni pə naa pee wasəsaan nung gəyil.¹¹Laa jep bələp nani kamhə, gə nok afee mən bən laa də muop, wusharmu Lazarus ni nsaam, an də deel nəgən də a yagal gəni nsaam.¹²Mən məjeplep mə yen, long, kan ni a nsaam, bə yong gə yagal.¹³Yesu laa a bələp muut, muop mə naa kat laa a bələp saam nung nookshik.¹⁴Mən Yesu laa dar də muop Lazarus muut.¹⁵Took nə pya nwa gun, nsa dok an nəgən mou,dee gun zak pə gu pən naduk.¹⁶Tomas wudung gə yong ni shi jepjan hə laa də wushar afee muop məjeplep dun zak du muan gə də muup, muan du dən fu gəme gəni Yesu.¹⁷Wu Yesu rə nəgən, mən kat Lazaru ni ntugun warrə bit feer gwe.¹⁸Betani ni duk-duk gə Urshalima, jong afee warrə mel sarkapaat.¹⁹Yahudawa muop mbəl mə jaa də Marta muop gə Maryamu, de mə zuwan muop gə muut emnəgən muop²⁰Mən Marta, kələng Yesu ni pə wul, marta muan də kaat ni, Maryamu dee tong nlə.²¹Mən Marta ka də Yesu, Long, dīn dəgən mə yen gə hə, emna dəgən ba muut mou.²²Wa gədes hə, a man bii wu gə nang gəpee Naan, ni gə pən gə.²³Yesu lap də muup laa yen, Emnəgən yi yong gə yagal shizak²⁴Marta laa gəni yen, A man ni gə bən yagal pa bit wutəs nung yagal-ntugum²⁵Yesu laa də muup yen, an wuyagal-ntugun gə tooklang, gurum wu ni tong bən pən naduk an, mən ba muut, bə tong.²⁶gurum wuni tong bən pən naduk n-an yong gə muut mou. Gu pən naduk kamhə?²⁷Laa gəni yen "ə, long a pən naduk gə a kristi, laaNaan, wudung wul gəyil hə."²⁸Gə nok wu laa kam hə, mən yagal yong emnəgən afee kolok. Ni laa gəni, yən "wushepee ni hə ni pə naa pa".²⁹Dak nkələng kam hə, yagal bəbər muan gəpee muup.³⁰Yesu nwarrə gəpee nani duk mou, kutni pee wudok məkat shak gə marta.³¹Yahudawa wudung muop gə maryamu ndəgən ləmuup muop pə zuwan ni, mə naa Maryamu yagal dar gətəng bəbbər, bən pət gəbang, mən mə yigil gə də muup, mə naa məkat.³²Maryamu warrə gəpee ndung Yesu ni nəgən mən naa Yesu, mən dugum ntagam muup, mən yen, "long, dəgən mə yen gə hə, emna dīn muut mou.³³Yesu naa ni pə wal, Yahudawa muop wudung mə jaa də muup, muop pə err, mən lashik muup n-chellem bən weel ni.³⁴Mən laa yen "dee gu den ni ane? mə yen "long, gwa wayi naa"³⁵Yesu wall.³⁶Mən Yahudawa muop mə yen, Gu naa dem Lazarus gəret.³⁷Mən pak gurum muop mə yen, "dee a dagwo wadok apyit me dagwo wu gurum hə, bə ba din nyit dagwa nhə muut ah?"³⁸Bən lashik Yesu gəret, mən muan gəcher. pee nani a fogolpee, pang langdök chifu.³⁹Mən Yesu laa də muop, "mang pang gu ba gəni" Marta emnəgən Lazarus, wudung muut hə, laa gə Yesu "Long, pee kam hə kum nani gə wam, nsa muut gə bit feer".⁴⁰Yesu laa gə ni yen, mən dok a laa gə yi a yen, din gə pən nauk, bə gə naa yoon gəpee Naan?⁴¹Mən mə ja gə pang nasha, Yesu epyit ji gətəng, mən yen, 'Nda, An a dəkyil ngə nsa gə kələng an'.⁴²a man bi gə kələng an, nwa gurum muop wudung mə duardok gə an, a laa yi kam hə, də muop mə pən naduk nka a gə, gə lep an"⁴³Gənok wu laa kam hə, mən wal gə dəgəl wubal, "Lazarus pət gəbang."⁴⁴Mən kumla pət gəbang, kwak muup gə sar muup a wudidian gə biyat bən Fanyitmuup a wudidian gə biyat Yesu laa gə muop, gu wutni, də ni wa yi.⁴⁵Mən nagət Yahudadawa wudung mə ja də maryamu mə naa bii wa Yesu chin hə, mən mə pən naduk ni.⁴⁶Mən pak gurum mə yok də Farisiyawa mə laa bii wu Yesu chin hə.⁴⁷Mən ndawang mənən gə Farisayawa məyong shak dip mə yen. Dee gə mə chin, ameh? Dagwnhə chan bii naa mbəl.⁴⁸Mə nyit ni dat, dip gə pən naduk ni, bə gə mə ja yaa pee amu gəyil amu.⁴⁹Mən me miskagam ndəgən muop, səm muup a Kefas, a wuyoon ndawang yii nani, laa gə muop yen, "gu man mə bii mou."⁵⁰Gu man dōng wu gurum gəme muut, ret ma wu gurum muop dip mə dēm."⁵¹Laa bələp nhə a də shik muup mou, nsa dok ni a wuyoon ndawang, ni laa nka Yesu gə muut də gəyil.⁵²a də gəyil dat mou, a də jepnaan Naan muop wudung muop gə bang hə də mə tong gəshak, də mə dee gəmə.⁵³Bii wu ya bit nani, mə dēn Yesu a wutətə.⁵⁴Yesu ba kutni gə muan dar gənaar Yahudawa mou, mən yagal wa də gəyil gə-es me mə pee mə nang ni shi Eferamu. Pee nani, mən tong nəgən gə məjeplep afe.⁵⁵Gădes hə bii sə nung Yahudawa muop nwakus, muop mbəl mə muan Urshalima ndəgən gəyil nani də məsaarshak.⁵⁶Muop pə naa Yesu bən muop pə laa bələp də hak, mə duandok nlə Naan. "Gu dye anang? Dee nii gə wul bii sə ah?"⁵⁷Gădes hə, mənən ndawang muop gə Farisiyawa mə laa, dīn magwo, man pee wu Yesu nəgən, bə la, də yaa ni.

Chapter 12

¹Paska dee bit pee mə mən Yesu wul nBetani gəpee wudok ep Lazarus fu muut hə. ²Mə chet sə kansəgən nni, Marta ani s wugap sə dee Lazarus ni gəmee gə muop ndung muop gəpee sə gə Yesu hə. ³Mən mang mang pəmpəm mwər taghas wushang wu mə myap shi mwər nara hə mən məm kwak Yesu gə ni mən fas shi dip kaa muup. Dəgələ yagal gə gəgam dee dat gə taghas wushang. ⁴Judas Iskarioti, gəmeendəgən jep mələp a muup ni ndung paa gə ni hə laa yen, ⁵Deeba a me don niang mə seet gə mwər wu gə taghat wusshang nhə mən mə pən shagal nani nwupya muop eh? ⁶Laa kam hə bə a gəfu wuni a wudem wupya muop mau, a nsaa ni a wat. A ni a wu yaa daam shagal a muop bii bən gə ruan sar nnəgən. ⁷Yesu laa yen, "Gu nit napaa yaa bii wu ni gə ni hə də bit wu gə məwum an hə". ⁸Tong gu kat wupya muop kwang, dee an hə tong gu kat kwang mou. ⁹Nagət gurum Yahudawa muop mə kələng kan Yesu ni nnəgən mən mə jaa. Pak muop mə jaa a waa nni mou, mə jaa a də wu naa Lazarus ndung Yesu ep ka karam muut hə. ¹⁰Mə daam Yahudawa muop mə koos də wu bən tə Lazarus. ¹¹Nsa gət Yahudawa muop nJerusalem mə pən naduk nYesu a waa nni. ¹²Nbitəbang, nagət gurum mə jaa səbii nani, gə shi wu mə kələng kan Yesu ni nwul hə mən mə kwap chaar mwərbang. ¹³Mə fat kang ni gə nii gə bələp dəgəl bal gə mə nang, "Hossana! wuret waa gədə gurum wu wul ndəgən səm Nda Naan ndung a ni a long Isar'ila hə. ¹⁴Yesu kat mee mə nagam mə kaa tong a kaa gəbii wudok mə ran hə, ¹⁵Naa yong yi yagal lughut reep Zion, bə yi naa long a yi ni nwul, lang dök ka nagam. ¹⁶Shidel, jep mə lep a mə man gəkang mau. A bit wu mə mang sar kagam nYesu hə shee mə diye de kan mə ran jepee muop nhə a kaa muup wa dun zak du chan jep bii muop nhə gəni. ¹⁷Gət gurum muop mə laa dədat ka wudok dun gəmee paa bit wu niyong Lazarus ntughun mə ep ni gəfu muut hə. ¹⁸A gəshi ni mən gət gurum mə fat kang ni, nsa mə kələng kan chin mə məbii rəng pee kam hə. ¹⁹Farisiyawa mə laa bələp ndəgən shik muop mə yen, "Gu naa ah, gu boot bə chin məbii zak mou, gurum mə muan lat gədə muup". ²⁰Pak wunjong muop dok gənaar muop muop nmwan də wap Naan gəpee biisə nani. ²¹Muop nani mə muan də Philip, gurum Betsaida nGalilee, mən mə nang mə yen, "Miskagham, mətang nkop dīn mə naa Yesu. ²²Philip muan gə laa də Andrew, mən mu muan gədə gəshak muan mə laa də Yesu. ²³Yesu lap fu muop laa yen, "Fuus kang də wumə mang sar kagham yi la gurum. ²⁴A laa naduk yi gə gun ba zeet niang mə kop wu ək sə nyil ba nmuut mäu bə dee lat a də shik muup dat, baazak nmuut bə gə laa kaa gwet. ²⁵gurum wu dem tooklang ani hə gə kat mäu; gurum wu chi tooklang a ni gəyil nhə bə dən a dən ni də kəbətəng. ²⁶Gəsəm gurum wu mwaan lep a nə bə ni lang gədə nə. Pee wu an nnəgən hə bə Ndaa yong gə ep ni nteget. ²⁷Bəzung nə mang weel. Dee ga gun yen ame zak eh? Ndaa shang an gəfu weel nhə peekam hə ah? Bii wu saa a warə peekam a də wu nani. ²⁸Ndaa, ep səm gəgə tegət "Nnəgən mən dəgəl tong kəbətəng sam yi mən laa yen" A ep gwee a tegət a bən a ep a tegət shizak. ²⁹Mə nbəl muop wu mədian dök mən mə kələng nhə mə yen Maleka laa bələp gə ni. ³⁰Yesu lap yen dəgəl nhə sam a də nə mau, a dəgu. ³¹Gədes nhə sheep wu sheep gəyil wu lashik. A gədes hə yong gə mə shang long gəyil nhə ntak. ³²An zak, dīn mə ep an nteget ka shep bə a dəl gurum muop dip də san. ³³Laa kam hə a də wu shik muut wu ni gə muut yi hə. ³⁴Mə nbəl muop mə lap fu muup mə yen, Dok mə kələng bələp (law) yen (the christ) yong gə tong gəgwə: Bazak gə yen, "yong gə mə ep lagurum nteget ka shep ah? A wudang a la gurum naniye?" ³⁵Yesu bən lap fu muop laa yen, "Pee wusaan yong gə kwət gəmee gə gun də la zaar pee. Gu muan mwan ndəgən pee wusaan wu ni gəmee gə gun hə yong baa gə kwə nmaa gə kagam gu. gurum wu gə mwaan ndəgən kwə hə, man pee wu ni nmwaan mäu. ³⁶Gu pən naduk npee wusaan wu ni gəmee gə gun hə, deewar gu wak a jep pee wusaan yi. ³⁷Dip gə jepee wu maa gə kagam lap gəkang də yit muop hə, mə pən naduk nni mau. ³⁸Bələp Isaiah wupin laa bələp Naan wu yen, "Ndaa long, a wudang pən naduk nbələp a mu eh, dee ba mə niin sar Naan a wudang eh?" ³⁹Wa nsaa kam hə, mə pən naduk mäu, nsaa Isaiah bən laa yen. ⁴⁰Vagam yit muop bən chin duarghar bəzung muop. ⁴¹Isaiah la kamhə wa nsaa naa maa nnung Yesu mən laa bələp kaa muup. ⁴²Dip dat kamhə, mənlong muop gwət dat mə pən naduk nYesu, dee gəfu Farisiyawa muop, mən mə apfu muop a kaa mau yong ba mə dən ruvə nlə Naan shi muop. ⁴³Mə tang nkop piap wu gurum gə mə piap muop hə maa nung Naan. ⁴⁴Yesu pian wal mən yen, "Gurum wu mwən naduk n'an bə mwən a n'an dat mäu, dip gə gwə ndung lep an hə. ⁴⁵Gurum wu naa an hə naa gurum wu lep an hə. ⁴⁶A wul a kat pee wusaan gəyil nhə, deewar ngurum wu pən naduk n'an bə yong gə tong nkwə mau. ⁴⁷Gurum wu kələng dəgəl nə mən tak ashik hə bə ga sheep ni mau, nsaa a wul a də sheep gəyil mäu. ⁴⁸Gurum wu niang an bən niang kələng dəgəl nə hə ni gə gurum wu sheep ni nbit wutəs. ⁴⁹Wa nsaa a laa a bələp shi kaa san dat mäu, a Ndaa ndung lep an hə a ni biang bələp wu ga laa hə pən n'an. ⁵⁰A man kan bələp biang nhə a kagam wu gəgwə. Wagap kat gəbii wu nda laa hə, an ga laa ani.

Chapter 13

¹Sabii paska en nwaa nrə. Yesu man kan bit nit gəyil a ni wulashik dəji waa də Ndaa ni. Dempee amuup də nəmuup muop ndong gəyil hə nidat nnəgən reet. ²Chelem wubis yawar gwee rə bəzung Judas Iskaroit la Siman, də wu pən Yesu. Gəshi sə kansəgən. ³Mən Yesu ndung man kan Ndaa nit jepee dip gəsar ni, bəchin ji tong adə Ndaa, gə jibən ji waa a də Ndaa hə. ⁴Yagal fu sə mən shang təgoō a muup mən mang tawul dīn nbwən ni. ⁵Yak am nkalang mən vang shii jep mələp a muup mwəp, mən fas shi tawulwudin dīn nbwən muup hə. ⁶Warə ka Simon Peter mən Simon Peter yen "Ndaalong dee yong gə vang shii nə wagap ah?" ⁷Yesu lap laayen " yong gu man shii bələp wu an fu chin gədəs hə ba, ntagham dee bə gu man". ⁸Peter laa gə ni laa yen, "Hahai, Gə vang shii nə məu". ⁹Simon Peter yen "Ndaalong, gə vang a shii nə dat mou, vang sar nə gə kaanə zak". ¹⁰Yesu laa gəni yen, " Gurum wu sughup gwee bətang nkop məbi zak niang nkwət a vang kwak məu, ni a wubang dat; gun a wubang dat, gun a dip dee məu" ¹¹(Yesu man gurum wu yong gə a ni hə. A ni a bii wusan laa yen, "Gun a dip a wubang məu. ¹²Ndangkong Yesu vang shii muop ba tak dəgwo a muup mən tong hə mən nang deedat fu muup, "Gu man bii wu chin dəgu nha? ¹³Gu yong an a shi wupin bishe gə long Naan. Gu laa nyit dat, nsa an a kamhə wagap. ¹⁴Din an ndung an a Ndaa long gə wupin biishee hə a vang shii gu, bə gun zak gu vang shiisuk. ¹⁵A kam a shiibələp ngun dəwar gun zak gu chin kat wu a chin hə. ¹⁶Naduk, naduk, kwərem gə maa wupin lə a muup mau, wa laalep gə waa wulep ni mau. ¹⁷Din gun man jepbələp nakam hə bə gun a (blessed) kan gu chin muop ndung a pən hə dip a də wu kəgət bələp (sacripture) yi, ¹⁸"Gurum wu sə anə hə bən ep shii dənə". ¹⁹A laa bələp nhə gə gun shee yi ntaa, dəewar ntaa bə gu man AN A AN. ²⁰Naduk naduk a laa gə gun, gurum wa an a lep hə bə lap a an, gurum wu lap a bə lap wu ləp an hə. ²¹Gə shii wu Yesu laa bii nhə bə bəzung muup mang weel. Laa yen "Naduk naduk, a laa gə gun, mee gu yong gə (betray) an". ²²Jep mələp mə naashak gə mə nang ba dee a wudang wagap kam hə. ²³Mee mə laa lep a muup ndung Yesu dem ba den hə tongdok gəjong Yesu kaa tebəl. ²⁴Simon Peter laa yen "Gu nang fu muup dee ba ni fu laa bələp a kaa wudong eh?" ²⁵Mən nogot shik gəpee Yesu. Yesu mən mən laa də muup yen "Ndaa long dee ba a wudong eh?" ²⁶Yesu lap yen "A gurum ndung yong a gap sə a pən nni Nnəgən dat mən gap sə mə pən nJudas Iskariyot. ²⁷Mə səsə lat mən Satan rə nbəzung muup, mən Yesu laa də muup laa yen, "Bii wu gə fu chin hə, chin bərbər". ²⁸Mee mə gwə ndəgən mwəp ndung kaa tebəl hə man bii wusaa laa yi kam hə məu. ²⁹Pak gurum mə dīyee tangkat laa gə ni yen gwaa sarap bii wu du tang nkop də bii-sə paska hə nsaa ni Judas a ni a wu yaa daam shagal a muop. ak gurum zak mə dīye tong kat laa gəni nni pən pak jepee nməpya muop. ³⁰Ndangkong Judas lap sə dat lat hə mən pət. Pee rap gwee. ³¹Judas pət lat mən Yesu laa yen "Gədəs hə, mə pən maa nlaa, wa Naan zak kat yoon ndəgən muup. ³²Din mə pən yoon nNaan nsa laa muup bə laa muup zak yong gə kat yoon. ³³Jep wudien muop, an gəmee gə gun də Yahudawa muop hə, " pee wu an ga mwaaan hə, gun yong gu boot bə jaa məu. ³⁴A bən a laa gə gun, a pən biang wufə ngun, gu dem suk; kat gəbii wu a dem gun hə, gun zak gu dem suk. ³⁵Din gu dem suk bə gurum mə man kan gun a jep mələ a nə. ³⁶Simon Peter laa də muup yen "Nda long, gə mwaaan a ne?" ³⁷Peter yen "Ndaalong a waansaa me an a mwaaan gədə gəyil gədəs hə mau eh? An ga mang muut gə fu gə". ³⁸Yesu lap yen "Yong gə fu nə ah? Naduk, naduk, a laa gə gə yong gə chii yit nə kaa kun shee yi deel koo ntok shik"

Chapter 14

¹Nayong bəzung gu nkat weel. Gu muət naduk nNaan, bə gu pən naduk Nau. ²Dəgən lə gak dat lə Ndaa nə. Din dəgən nkwət a kam hə məu bə dīn dəgən a də gu. An gəwar waa də waa a myap pee dəgu. ³Din a waa waa achin peengun bə a chin a sam sam a kok guna waa gəni dəsən deewar pee wu an nnəgən hə bə gun zak nnəgən. ⁴Gu man war pee wu a waa a yaa nnəgən hə. ⁵Thomas laa də Yesu yen "Miskagam, man pewu gə də muan hə mou, dee nlat bə mə man war a nənang ashik eh? ⁶"Yesu laa yen " An a war, gə naduk, gə kagham mægwo gə wul də Ndaa.mou, bagal bə bat a war nə. ⁷Din dəgən gu man an, bə din gu man Ndaa zak. Gədes hə gu man ni mən gu bən gu nani. ⁸Philip laa də Yesu yen Miskagam, nyi Ndaa nmən, kam hə bə yoon mən. Yesu laa gə nii "səm bədok an gəmee gəgun yi bə jet gə man an mau, Philip? ⁹Gurum wu naa an bə naa Nda. Shee dak a nang gə yen "kam Ndaa nmən eh?"¹⁰Gu man nkwət an gə Ndaa mən ndəgən sumo? bələp wu a laa a pən gun a laa gə bal a nə mou, a Ndaa ndung ni ndəgən nə hə ni fu chin balang a muup. ¹¹Pən naduk Naan ka wu an ndəgən Ndaa, bən Ndaa ni ndəgən nə, dāgat bə gu mwət naduk nbalang muop nashak. ¹²Naduk, naduk an a laa gə gun, mægwo wu dem bii wu an fu chin hə bə yong gə chan jep pee wu an fu chin, ni maa yong gə chan bii wu maa nhə nsaa an də wa də Ndaa. ¹³Dip jepee wu gu dang ndəgən səm nə hə bə a chin ngun dewar ¹⁴Ndaa lap piap yi ndəgən laa muup. ¹⁵Din gu nang bii nau ndəgən səmnə, bə a chin ngun. ¹⁶Bə a dāng Nda bə pə ndee wuzuan pee dewar nni lang gə gun gəgwo yi. ¹⁷Chelem nung naduk. Gəyil foot lap ni mou nsaa naa ni nsa ni ndəgən gu, yong gə bə nlang gə gun. ¹⁸Yong a bwət gun dat gə kasuk mou. A bən a wul də gu. ¹⁹Dee lee bə gəyil kat an mou, dip dat, gun gu naa an. Nsaa an a lang dok, gun zak. ²⁰Paa bit nani bə gun gu man nkwət an dəgən Nda nə, də gun zak ndəgən nə bən an dəgən gu. ²¹Gurum wudem bii tət a nə mən yak muop hə bə ni a wu dem an, bə Nda nə dem nii hə an zak a dem ni, a niin kasan yi nni. ²²Judas (wu a Iscariot mou hə) laa gə Yesu yen, " a waa me, gə niin kasak a nmən dat de gəyil ndee eh?"²³Yesu lap kaa yen " Din mægwo a dem an bə ni gə chin bii tət a noe. Ndaa nə yong gə dem nii, mən mə wul də muup mən mə myap ləmu gəmə gəni. ²⁴Gwə wu nyang an bə yong gə chin bii-tət a nə mou. Bələp wu gu kələng hə a an hə laa mou, tong a də Ndaa ndung a ni lep an hə. ²⁵A laa bii muop nhə gə gun wa an a tong a dok gəməgə gun. ²⁶Gurum wu zwan pe chelem wuret ndung Ndss yong gu lep gə ni ndəgən səmnə hə yong gə shee gun gə jepee dip mən nbən dyee gun gə jepee wudok a laa de gu hə. ²⁷A nyit fun gə tuaghat chagap; a pən tuaghat chagap a nə ngun. A pən a kat gə bii ndung gəyil gə pən hə mou. Naayong gu ndam, bən gu bən gu naa yong gu yigil tuaghat. ²⁸Gu kələng bii wu a laa dəgu hə, An də waa yong a bən a wul də gu. Din gun a wudem an bə dīn bəzung gu npya nsaa an nwaa a də Ndaa ndung a ni a wumaa an hə. ²⁹A laa də gu gədes nhə shee yi ntaa, dewar ba shee ntaa bə gu pən naduk. ³⁰Shee dee a laa bələng gak gə gun mou, nsaa long gəyil nhə ni nwul. Ni gəmee mə baal kaa nə mou. ³¹Mən deewar gəyil man yi nkwət Ndaa dem an. An fu chan wagap a bii wudok ndaa biang pən an hə. Nyit daghat mə yigil mə nyit pee nhə.

Chapter 15

¹"An atəng yayagal Nda'nee awunaka. ²Bi san sartəng wukat bi gə lala mou, miap sartəng wudung bilala də ni shin la yi. ³Gun a wu səsaar wa lep wu a la də gu. ⁴Gu tugat ndəgən nə wa an ndəgən gu, ka wudung sartəng gə lala gə ka shik mou, nə kwoot a shi təng mou. A kamnani gu boot tugat gə ka sukmou, bagat bə gu tugat a dəgəniinə. ⁵An atəng, gun a sar-təng. Gwə wu tong ndəyən muup bi lala gəret, nsa a won bə gu boot shin mə bi mou. ⁶Gwo wu niyang tong ndəgən nə yong mə tak ni ka sartəng wu fii hə, yong nə kook sarəng wu fii nani mə koon nwus, yong gə mə shaan. ⁷Gu twagat ndəgən nə waan ndəyən gu, gu nang bi wu took gu dem bə mə shin ngun. ⁸Bi akam hə mu pən wuma Ndaa nə, bə gu bak jep bə gu kam koot gun a jelep anə. ⁹Kabi wu Ndaa nə dem'an an akam hə ademgun gu twagat ndəgən dem suk. ¹⁰Nə gu muan gədə bələp biang anə, bə gu tugat ndəgən dem pee anə, kabi, wu a lang gədə bələp biang ndaa nə mən atong ndəgən dem pee amuup. ¹¹A laa jepe nhə də gu de war tookpya anə yə koot ndəgən de pee tookpya agu warə yi. ¹²Wun ndə a bələp biyang anə, gu dem suk, ka wu a dem gun hə. ¹³Me mə gwo gə dem pe wuma nhə mou wudung mwat toolang afe nwushaar. ¹⁴Gun a məshaar nə kat din gu shin jepee wu a byang ngun hə. ¹⁵A yong gun shi kwərəm bi man bi wu pinlə afe bi shin mou. A yong gun shi wu shaa nə nsa jepee wu a kələng fu ndaa nə a la gə gun. ¹⁶A gun gu mang an mou mən aan amang gun shin a pəs gunde gu wak gu bee jep, depee jep gu mə dee. A wa kam hə bi wu gu nang pə nədəgən səm nə hə bə pən ngun. ¹⁷Bi nhə a biyang a pən gun de pee gu dem suk. ¹⁸Din gəyil dok niang gun, bə gu man dok niang an she yi niang gun. ¹⁹Din dok gu kwat a gurun gəyil bə gəyil dem gun kabi nəmuup. Nsa gun a nung gəyil mou mən nsa a an atgat gun ndəgən gəyil, mən gəyil niang gun. ²⁰Gu diye bələp wu a la də gu, "A ka bi kwərəm gəma wupin lə mou" Din dok mə dam an bə yong gə mə dam gun zak, din dəgən mə kələp a nə din mə kələng nə muk. ²¹Yong gə mə shin bi nhə gəgun nsa səm nə, nsa mə mou gwo wulep an mou. ²²Din dəgən a wul ala bələp gə muop mou, bə din mə ashin bi wubis mou, gədess hə yong gə mə kwoot gə bələp raa pee mou. ²³Gwo wu niang an niang ndaa nə. ²⁴Din dok a shin balang wu me muop shin mou bə din mə shin bi wubis mou, gədess hə mə naa bənmə niang an gə ndaa nə. ²⁵Mən a nhə a biang wu gə gam bələp wu mə yil ndəgən bitət, "Dok mə niang an nka war mou. ²⁶Bit wu gurun wu gə naka wul, dung, a chellem naduk, wupət gəpe ndaa'ani ge gə tuam shik gədə nə. ²⁷Gun yong dok gədər nə shin wu sheshe.

Chapter 16

¹An poe la bii nhoe doe yong ba gu poloep. ²Yong goe moe tuagat gun ndəgən pex nang Na'aa, ndoeng kam hoe bit ni nwawul, wudung ndəgən gu wudung tuwo gun hoe nina boe kat din poe chin a doe boelang Naan. ³Moe chin kam hoe nsa moe goe an doe goe ta goe Nda yoe. ⁴An poe la bii nhoe loe gu yong bit a moup nwaree boe gu de'e doe bii wu dok a la doe gu kam hoe. dok a la bii nhoe doe gu nkugur boelang mou, nsa dok an goe moe gun. ⁵Enees hoe a muan doe gu wudok lep an hoe, goe kam hoe moen gu nang doegoel noe a nkot doe goe muan a ne'e? ⁶Kot a kam hoe la yoe doe gu gogor gun buzung gu. ⁷Goe kam hoe naduk a la doe gur dong kam hoe doe gu, a wa, nsa niang a wa'a boe, a lep ni doe gu. ⁸Din ni nwul, boe wu zuan pe'e din goe yil a wurum koe wubis, koe naduk koe shep. ⁹Koe wubis, nsa moe duk, nsa niang muat na duk nani. ¹⁰Koe naduk nsa an doe wa doe Nda moen yong gu morot pee wuna na zak mou; ¹¹Moen koe shep, nsa gu wu na koe yil moe shep ni. ¹²An goe na goet jep poe doe la doe gu, moen yong gu moet doe wyak dip mou. ¹³Moen yong ni, naduk chelem nwul boe ni lang goe gun ndəgən naduk dip, nsa ni yong goe la boelep ning kagam shik muup moup. Ni yong goe la bii wu ni koleng, moen la chak jepee wu yong goe moe wul hoe. ¹⁴Yong goe swam an, nsa yong goe manga dogoen bii dung a noe ma'an hoe moen ni nla goe gun. ¹⁵Chak jepee wudung N da ni yen chillem yong goe mang ndəgən ii wudung a noe ma'an moen ni la doe gə. ¹⁶Ndəgən a kat la pee til bee guma an zak mou, moen ndang kong nde la pee til moe gu na an. ¹⁷Moen gogot goe shang jep a gere mup moe la doe shak, amoen shi wuni La doe da her'e ndoen la pee wu til hoe gusa an zak mou ndang kong nde'e la pee till boe guna ani a nsaa wa doe Nda? ¹⁸Goe kam hoe moe la/ a ba me'e shi wuni; lap-kat pee tii moe man bii wuni pee la a ka hoe man. ¹⁹yesu dok na kat muup doe moe nang poe je, moen la doe muup yen sa a bii wu gung poe nang suk, bii wu mang an poe laa ndəgən la pee til moen yong guna an hoe nani, ndəgən la pee til yong gu na an? ²⁰Naduk naduk a la goe gun, yong gu wul ba gu chigirri, yong goe dong ntoet goe yil. Yong gu tugat goe to'og dau goe kam hoe, dogor pea. ²¹Moe mat bii nlalaa fu moe ni kat weul nsa bit a fese wawul, moen gong nla nlat boe goe kat en mu'ut nsa to'ok piya nkot gurun wul goe yil. ²²A man gun degoen to'ok dam goe de soe, moen buzung gu boen piya, moen moe gu taot wul mang to'ok piya a gu dee ka gu. ²³Pa'a a mit nani young goe nang moe bii poe noe. Naduk naduk an peee la doe gu nin gu nang moe bii poe Nda a ndəgən soem noe. ²⁴Moen goe nes hoe gu mo'ot poe nang boe gu lap nsa boe to'ot piya a kat shik. ²⁵A la jepe doe gu ndəgənkwə'an, bit ni poe wawul, wudung yong a la boelep doe gu a a nkwa'a'an mou" goe kam hoe na ni, a la doegu a wu O'oepe doe Nda. ²⁶Pa'a de boe gun poe dang poe ndəgən soem noe an poe la'a nkwoet an poe dang Nsa goe poe gu mau. ²⁷Ni nda goe koeshik nem yit gu nsa gu dem ni moen nsa muut naduk nkwoet ni tong a doe miskagam. ²⁸A wul a doe Nda, mou ndəgən goe yil goe kam hoe na ni, an a net goe a wa'a moen ani doe wa doe Nd noe. ²⁹p lep a mup mas yen "goe na ha'a goe nesoe goe poe la boelep, goe pee wusan moen goe poe la boelep a nkwa'a'an mou. ³⁰goenes gu mang "nko'ot gu man jepee dip moen lang nkom moe gu nnang boelep nang poe gu zak mou nsa kam hoe moe muat naduk nko'at goe tong a doe Naan." ³¹Yesu lap moelep poe muup "goe muat naduk goe nes hoe? ³²Naa poe ni wuwul, kam hoe moen gpe leng pe'e dip ko wudung yong goe wa doe loe mup, moen gu nit an goe me'e. Goe kam, an goe me'e nsa Nda ni goe me'e goe an. ³³A la bii nhoe doegu a la jep pee nhoe doe gu, dee pin gu kat tugat chigap ndəgən goe yill. Guru na'al gun fu mogor goeni dip goe kam hoe goe ku'ang gu bal bal ,yil lap gu ntagam noe.

Chapter 17

¹Ndung kong Yesu la kam hə mən ep yit tang dhə pee tong də Nda muup mən la yen, pee wawul nda, saam la gə deepin la gə saam gə gə. ²Ka gəbii wu gə muut kagə ni kə shishik dəpin ni muut chelem na jep Adamu kagəm nmən dip də gurum gə muut ni. ³Ndong hə a kagam nung lat mou. wudung mə man gə hə, gə Naan wutəs naduk, ni wudung gə lep ni Yesu kriti. ⁴A muut saam ngə hə gəyil. A yawar a lat bəlang wudok gə muut Naan gəyil dəchin hə. ⁵Gənes hə, Nda, gə epsar Naan gəmee gə. Ka sak gə saam pee wudok an gəni gə mee gə, gə ndong she gəyil hə. ⁶A niin səm gə, gəyil də gurum muup wudok muatnan də gəyil. Dokmuup a nə mak, Mən gəmuut muup nain mən mə deen bəlep a gə. ⁷Gənes hə mə man jeppée wudung dok gəyawar gə muut nan hə tong a dægə. ⁸A yawar a muut jep bəlep muup Məlep muup mən mə mang wagap naduk a tong adəgən mən məmuut naduk agə gəlep an. ⁹A dang peee dəmuup an pee dang pee a də gəyil mou, a də muup wudung gə yawar gə muut nan hə nsa muup a nəmak. ¹⁰Dip jep pee gə muut nan, anə mak, nəmak anə man mən mə saam an nnəgən dogən muup. ¹¹An nə gəyil gənes hə mau, a gurum muup nhə gəyil an nwawul dægə nda wusaar. Dək muup ndəgən səm gə wudul gə muut nan deepin mə dee gəmee gə bi mən hə. ¹²Kabii wudok an gəmee muup hə, a dək muup chagap ndən səm gə wudok gə muut Naan hə. A dək muup a chagap nə, Kamee pya mou bagal bə a muup wudung mə niang kəlon deepin bii wu bəlep Naan la hə ka pət. ¹³Gənes hə an wawul dægə, kam hə an pə la chak jepee nhə a gəyil dəpin məkat tookpya a nə ka kət ndəgən muup gə. ¹⁴A muut bəlep a gə nmuup mou gəyil niang muup nsa muup a nung gəyil mou hə. ¹⁵A lə laa dægə nkwoṭ gə vag gə muup gəyil mou, adə dee gəchin kəgən muup dong, dong yong gə wubias muup. ¹⁶Muup a nung gəyil mou, gəbii wudung a nung gəyil mou hə. ¹⁷Dək muup gə jong nsa naduk. Bəlep a gə a naduk. ¹⁸Kabii wudung gə lap an gəyil hə, a lep muup a kam hə gəyil. ¹⁹A nsa muup a dən ka nə yi gə jong. Deepin wap ma gə kə shak mə dək kə muup gə gə jong ndəgən naduk. ²⁰An pə dang pee a də nhə dat mou naa gə muup wudung mə muut naduk an ndəgən bəlep a muup hə. ²¹Depin mə deyī dip gə mee ka gə bii gə hə, Ndaa ndəgən nə, an ma dægən gə. Mang muup ma ndəgən mu deepin gəyil muut naduk nkot duk a gə, gə lep an. ²²Saam pee wudok gə muut Naan hə, a muut ma nmuop, dəpin mə dægə mee gə ka gə bii wudung mə gəmee hə. ²³An dægən muup gə ndəgən nə depin mə wag ja gə ndəgən kang kə shak gə dip. Depin gəyil mə mang gə nkot duk a gə, gəlep an. Mən gə dēm muup ka gəbii wudung gə dēm muup hə. ²⁴Ndaa dēm myap wudong duk gə muut muup Naan hə, mə tuaghat gə me gə an npe wudung adəgən hə, dəpin mə na saan a nə yə saam pee gə muut Naan hə nsa gə dēm an ndong she kugur gə yil. ²⁵Nda naduk, gə yil man gə gəmu. An a man gə; mən nhə man nkot a gə, gə lep an. ²⁶Achin mə gə səm gə, mən a chin mə man gə səm gəde pya dēm pee wudung gə chin gə dēm. An hə chin nkat ndəgən muup mən a chin akot ndəgən muup.

Chapter 18

¹Ndangkong Yesu laa bələp nanyi lat mən yagal gə jəpgədə muop waa ya ngan kong Kidron mən mə ruwu nmə la mar wu lee, wu mə waad ni hə. ²Yahuza zak, wu ani hə daam Yesu hə, man pe nani zak kəder wu jet Yesu pə muan kə muop guwe npe nani. ³Yahuza bən rə ntagam mə liak muop kə pak daskagam muop wu jet muop kədə longshen hə Farisiyawa, mə muwan de Yesu muop hə lee liak: wuus muop kə chuk muop. ⁴Yesu zak wu man jepe dau wu npe kat jin hə, yagal mun dər ntagam muop mən nang "gun pə tang a wudə?" ⁵Mən mə lap mə yong "Yesu la Nazare" Yesu lap yong "An hə" Yahuza wu daam ni dardok der muop. ⁶Wu Yesu lap yong "a jin" mə wak kə kənook veet mən mə fəlap nyil? ⁷Mun Yesu bən nang pə muop "gun pə tang a wudə" mə yong Yesu la Nazare. ⁸Yesu bən lap yong, "An a la gə gu, An kat gun pə tang a an bə gu nook muop mə wak lədu. ⁹Laa akam pede bii wudok ni la guwe yong "kənaar muop wudok gə pən an hə, mee muop lan mou. ¹⁰Bitrus zak, wu kot kə chuk gəwə, mən zaar ni mən gap kom wu dasə nung la lep longshen. Səm la lep nani a malkus "Mən ¹¹Yesu la hə Bitrus yong" Baa kə chuk gəgə. Jong dīn sua wala wu Ndanə pən an a sua ma. ¹²Mən mə myap muop hə daskagam, kə jeplep Yahudawa muop mə yaa Yesu mə dīan ni mə muan ¹³kəni der Hanana jeel kədə wuni a səgər kayafa hə wu ani a longshen nyi ¹⁴nani kayafa zak ani kaar Yahudawa muop yong dong din mægwo kəme nmuut npe gurum muop dau. ¹⁵Bitrus yagal lang kədə Yesu, kə ndə shaar bəlang Yesu, ni nani a shaar longshen, mən rə lə longshen nani kəder Yesu. ¹⁶Bitrus zak, dar kəlang shi pələ mən ni shaar longsher nani pəd mən la ləfə kə wudung pələ, mən mə rəwu kə Bitrus. ¹⁷Mee wukang pələ wumat nang pə Bitrus, "yaa gu a me mə shaar dago wu mə yaa nhə ma? Mən Bitrus yong "Aa an kənar muop mou. ¹⁸Jeplep ləgəd Yahudawa muop mə bəl wuus kuguur kədə kuut wukat, mən mə dian pə dan wuus nani. Mən Bitrus zak daar pak der muop pə daan wuus. ¹⁹Mən longshen nang bələp nangde Yesu kə shaar muan kəmuup kə shepee kəmuup. ²⁰Yesu lap yong, a la ləfə nsok mou, a shee bii shee kənə pe wu Yahudawa muop pə waap Naan hə. A la məbii nsok mou. ²¹Wa an pə megu nang bələp naan de nəyi? Gu naan pə muop wu mə kələng bii wu a laa. ²²Shi wu Yesu laakam, mee miskagam wu dardok nnəgən chit Yesu, mən laa yong, gə lap ləgə də longshen a kam a? ²³Yesu lap yong, kat a laa məbii nyit mou bə gə laape wu nyit nani mou, kat a laa nyit, bə ana gə chit an yi? ²⁴Mən Hanana lep kə Yesu de kayafa ndin. ²⁵Bitrus dardok pə dān wuus, mən gurum muop nani mu laa kəni mə yong "kan gə a mee wu shaar muop moo mə?" Mən Bitrus chii yong "A an mou". ²⁶Nde lalep longshen, wu a wumi nde lalep wu Bitrus din gap koom muop la long" kan dīn a naa gə kədə muop ndəgən maar mou mə? ²⁷Bən Bitrus chii, kam dat mən delkor tokshik. ²⁸Mə yigil kə Yesu de kayafa mən mə muan kəni de long, kəbət nmok, mən mə ruwo ndəgən mou yong ba mən rab kaa sub, mən ba mə səsə gab del mou. ²⁹Kam mən Bilatus pətji kat muop mən yong "gu ja a kə shep me ka daguwar hə yi. ³⁰Mə lap mə yong "kat din ni a wu chan wubis mou, din mə jaa kəni de gə mou. ³¹Bilatus la kə muop yong "mang ni kə kasuk mən gu shep ni kə shep agu". Yahudawa mə lap, mə yong, "abii waar nmən mə tə mægwo". ³²Mə la kam pede bələp wu Yesu dok la hə ka waar wuji muut hə. ³³Bilatus rə ndəgən tənglə mən bən yong Yesu, mən nang pə muop yong "kan a gə a long Yahudawa muop mə? ³⁴Yesu lap yong "gə nang a nung kasak a mə gurum muop mə la kam. ³⁵Bilatus, lap yong "kan an a mee la Yahudawa mə? A mə gurum gə kə longshen kəgə mu pən gə n-an. Gəchin a me? ³⁶Yesu lap yong "yil long hənə a nung gəyil mou, din kot a nung gəyil din jeplep kənə mu kwal gun gwe yong ba mən pən an nsar Yahudawa yil long kənə ning pen mou. ³⁷Bilatus bən la kəni yong "kan gə a mə long mə? Yesu lap yong "gə yong an a long. Mə la an a pə ni an pe ni wu a wul gəyil npe la naduk muop wu mə kat a nung naduk, mə kələng dəgəl nə. ³⁸Bilatus la kəni yong "Ame a naduk yi?" kənok wu la kam mən pət kəbang de Yahudawa muop mən la hə muop yong "An kə mee shep kaa daguwar mou. ³⁹Gun kə waar ləgu wu yong a tak mugwo shi gap deel kəgu gu demkot a tak long Yahudawa ngun a? ⁴⁰Mən mu mang wuwagaar mu yong "daguwaar mou a Barnabas. Barnabas nani a wu dampe.

Chapter 19

³¹at mən Bilatus muan gə Yesu mən nas nyi. ²Sojya muop mə myap mee vugum long gə nələk. Mə byang nkaa muup bən mə biang byaat long nni. ³Mə d̄yam ntagam muop mə yong, "mə kaat gə, long Yahudawa" mə bən nas nyi. ⁴Bilatus bən pət gəb̄ang mə laa gə muop yong "Gu naa a pət pət gəni ngun npe gu man akat məbi wubaan de muop mou". ⁵Mən Yesupət gə vugum-long wu a nələk həh gə byaat-long. Bilatus la gə muop "gu naa, dagwonani hə! ⁶Ndaawang mənən gə daskagam mə na Yesu, mən mə swap wuwagar mə yong lang ni ka shep! lang ni kaa shep! Bilatus la yong "gu mang ni kaagu gu lang ni kaa shepbeel, pa naa a kat chin məbi wubis mou". ⁷Yahudawa muop məyen mən gə bi-tət dong d̄yin nmuut a waa nsa bi-tət nanyi nsa yong jin a laa Naan. ⁸Bilatus kələng kam lugut yanyi garet. ⁹Mən bən rə ndəgən lə long, mən nang d̄u Yesu ong "Gə tong a ne? mən Yesu lap mou. ¹⁰Bilatus laa gəni yong "gə lap bələp fu nə mou mə? Gə man d̄əh a dəm bəh a tak gə, a dəm bə a lang gə gəshepbeel mou a?" ¹¹Yesu lap yong "gə gə nkamshik kaa nə dagat nə mə npən gə a pəgətəng mou. A waa nyi, dagwu wu pən an ngə həh, chin wubis mə gə muop gə wubis wuyong". ¹²Shi wu lap kam, Bilatus gwat pe tak ni, bə Yahudawa mə mang wuwagar mə yong, "gə tak mou, gwo mangkashik a long bə laa a wubaan də caeser. ¹³Shiwu Bilatus kələng kam, mən pət gə Yesu gəb̄ang mən tong kaa pee shep wu mə yong shi "lar" ndəgən liis Yahudaw zak a "Gabbatha". ¹⁴Bii nhə muandok a shi wu Yahudawa muop pə niyat pee npə sə "gapdel" a muop, shii fuus nin ənər. Bilatus la gə muop yong "Gu naa lap long agu". ¹⁵Mə mang wuwagar mə yong, "baa gəni, baa gəni, lang ni kaa shepi" Bilatus bən nang pə muop yong "a lang long agu kaa shep a? mən longshen lap yong "mən gə me mə long wu a kaiser mou". ¹⁶Mən Bilatus pən Yesu nsaar muop mə lang ni kaa shep. ¹⁷Mə mang Yesu, ni gə shep lang gəni, mən mə faat gəb̄ang, mə muan gəpee wu mə yong shi pee eagəs kaa gurum" ndəgəl liis Yahudawa muop mə shi "Golgotha". ¹⁸Mə lang Yesu kaa shep nnəgən, bən mə ləng gurum muop vuel kaa shep zak pəkep muop mə Yesu ni gənaar. ¹⁹Bilatus yil məbii mən lang kaa shep lang pee. Bii yil nani yong "YESU LA NAZARETH, LONG YAHUDAWA". ²⁰Yahudawa muop nbəl mə naa bii yil nani nwa nsa pee wu mə lang Yesu kaa shep nani, ni duk gə pətuaghat gurum muop. Bii yil nani an liis Yahudawa gə Romawa gə Helleniyawa. ²¹Mən long shen gə Yahudawa muop mə laa gə Bilatus mə yong "gə yil long Yahudawa mou, yil "ni nhə yong" An a long Yahudaa. ²²Bilatus laap yong "bii wu ayil, a yil lat". ²³Shi wu mələk mə lang Yesu kaa shep lang pee hə, mən mə mang biyad amuup, mən mə shap kang feer, npe muop a feer, bən mə mang nde biyad gəmuup wu a rərə, gədə wu a rərə hə, yagal nkaa sam rə nshii. ²⁴Bə mə laa gəshak, mə yong "mə see ni moo, mə tok fə mə naa gwo wu gəkat kumsal yi. Bii wa kam. de pe wu egbələp Naan wudok laa waji pət nyit yi, wudok yong "mə shap biyad gənə gəkang muop, mə tokfə gəlee gənə". A bin wu mələk mə chin. ²⁵Shing wu mə diam d̄ok shibət shep lang pee Yesu a nəgən muop, emnəgən nəgən muop, Maria mat Kilobas gə Mary reep Magdaliya. ²⁶Mə Yesu naa nəgən ni gə wushaar bələng gəmuup mu diamdok duk, mən laa gə nəgən ni, "Naa ning a laa " ²⁷Bən laa gə shaar bələng nani, "Naa nmə a nəgən gə," yagal pade shaar muop mang nəgən muop den ləni. ²⁸Ndangkong kam ni man wubii nau warə hə, bən pede wueg bələp Naan wa gaam yi, mən Yesu laa yong "Aam fə tə an. ²⁹Mee la tuu ngam gə muos wu dwang ndəgən, kə kaam, bə, mə mang lang shi fə muop. ³⁰shi wu Yesu cham muos wu dwang nani mən yong, "lat gwe". Mən sam gə kaa ni mən muut. ³¹Yahudawa muop wa nsa a bit niap pee npe kang bit wap Naan gə muop, bən yong ba kum muop nani gə mə kat kaa shep lang pee shi bit nanimou, mən mə duak Bilatus bin mung tərəp kwak muop bə mə kok muop baa gəni. ³²Mən mulek mə jaa mə tərəp kwak dagwo wupel gə wu vuel wu mələng muop gə Yesu. ³³Shiwu mə jaa de Yesu mə kat muut gwe, mən mə tərəp kwak muop mou. ³⁴Ni wu naa bing lashi kaa shikni, mən ləfə amuup a naduk. ³⁵Ni man wu bii wuji laa a naduk, pede mən zak mə pən naduk. ³⁶Bii muop mə taa a pe gaam eeg bələp Naan, "mee eages shik muop gə mə tep mou". ³⁷Nde bələp Naan yong "gə mə ləng yit du deni wu mə biang hə". ³⁸Ndankong bii muop nau, Yusufu gurum Anmatiya wu ni a shaar bəang Yesu nsok nsar Yahudawa muop hə, nang fə Bilatus din ji mang kuum Yesu. Mən Bilatus d̄em mən Yusufu ji mang kuum nani. ³⁹Nicodemus ji zak, ni wudok shee ji de Yesu a ləpar hə. Wul gə tagaswushi shan muop vuel wu warə pian jang shim ya gurum gəsar kaa paad. ⁴⁰Mə mang kuum Yesu mə den ndəgən biyan gəlee shang ka wu a war lə muop nung wuum gurum. ⁴¹Bən gəpe wu mə lang Yesu ka shep hə, mee mar wulee kot, bən ndəgən mar nani gəcheer wufwo kot wu mə cham den mugwo mou. ⁴²Mən a bit niap pee nung Yahudawa muop, mən gə cheer nani duk, mən mə wuum Yesu ndəgən.

Chapter 20

¹Sa bit wupel goe bit, shi nana boe pe kudi a wu kwo, Mary Magdalene dok wul goe pe goe cher ji kat moe mang pang moe yegoel goe ni. ²Moen yak goe see muan də Simon Peter goe pak jep lep Naan woe dung dok Yesu krist dem mop, moen la goe mop, "moe mang Yesu krist pwat goe ni doegen tugun, mu man pə wukat moe den ni moe". ³Peter muop goe shang jep lep Naan mu puat, mu muan goe pə goe sher. ⁴Moup dip mu guo muan, nde jeplep Naan mu suo berber diling Peter muan pe goe sher. ⁵Moe dugh'am na tugun, moen na tuwon wu pia noegen, moen roe moe. ⁶Simon Peter wul naa dankong moen roe noegen tugun goesher. moen na tuwon wu pia terdok noegen. ⁷Goe nit tuwon wu dok nin kamu. Dok terok goe tuwon wupia moe dok mu shigit ni den pe goe mə. ⁸Moen goe shang jep Naan, wu dok ani yawar roe goe pe goesher, ni shi been roe, moen naa moen chen naduk. ⁹Dok mu man jwot kristi goe yagal doegen mu'ut moe. ¹⁰Moen jep lep Naan moup mu yok naa loe zagayit. ¹¹Mary dok dar dok goe bang goe walye. Ni pə wal, moe sam doegen tugun goesher. ¹²Mary sam na chelem jep Naan moep voel(malaika), nde ni ndap ka nde ni'ndap shii pe wu moe den Yesu kristi noegen. ¹³Moe la goe ni, "na mat, ya poe wal me? moen la goe moep, "sa moe mang miskagam, moen a man pe wukat moe den ni moe"¹⁴Wul la kan he, moen bat yia fe moen na Yesu kristi dar dok, man kwot a Yesu kristi moe. ¹⁵Yesu kristi nang pee fe, "a nang yepoe wal ye? Ye poe tang wudaé? Ni dyé kat a gurum wu kang pe wu mu wuum Yesu kristi noegen, moen la goe ni, din gu mang ni gu yigil goe ni boe gu la pe dung gu dən ni noegen, boe a mang ni a yagal goe ni". ¹⁶Yesu kristi la goe ni, "Mary?" bat la goe ni deegen læ pu nung Syria (Aramaic)," Rabboni (a gurum wu sheepe). ¹⁷Yesu kristi la goe ni "yi boem an moe, sa a muan de nda dok moe, moen yi muan de jep amnoegen ne yi la goe moup an dé muan dé nda noe goe nda gu, goe Naan a noe goe Naan a gu. ¹⁸Mary Magdalene wa ji la jeplep Naan moup. "a na miskagam," Moen la bi wudung Yesu kristi la goe ni. ¹⁹Kang soegen pa bit na ni, bit wu pel doegoen bit wu pogoewel fu loe wukat jep lep Naan moup noegen fu loe a bit dip sa lugut Jews moupvmoen la goe moup, "Tong chagap de gu". ²⁰Goenok wu laa kam en, moen ni a sar moup tok moup pia eukat moe na ni miskagam. ²¹Yesu kristi shin ben la goe muop "Tong chagap gun. Goe bi nda lep an goe a lepgun a kam hə. Wu dun ni ²²Yesu kristi la kam, pes nok a fe moup moen la goe moup, "gu lap chelem Naan wu goe sar. ²³Bii wu levleng wu gurum chin moen gu yagu na peng hə, boe moe ya na zak loe Naan; bi wu leeleng dung mu ya na moe, bə moe ya naa loe Naan moe". ²⁴La lep Naan wucdung soem fe a jan (Thomas) goe mə ndəgən jep le Naan wa sarkavoel, dok nin noegen moe pa woe Yesu kristi wul. ²⁵Goe shang jep lee Naan moup mu la goe ni, "mu na miskagam" moen la goe moup, "Bagal doe a naa vaap chagal a sar fe, moen a biyang sar noe ndəgən fung sar, moen a biyang sar noe tugur fe, nyang hə a pən naduk moe". ²⁶Goe nok bit pokgoekun jeplep Naan moup ndəgən loe, nilala Jan dung soem moup. Ni Yesu kristi wul chi nani bən pee loe abat sip, wul dar goe nar moup, moen la yen "Tugat chagap de gu". ²⁷Moen la goe ni Toma "wak goeji goe lala sar moen goe rugun doegoen fung sar noe. wak goe jilala sar goe wu nyang naduk moe, gurum wu dem naduk. ²⁸Toma lap moen la de moup "miskagam noe goe Naan a noe"²⁹ Yesu kristi la goe ni, "An sa goe na an, moen goe pən naduk. Naan lang moen moe pən naduk. ³⁰Yesu kristi chin jep bii de yit jep lep Naan moup. Jep bi wudung kat mu yil ndəgən bi ran moe. ³¹Wudung hə mu yil ni de gu pən naduk nkwot a Yesu a ni a kristi, la Naan, wudung goe pən naduk, bən gu kat tugat ndəgən soem fe.

Chapter 21

¹Goe nok jee bii wudung Yesu kristi ni in, chin bən ni in kashik muup də jep lep a moup pən kong Tibariya. Guna bii wu achin ni ka fe wuvoel. ²Simon Peter goe Toma, goe Nathaniel wu tong cana goegoen Galilee, goe jep Zebedee, goe jep Yesu kristi moup voel. ³Simon Peter la goe moup "A muan a kwar shirrep" Moe la goe ni, "mun zak muan goede goe" Mu muan roe dāgən shi am, moen moe ya memobi moe doegen loesar nani. ⁴Wu bit bang gwe, Yesu kristi dar pən kong, moen jep lepNaan moup moe man kwot Yesu kristi moe. ⁵Moen Yesu la goe moup, "Jep sual, gun goe bii wudung gu goe ä? mu lap poe fe mu yen "hayo". ⁶La goe moup, "Tak teng shirrep a gu ngar da goe shi am boe gu kat pak shirrep". mu tak teng shirrep moen mu buoot del teng shirrep moe sa sjirrep gam teng. ⁷La lep Naan wudung Yesu kristi deme laa de Peter, "a miskagam" wu Simon Peter koeleng kwot a miskagam, moen rugun beard a fe (sa dok ni ingum) moen poet fa goenar am kong. ⁸Nde jep lep Naan moup mou cio noegoen shi am (sa dok mu soeng pe goe poe kong moe)moup poe del shirrep rigam doegen teng. ⁹Mu pwar ka goe doegoer, mu kat wusdi moen loeng shirrep a ka, goe nawe. ¹⁰Yesu kristi la goe moup "ga goe pak shirrep dung gu yak". ¹¹Simon Peter ka goe del shirrep ni gam doegen teng goe doegar, shirrep n'gam, shirrep wudung gam hə teng shirrep tə moe. ¹²Yesu kristi la goe moup "yok goe ja gu goe sē. Me la lep Naan mang kwoet nia miskagam. ¹³Yesu kristi ji, mang nawe poen de moup goe shirrep dip goede. ¹⁴A wu kun wudung Yesu kristi nin ka shir fe de jep lep Naan goe nok yagal ndāgən muut. ¹⁵Goe nok mu goe se, Yesu kristi la goe Simon Peter lala John goe dem an wuma nha?Peter la goe ni, "E'en miskagam goe man nkwoet a dem goe". Yesu kristi la goe ni "Goe poen se ntoem a'noe moup.. ¹⁶Shin bən la goe wu voel "Simon lala John goe dem an'a? Peter la goe ni"E'en miskagam goe man nkwoet a dem goe" Yesu kristi la goe ni, "goe kang toem a noe moup. ¹⁷Shin bən la wu kun"Simon lala John, goe dem an'a? Peter tu'up fe lə sa Yesu kristi nang doegoel fe wu kun "goe dem an'a? Simon Peter la goe ni, miskagam goe man jep pe dip, goe man kwot a dem goe" Yesu kristi la goe ni "goe poen sē n'toem ā noe moup. ¹⁸Naduk, naduk a la goe gun, shi wu gun jepsual, dok bii gu kang suk moe gu muan pe wukat tok gun dem hə, dung gu gya hə, boe gu poen sar gun moe doel, moego mang goe muan me moe pē goe ni dung kat goe dem goe muan noegoen moe. ¹⁹Yesu kristi la kamde Peter man muut dung goe mu'ut de'hem poen ma'n Naan. Goe nok wu la hə, shin bən la goe Peter,Lang goe de noe". ²⁰Peter bat moen na la lep Naan wudung Yesu kristi dem hə lang goede moup. wudung bən goe not fe toep shi Yesu kristi goe pe se wudung la yēn "miskagam, a wudung goe seet goe ge hep". ²¹Peter na ni moen la goe Yesu kristi "miskagam de dagwa hen goe china me? ²²Yesu kristi la goe ni,"din a tang kop nin ntong she a wul, de a me de gē ē? ²³Loepu nani roen kom jep emnoegoen moup, ni la lep Naan na ni goe muut moe. Die kam Yesu kristi la goe Peter moe ka nde la lep Naan goe muut moe '..... ²⁴A la lep Naan wudung kat ni 'n ser, goe kat yil jep bii moup hə. ²⁵Jep bii wu Yesu kristi yil NgampNgam, de yil jep bii nani goene boe goeyil Naan goe bwol foe mang dip mou.

Acts

Chapter 1

¹Tiyofilus, bang-byiran wudok a yil pel hə laa bələp dip kə bii wu Yesu bəm chin gə shee hə, ²waa gərə gəshi wu mə mang nyi waalap gətəng gənyi, ndangkong wu Mərip Wuret laa bələp gə fumuup dər jeplep afe wu nyi kok hə. ³Ndangkong tēgərchiin afe mən nyin kəshik nmuop nkagam, chan jepe gwet ndung nyin kam nanyi. Nyin kəshik nmuop bit yagurum-vəl, nyi fu laa bələp gəkaa yil-long Naan. ⁴Dok shi wu muop wu katshak hə, mən byang bələp pən nmuop yen nua gə nyit Urishalima mou, de nua kang byilaaden nung Ndaa wudok mə yen, "Dok gu kələng funə ⁵nkwət Yahaya kənpe shi am, de nəmuk, lee dat, bə gə mə kən gun a gə Mərip Wuret ndāgən." ⁶Dok mə təl kəshak mən mə mang fumuup mə yong, "Miskagam gə đuan yil-long a gədet hə gə pən Izraila a?" ⁷Mən laa gə muop yen, "Gun guu man bit gə shii wu a ndaa gə kamshik gənyi hə mou. ⁸Par guu kat tugurkagam par wu Mərip Wuret gə sam kaagu hə, man bə gu wak mətəwamshik kaanə nUrishalima gə Yahudiya, gə Samaria gə gogot gəyil muop dip." ⁹Miskagam Yesu laa bələp nhə dip lat, mən mə mang nyi kaa gətəng gənyi, mə ləng yitdu gə mə naa nyi yi nkaadel, mən ligin ogot gəkən muup. ¹⁰Shi wu mə kutni fu naa nyi nkaadel mən, brat dat, mən me kat daas vəl dyaṃdok shibət muop gə byaat pya. ¹¹Mən mə yen, "Gun gurum Galili, a nah gu dyaṃdok gu naape yi gətəng eh? Yesu wu mang nyi mə kaa gəbətəng gənyi dər yit gu nhə, par gə chin nwawul a kabi wu gu naa nyi waa lap gəbətəng hə." ¹²Lat mən mə sam gə Pang Paqt wak yaa nUrishalima, wu ni dukduk dat hə, a kabi shiimwaan mel gəme hə dat. ¹³Sam mə ruo mən mə kaa yaa mələng, pee wudok mə tugatdök nnəgən hə. Dok a Bitrus, Yahaya, Yakubu, Andarawas, Filib, Toma, Bartilomi, Matiu, Yakubu laa Alfa, Simon Wurəgət, gə Yahuza laa Yakubu. ¹⁴Dok mə kangkaa shak gəme, ndāgən d'angnaan, nau gə surəp, gə Mariya nəgən Yesu, gə məjepnəgən muup. ¹⁵Ndāgən

bit muop nanyi mən Bitrus yagalɗar gənaar məjepnəgən muop daas, dok muop gəbi ɗaa gəme gə yagurum-vəl, mən yen, ¹⁶"Məjepnaa, bang-byiran dok yong gə kəgət a lengwaar, bii wudok Mərip Wuret laa nfu Dauda gəkaa Yahuza wudok langtagam muop wu mə yaa Yesu hə."¹⁷Nsa dok nyi gənaar mu mən kat kopgəshii bəlang nhə."

¹⁸(Gədes hə dagwuo nhə seet mar shi shagal wu kat shi bətbis hə, mən pal gə kaa, mən bət tee, mən pənbət kon gətə. ¹⁹Muop wu nUrishalima mə kələng, mən mə yong gəlaap nanyi shi dəgəl ləmuop mə yen, "Akeldama," wawu "Gəlaap Təgəm.")²⁰"Nsa nya wuyiyil gwe ndəgən Bang-byiran See, "Dagat gəlaap afe tak yi baan,məgwuo wa gəme gə tong nnəgən mou;" "Dagat məgwuo teerkop muop yi."²¹A waa nnyi, gə mə kat məgwuo yi a lengwaar gənaar daas muop wudok mə ləngɗok gədərmu shi wu Miskagam Yesu mwaandok ndəgən mu, ²²she shi kənpe nung Yahaya mwaan gə rə shi wu mə mang shi bətmu, a nyi gə kwət a twamshik gəpe gəme gəmən gəkaa yagal afe ntugun."²³Mən mə tagat daas vəl, Yusufu wu səm muop a Barsabba hə, gə mə yong nyi nau shi Yustus, gə Machas.²⁴Mə ɗangnaan mə yen, "Miskaga, gə a wu man bəzung dip, gənaar muop wu vəl nhə, nyin me wu gə mang a nyi ²⁵npe teerkop yi ndəgən bəlang gə lep wudung Yahuza nyit ɗə mwaan gə muop yi hə."²⁶Mə ɗək zek mən taa nkaa Machas, mən mə kun nyi lə ndəgən jeplep wu sarkaagəme hə.Bəlang JeplepJing 1

Chapter 2

¹Wawul par bit Pentikos mən dok mə təl gəshak gwe dip npee gəme. ²Gə laa mou mən mə piip kabi kogom fan tong gəbətəng sam gəbal mən haan dāgən lə wudok mə tugatdok ndāgən hə. ³Mən mə naa liis kabi nung wu hə kwap dāgən shak mə ləng nkaa muop. ⁴Mə lap Mərip Wuret mə bəm laa ləfu gə dāgəl dādyak-dādyak, wudung Mərip pən muop hə. ⁵Dok Yahudawa məwap Naan muop nUrishalima, mə tugatdok gəyil dādyak-dādyak wul yi. ⁶Mə kələng dāgəl nanyi mən gurum wukərgəi mə təlkaa shak mən bələb rəng muop nsa mə kələng jeplep Yesu fu laa bələp gə dāgəl lədu. ⁷Rəng muop badən mən mə yen, "Muop wu fu laa ləfu nhə nau a gurum Galili moo?" ⁸A waa nme mən fu kələng muop fu laa dāgəl pee wu mə bee mən nnāgən yi? ⁹Mən a gurum Partiya gə Madayana gə Elam, gə muop wu mə tugatdog nMesopotamiya, muop wu ndāgən Yahudiya gə Kapadokiya, gə Fantas gə Asiya, ¹⁰Frigiya gə Pamfiliya, gə Masar gə gan Libiya wu waa naa Kurane, gə məzeb wu tugat nRom, ¹¹Yahudawa gə muop wu mə wap Naan gəme gə Yahudawa muop, gə Kret gə Arabia, mə kələng muop fu laa bələb ndāgəl mu gəkaa bələng wunan wu Naan chan hə. ¹²Rəng muop nau badən mən mə laa dər shak mə yen, "De a me shi nhə yi?" ¹³Mən pak gurum mə zhal muop mə yen, "Mə agal a shi am-laatəng wufuo." ¹⁴Mən Bitrus yagaldar nau gə muob wu sarkaagəme hə, mən ep dāgəl mən laa gə muop yen, "Gurum Yahudiya nau gəgun wu gu tugatdog nUrishalima, dāgad gu man yi; gu ləngkom gu gu bələb anə yi. ¹⁵Gurum muob nhə mə agal a shi am-laatəng kabi wu gun fu dye hə mən, nsa pee kutnyi a gəbit gogol. ¹⁶A bii wudok Joel wulaa-bələbnaan laa hə ¹⁷"Naan yen, 'par bit wutəs; bə 'gə a dək Mərib nə ka gurum dip. Jep gu, daas gə jiraap mə laa-bələbnaan, Jepsual gə mə naakaa, daas gəgu dəduan gə mə sugan. ¹⁸A kam zak gəshi nanyi, gə a sam gə Mərib nə kaa frang gənə muob, daas gə surəp, mən mə laa-bələbnaan. ¹⁹Gə a nyin dyeer gəbətəng gə byinyin gəyil, təgəm, wus gə əgən dyel. ²⁰Gə mə bat fuus nwaa kwoomən tar nwaa təgəm dəng she bit wuyoon nung Miskagam wul. ²¹Nlat bə məgwuo wu yong səm Miskagam bə gə kat angkaa. ²²Gurum Izraila, gu kələng bələb nhə: Yesu gurum Nazaret, a gurum wu Naan nyin ngun nkwtə nyi a wukər shi bələng wunan chan gə dyeer, gə byinyin wu Naan chan gəsar muop gənaar gu kabi wu gu man hə. ²³Mən pən dagwuo ngun gə man Naan gə dēm afe, mən gun gu tə nyi gəsar gurum wu mə man byitəd mou hə, gu kwak nyi gəkaa shepbeel. ²⁴Mən Naan ep nyi gətəng, shang nyi nəgən nsar muut, nsa muut dok boot npe yaa nyi mou. ²⁵Nsa Dauda laa bələb kaa muop yen, 'A naa Miskagam veed nfanyit nə, nsa nyi n-eskogob nəngan sarnə wumis yong a dər. ²⁶A waa nnyi tooknə dog pya mənə laa wuret. Yi gə a tong gə tugurkagam. ²⁷Nsa ya gə tag chelem nə ndāgən Hades mou, dək yi gə nyit Wusəsaar gəgə n-wam mou. ²⁸Gə nyin war tooklang n-an; ya gə pən tookpya gəret n-an gə ntagam gə. ²⁹Məjepna, gə a bood npe laa gəgun gə tugurkagam gəkaa Ndaamu Dauda: dog muud ba mə wum nyi, mən gəcheer afe kutnyi shi bətmu nbid wu chinyi. ³⁰Nyi dog a wulaa-bələbnaan mən man nkwtəd Naan dog səgər gə gənyi nkwtəd gə ji pəs me laa muop gə pətong-long afe. ³¹Nyi dog naa gwe mən gapdər laa ləfu gəkaa yagal Kristi ntugun yen, 'Mə tag nyi wa nHades, de shishig muop wam yi mou. ³²Yesu nhə—Naan ep nyi gətəng, mən dip a mətəwamshig gəkaa. ³³A waa nnyi, kabi wu mə ep nyi gwe lang gəsar wumis nung Naan, mən kabi wu lap byilaaden wudung a Mərib Wured hə dər Ndaa, a nyi wur bii wu gun fu naa mən gun fu kələng nhə. ³⁴Nsa Dauda dog kaa gəbətəng mou, de a nyi laa yen, 'Miskagam laa dər Miskagam anə yen, "Tong gəsarnə wumis, ³⁵dāgad a bad wukas gə mə wag a pətəpkwag gə yi." ³⁶A nsa kam hə, dāgat lə Izraila dip man yi wagab nkwtəd Naan dog dən nyi a Miskagam gə Kristi, nyi Yesu wudog mə kwag gə shepbeel hə." ³⁷Mə kələng kam mən byang bəd muop mən mə laa gə Bitrus gə gogot jeplep mə yen, "Məjepnəgənmu, de mə chin a nang eh?" ³⁸Bitrus laa dər muop yen, "Gu bad də mə kən gun yi ndāgən səm Yesu Kristi dēwar mə kon wubis agu yi, man bə gu lap chindong Mərib Wured. ³⁹Nsa byilaaden nanyi a nəmug gə jepgu nau gə muob wu njong, gurum gwet wu Miskagam amu Naan gə yong hə?" ⁴⁰Twamshig shi bələp gə gogod ləfu wu laa gwed, nyi fu dēwag muop yen, "Gu fat gə kaasug ndāgən seen bətbis nhə." ⁴¹Mə lap bələb nanyi mən mə kən muop; mə kad gurum parde waarə kamkún. ⁴²Mə ləgədər byishee jepleb gə kangəshag, ndəgən tərəp nawe gə dāngnaan. ⁴³Lugud tə gurum dib, Naan chan dyeer gə byinyin gwet gəsar jepleb. ⁴⁴Muop wu mə pən nadug mə tugad gəshag, jepe gəmuop nau a gəshag, ⁴⁵mən mə sarap gə byilong gədu mən mə shab gurum dip, shi weel wu muop gənyi hə. ⁴⁶Bii mə mwaaan nləwab wuyoon shibit-shibit gə took muob gəme, bii mə tərəp nawe shilə, mə shab sə gə tookpya, gə kaaleen; ⁴⁷mə pyab Naan mən mə kat chindong ntagam gurum. Miskagam shen bəl nmuob shibit-shibit, muop wu mə kad angkaa hə. Jing 2

Chapter 3

¹Bitrus gə Yahaya nmwaan yaa nləwab wuyoon shii dāngnaan, shi wu fuus neeb gwe. ²Dog bii mə mang me dagwuo wu mə laa nyi a wukut hə, shibid-shibid, jya den Fukərang Wudədong nung ləwab wuyoon, dəwar nyi dāng shagal yi fu muop wu gə mwaan nləwab wuyoon hə. ³Naa Bitrus muop gə Yahaya npe ruo nləwab wuyoon, mən dāng shagal fu muop. ⁴Bitrus gə Yahaya mə ləng yid muob kər kaamuub, mən mə yen, "Gə naa mən." ⁵Wukud nanyi naa muob, mən den en kad ya ji lab məbi fu muop. ⁶Mən Bitrus yen, "Azurfa gə zinariya an gə muob mou, de gə a pən a bi wu an gənyi hə ngə. Ndəgən səm Yesu Kristi nung Nazared, mwaan mwaan." ⁷Bitrus yaa sar muub wumis, mən ep nyi gətəng; gə laa mou mən kwag dagwuo nanyi gə kəgəs kwag muub mə bal. ⁸Wukud nanyi ep shig gətəng, mən dər mən taa fu mwaan; mən rə gəpe gəme gə Bitrus muop gə Yahaya nləwab wuyoon, nyi fu mwaan gə vuang. ⁹Gurum dip mə naa nyi fu mwaan, nyi fu pyab Naan. ¹⁰Mə kat kan a dagwuo wu jet fu dāng shagal fu gurum nFukərang Wudədong nung ləwab wuyoon hə; mən mə kad dyeer mə rəng nsa bii wutaa gənyi hə. ¹¹Shi wu kutnyi langdog shi Bitrus muob gə Yahaya, mən gurum dib mə suo jya dər muob fugədo wu gə mə yong shi Fugədo Sulemanu hə, bii nanyi rəng muob. ¹²Bitrus naa kam mən lap fu gurum muop yen, "Gun gurum Izrailla, a nah rəng gun kam eh? A nah gu ləng yit gu shimu, gə yong mə saa nyi mwaan-mwaan a shi kambəlap gə chin dem Naan amu eh?" ¹³A Naan Ibrahim gə Ishaka gə Yakubu, a Naan mə ndaamu muop, pən yoon frang gəfe Yesu. Dog gu pən a nyi mən nyang ntagam Bilatus shi wu tangkob tag nyi hə. ¹⁴Gu nyang Wusəsaar gə Wukər mən gu sat nnyi shang wu gə tuo gurum tag ngu. ¹⁵Gu tə Tugus tooklang ndung Naan ep nyi gənaar mədidəm—a mən a mətəwamshig gəkaa. ¹⁶A waa nsa pən-naduk ndəgən səm muub—dagwuo wu gun fu naa nyi mən gu man nyi nhə, kat kagam yi. Pən-naduk ndəgən səm Yesu shen kagam kweet nnyi wu dardog gənaar gu dip nhə. ¹⁷Məjepnaa, a man dog gu chin a nsa gu man mou, kabi wu mənən gəgu mə chin hə. ¹⁸A jepe wudok Naan laa gwe nfu mələa-bələbnaan dib, nkwət Kristi gə sua təgərchiin, waarə nogot. ¹⁹Waa nsa kam, gu nyit wubis, mən gu bat dəpin mə vang wubis agu npe də pee bwab yi shigu ntagam Miskagam; ²⁰man bə lep gə Kristi wudog mə kam nyi a npe gu, wu a nyi a Yesu hə. ²¹Gəbətəng gə lab a nyi a lengwaar, de shii wu mə myap jepe dip, ndung Naan dog laa gwe nfu mələa-bələbnaan muob wusəsaar. ²²Musa dog laa yen, 'Miskagam Naan yong gə ep me wulaa-bələbnaan gənaar gu kabi an hə. Gu ləngkom gu gu kələng bii wu nyi gə laa gəgun yi. ²³Məgwuo wu par lang kom kələng wulaa-bələbnaan nanyi mou, bə gə mə dam nyi gənaar gurum. ²⁴A kam mən mələa-bələbnaan muob, she shi Samaila gə muob wu mə wul gədər muub, dip mə laa ləfu gəkaa bit muop nhə. ²⁵A gun a wu turəpkom mələa-bələbnaan gə byilaaden wu dog Naan chin gə məkəə gu, shi uw laa dər Ibrahim yen, 'Gurum gəyil dip gə mə kat wuret a nsa seen gə. ²⁶Ndangkong wu Naan ep frang gəfe hə mən lep nyi dər gu shikyeen, dəwar nyi lang wuret yi kaagu mən bat gun gəwar bətbis ba gənyi."Jing 3

Chapter 4

¹Bitrus gə Yahaya muop fu bələp gə gurum, mən ndaawang gə long məkangkaa ləwab wuyoon gə Sadukiyawa jya mə ruo kə muop. ²Dog bələb byag muob badən nsa Bitrus muob gə Yahaya fu shee gurum mən muob fu shakbələb yagal gənaar mədidəm ndəgən səm Yesu. ³Mə yag muob zwam nləbal dər bitbang nsa a kansegən. ⁴Gurum gwed wu mə kələng lep nanyi mə pən naduk; mən daas wakruo kabi kampaat wu mə pən naduk hə. ⁵Daar bitbang mən mkangkaa gurum, gə mənən gə məbyiyil mə təl shak nUrishalima. ⁶Annas ndaawang wukakəgət nyi nnəgən, gə Kayafa, gə Yahaya gə Iskandari gə məmya ndaawang wukakəgət dip. ⁷Mə dək Bitrus muob gə Yahaya gənaardu mən mə nang fumuop mə yen, "Gun chin bii nhə a gə kamgəbələb, gə səm wudə?"⁸Lat mən Bitrus wu Mərib Wured rə nshig muub hə, laa dər muop yen, "Gun məkangkaa gurum, gə daskagam, ⁹dəyin gu fu nang dəgəl mu chinyi bii wured wu mə chin ndagwuo wugog nhə— gu shee a shi me dagwuo nhə kat kagam yi?"¹⁰Dagat gun gə gurum Izraila dip gu man yi, gətab a ndəgən səm Yesu Kristi nung Nazaret, wu gu kwag kə shepbeel, wu Naan ep nyi gənaar mədidəm—a waa nsa nyi dagwuo nhə dardog yi ntagam gu a wu kagam. ¹¹Yesu Kristi a nyi a pang wu gun wudyak lə gu nyang nhə, mən a nyi ba waa pang kugur. ¹²Me məgwuo wakwət gə angkaa zak mou, nsa me mə səm wakwət gəyil gənaar gurum wu gə mə fat gə angkaamu mou."¹³Shi wu mə naa tugurkagam Bitrus muob gə Yahaya mə bən chin naa kad muob a wupyan byiman mou, mən rəng muob nsa mə man nkwət Bitrus muob gə Yahaya dog muop gəpe gəme gə Yesu. ¹⁴Muob gə bii laa zag mou nsa mə naa wu mə dag nyi hə dardog shiəbəd muob. ¹⁵Ndangkong wu mə sat njepleb nanyi mə fat nyit gəwur daskagam mən mə tankaa dər shak. ¹⁶Mə yen "De gə mə chin a me gə gurum muop nhə yi? Nsa gurum Urishalima dip mə man dyyer wu taa nhə; mən gəwar chii mou. ¹⁷Ya gə mə nyit muop nahanpe gənyi nmaa ndung mou; mə dəlkom muop nkwət nua gə chin nlaa bələp shizak gə səm nanyi mou." ¹⁸Mə yong Bitrus muop gə Yahaya mən mə byang bələp shen muop mə yen nua gə laa bələp, də nua sheepe yi ndəgən səm Yesu mou. ¹⁹Mən Bitrus gə Yahaya mə lap yen, "Bə gu naa dat, kwət gu kat dōng ntagam Naan də mə kələng dəgəl gu də mə nyang nəmuop oh. ²⁰Mən de gə boot npe ogot fumu gəkaa bii wu mə naa mən mə kələng hə mou."²¹Mə dəlkom Bitrus muop gə Yahaya lat mən mə nyit muop wak. Mə kat pəraa npe mə nogol muop yi mou, nsa gurum dip fu pyap Naan gə bii mə taa hə. ²²Gurum wu dyyer dak gok nanyi kat nyi hə dok yii muop maa yagurumvəl. ²³Ndangkong wu mə nyit muop Bitrus muop gə Yahaya mə mwaan dər gurum amuop mən mə yakdang bii wu ndaawang wunan gə daskagam mə la dər muop nhə. ²⁴Mə kələng kam mən mə mang dəgəl muop gəme dər Naan mə yen, "Miskagam a gə gə chin gəbətəng gə gəyil gə chip, nau gə bii wu ndəgən muop. ²⁵A gə gə laa bələp shi Mərip Wuret nfu frang agə Dauda gə yen, 'A me saa dok dəfil mang gəyil Məjong muop yi, mən gurum muop mə dyye jepe wubaan yi?'²⁶Gə yen, dakagam gəyil mə kangkəshak, mən wukangkaape mə təlkaa shak mən mə nyang Miskagam, mən nyang Kristi afe."²⁷A kam wagap, Hiridus gə Buntus Bilatus gə Məjong gə gurum Izraila mə kangkəshak gəfər nhə mə nyangyiit frang agə Yesu wusəsaar, wu gə məm hə. ²⁸Mə kangkəshak npe mə chin bii wudok took gə mang nkwət gə taa hə. ²⁹Gəfəs hə, Miskagam, naa bətchan gəmuop mən gə pən tugurkagam nfrang agə muop npe mə laa bələp agə yi. ³⁰Lang sargə dəpin gə dəkpe yi, mən pən byinyin gə dyyer ndəgən səm frang agə Yesu wusəsaar." ³¹Mə dāngnaan lat mən pee wudok muop nnəgn hə sugun, mən muop dip mə kat Mərip Wuret mən mə laa bələp Naan gə tugurkagam. ³²Kaa gurum nbel wu mə pən naduk hə, fu muop gəme. Məgwuo bamlang shi byilong gəfe yong a nəmiin dat mou, jepe gəmuop nau a nung gəshak. ³³Jeplep nanyi mə shakbələp twamshik gədu gə kamgəbələp gəkaa yagal ntugun Miskgam Yesu, mən muop dip mə kat chindong. ³⁴Məbi dok won nməgwuo gənaar muop mou, nsa muop wu gə mar gə lə mə sarap gənyi mən mə jya gə shagal nanyi ³⁵jya mə dək ntagam jeplep, mən mə gap shagal nanyi shi weel wu gurum gənyi. ³⁶Yusufu, nung seen Lawi, gurum Sipirus, wu jeplep dok gə mə yong shi Barsabas (wawu, Laa wu Duantugurpe), ³⁷seet gə mar afe mən ji gə shagal nanyi ntagam jeplep. Jing 4

Chapter 5

¹Me mægwo u wu sëm muup a Hananiya, gə mat muup Safira, mə seet gə me byilong afe ²mən sok pak shagal nanyi (gə man mat muup), mən ji gə gogot tagam jeplep. ³Mən Bitrus laa yen, "Hananiya a waa nme Shetan fuən gə gə laa wurum yi dər Mərip Wuret shi gə gap pak shagal mar nanyi gə baa gənyi yi? ⁴Shi wudok gə seet gənyi duk mou hə, dok a nəmak mou a, waaji gə seet gənyi, a gə gə kamgəbələp gəkaa mou a? A waa nme gə dʸe bii nakam nbəzung gə yi? Gə laa wurum a ntagam gurum dat mou, gə laa nau a ntagam Naan." ⁵Hananiya kələng kam mən pəttaa mən muut, gurum wu mə kələng hə dip mə yigil lugut badən. ⁶Jepsual jya mə mwaar kum muup, mən mə mang mwaan gə mə wum. ⁷Ndangkong shii mak kún mən mat muup ji rə, man bii wu taa mou hə. ⁸Bitrus laa də muup yen, "Laa gə an kwət gu seet gə mar nanyi a kam oh." Mən lap yen, "A kam hə." ⁹Lat mən Bitrus laa dər muup yen, "A waa nme gu bugat fugu mən gu katshi Mərip Miskagam yi? Yi kələng vaap gurum wu mə wum mis yi hə fulə, gə mə mang yi gə fat gənyi." ¹⁰Gə laa mou mən pal ntagam muup mən muut. Daas muop nanyi jya mə ruo mən mə kat muut gwe, mən mə mang nyi mwaan gə wum shibət mis muup. ¹¹Lugut yaa gəwur gurum Naan badən, nau gə muop wu mə kələng bələp nanyi. ¹²Byinyin gə dʸe mən dək gwet gəsar jeplep. Dok mə təl kaa shak dau Fugədo Sulemanu. ¹³Mən mægwo kat tugurduan wu lang gədər muop mou; nau gə kam, gurum gə mə pən yoon nmuop. ¹⁴Nau gə kam hə mə muop wu pən naduk hə, muop a fu bəl dat, ntagam Miskagam, daas gum gə surəp, ¹⁵nyang mən bii mə kok wugok muop mwaan gə fu war, mə dək muop gə pəteer gə pətugət, dēwar dʸin Bitrus ndel war, bə wa riin muup dəl kə pak muop. ¹⁶Gurum gak mə tugət gəfər, ngan Urishalima jya yi, mə ja gə wugok muop, gə muop wu damwam fu chan kləng gə muop hə, mən dək muop dip. ¹⁷Mən ndaawang wukakəgət yagal, nau gə muop wu gəpe gəme gənyi hə (wawu Sadukiyawa muop); mən naalaa yaa mou ¹⁸mən mə yak jeplep mən mə byang nləbal. ¹⁹Ndəgən ləpar mən me məwong Miskagm ap fuləbal mən pət gə muop, mən laa yen, ²⁰"Mwaan gu dʸam nləwap wuyoon mən gu laa ləfu dər gurum dip gəkaa bələp tenglang nhə." ²¹Mə kələng kam mən mə ruo nləwap wuyoon, mokmok mən mə sheepee. Mən ndaawang wukakəgət, gə gurum wu gəpe gəme gənyi, yong gəwur daskagam, gə mənən gurum Izraila, mən lang lep dēpin wukang kaa ləbal tagat muop yi jya gənyi. ²²Mə kang fuləwap mwaan mə kat muop nləbal mou, mən wak mə yakdang mə yen, ²³"Mə kat fuləbal a wu bəbal wagap mən məpyan kangpe mə dʸamdok fulə, ba mə ep mən mə kat mægwo meh." ²⁴Long məkang ləwap wuyoon gə ndaawang wunan mə kələng kam mən rəng muop, mə man bii wu chin mou. ²⁵Lat mən me mægwo ji laa gə muop yen, "Daas wu den gu bəl muop hə, mə dʸamdok nləwap wuyoon muop fu shee gurum muop." ²⁶Mən long məkang ləwap wuyoon mwaan gə wawul gə muop nshikzugum, nsa mə yigil lugat gurum yong mə nzwam muop shi pang. ²⁷Mə wakjya gə muop mən mə sat nmuop dʸam ntagam gəwur daskagam. Ndaawang wukakəgət nang fu muop, ²⁸yen, "Dok mə laa gəgun wagap baan-baan nkwtə gu nook sheepee ndəgən səm nhə mou, mən gu dəkəp gu haan Urishalima gə sheepee agu, mən gu tangkop gu lang zhiiri təgəm dagwo nhə nkaamu." ²⁹Mən Bitrus gə jeplep mə lap yen, "Gə mə kələng a dəgəl Naan, a nung gurum mou." ³⁰Naan mə-ndaamu a nyi ep Yesu, wudung gu lang shi tēng mən gu tə hə. ³¹Naan mang nyi lang gəsar muop wumis, a nyi waa laa long gə wu angkaa, də pən war bat yi nIzraila gə kon-wubis. ³²A mən a wu twamshik gəkaa jepe nhə, nau gə Mərip Wuret wu Naan pən gurum wu mə kələng dəgəl muop hə." ³³Gəwur daskagam mə kələng kam mən dəfil mang muop ba mə tangkop tuo jeplep nanyi. ³⁴Mən me dagwo Farisiyawa, səm muop a Gamaliyel, nyi a wuman byitət, gurum bii mə pən yoon nnyi, yagal dar mən sat njeplep nanyi mə fat gəbang dāngkom. ³⁵Mən laa gə muop, yen, "Daas Izraila, gu naa bii wu gun gəwar chin gə gurun muop nhə gəret. ³⁶Yi wudok dʸyləng hə, Tudas yagal den kaashik a məbi, mən gurum wakruo daa feer mə ləng gədər muop. Dok mə tə nyi mən gurum gədər muop mə pap mən lat baan. ³⁷Ndangkong muop, Yahuza gurum Galili yagal fu yii kunkaa gurum, mən pak gurum mə ləng gədər muop. Nyi zak lat baan mən gurum gədər muop mə pap. ³⁸Gədəs hə, an fu la gəgu, gu fat gəwar gurum muop hə, gə nyit muop dagat, nsa dʸin bii wu muop shifu nhə nkwtə a nung gurum bə gə lat baan. ³⁹Dʸin nkwtə a nung Naan, bə guu boot npe təfu mou; nlat bə gu kat gun fu lək a Naan." Mən mə ləngədər karpe gəfe. ⁴⁰Lat mən mə yong jeplep nanyi, mə nas muop mən mə dəlkom muop nkwtə nua gə laa bələp ndəgən səm Yesu shizak mou, mən mə nyit muop ⁴¹Mə yigil nyit gəwur daskagan nanyi gə tookpya nkwtə du mak npe sua təgərchiin nsa səm Yesu. ⁴²Ndangkong nanyi, mən bii muop nləwap wuyoon gə shilə-shilə, muop fu sheepee shibit-shibit, muop fu shakbələp nkwtə Yesu a Kristi. Jing 5

Chapter 6

¹Ndægən bit mən muop mə pən naduk nYesu mə bəl. Lat mən Yahudawa wu gə mə kələng dægəl Hellinawa mə bəm gwakshik gəkaa Ibraniyawa, nsa dok bii mə takbak shi surəpkaa gəmuop kat wul shi shap sə nung shibit-shibit.²Jeplep wu sarkaavəl mə yong jepgədər wukərgəi hə, mən mə yen, "Dong dyin mə nyit shakbələp Naan dewar mə shap sə yi mou.³A waa nnyi, məjepnəgənmu, gu tagat daas pogovəl gənaar gu wu muop gə səm wuret, muop gə Mərip Wuret mən muop gə soon, dewar mə shen bəlang shap sə yi nmuop.⁴Mən zak gə mə tugat fu dangnaan gə bəlang shakbələp."⁵Bələp nanyi dōngbət jepgədər wukərgəi. Lat mən mə shang Istifanus, nyi a gurum wu pən-naduk mən nyi gə Mərip Wuret nshik, gə Filib, gə Birokoros, gə Nikanar, gə Timan, gə Parmenas, gə Nikolas, gurum gəyil Antakiya wudung rə nwapnaan Yahudawa hə.⁶Mə jya gəmuop ntagam jeplep, wu mə dangnaan mən mə ləng sar kaa muop.⁷Lat mən bələp Naan haanpe mən jepgədər wu nUrishalima mə bəl badən, mən pak ndaawang gwet mə dem pən-naduk nanyi.⁸Istifanus wu nyi gə chindong gagam gə maa hə, chan jepe dyeer wunan gə byinyin gənaar gurum.⁹Mən pak gurum nung ləwap wu gə mə yong shi ləwap Pən-tak nung Kurane gə Iskandariya, gə pak gurum gəyil Kilikiya gə Asiya. Dok a muop fu bagalshik gə Istifanus.¹⁰Mən mə boot gə Istifanus mou, nsa laa a shi soon gə Mərip Wuret.¹¹Lat mən mə pən shaghal npak gurum mə yong nua yong, "Mə kələng Istifanus fu laa bələp wubis gəkaa Musa gə Naan."¹²Mən mə fuən gurum gə mənən, mə məbyiyil, mən mwaan mə yaa Istifanus mwaan ntagam gəwur daskagam gənyi.¹³Mə jya gə mtwamshik wurum, wu jya mə yen, "Dagwuo nhə bii gə laa a ləfu wubis dat gəkaa pee wuret gə byitət.¹⁴Nsa mə kələng laa yen Yesu gurum Nazaret nanyi gə rugup peen mən nbat was wudok Musa pən mən hə."¹⁵Dip muop wu mə tugatdök gəwur dsakagam nanyi mə ləng yit naa nyi yi, mən mə kat fanyit muop bat waa gəbi nung Məwong hə.Jing 6

Chapter 7

¹Ndaawang wukakəgət yen, "Bələp muop nhə dip a naduk a?" ²Istifanus yong, "Mə-ndaanə gə məjepnaa, gu ləng komgu gu kələng an yi: Naan wupin yoon dok nyin kaa shik nIbrahim shii wudok nyi gəyil Mesopotamya ndəng shee mwaan yaa nHaran; ³mən laa gənyi yen, 'Nyiit gəyil gəgə gə məmya gə muop mən gə mwaan npee wu gə a nyin ngə hə.' ⁴Mən yagal nyit gəyil gurum Kaldiya muop mwaan gə tong gəyil Haran; a nnəgən, mən ndaa muop muut mən Naan mang nyi ji gənyi gəyil wu mə tugatdok nnəgən gədet nhə. ⁵Naan shen yil nanyi wa dər dənkwak nnyi npe byiteerkop mou. Mən Naan pəsfu—shi wu Ibrahim kat lalaa duk mou hə—nkwət gə ji pen yil nanyi nwaan nəmuop gə gurum gəseen muop. ⁶Naan laa gənyi nkwət gurum gəseen muop par gə mə tugat gəyil wu njong dat lee bə məpyan yil nanyi mə yak muop wak kurum gənyi, mən mə nchin kləng gə muop nung yii daa feer. ⁷Mən Naan chin laa yen, 'Ga nogol gəyil wu yaa muop wak kurum gənyi hə, man bə mə fat mə wap an npeen.' ⁸Lat mən Naan shen byilaaden nung gapdəp nIbrahim, mən Ibrahim laa Ishaku mən gap dəp muop par bit wu pogokún; Ishaku laa Yakubu, mən Yakubu bəe daas wu sarkaavəl hə. ⁹Naalaa dok yaa daskagam muop gəkaa Yusufu mən mə seet gənyi nMasar; mən dok Naan gəpe gəme gənyi ¹⁰mən pət gənyi ndəgən weel gəfe. Pən chindong gə soon nYusufu ntagam Fir'auna, long Masar wu dən nyi a gwopna Masar gə lə gəfe. ¹¹Lat mən gəzəm taa gəyil Masar dip gə Kanan mən gurum mə nee, mən ndaamu mə kat sə mou. ¹²Yakubu kələng gətap sə nyi nMasar mən lep ndaamu muop mə mwaan shii mwaan wupel. ¹³Shi mwaan wuvəl mən Yusufu nyin kaa shik nməjepnəgən muop, mən Fir'auna man gurum Yusufu. ¹⁴Yusuf lep məjepnəgən muop wak mə wul gə ndaa muop Yakubu nau gə gogot məmya muop gəyil Masar, muop dip dok mə wakruo yagurumkún-gəfusar. ¹⁵A nyi mən Yakubu sam yaa gəyil Masar mən muut nnəgən, nau gə ndaamu muop. ¹⁶Mə kok muop mwaan mə wum nShekem ntugun wu Ibrahim dok seet shi shagal azurfa fu jep Hamor nShekem hə. ¹⁷Shii byilaaden wudok Naan laa gə Ibrahim em nwul ashik wa gurum muop zak dok mə fyar mən mə kaam nMasar ¹⁸Lat mən me məgwuo wu man Yusufu mou hə waa long. ¹⁹Long nanyi fən gurum gəmu muop mən chin kləng gə ndaamu muop. Mən saa ndaamu muop mə shen jep muop npe tuo, yi baa mə nləng gə nook. ²⁰A gəshi nanyi mə laa Musa yi; nyi dok dōng baden ntagam Naan mən mə kəgər nyi tar kún lə ndaa muop. ²¹Shi wu mə dən nyi gəbang, mən reep Fir'auna kat nyi mən mang nyi kəgər kabi laa muop hə. ²²Musa kat byiman nung soon gurum Masar, mən boot bələp nau gə bələng baden. ²³Fyer waarə kabi yii yagurumvəl mən naa kat dōng dýin mwaan ji naa məjepnəgən nyi, wu a jepe Izraila hə. ²⁴Musa mwaan mən kat dagwuo Masar fu nogol dagwuo Izrail mən chit dagwuo Masar nanyi tə: ²⁵shi naa gəfe bə kat məjepnəgən nyi gə man nkwət a Naan nyi fu fat gəmuop, mən mə mankang mou. ²⁶Bit daar bang mən bən pət mən kat gurugm Izraila muop fu jagar; chin dər də myap gəkang muop yi; yong, 'Gu man gun a məjepnəgən suk mou a; a me saa gun fu jagar dər suk yi?' ²⁷Mən nde wu nyi fu nogol wunye hə tugun nyi tak gə eskogom mən yong, 'A wuda dən gə a wu kamshik gə wusheep kaamu yi?' ²⁸Gə a npe tə an kat wu dən gə tə dagwuo Masar hə a? ²⁹Musa kələng kam mən yak lan; mwaan gə waa məjong gəyil Midiana, mən bəe jep vəl nnəgən. ³⁰Ndangkong yii yagurumvəl mən me məwong nyin kaa shik nnyi ngəgər Pang Sinai, gənaar wus. ³¹Musa naa wus nanyi kam mən rəng nyi, mən mwaan dukduk npe naa yi kər, mən kələng dəgəl Naan fu yong, ³²'An a Naan ndaa gə muop, a Naan Ibrahim, gə Ishaku, gə Yakubu.' Musa yagal lugut mən baa naa zak mou. ³³'Naan laa gənyi yong, 'Tagat kogop shi kwak gə, nsa pee wu gə dardok nnəgən hə a wusəsaar. ³⁴A naa təgərchiin gurum anə wu muop nMasar hə; a kələng wal amuop, mən a sam dewar a pət yi gəmuop; waa gəji, ga lep gə gə mwaan nMasar. ³⁵Musa wudok mə nyang nyi mə yong, 'A wuda dən gə a wu kamgəbələp gə wusheep yi?'—Naan lep a nyi a wu kamgəbələp gə wu pət gə gurum. Naan lep nyi shi wu məwong laa gənyi ngəgər hə. ³⁶Musa pət gə muop nnəgən Masar, ndangkong chan dýeer gə byinyin nMasar gə Chip Buu, gə wudung chan ngəgər yii yagurumvəl hə ³⁷A nyi Musa nanyi laa gə gurum Izraila yong, 'Naan par gə ep me wulaa-bələpnaan ngun gənaar məjepnung, me wulaa-bələpnaan kabi an hə. ³⁸Wudung hə a dagwuo wudok gənaar gəwur məwong wu laa bələp ngəgər gəkaa Pang Sinai hə. Wudung hə a dagwuo wudok gəpe gəme gə ndaamu muop hə; a nyi a dagwuo wu lap bələp wu kagam npe shen mən yi. ³⁹Wudung hə a dagwuo wu ndaamu mə nyang dem bələp afe hə; mə tugun nyi tak gə eskogop, mən en muop waa lap nMasar. ⁴⁰Gəshi nanyi mən mə laa gə Haruna mə yong 'Chin naan wu gə mə ləngtagam mu nmən. Nung Musa wu langtagam mu pət gəmən ndəgən Masar hə, mə man bii wu chin nyi mou. ⁴¹Dok lat mən mə dýik laa nəng mən mə jya gə byitok ntagam naatoon mən took muop pya gə bii wu sar muop chin hə. ⁴²Mən Naan bat muop də gə mə wap a dăgar wu gəbətəng, kabi wudok gwe ndəgən bang-byiran mələa-bələpnaan mə yen, 'Lə Izraila, dok gu kwap long-kang mən gu pən byitok n-an shi yii wu yagurumvəl hə a? ⁴³Dok gu dem peechinkən sə wuwaar nung Molek gə dăgar Refan wudung nyi a naan hə, gə riin wu gu chin mən gu wap muop: gə a kok gun a dēl shi Babilon a mwaan njong gəgun. ⁴⁴Ndaamu dok muop gə peechinkən sə wuwaar nnung twamshik ngəgər, kabi wu Naan pənfu shi laa ləfu gə Musa nkwət nyi chin dabi nanyi kabi wu naa hə. ⁴⁵A nyi a kyang-kyang wu ndaamu muop mə mang mwaan gəyil gənyi nanyi gəpe gəme gə Joshuwa. Gəyit

ndaamu muop mən mə đuan yil wudok Naan chen gurum nnəgən mən pən mə ndaamu hə. Kyang-kyang nanyi de nnəgən waarə gəshi Dauda, ⁴⁶mən kat chindong ntagam Naan, mən nang nkwət dɔng dɔyin ji kat pətong npe Naan Yakubu. ⁴⁷Mən dok a Sulemanu dɔyik lə npe Naan. ⁴⁸Mən nau gə kam, Wukakəgət gə tong nlə wu gurum dɔyik shisar mou, kabi ndung wulaa-bələpnaan laa yen, ⁴⁹Gəbətəng a pətong-long gənyi, mən gəyil a pətəp-kwak nə. De gə dɔyik a lə me n-an yi? a Miskagam laa, de pee nyak gənyi a ne? ⁵⁰A sar nə chan jepe hə nau mou a? ⁵¹Gun a gurum wu bakpe gə bəzung gu gə kom gu mə kutnyi a dagum, bii gu nyang Mərip Wuret; gun fu chan jepe kabi wu ndaagu muop mə chan hə. ⁵²A wuda gənaar məlaa-bələpnaan wu ndaagu dok mə twang mou yi? Mə tuo məlaa-bələpnaan wudok mə dwam wul Gurum Wukər hə; gədet nhə, a gun a wu seet gənyi, a gun a wu tə nyi, ⁵³a gun dok gu lap byitət wu mewong mə đen hə, mən gu kang mou. ⁵⁴Gəwur daskagam mə kələng kam, mən byak muop, mən mə arap fudu gəkaa Istifanus. ⁵⁵Mən nyi wu gə Mərip Wuret hə, epkaa naa gəbətəng, gə yoon Naan; mən naa Yesu dardok gəsar wumis nnung Naan. ⁵⁶Istifanus yong, "A naa gəbətəng ep, mən Laa Gurum dardok gəsar wumis nnung Naan." ⁵⁷Laa kam mən gurum gəwur daskagam muop nanyi mə dugar kom du, mən mə ap dəgəl du, mən mə ruo kaa muup. ⁵⁸Mə del nyi fat gənyi ngənook gəfər mən mə zwam nyi shi pang, mən muop wu mə twamshik kaa bələp nanyi mə dək byaat gəmuop ntagam me laa swal wu səm muup a Shawulu hə. ⁵⁹Shi wu muop fu zwam nyi hə, mən Istifanus fu yong Miskagam yen, "Miskagam Yesu, lap mərip nə." ⁶⁰Ya bədugum mən ep dəgəl muup bal-bal mən yong, "Miskagam, gə yaa wubis nhə kaa muop mou." Laa dat kam, mən taa nsaam. Jing 7

Chapter 8

¹Shawulu lapgəder muut afe. Par bit nanyi twangpe wu swet yagal taa kə gəwur gurum Naan wu nUrishalima hə; mən mə pən naduk mə pap ngan gəyil Yahudiya gə Samariya, də a jeplep dat. ²Gurum naduk mə wum Istifanus, mən mə nyin took dam muut afee. ³Daas wu mə dyambal hə, mə wum Istifanus mən m wal kop muup. Mən Shawulu twang gəwur gurum Naan; taa mwaan shilə-shilə mən dəl daas gə surəp mwaan gə dek nləbal. ⁴Nau gə kam hə, məpən naduk wu mə pap hə, mə shakbələp Naan npee wu mə kat kaa sut nnəgən hə. ⁵Filib mwaan yaa gəfər Samariya shakbələp Kristi nmuop. ⁶Gurum wukərgəi mə kələng mən mə naa byinyin Filib chan hə, mən mə ləng endu shi bələp afe. ⁷Damwam mə fat nshik gurum gwet, muop fu wal gə dægəl, mən wu shimuutkum gə wu kəgəl gwet mə kat kagam. ⁸Mən took muop wu gəfər nanyi pya. ⁹Dok me dagwuo nyi gəfər nanyi, səm muop a Siman, dok gə chan daat; mən bii chan jepe wu rəng gurum Samariya, mən mang gəshik a gurum wusaan. ¹⁰Gurum Samariya dip, mənən gə jep bii mə kələng nyi; mə yen, "Dagwo nhə nyi maa nung Naan wu gə yong shi Wuyoon hə." ¹¹Mə kələng nyi nsa jet bii gə chan jepe wu rəng gwe pogot shi daat afe. ¹²Shi wu mə pən naduk nFilib wu shakbələp yil-long Naan gə səm Yesu Kristi, mən mə kən muop daas gə surəp. ¹³Nyi Simon nau pən naduk, ndangkong mə kən nyi mən də dər Filib. Naa byinyin gə dyyer wu fu dək hə mən rəng nyi. ¹⁴Jeplep wu nUrishalima hə mə kələng nkəwət Samariya lap bələp Naan, mən mə lep Bitrus muop gə Yahaya. ¹⁵Jya mə ruo mən mə dāngnaan kaa muop dēwar mə lap Mərip Wuret yi. ¹⁶Nsa shi nanyi dok Mərip Wuret sam duk kaa muop mou; dok mə kən-a-kən muop dat ndəgən səm Miskagam Yesu. ¹⁷Lat mən Bitrus muop gə Yahaya mə ləng sar du kaa muop, mən mə lap Mərip Wuret. ¹⁸Simon naa kat mə pən Mərip Wuret shi jeplep mə ləng sar dat, mən pən shagal nmuop. ¹⁹Mən laa yen, "Gu pən kamgəbələp nanyi n-an zak dēwar a lang sarnə kaa mēgwuo bə lap Mərip Wuret." ²⁰Mən Bitrus laa gənyi yen, "Mang gu azurfa agə lat baan nau gəgə, nsa gə dyye gə kat seet chindong Naan shi shagal. ²¹Fubət gə npən mou, nsa bəzung gə n-yit gə Naan mou. ²²Waa nsa nyi, nyit bətbis agə, mən gə dāng Miskagam, dēwar nyi kon wubis wu nbəzung gə yi. ²³Nsa a naa a kat gə a tugus bətdēet mən wubis bugat gə gwe." ²⁴Simon lap yen, "Dang Miskagam n-an yong ba me məbi wu gə laa hə nkat an." ²⁵Ndangkong mə twamshik mən mə laa bələp Naan lat, mən Bitrus muop gə Yahaya mə wak dər Urishalima, muop fu shakbələp hlangship nfu wang Samariya gwet. ²⁶Me Məwong Miskagam laa dər Filib yen, "Yagal gə mwaan ngan-wang gəwar wu yagal nUrishalima waadər Gaza hə." (war nanyi zangpee.) ²⁷Mən yagal mwaan. Lat mən me dagwuo gəyil Habasha, nyi a wumeermuut, mən nyi a a wu kamshik lə matlong Habasha. A nyi dok a wu naakaa byilong afe. Dok wul nUrishalima dər wap Naan yi. ²⁸Dok tongdok gə ndəgən kərkwa a wu bəsəng bii del hə, nyi gəwar waa, mən nyi fu bil byiran Isaiah wulaa-bələpnaan. ²⁹Mərip laa gə Filib yen, "Mwaan dukduk gə kərkwa a bəsəng nhə." ³⁰Mən Filib yak gəsə mwaan dər muup, mən kələng nyi fu bil byiran Ishaya wulaa-bələpnaan, mən yen, "Gə mankang bii wu gə fu bil a?" ³¹Dagwuo lap yen, Gə a mankang a shi me, dāgat nə mēgwuo nyin n-an mou yi?" Mən duak Filib kaa gə tong dər muup ndəgən kərkwa a bəsəng nanyi. ³²Pee wudok dagwuo Habasha nanyi fu bil ndəgən bang-byiran a kam hə, "Dok mə dəl nyi a kabi tēm wu muop gəwar mwaan gə gap hə, mən dok kot kabi tēm wu ntagam mə shang nar gəfe hə, ep fu muup mou. ³³Mə bək nyi wagap ba mə dən naduk shi muup. A wuda gə kuut bələp seen muup yi? Nsa mə mang tenglang afe gəyil." ³⁴Lat mən wumeermuut nanyi nang fu Filib yen, "Wulaa-bələpnaan nanyi fu laa bələp a kə wuda, a kə shikmuup a, a kaa mēgwuo nyik eh?" ³⁵Mən Filib bəm bələp gəkaa bang-byiran nhə, mən shakbələp langship gəkaa Yesu nnyi. ³⁶Muop nmwaan dat gəwar mən mə kat am, mən wumeermuut nanyi laa yen, "Gə naa, am nyi npeen. A me gə dən mə nkən an yi?" ³⁷. ³⁸Dagwo Habasha sat nkərkwa a bəsəng nanyi dər. Filib muop gə wumeermuut nanyi mə ruo ndəgən am, mə Filib kən nyi. ³⁹Mə fat gənaar am nanyi dat mən Mərip Miskagam mang Filib dəl gənyi, mən wumeermuut ba naa nyi zak mou, mən waa-waa afe ndəgən tookpya. ⁴⁰Filib kat kaashik gəyil Azotus mən taa mwaan ngan pee nanyi fu shakbələp langship shi gəfər dip ba mwaan gə rə nKaisariya. Jing 8

Chapter 9

¹Mən Shawulu, nyi a fu twang jepgəder Miskagam dat ba tuo muop, yagal mwaan dər ndaawang wukakəgət ²mən dāng nyi npe shen byiyil-lep yi nnyi də mwaan nləwap muop wu nDamaskus zok d̄yin nkat muop wu a gurum War nhə, daas gə surəp, bə yak muop d̄yan waader Urishalima gəmuop.³Mwaan ji wul dukduk gə Damaskus, mən wus tong gəbətəng sam saanpe ba dər n-yit muup; ⁴mən pal n-yil mən kələng me mə d̄əgəl laa gənyi yen, "Shawulu, Shawulu, a nah gə fu twang an eh?"⁵Shawulu lap yen, "Miskagam, ge a wuda?" Miskagam yen, "An a Yesu wu gə fu twang hə; ⁶yagal gə rə gəfər bə gə mə laa bii wu yong gə chin a tiit hə." ⁷Gurum wu muop fu mwaan gəpe gəme gə Shawulu mə d̄yam kit, mə kələng d̄əgəl nanyi de mə naa məgwuo mou.⁸Shawulu yagal, ep yit muup, mən nyi a wu naa məbi mou; lat mən mə yaa sar muup mə ruo nDamaskus gənyi. ⁹Chin bit kún nyi a wuvugum, sə məbi də sua məbi yi mou.¹⁰Dok me lagəder nyi nDamaskus, səm muup a Ananiyas. Miskagam laa gənyi nsugun yen, "Ananiyas!" Lap yen, "An hə, Miskagam." ¹¹Miskagam laa gənyi yen, "Yagal gə mwaan gəwar wu gə mə yong shi Zagat hə, gə rə lə Yahuza bə gə nang me dagwo Tarsus, wu səm muup a Shawulu hə nsa nyi fu dāngnaan.¹²Naa nsugun nkəwət me dagwuo, səm muup a Ananiyas kwət nwul ji nlang sar kaamuup dewar nyi naa pee yi shizak."¹³Mən Ananiyas lap yen, "Miskagam, a kələng bələp kə dagwuo nhə fuə gurum nbəl gə muutlaa wu pən gurum agə muop wu nUrishalima hə. ¹⁴Kat kamsik dər ndaawang wunan dər d̄yan gurum wu gə mə yong səmgə yi." ¹⁵Mən Miskagam laa gənyi yen, "Mwaan, nsa a mang a lee bələng gənə npe mwaan gə səmnə də Məjong gə long muop gə jep Izraila; ¹⁶yong gə a nyin təgərchiin wu nyi gə sua gəder səmnə hə."¹⁷Ananiyas yagal mən rə nlə naniy. Lang sar kaa muup mən yen "Emna, Shawulu, Miskagam Yesu wudung nyin kaashik ngə gəwar shi wu gə nji hə, a nyi lep an d̄epin gə yit gə naapee yi, mən gə lap Mərip Wuret." ¹⁸Bər dat mən kwagap məbi tong shi yit Shawulu pəttaa, mən naa pee; yagal mən mə kən nyi; ¹⁹mən səsə mən kat bəl. Tong gəpe gəme gə jepgəder nDamaskus dər bit nbəl.²⁰Gə laa nou mən bəm shakbələp Yesu nləwap, yen nyi a laa Naan. ²¹Rəng muop wu mə kələng nyi, mən mə yen, "A dagwuo nhə dok fu tuo muo wu mə yong səm nhə nUrishalima mou a? Wul a npe d̄yan muop yi mwaan gə pən ndaawang wunan." ²²Mən Shawulu, a fu miyaar dat maa wudok hə, mən pən weel nYahudawa muop wu mə tugatd̄ok nDamaskus, nsa nyin nkəwət Yesu a laa Naan. ²³Ndangkong bit nbəl mən Yahudawa mə bugat fudu npe tə nyi.²⁴Bələp nanyi taa nkom Shawulu. Bii mə bəng fukərang nfuus gə ləpar dewar mə tə nyi yi. ²⁵Mən jepgəder muup mə mang nyi nləpar pət gənyi gə togolpe ndəgən tukushi.²⁶Dok ji rə nUrishalima, Shawulu tangkop gə langəder jepgəder Yesu mən mə yigil lugut muup, mə d̄em nkəwət nyi waa lagəder gwe mou.²⁷Mən Barnabas mang nyi mwaan dər jeplep gənyi, mən laa gəmuop kə wu Shawulu naa Miskagam gəwar mən Miskagam laa bələp gənyi, gə bələp wudung Shawulu laa nDamaskus gə tugurduan kə səm Yesu hə.²⁸Kat muop shi wu muop fu ruo muop fu fat ndəgən Urishalima hə. Laa bələp gə tugurduan ndəgən səm Miskagam Yesu ²⁹mən mə chin bəgalshik gə Yahudawa wu gə mə kələng Hellinawa; mən mə tang war tə nyi.³⁰Məjepnəgən mə kələng kam mən mə mang nyi sam yaa gəyil Kaisariya mən mə lep gənyi nTarsus.³¹A shide mən gəwur gurum Naan dau gəyil Yahudiya, Galili, gə Samariya mə kat tugatchagap gə mwaan ntagam; muop fu yigil Miskagam, muop fu kat zwaanpe nung Mərip Wuret, mən gurum mə bəl.³²A shide mən Bitrus zarpe ngan gəyil nanyi dip, mən sam dər məpən naduk wu gəfər Lidda hə.³³A nnəgən mən kat me məgwuo, səm muup a Eniyas, wujet terd̄ok gə karam gok yil pogokún, nsa shishik muutkum.³⁴Bitrus laa gənyi yen, "Eniyas, Yesu Kristi d̄ak gə. Yagal gətəng, mən chigit karam agə," mən yagal wurut gətəng. ³⁵Muop wu mə tugatd̄ok gəyil Lidda gə Sharon mə naa dagwuo nanyi mən mə bat ləngəder Misgagam.³⁶Dok me reepgəder nyi nYafa, səm muup a Tabita, wawu a "Dokas". Namat nanyi dok bii chan jepe wuret shen gurum wupya mən naachigir amuop. ³⁷Namat nanyi gok shide mən muut; mə sugup kum muup mən mə buət nyi nlə mələng.³⁸Lidda dukduk dat gə Yafa, jepgəder mə kələng nkəwət Bitrus nyi nnəgən, mən mə lep gurum vəl dər mwaan mə dāng nyi mə yen, "Ji dər mu bər." ³⁹Bitrus yagal mwaan gəder muop. Mwaan mə ruo mən mə kaa gənyi lə mələng. Surəpkaa dip mə d̄yam gə mə wal yi n-eskogop muop, muop fu nyin byaat wudok Dokas taan nmuop shi wu nyi nkagam hə.⁴⁰Mə Bitrus əgət muop fat gəbāng, mən dugum gə fəram mən dāngnaan; lat mən bat yit naa kum nanyi mən yen, "Tabita, yagal." Lat mən epyit naa Bitrus, mən yagal tong. ⁴¹Bitrus yaa sar muup mən ep nyi gətəng; yong məpən naduk muop gə surəpkaa nanyi mən nyi nkagam. ⁴²Gurum gəyil Yafa dip mə man bələp nanyi mən gurum gwet mə pən naduk nMiskagam. ⁴³Lat mən Bitrus tong nYafa bit nbəl shibət me məgwuo wu səm muup a Simon, wukusnar. Jing 9

Chapter 10

¹Dok me dagwuo nyi gəfər Kaisariya, səm muup a Koneliyus, nyi a long sojya gəyil Italiya. ²Dok nyi a gurum wu dərbaɪ, wu wap Naan dau gə lə muup; bii pən shagal gwet ntuguk muop, mən bii dāngnaan kwang. ³Shi wu fuus neep mən naa me məwong Naan nwul dər muup nsugun. Məwong nanyi laa gənyi yen "Koneliyus!" ⁴Koneliyus naa məwong nanyi mən yagal lugut mən yen, "A me hə, Miskagam?" Məwong nanyi laa gənyi yen, "Dangnaan gə byipən agə dər wupya muop waarə gəbətəng, a bii wu Naan gə dʲedər kwang. ⁵Gədəs hə taklep gəyil Yafa mwaan mə yong me dagwuo səm muup a Simon wu gə mə yong nyi shi Bitrus hə. ⁶Tongdok shibət wukusnar, səm muup a Simon wu lə muup fuchip." ⁷Məwong wu laa laa bələp gənyi hə, yagal nyit nyi, mən Koneliyus yong frang afe vəl, gə sojya wu dərbaɪ gənaar muop wu fu bəlang nnyi. ⁸Koneliyus laa bii nanyi dip gəmuop mən lep muop mwaan nYafa. ⁹Daar mə fat nfuus gənaar mən muop nmwaan, jya mə wulduk gə gəfər nanyi, mə Biturs kaa yaa gə mələng npe dāngnaan. ¹⁰Blak tə nyi mən tangkop dʲin nsə məbi. Mə kutnyi fu chet sə mən naa məbi wul nnyi kabi sugun hə, ¹¹naa gəbətəng ep mən məbi gə tongsam kabi byaat əbər hə gəye mə yaa a shi gwang gəfe wu feer hə. ¹²Jepe wu ndəgən hə dip a lua muop wu gə kwak feer, gə jepe wu gə mə feer gəbət, gə yer gətəng. ¹³Mən me dəgəl laa bələp gənyi yen, "Bitrus, yagal gə kwap gə aar." ¹⁴Mən Bitrus yen, "A kam mou, Miskagam. Jet a sə məbi wu rap mou." ¹⁵Mən dəgəl nanyi chin laa shizak wuvəl yen, :Bii wu Naan saar hə, gə yong shi wurap mou." ¹⁶Bii nanyi chan kaa kún, mən mə mang bər kaa gətəng gənyi. ¹⁷Bii wu taa kabi sugun nanyi rəng Bitrus, nyi fu dʲe bələp gəkaa dat mən gurum Koneliyus mə nang war lə nanyi gwe ba jya mə ruo, mə dʲamdok fukərang. ¹⁸Mə nang nkʷət Simon wu gə mə yong shi Bitrus tongdok a nnəgən oh. ¹⁹Biturs kutnyi fu dʲe bələp bii wu gəlap sugun nanyi, mən Mərip laa gənyi yen, "Gə naa, daas kún fu tang gə. ²⁰Yagal sam gə kat bə gə mwaan gədər muop. Gə nyang mwaan gədər mou, nsa a an a lep muop." ²¹Lat mən Bitrus sam dər muop mən yen, "A an a gurum wu gun fu tang hə. Gu wul a nah?" ²²Mə yen, "A me long məlek wu səm muup a Koneliyus hə, nyi a gurum wukər mən bii wap, mən gurum Yahudawa muop gwet bii mə laa bələp wuret kaa muop, me məwong Naan laa gənyi lep dər gə, dəwar nyi kələng me lep yi fugə." ²³Mən Bitrus sat nmuop jya mə turəp dər muop. Daar bit bəng mən yagal mwaan gədər muop, mən pak məjepnəgən wu gəyil Yafa mə mwaan gədər muop. ²⁴Daar mə fat mən mə ruo nKaisariya. Koneliyus dok nyi fu kang wul gəmuop; yong məmyaa nau gə məshaar muop. ²⁵Bitrus rə nlə nanyi. Koneliyus kat nyi mən dugum ntagam muop mən wap nyi. ²⁶Mən Bitrus ep nyi gətəng mən yen, "Yagal gətəng! An zak a gurum." ²⁷Bitrus fu ləfu gənyi, mən rə ji kat gurum muop gwet mə təl gəshak. ²⁸Laa gə muop yen, "Gun gə kaasuk gu man nkʷət dʲong dʲin məgwuo Yahudawa nroop shik mən nmwaan lə nde məgwuo wu a wujong hə mou. Mən Naan nyin n-an nkʷət an gə a yong məgwuo shi wurap mou. ²⁹A waa nnyi gu yong an mən a wul yi nə nʲagalshik. Dagat a nang bii wu saa gu lep dər nə yi." ³⁰Koneliyus yen, "Bit feer wu dʲyləng pekam hə, an fu dāngnaan nlə gənə shi wu fuu neep gwe; mən a naa me dagwo dardok ntagam nə gə byaat wu pya pat. ³¹Laa yen 'Koneliyus Naan kələng dāngpe agə, mən Naan dʲedər gə nsa byipən agə dər wupya muop. ³²Lep məgwuo mwaan nYafa mwaan gə yong me dagwuo wu səm muup a Simon wu gə mə shi Bitrus hə. Tongdok lə me wukusnar, səm muup a Simon, lə muup fuchip." ³³Lat mən a lep wagap bər dər gə. Gə chin dʲong shi wu wul nhə. Mən dip npeen ntagam Naan dəwar mə kələng bii wu Miskagam laa gəgə yi." ³⁴Lat mən Bitrus epfu mən yen "Naduk, a naa a kat Naan gə pənyit mou." ³⁵Ndəgən gəyil dip də məgwuo gə nwap nyi mən nchan bii wukər bə Naan lap nyi ndem. ³⁶Gu man lep gəni pən gurum Izraila, shi wu dwam langship nung tugatchagap nfu Yesu Kristi wudung a Miskagam nung gurum dip— ³⁷Gun gə kaasuk gu man bii wudok dək wudung mang gəyil Yahudiya dip shee shi Galili ndangkong kənpe wu Yahaya dwam hə; ³⁸a jepe gəkaa Yesu gurum Nazaret wudok Naan məm nyi shi Mərip Wuret gə kamgəbələp. Dok mwaandok gə dək gurum wu damwam fu chin kləng gə muop nsa Naan gəpe gəme gənyi. ³⁹A mən a wu twamshik kaa jepe wudok Yesu chan dip gəyil Yahudawa gə Urishalima. Mə mang nyi lang shi təng mən mə tə nyi, ⁴⁰mən Naan ep nyi nʲit wukún mən nyit gurum mə naa nyi, ⁴¹a gurum nau mou, a mətwamshik wu Naan dok kok muop gwe ntagam hə— a mən wu mə səsə mə sua am gəpe gəme gənyi ndangkong yagal gənaar mədidəm hə. ⁴²Pənfu nmən npe mə shakbələp yi ngurum mən mə twamshik nkʷət a nyi wu Naan mang npe sheep gurum wukagam gə mədidəm. ⁴³Məlaa-bələpnaa dip mə twamshik a kaa mup, dəwar məgwuo npən naduk nnyi bə mə kon wubis afe ndəgən sem muop. ⁴⁴Bitrus kutnyi fu jepe nhə gə laa yi, mən Mərip Wuret sam kaa muop wu fu kələng bələp gəfe. ⁴⁵Muop mə kwapdəp muop wudung mə jya gədər Bitrus hə mə kat bələp wufuo, nsa Mərip Wuret sam kaa Məjong nau. ⁴⁶Nsa mə kələng Məjong nanyi fu laa ləfu gə dəgəl dədyak-dədyak, mən muo fu pyap Naan. Mən Bitrus lap yen, ⁴⁷"Məgwuo gə dənka wu gə mə kən muop wu mə lap Mərip Wuret ka nəmuun ha?" ⁴⁸Lat mən kən muop ndəgən səm Yesu Kristi. Mən mə dʲuak nyi tong dər muop nung bit nʲəl. Jing 10

Chapter 11

¹Jeplep gə məjepnəgən wu gəyil Yahudiya mə kələng gətap Məjong mə lap bələp Naan. ²Shi wu Bitrus waa kaa gə rə nUrishalima, mən muop wu mə kwəp dəp muop hə mə watyit muop; ³mə yen, "Gə roop sak gə dagum muop mən gə səsə gə muop!" ⁴Mən Bitrus bəm yakshii bələp nanyi gə gədang-gədang; yen, ⁵"Dok an fu dāngnaan nYafa, mən a naa məbi kabi sugun hə, məbi kabi byaat əbər a wu kəkaam tong gəbətəng sam gəye mə yaa a shi gwang gəfe feer. Sam rə dərənə. ⁶A lang yitnə ashik mən a dʏe bələp gəkaa. A naa lua muop wu gə kwak feer nung gəyil, gə lua gəgər, gə lua wu gə mə feer gəbət, gə yer gətəng. ⁷Mən a kələng me mə dægəl laa gə an yen, 'Bitrus, yagal gə kwap mən gə aar!' ⁸A yen, 'A kam mou, Miskagam; məbi wurap jet rə nfunə mou.' ⁹Mən dægəl nanyi bən lap gəbətəng yen, 'Bii wu Naan laa yong a wubəbāng, bə gə yong wurap mou.' ¹⁰Bii nanyi chan kam kún mən mə mang waa yaa gəbətəng gənyi shizak. ¹¹"Gə laa mou mən daas kún jya mə dʏam tagam fulə wu mən nnəgən hə, dok mə lep muop a gəyil Kasairiya dərənə. ¹²Mərip laa gə an yen an a mwaan gədər muop, mən yen an gə a pənyit muop mou. Məjepnaa muop wu peemə nhə mə mwaan gədərənə, mən mə ruo nlə dagwuo nanyi. ¹³Mən laa gə mən nkəwət ji naa me məwong dardok ndəgən lə gənyi fu laa yen, 'Lep gurum mə mwaan nYafa, mwaan mə wakjya gə Simon wu gə mə yong shi Bitrus hə. ¹⁴A nyi gə laa me mə lep wu gə pət gəgə, nau gə lə agə. ¹⁵A bəm laa bələp dat gəmuop, mən Mərip Wuret sam kaa muop kabi wudok sam kaamu shidel hə. ¹⁶Mən a dʏe bələp Miskagam wu dok yen, 'Yahaya kənpe shi am; də yong gə mə kən gun a shi Mərip wuret.' ¹⁷Də Naan npən byipən nmuop kabi wudok pən mən shi mə pən naduk nMiskagam Yesu Kristi, bə an a wudə ndung gə a dāar nyit Naan yi?" ¹⁸Mə kələng bələp nanyi mən mə lap məbi mou, mə pyap Naan mə yen, "Bə kan Naan pən war nyit wubis nau nMəjong də mə kat tenglang yi." ¹⁹Muop wudok mə pap nsa twangpe wudok shee shi muut Istifanus hə, mə mwaan jongpe ba ruo gəyil Finikiya, gə Siprus, gə Antakiya, mən mə laa bələp Yesu a dər Yahudawa muop dat. ²⁰Mən pak daas Siprus gə Kurane, mə sam gəyil Antakiya, mən mə bələp gə Hellinawa muop gəkaa langship Miskagam Yesu. ²¹Sar Miskagam dok gəpe gəme gə muop; gurum gwet mə pən naduk mən mə wakjya dər Miskagam. ²²Gəwur gurum Naan wu nUrishalima mə kələng bələp kaa muop mən mə lep Barnabas mwaan nAntakiya. ²³Ji naa chindong Naan mən took muop pya; mən duantugur muop dər mə dʏam bəbal gədər miskagam gə bəzung muop gəme. ²⁴Nsa nyi dok a gurum wusaan mən nyi gə Mərip Wuret gə pən-naduk, mən gurum nbəl mə wakjya dər Miskagam. ²⁵Barnabas yagal mwaan nTarsus gə tang Shawulu. ²⁶Kat nyi mən waaji gənyi nAntakiya. Mə chin yii gəme nnəgən muop fu təlkaa gə gəwur gurum Naan mən mə shee gurum muop gwet. Mə bəm yong jepgədər shi Krista a gəyil Antakiya. ²⁷Gəshi nanyi mən pak məlaa-bələpnəan mə tugat nUrishalima san nAntakiya. ²⁸Nde wu gəme yong shi Agabus hə, yagal dər mən laa bələp wu Mərip laa gənyi yen gəzəm wugagam par gə taa gəyil dip. Mən dok taa shi wagap shi wu Klaudus a long hə. ²⁹Lat mən jepgədər mə epbət məjepnəgən wu muop nYahudiya shi bhii wu bal gurum man hə. ³⁰Mə chin a kam: mə lep Barnabas muop gə Shawulu gə shagal dər daskagam. Jing

Chapter 12

¹A shii wu nanyi mən long Hiridus yak pak muop wu gəwur gurum Naan npe chin kləng yi gəmuop. ²Tə Yakubu emnəgən Yahaya gə nggoo. ³Naa kat took Yahudawa muop pya gə bii nanyi mən yaa Bitrus zak. Dok a shi byisə nawe wu nə nkəwət gə yis hə. ⁴Yaa nyi tak nləbal mən dək gəwur məlek feer mə kang nyi yi; dʸe kat də byisə Gapdəl nlat bə pət gənyi ngurum muop. ⁵Shi wu Bitrus nyi nləbal hə, mən gəwur gurum Naan mə dāngnaan gərət npe muop. ⁶Nləpar wu Hiridus daar gə pət gənyi npe sheep hə, mən Bitrus dok teerdok fu saam gəkang məlek vəl, mə dʸyan nyi shi tengshagal vəl, mə kangpe mə dʸyamdok fuləbal fu kang ləbal nanyi. ⁷Me məwong Miskagam ji dar shibət muop, mən pee saan ndəgən ləbal nanyi. Chit Bitrus ntugur mən mii nyi, mən laa yen "Yagal bər," mən tengshagal shisar muop pətta. ⁸Məwong nanyi laa gənyi yen, "Byang byaat nshikgə mən gə ruan kogop." Mən Bitrus chin kam hə. Məwong nanyi laa yen, "Əbər byaat gəgə mən gə langədərnə." ⁹Lat mən Bitrus langədər məwong nanyi mən mə fat. Man nkəwət bii məwong nanyi chin hə a naduk mou. Naa kat jin a fu sugun. ¹⁰Mə dʸyləng wukangpe wupel gə wuvəl, mən wakjya mə ruo fukərang shagal wu mwaan yaa gəfər hə; mən fukərang nanyi ep shi kaashik. Mən mə fat mwaan gəwar, mən məwong nanyi nyit nyi waga bər. ¹¹Yit Bitrus saan, mən yen, "A gədes hə a man kwət a Naan lep gə məwong afe mən shang an nsar Hiridus, gə bii wu Yahudawa mə den endu gəkaa hə." ¹²Naa kat kam, mən mwaan lə Mariya nəgən Yahaya wu gə mə yong shi Markus hə, pee wu gurum gwet təlkaa shak fu dāngnaan. ¹³Kwak fulə mən lareep wu a frang, səm muop a Roda mwaan gə naa. ¹⁴Kələng dəgəl Bitrus, mən baa ep fulə mou nsa tookpya, yak gəsə mwaan ndəgən lə, mwaan gə laa yen Bitrus dardok fulə. ¹⁵Lat mən mə laa gənyi mə yen, "Kaa yi bat." Mən nyang yong a naduk. Mən mə yong "A məwong afe." ¹⁶Bitrus a fu kwak fulə dat veet, mə ep fulə, mən mə naa nyi, mən rəng muop. ¹⁷Bitrus ep sar npe mə dok yi, mən yakdang bii wu Miskagam chin shang jin ndəgən nləbal yi. Yen, "Gu yakdang jepe nhə dər Yakubu gə gogot məjepnəgən." Mən yagal mwaan nde məpe. ¹⁸Bit bəng mən jagar taa gəkang məlek nsa bii wu kat Bitrus hə. ¹⁹Hiridus tang nyi kat mou, mən nang dəgəl məkangpe muop, mən pənfu mən mə tuo muop. Mən yagal nyit Yahudiya mwaas nKaisariya sam gə tong nnəgən. ²⁰Dok tuup Hiridus lee badən gə gurum Taya Sidon. Mə təl shak mən mə mwaan dər muop. Mə gwaan Blastus, gəbəu long təpdər muop yi. Mə dāng tugatchagap nsa dok gəyil amuop gə lap sə a gəyil long nanyi. ²¹Məbit mən Hiridus duu shik ndəgən byaat long mən tong kə pətong-long; mən laa bələp gə muop. ²²Gurum mə lap wuwagar mə yen, "Ndung a dəgəl naan, a dəgəl gurum mou!" ²³Gə laa mou mən me məwong Miskagam chit nyi, nsa pən yoon nNaan mou; nəyet mə aar nyi mən muut. ²⁴Mən bələp Naan feer mən haanpe. ²⁵Barnabas muop gə Shawulu mə lat lep amuop mən mə tugat nUrishalima wakjya gə Yahaya, wu gə mə yong shi Markus hə. Jing 12

Chapter 13

¹Dok mēlaa-bēlāpnaaŋ gə mē sheepee muop ndəgən gəwur gurum Naan nAntakiya. A muop a Barnabas, Saminu, (wu gə mē yong shi Nega) gə Lukiya gurum Kurane gə Managu, (wu mē yigil nlə gəme gə Hiridus) gə Shawulu.

²Shi wudok muop fu wap Miskagam mən mē sənfu muop, mən Mərip Wuret yen, "Gu tagat Barnabas gə Shawulu n-an, dewar mē chin bēlang wu dok a yong muop kwat nyi yi." ³Ndangkong mē sənfu, mē dāngnaaŋ, mən mē ləng sar kaa daas nanyi, mən mē shendər muop mwaan.⁴Barnabas muop gə Shawulu mē kələng dāgəl Mərip Wuret mən sam yaa gəyil Sulukiya, a nnəgən mən mē ruo n-am mwaan gəchungpe Siprus. ⁵Shi muop gəfər Salami hē, məm mē shakbēlāp Naan nləwap nung Yahudawa muop. Mən Yahaya wu gə mē yong shi Markus hē təp̄bət muop.

⁶Mə zar gəchungpe Bafusa lat mən mē kat me wudaat, a me wulaa-bēlāpnaaŋ wurum nung Yahudawa, səm muop a Bar Yeshua. ⁷Wudaat nanyi yaa shaar gwopna Sergius Bulus, wudok a gurum wumanbii. Dagwuo nanyi yong Barnabas muop gə Shawulu nsa dok tangkop kələng bēlāp Naan. ⁸Mən Elimas "wudaat" (bii mē bat səm muop a kam) watyit muop; mən tangwar d̄yin nbat en gwopna yi nbaa gənyi ngan pən-naduk.⁹Ni Shawulu wu gə mē yong nyi nau shi Bulus, wu nyi gə Mərip Wuret nshik hē, lang yit kər shi muop, ¹⁰mən laa yen, Gə a laa Shetan, gə a wu fənpe gə bətbis. Gə a wu nyangyit jepe wukər. Gə nyi magar war Miskagam wu pət deer hē mou a?¹¹Gədes hē, sar Miskagam nyi kaagə, yong gə vugum. Yong gə naa fus mou, pogot." Gə laa mou mən yit Elimas kwo; mən taa mwaan gə tang gurum npe yaa sar muop yi. ¹²Gwopnanaa bii wu taa mən pən naduk, nsa sheepe gəkaa Miskagam rəng nyi.¹³Bulus gə mēshaar mwaan afe mē yigil nBafusa ndəgən chii am mwaan nFirjiya gəyil Pamfiliya. Mən Yahaya nyit muop mən waadər Urishalima. ¹⁴Bulus muop gə mēshaar muop mē yigil nFirjiya mən mē yokjya nAntakiya gəyil Pisidiya. A nnəgən mən mē ruo nləwap Bitnyak mən mē tugat nnəgən. ¹⁵Ndangkong mē bil byitət gə byiyil mēlaa-bēlāpnaaŋ mən wuntagam ləwap nanyi lep dər muop yen "Məjepnaa, d̄yin gun gə bii laa wu gə kwaskwak mu, bə gu laa."¹⁶Bulus yagal ep sar mən yen, "Gurum Izraila gə gun wu bii gu pənmaa nNaan, gu ləngkom gu kələng an yi. ¹⁷Naan nung gurum Izraila kok ndaamu mən kaam seen muop shi wudok muop gəyil Masar hē, mən pət gəmuop shi kagam gəfe. ¹⁸Zwat gə muop fu yii yagurumvəl ngəgər. ¹⁹Ndangkong wu rugup gəyil pogovəl ndəgən Kanaan, mən pən yil gəmuop ndaamu npe waa nəmuop yi. ²⁰Jepe nanyi chan dip a ndəgən yii dāa feer gə yagurumvəl gəfu-sar. A ndangkong jepe nhə dip mən Naan pən mēsheap nmuop, waaji rə shi Samaila wulaa-bēlāpnaaŋ. ²¹Lat mən gurum mē tangkop long, mən Naan pən Saul laa Kish nmuop, nyi a gurum gəseen Bilyaminu, dewar waa long yi dər yii yagurumvəl. ²²Ndangkong Naan shang nyi nlong, mən pəs Dauda a long nkaa muop. Naan dok laa bēlāp a gəkaa yen, 'A kat Dauda laa Yessi a gurum wu bəzung nə mang, a nyi chan jepe wu a tangkop hē dip'. ²³Naan pət gə wu angkaa a gəseen muop npe Izraila, a nyi a Yesu wudok laa-dēn hē. ²⁴Bii nanyi mangbəm dāgat she Yesu wul, shi wu Yahaya dwam kənpe nung bat dər gurum Izraila dip hē. ²⁵Dok shi wu bēlang Yahaya dər lat mən laa yen, 'Gu d̄ye gu kat an a wudang eh? An a nyi mou. Gu ləng komgu, məgwuo kwət nwul ndangkong nə, a mak npe wut kugul kogop shi kwak muop mou. ²⁶Məjepnaa, gun wu a seen Ibrahim, gə muop wu gə mē wap Naan gənaar gu, mē lep gə bēlāp angkaa nhə a nmən. ²⁷Nsa muop wu mē tugatdok nUrishalima gə mənān gəmuop dok mē man nyi mou, mən mē kəgət ləfu mēlaa-bēlāpnaaŋ wu bii guu bil shi Bitnyak hē, mən mē watyit muop. ²⁸Shi wu mē kat chin mēbi wu mak d̄yin mē ntə nyi mou, mən mē dokbēp mē dāng Bilatus tə nyi. ²⁹Mə kəgətfu jepe wudok ran gwe kaa muop, mən mē sam kum muop shi təng dēn ntugun. ³⁰Mən Naan ep yi gənaar mēdidəm. ³¹Gurum wudok mē tugat nGalili sam gədər muop nUrishalima hē, mē naa nyi wagap b̄it nbəl. A muop a mətwaamshik kaa muop ntagam gurum. ³²Mən fu dwam a langshp nkwt bii wudok Naan laa-dēn gə ndaamu muop hē ³³kəgət a kaa mu, mən wu a jep muop, shi wu ep Yesu ntugun hē. Kabi wu mē ran dēn gwe ndəgən See wuvəl hē: 'Gə a laanə, a waa ndaagə chinyi.' ³⁴Nung wu ep nyi gənaar mēdidəm ya baa kum muop nwam hē Naan laa yen: 'Wuret wudok a pəs funə nkwt a pən Dauda a tiit hē, gə a pən gun. ³⁵A nyi a bii wu saa bən laa yi ndəgən nde See yen, 'Par gə nyit gurum agə wuret nwam mou.' ³⁶Nsa Dauda dok chin bēlang wu Naan dēmkom fu yii muop lat, mən muut; mē wum nyi shibət ndaa muop moup, mē kum muop wam. ³⁷De a nyi wu Naan ep ntugun hē man wam mou. ³⁸Məjepnaa, a tangkop gu man gətap mən fu shakbēlāp konwubis ngun a nsa dagwuo hē. ³⁹A nsa nyi, məgwuo npən naduk, bə pət nfu jepe wu byitət Musa dok b̄oot npe pət gənyi mou. ⁴⁰A waa nsa kam, gu kang yong bii wudok mēlaa-bēlāpnaaŋ mē laa hē nkat gun. Dok mē yen, ⁴¹'Gu naa, gun mənangyit, bēlāp yog gə rəng gun mən gu lat baan; Nsa an fu bēlang gəshi yigil agu, A bēlang wu, wa məgwuo ndwam gəgun, bə guu pən naduk mou.' ⁴²Bulus muop gə Barnabas mē fat, mən gurum mē dāng muop depin bən jya mē laa bēlāp nanyi shizak par Bitnyak nde. ⁴³Ndangkong vak ləwap, mən Yahudawa gwet gə gurum wu gə mē wap Naan Yahudawa mē ləngədər Bulus muop gə Barnabas. Mən Bulus muop gə Barnabas mē kar muop dewar mē d̄yam yi bəbəl ndəgən chindōng Naan. ⁴⁴Par Bitnyak nde mən gəye a gurum gəfər dip mē təl shak npe kələng bēlāp Miskagam. ⁴⁵Yawudawa mē naa gurum wukərgəi mən naalaa yaa muop, mən mē watyit jepe wu Bulus laa hē mən mē agas nyi. ⁴⁶Mən Bulus muop gə Barnabas mē laa bēlāp gə tugurduan mē yen, "Dok tong a tiit mē nlaa

bəlap Naan a gəgun yi pel. Baa mə naa mə kat gu nyang gwe, gu kat kan gu mak npe lap tenglang gəgwoo mou, bə
 gə mə bat mə mwaan dər Məjong. ⁴⁷Nsa Miskagam pənfu nmən a kam yong, 'A den gə a wus wusaanpe dər
 Məjong, dewar mwaan ge angkaa yi gəyil wu njong.' ⁴⁸Məjong mə kələng kam, mən took muop pya mən mən
 pyap Miskagam. Gurum nbəl wu mə dəmyit muop gə tenglang hə, mə pən naduk. ⁴⁹Bəlap Naan haanpe ngan gəyil
 nanyi dip. ⁵⁰Mən Yahudawa mə kar surəp wu dyambal gə daas wunan gəfər nanyi. Mə twang Bulus muop gə
 Barnabas mən mə chen muop fat gənyi ngənook gəfər amuop. ⁵¹Mən Bulus muop gə Barnabas mə fuas orong
 kwak du kon nmuop. Lat mən mə mwaan gəfər IKoniyum. ⁵²Mən took jəpgədər pya, mən mouo gə Mərip
 Wuret. Jing 13

Chapter 14

¹Lat mən Bulus gə Barnabas mə ruo nləwap nung Yahudawa gəyil Ikoniyum mə laa bələp wagap gəret mən Yahudawa gwet gə Hellinawa mə pən naduk.²Mən pak Yahudawa wu bəkpə mə pat Məjong dewar mə nyang bələp Bulus muop gə Barnabas yi.³A waa nnyi mən mə tugat nnəgən veet mə laa bələp Naan gə tugurduan. Naan zak lap gədər muop gəkaa lep chindong wu pən muop hə. Nyit Bulus muop gə Barnabas mə chan byinyin gə dyyer nnəgən səm muop.⁴Mən dægəl gurum gwet nyangshak: pak mə lapgədər Yahudawa, pak mə lapgədər jeplep.⁵Dok Məjong gə Yahudawa muop mwaan mə gwaan mələntagam gəmuop dewar mə chinkələng mə zwam Bulus muop gə Barnabas yi shi pang.⁶Bulus muop gə Barnabas mə man bəshik mən mə suo waklap gəyil Likoniya gə Lистра gə Derbe gə gogot gəyil ngan nanyi,⁷mən mə shakbələp langship nnəgən.⁸Me dagwuo gəyil Lистра nyi a wukut. Gəsəm nəgən muop laa nyi jet mwaan-mwaan mou.⁹Dagwuo nanyi kələng Bulus fu laa bələp. Bulus lang yit kaamuop mən naa kat dagwuo nanyi gə bəzung pən-naduk npe də kat kagam yi.¹⁰Lat mən ep dægəl muop laa gə nyi yen, "Yagal ge dər gə shii gə." Dagwuo paar, yagal dər mən ta fu mwaan.¹¹Gurum wukərgəi mə naa bii wu Bulus chin mən mə ap dægəl du mə laa bələp gə dægəl Likoniya mə yen, "Naan muop mə sam dər mu gə swoopshik gurum."¹²Mə yong Barnabas shi "Zus", mə yong Bulus shi "Hermes" nsa a nyi a wu ntagam laa bələp.¹³Wupin tugul wang Zus wudok ləwang gəfə dat ndangkong gəfər hə, mwaan gə wawul gə nəng gə jepe wap fukərang; nyi gə gogot gurum wukərgəi dok mə demkop tok naan gədu ashik.¹⁴Shi wu jeplep nanyi, Barnabas muop gə Bulus, mə kələng kam, mən mə yalang byaat gədu mən mə suo mwaan ya gənaar gurum wukərgəi muop fu aar dægəl¹⁵mə yen, "Mən a gurum kabi gun hə. A nah gun fu chin bii nakam yi? Mə wul a gə langship wuret ngun dewar gu nyit chak jepe dalak nhə gu lap Naan wu nkagam, wu chin gəbətəng gə gəyil gə chip gə jepe wu ndəgən muop dip.¹⁶Dok nyit muop wu nmok mə chan jepe gəwar wu mə man a nyi hə.¹⁷Nau gə kam, pən bii twamshik nnyi nsa nyit muop mə kat fan, mə dyp se gwet də mə kat bii wu gə mə sə yi gə tookpya."¹⁸Nau gə bələp wu Bulus gə Barnabas mə laa hə, dok də a ai dat den gurum gə mə chet byitot nmuop.¹⁹Mən pak Yahudawa wu tugat nAntakiya gə Ikoniyum jya mə fuən gurum wukərgəi. Mə zwam Bulus shi pang mən mə del nyi pət tak gənookpe, mə naa mə kat kwət muut.²⁰Mən gəshang jepgeder jya mə yaa Bulus waat mən yagal rə gəfər. Daar mə fat mən mə mwaan nDerbe muop gə Barnabas.²¹Ndangkong mə shak bələp langship gəfər nanyi mən mə kat jepgedər nbəl, mən chin yigil waklap nLистра, gə Ikoniyum gə Antakiya.²²Mə kwaskwak jepgedər mən mə duantugur muop dewar mə tugat yi kwang ndəgən pən-naduk, mə yen, "Gə mə sua təgərchiin gwet she mə ruo ndəgən yil-long Naan."²³Mə twam mənən gənaar gəwur gurum Naan muop mən mə dāngnaan mən mə sənfu du, mən mə dək mənən nanyi gəsar Miskagam wu mə pən naduk nnyi hə.²⁴Mə yigil nyit pee nanyi mən mə dyləng war gəyil Pisidiya mə ruo nPamfiliya.²⁵Mə laa bələp nFirjiya mən mə sam yaa nAtaliya.²⁶A nnəgən mən mə dyləng waklap nAntakiya pee wudok mə dək muop gəsar chindong Naan npe bələng wu mə chin lat nhə.²⁷Dok mə wakruo nAntakiya mən mə yong gəwur gurum Naan muop, mə yakdang bii wu Naan chin hə: ep fulə pən naduk nMəjong muop.²⁸Mə tugat pogot nnəgən gəpe gəme gə jepgedər.Jing 14

Chapter 15

¹Mə gurum mə tugat nYahudiya sam yaa nAntakiya mə she gurum mə yen, "Nyang mə ngap dəp məgwuo kabi wu Musa laaden hə mou, bə gwuo nanyi gə kat angkaa mou." ²Bulus muop gə Barnabas mə bağalshik suet gə muop gəkaa bələp nanyi. Lat mən mə tagat pak gurum lə shibət Bulus gə Barnabas mən mə lep muop mwaan dər jeplep gə daskagam nUrishalima dewar mwaan mə yakdang bələp nanyi yi. ³Muop wu mə lep muop nanyi mə dyləng war gəyil Finikiya gə Samariya mə dwam yi nkwt Məjong mə bat lap bələp Naan. Took məjepnəgən muop pya gə bələp nanyi. ⁴Jya mə wul nUrishalima mən gəwur gurum Naan gə jeplep gə daskagam mə kaat muop, mən mə yakdang jepe wu Naan chan nmuop hə dip. ⁵Mən pak Farisiyawa wu mə pən naduk hə, mə yigil dyam, mə yen, "A tiit gə mə nkwap dəp muop yi mən mə nləa gə muop mə nkang byitət wu Musa dok shen hə." ⁶Lat mən jeplep gə daskagam mə tugat dewar mə naa bələp nanyi yi. ⁷Ndangkong mə arap fushak wagap pogot gə bələp nanyi mən Birtus yagal yen, "Məjepnaa, gu man nkwt Naan dok shang an gənaar gu dewar Məjong mə kələng langship yi nfunə npe mə pən naduk yi. ⁸Naan wu man bəzung gurum a nyi twamshik kaa muop, pən Mərip Wuret nmuop kabi wu pən nmən hə; ⁹pənyit mu mou. A nyi vang bəzung muop shi pən-naduk. ¹⁰Nkwət a kam bə gu katshii Naan a; lee wu mən gə ndaamu muop dok mə boot mang mou, bə mə sat nmuop mə mang a waa nme? ¹¹Muop mə pən naduk kabi mən hə, nkwt gə mə kat ankaa a waa nsa chindong Miskagam Yesu." ¹²Gurum wukərgəi mə dok kot mə kələng Barnabas gə Bulus mə yakdang byinyin gə dyeer wu Naan chin gəsar muop gənaar Məjong yi. ¹³Mə yakdang lat mən Yakubu lap yen, "Məjepnaa, gu ləngkom gu kələng an yi. ¹⁴Simon laa bii wu Naan chin dəpin Məjong wak gurum gəfe yi. ¹⁵Bii nanyi waa nchat gə ləfu mələa-bələpnaa, kabi wu mə ran dən hə, ¹⁶Dangkong jepe muop hə bə a chin a wul, ji a bən a dyik lə Dauda wu ship hə; gə a bən a ep nyi a lang, ¹⁷dewar gəshang gurum mə tang Miskagam yi, nau gə Məjong wu muop a nəmaan hə. ¹⁸Naan wu chan jepe wu mə man dāgat nmok həh, a nyi laa bələp nanyi. ¹⁹A waa nnyi, a fu nəmaan, bə a kat dong nyin mə weel Məjong wu mə bat yit du dər Naan hə mou. ²⁰Mə yil mə laa gəmuop nkwt mə nyit wap natoon, gə bwaar, gə lua wu magar took dā muut yi, gə təgəm. ²¹Nsa jet mə gə shakbələp Musa gwe dāgat-dāgat shi gəfər dadyak-dadyak; jet gə mə bil nyi nləwap par Bitnyak." ²²Lat mən jeplep gə daskagam gə gəwur gurum Naan dip mə kat dong dyin mə ntagat Yahuza wu gə mə yong nyi shi Barsabas, gə Silas wu muop a mə-ntangam gəwur gurum Naan hə, mən mə nlep muop mwaan nAntakiya gəpe gəme gə Bulus gə Barnabas. ²³Lat mən mə yil mə yen, "Wudung tong a dər jeplep gə daskagam, məjepnung, mə yil ngun məjepnəgən mu wu gun a Məjong gəyil Antakiya, gə Siriya gə Kilikiya. Mə tal gun! ²⁴Mə kələng nkwt pak gurum mə tugat dər mu jya mə byak gun gə sheepee wu mang kər gu lang he. A mən mə lep muop mou. ²⁵A waa nnyi mən dip mə dēm mə tagat gurum yi gənaar mu mə lep muop dər gu gəpe gəme gə Barnabas gə Bulus, ²⁶muop wu mə mang tugurnung gə tengklang gəmuop nsa səm Miskagam amu Yesu Kristi. ²⁷A waa nnyi mə lep Yahuza gə Silas dewar mə laa bii wu mə lep gənyi ngun shi fudu. ²⁸Nsa Mərip Wuret kat dong, mən zak mə kat dong dyin mə pən lee wu tegan ngun ma wu jet tiit hə mou: ²⁹gu nyet bii wu mə tok natoon gənyi, gə təgəm, gə lua wu mə magar took, gə bwaar. Də gu chin wudung bə gu kat tugatchagap. Mə nyit gun." ³⁰Lat mən muop wu mə lep nanyi mə sam ya nAntakiya; sam mə təl gurum mən mə pən byiyil-lep nanyi. ³¹Muop zak mə bil lat mən took muop pya nsa kwaskwaw muop. ³²Yahuza gə Silas wu muop a mələa-bələpnaa hə, mə kar məjepnəgən nanyi mən kwak muop bal. ³³Ndangkong mə tugat nnəgən pogot mən mə shendər muop wak yaa gəpe wu dok mə lep muop hə. ³⁴. ³⁵Bulus gə Barnabas mə dē nAntakiya dər gogot muop. A nnəgən mən mə shakbələp Miskagam. ³⁶Bit fat vəl mən Bulus laa gə Barnabas yən, "Mə mwaan pee wudok mə zaar hə, mwaan mə tal məjepnəgən gəpe wudok mə shakbələp Miskagam hə, man bə mə naa myaar gəmuop." ³⁷Barnabas dok dēmkop mang Yahaya wu gə mə yong shi Markus hə mwaan gə nyi. ³⁸Mən Bulus zak kat dong dyin Markus nmwaan gədər du mou, nsa dok yak nyit muop nPamfiliya, nyang mwaan bəlang gədər muop. ³⁹A nnəgən mən dægəl muop nyangshak mən mə kwapshak. Barnabas mang Markus mən mwaan NSiprus. ⁴⁰Bulus mang Silas, ndangkong məjepnəgən mə dāngnaan kaa muop, mə dək muop gəsar chindong Miskagam mən mə yigil. ⁴¹Lat mən mwaan nSiriya gə Kilikiya nyi gu kwaskwak gəwur gurum Naan muop nnəgən. Jing 15

Chapter 16

¹Bulus mwaan zak yaa nDerbe gə Litra mən kat me lagədər nnəgən, səm muup a Timoti, nəgən muup a gurum Yahudiya wu pən naduk hə; ndaa muup a gurum Hellinawa. ²Gurum Litra gə Ikoniyyum mə laa bələp wuret ka Timoti. ³Bulus demkop nyi nmwaan gədər nyi, mən gapdəp muup nsa gurum Yahudawa nnəgən mə man ndaa muup a mægwo Hellinawa. ⁴Mə mwaan shi gəfər-gəfər muop fu dwam byitət wudok jeplep gə daskagam Urishalima mə yil pən hə. ⁵A waa nnyi mən kwak gəwur gurum Naan muop nnəgən kwas ndəgən pən-naduk, mən mə kat gurum wu ləngədər muop gwet shibit-shibit. ⁶Bulus muop gə məshaar mwaan gəfe mə mwaan ngan Frijiya gə Galatiya nsa dok Mərip Wuret dən shakbələp Naan shimuop gəyil Asiya. ⁷Dok jya mə wulduk gə Misiya, muop dər mwaan nBitiniya, mən Mərip Yesu dən shimuop. ⁸A waa nnyi mən mə dyləng shi Misiya mə mwaan nTruwas. ⁹Nləpar mən Bulus naa məbi nkaa: me dagwo Makidoniya dardok fu yong nyi yen, "Ji dər mu nMakidoniya ji gə epbət mu." ¹⁰Bulus naa dat kam mən mə yagal bər mə mwaan nMakidoniya nsa man nkwət a Naan yong mən dēwar mə shakbələp langship yi nmuop. ¹¹Mə yigil nTruwas mən mə mwaan mə yaa nSamotras, daar mə fat mən mə ruo nNyapolis. ¹²A nnəgən mən mə mwaan Filipi wu me gəfər Makidoniya hə, a nyi a maa gogo gəfər muop dip ngan nanyi, mən a gəyil Rom gə naa kaa muop, mə tugat nnəgən bit nbel. ¹³Par Bitnyak mən mə fat gəbang mə mwaan fukyp kong, mə dye mə kat pee dāngnaan kwət nnəgən. Mə tugat mə laa bələp gə surəp wu mə təl kəshak nnəgən hə. ¹⁴Me namat langkom kələng bələp Naan yi nfu mu, səm muup a Lidiya, nyi a gurum Tiyyatra, bii gə sarap gə byaat mələng muop, nyi a wuwap Naan. Miskagam ep kom muop kələng bələp wu Bulus laa hə yi. ¹⁵Dok mə kən nyi gə gurum gəfe nau lat mən d'wak mən yen, "Də gu kat an a wu d'arbal ntagam Miskagam, bə jya gu tugat lənə." Mən gwaan mən. ¹⁶Dok mən gəwar mwaan gəpe dāngnaan mən me namat wu gə mərip koos paa kang mən. Mənan gəfe bii mə kat shagal shimuop nsa koos paa nanyi. ¹⁷Namat nanyi yagat langədər mu gə Bulus gə aar d'əgəl yi yen, "Daas muop hə a gurum Naan Wumaa. A muop fu kam war angkaa ngun." ¹⁸Chan kam bit nbel. Mən dəfil mang Bulus dogol gənyi, mən bat laa gə mərip nanyi yen, "A laa gəgə ndəgən səm Yesu Kristi pət gə nyit namat nhə." Mən pət wagap bər. ¹⁹Məpyan namat nanyi mə naa kat war shagal gədu dugur mən mə dəl Bulus gə Silas mwaan gənaar lətuk gəmuop ntagam mənən. ²⁰Mə jya gəmuop ntagam məsheep mən mə yen, "Gurum muop hə fu dungpe gəfər amu. Muop a Yahudawa. ²¹Muop fu sheepee gə bii wu gurum Rom gə mə chan mou." ²²Lat mən gurum wukərgəi kwal Bulus muop gə Silas; məsheep muop mə tee byaat gədu mən mə takpe dēwar mə nas Bulus gə Silas yi shi dam shigal. ²³Mə slam muop shi nas lat mən mə dək muop nləbal, mən mə laa dər wupin ləbal kangkaa muop dōng-dōng. ²⁴Wupin ləbal kələng kam mən dək muop ngulung mən dyan kwak muop lə shi kukshep. ²⁵Nkang pechagat mən Bulus muop gə Silas fu dāngnaan gə see pyap Naan dē gogot muop wu nləbal fu kələng. ²⁶Lat mən yil sugun gəret ba kugur ləbal nanyi yok; gə laa mou mən fule ap mən teng wu mə dyan kwak muop gənyi hə wat. ²⁷Mə yong wupin ləbal nsaam mən yagal kat fuləbal nanyi dip a wu ə-ap; lat mən shang chuk npe təshik, nsa dye kat muop wu nləbal nanyi mə fat gwe lən. ²⁸Mən Bulus tak d'əgəl yong, "Gə tə sak mou, mən nau npeen." ²⁹Lugut tə wupin ləbal ba dām; lat mən tang wus dē naa pee yi mən rə nləbal nanyi mwaan gə pal ntagam Bulus muop gə Silas ³⁰mən fat gəbang gə muop mən yən, "Daskagam a chin a nah a kat angkaa yi?" ³¹Mə lap yən, "Pen naduk nMiskagam Yesu, bə gun gə gurum ləgə gu kat angkaa." ³²Mə laa bələp Miskagam gənyi nu gə gurum ləmuop. ³³Lat mən kok muop nləpar nanyi mwaan gə vang shel gəmuop mən mə kən nyi bər nau gə gurum ləmuop. ³⁴Rə gə Bulus muop gə Silas gə ləmuop mən pən sə nmuop, took muop pya badən nau gə nung gurum ləmuop nsa mə kat du pən naduk nNaan. ³⁵Bit bāng mən məsheep mə lep dər muop mə yen, "Nyt gurum muop nanyi mə wak." ³⁶Wupin ləbal laa gə Bulus yen, "Məsheep mə yong a nyit gun gu wak; gu fat dat gu wak chagap." ³⁷Mən Bulus lap fumuop yen, "Mən a gurum Rom mən mə nas mən gətəl nə nsheep, mən mə dək mən nləbal. Gədet nhə mə demkop du tagat mən gəsok a? Hayau! Laa gəmuop jya mə fat gə men." ³⁸Wupin ləbal mwaan gə laa dər məsheep muop. Mə kələng nkwət Bulus muop gə Silas a gurum Rom mən mə yigil lugat. ³⁹Məsheep nanyi jya mə d'wak Bulus muop gə Silas mən mə fat gə muop mən mə laa gəmuop mə nyit gəfər nanyi. ⁴⁰A nyi mən Bulus gə Silas mə fat mwaan lə Lidiya. Shi wu Bulus gə Silas mə kat məjepnəgən mən mə kwaskwak muop mən mə nyit gəfər nanyi. Jing 16

Chapter 17

¹Mə dýiləng war gəfər Amfipolis gə Apoloniya, mən mə ruo gəfər Tasalonika; pee wu ləwap Yahudawa muop nnəgən hə. ²Bulus mwaan dər muop kawu jet gə chan hə, Bitnyak kún nyi fu bələp-bagal gə muop gəkaa bang-byiran. ³Ap dəgən bang-byiran mən yakshii gəmuop nkwət dok Kristi gə sua təgərchiin a lengwaar mən man bə yagal gənaar medidəm. Laa yen, "Yesu wu a laa bələp afe gəgun hə, a nyi a Kristi." ⁴Pak Yahudawa muop mə dem mən mə ləngədər Bulus muop gə Silas gə pak gurum Hellinawa muop gwet gə mənən surəp. ⁵Mən naalaa yaa Yahudawa muop wu mə nyang pən naduk hə, mən mə kok daas wu bətchan gə lətuk mən mə təl gurum wukərgəi, mən gəfər nanyi yagal kal gə jagar. Mə ruo nlə Yason gəkaam npe mə fat yi gə Bulus gə Silas gəbang ntagam gurum muop. ⁶Mə kat muop mou mən mə dəl Yason gə pak məjepnəgən mə mwaan gəmuop ntagam mənən gəfər nanyi muop fu aar dəgəl muop mə yən, "Gurum muop wu fu dam gəyil hə, mə jya nau npeen. ⁷Yason lap muop dək lənyi, a muop a wu bək byitət wu Kaisar dən hə; mə yen nde long nyi nnəgən, səm muop a Yesu." ⁸Gurum wukərgəi gə mənən mə kələng kam mən byak muop. ⁹Mənən muop nanyi mə yak Yason gə mənəyee muop mə kwat shagal, mən mə nyit muop wak. ¹⁰Nləpar nanyi mən lep Bulus muop gə Silas mə mwaan nBeriya. Jya mə wul nnəgən mən mə mwaan yaa ndəgən ləwap nung Yahudawa muop. ¹¹Gurum wu nnəgən a wukər ma muop wu nTasalonika, nsa mə lap bələp Naan gə bəzung muop gəme, mə bil bang-byiran shifit-shifit dewar mə naa yi kwət a naduk oh. ¹²A waa nyi, muop gwet mə pən naduk gə pak mənən surəp gə daas Hellinawa muop. ¹³Yahudawa wu nTasalonika mə kələng nkwət Bulus nyi fu shakbələp Naan nBeriya, mən mə mwaan nnəgən mwaan mə tak jagar gəkang muop. ¹⁴Lat mən məjepnəgən mə lep gə Bulus bər mwaan yaa fuchip mən Silas muop gə Timoti mə de nnəgən. ¹⁵Gurum wu mə ləngtagam Bulus hə, mə mwaan gənyi jong-jong gəyil Aten. Bulus lep muop mə laa gə Silas gə Timoti mə jya dər muop bər. ¹⁶Shi wu Bulus fu kang wul gəmuop nAten mən kat naatoon bəl gəyil nanyi, mən dəfil mang nyi. ¹⁷Mən mə bagalshik gəkaa bələp nanyi nləwap muop gə Yahudawa gə pak gurum wu gə mə wap Naan, nau gə muop wu gə lətuk hə. ¹⁸Pak gurum Ipikuriya gə Stokiya mə kat nyi. Pak muop mə yen, "De wukaawang nhə fu laa a me?" Gogot mə yen, "Naa gəye nyi fu yong gurum dewar mə ləngədər Naan məjong yi," nsa dok nyi fu laa bələp a kə Yesu gə yagal ntugun afe. ¹⁹Mə mang Bulus mwaan gənyi gənaar daskagam nləgət Ariyopagus mə yen, "Mə demkop mə man sheepee gəgə wufuo nhə. ²⁰Nsa kom mu fu kələng pak jepe wufuo fugə. Mə demkop mə man." ²¹(Gurum Aten gə məzep muop wu nnəgən bii mə demkop ləng kom du kələng jepe wufuo yi badən). ²²Lat mən Bulus yagal dər gənaar daskagam ləgət Ariyopagus mən yen, "Gun daas Aten, a naa a kat gun a mə tang war Naan gəret ndəgən jepe gəgu nau. ²³Nsa a dəl war mən a naa jepe wu gun fu wap, mən a kat me mə rək-tok wu gu yil məbi gəkaa gu yen, 'A nung Naan wu nə mə man hə.' Naan wu jet gun fu wap nə gu man hə, an fu dwam a nyi gəgun. ²⁴Naan wu chin gəyil gə jepe nau hə, a nyi a Miskagam gəbətəng gə gəyil, nyi bii gə tong nləwap wu mə dýak shisar mou. ²⁵Məbi won nnyi de a sar gurum gə shen nnyi mou, nsa a nyi bii shen tengklang gə nook ngurum gə jepe dip. ²⁶Dok chin dagwuo a gəme mən gogot gurum gəyil dədyak-dədyak mə fat a nbət muop, a nyi kam pətugat gə pələng gəmuop gə pəbat yii, ²⁷dewar mə tang Naan yi, ndong bə mə kat nyi. Nau gə kam, Naan nanyi njong gə me mu mou. ²⁸Nsa a ndəgən muop mə kat tenglang, bii mə mwaandok gə shishik mu yi, kabi wu me wusee agu laa yen, 'Nsa mən zak a jep muop.' ²⁹Də mən a jep nbət Naan, bə dōng dýin mə man nkwət shishik muop a kabi zinariya, gə azurfa gə pang, ge bii wu gurum chin shi sar mən dýe shi en mou. ³⁰A waa nnyi, Naan dok takbək shide wu mən nkwoo hə, gədes hə nyi tangkop gurum dip mə bat wakyaa dər muop. ³¹Chin kam a nsa dən bit gwe npe dagwuo wu nyi mang hə nsheep gəyil yi shi byiwukər. Naan pən byitwamshik kaa dagwuo nanyi shi wu ep nyi gənaar mədídəm hə. ³²Daas Aten mə kələng bələp yagal ntugun gənaar mədídəm mən pak muop mə zhal Bulus; pak mə yen, "Mə tangkop gə laa bələp nanyi shizak bit nde." ³³Ndangkong nyi mən Bulus nyit muop. ³⁴Pak gurum mə pən naduk mən mə ləngədər muop, gənaar muop a Diyonisius wu a miskagam ndəgən Ariyopagus, gə mə namat səm muop a Damaris, gə gogot muop. Jing 17

Chapter 18

¹Ndangkong nanyi mən Bulus nyit Aten mən mwaan nKorinti. ²A nnəgən mən kat mə dagwuo Yahudawa, səm muup a Akila, gurum Pontus. Nyi gə mat muup Prisila, mə tugat nItaliya wul yi nsa dok long Klodiyus chen Yahudawa muop nnəgən. Bulus mwaan gə tong shibət muop ³nsa dok bəlang gəfe a bii wu gəme gə nəmuop, a bəlang chan kyangkyang. ⁴Bii par Bitnyak bə Bulus bagalshik gə muop nləwap. Mən gwaan Yahudawa gə Hellinawa muop. ⁵Silas muop gə Timoti mə tugat nMasidoniya sam ruo mən Bulus twamshik ntagam Yahudawa muop nkwət Yesu a nyi a Kristi. ⁶Shi wu Yahudawa mə nyang ba mə agas nyi hə, mən Bulus taat byaat afe nmuop mən yen, "Zhiiri təgəm agu lang nkaa gu; nsa an a wufufii. Gədes hə a mwaan a dər Məjong." ⁷Lat mən yagal nnəgən mwaan lə Titiyus Yustus wu gə wap Naan hə. Lə muup dok dukduk gə ləwap. ⁸Krispus, wu a wulangtagam ndəgən ləwap nanyi pən naduk nMiskagam nau gə gurum ləmuup; Gurum Korinti gwet mə kələng mən mə pən naduk mən mə kən muop. ⁹Naan laa dər Bulus nləpar yen, "Gə yagal lugut mou, laa bələp; gə dəkəp mou. ¹⁰An gəpe gəme gəgə, məgwuo gə pən gok ngə mou, nsa an gə gurum gwet gəfər nhə." ¹¹Bulus tong nnəgən yii gəme gə tar peemə nyi fu shee gurum gə bələp Naan. ¹²Shi wu Galiyo waa long Akaya mən Yahudawa muop mə nyang yit Bulus, mən mə mwaan gənyi ntagam wusheep; ¹³mə yen, "Dagwuo nhə fu gwaan gurum dēwar mə wap Naan yi d̄yik gə war byitet." ¹⁴Bulus npe laa ləfu mən Galiyo laa gə Yahudawa muop yen, "Gun Yahudawa, d̄yin a məbi rwang ko wubis bə d̄yin a man npe laa nyi. ¹⁵Wudung a ləfu gəkaa səm gə byitət gəgu, gu laa nbigu. An gə a sheep bii nakam mou." ¹⁶Galiyo sat nmuop mə nyit pətong sheep. ¹⁷Lat mən mə yaa Sostines, long ləwap, mə nas nyi ntagam pətong sheep nanyi. Mən Galiyo weel gə bii wu mə chin hə me. ¹⁸Bulus tong nnəgən bit nbəl mən nyit məjepnəgən mən waa lap nSiriya gəpe gəme gə Prisila gə Akila. Nyi npe nyit fukong Sengkriya mən sat nmuop mə d̄yip kaa muup nsa dok laa d̄en gətap gə ji chin kam. ¹⁹Jya mə ruo gəyil Afisa mən Bulus nyit Prisila muop gə Akila nnəgən, mən mwaan yaa nləwap mwaan gə bagal bələp-bagal gə Yahudawa. ²⁰Muop nanyi mə d̄ang Bulus dēwar tong yi veet nnəgən mən nyang. ²¹Nyi npe nyit muop mən yen, "Naan ndem bə a bən a waa a wul dər gu." Lat mən yagal nyit Afisa. ²²Buklus ji wul nKaisariya mən mwaan gə tal gəwur gurum Naan nUrishalima mən d̄el waalap nAntakiya. ²³Tong pogot nnəgən mən nyit pee nanyi mən d̄el war ngan Galatiya mwaan yaa gəyil Frijya nyi fu kwaskwak jepgədər dip. ²⁴Apolos məgwuo Yahudawa wudok mə laa nyi gəyil Alezandriya hə wul nAfisa. Dok boot bələp badən mən man d̄əgən bang-byiran. ²⁵Apolos dok kat karpee wusaan gəkaa sheepee Miskagam. Nyi a kwas bələp mən shee gurum d̄agat n-yit gəkaa jepe Yesu. Nyi zak dok man a kənpe nung Yahaya dat. ²⁶Apolos laa gə bələp gə tugurduan nnəgən ləwap. Prisila muop gə Akila mə kələng nyi mən mə yong nyi gə eskogop mə yakshii war Naan nnyi d̄agat n-yit. ²⁷Dok d̄emkop mwaan nAkaya mən məjepnəgən mə kwaskwak muop, mə yil dər jepgədər nAkaya dēwar mə lap nyi yi. Mwaan gə rə mən epbət muop wu mə pən naduk shi chindong hə. ²⁸Bagalshik kang muop gə Yahudawa mən Apolos pyan muop dar; nyin nnəgən bang-byiran nkwət Yesu a Kristi. Jing 18

Chapter 19

¹Shi wu Apolos dok kutnyi nKorinti mən Bulus del war gədeel mən ji gəfər Afisa mən kat pak jəpgədər nnəgən.
²Bulus nang fu muop yen, "Dok gu lap Mərip Wuret shi wu gu pən naduk hə a?" Mə yen, "Hayau, jet mə kələng məbi kə Mərip Wuret mou."³Bulus yen, "Dok mə kən gun a ndəgən mə dat ee?" Mə yen "A shi kənpe nung Yahaya."⁴Bulus lap yen, "Kənpe nung Yahaya a dər gurum mə bat yi nyit wubyas. Dok nyi Yahaya laa gə gurum yen nua pən naduk ngwuo wu gə wul ndangkong nyi hə; gwuo nanyi a Yesu."⁵Gurum mə kələng kam, mən mə kən muop ndəgən səm Miskagam Yesu. ⁶Bulus ləng sar kaa muop mən Mərip Wuret sam kaa muop, mən mə laa bələp gə dəgəl dədyak-dədyak mən mə laa-dəgənbətnaan. ⁷Dok daas sarkaavəl. ⁸Bulus rə nləwap mən chin tar kún nyi fu laa bələp gə tugurduan, nyi fu bələp-bagal mən gwaan kə yil-long Naan.⁹Mən pak Yahudawa wu bəkpə mə nyang, mə watyit War nanyi ntagam gurum wukərgəi. Lat mən Bulus nyit muop mən kok pak jəpgədər, mən chan bagalshk gəmuop shibit-shibit ndəgən lə shee nungTiranus. ¹⁰Yi vəl nyi fu chin kam; gurum muop wu nAsiya, Yahudawa gə Hellinawa, dip mə kələng bələp Miskagam.¹¹Naan chan dyeer gəsar Bulus, ¹²mən gurum mə lap byaat fwas yit muop mwaan mə buam wugok muop gənyi mən mə kat kagam, mən damwam fat nyit muop.¹³Mən pak Yahudawa muop wuchen-damwam mə dyleng war ngan pee nanyi. Mə yong səm Yesu dēwar mə chen damwam yi mə yen, "Nnəgən səm Yesu wu Bulus nyi fu kuut hə, mə sat ngun gu fat."¹⁴Ndaawang Yahudawa wukakəgət wu səm a Skeva dok nyi gə jep pogovəl, a muop dok fu chan bii nakam.¹⁵Me damwam lap fu muop yen, "A man Yesu, a man Bulus; də gun a wuda muop yi?"¹⁶Damwam nanyi pət nshik dagwuo wugok mən rə kaa mə chen nyi mən nas muop bar-bar. Shen gok nmuop mən mə suo fat ngum. ¹⁷Yahudawa gə Hellinawa dip wu nAfisa mə man bələp nanyi. Mə yigil badən, mən səm Miskagam Yesu kat yoon.¹⁸Gurum gwet wu mə pən naduk mə jya mə seer wubis gədu. ¹⁹Gurum gwet wu gə chan daat hə, mə wagar bang-byiran gədu nuang gəyit gurum dar. Mə kun shagal jepe wu mə nuang hə, mən waarə kam paat. ²⁰Mən bələp Miskagam haan wagap fuəər.²¹Bulus chin bələng gənyi lat nAfisa, mən yagal gəwar mwaan nUrishalima mən bat war gəyil Makidoniya gə Akaya, yen, "A yagal nnəgən bə a mwaan nRom a tiit."²²Bulus lep Timoti muop gə Erastus mə mwaan nMakidoniya. Mən nyi də nAfisa dəng lee.²³A shide mən dəgəl-nyangshak yagal baan-baan gəyil Afisa gəkaa War nanyi. ²⁴Mə wusugum səm muop a Dimitriyas chan natoon nung Diyana, mən bii məsugum mə kat shagal gwet a shik. ²⁵Lat mən təl kə məsugum muop mən yen, "Daskagam, gu man bii mə kat gwet a shi bələng nhə."²⁶Gədet nhə gun fu naa gun fu kələng nkwət bii nanyi a gəyil Afisa dat mou, mwaan gərə gəyil Asiya dip, Bulus nyi fu gwaan gurum gwet baa gənyi. Nyi fu laa gətap naan waakot wu mə chin shi sar mou. ²⁷Gu man a lətuk amu dat gə lat mai, ləwap Diyana (naan wumat) zak gə waa wubaan. Nyi wu gurum Asiya gə gəyil nau fu wap nyi hə, gə lat baan."²⁸Mə kələng kam mən tuub muop lee, mən mə jor dəgəl du mə yen, "Diyana nung Afisa a naan wuyoon!"²⁹Mən pee yagal rəng dat dip gəfər nanyi, gurum mə fat mət-mət mwaan gəpee gyaa. Dok mə yak Gayus gə Aristakus, məshaar mwaan Bulus muop gwe. Dok mə tugat a nMakidoniya wul yi.³⁰Bulus nyi gəwar rə gənaar gurum wukərgəi mən jəpgədər mə dən shimuup. ³¹A kam shizak, pak shaarmuup wunan gəyil Asiya mə lang lep laa gənyi nkwət nyi nrə gəpee gyaa nanyi mou ³²Gurum də gə mə laa bələp dat vuu nsa kang rəng muop. Pak muop man bii wu wul gəmuop mou.³³Pak gurum wukərgəi mwaan mə laa gə Alekzanda wu dok Yahudawa mə tugun a nyi tak ntagam hə, mən ep sar dēwar yakshii yi ngurum wu jya mə dyan hə. ³⁴Gurum mə man nkwət nyi a məgwuo Yahudawa mən mə chin jor dəgəl du veet, muop fu yen, "Artimis nung Afisa a naan wuyoon!"³⁵Wubiyil gəfər sat ngurum mə dok mən yen, "Gun gurum Afisa, a wudang nyang nə nman nkwət Afisa ləwap Diyana wuyoon gə riin wudok tong gəbətəng sam yi?"³⁶Gu man nkwət məgwuo gə bagal mou; a waa nnyi, dōng nyin gu dok kit mən gu chin məbi gə dəfil mou.³⁷Gu jya gə daas muop hə gəpe sheep, muop wu mə mwaan wat məbi nləwap mou, mə laa wubis kə naan amu mou.³⁸A waa nnyi, dyan Dimitrus gə gogot məsugum muop gə pampe gəkaa məgwuo bə fulə sheep a ə-ep, məsheep muo nnəgən. Dagat muop pamshak yi. ³⁹Də gu kwət a gə nde bələp d̄yik, bə mə laa gəbang gənaar gurum.⁴⁰Nsa gurum em mə nnaa wubis gəmu gə jagar wu taa chinyi nhə. Dōng dyan bələp roop ndung ntaa mou, nsa boot npe yakshii mou." ⁴¹Lat mən sat ngurum mə wak.Jing 19

Chapter 20

¹Ndangkong kwal nanyi mən Bulus lep dər jepgədər kwaskwak muop lat mən yagal waalap nMakidoniya.

²Kwaskwak gurum Naan muop nnəgən lat mən mwaan gəyil Hellinawa. ³Chin tar kún nnəgən. Nyi dər mwaan nSiriya mən kat Yahudawa mə ləng gwak nnyi mən waa ge gənook yaa nMakidoniya. ⁴Muop wu mə takdər muop mwaan gə mə ruo gəyil Asiya hə a Sopata laa Pirus gurum Beriya; Aristakus gə Sekundus muop nau a gurum Tasalonika; gə Gayus gurum Derbe; gə Timoti, gə Tikikus gə Trofimus gurum Asiya. ⁵Daas muop nanyi mə yaa war nmən mwaan gə mə kang mən gəyil Truwas. ⁶Ndangkong bit Gapdel mən mə nyit Filipi mə ruo nchii am, mə chin bit paat mən mə ruo nTruwas. Mə tugat nnəgən bit pogovəl. ⁷Par bit wupel nnəgən shiimuos, mə wul mə tugat dər tarap nawe, mən Bulus laa bələp gə muop wu məpen naduk. Laa bələp ba pee mwaan gə chagat niy gəkaa, nsa naa kat bit nbang bə ji nyit pee nanyi. ⁸Dok til-ngong gwet ndəgən lə wu mə tugat nnəgən hə. ⁹Mə laaswaal səm muop a Yutikus tong dok fufung mən saam tə nyi. Bulus laa bələp dem lat mou mən dagwar pəttaa ngənookpee mən muut; mə mang nyi a kum dat. ¹⁰Mən Bulus sam kat nyi, mən buət shik kaa lalaa nanyi mən ogom nyi. Mən yen, "Gu weel zak mou, nsa nyi nkagam." ¹¹Lat mən kaa yaa gə mələng shizak mən tarap nawe mən sə. Chin laa bələp veet, wul nkangəbit mən nyit muop. ¹²Mə mang lalaa nanyi nkagam mən took muop pya. ¹³Mən gə kaasun mə mwaan dekaa Bulus ndəgən chii am mwaan mə ruo nAsos npe dewar mə mang nyi yi nchii. Nyang yen gə ji mwaan a gəwar. ¹⁴Mə kat sun nAsos mən mə mang nyi ndəgən chii am mə mwaan nMitilini. ¹⁵Lat mən mə yigil ndəgən chii am, mə chin bit gəme mən mə ruo ngan mape wu batyit naa gəchungpe n-am Kiyos. Daar mə gəchungpe n-am Samos, ndangkong bit gəme mən mə ruo gəfər Militus. ¹⁶Bulus dok del shi Afisa ya ba nung muut ndəm nAsiya; nsa dok nyi bər-bər dewar, dyin dem-a-kat bə, rə nUrishalima npe bit Pentikos. ¹⁷Nyi nnəgən nMilitus mən tak lep mə yong daskagam gəwur gurum Naan muop nAfisa. ¹⁸Jya mə wul mən laa gəmuop yen, "Gun gə kaasuk gu man par bit wu a wul nAsiya hə, bii mə tugat a tong gəgun. ¹⁹A wap Naan ndəgən kaaleen gə namwaa nsa təgərchiin wu a sua shi gwak wu Yahudawa mə ləng n-an hə. ²⁰Gu man a sok məbi fugu wu gə kyen gun mou. A sheepee gənaar gurum dar, gə shilə-shilə; ²¹a twamshik ntagam Yahudawa muop gə Hellinawa gəkaa bat lap bələp Naan gə pən-naduk ndəgən Miskagam amu Yesu. ²²Gu naa gədet nhə an gəwar mwaan nUrishalima, Mərip Naan laa gə an kam, a man bii wu gə kat an nnəgən mou; ²³Mərip Wuret laa gə an nkwət pee wu a rə hə bə kwanyok gə təgərchiin muop fu kang an. ²⁴Mən a naa a kat tenglang gənə a məbi dər nə mou, dyin a yak gəsə mən a chin bəlang wu Yesu pən an hə mwaan a rə nogot, mən a twamshik kə langship gə chindong Naan. ²⁵A man nkwət gun dip wu a shakbələp yil-long gənaar gu, she gu naa an shizak mou. ²⁶An fu laa gəgun chinyi nkwət sar nə paat, an gə zhirii məgwuo nkaanə mou. ²⁷Nsa a sok məbi fugu wu Naan demkop mou. ²⁸A waa nnyi gu kangsuk, tung təm wu Mərip Wuret dək nsar gu hə. Gu ləng en gu gutap gəwur gurum Naan wu Yesu kwatkaa shi təgəm gəfe hə. ²⁹A man wagap a nyit gun nlat bə as-laar gə mə ruo gənaar gu, mən gə mə nyit tung təm nanyi muop. ³⁰A man pak gurum gənaar gu gə mə yigil nbat naduk nsəp dewar mə nwagar jepgədər yi nwak nəmuop gənyi. ³¹A waa nnyi, gu ləng en gu grət. Gu man nkwət a chin yii kún gənaar gu an fu shee gun gə namwaa n-yitnə, nləpar gə fuus. ³²Gədes hə a nyit gun gəsar Naan gə bələp chindong wu gu fyar ndəgən gəfe. A nyi gə pən byiteerkop ngun gənaar muop wusəsaar. ³³Jet a chaa azurfa, gə zinariya gə byaat məgwuo mou. ³⁴Gun gəkaasuk gu man nkwət a chin bəlang gəsar nə mən a sə gə san nau gə gurum gədər nə muop. ³⁵Ndəgən jepe nhə nau, a nyit byidfyng dewar gu epbət təkuk muop yi, mən dewar gu dye dər bələp Miskagam Yesu wu yen, "Gə shen bə gə kat kopgəshii ma wu gə lap." ³⁶Ndangkong laa bələp kam, mən dugum mən dāngnaan gəpegəme gə muop. ³⁷Gurum mə mang wal mən mə ogom Bulus mən mə kangfu gənyi. ³⁸Took muop dam nsa yen nua shee n-naa yit nyi shizak mou. Lat mən mə takdər muop gəpe chii am. Jing 20

Chapter 21

¹Mə nyit muop lat mən mə ruo nchii am mə mwaan gəfər Kos, daar mə fat mən mə ruo gəfər Rodes mən mə dyləng mə mwaan gəfər Batara. ²Mə kat chii am wu gə gapdɛl mwaan nFinikiya mən mə ruo nnəgən. ³Mə naa gəyil Siprus dat mən mə nyit nyi gəsar dakul, mən mə dyləng mə mwaan nSiriya mən ji mə lat nTaya; chii am nanyi dok gətap gə sam lee a nnəgən. ⁴Ndangkong mə kat jəpgədər, mən mə tugat nnəgən bit pogovəl. Mərip laa gə muop nkɔwət nua gə nyit Bulus mwaan nUrishalima mou. ⁵Bit tugat gəmu nnəgən lat, mən mə mwaan-mwaan gəmu. Muop nau gə jep gə surəp mə takdər mu fat gənyi ndangkong gəfər nanyi. Lat mən mə dugam fukong, mə dāngnaan, ⁶mən mə kwap sun gə muop. Mə ruo nchii am, de muop mə wak yaa shilə. ⁷Mə tugun chii gəyil Taya jya mə ruo gəyil Tolamiyas. Mə nang məjepnəgən, mən mə chin bit gəme nnəgən gəmuop. ⁸Bit bang mən mə nyit pee nanyi mə mwaan gəyil Kaisariya. Mə ruo lə Filib wu shakbələp Naan, wudok nyi gənaar muop wu pogovəl hə; mən mə tugat shibət muop. ⁹Dagwuo nanyi gə jəraapduan feer wu gə mə laa wu-nbətnaan hə. ¹⁰Mə chin pak bit dat nnəgən mən me wulaawu-nbətnaan, səm muop a Agabus, tong gəyil Yahudiya sam yi. ¹¹Ji dər mu mən ji mang zaal Bulus. Bugat sarshik gə kwakshik gənyi mən yen, "A kam, Mərip Wuret laa yen 'Yahudawa Urishalima gə mə bugat wupin zaal nhə a kam, gə mə pən nyi ntak gəsar Məjong." ¹²Mə kələng ləfu nhə mən, mən gə gurum wu nnəgən hə, mə dɔak Bulus ya nmwaan gəyil Urishalima mou. ¹³Bulus lap yen, "Gun fu chin a mə kam yi, gun fu wal də gu dam took nə ya? A mang gwe nbəzung nə, gə mə bəbugat an dat mou, mə tə an nsa səm Miskagam Yesu." ¹⁴Mə naa mə kat Bulus nyang gwe mən mə nyit wal mən mə yen, "Mang Naan chin bii wu took muop dɛm." ¹⁵Ndangkong bit muop nanyi mən mə kok lau amu mə mwaan nUrishalima. ¹⁶Pak gurum Kaisariya mə mwaan gədər mu. Muop nanyi mə wul gə me dagwuo səm muop a Manason, a gurum Siprus wu dok waa lagədər dagat ntagam, wu yong gətugat gəshak. ¹⁷Jya mə ruo nUrishalima mən məjepnəgən mə kaat mən gə tookpya. ¹⁸Daar mə fat mən Bulus mwaan gəpe gəme gəmən dər Yakubu, daskagam dok dip nnəgən. ¹⁹Təl muop lə gəshak lat mən yakdang bii wu Naan chin gənaar Məjong gəmek-gəmek, nnəgən bələng gəfə həh. ²⁰Mə kələng kam mən mə pyap Naan mən mə laa gənyi mə yen, "Gə naa mou, emnəgənmu, Yahudawa gwet mə pən naduk. Bəzung muop mang npe mə kang byitət yi. ²¹Mə kələng bələp kaa gə, nkɔwət gə shee Yahudawa gə Məjong mə nyit war Musa, gə laa gə muop mə nook kwəp dəp jepmuop mən mə nook was wusəgər. ²²De mə chin a nah? Gə mə kələng wul gəgə a lengwaar. ²³A waa nnyi, chin bii wu mə laa gəgə. Mən gə daas feer wu mə twarfu du hə. ²⁴Kwat muop də mə zugum gə yi, bə mə kwaar kaa du. A kam bə gurum mə man kan bələp wu dok mə kələng kaagə hə, a wurum. Bə mə naa mə kat gə zak fu kang byitət. ²⁵Nung Məjong muop wu mə pən naduk hə, mə yil gwe nmuop gətap nua nyigit bii wu mə tok naatoon gənyi hə, gə təgəm, gə lua wu mə magar took hə, gə bwaar." ²⁶Lat mən Bulus kok daas muop nanyi, daar mə fat mən zugum shik gəpe gəme gə muop mən rə yaa nləwap wuyoon, mən dwam bit zugumshik de waa gə rə a par bit wu mə pən bii wap gəsəm muop dip. ²⁷Bit pogovəl nanyi gəwar lat, mən pak Yahudawa mə tugat gəyil Asiya sam mə naa Bulus ndəgən ləwap wuyoon, mən mə dən jagar gənaar gurum wukərgəi, mən mə yaa Bulus. ²⁸Mə bwap wuwagar mə yen, "Daas Izraila, gə təp mən. A dagwuo hə fu sheepee gə jepe wu gə dam gurum, gə byitət, gə ləwap wuyoon. A kam dat mou, chin kok gurum Hellinawa jya mə dam pee wusəsaar nhə." ²⁹Mə laa kam a nsa dok mə naa Trofimus dagwuo Afisa gəpe gəme gə Bulus mən mə dɛye kat kwət Bulus mang nyi mwaan ndəgən nləwap wuyoon gənyi. ³⁰Lat mən gəfər nanyi yagal kal mən gurum mə suo jya mə yaa Bulus. Mə del nyi mwaan nləwap wuyoon gənyi, mən mə agat fulə bər. ³¹Muop npe tə nyi dat mən long məpin kangpe muop kələng gətap kwal yagal nUrishalima. ³²Bər mən kok məlek gə long məlek mən mə suo sam dər gurum wukərgəi. Gurum mə naa long məlek gə məlek, mən mə nook nas Bulus. ³³Lat mən long məlek nanyi mwaan gə yaa Bulus mən sat nmuop mə dyan nyi shi kwanyok. Lat mən nang dəgəl Bulus gə bii wu chin hə. ³⁴Pak gurum gənaar muop wukərgəi mə laa bələp dat vuu. Lat mən long məlek dɛyil naa kat yi gə ji dərshi məbi mou mən sat muop mə mang Bulus ruo nkərang gənyi. ³⁵Jya mə wul npe kaa gətəng, mən məlek dɛyil nanyi mə mang nyi nsa kwal. ³⁶Nsa gurum wukərgəi dok mə yigil ləngədər fu eer dəgəl mə yen, "Gu baa gənyi." ³⁷Muop gəwaar mwaan gə Bulus nkərang mən laa gə long məlek dɛyil yen, "A laa məbi gəgə a?" Dagwuo lap yən "Gə boot dəgəl Hellinawa a? ³⁸Kan gə a dagwuo Masar wudok rwangpe mən pət gə 'Mətuope' waadər gəgər gə muop hə mou mə?" ³⁹Bulus lap yen, "An a məgwuo Yahudawa wu tong gəfər Tarsus ndəgən Kilikiya. An a gurum gəfər wuyoon. A dāng gə, shen pee n-an a laa ləfu yi gə gurum muop." ⁴⁰Dagwuo shenpe nnyi mən yagal dər gəbeng mən ep sar npe laa ləfu yi. Gurum mə dək kit dewar mə kələng nyi yi, mən laa bələp gəmuop gə dəgəl Yahudawa. Yen, Jing 21

Chapter 22

¹Məjepnaa daas gə ndaanə muop, gu ləngkom gu gu kələng bələp pət-gə-shik gənyi yi." ²Gurum mə kələng laa ləfu gə dəgəl Yahudawa mən mə dök kit. Men yen, ³"An a gurum Yahudawa, mə laa an a gəfər Tarsus ndəgən Kilikiya, a Gamaliyel shee an npeen. Məshee an gə byitət ndaamu muop. An gə rəgət dər Naan kabi wu gun gənyi chinyi hə. ⁴Dok a twang War wagap mən a tuo gurum, a dyan daas nau gə surəp a dək nləbal, ⁵kabi wu ndaawang wukakəgət gə gogot daskagam mə man hə. Dok bii a lap byiyil-lep fumuup dər məjepnəgən wu nDamaskus, mwaan a dyan muop a wawul gəmuop nUrishalima dēwar mə nogol muop yi. ⁶Dok an gəwar mwaan nDamaskus, em a rə dat, mən məbi chin, nfuus-gənaar mən pee yagal saan yaa an waat. ⁷A pal n-yil mən a kələng dəgəl məgwuo yen, 'Shawulu, Shawulu, a nah gə fu twang an yi?' ⁸Mən a lap a yen, 'Gə a wudang yi Miskagam?' Mən laa gə an yen, 'An a Yesu gurum Nazaret wu gə fu twang hə.' ⁹Muop wu gəme gə an hə mə naa wus wu saanpee nanyi, de mə mangkang shi dəgəl gwuo wu laa bələp gə an hə mou. ¹⁰Mən a yen, "De gə a chin a na yi Miskagam?" Mən Miskagam laa gə an yen, 'Yagal gə mwaan nDamaskus; mwaan gə rə bə mə laa bii wu gəə chin hə.' ¹¹Wus wu dok dər n-yit nə hə, dēm naapee shinə mou, mən gurum muop wudok mən gəpe gəme hə mə yaa sarnə mən mə ruo nDamaskus. ¹²A nnəgən mən a kat me dagwuo, səm muop a Hananiya, nyi a wu dərbaal nkaa byitət; Yahudawa muop wu nnəgən bii mə laa wuret kaa muop badən. ¹³Ji dər dərənə mən yen, 'Emnaa Shawulu, dāgat yit gə naapee yi.' Dat kam mən a naa nyi. ¹⁴Lat mən laa gə an yen, 'A Naan mə ndaamu shang gə dēwar gə man bii wu-nbət muop yi, gə Dagwu Wukər, npe də gə kələng dəgəl muop yi n-fu muop. ¹⁵Nsa a gə gə waa wutwamshik kaa muop ntagam gurum kə bələp wu gə naa mən gə kələng hə. ¹⁶Gədes hə gə fu kang a mə? Yagal mə kən gə də mə vang wubis gəgə yi ndəgən səm muop. ¹⁷Waa ji a wul nUrishalima, an fu dāng Naan dat nləwap wuyoon, mən a naa məbi nkaafung. ¹⁸A naa nyi fu laa gə an yen, 'Yagal bər gə nyit Urishalima nsa gə mə lap twamshik gəgə ndēm nnəgən mou.' ¹⁹A yen, "Miskagam, muop gəkaashak mə man nkwət an dok a mwaandok shi ləwap-ləwap a yak muop wu mə pən naduk ngə a nas mən a dək muop nləbal. ²⁰Dok mə tə Istifanus a gəyit nə, mən dok dōngbət nə; a an dok a kang gə byaat muop wu me zwam nyi tə shi pang hə.' ²¹Mən laa gə an yen, 'Mwaan dat, nsa gə a lep gə dər Məjong.'" ²²Mə ləngkom muop kələng nyi laa nau lat. Mən mə aar dəgəl muop mə yen, "Gu vak gə bii nakam, dōng nyin nkwət nkagam mou." ²³Muop fu aar dəgəl muop, mə tagat byaat kuləp, mə əgət orong fuu gətəng, ²⁴mən long məlekdyel pənfu mə jya gə Bulus gəkənpe. Pənfu nmuop nang dəgəl muop gə nas. Chin kam dēwar man bii wu saa muop fu aar dəgəl kaa muop yi. ²⁵Mə bugat nyi lat shi teng mən Bulus nang fu long məlekdyel wu dardok dukduk hə yen, "Dōng dīn gu nas gurum Rom nə mə nsheep nyi a?" ²⁶Dagwuo kələng kam mən mwaan gə laa gə wuyoon gəfe yen, "Gə dər chin a mə kam yi? Dagwuo nhə a gurum Rom." ²⁷Long məlekdyel nanyi mwaan gə nang yen, "Lat gə an, gə a gurum Rom a?" Bulus lap yen, "A kam hə" ²⁸Long məlekdyel nanyi yen, "Dok a kwat shagal gaban shee mə lap an nRom." Bulus yen, "Mə laa an a nRom." ²⁹Gurum wudok yong gə mə nang dəgəl Bulus hə mə yigil nyit pee nanyi bər. Long məlekdyel yagal lugut nsa naa kat ji bugat Bulus wu a gurum Rom hə. ³⁰Bit dāar bāng mən long məlekdyel dēmwkop man pampe wu Yahudawa muop gənyi gəkaa Bulus. Lat mən pənfu nmuop wut Bulus, mən yong ndaawang wunan gə gəwur daskagam mə tugat. Mən mang Bulus sam dēn gənaar muop. Jing 22

Chapter 23

¹Bulus langyit kər naa gəwur dsakagam tugatdɔk mən yen, "Məjepnaa, an jet a langdɔk gədər Naan gə bəzungnə gəme waaji rə ɓit wu chinyi." ²Ndaawang wukakəgət, səm muup a Hananiya hə sat nmuop wu mə dɣamdɔk dukduk hə mə chit gəfu muup. ³Mən Bulus laa gənyi yen, "Naan gə chit gə, gə wu a gə dɔng a gəɓang dat. Ge tongdɔk npe sheep an shi byitət, mən sat nmuop mə chit an, bii wu byitət dən a?" ⁴Muop wu mə dɣamdɔk hə mə yen, "Gə agaa ndaawang wukakəgət nung Naan kam a?" ⁵Bulus yen, "A man kan nyi a ndaawang wukakəgət mou məjepnaa. Nsa mə ran dən gwe nkwət, Gə laa wubis kə wunaakaa gurum agə mou." ⁶Bulus naa kat pak muop gəwur daskagam nanyi a Sadukiyawa de pak a Farisiyawa mən laa bələp bəbal gənaar muop, yen, "Məjepna, an a gurum Farisiyawa, laa nbət Farisiyawa. A tongdɔk npe də mə sheep an yi a nsa a dən en nə kaa yigil ntugun mədidəm." ⁷Laa dat kam mən ɓagalshik yagal gəkang Farisiyawa muop gə Sadukiyawa mən gurum mə gap dəgən shak. ⁸Nsa Sadukiyawa mə yen məbi kwət kabi yagal ntugun, gə məwong, gə mərip mou, Farisiyawa muop zak mə dem. ⁹Lat mən jagar taa, pak məpyan biiyl ngan Farisiyawa muop mə yigil dɣam mən mə yen, "Mə naa məbi wubis nbələp dagwuo nmou. De nkwət a mərip ko məwong nlaa bələp gənyi bə a nah?" ¹⁰ɓagalshik fyer mən long məlekɗyel yagal lugut yi mə ntee Bulus mən lang lep sam mə mang nyi mwaan gənyi gəkənpə. ¹¹Wawul nləpar mən Miskagam ji daar n-eskogop muop mən yen, "Gə yagal lugut mou, kabi wu gə twamshik kaanə nUrishalima hə, mwaann gə chin a kam zak nRom." ¹²Bit ɓang mən pak Yahudawa mə mang fudu səsə mə twarfu shak gətap gə du səsə mən du sua am dɔgat nə du tə Bulus mou. ¹³Daas dok mə maa yagurumvəl wu mə kul bələp nanyi. ¹⁴Mə mwaan dər ndaawang wunan gə pak daskagam mə yen, "Mə mang fumu nkwət zhiirii gə lang kaa mu kat mə səsə dɔgat nə mə tə Bulus. ¹⁵A waa nnyi, gəwur dasakagam gu laa gə long məlekɗyel sam gənyi tongku gun a npe sheep nyi. Mən gə mə tə nyi dɔng shee nrə npeen." ¹⁶Laa emnəgən Bulus wumat kələng nkwət mə ləndok gə mə fogot Bulus yi, mən mwaan gə laa gənyi. ¹⁷Bulus yong me wulekɗyel mən yen, "Mwaan gə laaswaal nhə dər long agu, nyi gə ləfu npe laa." ¹⁸Wulekɗyel nanyi mwaan gə laaswaal nanyi mən yen "Bulus yong an a ji laaswaal nhə dər gə. Nyi gə bii wu gə laa gəgə." ¹⁹Long məlekɗyel nanyi dəl nyi gə esgogop mən yen, "Gə a bii me wu gə laa gə an yi?" ²⁰Laaswaal nanyi yen, "Yahudawa mə mang fu shak nkwət ɓit nɓang bə mə laa gəgə gə sam gə Bulus tongku gə du nang a bələp kər fu muop yi. ²¹Naa ya gə dem mou, nsa daas mə maa yagurumvəl mə turəpdɔk fu kang pət gəfe. Mə twarfu shak nkwət gə du səsə dɔgat nə du tə Bulus mou. Gədət nhə muop fu kang a lapdɔm gəgə dat." ²²Lat mən long məlekɗyel nyit laaswaal nanyi waa ndangkong laa gənyi yen "Gə laa gə məgwuo nkwət gə laa bələp nhə gə an mou." ²³Lat mən yong mənən məlekɗyel vəl mən yen, "Gu kok məlekɗyel daa vəl npe mwaan gəyil Kaisariya yi. Kok mərap bəsəng yagurumkun gəfu sar, gə məkop daa vəl. Gu yigil nkangəɓit." ²⁴Pənfu nmuop mə tang bəsəng wu Bulus gə rap hə, mən mə mwaan gənyi dər gwopna Felis. ²⁵Lat mən pən byiyil-lep nmuop kam: ²⁶"Klodyus Lisiyas nang gə Gwopna Felis wukəgət. ²⁷Yahudawa mə yaa dagwuo nhə npe tə mən a rə kaa muop gə məlekɗyel gənə mən mə dɣan nyi nsar muop, nsa a man kan nyi a gurum Rom. ²⁸Dok a tangkop a man bii wu saa mə pam nyi yi mən a mang nyi a mwaan gənyi dər gəwur daskagam gəmuop. ²⁹A kələng muop fu pam nyi a gəkaa byitət gəmuop, a məbi wu mak tə nyi ko mə ɓal nyi mou. ³⁰Lat mən a man nkwət muop fu kul a məbi kaa dagwuo nanyi, a nsa kam a lep yi gənyi bər ngə. A laa gə mə pam nyi muop jya mə laa weel gəmuop gəgə. Lat. ³¹Lat mən məlekɗyel mə kələng bələp gəmuop. Mə mang nyi nləpar mwaan dər Antipatris. ³²Daar mə fat mən məlekɗyel gwet mə nyit məpyan bəsəng mwaan gənyi, de muop mə wak. ³³Məpyan bəsəng mə ruo gəyil Kaisariya mən mə pən byiyil-lep nanyi nau gə Bulus ngwopna. ³⁴Gwopna bil byiyil-lep nanyi mən nang gan gəyil wu Bulus tong nnəgən hə. Man nkwət tong a gəyil Kilikiya ³⁵mən yen, "Mə pam gə mə nwul bə a kələng bələp agə." Mə sat nmuop mə dən nyi lə long Hiridus. Jing 23

Chapter 24

¹Ndangkong bit paat mən Hananiya wu a ndaawang wuyoon gə pak daskagam, gə me wu boot bələp səm muup a Tartilus mə mwaan nnəgən. Jya mə pam Bulus ntagam gwopna. ²Bulus dar ntagam gwopna, mən Tartilus pam nyi yen, "Miskagam Felis wukəgət nogot, a nsa waa ngə mə kat tugatchagap yi, gəyil gəmu dōng a nsa boot bələng gəgə; ³a waa nnyi mə lap bii wu gə fu chan yi gə tookpya. ⁴A nyit gə gə tong npeen veet mou, langkom gə gə kələng an yi gə bəzung wuret. ⁵Mə naa mə kat dagwuo nhə a nsham, a nsa nyi Yahudawa gə mə ruang sut yi gəyil dau. A nyi a wu langtagam wu gə mə kwaar kaa muop mou hə ⁶Nyi gəwar dam ləwap wuyoon, mən mə yaa nyi. ⁷Ya gə nang fu muup bə gə kələng jepe wu mə laa kaa muup nhə." ⁸Gogot Yahudawa mə lap gədər muup mə yen bələp wu nyi laa hə a naduk. ⁹Shi wu gwopna pən pee dewar Bulus laa bələp yi, mən Bulus lap yen, "A naa a kat gə chin yii nbəl gə fu sheep gəyil nhə, a nsa nyi gə a yakshii san yi ngə gə tookpya. ¹⁰Ya gəə man nkwət mwaan gənə nUrishalima npe wap Naan maa yii sarkaavəl mou. ¹¹Muop nhə, mə kat an nləwap wuyoon mən a bagalshik gə məgwuo mou, a den kwal gənaar gurum wukərgəi nləwap gə gəfər mou. ¹²Bii wu mə pam an gəkaa hə, gə mə boot fu nyin ngə mou. ¹³A dem ntagam gə, War ndung muop mə yong shi chung hə, an fu wap Naan mə-ndaamu a gəwar nanyi. An a wu dərbał gəkaa byitət gə biiyil mələa-bələpnaan. ¹⁴A gə den en nNaan kabi muop hə, nkwət gurum wukər gə wubyas dip gə mə yigil ntugun. ¹⁵A waa nnyi an fu zwat dewar a den bəzung nə yi gəme ntagam Naan gə gurum. ¹⁶Ndangkong yii nbəl, mən a waa a wul dewar a epbət gəyil gənə yi gə shagal. ¹⁷A chin kam mən pak Yahudawa wu mə tugat nAsiya mə kat an ndəgən ləwap wuyoon fu zugum san; an gənaar gurum wukərgəi də a kot yi fu jagar mou. ¹⁸Dong d̄yin daas muop nanyi mə nkwət ntagam gə, də a chin wubis bə mə laa. ¹⁹Də mə nləa nkwət a chin wubis nləwap mou bə mə laa wubis wu a chin ntagam gəwur daskagam nung Yahuawa ²⁰a ep dəgəl nə a laa bələp a gəme a yen, "A dardok npe sheep ntagam gə a nsa bələp yigil ntugun mədidəm." ²¹"Lat mən Felis wu man jepe gwet gəkaa War nanyi, den bit gə bələp nanyi. Yen, "Lisiyas ntong nUrishalima nsam bə a gap shik gəgə." ²²Mən laa gə wu-ntagam məlekdyel kangkaa Bulus, de mə nyit məshaar muup jya mə kwat weel afe yi. ²³Bit fat mak vəl mən Felis wul gəpe gəme gə mat muop Drusila, lareep Yahudawa, mən taklep mə jya gə Bulus mən kələng bələp pən-naduk nYesu Kristi nfu muop. ²⁴Mən shi wu Bulus laa bagalshik gənyi byiwukər, gə yashik, gə sheep Naan mən Felis yagal lugut mən yen, "Mwaan dat dəng. A kat yit nə bə a lep dərgə." ²⁵Gə laa mou bə yong Bulus laa bələp gənyi naa kat ya gə pən shagal njin ²⁶Yii vəl d̄yiləng mən Porkiyus Festus waa gwopna ndangkong Felis. Felis tangkop Yahudawa mə dem yi nyi mən nyit Bulus nsar məkangpe. Jing 24

Chapter 25

¹Ndagkong wu Festus rə ngan Kaisariya, chin bit kún mən dəl kaa yaa nUrishalima. ²Ndaawang wunan muop gə mənān Yahudawa mə mə pam Bulus ³mən mə dāng Festus də nyong Bulus nUrishalima zok d̄yin mə ntə nyi yi gəwar. ⁴Festus lap yen Bulus a gurum ləbal Kaisariya, mən yong jin gəkaa shik nyi, nung gə dām mou, bə ji mwaan nnəgən. ⁵Mən laa yen, "A waa nnyi, gurum wu boot bə mwaan gədərmu. D̄yin gun gə bələp kaa dagwuo nanyi, bə gu pam nyi." ⁶Festus chin gəbi bit pogokún gə bit sar mən sam yaa nKaisariya, daar mə fat mən tong kə pətong-sheep, mən pənfu mə fat gə Bulus. ⁷Ji rə mən Yahudawa wu mə tugat nUrishalima hə jya mə d̄yam dukduk, mən mə pam nyi gə jepe n̄bəl wu mə boot npe nyin məbi gəkaa mou. ⁸Bulus laa yənyen, "A ruang məbi kə byitət Yahudawa, gə ləwap wuyoon gə Kaisar mou." ⁹Festus zak tangkop pya took Yahudawa mən lap fu Bulus yen, "Gə dēm d̄yin gə mwaan nUrishalima mwaan a sheep gə nnəgən a?" ¹⁰Bulus lap yen, "A dardok a ntagam pətong-sheep Kaisar, gə mə sheep an a nnəgən. Kabi wu gə man hə, a chin wubis dər Yahudawa muop mou." ¹¹D̄yin a chin bii wubis, wu dōng d̄yin a muut, bə a nyang muut mou. Bazak kan pampe amuop kaanə nkwət a baan, bə mēgwuo gə pən an nmuop mou. A lang bələp a ntagam Kaisar." ¹²Ndangkong Festus mə kang kəshik gə mēwur daskagam, mən lap yen, "Gə lang bələp ntagam Kaisar. Yong gə mwaan ntagam Kaisar!" ¹³Ndangkong bit mak vəl mən long Agripa muop gə Banis mə jya dər tal Festus. ¹⁴Ndangkong bit n̄bəl nnəgən mən Festus laa bələp Bulus gə nlong nanyi yen, "Felis dok nyit me mēgwuo npeem n̄l̄bəl." ¹⁵Gəshi wu an nUrishalima mən ndaawang wunan gə daskagam Yahudawa mə lang bələp dər n̄bəl kaa muop, mən mə tangkop a gapshik muut kaa muop. ¹⁶A lap fu muop a yen sēm was gurum Rom bii gə mə gapshik kə mēgwuo dāgt n̄ ndar ntagam mēpam nyi mən nkat war lap kəshik kaa bii wu mə pam nyi mou. ¹⁷A waa nsa kam, shi wu mə jya gəpe gəme npeen mən a dər wa dər mou, daar a pəy mən a tong kə pətong-sheep mən a shak muop mə jya dagwuo nanyi. ¹⁸Shi wu mēpam nyi mə yigil laa bələp mən a d̄ye a kat a məbi wusaan mou. ¹⁹A kat la d̄gəl nyangshak taa gəkaa warwap amuop, gə me Yesu wudok muut mən Bulus yen nyi nkagahm hə. ²⁰Dok a man npe ber gəkang bələp nanyi mou, mən a nang fu muop kə wu gwar gə dēm mwaan nUrishalima dər sheep nanyi. ²¹Mən shi wu Bulus dāng dər mə nyit nyi n̄l̄bəl dēpin long wuyoon, gapshik nanyi yi, mən a shak muop mə yaa nyi nnəgən gə a kang bit wu gə a lep gə nyi dər Kaisar yi." ²²Agripa laa dər Festus yen, "A tangkop an zak a kəlōng dagwuo nanyi." Festus yen "Daar gə kəlōng nyi." ²³Daar mə fat mən Agripa muop gə Banis mə jya gə gya gədər gəshik muop; mə jya gəpe gəme gə mənān mələkd̄yel muop gə jep̄yil wu b̄wagar-b̄wagar. Festus pənfu, mən mə jya gə Bulus ntagam muop. ²⁴Festus yen, "Long Agripa, gə mənān muop wu gəpe gəme gə mən, gu naa dagwuo nhə, Yahudawa muop n̄bəl mə laa bələp gə an nUrishalima nau gə pee nhə, mən mə aar d̄gəl du mə yen dōng d̄yin nkwət nkagam zak mou." ²⁵A lap gəkang mən a kat chin məbi wu mak muut mou, dē a nsa dok lang sheep ntagam long wuyoon, mən a lep gənyī. ²⁶An gə mə məbi wagap wu gə a ran gəkaa bələp nanyi a pən long wuyoon mou. A waa nsa kam a ji gə nyi ngun yi, kabi gə Long Agripa npe d̄ə a kat bii wu gə a yil kaa bələp nanyi yi. ²⁷Nsa a kat dōng d̄yin a lep gə gurum wu n̄l̄bəl n̄ a yil bii wu mə pam nyi gəkaa hə mou." Jing 25

Chapter 26

¹Lat mən Agripa laa Bulus yen, "Gə boot npe kaar kəsak" Mən Bulus ep sar muup mən bəm kaar kəshik yen,
²"Long Agripa, an gə tookpya nsa a ntagam gə chinyi npe kaar kəsan yi nfu pampe wu Yahudawa mə jya gənyi hə;
³nsa gə a wumankang was Yahudawa muop gə bələp amuop. Waa nsa kam hə, a dāng gə d̄yin gə mogor gə kələng
an yi.⁴Yahudawa dip mə man pəyagal gənə gəyil gənə gə Urishalima, dāgat wa an nlaa wuchom.⁵Mə man an
dāgat shideel, mən dōng d̄yin mə lap ndem nk̄wət an a gurum Farisiyawa wudung a chung gurum wu warwap
gəmuop laafu badən hə.⁶Gədes hə a d̄ardok npe mə sheep an yi nsa a d̄en en nə kaa byilaaden wudok Naan chin
gə mə-ndaamu hə.⁷A byilaaden wudok seenmu wu sarkaavəl mə ləng en du nk̄wət gə du lap shi wu mə wap
Naan nfuus gə ləpar hə. Long Agripa, a waa nsa d̄en en nanyi Yahudawa muop fu pam an yi.⁸A waa nme mēgwuo
gə d̄ye nk̄wət Naan gə ap mēdidəm mou eh?⁹An dok a d̄ye nk̄wət gə a chan jepe gwet a dam sēm Yesu wu a gurum
Nazaret yi.¹⁰A chan kam nUrishalima. A d̄ək mēpən naduk gwet nləbal shi wu ndaawang wunan muop mə pənfu
n-an hə, mən d̄ə mə ntuo muop b̄ə a lap gəd̄ər.¹¹A nogol muop kaa nb̄əl nləwap dip mən a yak gəkagam d̄ewar
mə laa wubis yi kaa Naan. Dəfil dok mang an badən gə muop mən a twang muop ba mwaan a rə gəyil gəbāng.
¹²Dok an fu chan kam mən a mwaan nDamaskus, ndaawang wunan mə pənfu n-an;¹³an gəwar dat, nfuus gənaar,
mən namələp wusaan maa fuus hə tong gəbətəng mən mələp kaanə gə mēshaar mwaan anə.¹⁴Mən dip mə pələp
n-yil mən a kələng d̄əgəl wu laa ləfu gə an nliis Yahudawa muop yen, 'Shawulu, Shawulu, a waa nme gə fu twang
an yi? Ya gə laafu ngə gə tat ras goon byikang yi gə baa gənyi.¹⁵Mən a yen, 'Gə a wud̄a yi, Miskagam?' Mən
Miskagam lap yen, 'An a Yesu wudung gə fu twang hə.¹⁶Gədes hə, yagal gətəng gə shii gə, nsa a nyin kaasan ngə a
npe a d̄en gə yi a frang gə wutwamshik kə bii wu gə man kaanə, gə jepe wu she a nyin ngə hə;¹⁷an zak yong a
shang gə nfu gurum gə Məjong wu a lep gə d̄ər muop hə,¹⁸d̄ewar gə ap yit muop yi, d̄ə gə bat muop yi gəpe kwoō
gə waa gə ji gə muop gəpe wusaan, d̄ə gə tagat muop yi nsar Shetan gə waa gə ji gə muop d̄ər Naan, d̄ewar Naan
kon wubyas gəmuop yi, mən mə nkat byiteerkop wu bii a pən muop wu mə saar muop shi pən-naduk n-an hə.¹⁹A
waa nnyi, Long Agripa, a b̄ak d̄əgəl Naan mou;²⁰mən a laa gə muop nDamaskus d̄əng pel, she muop wu
nUrishalima nau gə gəyil Yahudiya, gə Məjong muop nk̄wət nua bat wakjya d̄ər Naan, mən nua chan jepe wu
nyin bat nanyi.²¹A nsa nyi Yahudawa mə yaa an yi nləwap wuyoon, mən muop d̄ər t̄ə an.²²Naan jet nyi fu t̄əp̄b̄ət
nə waaji wul gədes hə, waa nsa kam hə, a twamshik yi ntagam gurum wuchee gə mēnan nkaa mēbi maa wudok
məlaa-bələpnaan gə Musa mə yen yong gə taa hə mou.²³Dok mə yen Kristi yong sua t̄əgərchiin, mən a nyi gə kw̄ət
a wupel wu gə yagal ntugun gənaar mēdidəm mən nshakbələp peewusaan d̄ər Yahudawa gə Məjong."²⁴Bulus kaar
kəshik lat, mən Festus ep d̄əgəl b̄əbal yen, "Bulus, kaa gə bat. Byiman gəgə wu swet bat kaa gə."²⁵Mən Bulus yen,
"A kaanə bat mou, Festus wukəkəgət, an fu laa a bələp naduk gə end̄ye wuk̄ər.²⁶Nsa long man jepe muop nh̄ə; a
waa nnyi a laa ləfu yi gə tugurduan d̄ər muop, nsa a man nk̄wət mēbi wu a laa hə lan nyi mou; nsa mə chin me
ngulung mou."²⁷Long Agripa, gə pən naduk nməlaa-bələpnaan a? A man gə pən naduk."²⁸Agripa laa gə Bulus yen,
"Gədes hə dat mən gə npe gwaan an a waa Krista yi a?"²⁹Bulus yen, "A d̄əng Naan nk̄wət, d̄yin zaa njong oh, kot
njong mou oh, b̄ə gə, nau gə muop wu mə kələng an chinyi hə, mə wak kabi an hə, d̄ə a kwanyok ləbal nh̄ə dat gə
won."³⁰Mən long yagal d̄ər gətəng, nau gə gwopna, gə Banis gə muop wu mə tugatd̄ok gəpe gəme hə.³¹Mə fat nyit
ləsheep nanyi dat mən mə laa bələp d̄ər shak mə yen, "Dagwuo nh̄ə chin mēbi mak muut ko b̄ugat mou."³²Agripa
laa d̄ər Festus yen, "D̄yin dagwuo nh̄ə lang sheep ntagam Kaisar duk mou b̄ə d̄yin mə tak nyi."Jing 26

Chapter 27

¹Dok fu mang nkwæt gə mə yigil nchii am mə mwaan nItaliya mən mə den Bulus gə gogot muop wu nləbal hə gəsar me wuntagam məlekɖyel wu səm muop a Juliyas nung gəwur məlekɖyel lə long.²Mə mang chii am nAdaramitiya wudok gəwar mwaan gəyit chip Asiya hə. Mən mə mwaan nchip. Aristarkus, mægwo Tasalonika wu gəyil Makidoniya, mwaan gədər mu.³Daar mə fat mən mə ruo gəfər Sidon, npee wu Juliyos nyin chindong nBulus hə, mən nyit nyi mwaan dər məshaar muop dɛwar mə naa kaa muop yi.⁴Mə yigil nnəgən mə mwaan nchip mən mə yigil mə bat nSiprus dukduk gə gəchungpe n-am, nsa kogom dok weel mən dogol.⁵Mə dək məkaa nchip mən mə kat mən a dukduk dat gə fukong Kilikiya gə Pamfiliya, mə ruo nMira wu a gəfər Lisiya hə.⁶Nnəgən mən wuntagam məlekɖyel nanyi kat me chii wu tong gəyil nAleksandiriya npe mwaan nItaliya. Mən dək mən nnəgən.⁷Mə mwaan a gaam dər bit nbəl mən mə wak mə ruo bərət dukduk gə Kinidas, mən kogom dən bat war nanyi shi mu, mən mə bat shi pəkyep Karita wu gap Salmon del taa hə.⁸Mə tugun chii am fu kong nanyi wagap a nbəlang, mən mwaan mə ruo nme mape wu gə mə yong shi Penyak Wuret wu nyi dukduk gə Lasiya hə.⁹Mə mang zaape wagap, shii sənfu Yahudawa dok dɛl gwe, mən pee zak bis dər mwaan n-am. Bulus dəl kom muop,¹⁰mən yen "Mələmu, a naa mwaan wu mən npe ləng akaa nhə yong gə kwæt gə weel nsa yong gə mə kyen mou: gə chii am, gə lee ndəgən afe gə mən dip."¹¹Wuntagam məlekɖyel nanyi takbək shi bələp Bulus dɛ lə en a shi nung wu tugun chii gə wupin chii dat.¹²Pəsam chii nanyi dok gə bəs tong gəshii vəchi mou, mən pak mə tugun chii am mə kar mən nkwæt, dɛyin mə boot npe ruo nFinikiya, bə mə tugat nnəgən gəshii vəchi nanyi. Finikiya a pee pəsam chii am gəyil Karita, wu bat yit naa gan-gəpang dukduk ge fuuska, nau gə gan-wang dukduk gə fuuska.¹³Fəfong bəm bwap a gaam mən mətugun chii mə dɛy nkwæt du kat bii dongbət du. Mən mə shang kəgəl mən mə tugun chii am mwaan ngan Karita, dukduk gə pəkong.¹⁴Lee dat mən me mə kogom gə tugur wu gə mə yong shi Yurokilidon hə yagal lə kaa mu, mən tee gəchungpe n-am nanyi.¹⁵Shi wu kogom fan mə gə kagam mu mən mə pən war nnyi bat mən gəpe muop.¹⁶Mə met war nriin me gechungpe wu gə mə yong shi Kauda, mən mə kat chii wuchom bərət.¹⁷Shi wu mə ep chii wuchom nanyi tigit, mən mə bugat nyi shi teng afe. Mə yigil lugut yong ba du dɛyam gə ees Sirtis, mən mə dəl chii nanyi ruo nchip gənyi.¹⁸Daar mə fat mən mə bəm tugun pak lee muop kuləp n-am nsa kogom viling muop dogol.¹⁹Par bit wukún mən wutugun chii mə kuləp lee gəsar du.²⁰Bit dɛyiləng nbəl ndung mə naa fuus gə dɛgar shi yit mu mou, dɛ a kogom dat weel mən badən mən mə dɛy nkwæt yong gə mə fat zak mou.²¹Ndangkong mə mwaan-mwaan pogot nə nsə, mən Bulus yagal dər gənaar mətugun chii am mən yen, "Muop nmaan, dɛyin gu kələng bələp gənə, bə dɛyin gu dəgən yigil wa nKarita dɛ ntaa weel gə pal nhə mou.²²Gədet nhə a kwaskwak gu yi, gu mang tugurduan yi, nsa mægwo gə muut gənaar gu mou, a chii am nhə dat gə mə kyen mou.²³Nsa dən nləpar mən me məwong Naan gənə ndung gə a wap a nyi hə ji dər shibətnə,²⁴mən yen, 'Bulus, gə yagal lugut mou. Yong gə dər ntagam Kaisar a lengwaar. Gə naa, Naan ndəgən chindong afe pən gurum muop wu gun gəpe gəme hə ngə.'²⁵Waa nsa nyi, gu tugat gə tookpya. Nsa a pən naduk nkwæt Naan gə chin kabi wu laa gə an hə.²⁶De tong a lengwaar mə ləng yi gəchungpe n-am."²⁷Bit sarkaafeer kogom fu viling mən dat meet nləpar ndəgən chip Adriyatik, npechagat mən mətugun chii mə dɛy kat em du dək du kaa gətəng.²⁸Mə kam mən mə kat shii yagurum, lee mən mə bən kam, mən mə kat shii sarkaaapaat.²⁹Mə yigil lugut mə kat yong gə mə kaa gəpang mən mə sam gə teng feer nung pədar chii mən mə mang dāngnaan dɛyin bit bāng yi bər.³⁰Mətugun chii am nanyi dok muop a npe nyit chii nanyi mən mə sam gə chii wuchom dən n-am mə chin tongku du zwam a teng dɛyan chii nanyi.³¹Mən Bulus laa dər wuntagam məlekɖyel gə məlekɖyel nanyi yen, "Zeet daas muop nhə mə ntugat nchii nanyi mou bə guu fat mou."³²Mən məlekɖyel nanyi mə kwap teng dɛyan chii nanyi vak gənyi mən mə nyit nyi lang gəbət am.³³Nkang gəbit, mən Bulus duak muop mə səsə yi. Laa yen, "Chinyi a bit wu sarkaafeer jet gu sə məbi mou.³⁴A dāng gun gu shap pak sə, nsa a nyi gə pən kagam ngun. Nsa dɛyip kaa me gu gə kyem mou."³⁵Laa kam lat mən mang nawe, mən dəkyl nNaan gəyit gurum muop dip. Mən tarap nawe nanyi mən taa fu sə.³⁶Lat mən kwak muop kwas mən mə səsə nde dat.³⁷Mən dok a 276 ndəgən chii nanyi.³⁸Mə səsə agal mən mə zwam pak alkama nanyi nchip dɛwar chii fyel yi.³⁹Bit bāng mən mə naa yil nanyi man mou, dɛ mə naa a ees dat, mən mə tankaa dərshak nkwæt gə du tugun chii nmwaan nnəgən gənyi o.⁴⁰Mən mə kwap teng- dɛyan chii nanyi mən mə kon ndəgən chip. Mən mə chin wat teng shep dɛyan chii mən mə ep dang tak npeep; mən mə yigil dedat mwaan gə ees nanyi.⁴¹Mə ruo gəpe wu liis am vəl kang shak mən chii nanyi byang kaa ndəgən bing ees. Mən fugong chii wu rə hə dɛ nnəgən nsa nyang pət, mən gənook bəm tarap nsa liis am nanyi byaal dogol.⁴²Məlekɖyel nanyi dok mə tangkop tuo jep ləbal nanyi dip nsa me muop ya n-yak nlan.⁴³Mən wuntagam məlekɖyel nanyi dok tangkop pət gə Bulus, mən laa dər muop wu mə boot ləng am hə mə yaa war paar mən dək kaa gətəng.⁴⁴Nlat bə gogot gurum mə ləng gədər, pak kaa klapshep, pak kaa jepe wu mə kat nchii nanyi. A kam nanyi mən mə dək mə kaa dip chagap.Jing 27

Chapter 28

¹Mə dək mə kaa chagap mən mə kələng nkwət səm gəchungpe n-am a Malta. ²Gurum pee nanyi mə lap mən a gə chindong shifu dat mou, mə bil wus mən mə lap mən dip nsa fan wudok fu dak veet gə kut hə. ³Shi wu Bulus chak bugat gəriya shep mən waaji ruan nwus, mən zem pət nsa pee baan, mən lang shi sar muup nyang tak. ⁴Gurum gəyil nanyi mə naa zem nanyi langdok shi sar muup mən mə laa dər shak mə yen, "Dagwuo nhə wagap a wu tuo gurum wudung pət nchip lan hə, mən naduk gə nyit nyi nbar mou." ⁵Mən Bulus taat woo nanyi tak nwus, mən məbi chin nyi mou. ⁶Dok mə naa kat kut yong gə kaa shimuup, dagat mou bə pəttaa mən muut. Ndangkong mə naa nyi veet mə kat muut mou, mən mə yong kwət a me naan. ⁷Dukduk gə pee nanyi dok long gəchungpe n-am nanyi, wu səm muup a Pabilyas, nyi gə mar nnəgən. Lap mən, mən sə gə mən dər bit kún. ⁸A gəshi mən laapiip gə esdeng yaa ndaa Pabilyas. Bulus mwaan dər muup, dāngnaan mən lang sar kaa muup, mən dagwuo kagam. ⁹Ndangkong nanyi mən gogot gurum wu muop gəchungpe wu ndəgən am wu muop a wugok hə mə jya mən mə kat kagam. ¹⁰Gurum mə pənmaa nmən gagam. Mə vak dər wak mən mə pən bii wu mə tangkop hə dip nmən. ¹¹Ndangkong tar kún mən mə ruo nme chii am wudok nyi nnəgən gəshi vəchi gəkaa gəchungpe n-am, dok a chii gəyil Alekzandriya, mə yil "naan jan" lang a shik. ¹²Mwaan mə ruo gəfər Sirakus mən mə tugat nnəgən bit kún. ¹³Mə yigil nnəgən mən mə wak dər Rigiyum. Ndangkong bit gəme kogom yagal tong ngan-wang kaa yi, bit vəl mən jya mə ruo gəfər Putiyoli. ¹⁴A nnəgən mən mə kat pak məjepnəgən wu mə duak mən mwaan mə tugat dər muop bit pogovəl. A kam mən mə ruo nRom. ¹⁵Məjepnəgən mə kələng nkwət mən nnəgən mən mə jya dər mu kə Lətuk Apiyas gə pee Kyang-kyang Kún. Bulus naa muop mən dəkyil nNaan mən tugur muop duan. ¹⁶Mə ruo nRom mən mə nyit Bulus a nyi dat gə wulekdyel wudok fu kang kaa muup. ¹⁷Ndangkong bit kún mən Bulus yong daas wudok muop a məntatgam gənaar Yahudawa hə. Mə təl gəshak mən yen, "Məjepnaa, a chin məbi wubis dər gurum mou, a tep byitət mə-ndaamu mou, mən mə bugat an nUrishalima mang pən gurum Rom muop. ¹⁸Ndangkong mə nang dəgəlnə mən muop gəwar tak an, nsa mə kat a chin məbi wu mak tə an mou. ¹⁹Yahudawa mə nyang. Mən mə saa an a lang sheep ntagam Kaisar, a chin kam a dər pam gurum gənə muop yi mou. ²⁰A waa nnyi a dāng muop mə nook an a naa gun də a laa bələp yi gəgun. A nsa bələp wu Izraila dən en gəkaa hə mə bugat an yi shi kwanyok nhə." ²¹Lat mən mə laa gənyi mə yen, "Mə kat byiyil-lep kaa gə mou, məgwuo ndəgən məjepnəgən wul ji laa məbi wubis kaa ge mou. ²²Mə demkop mə kələng wu ndəgəl gə gekaa chung nhə, nsa mə man nkwət gurum mə nyang bələp nanyi dip." ²³Mə dən bit nnyi, mən gurum gwet mə jya dər muop gəpe wu nyi tongdok hə. Yakdang bələp nanyi pən muop, mən twamshik gəkaa yil-long Naan. Chin dər gwaan muop waaji gənyi dər Yesu, shi bələp byitət Musa gə byiyil məlaa-bələpnaan; laa bələp nanyi gəbit mwaan gə rə nkansəgən. ²⁴Pak gurun dem bələp nanyi, də pak mə pən naduk mou. ²⁵Dəgəl muop nyangshak mən mə kwapshak ndangkong Buus laa gəmuop yen, "Mərip Wuret laa bələp dōng-dōng gə mə-ndaagu nfu Ishaya, wulaa-bələpnaan. ²⁶Yen, 'Mwaan dər gurum muop nhə mən gə yen, "Nung kələng ya gu kələng, mən gu mankang mou; nung naa ya gu naa, mən gu man mou. ²⁷Nsa bəzung gurum muop hə zugum, mə kələngpee shi kom muop a bərət, mə chin agat yit du. Ya mə nnaa shi yit, mən mə nkələng shi kommən mə mankang shi bəzung du mən mə nbat wakjya dər nə dewar a dak muop yi." ²⁸A waa nnyi dōng dyin gu man nkwət angkaa waalap dər Məjong wu gə mə ləng kom nkələng yi." ²⁹ ³⁰Bulus tong yii vəl nlə wu kwat shi shagal hə, mən lap muop wu mə wul dər muop hə. ³¹Nyi fu shakbələp yil-long Naan mən sheepee kə jepe Miskagam Yesu Kristi gə tugurduan. Məgwuo dən shimuop mou. Jing 28

Romans

Chapter 1

¹Bulus wubələng nung Yesu Kristi, mə yong ni bən dee a laalep, mə shiang ni də bələp wuret nung Naan. ²Bələp wuret nhə a bələp dən wusaəgər gəpee məjeplep Naan muop gəpee bələp wusəsaar afe. ³Də laa muup wudung a seen Dauda nung wsopshik hə. ⁴Gəpee chelem wusəsaar mv mang ni a wukam gəbələp wu gə dee a laa Naan gəpee yagal ntugun muut, Yesu Kristi ni a Miskagam. ⁵A gəpee muop mə lap chindong gə kələng dəgəl pən naduk ndəgən wujong dip də səm muup. ⁶Ndəgən wujong muop na ni mə yong gun də gu dee a nung Yesu Kristi. ⁷A də gu dip gun gurum Rom, wu dem Naan muop, wusəsaar ndung mə yong hə, chindong tong gə gun gə tughat chagap nung Naan ndung a Nda mu gə Miskagam Yesu Kristi. ⁸Bii gəme, a dəkyil Naan a nə gə də Yesu Kristi də gu dip nsa naduk a gu muop pə laa ni gəyil dip. ⁹Nsa a tuamsan shi Naan, ndung an pə wap hə ndəgən chelem nung bələp wuret nung laa ndung bii a yong səm zəm. ¹⁰Bii an fu dāng Naan zəm ndəgən dāngpee a nə ndəgən war dip dee a warə də gu ndəgən kamgə bələp Naan. ¹¹An fu tangkop dīn a kat gun, də a pən pak chelem ngun də gu bal yi. ¹²A ni, dok a kat tugurduan ndəgən gu, gə də naduk a mu, nəmaan gə nəmuk. ¹³Gəde hə a tangkop gu dee wugu man

zak mäu. Məjep'emnaa an fu diye də wul də gu (war kat shik duk mäu), a tangkop kamhə də a kat pak jep ndəgən gu, ka gəbii a kat ndəgən wunjong muop hə.¹⁴ An gə kaat dip gəpee Hellinawa gə gogot wujong muop dip gə wusoon muop gə wuyogor muop.¹⁵ Nə maan lat də a laa bələp wuret də gu ndung gun nRoma hə.¹⁶ Nsa an gə kaa waat də a laa bələp wuret, nsa kam bələp də a nkaa gurummuop wu mə pən naduk, dīn gə kwət Yahudawa nkyen she Hellinawa muop.¹⁷ A ndəgən afe wuret dip-dip nung Naan nin kə shik də naduk gə naduk ka gəbii ni nbiran hə, "wuret dip-dip gə mə bərəp gə naduk wu mə pən".¹⁸ Nsaa dəfil Naan yong gə nin kaashik kəbətəng də mu nyong Naan muop gə muop wu nyang bii wuret mə bən tə wuret gə naduk.¹⁹ A nwa nii ndung mə man Naan gə ni hə, ni a dar də muop. Nsaa Naan nin kaa shik nmuop.²⁰ Nsaa jepee afe dok gə mə naa ni mäu, ka kə bii kam bələp gəgwə gə pə Naan dəe a dar də naa, a chidel chin gəyil, gə mə boot man gəyit jepee wu mə chin hə, gə kan hə muop gə pera mäu.²¹ Nsaa, dok dīn mə man Naan, mə pən yoon ni a Naan mäu, dāk yi mə dəkyil ni mäu, mən lat, mə wak dəe a wuyogor n-endiye a muop, bəzung muop wulələng bən kwə.²² Mə naa mə kat dun a wusəsoon, mə wak dəe a wuyogor.²³ Mə bat lapyoon nung Naan gəgwə gə jepee muop wu gə mə lat hə, ka gəbii gurum yer muop gə lua wu kwak feer hə, gə wu feer gə bət.²⁴ Gə kamhə, Naan pən bicha nbəzung muop nsa bii-wubis a muop, də swopshik muop wa dəe a bii kaa waat də shik muop.²⁵ A muop nani mə bat naduk nung Naan də wurum, mə wap bən mə chin bələng gəbii mə chin dəe mə nook wu chin ni ndung ni a wuret gəgwə. Mə dem a ni.²⁶ Gə kam hə, Naan pən muop nbicha wubis nung dam gə buwaar, nsaa surəp muop mə bat lawumis teer gə namat wa dəe namat teer gə namat.²⁷ Daas muop mə nit turəp gə surəp dəe daas mu turəp daas. Nhə a daas muop wudung kaa waat wən muop gə mə chan bii dengpee nhə, muop gə mə kat kopgəchi nung bii dengpee a muop.²⁸ Nsaa mə nyang Naan ndəgən jepee a muop, mən pən bəzung nung bii wulələng muop, dəe muop mə chan jepee wu ni nka war yi mäu.²⁹ Muop gə gam bii wubias, bətbis, cha bii gurum, mangdogor, muop gə bətdfeet, tə gurum, tang jagar, fənpee gə endiye wubis. Muop a wu laapee,³⁰ damshak, nyang Naan, tang bələp bagal, nas zung, tang war jepee chan jepee wubis muop, mə bək məmya muop.³¹ Kaa bat, pən naduk wən muop, bəzung wubias gə nachigir zeet.³² Mə man bii waar Naan, muop na ni mə dong dūam. a chan jepee na ni dat mäu, mə təp də wu chan jepee wubias.

Chapter 2

¹Gə kam hə gə pera mäu, gə gurum, wu gə shep-shep, nsaa bii wu gə fu sheep ni gə gə kasak gə taat kaa gə. Nsaa gə wu shep-shep gə chan jepee muop na ni a kam hə.²Nsaa mə man shep nung Naan gə kwət a nkaa naduk ndung yong gə sam nkaa gurum muop wu mə chan jepee muop na ni.³Gu diye, gun gurum, gun wu gu shep muop wu mə chan jepee na ni, gun zak gu chan kam hə, dee yong gu fat fu sheep Naan ah? ⁴Dee gə fu bak chindong afe ndung ya kə shik ndun bən lang lee gə pən nogol gə mogorkung afe gə muan gə gun də seer wubis a gu?⁵A nwa kaabal a gu gə bəzung gu wu gu nyang seer hə gun fu təl dəfil ndung a bit nin sheep Naan wuret. ⁶Gə pən mak gə kop gəchi bii wu gə chin hə. ⁷Də muop wu mə dyambal də din wuret mə pən gəshak lapyoon gə saam səm gə bii wubis nung dam gə tooklang gəgwə.⁸Də muop wu bii mə dem kaashak hə. Ndung mə bak naduk dee mə dem a wubis dəfil gə tookdam ni nwul. ⁹Naan gə wul gə natuangang gə manchiin nkaa gurum wu gə nook wu chin bii wubis, də Yahudawa muop shdeel she Hellinawa muop. ¹⁰Lapyoon, ninyoon, gə tuagatchagap gə kat gurum muop wu mə chin wuret, shideel a Yahudawa muop she Hellinawa. ¹¹Nhə gə kwət gə bee gəyit gə Naan mäu.¹²Ngət gurum mə chin wubis ndəgən bitət mäu, yong gə mə lat baan a gə bitət zuk mäu, gurum mə chin wubis ndəgən bitət yong gə mə shep muop a dəgən bitət.¹³A wukələng bitət muop a muop wu chin wuret də Naan mäu a muop wu laa bitət gə mə gap sheep.¹⁴Muop wujong ndung mə man bitət hə mäu, gə pəta mə chin bitət muop gə kaashak a bitət, dip gə kamhə muop gə bitət mäu.¹⁵Mə nin bəlang ndung bitət gə ni hə ni nyil shi bəzung muop. Bəzung muop dee tuamshik nmuop, endiye a muop gə dee a dōgor nmuop dee been muop də shik moup. ¹⁶bən dip də Naan. Nhə gə taa a bit ndung Naan gə sheep bi sok nung gurum muop dip, nkaa bəlap wuret ndəgən Yesu Kristi.¹⁷Gə pə yong kaa sak a Yahudawa, bən gə tongdōk gə bitət bə gə fu nas zung gə gə Naan, ¹⁸ gə man endiye afe gə jepee muop ndung mə wak dīdiak gə ni hə, bən gə kat bishee ndəgən bitət ¹⁹dīn gə man gə a wu lang war də wuragam a pee wusaan də muop ndung muop nkwə hə. ²⁰gə dee a wukar wuyogor, a wushepee də jep muop gə gə bii man gə naduk ndəgən bitət, dee nhə gə chin a me gə gə nung tong nook eh?²¹Gun wu bi gu shee gurum muop hə, dee bi gu shee ka suk mäu mə? Gun wu bii gu shakbəlap nkaa wat deh bii gu muan wat ah? ²²gun ndung gu laa gu yen məgwə chin buwar gə mat gurum mäu, dee bii gu chin buwar ah? Gun wu gu dən wap Kum (gumaka), dee bii gu vogop lə wap mäu mə?²³Gun wu bii gu nas zung gu gə bitət, dee bii gu bak Naan wa wu gu bak bitət mäu mə? ²⁴Bii səm Naan dam ndəgən wujong muop nwa gun ka gəbii ni nbiran hə.²⁵Gap dəp ni gə kyeen də gu dīn gu kələng bitət dee gu kwət a wu nyang bitət bə gap-dəp gu wa dee a dəp-nswəl ²⁶Din gurum ndung gap-dəp muop mäu lang gədə btət, bə nyang gap-dəp muop gə waa dee a wu gap-dəp mäu mə? ²⁷Dee gurum wu shi pətaa afe gap-dəp mäu mən chin bitət bə ni gə shep gun mäu mə? Ni kamhə, nsaa gun gə bitət nbiran gə gap-dəp mən gu tət muop mäu!²⁸Nsaa ni a Yahudawa ndung gəbang hə mäu, dee a wu gap-dəp ndung mə shang a fogop swopshik dat. ²⁹Ni dee a Yahudawa ndəgən-ndəgən, dee gap-dəp a nung bəzung ndəgən chelem a ndəgən lep nbiran mäu. Gurum na ni gə kat saam səm afe a də gurum mäu a də Naan.

Chapter 3

¹Dee a mee a pət nun Yehudawa muop eh? Dee ame kyen nung gap-dəp eh?²Ni a wudong ndəgən war wu menang. Ndəgən wupel, a Yahudawa muop gə bii nyin nsugun də Naan.³Dee dīn pak Yahudawa muop mə kwət gə naduk məu eh? Dee nyang pən gə naduk a muop gə dən bələp wukar ah? ⁴Din dee kamhə məu, bə Naan dee a wunaduk, gurum dip a wurum, ka gə bi ni nbiran. "Nsaa gə nin a wu naduk ndəgən bələp afe, bə gə maafu dīn mə muan gə gun ntagam sheep".⁵Din gə kwət gə naduk bə gu kam naduk nung Naan, bə mə yen a mee? Dee mə yen Naan ni a wukar wu gə sam dəfil afe nkaa mu məu mə? ⁶Gə kwət kamhə məu? Din kwət kamhə, dee Naan gə sheep gəyil anang eh?⁷Din naduk nung Naan gə bələp wurum a nə, mən pən lap yoon ni, a wa mə bə gun shep an a gurum wa chin wubis eh? ⁸Dee a mee gə dən, ndung bii gə mə laa bələp wurum mə yen a mən eh, "mə chin wubis, dee wuret wul?" Sheep a muop a wuzugum dat.⁹Dee a mee? dee gə mə pən pera nsun oh? ¹⁰Ka gəbii ni nbiran, "Mugwə wukar kwət məu".¹¹Məgwə man gə kang məu. Məgwə wa gəme tang Naan məu.¹²Muop dip mə bat war mə wak dee wubaan gurum muop, məgwə chin wudong məu, wa a gəme məu.¹³Ghagarak moup a tugun gəcheer. Liss muop gə bii wubis. Gok shishij wu ni gə liis muop.¹⁴Fu muop ni gə zhirii gə bələp wuləng.¹⁵Vaap muop gə tang a tэгəм.¹⁶Dam gə tэгərchin a war a muop.¹⁷Gurum muop nhə mə man war tuaghat chagap məu.¹⁸Lugut Naan ni nyit muop məu.¹⁹Gədes hə mə man bii wu bitət laa, laa bələp gə muop ndung muop ndəgən bitət a də mə ogot gəfu dip, dee gəyil dip lap bələp ntagam Naan.²⁰Nsaa məgwə yong gə dee a wurap wən ndəgən bitət məu. A nwa bitət bii man nung bii wubis wul.²¹Gədes hə a gə bitət zak məu mə nyin bii wuret, nnung Naan. Ndung bitət gə məjeplep Naan muop mə tuamshik aka fee.²²Wuret Naan də naduk ndəgən Yesu Kristi də muop ndung mə pən gə naduk hə. Nsaa ni gə gəyit məu.²³Nsaa dip mə chan wubis mə bən kat gə chindong Naan,²⁴bən chindong afe shang mən bən angkaa mu ndəgən Yesu Kristi.²⁵Mən Naan lep gə Yesu Kristi a bii tokfu ndəgən pən gə naduk ntəgəм afe. Pən Yesu a də nyin shik afe nsaa bii wubis wu dok mə chan hə.²⁶Ndəgən mogorkung afe, a də mə nyin wuret afe ndəgən bit wu chini, də nyin gə kaashik muop ni gə rap məu, bə ni zak bən vang rap gurum dip nsaa pən gə naduk nYesu.²⁷Dee nas zung a ne? Mə pət gə ni. A nkaa bitət wu me nang? Gə bəlang?Kam məu ndəgən bitət nung pən gə naduk.²⁸Bə mə laa təs mə yen mə shang gurum ndəgən pən naduk a gə bəlang nung bitət məu.²⁹Dee Naan a Naan nung Yahudawa muop dat ah? Dee ni ma a Naan nung wujong muop məu mə? əə, a nung wujong muop dip.³⁰Din, Naan ni gəme, bə gə shang gwə wu mə gap dəp muup a gədə pən gə naduk, dee wu dəp nwəl ndəgən wuret.³¹Dee mə tə bitət ndəgən wuret ah? Gə dee kam hə, bə mən pə dək bitət.

Chapter 4

¹Gə mə laa a mee gə Ibrahim nakəmu nung swopshik, kat amee? ²Dok Ibrahim kat shiang a nkaa bəlang, bə ni dok gəbii nung nas zung, a ntagam Naan məu. ³Dee iran laa yen amee? "Ibrahim pən naduk nNaan, mən mə kun ni a wuret də muop." ⁴Gədes hə, wu chin bəlang, kopgəshi afe mə kun ni a ndəgən chindong məu, a bii ndung a nə muup hə. ⁵Də gurum wu chin bəlang məu, dee dīn pən naduk wu gə tagat muop wu chan wubis, naduk afe mə kun ni a ndəgən wuret. ⁶Dauda laa bəlep wuret gə gurum ndung Naan kun ni a wukər ni mən bəlang wən. ⁷Ni laa yen, "wuret ni gə gurum muop ndung mə lap kon, gə muop ndung bii wubis a muop ni a wu ogoget ⁸Wuret gə gurum ndung wa la ni yong Miskagam gə kun bii wubis afe məu. ⁹Wuret ndung mə laa hə a nkaa muop wu mə san dəp muop dat ah, a nau gə muop ndung dəp muop nswəl eh? Din mə yen, "Naduk dok mə kun ni gə Ibrahim a wukər." ¹⁰Dok anang mə kun a nkaa muop eh? Dee duk a nshee dee a ndangkong wu mə gap-dəp muop eh? Dok a ndangkong məu, a nshe mə gap-dəp muop. ¹¹Ibrahim lap bii gap-dəp a bii tensar wukər wudok ni gə ni nkaa naduk bə dok gap-dəp duk məu. Dok a də ni dee Nda gurum muop ndung mə pən gə naduk nshe mə san-dəp muop, dee mə kun bii wukər gə muop. ¹²Ni bən a Nda muop ndung mə san-dəp muop hə ndung mə san-dəp dat məu ndung mə muan gə vung naduk ndung Nda mu Ibrahim dok ni gə ni nshe gap-dəp. ¹³Laa dēn də Ibrahim gə seen muop a muop gə mə dee a teerkop gəyil nhə wul a də bitət məu a də bii wukər nung pən naduk. ¹⁴Muop ndung a nung bitət hə a muop wu teerkop naduk dee nfii, laa dēn wa dee nfii. ¹⁵Bitət gə dəfil, dee pee ndung bitət nəgən məu bə niang dəgəl zeet. ¹⁶A nwa ni gə naduk gv laa dēn wa dee gədap chindong dee a nung seen Ibrahim, a də muop ndung muop ndəgən bitət məu, nau gə muop ndung mə lap naduk nung Ibrahim. Ni a Nda mu dip. ¹⁷Ka gəbii ni nbiran hə, " a mang gə a Nda gəyil nbəl". Ibrahim dok ni dok ni ntagam gwo ndung pən bal ni ndung a Naan ndung pən tooklang wumumuut bən bii yong jepee muop wu nook wən mə dee wu gə nook. ¹⁸Ndəgən dēn enn ni gə naduk nkaa dēn enn bə ni gə wa dee Nda gəyil nbəl, ka gəbii ndung mə laa gə ni hə "kamhə seen gə kwət". ¹⁹Gə zugum gə naduk məu naa kat ji duan nswopshik (nsaa yii afe warə daa-gəme). Saratu gə boot pee lala məu. ²⁰Nwa lādēn Naan, Ibrahim bən kutni gə nyang pən naduk mvu kat bal gə naduk mən pən yoon Naan. ²¹Ni gə bəzung gəbii wu Naan laa dēn bə yong gə kwət a kamhə. ²²Nwa ni mə kun ni ndəgən wukər. ²³Dee a bəlep, "dok mə kun də muop" dok mə yil a də muop dat məu. ²⁴Dok mə ran ni a də mu dip, də muop ndung mə pən gə naduk ni ndung yagal Yesu Miskagam a mu ntugun. ²⁵A ni ndung mə pən ni də bii wubis a mu bən yagal dv lap mən kon.

Chapter 5

¹ge bi wu me kat yaa sun ndogen nadok be mən yə tok pia de navan ndegən sow a muop yesu christi . ²mə kat war ndogən muup ke na duk chung dong wa me dian a ka ge nas zung ndegən endē yon nung navan³angədat mou mə chin m nas zung mu ndəgən men chin meman ngwet man chin gə wul gə meger kung . ⁴megər kung gē wul ge semleləp gē wul ge bet en . ⁵etlen gə pēn ka waat mou nsa mə dək dem pe nung navan shi bəzung mu ndogən chilleen wu saar wu duk mə pen nmen⁶shi wu dək ni me man gē kang mou hə yesu chaidi dok muut nsa muop wundung mə mən gə navan mou he ⁷. a bii wul lafu deme gu nəmuut nsa mē yo wu dung ni ge nava mou he mak be gwət kam hē me gu ge dem amuut ge dāmēge wuret . ⁸ge kam he navan ni dem a muup de mə shi wu dok man dəgən bii wu bies a mu hə christ muut ndsa mən . ⁹gə kam hə nes hə wu dung mang mən dəgət shi təgəm a muop yong gə mə kat kagam shi ləfil navan¹⁰shi wu dok mən a wu ka sun hə dok mə chin ge kung sun me ləh gə kam hə nas he ndang kong chin gə kang mu ləh yong gə kat kagam shi muup . ¹¹a shi nge dat mou yong ge me kat took ia navan ndogen yesu christ ndogən ni wu dung ma lə hə¹²a nsa kam hə nani bii wu bis re nsa mə gu ye mee gə yil yil a kə war nani muut rean ndogə bii wu bis nsa bii bis muut tak nek nka mu dip . ¹³bii wu bis dok nige yil ndong shi shep dok me kan bii wu bis deven mou nsa dək shp ni nnogēn duk mou¹⁴mən bii pən a gə bii bii wubis hə mou din ngwet a nsa bii wu bis wu me gu gə mee chin gə din dogə mə duam de a dung də chin ¹⁵dong naan gə bii pən chin dong mə gu gə mee yesu christ din dogən bii pən nani wa səl pin də¹⁶nsa bii pən a ka bu bi wu bis wu dung gə pət də mə gu gə mee hə mou a kam hə nani shepgə muan a gə də wu bis mən wul gə bu bii wu bias muop gak mən nwul miap . ¹⁷din ngwət a nsa bii wu bis mə gu gə mee nhə dat bə din muut nmuan gə də mee nani kam hə nani muop wu dung mə lap chin dong wu gak gə bii pən wukər ndogən kagam yesu christ¹⁸ansa kam hə bii wu bis mə gu gə mee tak dam pee kə gurum dip akam hə zak ndogən bii mə chin gə mee a wuret hə bə wul gə wuret gə kagum də gurum muop dip . ¹⁹ansa ndogən kabal mə guge mee gurum gak me tek nbii wubias a kam hə zak ndogən kaaleen mə gu gə mee yong gə wul gə wuret muop gak ē²⁰mən shep wul gə dep pee wu bians muop mən din jep pee wu bisa mə dogəl bə chin dong mə dogəl zak . ²¹jep pee ni pə tək kam hə də pin bii wul ndogən muut a kam hə zak chin dong yong gəl wul ndogən wuret də ware nogət gə kagə ndogən yesu christi long a mu

Chapter 6

¹dee gə yen a mee gə nes hə ? gə ni de pin wuret nwagə re nogət da ? . ²yong gə gwərt kam h ə mou muop wu dung mə dəm gə bii wubii hə de gə mə chin mə lat ndogə bii wu bias saa ? . ³dee gu man duk mou ngwət na gət mən wudug mə lap am navan ndogə yesu christi dok mə lap amnavan a ndogən muut a muup mou ? ⁴dok mə waram mən gə ni deogə am maan ndogə muut wudung nhə dok ta a də de pianka bii wu dung christi dok yilgal ndogən muur kə yon nda gə kavan kə de pin mə muou yə ndogən kagam wu fuu . ⁵fə kam hə na ni din mə gwel nfu gə mee ndoə mee ndogən yil a muup ⁶məmən kam hə dok nda mu wu səgər dok mə kwak ni npə gə mee de pin mə dam shishik bii wubis yə wu dung nh ə də pin yong mə wag a kurum bii wubis zak mou. ⁷gu wu dok muut h ə gə mə mang nia bii wukw gə na yon də bii wu bis ⁸mən din mə duam gə mee gə christ bə pən na duk yong gə me chin mə twagal gə mee gə ni . ⁹mə man gə ngwət shi wu dok christ yilgal ndogən muut hə ni gə chin muut zak mou ¹⁰ka gə bii muut wu dung ni muut kə bii wu bis hə ni muut ka gə mee nsa mən dip kə kam hə gə kagam a muup wulang dək hə lang dək a nsa naan . ¹¹ndogən war nani yong gə mng kasak zak də muut ndogən bii bis mən gu lang gə navan ndogən christ yesu ¹²nsa kam he na yong gu niat biu wu bis na kə shishik gu wu dung yong gu sam gə ka gu ¹³ntagam muup kə chak bələp a muup hə . na yong gu mən shishik gu nbi wubs kə bii wu dung a ¹⁴nung le bəlang wuret mou hə ku pe kagu də lee bə lang navan wukər . ¹⁵de e a nang he e? dee gə mə chan a dep pee wu bias mən a nung bii biang mou a nung chin dong ha a mang din ngət kam h mou . ¹⁶dee gu man mou ngwət gu pən kə suk gə bii kurum hə be gun a kurum degu wu dunggu mang ni gu d ə gəl ha ? mak bə gun a kurum də bi wubis wudung gə muun də lang gə wuret hə ¹⁷mən mə dok liil nnavan nsa dok gun a kurum bii wubis mən gu chin gu sam gə kagu gə bə zung gu kə war bii wu dok mə she gun gə ni he ə . ¹⁸dok mə feret gə gun ndogən bii wu bis mən ¹⁹an pə bələp də gu gu gə bii gurum hə bii gurum hə nsa lat noot shishi gu nsa gu pən shishi gu gə bii kurum bii wu bis muop gə nang bii biang deen mən bən chin niang bii biang deen nani muun gə ni ndogə war nani gə nes hə gu pən kə bii kurum wu kər də saar . ²⁰shi wu dok gun a kurum bii wubis hə dok gun a wu baan də bii wukar . ²¹shi wu dok hə dee dok gu kat a bii mee wuret shi nani wu dung ka bagə waat yə də muop yee nsa bii wu dung gə batndung kong a fee chə a muut. ²²Gun wudung mə pən gun ndogən wubis mən gu wak kurum Naan hə gu kat zughum shik. ²³Kopgəshi wubis a muut, chindong Naan a nooklang gəgwoo nnəgən.

Chapter 7

¹dee gu man na, mə jep emna (an pə la bələp gə gun a kə gurum wu mə mən shep hə) a kə ngwət shep ni kə wudang shi zak dak kə bit wu dung ni lang dək hə ?²nsa a dogən shep na mat gədik mə bwagat ni də mis muup din nlang dək nkagam mən din muup nmuut a muut bə pət nfu shep diik .³din ngwət kam bə mis muup ni kagam mən ntong ndək gə ndee mə guu bəmə yong ni shi na mat wu bwaan mən din mis muup n muut a muut bəni chak dəshep bə bia bwaar mou din nlang dək gə dee mə mis⁴ansa ni mə jep emn muop gun dok a wu də duam ntagam shep ndogən shishik nung christ nhə dok a kam hə dee pin gu kang ka suk də wu dung dok yilgal ndogen muat hə dee pin mə bee jep naan .⁵nsa dok kud ni ndogən shishik bii wu bis endie yigal kə shep kə bəlang bii wu bis wu dung nishi sun hə də shep də bak jep muut⁶mən gə nes hə mə fat gə mən ndogən shep dok mə duam gə də bii wu dok dian mən hə nhə akam hə də dee pin mə chan jep pee wu nfu ndogən chillem a dogən bii ran wusəger shep mou .⁷dee me a mə yen amee ship zak hee ? dee ship gə gwik abiu wu biss saa? yong gə gwət kaam hə mou kam hə nani din dogən a man bii wubis mou din dogən ngwəta nsa shep mou din dogən a chaa bii mə gu mou bagal də bə a ship la kam hə gə chhaabii mə gu mou .⁸mən bələp wubiis mang gə shang jep pee gə də bu biang dəl ba cha awu dung ni nsan hə nsa din shep nwan bə bii wu bis wu mu muut⁹deenmok dok a laing a dək shep nnəgən mou mən bələn biang dee wa wul mən bii bis yagal tong gə dang mən an a muut .¹⁰bii biang den wu yong gə wul gə kagam hə bat wa muut də n¹¹nsa bii wubis kat pətong ndogən biang mən feen an ndogən bii biang mən təh an .¹²gə kam hə shep a wu səsaa a wukər a wu dung¹³dee chin bii wuret gə mou mən bii wubis a de nkam kə shik a bii wu bis dat də bii wu din nkam kə shik a bii wu bis dt də bii wu din ngwət a wu dədong ndogən bii biang bii wubis dee a bii wubis wu kam .¹⁴nsa mə man ngwət shep a chillem mən a nung shik shik dok mə see gə an a kurum də bii wubis¹⁵nsa bii wu chin hə a man gə kang wagap grət mou nsa biiwu dung a deem din a chin hə a chin mou gə bii wu dung a niang hə a chin .¹⁶mən din a chin bii wu dung a deem din a chin mou hə bə n deem shep gwət shep nia wu də dong¹⁷mən gə nes hə am pə chain ni mou a bii wu bis wu dung ni shi san hə .¹⁸nsa a mou ndoyən shi san wu dung kat a dogən luwa shi san lang dək a bii wu dang mou nsa endgə bii wu wu dong ni a də nə mən a mout pə chin ni mou¹⁹nsa bii wu dong wudung a deem hə a chi ni mou mən bii wubis wu dung a chin hə deem mou wu dung a chin .²⁰gənes hə din a chin bii wu dung deem din a chin mou hə wa a bii wubis wu dung ni nsan hə .²¹kam hə a kat shep nhə dii a tang nkpap a chin wu dong bə wubis ni gə mee gə ni²²nsa took nə pia gə shep naan ndogən san .²³mən an pə kələng chak jep pee wu dia muop gə kang shisan muop pə lek gə pat bii wu fuu muop wu dung ndogən endyea nə hə a dee bii nəgəl də bii wubis wudung ni ndogən shisan hə²⁴an a gurum weel , deee a wudung yong gə shang an ndogən shishik muut nhə .²⁵kam hə a dək yil nnaan ndogen yesu christ lang a mu ge kam hə an gə kə sam a chin bi də shep naaan nedye anə kam bə na ni gə shishik a chan lep pee shep wu bias

Chapter 8

¹muop wu dung mə lap christ yesu hə mee bə bii wu she nkat muop mou . ²nsa bii dee nung chillem kagam nung christ yesu naan ka gə nshep bii wubis gə muut³nsa bii wu dok shep moot pə chin hə mou nsa dok naa wu lələk nshi shik naan chin niə lep gə laa muup ndogən rin shikwubis yagal gə ni . ⁴chin kam hə depin bii wu mə tang nkop də pin bii wu mə tang nkop də shi hə kang yə ndogən mou, akə nun g chillem . ⁵muop wu dung mə lang dəkə nkə shishik jep pee moup a nung shishik mən muop wu dung mə leng dək a shi jep pee chillem mə leng dək a shi chillem⁶deen en kə shishi a muut de den an kə chileen a kayam gə took pia . ⁷nia kam hə den en kə shishik a wu kas bii də naan nsa sam gə shep naan də nmoot gi mou. ⁸muop wu dung ndogən shishi hə gə mə pia took naan mou⁹gə kam hə gun a ndogən shi shik mou a dogən chillem din nhwət a akm hə wagap chillem naan ni nsak mən diin mee mə gu ni ngwət gə chillem christ bə nia nə muop mou . ¹⁰dii gə gə christ nsak mə shishik naa wu mu muut kə bii wu nis mən chileem nigə kagam ndogən bii wakər¹¹din chilem ni wu dung yigal gə yesu ndogən muut hə ngwət nsak mə ni wu dung yagal gə muut hə ndogən gə mu muut ndogən chillem muop wu dung ni shi sak hə¹²a kam hə mə jep emna mən gə karat a nung shishik mou dən lang ka bii shishik . ¹³ngwət dii mə lang kə bii shishik chillem gə muut yi bə du gə lang ashī dep pee shishik¹⁴nsa muoo wu dung chillem naan lang gə muop hə a muop a jep naan . ¹⁵gu lap a chillem nung kurum mou dee gu lang gi ndogən lugat shi zak gu lap a chillem nung lang gə mee wu dung mə wal hə ya naaa (abba)¹⁶chillen gə kashi muup daar tumshik də chillem mu ngwət mən a jep naan. ¹⁷dii mə gwət a jep bə mən bən chin wu teerkop teer kop nung naan mən a teer kop kung kə gə christ din wagap mə lap nəgəl gə mee gəni dee pin mən zak məlap yon yi nmən gə mee gə ni¹⁸nsa a na a akat nə gəl wu mən pə kat gə nes hə mak wu din mə kog nkam gə gin wu dung yong gə mə nin nmən hə mou . ¹⁹n sa natan chaalep pee daaar a də niin ka laa naan²⁰nsa mə mang bii chan wu bii wa ban də wu ləlang muiop a endye anə mou a mang gu wu dung man g wa a bi baan gə ni hə ni ndogən bii deen wu bal . ²¹ngwət bii chan gə kashik yong gə mə pət gə ni ndogən kurum wu wam yong gə mə wag wul gə ni də kat pee də yon mung jep naan . ²²nsa mə ngwət bii chin dip pə gwan gə təlat npə gə mee gənes hə²³nsa mə mən ngwət bii chan dip ni pə gwan gə təl la npə gə mee gənes hə . ²⁴akam hə dat mən gə kasam wudung mən a jep wu pel nung chillem hə mən pə gwan ndogən bət mu mən pə kang wak twagat gə shishik a mu wudung a nung pət gə kangam shi sun. ²⁵a ndogə dee en nhə dok mə kat bərəp gə nesə endye wu mən pə na hə ania endye mou nsa mə gu gə deen endge a kə bii wuni pə na hə²⁶a kam nani chillem ni pə təp mən ndəgən pee wu mə zugum nəgən nsa mə man dee anang gə mə dang dangpee yi mou , mirip gə kaa shik muop rə gə kang mu gə dangpee nung guwaar wusuwet . ²⁷gwə wu mə bəzung man endge mirip nsa ni pə dang də muop enye nan²⁸mə man muop wu mə dem naan chan jepee dip gəshak də chindong də muop wudung mə yong gə endye a fee . ²⁹nsa muop wudok man gwe a muop wudung puas də mə dee a shishik laa muop də ni deea laa wupel ndəgən gurum mbəl . ³⁰muop wu ni puas gwe yong muop , muop wudang ni yong yen muop a wuret wu ni yen muop a wuret yen muop nani mə lapyoon.³¹dee gə laa a me gə jepee muop nhə eh? din naan gəmə gə mən a wudang gə nyang mən eh . ³²ni wu dən gə laa muop mou pən n i də gurum muop dip a me gə dən pən jepee mən dip gə laa muop . ³³a wudang gə dogor də gurum wu naan kok muop0 eh? ³⁴a wudang a wushep eh? a kiristi wu muut nwa bii wubis a mu bən yagal wudung tong dok gəsar dasə lə naaan bən ani rə gə kang mu pə dang pee³⁵a wudang gə gap gəkang mu gə dem naan eh natuangang bəzung dam man chi bəlak a mwan nyam mulaa ngoo. ³⁶ka kə bi ni nbiram a nwa gun muop pə tuwə mən zəm mə wa mə dee təm san³⁷ndəgən jepee muop nhə dip mən a wumaa ndəgən ni wu dem mən . ³⁹an gə man din kwət wa muut tenglang mə wong muop , məlang muop din wa jepee wugədes hə gə wudang she wawul gə kamgəbələp . ³⁸wa fiyer boll wa bii mə chin den bə boot gap gə kanng mu gə

Chapter 9

¹ndogən christ a la na duk a la wurum mou mən endee anə muat mən nan ndogən chillem wu saar . ²a də nə bə abap took dam gə muut laa nung lat nbəzung nə mou . nkat diin a deem akat din an gə ka san a bii lang taa gə dong də mə jep emna moup də christ mə mia nə muop ndogə shishik³nkat din deem akat din an gə kasam a lii lang tuu gə dong də mə jep emna muop də christi mə muop ndogən shishik. ⁴muop a israilawa mə lap muop gə yong gə bii deen gə bii muat nung shep gə wap pee də naan gə bii deem . ⁵muop a mə nda ndogən wudang chrit wul gə ka leen də shishik wudung a naan kə jep pee dip hə mang dii mə təgər ni gə pə lat mou mə deen ani⁶mən kaa hə bə bələp naan lə lat mou a də wu dang shi zak dat nlsailawa nia a gurum isallawa na duk mou . ⁷dee a wu dang shi zak dat a jep soe ibrahim na wu dang shi shi zak dak a jep soen ibrahim na duk mou a ndogən ishaku dat yong gə mə yong see gu⁸nsa jep shishik a jep naaan mou a jep deem muop mə mang muop a seem . ⁹nsa nhə a bələp deen ndogən pee kam hə yong a wul yong gə muat laa nsaratu¹⁰a nhə dat mou a ndang kong refkatu mang gaam gə mee mə ge nda ishaku . ¹¹nsa dok bak jep duk mou mə chin bii wu dong dee ya wu lang duk mou dee pin bii wu naan pən a ka hə daar a də bii wu lung mə chin hə mou a nsa ni wu yong pee hə . ¹²duk mə gə cham jep nwu choorim . ¹³gə bii wu duk yil dok hə a dem ayakub u a niang isuwa¹⁴dee mə chin mə la bii mee ? dee nadak gwət mou a gə naan na mang din nkot mou . ¹⁵ni la gə musa yen a ga anar a də gu wu dung a ya ana hə gə kam hə ana chigir a kə gu wu dung ana chigin hə . ¹⁶kot a kam hə bə a də gu wuni gə endieə hə mou dee wa də gu wu dung gak gəsə hə a nsa naan wu ni ya ni¹⁷nsa wu paaf la gə firuan nsa bii nhə a ep gə gə təng dee pin a kaam maaa nə wu baal gə nkagə dee pin səm nə kat pe re gə yil dip¹⁸.a nsa kam hə naan nigə na də gu wu dung a ni deem hə muat bəzung wu lang ngu wu dung ni deem hə¹⁹chin gula də nə zak gu gena dee abii mee ta bii chin gak mən gə jep pee wu bias muop gə? dee awu dang jet dar gə bagal endii a muop hee?. ²⁰dii mə na gəret bə gə mə gu gə a wudang hee ? gə zar gə naan nee ? dee bii wu mə biling hə gə la də gu wu biling nii deee a bii mee ta gə chin an gə kam hee ? ²¹. kan wu pin dik tugul nigə bii chin kə nan wan də wu dik tugul wu dong də wu təp pee gə endee mə bii wu ding yong gə kwət a nung təp hə mou wa?²²mak bə din naan ni gə endee kam də fil a muup gə maa pee a muup də man gə mogor muut gə tenbəzung gə gət də fil wu ni gə ni də wu dam gə yil hə ? . ²³mak bə ni chin kam hə a də wu dip mə man nagət yon kə gogot bii gana muup wudung dok chin də yon a muup nkagugur bəlang . ²⁴dee dat mou a ndəgən mə njong mup dip ?²⁵ka gə bii wu dun g ni bən lahə ndəgən hoea a yong mə gurum a nə muop wu dak muop a gurum a nə muop hə mou gə wu deem ni gə wu dok a u dee ni hə mou hə . ²⁶yong gə kat a kam hə wu dok mə lagə muop hə gun a mə gurum a nə mou a pee nani yong gə mə yong mən ishi jep naan gə kagam²⁷nsa isaalaa muop ishaga yong pee nsa jejep yahudaa muop mə bəlgə bii eegs ndəgən kong hə a gogot muop dat yong gə mə rep . ²⁸gə yil nhə naan yong gə chan chak bələp war. ²⁹shi ndok maa seen nmən mou bə diin dəgən mə kwət a gə bii saduma dii dəgən mə chin nbat mə wak a bii gomarata³⁰dee gə la mə yen a bii mee shi zak hee nkot mə nong muop wu dokmə muan gə kam hə də wu dip mə man nagət ³¹yon kə yogot bii yana muup wu dung dak chin də yon a muup nkagugu bəlang³²a bii neee? nsa mə tang ni gə na duk mou a gə bii bəlang hə mə pələp kə pang bii wu bis . ³³ka gə bii wu dak yil dog hə nang bii wu bis ndogən sohiyona gu wu dung muut aa duk ndohgən muup hə ka muup yong gə aat mou .

Chapter 10

¹Məjepna, chaape gə dangpe gənə a npe muop mə kat angkaa yi. ²Nsa a twamshik nkwət kwas muop a kəkwas npe Naan,mən muop a gə nung bi-man mou. ³Nsa mə man nkwət Naan a wu kər mou, mən mə demkop du wak gurum wukər shi kagam sut. ⁴Kristo a nyi kəgət fu bi-tət wukər npe muo wu mə mwən naduk hə. ⁵Musa dok yil gəkaa bələp wukər wu tong ndəgən bi-tət: "Gurum wu chin wukər nung bi-tət gə lang a shi wukər nanyi." ⁶mən na duk wudung tong shi bə zung hə lanhə gə la shi bəzunk gə moui dee a wu dang gə yigal nka kəpətong hee de wunsam gə christ yil. ⁷na yong gu yen dee a wu dang gə wu pee wu leng hee ? (de wu dii nyigal gə tong gə christ ndogə muut hee) ⁸dee la yen mee bələp ni duk gə gə ndogən fuu gə gə bə zung gə wu dung a bələp na duk hə wu dung mə la hə. ⁹dii nkət gə fuu gə seer nkot yesu a nda mən gə muat na duk gə bəzung ngwət naan ep ni gə tong ndogən muut bəgə tang gə muan. ¹⁰agə bəzung bə gurum pən duk shi wuret mən shi fuu mə gu seer bə lang muan kwang¹¹nsa wu paaf gen mə gu wu dung pən naduk ka muup hə yong gə kat warat mou. ¹²nsa mee mə bii wu dik ni gə kang yahudawa muop gə baal ume mou a nda gə mee nda dip mən tak dog meet də gu wu dung tang nkop muup hə. ¹³nsa mə gu wu dung yong səm nda hə yong gə lang nmuan¹⁴dee mə chin a nang mə bən chi yong iui wu dung mə niang pən na duk hoe dee gə mə chin a nang mə pən na duk nni wu dung jet mə man ni mou hee dee yong gə mə kolong a nang a shi wu dung mə chin a nang gə muop mou hə. ¹⁵dee gə mə chin a nang mə la bə ləp jee bagal bə mə lap muop wu dung yil dog hə an fuu endie wuret kə muop wu dung mə la bələp wu donng hə¹⁶muop a dip mə bələp wureet mou ishaya yen nda dee a wudang pən na duk nbi eu dung mə la bə. ¹⁷na duk gə wul a gə kolong mən kolong a də bələp christ. ¹⁸gə kam hə a yen dee mə kolang mooh oho akam hə wugap dəgəl muop waree gə yil mən bələp muop wa səl gə yiol dip¹⁹gə kam hə a gen dee isrila muop mə man mooh wu peal musa yen a shak amuop mə mang dəfil gə bəl niang kə bii wu dung a nung ndee mə pee muop ndogən bii mə pee muop wu dung mə dian a shik hə mou mən a dee muop ntugur nung²⁰ihaya gə kəəəərəm a muup dok gen muop wu dung mə tang an hə molu dok mə kat an a niin ka nə nmuup wu dung mə tang an hə mou ²¹la də isrila moup yen di shang sar di ndogan bit nhə muan nsa muop gurum ka baal

Chapter 11

¹kam hə mən a yen naan niang a mə gurum a muup ha ? yong gə gwət kam hə mou nsa ana mə gu israila zak hee see ibrahim dægəl bilyamin muop . ²naan niang mə gurum a muup muop mou wu dung ni ya war maa muop hə gu man bii wu dung wu paaf la kə liya wu dung mang naan duak kə israla muop ha . ³nda mə tau mə nda wang a gə muop mə pīram pee wap a gə aan dat gə mee adeee mən muop pə bən chii tang took lang anə dətəh⁴dee mən naan lap yen a mee pə muup hee la yen an gə gurum muop wu dung a dok də kasan hə kaam pəgəvəl a daas wu dung mə deen sam gə ka muop ntagm baal hə mou ⁵.din ngw əl a kam hə bə ndogən pee kam hə bə ndee gogot gə shang bii pən pee wureet⁶dii gwət ansa wureet bə ni a nung bə lang zak mou din gwət a kam hə bə kat pee bə waa kat pee zak mou. ⁷dee a bii mee zak? wu dung israila muop pə tang hə mən mə kat mən gogot muop a ka baal . ⁸ka gə bii wu dok yil dog naan muat chillem nəng yit wudung gə na pee hə mou koom wu dung gə kolong pee hə mou ndogən pee kam hə⁹mən dauda yen ndogat teburia a muop wa bii fuu gə gwak gə dang pələp muop gə bii ya wap də muop . ¹⁰mang git muop kwə dee pi mə na pee yi mou mən daap gə nək muop zeem¹¹a chin a yena dee mə fuut pələp a də mə pələp ha ? ka na yong mə bii kam hə ntaa ke wu kam hə bat dang kong wu dung mə bat hə kat pee ləh naan wul naan wul də mə njong muop nsa muop niang ni. ¹²dii bat dang kong a muop nwa a bi gə yil mən gə kat wu mə kat mou hə nwa a bii lonng də mə jong bə də bii wu dung ma gə kayam bii ka kəgət hə dee anang hee? ¹³gəness həan fu bələp a də gu mə njong kagə bii wu dung an a la lep dægumə nling muop bəa nas zung nə ndogən pee wap a nə . ¹⁴mak bə adee mə jep emnəgən muop ndogən bət niang də muop wu dung shishik gə bii an hə kak bə nsa mən bə pak gurum mə brəp¹⁵dii niang pere a muop nwawul agə kang ka shak gə yil bə dee bələp a muop gəkat a nang də kagam də muual hee? . ¹⁶diin le wu dung me esj hə a kam hə din seen mə gwt a wu səsaa bə gə ri muop a kam hə¹⁷din pak gə ria muop mə trap din gu gwqt a gə ria shep zaitun na duk wu dung mə kat ndogən muop hə bə din gu gwət gə bii kop nda gə mə muop bə ndogən sere shep zaitun nani . ¹⁸na yong gu nas zung gu kə gəria nani mən din gu nas zung gu bə agun gu dag seen nani mou bə a seen a ni dok ni¹⁹bə gu yen kam hə nani dok mə trap gəria dee pin mə kat am ndogən muop . ²⁰a na dukna ni asa dok mə uat na duk mou mən mə fat long hə gu dian balbal nsa na duk a ga na yong ²¹gu dii gə kasak g tong dogal a jong jong, ²²bə gun na chak bəlang wu la nung naan nhə mə isaam gak kə yahudawa wu dung mə pələp hə mən chin dong naan sam kə muop din gurum gə ni ndogən chin dong a muop ngwət a kam mou hə mə gwap diat gun²³a kam hə din zeret ni mə muan gə də muat na duk a muop mou bə mə chin tugun gə muop nnəgən she naan moot də wu tugun muop ndogən zak . ²⁴dii mə gap gə ngagal gə ni ndogən bii wu dung a nia tugu tang ndogən wung hə bə mak bə mə chi biang gəgə nar tong zaitun na duk deee bə anang muop wu dung muop a grai shep zaitun na duk hə mə chin tugun ni ndogən tong na duk?nsa a deam din ni mə la də gu mou mə jep emna a kə bii wu man yong bani gu soon ndogən endii a gu bii wu səsək wul kə israila muop ndong she gurum mə njong muop mə wul gak²⁶gə kam hə israila muop yong gə mə brep, ka bii wu dok yil dog hə gurum wu yong gə pət gə mən hə yong gə tong a sihiyona yong gə pət gə chak jep pee wu bias ndogən yakubu . ²⁷nhə yong gə gwət a bii deen gə kung mu gə gun wu dung yong gə mang dep pe wu bias a gu hə²⁸mmee mə pee wu dung bələp wureet ni nnəgən hə muop a kas shak nsa gə mən nsa bələp pən muop a gurum deem nsa mə nda mu . ²⁹nsa bii muat gə yong naan abii wu gə bat mou hə³⁰nsa dok gun bii gu muat yon nnaan mou gənes he gulagyana nsa bələp niang a moup . ³¹ndogən war nani gə nes hə yahudawa mə niang ni mə muan gə də muop bii wu bat dang kong a bii gu na wu dung məmuat yong mə bən chin muat yana nani nmuop . ³²nsa naan ogot gurum dip gə nwa nsa niang kolong pee a muop nsa kam yana də gurum dip³³an fuu muat mə bii a kə jong gə endii gə man naan wu dung gə mə moot pə wutang ni h ə mou ania shep gə war wu dung ma gə kagaanman hə . ³⁴wu dung dee a wu dang ma endii nda hə daa a wu dung waa pin kar ni?³⁵dee a wu dang hee wu dung amat naa nkwat ni hee ? . ³⁶adə muut adogən muup mən a də muup gə pee dip dəmuup gə muat yon gə nung lat mou mə deem ni

Chapter 12

¹an pə dang yam mə jep emna muop gə yana nung naan gu muuat ka gu də bii wap nang kagam wu saar wu dung gə kat lap də naan hə wu dung hə a nia bii chin də pən ka . ²na yong bii wu yong gə bat endie gu gu chin kam hə də man bii wu dong də lap də bii wu lag endie naan³nsa kat pee wu dok mə muut nan hə a la dip ndogə gu na yong gu mang kasak nma gə kayam bii wu dung naan dere hə mou wa nsa ni gu tugat yə endii miam gə bii wu naan dak muat ngun də na dok⁴mən gə na gət jep pere ndogən shishk gə mee mən a chaka jep perew nani dep muop gə pəchin jep pere gə mee mou. ⁵ndogə kam hə mən wu dung mən gak hə mən a shishik gə mee ndogən christi mn a gə meek gə chalk jep pee gə mee ndogə shi saa⁶mən gə jep pee pən kə kat pee wu dok mə muut nmən hə din bii pən mə gu nabii ntayam bə mang dii nchin a kə muut na ntayam bə mang dii nchin a kə muut na duk muup . ⁷dii bii pə mə gu a chaa jep pee muop bə ni chan din mə gu nii gə bii pən shi pee bə ni she . ⁸din bii pən mə gu gwət a muat tuwamshi bə ni tuwanshi dang dang dii bii pən mə gu ngwət a muat bii ndang bə ni bii muat gə sara wu eep dii bii pən gu ngwət pən gə jep bii bə nii bii chin gə kang din bii pən mə gə ngwət a nii yana bə ni bii chin ni gə muguar swar gə anka. ⁹ndagat deem pee gə wuraam you gu digit bii wu dung a wu len g hə mən gu chin a bii wu dung a wa de ¹⁰dong hə ka gə bii dee emnegən hə gu deem sak wudung naa dedong hə ka bii ma hə gu baar sak gə ka leen . ¹¹ka gə bii deen shik də chin jep pee hə na yong shishigu nzugum ka gə bii chillem hə gu de an bəzung gu gə bii nda hə gu chan jep pee nii ¹².ka gə bii chaa jep pee gə bə zung nas mou chain gə took paa ka gə bii dang naan hə gu bam gə də . ¹³gu fee a bii chin dong də garam wu səsaaq moup gu twagat a gurum wulap mə zap muop ləh gu. ¹⁴gu leng wureet kə muop wu dung mə muat nəgəl ngu hə gu len g wureet mən gu leng fuu gə gə də muop mou . ¹⁵gu muat took pa gə muop wu dung took muop a pə ia hə gu wal gun gə muop wu dung mə wal hə ¹⁶.mang endie gu muaan gə mee də suk na yong endie a gu nwa abii nas zung mən gu deen muop wu dung muop gə mə bii mou hə na yong gu niin soon ndogən endie a gu¹⁷na yong ga ya waap bii gə bi wu bis chin wureet də gurum muop dip . ¹⁸ga chin bii wa dung gu kat yong gu moot pə chai hə dee pii gu kat twagat chagap gə gurum dip¹⁹mə jep emna muop na yong gu ya waap gu naat navan ni ga wap ngun nsa yil dogə ya waap a nə ma an yong a kwat gun dip a bii wu nda hə . ²⁰din bə bəlak ntəh kas gə bə gə muut sə ni sə din am təh ni bə gə muat am ni muk din gu chin kam hə gu dek a arab wus kə mə kas gu muop . ²¹na yong mə kas ga muop mə mang en ga chin wu reret də mə kas gu muop de pin gu kat kə muop gə

Chapter 13

¹nitdagat mærip muot kaashik gæpe wuma gætəng nsa nde pee wuma wakwot ni tong npət a d naan mou mamoup ndung muop . ²akam hæ nin mæguwo yen zeet gæ maa bæ ni fu bagalshik gæ bælep naaan mjuop ndung mæyen zeel hæ muop gæ sheep nkaa muop . ³mæ kang pee muop a bi lugal dæ chan bi wuret mou a dæ bi wubis kan gu dem dæ lugut gurum ndung a wumaa mou mæ chi bi wuret yong mæ kwat gæ nkop afe . ⁴nsa ni a kurəm naaan dæ gæ wasa wuret afe lin gæ chin a wubis bæ gæ yagal lugut nsa ni bi gæ mang chuk dat baan mou ni a kurem naan wu ya waap bi wubis kæ guwo wu chin bi wubis hæ . ⁵wasani g mualt kaagu a wa wub is dat mpou wa mangəkang⁶a nsani gu kwat gandung yi zak nsa maa a nun g kurəm naam muop ndun g bi gæ mæ chan jepée muop nbæ gwe hæ . ⁷muat ngurum ndung gæ lap waap fu muup gandung dæ gurum wu gæ lap gandung kwat gæ pee wudong din gæ kwat hæ lugut guwo wudung din gæ lugul hæ muat pemaa ngurum wudong muat maa hæ⁸gætong gæ kaat bi mæ guwo mou nde a kam hæ bæ gu demsuk nsa din gæ dem bi ndung mæ tang ani hæ . ⁹naan layen gæ tang mat mæ guwo mou gæ tæh mat mæ guwo mou gæ muan wat mou gæ chaa bi muguwr mou din nde mæbi nkwot ndung ma ndung mæ kwan nbæ mæ tæl mæ lə a kæ ndung gæ ¹⁰dem tənglə agæ kabi gæ tənglə mou a wansani dempee ani mangkaa bælep naan. ¹¹guman gædes hæ bæn a pee kambæ gu miya ndəgən saaam agu nsa fat gəmən wakus gwe ma wudok mæ mwot naduk ¹²pee wurap ni fu met kəmee bæn bit ni fu duk mæ vak gæ gəlang kwoo nit dagat mæ biang lee pee wu saan¹³nin dagat mæ muan kær kab i mæn a fuus hæ a dəgən moos tæh hæ mou ,nayong mæ muan muan ndəgə buaar gæ yashik leng muop gæ dōgor shak mou . ¹⁴nde a kam he bæ gu kristi gu tak pee suupshik dewar nma a gæ kagaam gu mæn gu de nbuaar

Chapter 14

¹lap gurum ndung a wukat n mwat nadung hæ na yong gæ sheep ni gæ bagalshik mou . ²mæ guwo gæmee gæ boot dæ nsæ bi wu kat hæ ndægen mwat nadung afe nde muguwo gæ sæ næ muup a kombi dat . ³nayong daguwo ndug bi sæ bi wukat hæ bak soon daguwo ndung gæ sæ mou hæ bæn nayong daguwo ndung gæ sæ mou hæ sheep guwo ndung bi sæ bi wukat dip nsa naan lapni gwe . ⁴gæ a wjudang de gæ sheep kuræm ndung a nung mæ guwo hee? a tagam wuyoon afe mæ miyop nio dar nsa naan gæ pal afe yong mæ miyap ni dar nsa naan gæ boot dæ ns ni dar gætæng⁵mæguwo gæmee gæ chinkægæn bit gæmee ma nde nde zak chinkægæn bit wumennang dip a bi gæmee nitdagat bæzung kowudang mang gæbi wu ni dem hæ . ⁶guwo ndung kang bit nani hæ kang a dæ miskagam dip guwo wu sæ bæ sæ a dæ miskagam nsa dækayil miskagam mæguwo wu sæ mou bæ shangshik nsæ miskagam ni gæ shin dækyil naan . ⁷nsa a mæn mælæng mædok gæ suun mou mæguwo gæ muut a dæ kaashik mou . ⁸nsaa din mæn nkabgam bæ mæn nkagam a dæ miskagam mæ duam bæ mæ duam a dæ miskagam mæn din mæh nkagam dip gæ duam mæn a nung miskagam . ⁹dok a nsa ni kristi muut mæn bæn langdok nkagam dewar tong a miskagam gurum ndung mæ duom gæ gurum mæ lngædok hæ¹⁰dip kam he anang lat hæ gæ sheep wu emnang yee ? de gee anang gæ læbak shi wu emnang he? nsa gunaa yong gæ mæ diem a tagam naan gæpee tong sheep . ¹¹gunaa den dokk nyil ni miskagam layen din a lang adok bæ gurum yong mæ fugam gæ furæm muop nan gæ seer gæ liis muop dæ naan¹²a nægæn bæ wudang shidat yong gæ la bi wuchin dæ naan . ¹³wansa ni naa yong mæ shee sæn zakman nde akam bæ fu mu mang nkwot mæguwo gæ dar gæwar ndæ mou nau gæ dæn fuu nde muup mou¹⁴a man abæn a dar dar wugap ndægæ miskagam yesu nkwot mæbi gæ rap dat nkaashi mou de adæ guwo ndung bi gærap . ¹⁵din took wu emnang dam a waa nsæ bæ nin gun fu muan ndægæn shaar zak mou nayong gu dam guwo ndung krist muut a wani hæ gæ sæ¹⁶a kam hæ gæ naa yong mu laa wuret agu kabi wu a wubis hæ¹⁷nsa kat pee kæbætæng dæ naan a b ælæp sæ gæ suaa dat mou a nung chin wuret gæ took piya a dægæ chelem¹⁸duk din mæ guwo wap kristi a kam hæ b æ naan lap ni gæ bæn den ni ndægæn gurum afe muop¹⁹.a kam bæ nit dagat mæ mu7at gædæ tugat chagap gæ jepee ndung nik mæn nlæ shiishak hæ²⁰nayong gu dam bælang naan nsa bælep sæh jepee dip a wuret dat kam bæ dong dæ gæ chin bi ndung yong gæ den mæguwo n gamshi yi mou . ²¹dong din gæ aar lua mou suaa mouse mou gæ chin duk bi ndung yong gæsaa ennang gashii hæ mou²²naduk ndung gæ gæni dee a gæ kang gu gæ naan , naan gæ lang wuret kaa guwo ndung dam kaashik muop mou kæ man kaashik hæ . ²³mæguwo ndung ni gæ bæzung vël mæn sæh bæ muan shifu nsa ni gæ naduk mou

Chapter 15

¹gədesəhə mən ndung mən a wu bal hə mən yong mə mang lee muop ndung muop a lee hə gə mə chin a də kaasun dat mou . ²nitdaghat mən gə mə chin bi miyap tənglə ndun g a bi wuret hə dewar ni kaa kəgət yi . ³nsa ni kristi chin a dəə miyap took muop dat mou ndə a kambə ansa ni guwee nit agas pee ndung mə agaspee muop mə agas hə wade nkaa nə . ⁴dim bi wudok mə yil gwee hə dok məyil adə ninwar yashik gə muat kagam ndəgən bələp də den endiye amu⁵mang naan ndung a wu yashik hə gə muat kagam hə muot war mən dewar endiye amu tong gəmee ka bi nung yesu kristi yi . ⁶mang din chin kam bə dewar mən gə dəgəl gəmee mə muat maa gə fu mu də naa gə ndamu yesu kristi . ⁷a kam hə gu lap suk kabi nung kristi ndunng lap gun hə muan gəguwoo kəbətəng də naaan⁸a laa nkwot kristi wa a kərəm dəp gap ndong anaduk də naan adəə dewar nmamyi wagap gəwar afe . ⁹nou gə məjung mə nin maa naan nsa nachirgir afe der dok nyil an yong a saam gun ndəgə məjung a lə seeh saam səngu¹⁰a bən a laa chin tokpiiya gun mən jung de gurum afe muop . ¹¹abən a lə seeh də miskagam dip gun məjung nit daghat gurum muop dip mə saan ni¹²ishaya bən laa nkwot seen jesse yong ani gə wul a ni ndung yagal də na kaa mənjung ani yong mənjung muop ədə den endiye amuop kaa muop¹³gədesəhə mang naan wupin endiye muat took piya gə tughat chagap ngun dəgən muat naduk dewar kagam chelem kat pərə yi ndəgən den endiye¹⁴an gə kaasan an nau a yen gət gun mə jepnaa an a lap dem nsa gun gə kaasuk gə man wuret gun gu bən gu man gəkang a lap dem nsa gungə kaasuk gu boot də gə man wuret suk¹⁵guna an ful yil bab al dəgu adə a diye də gu gəpak chin gə an ndəgən muat kaa anə də mən jung muop mou jepee nhə a jepee ndung a chin n dəgən bələp laa gə b i chin hə jepee nsa war ndung naan pən nan hə . ¹⁶chindong ndung muat hə a də dəwar a wa a kərəm yesu kristi ndung mə leepni də məjung dewar ni wa a firis n bələp naan dewar muatkaa də məjung də ni tong a bi lap wu səsaar nchelem wuret¹⁷Tookpya gənyi a ndəgən Yesu Kristi gə jepe Naan . ¹⁸Nsa gə laa məbi nə nkot a gəkaa bii wu Kristi chin den gəsar nə npe də Məjong mə lap yi dem mou . A jepe wu gə mə chan shi ləfu gə bəlang , ¹⁹gə bi-dyeer shi kagam Mərip Wuret . Gə kot kam hə de war a mang langship Kristi yi a mwann gənyi gəyil Urishalima har mwaan nrə Ilirikum .²⁰Jet an fu chaa mang d̄yin a shak langship ngogot pee muop , a demkop a mwaan gənyi npee wu gurum mə man Kristi mou , nsa yi a dyik lə gəkaa kughur wu məgwuo tak hə mou . ²¹Kabi wu mə yil dən hə : "Muop wu bələp wuret kat muop duk mou hə , gəmə naa nyi , muop wu mə kələng duk mou hə gə mə d̄yam a shik ."²²a kam hə dok mə dən wul də gə shi nə kaa nə bəl . ²³dou kam hə gədesəhə an gə meeh məpee ndər pee nhə mou an səmbədok a tangpee yil nbəl d̄ ji də gə²⁴fu nəmaan bə din a naa gə wa an gəwar muan asbaniya dewar mə muan gəmee ndəgə dongbət ndung mə tughal gəmee gə gun til nhə . ²⁵mən anee gəwar muan urishalima də wap gurum naan muop ndung a wu sasaar²⁶a sa bəmuən bələp wuret n makidonioya muop gə akaya dewar mə muat bi də wu naa wupiya muop ndung mə muaat naduk hə n urushalima ²⁷ . muop ndəgən man shang nsa tong kabi kaat nkaa muop dim a nsa din mənjung muop gəmee ndəgən chelem a kam hə dewar gə lap muop zak gəpak jepee gəyil²⁸kat din a muat shagal nani muop let b ə a wa də asbaniya an fu nang muop gə war . ²⁹ama yona a wul də gu bə a wul ndəgəgən langwuret nung kristi³⁰an fu laa də gu mə jepnaa ndəgə miskagam amju yesu kristi gə dempee shii chelem dewar gu nuaar gəmee gə an n dəgən dang naan agu də nə ³¹ . gu dang naan də nə dəwar a pət yi nsar muop mə niyang kələng pee nyahudiya dewar wapee anə nurushalima kat pee yi də gurum naan wu sasaar . ³²gu dang naan mang din a wul də gu ndəgən took piya nung naan bən shin mətang niak gəmee gə gun³³mang naan wul gə tughat chagap nmən dip mə ani

Chapter 16

¹A kam emnəgən nə Fibi ngə, nyi a wu chin bəlang gəwur gurum Naan wu gəyil Senkriya ²də war gə lap nyi yi ndəgən səm Miskagam. Chin nyi gəwar wu gurum Naan gə mə dem a nyi hə, mən gə lap gədər muup ndəgən jepe wu demkop hə. Nsa nyi zak bii təpbət gurum gwet nau gə an. ³Nang Prisila gə Akwila məshaar bəlang gənə ndəgən Yesu Kristi, a muop seet gə nool du npe an. ⁴A dəkyil nmuop, a an dat mou, nau gə gəwur gurum Naan muop gəyil Məjong. Nang gəwur gurum Naan muop wu nlə nanyi. ⁵Nang Epenetus, laa gədam gənə, nyi wu a laa gəkaat nung Kristi gəyil Asiya. ⁶Nang Mariya wudung chin bəlang wagap gəret ngun hə. ⁷Nang Andronikus gə Juniyas, wu mii nə gə wunyee nə wu nləbal. A muop a mənən jeplep wudok mə lap Kristi dəng shee an. ⁸Nang Ampiliyatus, laa gədam gənə ndəgən. ⁹Nang Urbanus wushaar bəlang gəmu ndəgən Kristi, gə Stakis, jep gədam gənə. ¹⁰Nang Apeles, wu Kristi dem hə. Nang gurum lə Aristobulus muop. ¹¹Nang Herodiyon, wumii nə. Nang gurum lə Narsisus, wu nyi ndəgən Miskagam Yesu hə. ¹²Nang Trifena gə Trifosa, wu mə chin miskagam gərət hə. Nang Persis reep gədam gənə wu chin bəlang Naan wugap gərət. ¹³Nang Rufus wu Naan shang nyi hə, gə nəgən muup nau gə nəgən nə. ¹⁴Nang Asinkritus gə Flegon gə Hermes gə Patrobas, gə Hermas gə məjepnəgən mu wu muop gəpe gəme hə. ¹⁵Nang Filologus gə juliya, Neriys gə emnəgən muup, gə Olympus, gə mə muop wu mə mwən naduk. ¹⁶Gu nang suk ogom səsaar. Gəwur gurum Naan mə nang gun nau ndəgən səm Kristi. ¹⁷anfu la də gu mə jepna gu diyə də muop ndung muop fu tang tee dəgən ya wa gə gənook hə muan muop maa gə kagam bii she ndung mə shee hə bat gənook gu n muop. ¹⁸shik gurum muop nani bii mə naa bəty muop dat mə wap a naan mou bii mə fan wufu fii muop a shi gəfu muop dat ¹⁹nsa lapdem agu wa rə nkom ko wudung shi dat took nə piya gə gun a dem din gu lə engu kə bi wuret dee gu taghal engu kə bii ndung a wubis hə. ²⁰nnaan nung ughat chagap yong gə epwar ngun de war gu tangtang kaa shetan gə kwak gu bə diem agu nit daghat maa nung miskagam yesu kristi tong gəmeee gə gun ²¹timoti dee lukyas muop gə yason dee subsibataras wushaar bəlang a nə muop gəmə emnaa muop fu nanggun. ²²an tartiyas ndung a an ayil bii nhə a nang gun gəsəm naan wumaa. ²³nsa lapdem agu wa rə nkom ko wudung shi dat took nə piya gə gun a dem din gu lə engu kə bi wuret dee gu taghal engu kə bii ndung a wubis hə. ²⁴nnaan nung ughat chagap yong gə epwar ngun de war gu tangtang kaa shetan gə kwak gu bə diem agu nit daghat maa nung miskagam yesu kristi tong gəmeee gə gun ²⁵gədeshe gu kat bal dee dat kə bəlang naan anə gə bələp yesu almasihu ndung a gədə muop mə kat man bələp wudok zaasəng nisok hə. ²⁶guna gədeshe a də muop ndung mə man gəkang bələp naan gədə jeplep naan ndung məyil gəkongyil gədə bələp naan wukot kəbtəng dewar muop məmuan nədəgən muat naduk yi. Yoon a nung Naan wu a nyi dat a wu soon hə, ndəgən səm Yesu Kristi. Mə dem a nyi.

1 Corinthians

Chapter 1

¹Paul, wuyuyong Yesu kristi də wu tong laalep gə dem nnung Naan, gəmee gə emnəgənmu sosthenes, ²də Ikilisiya nkorinth, muop ndung mə vang muop ndəgən Yesu kristi wu mə yong də mə dee a wusəsaar, gəmee gə muop npee naw ndung gə mə yong səm miskagam Yesu kristi hə. ³Nyit dgt nchindong gə twaghat chaghap Ndamu Naan ndung Yesu kristi tong gəmee gə gun. ⁴Bii a dye gə gun kwang nbəseer a nə, də Naan, waa nchindong Naan wu Yesu kristi pən ngun hə. ⁵A ni mang gun dəgət ndəgən jepēe nau, ndəgən boot bələp gə man, ⁶kat gəbii ndung bələp kə Yesu tong a naduk ndəgən gu hə. ⁷Waa nsa chindong chelem wu gun gəni hə, gun gə natan kang wul Yesu kristi. ⁸A ni yong gə saa gun gu dīam bəbal ndəgən pən naduk (zuwa) mwaaan gə lat, dewar ngun gu twaghat a wu agas leng paa bit wul miskagam Yesu kristi. ⁹Naan wu yong gun ntəl kaa laa muup miskagam Yesu krisit hə, ni a wupin naduk; ¹⁰A dāng gun məjepnaa, ndəgən səm miskagam Yesu kristi, dīn gu dem dāgəl suk, mang din dāgəl niangshak nkwt gəkang gu mou. ¹¹A dāng gun gu kang ka gu n'endie gə bii chin. Məgurum kulo mə laa bələp gə an kaa gu, mə yen gun gəmee mou. ¹²Bii wu an fu laa hə a kamhə: mee gu laa yen, "An gəmee gə Paul," a baan bə "An gəmee gə Apolos," ko "An gəmee gə kefas," ko "An gəmee gə Yesu." ¹³Kan Yesu ni a wu gəgap mə? Dok mə kaa a Paul gəfəm gwa? Kan dok mə swagap gun a ndəgən səm Paul mə? ¹⁴A dək yil nNaan, bazeet niang a krispus muop gə Gayus mou, bə a sugup mee gu mou. ¹⁵Dok wagap a gəfu wu paa nlat bə mə yen dok sugap mə gu a nsəmna. ¹⁶(Dok a swagap məgurum Stifanus muop. A naa bə a kat a baa a sugup ndee məgwo zak mou). ¹⁷Nsaa Yesu dok lep an a də swagap gurum muop mou, a dā laa bələp afe, a gəpee bələp yaa yighir məu, yong baa gə kagam shep wu kaa kristi hə nwaa a bii zhaa mang. ¹⁸Nsaa paar bələp shep kaape a wuyit yoghor də muop ndung muop fu duam hə. Ba zak muop ndung mə kat bərəp hə, a niin maa Naan. ¹⁹Nsaa ni a wuyiyil. "Yong a dem en mə'en muop. Yong a dugur fu bələp man məsoon muop. ²⁰A wudang a wu'en eh? A wudang a wusoon eh? Dee wupin bələp bagal

gəyil nhə? Kan Naan yigir en gəyil nhə waa a yogor gəni mou mə²¹(Tun da) gəyil ndəgən en adə yen də man Naan mou, mən dɔng bət Naan də wu pən muop ndung mə pən naduk gəwar bələp afe wu mə laa shi yogor hə.

²²Yahudawa mə tang nkoṗ bii mangəkang leng, wa wunjong muop mətang a nkoṗ en. ²³Mən zak mə laa a bələp Yesu wu kəkəa, a pang kwap kwak də Yahudawa muop, dee a yogor də wu njong muop. ²⁴Zak, də gurum muop ndung a Naan yong muop hə, Yahudawa muop gə wu njong, gə mə laa bələp kristi wu a ni a bəl gə en Naan hə.

²⁵Nsaa yogor Naan en maa gurum muop, war maa afe zak bəl maa gurum muop. ²⁶Bə gu naa yong a gu, məjepnaa muop. Gun dok nbəl a wu'en gəpee shishik mou. Gun dok nbəl gə bəl mou. Gun dok mbəl a (noble) mou. ²⁷Dip dat mən Naan kək bii wubaan gəyil nhə də niin maa afe yi kaa mə soon muop. Naan kək wu shii leen muop də wu niin ma afe yi kaa məbəl muop. ²⁸Naan kək wulələng gəyil nhə. Bən kək jepee ndung muop nnəgən mou hə də wu niin jepee muop ndung a wuret hə. ²⁹Chin kamhə yong baa məgwo nkat war nbwap bəzung yi ntagam muup.

³⁰Waa nsaa bii wu Naan chin, gun ndəgən Yesu kristi ndung tong a en də mu fu Naan hə. Tong də mu a wuret, wusəsaar,gə wu pən mən. ³¹A kop gəshi nashak, ni gwee a wuyiyl, "Dagat ngurum wu gə bwap bəzung hə, ni bwap a kə Yesu.

Chapter 2

¹Gəshi wu a ji də gu hə, məjepnaa muop, ji a laa bələp Naan a gəpee bələp boot gə en mou.²Nsaa a mang shi bəzung nə kaa wua man məbii zak nmaa gəkagam Yesu kristi ndung mə kaa ni kə shep hə³An dok ndəgən gu gə sar waam, gə lugut, gə shik daar.⁴Mən paar anə gə bələp laa anə dok a nung duruk pee gə en mou. Ndee nhə bə muop a gə bii wu niin chelem Naan gə wagap dar hə.⁵yong baa gə pən naduk agu nkwət a dəgən en gurum dee kaa maa nnung Naan⁶Gədes hə gə mə laa bələp en Naan də məfiar muop, a gəpee en gəyil mou, wa nnung mən long məsatni wu gə mə dīləng hə mou.⁷Dee nhə, bə mə laa bələp Naan ndəgən naduk wusəsok wu Naan dok koos den sheedee yaakugur gəyil də wu mang gun dəgət hə.⁸Mə mənlong gəyil nhə man gəyit mou, nsaa dīn mə man bə dīn dəgən mə kaa miskagam wu maa mou. ⁹Kat gəbii wu yildok mə, "mee mə yit mou, mee mə kam kələng mou, mee mə bəzung dye bii wu Naan chinden də muop wu mə dem ni hə mou."¹⁰Naan kam gəyit jeppee dip nmən ndəgən chelem. A chelem gə tang gədə jeppee gəyil dip gə nung Naan. ¹¹A wudang man endye gurum ba zeet nə a chelem wupin ni eh?¹²Dok mə lap a chelem gəyil mou, a chelem wutong a də Naan hə, deewar mə man jeppee wu Naan gə pən nmən daglak hə.¹³Mən fu laa bələp jeppee muop nhə shi fu mu, a gəpee biishe en gurm mou, a shi chelem,gə mə bil gəyit bii chelem yi ngurum chelem Muop.¹⁴Gurum wu ni nchelem mou hə gə lap jeppee chelem Naan mou, nsaamuop a yogor fu muup. Ni a wu mangə kang muopmou, nsaa gə mə man gəyit a nchelem.¹⁵Ni wu ni nchelem hə gəsheep jeppee dip, mægwo gə sheep ni mou.¹⁶A wudung gə man bəzung miskagam deewar nkar ni ye? A mən gə endye shik nung krist hə.

Chapter 3

¹Məjep'emna muop, a laa bələp gə gun ka gurum chelem hə mou, a ka gurum shishik muop, a ka jep muop ndəgən kristi. ²A swaa gun gə mwaa yugur a sə wu duan mou, nsaa dok gu kee wu nnani mou, bə gu kutni dat kamhə. ³Gu kutni nshishik. Waa nsaadin (jealousy) gə jagar nkwət gəkang gu, bə gun fu muan a gəpee nung gurum dat mo? ⁴Nsaa dīn mægwo nyen, "An a gədə Bulus," ndee yen, "an gədə Apolos," bə gun a gurum dat mo? ⁵A wudung a Apolos eh? A wudung eh? Muop a jep lep dat ndung gu lap bələp naduk nfu muop hə, kat gəbii wu miskagam gap bəlang nmuop hə. ⁶A kop dee Apolos lə am, mən a Naan fier gə ni, ⁷Ni wu kop gəni wu lə am hə a fu məbii mou. A Naan pən pier hə a ni aməbii. ⁸Gurum wu kop-kop gə gurum wu lə am muop gəmee, bəlang amuop. ⁹Mən dip a wuniyesun nbəlang Naan. Gun a mar Naan gə lə Naan. ¹⁰Gəpee chindong Naan wu pən n'an, ndung ni məgo ni fu dik a kaa. Nit daghat kowudang nni kang bə dik pee afe. ¹¹Nsaa mægwo gə Boot bə tak ndee kugur dik wu mə tak gwee hə mou, ndung a ni a miskagam Yesu hə. ¹²Din mægwo ndik lə kə kugur nhə kwət a shi (gold) oh, a (silver) oh, a (precious stone) oh, a shep oh, a (straw) oh, ¹³paa gə mə nyin bəlang afe dar nsaa bit nyin dar kwət nwul. Gə mə kam ni a shi wus. A wus yong gə kam dōng bəlang wu kowudung chin hə. ¹⁴Din bəlang mee mægwo nlang bə kat kopgəshii, ¹⁵baa zak dīn bəlang mægwo nchaan bə, wupin gə bar gəyee pət a nfu wus. ¹⁶Ba zeet nə gu man kan gun a lə wap Naan mən chelem Naan tongdok ndəgən gu mə? ¹⁷Din mægwo ndam lə wap Naan bə Naan dam ni, nsaa lə wap Naan a wusəsaar. Gun zak a kamhə. ¹⁸Nayong mægwo nfən shik muop. Din mægwo ndəgən gu mang kə wu jin a wu en ngəyil gədes hə bə nni waa a wuyogor deewar wa a wosoon yi ¹⁹Nsaa en nung gəyil nhə a yogor də Naan. Nsaa ni a wu yiyil, gu yak mə en muop a gəpee dabat a muop ²⁰Bən "Naan man kan endye wu en muop a bii wubaan." ²¹Waa nsaa kamhə. Jepee dip a nəmuk, ²²kwət a Bulus oh, a Apolos oh, a Kefas oh, agəyil oh, a bar oh, a muut oh, a jepee gədes hə oh, a jepee kwət nwul oh. Jepee dip a nəmuk, ²³gun a nung Naan mən Naan a nəmuk.

Chapter 4

¹Gu mangmən a kam, ²ka bi muan gədə LaNaan, kabi muop mə ya bələp gəsok Naan. ³Dip kə kam dang din jep lep mən kwot a gurum naduk. Də nə a bi wulee gə shep an kwot a shep gəgu bən kwot a shep nung gurum. sa gə a shep kasan mou. ⁴Ana man kwot me dogorpe ka nə mou, wudung nin wu a kwot kiagat mou. Nda wu fəgətəng ani gə shep an. Gə kam gudem gu gap shep din she shi bi mou, dəng she Nda wawul mou. ⁵Gə ning jepee gəsok mung kwə gə ni. Jepee endye nung bəzung nəgən bə kowu da kat təgər gəm də Naan. ⁶Mə jepna, an pə tugat jepee dau ka nə gə Afollos nsa gun, də de pin gushe man. bələp ndung mən mə la yong gu del shi pe wu məyil den lat kam yong mægwo mang dəyil ka jin ji ma nde. ⁷A wuda la pənyit gəkang gu gə nde mə gurum muop? A me wu gun gən ndung gu lap a dang bai? kat a dang ba ame lə ndung gun pə bəzung gu gə je a kambai? ⁸Mən gu kat jepeendung gun pə dem jepee long muop ba gə man gəmu mou! A dem gə mu bə din gu chan jepee long nani bə din mə chan gəshak. ⁹A endye gə mu mən jepNaan den mən gədə wutəs kabi gurum ndung shep yk muop də tuwo mə yok abi naa gəyil, də (mailku) də gurum gəyil. ¹⁰Mə yok wu yogor nsa bələp la Naan gə kam gun a wu pin man bələp də LaNaan mən gəbal ba, gun a wu bal, muop fu naa mən a wubaan, gun a wuret. ¹¹Gədes mən gə balak gə amtə gə biyat wubaan, mə sua nas wubis mə yok wubaanlə. ¹²Mə chin bəlang, gərət shi sar mu. Mə zhal mən, məlang wuret ka mou. ¹³Mə agas mən mə la bələp gə endye aar gədəs mə mang mən kabi le rap nung gəyil wubis dip. ¹⁴A yil bi, mə a də ka gu waat yi ba a də depin a myap gun yi kabi jep nə wuret. ¹⁵Din gun gə gurum wugak gun (dubu) sar dəLaNaan gun gə nda dik chin mou. A an awa nda gu dægən LaNaan gədəbələpNaan ¹⁶Gə kam, an fu yong gun də gu yok wu naa shi nə. ¹⁷Ani bə a lep Timoti də gu, lalanə wudung bət nə nnung naduk dægən səm nda ni gə dye də gu gəwar ndægən səm la Naan (Almasihu) kabi an wuzep Naan muop nəgən. ¹⁸Gədəs pak gu muop pə babal gə nayong she a wul də gu zak mou. ¹⁹Miskagam dem bə yong gə ji gədes hə. A ni yong a man bi chin, yong a la bələp kaa muop akam shi dat gə dempe de muan gə dempe dægən kang a muop. ²⁰Nsa wa gəbətəng a kəbələp laa muop a kə maa. ²¹Dee gu dem a me'e? A wul də gu a gənee gə dempe chelem nung a muan agaam?

Chapter 5

¹ Mə kələng məyen mee mə buaar wu nien ni ndəgən gu, a buaar ndung mə langnkop mou dau gə gurum muop. Mə kələng mə laa nkwot mägwo ndəgən gu ni teer gu mat mda wu laa ni.² Mən took gu pya dat gərət, dong din gu nang dægəl muup mo? Ni ndung chin kam hə bə dong din gu vak gəni gənaar gu.³ A man a gəmee gə gun dar mou an gəgun nchelem, shepni nkaa wupin ni gwe, gu wagap an nəgən.⁴ Gəshi ndung gu təl gə lə nnəgən səm Yesu kristi bə chellem nə ni gəmee gu gun ndəgən maa nung Ndamu Yesu kristi a sheep ni guwo nani gwe.⁵ A chin kamhə ndə pət gəni n bii wubis shishik muup dewar ni pə rəh yi nbit wul Naan.⁶ Bagal a gu a nung dong mou, kan gu man mou mə, bii lat bə la yisti til dat bə dam gægəl bii woyoon mou mə.⁷ Gu sar kə suk kə bii wu pee wu səgər, dewar gu tuagat a gægəl wu fun ya gurum wu fu ndung a gægəl dung ni kot gə yisti hə. Dok mədiin bii wap Yesu kristi a təm nung bii sə amu.⁸ A kam bə mə sə bii sə amu dīn yisti wu səgər a yisti ndung 'ni nkwot gə a bak pee dee bəchan. A dee a kamhə nidagat mə chin bii sə gə nawee ni yisti wu mə dem shi naduk,⁹ A yil ndəgən bii yil anə, a yen nayong mə bii kang gun gə gurum wu bua'ar muop.¹⁰ A naa shidat bə a shak a mə bua'ar gurum gəyil dee gurum wubias, dee wu pian vogobpee dee mə wap natoon muop, muop nnəgən gəyil ndung gu duan gu nyit hə.¹¹ Gədeshe i fu yil də yongba gu kangkaa suk gə mee mə guwo, ndung gə yong a shi emnang, mən ni langdok ndəgən bələp bua'ar, dee wubis, dee wu wap natoon dee wupin vangpee, dee wumous tə, dee wu vogobpee, Nayong gə səsə gəshek gə ni.¹² A nang lat bə mə kat an fu sheep gurum ndung ni nkwot dægən lə Naan hee? Ndee a kam hə bə gu sheep a gurum ndung ni dægən gu nlə Naan mou ha?¹³ Mən Naan bii sheep a muop ndung ni məkwot ndəgən lə Naan hə.

Chapter 6

¹Katme mægwo gənar gu ni gə bətyal ka wun ye ni, bə muan ntagam wusheep wuni gə naduk ba! ma wudin muan ntagam gurum Naan a? ²Ko gu man gəlap a gurum Naan muop par gə mə sheep gəyil mou? Kat a gun par gu sheep gəyil bə man la bələp gə kang gu ma gun naa?. ³Ba gu man gətap a mən par gə mə sheep jep laNaan ma? De ka yi-a nshep chak jepee gəyil a?⁴Kat kan gu shep chak jepee chinni gə dee daar, bə di a me chin gu kok wal sak yi gu muan ntamgam gurum wu nə mə kat a gurum Naan ni? ⁵Ala wudung a npe də ka gu wat yi. ⁶Ba mægwo wu nyi gə en wa gəme gənar gu wu gə boot npe la bələp gəkang gu ma? Gəbi wu muandok hə, gurum Naan bi muan gə gəwel gkang muup gə wunye muup ntagam wushep wu nyi a gurum Naan bahə!⁷tuagat chagap wu won gənar gugurum Naan wu gun a krista hə nying gəlap gu fulap gwe. A wa me gu tuagat chagap mou? A wa nme gə dem mægwo nuogop gə mou? ⁸Gun kuma gu dam took pak gurum gu vogop pak gurum, muop ma bən a məjep nung. ⁹Gu man mou mə, gurum wu nyi gə naduk ba, gə kat bəlang lə Naan ba-? Ya gu dem wurum, gə məroop jepee gə mə wap yil, gə mə chan chagap gə mə chan chagap gə shak hə. ¹⁰Gə wat, gə mə bibias, gə, mə vangpe, gə kwəp, ba me muop gə kat petong lə Naanba. ¹¹Dok pak gu a kam mən mə vang gun sani, mən mə shen gun nNaan mə bən den tseen gu nchat ntagam Naan ndəgən səm ndamu Yesu gə chelem Naan gəmu.¹²Jepee dau a wuret dat də nə, amma ba a jepee dip nyi gə kyen ba. Jepee dip nyi a wuret dat də nə", dau gə kam hə gə a dem me məbi nlap ka nə ba.¹³Sə a npe bət, bət kuma a npe sə," dau gə kam hə, Naan par gə uwak gə muop dip. Mən chin dəng shishik a npe buwar ba, amma a npe ndamu dau.¹⁴Naan dok ep ndamu wuyoon, a nyi par gə bəm ba gu man gəlap dəng susuk a ni de fu chan a gə dəng shishik muup. ¹⁵Ba gu man ma, dəng shishik gu a lə nung chelem wuret wu tong dok gənar gua, wu gu kat a də Naan a?¹⁶Dee gu man kwət gurum wu kang kaa shik gə napagar bə wa shishik gəme gəni mooh? ka kə bii wu bələp yen, "muop wuvəl mə wak shishik gəme" ¹⁷Ni wu kangkaa shik gə miskagam bə tong a chilem gəmə gəni.¹⁸Yak gəsə fu bələp buaar! dip gəsəm bii wubis wu gurum chin hə ni gəbāng gə shishik, dee gurum wuḃwaar dam gə a shishik muup.¹⁹Ba gu man ma, dəng shishik gu a lə nung chelem wuret wu long dok gənar gua, wu gu kat a də Naan a? Ba gu man ma, gə tap wu gun a nung kasuk mou ma? ²⁰Mə seet gun ka pian wu gə gagal wa nyi gu shen yoon nNaan gə dəng shisuk.

Chapter 7

¹Ka bələp wu gu bə dəng din gurum nbəng mə mat mou ²1 Nsa bələp surup wudogol goeyil mou hə dong din mimis ntang gə mat mu'up, namat zak tang gə mis də. ³Wu pin hə naa mat mu'up, dang zak wu mə mat pən ka shik muup nnung katshak. ⁴Namat ni gə mal ma nka shik mou amis muup Akan zak mismuup ni gə bal nka shi muup mou a mat muup. ⁵Na yang gu dəm su nkat shak De a gə dem a gu bər bit gu den. chin kam ne pe gu kat war npe dang naan hii zak bə she gu dim gu kat war gu kat suk, yong gə shetan nsua ka gu mægu boot npə yak gəsuk mou. ⁶An fu la jipe nhə dər gu anung dye dər anung bii tət mou. ⁷Adem din gurum mua nau mən akot a gə bi an hə, ko wudak ni gə bi wu na'an pən ni hə. ⁸Dər gwər muup gə surəp ka a yən dong din mə tugat kam nən nlap shak gə bi an hə. ⁹Mən nkot gu boot npe yak ka shak mou bə mə dyak dyak. Nsa də niang bə mə dyak yong mən ləng gə bi chaa. ¹⁰Gədes nhə də muup wu gə dyak a pən bii den a an mou a miskagam namat yen nyit mis muup mou; ¹¹kan a mat wu gə kwap shak gə mis muup bə laang kam nleng bəmə myap gə kang du. Damis zak yen gə yak mat gə mou. ¹²Də pangkop gu a yen an, miskagam mou, kat din memə emnəgən nkot gə mat nə nkot naduk mən dem tong gə ni bə yin chen ni mou. ¹³Din namat nkot gə mis ndung gədem bələp naan mou, mən dem de tong gə ni, na yen tə diik gə ni mou. ¹⁴Nsa mis wudung nkot hə naduk mou hə bə mə nyit ni lang nsa mat muup. A kam mou bə jepgu gə mə nkwot gə rat nadung nani muup a kam mou. ¹⁵Də wu nyang naduk hə yagal nyit ni muan ə dəgən chak jepe nhə emnəgən wu mis gə wumat bə səgərɸu gə yak muup mou. Naan yong mən də mə tugat ndəgən tuagat chagap. ¹⁶Chin ana yii man yii namat nkot yi gə yi ang ka mis yi? Nok mə gə mis gə room yii gə ka wu gə ang ka mat gə? ¹⁷Din ndem, bə, gu ləng ləng gu gu gə də wu miskagam muət də nni, də bi wu naan yong ni hə, nhə a bi tət gəni ndəgən lə wap nau. ¹⁸Kan dok mægwo wu gat dəp gwep she mə yong ni də pən naduk a? Na yong nin ka mægwo dok a wu gap dəp mou shi mə yong də pən naduk ha? Akam bə yong gə gap dəp gə mou. ¹⁹A nsa ni gab dəp gə nəng ngab dəp a məbi mou. Bi wudong hə muan gədə bi den nnung naan. ²⁰Ndəgən yong pewu naan yong gə mək gə mək hə gudyam gə pə wu dok ni nəgən she mə yong gun hi. ²¹Dok gə a kərəm gə shi wu naan yong ga? yong gə wel mou. Kan də gə nku bə gə muan gədə. ²²Gurum wudung miskagam yong ni a kwərəm hə kat gə shik. ²³A kam nani wu mə yong ni də pən naduk hə mə ni a kwərəm kristi wu yoon. Mə seet gun gə pyan wu gə yagal yen gu wak kwərəm gurum mou. ²⁴Mə jep naa, gəpə wudung mə yong gə hə pən naduk hə bə dugam kan nnəgən gə naan. ²⁵Də muop nə mən dyak an gə məbi den fu miskagam mou a pən ən dye gə nə a gə bi gurum wu gə na chigir naan, wu ni gə naduk. ²⁶A nsa ni a nsa wubis ni gəwar ta hə dong din gurum ntong gə pe ni nnəgən hə. ²⁷Gə mə mat wu gə Lalat gə ga? Yen gə tang gap dyik mou. Dək gə kot gə mə mat wudung gə la lat gə gə mou bə yen gə tang ndə mat mou. ²⁸Kan dīn gə lap a mat bə gə chin wubis dyik bə a bi wu bis mou. Də muop wu mə dyak hə gə mə kat wel məmang məmanga a dem nkot a gap gə kang gu gə ni. ²⁹Bi wu an fu la nhə məjepna bit kat. Gədəs nhə muop wu gə furəp mə ləng gə bi wu muop gə surəp mou. ³⁰Muop wu fu wal gəyən muop fu walmou, muop wu fu tookpya gəyong muop shifu mou, muop wu sarab jepee gə na yong muop gə mə bi mou. ³¹Mou wu mə mang gəyil hə, yen mən den gə kawu duk mang ni muan kəgət mou. Nsa gəyil wudung gədet hə ni gəwar lat. ³²Adem din gu puat nfu wel muop nbəl. Wu nin lap mat wel a gə jepe naan, wu pya took muup. ³³Dewu gəmat wel a gəbi gəyil, wugə pya took mat ni, ni gənaar. ³⁴Namat nin dyik hə, gə duan (vigin) bi wel a gə jepe miskagam, den mat gə Nayong gu wap natoon kabindung pak muop mə chan hə. Chin a kabi ndung məyil hə. Gurum muop nə latbə mə tughat sə mə sua mə bən yigil chan dəgəl. Nayong gu chan bələp bua'ar gəbi wu dok muop nbəl mə chin hə. Mən bit gəmee mən gurum kam ya gurum shi kaa kun mə duam. ³⁵A fu labi nhə, npə kyen gun hii, a npə biak gun mou. A la kam, nsa ni nyit, depin gu ləng gə de miskagam a gə məbi bal fu mou. a də ni kyen gun yi ba a də a miyak gun yi mou. A la abi dīn dong hə dewar gu muan gə də bələpNaan gə took gu gə mə dat yong. ³⁶Ba endye gu bat mou, kan me mə gu nkwot pə endye wubis gə lawureep hə mən lareep nani mən dogol ma gəkagam dīn bə ni lala na ni lap lareep na na dat. ³⁷Mən zak tala ndar gə bəzung wubal, mən muop pə wel ni ba mən yaa kashik muup dong-dong gə chagap muup bə chin nyit. ³⁸Bar mən lap lareep nani bə chin nyit ni wudung niang lap mat mə chin nyit dip maa muop. ³⁹Din namat kwot gə dīk nkaa bə ni a gəsər mis muup. Mən mis muut bə gə boot də dyik gwo dung dongət muut hə. ⁴⁰Ndəgən na gə nə yen gəkop gə tookpya kat tong nbi də kam. Bən a fu dye gə tap hə an gə chellem naan.

Chapter 8

¹Gədes hə sə de muat natoon: mə man mən dip gə bii man dang gə dam bi mən dempe myap bii. ²Din mægwo dye nkat ji man bii, wu pinii man bii wudin ni gə man duk mou. ³Din mægwo ndem Naan, bə Naan man gə wupin ni. ⁴A kamhə gwe bə də səbii waap natoon: mə man natoon bii wubaan gəyil mən nde Naan nnəgən mou a gəmee. ⁵kat din məyen pak naan a sə-dat, gətəng dau gəyil (gəbii ndung naan muop nbəl, miskagam, ruop nbəl. ⁶Adə mu bə Naana gəmee, a Nda ndung a maa dip, ndung ani mə ləngdok yi gə miskagam gəmee Yesu kristi ndung kat jep bii mə ləng dung kat a gədə muop mə ləng yi dok⁷Akamhə, gurum muop a dip gə man mou. A kamhə pak gurum dok mə waap natoon mən mə səsə a kabi mə bii waap n natoon, mankang a muop da wansa lək amuop⁸Səgə muan gə mən də Naan mou. Gə səgə nyin nsə dam mən mou. ⁹gu kang yongba gə takpee nwul gə bi ndung yong mægwo ndung lək n naduk n pal.¹⁰kat mægwo naa gə ndung gə a wu man kang fu sə səndəgən lə natoon, bə kwak muop bal də sə bii ndung mə muat na natoon mou ha?¹¹Wa nsa mang gə kang ndung agu kaa bii ndung na-toon. Wu rək bə tam emnang gu ndung Yesu dok muop wa nsani hə?¹²A kamhə dīn gə chin bii wubis də mə jepna nang muop ndung muop a wu lək hə, bə gə chin bii wubis nani a də kristi.¹³kat dīn a sə gə wul gə pal n emna bə an a shee a a'ar lua mou dēwar yongha a waa awusaa emna də pal.

Chapter 9

¹De an shak mo? A a laa lep mou mäh? kan dok a naa miskagam Yesu mou mäh? Kan gun a bəlang anə ndəgən miskagam mou, mäh.² Ka din an ni nkwoṭ a laa lep də pak gurum muop mou bə an a laa lep anə ndəgən miskagam.³Ndung hə a bən kaa anə də muop mə lə'en də nə. ⁴Mən gə war də səsua mou ha? ⁵Kat mən gəwar də mang mee mə emnəgən mu məmat, kabi nung gogot jep gə mə jepemnəgən miskagam dee Kefas moumäh? ⁶A mən dat gə Barnabas ni mə kwot gə bələp laa kaa bəlang ləng ha?⁷Ndung chin bəlang kabi ndung a soja ndung chin də kashik hə? Wu marmar mən ba sə bii wudok kop mou hə? gə chin kang ni yong sua yugur biikang yi mou hə?⁸Kan anfu laa jepee nhə a kə maa nung gurum mə? Ka ni bələp den laa bələp a kaa mou mäh.⁹Məyil gwe den nbələp den Musa. Nayong gə lang shang fu məng mar "wa ni fu alar yeem, a nəng mar ndung Naan weel gə muop hə?"¹⁰Ni fu laa bələp a kaa mu mou ha? Dok məyil a də mu, gurum ndung mar mar bə mar gə endye, gurum ndung buap sə bwap a gə endye kat. ¹¹Kat mə kop chelem bii wuret gənargu, mə yong feer magəkagam mu də dīp jepee gəyil fu gu ha?¹²Ka dīn gogot gururm muop mə kat bii nhə fu gu, kan mən gə wu maa ndung hə mou mäh? Mən ya wa na muun gə mou. Ndee a kamhə, mə wak wu dən bələp kristi. ¹³Dee guman gurum ndung chin bə lang a muop gəpee wu waar gə kat sə a muop afu Naan ha? Kan gu man mou mäh? Muop wu chin bəlang nlə wapNaan gə mə kat nsə a lə wapNaan. ¹⁴Nwar gəmee miskagam layen gurum muop ndung m la bələp Naan gə mə sə-sə a muop a də bələp Naan.¹⁵Mən a yaa mə bii a wa a nəmaan gəni mou. ¹⁶Mən an a yil mou a kam hə dong bə yong mə chin məbi də nə, a muut bə dong ma ndung ni mägwo gə dəng fu bagal nhə. kat a laa bələp Naan bə, an gə məbii də laa a kaa mou nsa yong a chin Tiit. Gə lat nkaa nə kan ni a chin balang Naan.¹⁷Din a chin bii nhə a kə dem a nə bə an gə kopgəshii mən ni a chin a gə bəlang wudok mə niyni an hə. ¹⁸Dee a mee a kopgəshi nə ndung a laa bələpNaan bə a la bələp də kwat mou yong ba chin bəlang gə takpee anə ndəgən bələpNaan mou.¹⁹Dip gə kapee anə də muop nau, mən a sam gə kaa nə a waa kərəm wudanshi dat dewar a kat gurum yi gwet. ²⁰Də Yahudawa muop a waa a Yahudawa də muop nbii den, a waa gəbi muop ndəgən bii den dewar a kat kaa muop ndung muop ndəgən bii din, an hə ndəgən bii den mou mən a chin gəbi ndung an nəgən hə.²¹Də muop ndung muop dəgən bii den mou hə, a chin kabi muop ndəgən bii denmou hə? Nau kabi hə an dok nbii den Naan gə kaasan, mən a dəgən bii den kristi. A chinkam hə a də kat kaa muop ndung ni mə kwot ndəgən bii den kristi. ²²Də wu lək muop a waa wulək dewar a kat də gurum dīp, dəwar a nang shidat bə a pət gə pak gurum. ²³A chanjepee mou a wa bələpNaan də dewar ndong bə a kat kaasan yi wuret afe.²⁴Kam gu man mou mə, din gurum mə suwo gəsəh muop nbəl bə a gurum gəmee dat yong gələp kop yawar afe mou mə, a kam bə gu suwo dewar gu lap kop yawar yi. ²⁵Wu chin dəgəl bii mogor yashik də jepee muop nau, Bii mə chin a də kat jepee wubaan ndung yong gə del, nə muun mə chan a də lap biindung yong gə del mou hə. ²⁶A kamhə, bii a yak a kam hə, gəyee a man bii wu an fu chin mou, bii an fu tat pee, a ka mägwo wu yaa kogom hə. ²⁷An gə kaasan a saam gə kaa nədə a waa a kərəm dewar ndang kong ndung a la bələp də gurum muop yongba mə shang an.

Chapter 10

¹A dem ðin gu kat man, məjepna, nkwot mə da mu muop dip muop a bəðə ligiin mədip mə bat a shi gədə chip.

²Dip gəsəm muop mə lap amNaan a bəðə ligiin deeyaa chip, ³bən dip gəsəm muop, mə sə sə chellem gəmee. Dip gəsəm muop mə suwa bii suwa chelem ndung a bii gəmee. ⁴Mə suwa a me mə pang chellem ndung lang gədə muop hə. Mən pang nani a Yesu kristi. ⁵Ani mə tookNaan dam gə pak muop wuyoon, mən kam muop chiit dat me'et gənaar gəgər. ⁶Gədəs hə jepee muop nhə a də dewar mə kar mə yongba mə chaa jepee bii wubias gəbə kabi muop hə. ⁷Nayong gu wap natoon kabindung pak muop mə chan hə. Chin a kabi ndung məyil hə. Gurum muop nə latbə mə tughat sə mə sua mə bən yigil chan dægəl. ⁸Nayong gu chan bələp bua'ar gəbi wu dok muop nbəl mə chin hə. Mən bit gəmee mən gurum kam ya gurum shi kaa kun mə duam. ⁹Nayong gu kam kristi gəbi wuyoon muop muop mə chin, mən wuwo mə towo muop hə. ¹⁰Nayong gu wak a pin bələp roogom gəbi nə muop ndung mə mang duam nsar məwəng duam muop. ¹¹Jepee muop nhə mə dək gə muop a də dewar nkar mən yi. ¹²Mə yil a də karmən- mən ndung lat gəyil katmən hə. A nsa ni nyit daghat gwo ndung naa bə kat ji dar gwe ni dar bəlbə yong pal. ¹³Kampee ndung gu kat dip a dung ni logot gurum mou. Ndee a də Naan a wu chin bii wuret. Bə ðin gə nyit gun gu nəh n bii ndung magə kagham gu. Nau gə kampee agu yong a nin war fat dewar gu boot bii mogor yi. ¹⁴Mə dem an muop gun nyit wap natoon. ¹⁵An fu laa bələp gə gun a kabi gurum muop ndung muop gə məman gəkang hə dewar gu dye gə bii wu a la hə. ¹⁶Kop nung lang wuret ndung bii mə lang wuret akaa hə, mə a katshak n dægən tægəm Yesu kristi mou ha? Nawee ndung bii mə tarab hə bii a kankəshak ndægən suwop shik Yesu kristi mou ha?¹⁷ Nsa nawee gəmee. mən gak a suwopshik gəmee. Mə dem mə sə ndægən Nawee gəmee. ¹⁸Gun gurum Israila muop: kat ni a muop wubii mə sə bii waap hə, a muop ndung məkat fubət muop mou mə? ¹⁹An fu laa amə de dat hə? Natoon a mee mə bii ah? mən dee a sə ndung kat mə pən natoon a mee məbii ah?²⁰An fu laa a jepeendung məjong muop bii mə wap jepee a muop a damuam, a Naan mou? A dem nin gun gu chan jepee gə damuam muop mou? ²¹Gu boot dee suwa bii n cup miskagamgu bən gu suwannung damuammou? Gu boot də gu katsuk nTaburi miskagam gə nung damuan mou. ²²Mə dam took miskagam də bii chaa? Mə bəl məma ni ha?²³jepee dip a nung bii den, nnə jepee na a gə kopgəshii mou. Jepee dip a nung bii den, mən a dip jepee gə chin gurum lə mou. ²⁴Nayong mə guwo tang bii ndung yong gə kyeen ni. Ndee a kamhə bə tang a bii ndung kat yong gə kyeen tələ afə. ²⁵Gə boot bə sə sə ndung muop fə se'et gəni kələ tuk ni tankaa. ²⁶Nsa miskagam a gəyil ni a wu maa dip. ²⁷Gurum ndung ni nkwot a wu muat naduk hə, yong gə də sə, mən gə dem, bə muan gə səbii ndung den tagham gə tankaa mou. ²⁸Mən mægwo la də gə yen sə nhə mə tok a shi natoon bə gə sə mou dau a də kyeen gurum wa laa də gə dee yaa bələp tankaa. ²⁹Bələp tankaa nashak anung dagwo nani, a nəmak mou. Awa nsa mee gun fu shep an kə kat war an ə də tankaa mægwo eh? ³⁰Din a sə sə gə dəkyil bə a wa nsa mee mə agas kə bii ndung a dəkyil a ka yee?³¹A kamhə, gə kat suwa gə sə bə sə ðin dip a nang maa Naan. ³²Nayong gə wa a dar gəwar n Yahudawa, gə Helenawa dee yaa gurum Naan muop. ³³Nəgən war gəmee, a chin dee wu myap took gurum muop ndægən jepee dip. A chin a də kyeen an mou, ad gurum nbəl. A chin kamhə a də dewar mə kat pə fat yi.

Chapter 11

¹Gu kwot a mə dīn an hə, kabi wu ndung an a wu dīn kristi hə. ²A tēgər gun nsa gun fə dye an ndəgən bii kop-nda dēdong kabi ndung pən ngun hə. ³Gədəs hə, a tang nkop gu mani nkat kristi ani a long nkaa gurum nau, mkwot mimis ni a long nkə məmat mən Naan ani along nkaa kristi. ⁴Məgwo ndang Naan mən dee laa lep mən ogot kaa muop bə zak wu nkaa muop. ⁵Də mamat wuniang ogot kaa, bə ni dīep kaa muop. ⁶Wumat din nwkot a bii kaawaat də məmat dīep kaa wu kəp gə kwar kaa muop bə ni ogot kaa muop. ⁷Məmis yong gə ogot kaa muop mou nsa ani a riin gə yoon Naan nəmat zak ani a yoon məmis. ⁸Nsa mə chin məmis a məmat a shik mənəat mou. Ndee a kamhə a məmat a shik məmis. ⁹mə myap məmis a də məmat a də məmis. ¹⁰A bii wu sa məmat dong dīn məmat sam gə kaa muop, nsa məwəng muop. ¹¹Dau gə də miskagam, məmat ani gə kaashik muop mou, nau məmis ni gə kaasuk də məmat mou. ¹²Nsa məmat pət a shishik məmis, kam zak mə mis pət a shishik məmat, pət a shishik məmis, kam zak məmis pət a shishik məmat, mən jepee muop nau, mə faat a də Naan. ¹³Gu shep dē suk dong dīn məmat ndang Naan gə kaa muop wu ogot mou mə? ¹⁴kaa bii tagəni shee gun nkwot məmis nyit kaa muop dēm, bə mə bak ni mou? ¹⁵kan ni bii tagəni nshee gun nkot mə mat nyit kaa muop ndem bə a maa afe mou mə nsa surəp kaa ndung mə muat ni, a nung ogot kaa muop. ¹⁶Din məgwo ndem də bagal kə bii nhə bə, mən gə ndee waar mou dee ya ngurum Naa muop. ¹⁷Ndəgən she pee nhə, a tēgər gun mou. Nsa, dīn gu təlkaasuk, bə a nsa a də wuret mou a də dam muan. ¹⁸shi dēel a kələng məyen gu təl kaa suk nlə dang Naan, mən gu kwap dēgən suk, npak məpee a pən naduk. ¹⁹Gap shak yong gə kwot gə kang gu, dewar muop ndung kat mə dem hə bə naa ndəgən gu. ²⁰Nsadingu təl kəsuk, bə gu sə a sə wutəs long mou. ²¹Ndung mə sə hə bə wudang shi dāt sə shi nə muop ndung she gogot gəgəshang. Mən ndee məgwo gə bəlak, bə nde nəgəl gwe. ²²Kan gun gə lə ndung gu boot də gə sua mou mə? kan gu niang gurum Naan mən gu swar muop ndung ni məkot gə mə bii mou mə? A laa a yen ame gə gun nee? Dee a tēgər gun naa, A tēgər gun kaa nhə mou! ²³Bii wu an fu laa gə gun a bii wu a lap fu miskagam, nləpar ndung mə pam ni hə mən mang nawe. ²⁴Ndangkong wu dəkyil, mən tep nawe, mən laa yen, "Ndung a shik nə, wu a də gu. ²⁵Mən ka wu chin gə nawe, bən mang kop ndangkong sə mən yen ndung a kop bii gəden wu fuwo ndung a nung tēgəm anə. Gu chan kamhə gun fə dye gə an. ²⁶Gəshi ndung gu sə nawe, bən gu sua tēgəm, bə gun a fə lap yoo muut Long ndəng she n-wawul. ²⁷A kamhə, gəgwo wusə nawe, bən chin sua tēgəm miskagam gəwar bii wubaan bə gə kwot gə sheep shik kə tēgəm miskagam. ²⁸A kamhə gurum kam kaa shik ndəng, she sə nawe bən sua tēgəm nani. ²⁹Nsa məgwo wu sə nawe bən sua ləngshik miskagam mou bə sə bən sua sheep kaa shikni. ³⁰A wa nsa ni gurum muop da nbəl kənargu mə kwot gə gok bən muop kə bal mou, bən pak gu mu duam. ³¹Kat mə kang kəsun bə sheep gə kat mən mou. ³²Kat miskagam sheep mən, bə wa a kaarpe dewar yong ba mə dam gədə gəyil. ³³Kamhə məjepna, mu təl kaa sun dē sə bə, mə kang sun. ³⁴Məgwo nkwot gə bəlak bə, səsə gə pang, dewar yong gu təl kaa suk bə ba wa a sheep də gu mou. Kaa pankop bii wu gu yil hə, akam waar nani ngun par wu awul

Chapter 12

¹Nkaa chindong nung chelem hə, mjepna atangkop gu kat nkwoo mou. ²Gəshi wudok gu man kristi mou hə, mə lənggun kəwar waap n-natoon muop wu gə mu bwot npe lap bələp mou, nkaa waar wu mə lə gun hə mou. ³kamhə, bə a tangkop gu man mægwo kat wu gə laa bələp kə məriip Naan bə yong "Yesu ni a wu də daam hə". kat a chelem wuret nlaa gəni hə. ⁴Mən gə səm chindong dīdiak, mən chelem a wu gəmee. ⁵mən gə səm jeppee chan dīdiak, mən long a gəmee, ⁶Səm bəlang dīdiak, mən a Naan gəmee wu dian muop dau gəpee gəmee. ⁷Gədes hə, mə pən kamshik, nung nin jeppee chan amu, nung chelem gətal dewar gurum nau mu katken yi. ⁸Nsa mægwo kat chelem soon, nde kat chelem man bii nchelem gəmee. ⁹Ndee kat chelem pən naduk, nde kat chindong dāk gurum ndəgən chelem Naan wu gəmee nani. ¹⁰Nde kat chindong chan jeppee rəng gurum, gə man bii wu kwot ntagam. Nde kat chelem nung man kəkang chelem muop, ndevkat man bələp sh liis dēdiak nde kat chindong lap bat liis muop dēdiak nani, ¹¹"Chindong muop dau a bəlang chelem gəmee dat, wu pən nmən gəmee, gəmee gə wu ni tangkop. ¹²ka wu dəng shishik mu a gəmee, mən ni gə beep muop, mən bən mə wak shishik gəmee nani a kamhə ndəgən krisit. ¹³Agədes chelem gəmee naniwu mə lap amNaan ndəgən shik gəmee, kwot a Yahudawa, gə mājong hə, kwot a kuram gə jep gəpang hə, mən dau mə den mən gəpe gəmee, mən mə swaa gəpee gəmee ndəgən chelem gəmee nani. ¹⁴Dəng shishik a gaan gəmee dat mou muop nbəl. ¹⁵kat kwak yong "kan an a saar dat gwe a des dat nsa ni a mou" la kam a dəs dat nsa ni a pak shishik. ¹⁶Bən kat komm nlaa yong "kan an a yit dat gwe bə an a pak shishik mou" laa a des dat, nda ni a pak shishik. ¹⁷kat dīn dəng shishik a yit dat, bə məgan kələng gə kwot ane? kat dəng shishik dīn nkwt a komm dat, dīn məgan man tagas bii gəkat ane? ¹⁸Mən Naan den muop dau nshik gəmee ka wu ni tangkop. ¹⁹kat dīn shishik nani a gan gəmee dat dīn dəng shishik kə kwot ane? ²⁰kamhə bə, muop a gan nbəl, mən a shishik gəmee. ²¹yit gə bwot npe laa gə saar nyong, "a tangkop gə mou" kam zak, kaa kə bwot npe laa gə kwak yong , a tangkop gə mou ²²Gan shishik muop wu mə kwot a wu lələng hə, a muop mə kwot a wu gagar. ²³Dəng shishik ndung dong naa mou hə bii myap dong naa gəfe. Shishik mu ndung a wuret hə shee me myap dang gə muop mou. ²⁴Gan shik mu wu kwot kə weel mou, mə tangkop mə pən yoon gə kamshik nmuop mou. Nsa Naan den dəng shishik mən pən, yoonmuop a wu lələng ²⁵chin kam a dewar mə kang kaa shak ndəgən dempe. ²⁶yong mee məgan nkwt gə muut-laa bə pangkop mə kat muut-la zak, yong mee muop nkat yoon bə muop zak mə kat tookpya. ²⁷shin a gun a shik gə məgan dē diak nung kristi ²⁸Gədes nhə, Naan den ndəgən mu gurum gə ni, wupel a jeplep Yesu, wu vəl a muop mə naa bii wu kat nbīt wun tagam wu kuun, mə shepe gə muop mə chan bii rəng pee, bə muop mə chindong daak gurum, bə muop mə təp də gurum, bə muop mə man liis dīdiak dīdiak. ²⁹kan muop nau a jeplep Yesu mə? Nau a mə naa bii mə? Nau a mə shepe mə? Nau a mə chan bii rəng pe mə? ³⁰kan muop dau kə chindong dāak gurum meə? muop dau mə laa bələp kə liis dīdiak mə? muop dau gə man bat liis dau mə? ³¹Gu tang chindong wuret dat gəret. Mə an a kamwar wu maa dau ngun.

Chapter 13

¹A laa bələp gə liis gurum gə liis mawəng Naan. Mən kat an gə dempe mou, an a dangdang wu-əg chagal wu gə suwap a koom gurum dat.²Bən mən yong an gə chindong naa bii muop wu mə kat ntagam, gə man bii wu a naduk mən nsok hə, bən an gə pən naduk wu mak wu gəde gə pang. Mən an gə dempe mou, an a məbii mou.³Kat s pən bilong gənə dau dewar wupya kat sə, nsa yi, bən a shen shik nə mu wuus. Mən an gə dempe mou, a mang məbii mou.⁴Dempe a mogor kə naa chigir, dempe a naa nshak kə naas bəzung mou, a mang kaa gətəng kə⁵bak soon mou. Dem nung ka shik mou. Pən dəfil mou, yaa gurum nbəzung mou.⁶Chin tookpya gəder niang naduk mou, bə chin tookpya a gəde naduk.⁷Dempe məgor bii dau, pən naduk nbii dau, chaa bii dau, bən ya bii lə nshik.⁸Dempe gə lat lat mou. Deh dīn bi na Ntagam bii dau nkwot gə mə wak diləng. Dīn liis nkwot gə mu lat dau, dīn man bii nkwot yong gədel.⁹Mə man a pak dat, mə bən mə laa a pak dat.¹⁰Kat wu ngaam nani yong nwul, bə bi wu hə nau gə det.¹¹Shi wu an a lala wu lep, a la bələp ka lala wu lee, adye bii ka Lala wu lee. Ndung a pət gurum, a kon jepee jep.ə¹²Kədes nhə, mə na bii a rii na dong, mən a shi yit mu, a man pak dat, gədes nhə, chiom lee a man ngam ka wu mə man an ngam¹³Gədet nhə, deh a bii muop kwun: Pən naduk, den en gə dempe. Wuyoon dau a dempe.

Chapter 14

¹Gu muan gədə dempe, gu bən gu zuat də chindong chellem gəbə, nung mə la lepNaan.²Nsa mægwo ndung laa bələp shi liis dīdiak hə laa a də gurum mou, laa a də Naan. Nsa mægwo gə man kang bələp afe mou, nsa laa a laa lepNaan laa bələp rəng pe ndəgən chellem.³Ni ndung laa lepNaan laa bələp də gurum muop a də ep muop, də kaar muop bən a də zuan muop ⁴Ni ndung a laa bələp gəliis dīdiak, ep a kaashik muop mən ni wu a laa lep Naan ep a gurum Naan muop.⁵Dem anə gədes hə bə dīn gun dau gu laa bələp gə liis dīdiak, bən wu maa ni, a chaa dīn gun dau a mə laa lep Naan muop. Ni wu a laa lep Naan maa ni wu laa bələp shi liis dīdiak (katyong ba nde gurum bat liis nani dewar dee gurum mə kat kələng dewarni ep muop yi hə)⁶De gədes hə, mə jepna, kat a ji də gu gə bələp shi liis wu dik, a gəshi me bə gun nani gu kye an yee. A kye gun mou, nsa yong ba a laa bələp də gu gə leng, gə maan, gə dəgəl Naan, gə shepe hə.⁷A bii gəmee, kat mə taa lee gyaa wu zugum, ka beel kə molo, kat dəgəl muop dīdiak mou, bə mə man a shi me dat wu mee a beel mən nde a molo yi?⁸nsa kat mə taa veku shi me wu gurm gə man yong a shii niap shik də lek diel yi?⁹A war wu gəmee gə liis gurum. kat gu laa ləfu shi liis ndung pət nsaan mou, a gə shi me ndung ləfə nani gə kat man gə gurum yee bələp nani gə waa gədə piib¹⁰Mə chii mu yen liis dīdiak gəyil mou, bən ni ndung ni gə kye mou,¹¹Mən kan a man kye ndung ni liis nani mou, bə bən ni wu laa liis nani zak bə waa a məzəp də nə.¹²A kamhə zak gə gun, kan natan fu mang gun də naa bit ndung gurum Naan muop gə mu pan hə.¹³Kamhə gurum Naan muop gə mu tang war ndung gurum wu ni fu laa bələp gə liis dīdiak bə dang Naan dīn ji boot də bat liis nani,¹⁴Bən kat a dang Naan nliis wu dik, bə chelem nə dang Naan, mən chellem nə kye mə bii mou.¹⁵De a chin a na hə? A dang Naan shi chelem nə, bə a bən a dang Naan shi chelem nə. A lə see shi chelem nə, bə a bən a lə see shi chelem nə.¹⁶A kam mou bə, kat gu təgər Naan shi chelem dat, bə waa a shi me wu muop wu gəbang gə mu lap mə məyen "Mu dem Ani yi shi wu gə fu təgər Naan də kat kələng bii wu gə fu laa mou yee?"¹⁷Gu chin kam bə mə dem giu təgər Naan wagap, mə təgər Naan nani kye emna mou.¹⁸A lap yil a pən Naan nsa a laa bələp shi liis dīdiak a maa gun dau. ¹⁹Mən a kat kaa san ndəgən gurum Naan muop bə dem anə bə dīn a laa lee nung kaar pe ndung gə mə kələng, maa wu a laa bələp gwet ndəgən liis. wu kye mægwo mou.

²⁰Məjepna, yong ba gu wak jep ndəgən endye agu mou. Bə ndəgən jepee wubias, bə guwak a vas hə. Mən ndəgən endye agu bə gu wak a muop ndung mə fiar hə. ²¹Dok mə yil den ndəgən shep, "I laa bələp də gurum muop hə, shi muop mə liis dīdiak bən shi mənjong mou," Naan laa kamhə.²²Kamhə, liis dīdiak a bii tang muop ndung mə pən naduk mou, a nung muop ndung mə pən naduk. Bə bələp Naan a bii tang muop wu mə niang pən naduk,mou, a nung muop wu mə pən Naduk. ²³Dee gədes hə, kat gurum Naan muop dau mu taggat gəp gəmee mən muop dau muop fə ləfə shi liis mə niang pən naduk mə ruə gənar gu, yong gə mu laa mu yong gu wak a wuyeer muop mou a?²⁴Mən ba gun nau f la lep Naan mən wu niang pən naduk gə wujong ruə der gu bə bəzung muop gə mang bii wu kələng hə, bən kə mu shep ni shi bii wu ni daa hə. ²⁵Bii wusok nbəzung ni hə, gə mu leng ni. Waa kamhə gu kat kurum nyil mən DaapNaan mən bən seer layen Naan ni gənar mu,²⁶Bə a me bən dee eh, məjep na? Yong gu təl kaa suk gəpee gəmee, bə gun dīdiak gə seh gə shepee gə koos bii gə liis dīdiak gə bat liis muop nani. Gu chan bii nau dewar gu ap gurum Naan muop yi. ²⁷kat megwo laa bələp shi liis kat a vəl, nook kun bə mə laa gəmee, gəmee, bə mægwo ni zak fu bat liis muop nani.²⁸Din mægwo boot də bat liis nani mou bə nani mə twaggat dat kit, gənar gurum Naan muop. Mə laa shi bəzung du dat də Naan²⁹Muop mə laa lepNaan vəl ndem bə kun mə laa bələp bə pangkop mə ləng en du mə kələng bii wu mə laa. ³⁰Mən ba ndee mægwo ni gə bii wu Naan dēng shi bəzung muop hə, bə gwo wu peel nani nook nə muop ndəng.³¹Gu boot də laa lep Naan shi gəmok gəmek, dewar gun nau gu shee bii, gu bən gu kat kaar. ³²Nsa chelem jeplepNaan muop nani mə pən mərīp nani. ³³Naan a Naan roop mou, ni a Naan tong chaggap.³⁴Sərəp muop zak mə twagat kit gənar gurum Naan muop, nsa muop gə kamshik mou. Kam bə mu sam gə kaa du, nsa shep gəyil laa kamhə. ³⁵Kat mə tang nkop man məbii bə mu nang fu mə daas muop gəpang. Nsa a bii kaa waat də məmat ni laa bələp ndəgən gurum Naan mou.³⁶Kaa bələp Naan tong a fu gu mə? kan bələp nani wul a də gu dat mə?³⁷Mægwo mang kaa ni a laa lep Naan,bən ni a chelembə dīn dem yen bii wu an fu yil də gu a bii Naan den.³⁸Mægwo ndem bii wu a yil mou bə ni zak yong gəkat dem də gu mou.³⁹Kamhə, məjep na, mə zwat mə wak jep lep Naan, bən mə kang yong bə mə wak mə niang muop mə laa bələp shi liis. ⁴⁰Bə mu chan jepee nyit, mə bən mə dak jepee nyit.

Chapter 15

¹Gădes hæ, a dem đin gu man mæ jepna, bæləp wuret nung kristi wu an fə laa kə dægəl nə ɓalɓal də hæ, ²ɓən wu a kaa ni wu duam nkaa hæ, bən wu a kaa ni wu gun fukat tak hæ, nsa gun fu yaa bæləp wu an fu tak dægəl gədə hæ, de gu ɓalɓal, kammou bə pən naduk agu a baan dat. ³Nsa an fu pən ngun bii wu ani a wu maa dau wu pel hæ ndung an zak nkaa san a lap hæ mæ yong kristi muut nsa wubias amu ka wu mæ dok møyil gwe den. ⁴Dok møyen, mæ wuum ni, bən møyen mæ pən nook nni paa bit wu kun kaa bi wu dok mæ yil gwe den. ⁵Kristi nani kam kaa shik ni dæe Kaisar gə muop wu sar kaa vəl hæ ⁶bə bən kaam shik de mæjepna ndung mæ maa kam paat, gəpe gæmee. Muop dat mbəl mæ kutni nkagam dæe pak muop mæ mua ⁷Mən nin shik nYakubu, gə jelep Yesu muop dau. ⁸Wutəs dau din kaa shik ni dæe nə, kə wu a dæ mægwo wu mæ laa ni nmeen. ⁹Nsa a an a chikəgəs gənar jelep Yesu muop. A waarə ndung gə mæ yong an shi Laa lep Yesu mou nsa a pən twangpe ngurum Naan muop. ¹⁰Mən gədə chindong Naan a wa bii wu ani gădes hæ, mən chindong Naan nani wa a wubaan mou. Nsa an fu zwat gəret wu maa nung pangkop muop dau. Mən dau kamhə nani a n muop mou, achindong Naan wu ni gədə nəhə. ¹¹Kamhə, kat nkot an bən nkot a muop, bə mæ laa a ɓæləp Naan mən gun gu pən naduk. ¹²Gădes hæ kat mæ laa mæ yen kristi muut mən yagal, bə a nang bə pak gurum muop møyen mægwo hæ muut bən yagal mou hæ muut bən yagal mou hæ? ¹³Kat mæ yen muop wu mæ dwam shee mæ yigil mou, bə kan mæ yigil gə kristi mou zak, ¹⁴Kat mæ yigil gə kristi mou, bə kan yak dang wu mæ laa hæ wa a wubaan dat, ¹⁵Bən bə mæ kat mən a wu wurum ka Naan, nsa mu lat møyen Naan yagal gə kristi kan Naan yagal gəni mou, kat a naduk muop wu mæ dwam mæ yigil mou. ¹⁶Kat din muop ndung mæ dwam mæ yigil mou, bə đin kristi zak din yigil gə ni mou, ¹⁷kadin nin kristi yagal mou bə đin pən naduk amu waa baan dat mən mæ bən mæ kat ndəgən wubias a mu. ¹⁸Bə muop ndung mæ dwam ndəgən kristi mæ daam a baan dat. ¹⁹Kat ndəgən gəyil nhə, angka amu a dæ kristi, dat bə mæ wak a muop mæ wak a bii na shigir swet. ²⁰Gədəe hæ mæ yigil gə krisit nmuut mæ wa a sə wupel dip nung muop wu mæ dwam hæ. ²¹Nsa gəbi wu muut wul a kədə mægwo gæmee bə yigil muop wu mæ dwam gə kat a gədə mægwo gæmee zak. ²²Ndung a gədə Adamu gurum dau mæ dwam, a kamhə zak gurum dau gəmu bərəp ndəgən kristi. ²³Mən mæ dau shi jing amu kristi ndung ani a wupel dip ndəng shee muop ndung mæ pən naduk gə muop ndung a nung kristi hæ yong gə mæ yigil paa wawul afe. ²⁴Wu paa dee lat nani bə ni wu kristi gə yagal gə Long yil Naan, n-Nda, bə daam shep gə kamshik gə kagam dau, ²⁵Nsa ani gə tong a long veet, mən ndok mæ niang yit muop nbədə shii muop. ²⁶Wutəs bii niang yit ndung yong gə daam a muut. ²⁷Nsa, ni den gipee dau bədə kwak muop muop. Mən laa yen "ji den bii dau," bə ni wagap nsaan wu laa kang kə ni wu dən jipe dau mæ saam kaa ni mou. ²⁸Shi wu jepee dau mæ saam kaa nni, bə a nsa ni wu a lala, shi ka shikni gə saam gə kaa shikni dæni wu a ni saam kaa jepee dau nbədə muop, dewar Naan ni wa a dau dau. ²⁹A kam mou bə, muop ndung mæ lap Am muchin anang eh kat nuop wu mæ dwam gəmə yigil mou yi, bə ana mæ lap AmNaan nmuop yi. ³⁰Mə bən ana mæ kat yi fu muut shi bit yi? ³¹An fu muut shi bit ndung a naduk gə nungnas bəzung, anii dæ gu a naduk, ndung gəni ndəgən kristi Yesu Long. ³²Ame a pət a nee, ka gurum hæ, kat a lek gə lua gəgər muop nAfisayawa, kat muop ndung mu dwam gə mæ yiyil mou yi? Bə mæ sə, mæ sua dat nsar mu a bii dwam dat. ³³Yong mən fən gun "mæ shaar wubaan bi mæ daam wuret gurum. ³⁴Dak engu gəret! Twaggat gəwar wu Saan! Gu muan gədə wubias mou. Nsa pak gu mæ man Naanmou. A laa kam dewar kaa gu waat yi. ³⁵Mən dau gə kamhə nani mægwo gə laa yen, "A gə shi mee ndung muop ndung mæ dwam gə mæ yigil yee, bən a shi shishik wumənanang ndung gə mæ wul yee?" ³⁶Wu yogor muop! Bii ndung gu kop gə bar mou, đin ba yong nmuut dəng mou. ³⁷Bii wu gu kat a shishik wu paa gə kot mou, ni a cherem dat kə boot də waa a nde məbii dīk. ³⁸Naan gə pən nde shishik ndung ni tangkop hæ nni, bən a nau a pangkop cherem muop nani dau. ³⁹Shishik muop dau a bii gæmee mou. Nde shishik a nung gurum, nde a nung Lua, nde a nung yeer, bən nde a nung chirep. ⁴⁰Bən mən gə jipee fu gətəng gə nung gəyil. Mən ep sar bii fu gətəng a dīk gə ep sar bii gəyil. ⁴¹Ep sar nung fuus nnəgən mən nde a nung taar ni bən nung daagar ni nəgən Nsa daagar nde ni dīk gə nde n-ep sar a muop. ⁴²A kamhə gə yagal nung yigil muop ndung mæ dwam hæ bii ndung mæ kop hæ gə mæ daam mən bii ndung mæ yigil gəni gə muut shizak mou. ⁴³Mə wuum ni gə kaa waat bə gə mæ yigil gə ep sar, gə də muop. ⁴⁴Mə wuum ni a shik gurum, gə mu ep ni a chelem shik, kat nung gurum nkət, bə shik chelem zak gə kwot. ⁴⁵A kamhə dokmøyil gwe den, "gurum wu peel Adamu wu təs waa a mərīp wu gə pən nook hæ. ⁴⁶Chelem a ni dok wul peel mou, dok a shishik, ndung shee chelem. ⁴⁷Gurum wu peel nani a nung gəyil mæ dīk ni a shi waan. Gurum wu vəl tong a kəbətəng. ⁴⁸Ka ni wu mæ dīk shi waan hæ, kam zak gə muop wu mæ dīk muop shi waan hæ ka ni wu tong kəbətəng hæ, kam zak muop wu mæ twaggat kəbətəng. ⁴⁹Kabi ndung mæ fat a niin ni ndung mæ dīk shi waan, mən zak paa mæ fat gə riin ni ndung tong kəbətəng hæ. ⁵⁰Gădes hæ, A laa gəgun mæ jepna, shishik ndung gə tægəm kop ləNaan kəbətəng mou, kamzak bii ndung gə dam shee nmang kop bii wu maa kə daam mou. ⁵¹Gu naa! A laa mæ bii ndung sok n-gun yi: Mə muat dau mou, bən kamhə, gə mæ bat mən dau. ⁵²Gə mæ bat mən dau shi shii gæmee, ndəgən pit yit dat, shii ndung gəmə taa ɓeel wutəs. Nsa ɓeel gə mæ yigil a wu dæ daam mou, bə dwam gə mæ yigil a wu dæ daam mou, bə mæ wak a muop wu mæ bat hæ. ⁵³Nsa shishik

wu gə daam a tiid dat wu ni gə biang bii wu gə daam mou, bən shik nung gə muut mou.⁵⁴Mən kat shishik wu də də daam nani biang bii wu kə daam nani, mou, bən kat shik wu kə muut biang wu kə muut nani mou, kam bə bii wu dok mu yil den waa a wu saan, "maa ya muut"⁵⁵Muut, maa agə ni ane? muut aat pe agə niane?⁵⁶Aat pe muut a wubias amu, mən kagam wubias amu, a shep gəyil a mu.⁵⁷Bə mə dəyil mə pən Naan, wu a ni pən maa nmən gədə Long amu Yesu kristi!⁵⁸Kamhə mə jepna, gu diam bal bal n'ee kaa bəlang miskagam, nsa gu man bəlang miskagam a wu baan mou.

Chapter 16

¹De bələp lap waap jepee də gurum Naan wuret muop: bə gə wu a laa gə gurum Galatica, gun zak gu chin a gə muop hə. ²Paa bit wu peel ashi muop bə gurum dən laa məbii fukep, mə chin kəgən gu wu Naan ep war. Gu chan kam dewar paa wu a ji bə mudeh fu lap waape mou. ³Paa ndung a rə dəgu, bə a pən a bi yil nung kam man muop ndung gu dem hə, bə a lap muop gə waap nani, mə mwan gəni nUrshelima. ⁴Gu kat din dong də an a mwan hə, bə mə mwan dat gədə nə. ⁵A ji də gu, kat a bat war nMakidoniya, nsa a lem nMakidoniya nani. ⁶Ndong bə a tong də gu veet lugun bə waji kat an, dewar gu baam an ndəgən shi muan anə, də muop ndung a mwan hə. ⁷A tangkop a naa gun dat chau an ndə mou, a cha mang din a tong ndəng lee də gu kat Naan ndem. ⁸Gu man də wu Pontikos gə kat an n-Afisis. ⁹Mee mə kumsal kat an, mən mə niang yit nə muop nbəl muop a gədə ni. ¹⁰timothy nwul də gu, bə gu naa ni gəret yong ba nyagal lugut məbii mou, nsa ni shi fu hə. ¹¹Na yong mægwo n-niang ni mou. Gu baam ni bə gu shen də muop nni waa chagap, mə ja kat an. Nsa an fu kang ni gədə pak məjepna. ¹²Kaa bələp emnegən mu Apollos zak, a kar ni gəret din ji də gu gədə pənkop mə jepna muop. Nsa ni dok tangkop dīn ji nji duk mou, gə ji paa mee bit wuret. ¹³Gu kang gəret, gu dīam bal bal ndəgən pən Naduk, gu chan bii ka daas hə, gu nmtugur duan. ¹⁴Man din gu chan jipe dau ndəgən dempe. ¹⁵Gu man muop ndung nlə sitefanus, a muop mu shee pən naduk gəyil Akaya, bə mə shen kaa du adə chan jepee də gurum Naan muop wuret. I dwak gun məjepna, ¹⁶gu saam gə kaa gu də muop gə mən. ¹⁷Toknə pya nsa Sitefanus gəFartunatas, kə Akaikus mə jia. Nsa mu gugur pee "gu wu dok deh . ¹⁸Bə mu lə chellem nə kə nəmuk waa a wufwo kam bə lap gurum ka muop hə. ¹⁹Gurum Naan wun Asiya muop fu nang gun. Akila kə Bilkisu mu nang gun ndəgən səm Long, kə gurum Naan muop wun lə muop. ²⁰Məjepna dau fu nang gun. Gu nang suk gə nang wuret. ²¹A an Bulus a yil də gu gə sar san. ²²Mægwo nkot a wu dem long mou, mang dīn nwa a wubaan. ²³Long amu, wul! Chindong Naan sam nkaa gu. ²⁴Dempee anə lang gədə gu ndəgən ckristi Yesu

2 Corinthians

Chapter 1

¹An Bulus wu Naan dem an a lalep Yesu Kristo, a yil n-emnəgən mu Timoti, gə gəwur gurum Naan gəyil Korinti, gə gurum Naan muop dau ngan gəyil Akaya. ²Mang chindong gə tugat chagap Ndamu Naan gə Yesu Kristo lang gəgun dip. ³Mang Naan, Nda Yesu Kristo kat təgər. A nyi a nda wu naa chigir kə pee gə Naan wu zwaan gurum dau. ⁴Naan bii zwaan mən ndəgən natwangang gəmu deh war mən zak mə zwaan gurum muop wu ndəgən natwangang yi. Bii mə zwaan gurum muop a shi zwaanpe wu Naan zwaan mən gənyi həh. ⁵Kristo sua təgərchiin a nsa mən, mən zak mə kat zwaanpe a nsa Kristo. ⁶Dəh mən mə kat təgərchiin bəh a npe gun gu kat angkaa yi; dəh mən mə kat zwaanpe bəh a npe gun gu kat zwaanpe yi zak. ⁷Dəh gu zwat təgərchiin kabi nəmuun həh bəh zwaanpe gəgu pət n-yit. Mə dək enmu kaa gu gwet nsa mə man nkwt kabi wu gun fu sua təgərchiin gəpe gəme gə mən həh, guu kat zwaanpe zak gəpe gəme gə mən. ⁸Məjepnəgənmu muop, mə demkop məbi lan gun gəkaa natwangang wu mə kat gəyil Asiya mou. Təgərchiin dok nee mən ba tugat gəyil mak mən. ⁹Dok mə gap sheep dəm nmən. Lat kam mən mə dək en mu shi kagam sun mou, mə dək en mu a kaa Naan wu gə apa mədidəm həh. ¹⁰A nyi dok pət gə mən nfu dem, gə chin npət gə mən. Mən gə tugurkagam nkwt gə chin npət gə mən shizak. ¹¹Dəh gu təpbət mu gə dāngpe bəh Naan gə chin kam həh. Nkot kam bəh gurum gwet gə mə dəkyil nnaa Naan yi gə chindong wu kat mən nsa dāngpe gurum gwet. ¹²Mən fu nyaap sun a shi twamshik bii wu nbəzung mu. Nsa mə mwaan dok gəyil gə naduk gə took mu gəme ntagam Naan. Mə chin a kam gənaar shi chindong Naan, mə chin a shi soon gəyil mou. ¹³Mə ran məbi wu gu dīyam-a-shik; a bii wu gu ma gun nbil mou. A dēn en nə nkwt ¹⁴kabi wu gu dīyam shi pak jepe gəmu həh, par gu nyaap su a shimu par bit ndamu Yesu, kabi wu mən zak par gə mə nyaap sun a shi gu həh. ¹⁵Dok a demkop a wul dər gu dāng nsa tugur nə kagam kə bələp nanyi, deh war gu kat kopgəshi wul gənə vel yi. ¹⁶Dok a demkop a pət dər mwaan nMasidoniya bəh a lem dər gu. Dəh a nyit Masidoniya bəh waaji chin a lem dər gu deh war gu takdər nə yi gəwaar Yahudiya. ¹⁷Deh dok an fu dīyee kam bəh an a fu ntankaa? Kan gə a chan jepe a kə en dīyee gurum dəh a yen "Eu, əu" bəh bən a chin a yen "hayəu, hayəu" dip a? ¹⁸Kabi wu Naan a wu naduk həh, gə mə yen "əu" bən chin mə yen "hayəu" nau mou. ¹⁹Nsa Yesu Laa Naan wudung Silvanus gə Timoti mə shakbələp gəfe ngun həh, nyi a "əu" gə "hayəu" mou. Nyi a "əu" dat veet. ²⁰Nsa bələp-laden nung Naan dip a "əu" dat. A waa nnyi bii mə lap mə yen "Mə dem a nyi" yi gə yoon Naan. ²¹Gədet sə a Naan kwas mən ndəgən Kristo mən lep mən. ²²A nyi səp vung muop kaa mu mən mwən Mərip nbəzung mu, a nyi a fukyp bii wu shee nmən mən həh. ²³A yong Naan tuamshik yi n-an nkwt a nyang wul NKorinti a npe dəh a pən gun yi. ²⁴Mə chin kam a dər dəh mə chin kləng yi gə mwən naduk gəgu mou. Mən fu bəlang gəgun a dər tookpya gəgu, kabi wu gu dīyam gwe ndəgən mwən naduk gəgu həh.

Chapter 2

¹A mang nbəzung nə nkwət a wul dər gu shizak ndəgən muutla nhəh mou. ²Deh a shen muutla ngun bəh a wudā gə pya took nə nyang nkwət a gun wu a dam took gu nanyi yi?³A ran kabi wudok həh nsa dəh a wul dər gu bəh dōng d̄yin muop wu gə mə pya took nə həh mə ndam took nə mou. Tugur nə kagam nkwət gun gə tookpya kat nəmaan həh. ⁴Dok a ran ngun a ndəgən tēgərchiin wu swet, gə bəzung dam gə namwaa gwet n-yit nə. Dok a dēmkoṗ a dam took gu mou. A tangkoṗ gu man nkwət a dēm gun swet.⁵Məgwu nchin bələṗ dam-took, bəh chin a n-an dat mou (a dēmkoṗ a laa dogol mou), chin a ngun dip. ⁶Gurum gwet mə lə nogol gwe nnyi; lang kam. ⁷Gədet sə gu nogol nyi shizak mou, gu nyit nyi, mən gu zwaan nyi. Gu chin kam yi ba weel nma gəkagam muup.⁸A waa nnyi an fu kwas kwak gu dəh gu nying dēmpe gəgu yi nnyi gətal. ⁹A nsa nyi, dok a ran ngun dēh war a katshii gu, dəh a man kot gun a kələngpe ndəgən jepe nau oh.¹⁰Dəh gu takbak shi wubis məgwu bəh an zak a takbak nnyi. Dəh a takbak (kan a takbak nməbi) bəh a takbak a gəfu gu ¹¹ntagam Kristo. Mə chin kam nsa Shetan yi chis mən. Nsa en bələṗ-chan gəfe lan mən mou.¹²Naan dok ep war n-an gəfər Trowas dēh war a shakbələṗ langship Kristo yi nnəgən. ¹³Nau gə kam, dok a kat tookpya nnəgən mou nsa emnəgən nə Taitus dok nyi nnəgən mou. Lat mən a nyit muop a waa dər Masidoniya.¹⁴Mən a dəkyl nNaan wu bii lang tagam mu ndəgən səm Kristo dəh mə mang yoon yi. Bii shap taghas manpe gəfe dip a shimu. ¹⁵A mən a taghas wuret nung Kristo dər Naan, gənaar muop wu mə kat angkaa gə muop wu mə lat baan həh.¹⁶Dər muop wu npe lat baan həh, a taghas muut wu tong dər muut. Dər muop wu mə angkaa muop həh a taghas nooklang wu tong dər nooklang. A wudāh mak npe kat jepe muop nhəh yi? ¹⁷Mən a kabi gurum mə sarap gə bələṗ Naan npe kopgəshi mou. Gə bəzung mu gəme, mə laa bələṗ ndəgən səm Kristo ntagam Naan, nsa a nyi Naan lep mən.

Chapter 3

¹A mən gə mə chin mə saam səm sun a? Mə tangkkop biiyil-lep dər gu npe gu kabi nung pak gurum mou. Ko a kam mou yi? ²Gun gə kaasuk a biiyil-lep yaafu amu, mə yil gwe shi bəzung mu, gurum mə man nsa mə bil. ³Gu nyin nkwət gun a biiyil-lep wu tong dər Kristo wu lep gənyi nmən. Dok mə yil a shi am mou, mə yil a shi Mərip Naan wu gə nooklang. Dok mə yil a kə klap pang mou, mə yil a gə klap bəzung gurum. ⁴Wudung a tughurkagam wu mən genyi ndəgən Yesu ntagam Naan hə. ⁵Mə boot pe chin məbi wu gə tong nwul dər mu mou. Kagam amu tong a der Naan. ⁶A Naan yak men me wak jep tugat nnung bələp-laden wufwoo. Bələp-laden nanyi a nung wu ək biiyil mou, a nung Mərip. Wu ək biiyil gə təh gurum, Mərip gə mwən nooklang. ⁷Gədet hə bəlang wu gə wul gə muut (wu mə yil nyi a kə pang) hə dok wul ndəgən yoon ba gurum Izraila muop mə boot fu naa Musa shi yit du mou. A waa nsa dok wul gə yoon, yoon nanyi dok nyi fu ling. ⁸Dəh wu nanyi nkwət kam, bə də bəlang mərip gə kot a na? ⁹Də bəlang wu gə lat baan nkwət gə yoon kam bəh yoon bəlang wukər gə ma wu nanyi. ¹⁰Bii wudok nyi gə yoon hə kut nyi gə yoon gədet hə zak mou, nsa wu ma nyi wul. ¹¹Də bii wu gədel hə nkwət gə yoon kam, bə bii wu nə gə ndel hə gə kot gə yoon wu ma nyi. ¹²Də mə kot gə tughurduan kam hə bə gə mə yigil lugut məbi mou. ¹³Mən a kabi Musa mou, dok ogot yit shi byaat yong jep Izraila mə n-naa dar shi wudok yoon nanyi npe lat hə. ¹⁴Dok mə aghat bəzung muop. Byaat wudok ogot yit Musa həh kutnyi chinyi ndəgən bi-laden wu səgər. Mat mə shang vak gənyi duk mou nsa gə mə vak gənyi a ndəgən Kristo dat. ¹⁵Chinyi pee wu mə bil bələp kə Musa bə byaat ¹⁶nanyi dughur bəzung mou. Də məgwu nbat waaji dər miskagam Yesu bəh lərpən nanyi yagal. ¹⁷Gədet sə Miskagam a nyi a Mərip nanyi. Pee wu Mərip nnəgən bə shangshik nnegen. ¹⁸Gədet hə, mə shang məbi kə yit mu mou, bii mə naa yoon Miskagam. Mə bat mən mə wak kabi nyi ndəgən yoon wu gəma-gəma hə, kabi wu tong dər Miskagam wu nyi a Mərip hə.

Chapter 4

¹A waa nnyi, nsa mən gə bəlang, kabi wu mə kat naachigir hə, kwak mu gə waam mou. ²Mə nyang war mwən waatkaa gə bii guwool. Mən ləngdɔk a shi soon amu mou, bii gə mə viling bələp Naan mou. Mə nyin naduk mən gurum mə dem mən ntagam Naan. ³Məbi shang gəkən langship amu mou, a muop wu gə mə lat baan hə dat mə naa kam. ⁴Nə muop, long gəyil nhə vughum yit bəzung muop gwe. A waa nnyi, muop me boot npe naa pee wusaam nung langship ndəgən yoon Kristo, wu nyi kabi Naan hə mou. ⁵Bii mə shak a bələp kaa sun mou, a bələp Yesu Kristo wu nyi a miskagam hə, mən kuram agu nsa səm Yesu. ⁶Nsa a Naan dok laa yen, "Pee ya gə saam ndəgən kuwoo." Nyi saampee gwe nbəzung mu de war mə kat bi-man ndəgən yoon Naan yi ntagam Yesu Kristo. ⁷Mən gə biilong nhə a tugul wan, a waa nyi kamshik wugagam a nung Naan; a nəmuun mou. ⁸Mən fu kat təgərchiin gəwar dədyak-dədyak, mən mə lap ma duk mou. Mən gənaar dat yir, mən mə nyit mou. ⁹Muop fu twang mən, mən Naan nyang mən mou. Mə nas mən, mən mə dem mou. ¹⁰Mə mwaandok gə muut Yesu nshik mu de war gu kat nooklang Yesu yi nshik gu. ¹¹Mə wu mən nkagam həh, mə waandok gə muut Yesu nshik mu de war nooklang Yesu nnying yi nshik mu. ¹²Muut nyi fu bəlang gəmən dəh gun a nooklang fu bəlang gəgun. ¹³Mən dip gə mərıp mwən naduk kabi mə yil den hə: "A mwən naduk men a laa bələp." Mən zak mə mwən naduk mən mə laa bələp. ¹⁴Mə man nkwət nyi wu ep Yesu gə ap mən zak gəpe gəme gənyi Yesu. Mə man nkwət gə mwaan gə mən nau gəgun ntagam muup. ¹⁵Jepe nhə dip a npe gu, de war chindong kat gurum yi gwet mən mə nyin tookpya kaam yi ndəgən yoon Naan. ¹⁶A waa nnyi mə kwak mu waam mou. Gurum mə nnaa mən shi yit bə mə kat mən fu waklat, de a ndəgən bə mərıp fu mwən kagam wufuo n-mən shibit-shibit. ¹⁷Təgərchiin wu gədet hə a wuchom, nyi a fu chin mən npe yoon wu gəgwoo, wu ma kok kang. ¹⁸Mən fu kang a bii wu gəme naa shi yit mou, mən fu kang a bii wu gəsok hə. Jepe wu gə mə naa shi yit gə lat-lat, jepe wu waa kot dər Naan hə gə lat-lat mou.

Chapter 5

¹Mə man wagap nkwət lə wu mə tugat dōk nnəgən gəyil nhə nlat bə mən gə nde lə dər Naan. A lə wu gurum d̄yik shisar mou, a lə wu gəguwoo wu kot fugətəng hə. ²Mən fu gwaar ndəgən shishik nhəh, mə demkop d̄yin me b̄yang byaat lə gəmu wu fugətəng həh. ³Mən fu chaa byaat nanyi nsa d̄əh mə b̄yang bə gə mə kat mən ngum zak mou. ⁴Də mə kutnyi ndəgən shishik nhəh mə gwaar nsa mən gə lee wu tēgen. Mə tangkop mə tagat byaat nsun mou. Mə tangkop mə ruan byaat dē war n-nooklang dāl bii wu muut-muut yi. ⁵A Naan chin mən npe jepe nhəh, a nyi mwen Mərip nmən, yaawar bii kot ntagam həh. ⁶A waa nnyi gu tugat gə tughurkagam. Gu man d̄əh mə kutnyi gəpang ndengen shishik nhəh bə mə dukduk gə Naan mou. ⁷Mə mwaandok a shi mwən naduk dat, a shi bii wu mə naa shi yit mou. ⁸A waa nnyi mən gə tughurkagam yi. Mə tangkop mə nyit shishik nhəh dē war mə wak yi gəpang dər Naan. ⁹Mə dēn ntagam mu nkwət dē me kot gepang ge gewar be me chin bii wu Naan ge demkop he. ¹⁰Par gə d̄ədyam, a ləngwaar, ntagam pətong sheep nung Kristo npe d̄ə gurum dip mə lap kopgəshi muop yi kə jepe wu mə chan ndeng shishik, wuret gə wubis. ¹¹Mən wu yigl lugut Naan, mə gwaan gurum. Naan a man mən dip. A dēn en nə nkwət b̄əzung gu a kam zak. ¹²Mən a fu gwaan gun d̄əh war gu naa nkwət mən gə naduk yi mou. Mə demkop d̄ə gu nas b̄əzung gu yi shi mu dē war gu kat bii laa yi d̄ə muop wu mə nyaap shak shi bii wugətāl d̄ə a bii wu b̄əzung mou. ¹³Kaa mu nbat bə bat a nsa Naan, d̄ə mə kot gə en mu bə a npe gu. ¹⁴Dempee Yesu fu del mən, nsa mən man wagap: nkwət m̄əgwu gəme muut waa nmən dip mən gurum dip mə d̄əm. ¹⁵Nyi muut a nsa gurum dip d̄əh war wu muop wu nkagam yi me nləngd̄ok shi kaa shik muop mou, mə ləngd̄ok a shi nyi wu muut mən bən yagal hə. ¹⁶A waa nnyi mə kutnyi gə mə sheep m̄əgwu shi bii wu gurum man mou, Yesu dōk nyi a kam shi dē. Ḡədet hə bii mə sheep a kam shizak mou. ¹⁷A waa nsa kam, m̄əgwuo wu nyi ndəgən Yesu bə mə laa nyi a wufuo. Jepe wu s̄əgər d̄yiləng. Ḡədet hə, a wufuo dat. ¹⁸Jepe nhə nau mə tugat a dər Naan. A nyi myap gəkang mu gə kaashik muup ndəgən Kristo mən mwən b̄əlang myap-gəkang nmən. ¹⁹Wawu Naan nyi fu myap gəkang muup gə ḡəyil ndəgən Kristo, nə nkun wubyas gəmuop. Nyit lep myap-gəkang gəsar mu. ²⁰Mə tagat a mən mə d̄yam gəfu Kristi, ḡəyoo nyi fu d̄angpe a gə mən. Mə d̄ang gun ndəgən s̄əm Kristi: Gu "Gu myap-gəkang suk gə Naan!" ²¹A nyi saa Kristi waa bi-tok npe vang wubis gəmu. Nyi jet chin wubis mou. Chin kam dē war mə wak gurum wukər yi ntagam Naan.

Chapter 6

¹Gə pee bəlang wu mən fu chin gəme gə gun hə, nayong gu chin dəgəl gə bii wuret ndung kat Naan chin hə. ²Naan la yen, "gəshi chin wuret, a kəlang gun, nbit angkaa a təp də gu." ³Mə lə məbii lə pal ntagham mee gu məu yong baa gə kop bəlang amu nwaa baan. ⁴Dee nhə bə mə piap kə sun ndəgən bəlang amu ka wu mən a kwərəm Naan. Mən a kwərəm Naan gəpee bii-mogor, gə manchin, gə ⁵nas pee, gə dian, gə dəgəl lang, gə bəlang wəlaa, gə saam leng də bit nbel, ⁶gə bəlak, gə saar, gə bii-man, gə yugur, gə chin wuret ndəgən Mərip Wuret, gə dempe shi naduk. ⁷Mə a kwərəm Naan nbələp naduk, ndəgən maa afe Naan. Mən gə lee bəlang Naan wu pənyit leng nsarmu dasə gə sar dakul. ⁸Mən fu bəlang ndəgən yoangə, yoan wən, gə dam səm (kushe) gə təgər. Mə yen mən a wu wuram, dip gə kam hə, mən a gurum naduk mwəp. ⁹Mə chan bəlang ka bii mə man mən nou, mə mə man mən. Mə chan bəlang ka bii mu a də duwam kan mə kutni nkagam, mu chan bəlang gə bii mwəp wu mə duam hə, mən ane! Mən nkagam, mə dwan mou. ¹⁰Mən fu chan bəlang gəyee mən ndəgən took-dam, mən a nttookpiya dat, mən fu bəlang ka wubii-wən muop, zak mən mənfu luang gurum muop gwet dat. Mən fu bəlang gə bii wupiya muop, bə kan jepee dip a nəmuun. ¹¹Mən fu laa a naduk gə gun, Korintiyawa muop, buzung mu a wu dəp. ¹²Mə dugur buzung mu mou, agun gu dwagar buzung gu gə kasuk də mu. ¹³Gədes nhə a laa gə gun gə bii a də jep h, gu ap buzung gu gu pən nmən. ¹⁴Naa yong gu kang kaasuk gə gurum wu mə ninag pən naduk hə. A me kang wuret gə wubis eh? Wa pee wusaan gə kwə eh? ¹⁵A me kang Kristi gə Shaitan eh? Ame kang gurum wu pən naduk gə wu minag pən naduk eh? ¹⁶A bələp me kang lə wap Naan gə lə mulak eh? A mən a pee wap Naan wu gə nook-nook wu laa yen, "Yong a tong gəmee gə muop, a muan-muan gənaar muop. Yong a tong a Naan a muop, wa muop zak mə tuaghat a gurum anə. ¹⁷Wa nsa ni gu fat ndəgən muop, mən gu cham nsəng gə muop", ka wu Naan laa hə, Gu bəm bi wu fəp mou, ani hə a lap gun." ¹⁸An yong a kwət a ndaa gu, gun gu kwət a jep nə madaas gə swərəp" A Naan wu maa laa kam hə.

Chapter 7

¹Məjep emnaa muop, wa nsa mən gə bələp dən bə nit dāghat mə vang sun yi gə jepee shishik gə chillem wu gə dəm mən hə, mə chen gədə bii wu a wusəsaar hə.²Gu pən pee nmən! Mə dam took məgwə məu. Mə vogop mə gwə məu, mə bak mə gwə məu.³A laa a wu nyang gun məu, A yaa war gwee a laa a yen gun nbuzung mu də mə duam gəmee, mə bən mə chin bərəp gəmee.⁴A pən naduk ngun. A bwap bəzung nəgəgun. Bəzung nə sam teer, tookpiya a nə maa lap gəkang, dip dat gə manchiin anə.⁵Gəsəm wu mə jaa Makidoniya hə, swoopsun kat niak məu. A man kam hə məkat weel meet-meet, kə dægəl ninagshak gəbang gə luguut ndəgən.⁶Naan wu gə kang kaa ləkaa zuan mən gə lep wu lep gə Titus hə.⁷A wul Titus dat zuan mən məu, rəp gə lap wu gu lap ni hə. Laa bələp wuret yoon kaa dempee agu, gə manchiin agu, gə yigil də chan jepee, mən took nə piya yoon.⁸Langship wudung lep dəgu hə yong gə dam took gu, dip gə kam hə a naa bis afe məu. A naa bis afe a gəshi wu a kat took gu dam hə, mən a dəla zaapee dat.⁹Gədes nhə tooknə piya, a wa nsa tookdam a gu məu, a wa nsa tookdam agu saa gun gu nyit bii wubis agu. Gu kat manchiin gə kəpgəshi, mən məbii wən ngun məu.¹⁰A wa nsa took dam ndəgən Naan bii gə muan nyit bii wubis ndung gə kəgət an kaa wu zeet nə nkwət gə naa dangkong hə. Weel gəyil bii gə wul gə muut.¹¹Bə gu naa dōngpee manchiin ndəgən Naan wu kat gun hə. A ran a tughur kagham agu wu gə nyin kə wu gun chin bii wubis məu. A ran bal dəfil agu, lugut agu, gə dən bəzung gu, gə rəgət agu, də gu naa kə wukan mə chin naduk yi. Ndəgən jepbələp nhə gu chin wubis məu.¹²Bii wu a yil hə a dē gurum wu chin wubis hə məu, wadə gurum wu mə chin wubis nyi hə məu, a yil a deewar mə man nusaar agu gə mən yi ntagam Naan.¹³A wa nni mə kat tughur kagham yi. Lang kə twaghat bwai amu, mə bən mə kat tookpiya nsa took Titus piya, chillem muup bən tong chagap waa ngun.¹⁴A chin bagal gə gun də muup, mən kaa nə waat məu. Ndee a nhə bə bii wu mu laa də gu hə a naduk, bə dip bagal amu də Titus kaa gu hə a naduk.¹⁵Dem gun wagap badən nsa gusam kagu ntagam muup, ka wu gu lap ni gə lugut gə nafaar.¹⁶Took nə piya wa nsa an gə tughur duan kaa gu.

Chapter 8

¹Mə dem dīn gu man məjepna muop, kə chindong wu Nan chin də dāng gurum Naan muop n Makidoniya hə.
²Ndāgən gət manchiin a muop mən tookpiya a muop gə piya amuop la nagət bilong loghot.³A pən naduk kə wu kan mə pən gəpee boot amuop ba maa kə boot a muop, ⁴gə kaashik muop mādang mən garet də wu dīn du kang kaa du yi də chin bəlang ngurum wu pən naduk muop. ⁵Tong wagap a kamhə, maa gəkaghan wu mə dīe hə, mə yawar pən kaa shik muop nNaan, mə bən pən kaashik muop nmən gəpee den Naan.⁶Mu pən tughur kagam nTitus, ndung yawar bəlang hə, də nni kəgət bəlang bii-pən tookpya agu nanyi. ⁷Gun zak gu kaar ndāgən jepe dip ndāgən pən naduk, gə bələp laa, gə bii-man, gə ləshik, gə dempee agu də mu. A kam hə zak, chin gu diləng ntagam də bəlang chindong nhə.⁸A laa nhə a kə bii-tət mäu, a laa adə kam bal dempee agu yi də mu gə natan bəlang nde gurum muop. ⁹Nsa gu man chindong Miskagam amu yesu Kristi saa ni wu a wulong hə, baa wa a wupya də war ndāgən piya afe bə mən məlwang yi.¹⁰Ndāgən bit nhə ga kar gun, yii gəme wudok dēl hə, dok gu yaa a kughur mee məbii dat mäu, dok gu tang nkop chin afe wagap. ¹¹Gədes hə, gu chin de yit lat, ka wudok bəzung gu mang kə wu yong gu chin hə, gu lat ni gəpee boot agu. ¹²Din gu tang nkop lat bəlang nani, bə dōng ba dən, a bii lap kap. Nit dāghat ni tong a gəpee bii wu gurum gə ni, a kə bii wən afe mäu.¹³A də yong ba bəlang nwa bii tigin nka pak gurum de pak gurum mu dee chak. Gu chan jepee gə ya naa. ¹⁴Bii kat agu gədes hə yong gə kwat weel amuop, dee war nbii kat amuop zak kwat weel agu yi. A kamhə bə yaa-naa tong gəpee ni. ¹⁵Ni a wuyiyil, "Gurum wu ni gə gak hə dee gə gəvər mäu, gurum zak wu ni gə ni til hə kat bii wən mäu.¹⁶Mə dək yil n' Naan wu den shi bəzung Titus də wu naakaa gu ka mu an gə ni fə gu gə. ¹⁷Nsa lap a dāng pee amu dat mäu, chin wagap shi naduk kə wu kamhə nani. Ji də gu a gə dem afe.¹⁸Mə lep gə emnāgən mu wu bii mə təgər ni kə bəlang wuret nnung laa bələp Naan afe gənaar dāng gurum Naan muop gədə muop. ¹⁹A wa nsa nhə dat mäu, awa ndung gurum Naan muop mə mang ni də muan gəmee gə mən gə bəlang chindong wu mə ləng mədok gə ni də wu nyi yoon nnung Miskagam gə kaashik muop gə endiye amu də wu chin wuret hə.²⁰Mən fu yigil luaghat yong gə məgwə n'agas mən kə chindong wu mən fu chan hə. ²¹A dem amu bə dīn gə mə chan bi wuret a ntagam Miskagam dat mäu, din mə chan də yit gurum muop zak.²²Mə lep nde emnāgən mu gə muop. Mə kamni mən mə kat ni gə ləshik nbəlang mbəl dat, gədes nhə chin ləshik nkwas nsa dempee wu ni gə ni də gu hə. ²³Ni Titus a wushaar muan anə, bən ni a wushaar dāng gurum Naan mə lep muop, muop a wu nyin yoon Naan. Bəlang anə də gu. Məjep emnāgən mu muop zak a. ²⁴A nwa nni, gu nyin dempee nmuop, gu bən gu nyin ndāng gurum Naan muop bii wusaa mən mə bwap bəzung mu yi gə gun.

Chapter 9

¹Kə bələp bəlang gurm wusəsaar nnung Naan muop, wal nkok shee a yil ngun mäu. ²A man bi wu gu dem hə, a waa nni a fwap bazung nə yi ka gurum Makidoniya muop. A laa gə muop kə wu gurum Akaya muop mə chin shik muop nyi wudok del hə. Yigil kə bii agu saa muop mə yigil də bəlang. ³A lep gə mə jep emnəgən mu yong gə bagal amu nlat baan. ⁴Din mee məgwə Makidoniya nkwət gəmee gə an mən nkat kan gu myap suk mäu bə kawaat yak mən ka bwap bəzung amu kaa gu. ⁵A kat dong də a lep məjep emna muop mə jaa də gu, dəepin gu miyap suk yi gu lə də pən bii dāng wudok gu pəsfu gu a kaa yi. A dəeping n'tong a bii wuret yi, a dəepin ntong a bii chaa dat mäu. ⁶Bəlep a gədəsə: Gwə wu kop bii til, bə yong gə dip a bii-til, gwə wu kop gə kat a wuret zak. ⁷Ndaghat ko wudāng pən bii ndung bəzung muup mang hə. məgwə ga pən twaram mäu. Məgwə gə pən a lengwaar mäu. Nsa Naan bii dem a gurum wu gə pən bii gə tookpiya hə. ⁸Naan gə boot də n-chin chindong afe də mu dəepin ndəgən jepēe dib bə mə kat bii wu mən fu tangkop hə veet. Kam hə bə a də dəepin jepēe wuret mə tak n'yal yi. ⁹Ni a wu yi yil den nkwət: "Kokbii-long afe gap n' fu wupiya moup. Chin kə afe gə lat-lat mäu." ¹⁰Ni ndung bii pən cherem sə n wuwar gə sə də sə hə, ani yong gə pən cherem sə ngun, ani yong gə ya ni n' myal gə ni. A wa nsa ni bii wukər yong gə myap yi ndəgən gu. ¹¹Yong gu myal ndəgən jepēe dib dəepin sar gu ntong a wu ə' ep yi. Nani yong ga wul gə dəkyil ntagam Naan nsa mən. ¹²Chan jepēe muop nhə gə kyeen a gurum Naan wuret muop dat mäu. Nani gə kyeen mən də chan bəlang nung dəkyil ntagam Naan. ¹³Wa nsa mə kam gun naa yi shi bəlang nhə, yong gu bən gu piya took Naan shi muan lep seer shakbəlep Kristi. Yong gu bən gu pən yoon n Naan shi bii ndung gu pən də muop gə gurum dib sar gu a wu ə' ep hə. ¹⁴Gu lang en muop. Muop fu dāng Naan dīye gə gun. muop fu chin kam hə a nsa chindong Naan wuyoon ndung ni nkaa gu hə. ¹⁵Mang dīn mə dəkyil n' Naan nsa jepēe wuni pən nmən ndung fu mu gə boot bə laa muop mäu hə yi.

Chapter 10

¹An Bulus gə kaasan, an fu dang gun gə kaa nə nyil gə wuzugum nung Kristi. An a wukaleen dīn an ntagam gu a nit gun bə an a wubial. ²An fu dang gun dīn an ntagam gu, a dee a wubuzung gə kaabal mou. An gə a dee a wukaabal gə gurum mwop wudung mənyang kələng hə, mə yen mən mə mwandok a pə bəlang shishik nung gəyil. ³Dip gə kam hə, mə mwandok a ndəgən shishik, mən a pə lek nung shishik zak mou. ⁴Nsa lee lek a mu a nung shishik meh, mhə, mwəp a lee lek nung Naan wudung a ni gə kam bələp wubal wu gə rugup nung Shaitan dip. mwəp gə məbi wukər mou, abii nung fan gurum gə kagan dat. ⁵Bən mən pə rugup bii wudung ni gə war nung man Naan hə mou. Mən pə yak endiye wuret də kaaleen nung Kristi. ⁶Mən kəkəkək də dəlkəm wu cindəl a chik hə, dīn kaaleen agu mwarə kəgət. ⁷Gu naa jing bii wudung ni ntagam gu, dīn mugwə kat buzung ji dem gun a nung Kristi, mən zak a kam hə. ⁸De dīn a nas zung nə gə kamshik wu mən gə ni a bii wu Naan pən mən də myap gun, a nung dam gun mou, bə gə waatkaa nə mou. ⁹Gu na yong gu yen anfu wuk gun gə lep wudung a mwət ngun hə. ¹⁰Nsa pak gurum mwəp pə laa yen, "lep afee a wukər a ii yanaa bən a wubal bələp, gə naa ni gə kəchik muup bə ni a wuzugum dat. Dem bələp afe dōng kələng mou." ¹¹Gurum nakam mwəp dīn mə man bii wu mən pə laa ndəgən lep amu, gə wudung mən fu gəme hə mou, gə mə chin a kam hə dīn mən nəgən. ¹²Mə boot wu kang gə sun gə mugwə mou dək yi mə mən gə sun mə kam gə gə gurum wu mwəp pə pyap kaachak hə. Dīn mwəp pə mən gə kaachik kam gə kaachak, endiye gə man kat mwəp ¹³Mən dīn kwət a nang, mə nas zung mu dogol mou gə kam hə, gə mə cin a chipe. Mən mə mən gə kaa sun mə kam gə mugwə mou, dee mə mən gə kaa sun mə kam gə gurum wu mwəp pə pyap kaashik mwəp hə. Wu mwəp pə kam kaachik mwəp gə kaachak hə, mwəp wu mə payp chak hə, mə man mou. ¹⁴Mə cindəl a chik mou mə wakmərwo də gu yi hə. A mən chideel wu mə rwo də gu gə bələp wuret nung Kristi ¹⁵Mə nas zung mu dogol gə bəlang gurum mou, nsa kam hə, mən pə dēn en mu dīn naduk a gu gə met mee də bəlang a mu deel ntagam dōngdōng. ¹⁶Mən pə dēn en, dīn mə chak bələp wuret nwarə pee mwəp wudung ni nsəng gəgun hə mə nas zung gə bəlang wu mə yawar mə chan ni mpak pee hə. ¹⁷"Gə gurum wu gə nas zung gə, gəcin ni ndəgən nda long". ¹⁸Nsa gurum wuni gə mən gə kaachik kam bən dīn kaashik mou, dīn kwət kam hə, a nda long gə kam gurum nani. .

Chapter 11

¹An fu tangkop mə ləng fu gəme gə gun gə war yogor anə nhə, nau, gun fu ləng fu gəme gə an. ²An fu bətdfeet gə gun də Naan, bətdfeet a nə a nung Naan dəgu. Wu a dən lələp dən gə gun gə bələp mat gəme mis gəme hə, a dən bələp dən gə a pən gun kabi namwar wusəsaan n' Kristi. ³Bən an fu lugut gun, yong shaitan wu fən Hawau gə en afee hə, dee endiye agu bat gə war wukər nung nwankaa n' Kristi. ⁴Dee kam dat, mugwə wul ni pə bələp nkaa muup. Bə gu kat chellem wudik gə wudung dök gu kat gwe. Bə gu kat bələp wuret wudik gə wudung dok gu kat gwe. Bələp wu gu lap hə yoon kam hə. ⁵Nsa an pə naa an a wuchom ndəgən mənən məjeplep nung Kristi mou. ⁶A man mə chee an gə boot laa bələp mou, dīn dēen a nung biman bə an a wu ni ndəgən war gə jeppee dip mə kam ngum. ⁷Dee a cin a wubis a sam gə kaa nə də gun gu kat yoon yaa? Nsa a chak bələp Naan ngun ndang bwət. ⁸A vogop pak lənaan mwəp a lap bii wudung a nung təpdə də a cin bələng ngun. ⁹Dok a tong gə gun gərət, an ndəgən biiwon, a mang weel a nə a kang gə mugwə mou. Nsa məjep-əmnəgən dok bii məjaa gəyil Makidoniya mə kwat weel a nə. Ndəgən jeppee dip a yaa gə san yong a dee weel nkaa gu, a cin a kam dat zəm. ¹⁰Kar gə bii Naduk nung Kristi langdök ci san hə: nas zung anə yong gə kwət kolok gəyil Akaya mou. ¹¹Wa me? Nsa a dēm gun mou? Naan man dip. ¹²Bii wu an pə cin hə a langdök gə a dugur fu gurum mwəp wudung mə tangkop dīn də dee kam gə bii mən hə dee mə nas zung mwəp yi. ¹³Nsa gurum mwəp nashak a wulələng, lepnaan, a gurum vuluwət mwəp. Bii mə yigir chik mwəp dun a wu məjeplep Kristi. ¹⁴Nhə a bii wufuwo mou, nsa shaitan bii yigir shik fee kaa gə bi məwongnaan wusəsaan hə. ¹⁵Gə dee a dok bii wufuwo mou, dīn mə məbəlang a fee mə yigir gə chak mə wak dee a wubələng nung wuret. Gə nok afee bii wu mə chan yong gə kwət ani a kop gachi mwəp. ¹⁶An pə bən ka, naa mugwə dye yen an a wuyogor. Dīn gə dye kam hə, lap an kam hə dök gə nas zung nə lee. ¹⁷Bii wu an fu ka gə nas zung nung togor nung an fu laa a bii nung Nda long gəni hə mou. An fu laa a laa an a wuyogor. ¹⁸. ¹⁹Nsa gu twaghat ndəgən tokpya gə wuyogor mwəp. Gun a wusəsoon gə kaasuk. ²⁰Gun pə bii mogor gə gurum wu ya gum wa kwərəm gə ni, dīn mə səsə agu dip, dīn mə cin bələng gə gun gə war tangshgal a mwəp, dīn mə mang gə chak mwəp a wu maa gun, dīn mə chit gun nfan-yit. ²¹A yen dok a kaawaat gə zugum a mu dən mə chin zak kam hə. Dip gə kam hə, dīn mugwə nas zung-An fu laa bələp kan gə bii wuyogor hə - An zak gə nas zung nə. ²²Dee mwəp a Ibrahimiyawa? An a kam hə Dee mwəp a Israilawa? An a kam hə. Dee mwəp a seen Ibrahim? An a kam hə. ²³Dee mwəp a wubələng nung Kristi ah? (An a laa bələp gə yen a kaa nə wang). A maa mwəp. A maa mwəp gə bələng di. A muan nlə es a maa gurum dip, ndəgən təgərchin wu mangkam kwət mou, a naa muut nyit. ²⁴An nsar Yawudawa mwəp kaa nə paat a lap vuwal "Yagurum vəl gəme won." ²⁵Kaa nə kun mə nas an gə kam shagal. Kaa gəme mə zuam an kaa kun chii am pə damgə ani kaa nə kun a turəp fuus gə ləpar gə am. ²⁶A mwan -mwan gərət gə naa muut ndəgən kong mənən, nsar kuləp mwəp, nsar gurum a nə mwəp wulələng, nsar wujong mwəp, nsar petong gurum mwəp, a naa muut nwung, ndəgən nə nung bələp wulələng. ²⁷A cin bələng ndəgən manchin, ndəgən ləpar saam leng, ndəgən bələk gə amtə, ndəgən yafu gə sə, ndəgən kut gə mwan ngum. ²⁸Dip gə jeppe wu mə tək hə, zəm bə an pə diye lənaan mwəp. ²⁹A wudang zugum eeh? An gə a dee wuzugum mou? A wudang wudung mang chii pal, mən a nyang nung ni? ³⁰Din gə a nas zung, bə nas zung nə a nkaa bii mwəp wu kam zugum a nə. ³¹Naan gə Nda nung Nda long Yesu, wudung a mə lang wuret kaa afee də təs hə, man an a pə wurum mou. ³²N' Daamaskus, Gwamna wu fantagm long Aritas ogot fulə gə war Damaskus də mə yaa an, ³³mən mə sok an ndəgən wavoo mə pət gə an nlə pet a dēm nsar muup.

Chapter 12

¹An gə nas zung nə, a man nau ni gə kyen mou. An gə lang gə də naa ntagam wudung Nda long pən an hə. ²An man me mugwə ndəgən Kristi gə yii sarkafeer wudok wadeel gwe hə - kot a ndəgən chcik oh, kot a ndəgən chichik won oh, a man mou, Naan a ni man, mə mang ni wa də gəbətəng wu kun. ³A man dagwə nani kot a ndəgən chichik oh, kot a ndəgən chichik won oh, a man mou, a Naan ni man. ⁴Mə mang ni muan petong nook chik mən mə kələng jep chak bələp mwəp wudung gə mə boot wu laa ni mou, jep chak bələp nani a wuwaar laa ngurum mwəp. ⁵A nkaa gurum na ni bə gə nas zung nə. A nkaa san bə nas zung mou, bagal gə dye a pee nə a zugum nəgən hə. ⁶Din mə yen a də a mang a pee wu gə nas bagal hə bə gə a dəe a wuyogor mou. Nsa an gə a laa a naduk zəm. ⁷Gə a nit nas zung yagal mugwə yong mang an maa gə kagham bii wu ni naa gəpee nə dəe wudung kələng gəpee nə hə. Gə a nit piap san nwa nagət bii naa ntagam, mə pən gəkyen chichik nə, a lalep nung Shaitan gə ni də pən weel an, bə gə a piap san zak mou. ⁸Kaa nə kun an pə dāng Nda long də mang ni gəpee nə. ⁹mən laa də nə "Chindong a nə a wuyoon də gə, nsa kam bələp ni a wu kaa kəgət gə wukəkat". A nwa ni gə a nas zung nə nsa zugum a nə, dəe kam bələp nung Kristi tong a chisan. ¹⁰Gə kam hə an a wuməməng ndəgən Kristi, ndəgən zugum, ndəgən bak gurum, ndəgən tangbət, ndəgən pən nogol gə jep chak weel mwəp. Nsa a zugum, bə pən bal an. ¹¹A wadee a wuyogor! A gun gu cin gə an kam hə, din a gun gu piap an. Nsa dok an a wuchom dogol ndəgən mənən məjelep nung Yesu mou, nau gə kam hə, a mang kaasan a məbii mou. ¹²Jeplep naduk mə dīn gə chak ndəgən gu, mə chan bii jeplep, mə kam gə bii mogorkung gə bi wufuwo gə dāk wugok mwəp. ¹³Dee a nang gu dəe gənok nkaa gogot lənaan mwəp eeh. A nwa nsa a nok dəe lee nkaa gu ooh? Gu lap wubis a nə gu kon nsa a cin dēel. ¹⁴Gu naa! An də wul də gu kaa nə wukun. Yong gə a dəe a lee nkaa gu mou, nsa gə a tang a bii wudung a nəmaak mou. An pə tangkop gu. Nsa a jep gə tang bii də wubak dun mou. Gə kam həa Nda jep mwəp gə mə tang bii də jep. ¹⁵Gə tookpiya a tə bii wu an gə ni nkaa gu də tooklang agu. Din a dem gun maa gəkagham, dəe a an bə dem til dat¹⁶..... ¹⁷Dee kot gə vogop gun nsa gurum mwəp wu a lep gun hə buwət? ¹⁸A dāng Titus ni muan də gu gə ndee emnəgən muup. Titus vogop gun ah? Mə muan ndəgən chellem gəme mooh? Mə mang chimuan a wugəme mooh?. ¹⁹Gu diye ndəgən chii nhə bə mən pə swan də chik a mu chyang gə pee gu? A ntagam Naan, ndəgən Kristi mən pə laa bii dip də gu dəe gu kat bal. ²⁰An fu lugut yong a wul bə a kat gun kan gə wu a dem ennə mou. An pə lugut yong mak bət gu kat kan gə bii wudung gun pə deen engu hə mou. An fu lugut mak bət bə jagar ta gənaar gu, bətdeet, chap gə chak, defill tuup, dem gə chik, lapee, kaa bal gə tang kwal. ²¹Anfu lugut mak bə a wawul, bə Naan a nə gə sam gə kaa nə ntagam gu. An fu lugut nsa took nə yong gə dam nwa ngurum nbəl wudung mə chan wubis ce wugədes hə mwəp, wudung mə nyang ken wubias a mwəp ndəgən wu ləsaar won mwəp, gə tang surap gurum gə jarap gə bii mang yit wu mə chan he.

Chapter 13

¹Nhe a kaa nə wukun wu an pə wul də gu. "Bələp nkot a də gap gəyit bə mə tang gurum vəl dee kun oh." ²An dok a laa b'ələp gwe də gurum mwəp wu mə chan bi wubis hə, dip gə gogot gurum wu a wul wuvəl hə, bən a laa, dīn bən a wul, gə nook mwəp mou, ³A laa kam hə nsa gun fu tangkop də gu man naduk wu Kristi mang a fu nə pə bələp gə ni. Ni a wu gə kat də gu mou. Gə kam hə, ni a wu kam bələp ndəgən gu. ⁴Dok mə kaa ni a ndəgən ni a wu gə kat, bən ni gə nook ndəgən kam bələp Naan. Mən a wu gə kat ndəgən mwəp, mən yong gə mə bərop gə ni gə kam bələp nung Naan ndəgən gu. ⁵Gu koos kaa suk, dee gu naa gu naa naduk a gu yi. Kam kaa suk. Dee gu man suk nkaa Yesu Kristi ni ndəgən gu moog? Ni ndəgən gu bagal bə gu pələp a na ni b'wəət. ⁶An fu laa gə gun dar nkaa mə dem mən. ⁷Gədes hə, an fu dāng Naan yagal yong mə kat gun gə wubis mou. An pə dangnaan dee sə kan na chak leng mou. A nwa ni an pə dāng Naan də gu cin bii wudung ni gə war hə. Gə naa gə yen mə pələp kan na chak. ⁸Mə boot wu cin bii wukər nkaa bələp naduk mou, bagal bə mə cin a də naduk. ⁹Mən pə tookpiya nsa bii mə zugum bə na gu dee a a wubal. mən pə dāng Naan də gu dee a wukəgət. ¹⁰A yil jep chak jepee mwəp nhə a pən gun nsa an də gu mou, bit wugə kwət də gu bə gə a dee a wabiyal mou. Gə a tangkop a cin bəlang gə kam bələp wu long pən an bə bən a bək gənaar, dee gu tuaghat chagap. ¹¹Wutəs afee, məjepemna, cin tookpiya! Cin bəlang də wu mə lap bii wubis a mwəp kon hə, gu mang tugarduan, ¹²gu dem suk, tuaghat chagap. Naan nung dem gə tuaghat chagap gə tong gə gun. Gu nang suk gə kang fu wusəsaar. ¹³Gurum Naan wusəsaar dip mwəp pə nang gun. ¹⁴Mang chindong nung Nda long Yesu Kristi, gə dem Naan, gə kanggəshak nung chellem wusəsaar tong gə gun dip.

Galatians

Chapter 1

¹An, la lep Yesu, a la lep Yesu a nung gurum gənung balang shi sar gurum mou, anung Yesu Kiristi gə Naan Ndaa wudung ep ni ndəgən muut hə. ²Gə məjepnəgən nə moup gə an, lənaan muop n' Galatiya. ³⁴⁵Wuret gə tugat chagap n'nung Naan ndaamu, gə long amu Yesu Kristi, wudung pən shikmuup de wubis amu hə, də wudyin lat bə tagat mən ndəgən wubis nung gə des hə, dəgəm dem Naan amu gən Ndaa, Adə muup pən yoon gəgwə. mə dem ani. ⁶⁷Wa bii wufwə pənə wu gun gu bat dangkong bərbər gu shen ni wu yong gun gə wuret nung Kristi. Wa bii wufə pənə wu gu bat gu ya memə bələp wuret wu dik. A nkwt dee bələp wuret wakwt mou, nsa pak gurum muop mə muandok pə bii twang de mə ya bələp wuret nung Kristi yi roop gəni. ⁸Kwt amən oh, kwət a me məwung gəbətəng oh, n'la bələp Naan wudik gə wudok mə la gəgun hə, bə mə langfu nka muup. ⁹Gəbii wudok mə la hə, an pə chin la shizak, "De an a pə tang təgər n'nung gurum a, anung Naan eh? ¹⁰An pə tang adə a pya took gurum a? Din akwt pə dwak adə pya took gurum, bə an a latok nung Kristi mou. ¹¹Atang kop dīn gu man yi məjep na n'kwət bələp wuret wu an pə laa hə, a nung gurum mou. ¹²Dok a lap a pə memə gwə mou, mə she an gəni me. Dok a Yesu Kristi nin n'an. ¹³Gu kələng wudok lang anə m'nok n'warnaan Yawudawa, wa pən nogol n'lənaan nung Naan wu dem la mou, mən dok adam ni yi. ¹⁴A muan n'tafam ndəgən warnaan Yawudawa magəkagam mə nyenə moup wudok mən a yi gəme, n'dəgən mə gurum ani moup. Nin wudok bii rəgən an magə kagam də jepe wu səgər nung mən ndaa muop. ¹⁵Mən Naan wudung dən an gəjong wagap a ndəgən wuret afe, ¹⁶mən took muop pya nin la muup ndəgən nə, de n'an ala bələp afe yi gə məzep muop, mən a bərbər akat lua shishik gə təgəm mou. ¹⁷A muan a ya n' Jerusalem de akat muop wudok məyok jeplep Yesu n' dāng hə mou, mən a muan Arabia mən abən awa awul n' Damascus. ¹⁸Ndangkong yii kum, aka ya n' Jerusalem de amang Cephas yi mən atong shi bət muop bit sarkapaat. ¹⁹Mən ana me jeplep Yesu mou de a James, emnəgən Yesu. ²⁰Ndəgən bii wu wa yil dəgu, a la yi gəgun də Naan, n' kwət an a pə wurum mou. ²¹²²²³²⁴Mən a muan aya ngan Syria gə Cilicia. Duk bə məman an shi yit n' lənaan muop n' Judea wudung muop n'dəgən Kristi hə mou. Bii mə kələng a kələng mə laa dat, "Dagwə wudok pəkələng ni mən, chin gə la.

Chapter 2

¹Ndangkong bit sar-kafeer mən a chin aka shizak a ya Jerusalem gə Barnabas. Mən a muan gə Titus gədə gəsan. ²A muan nsa Naan nin mən a den ntagam bələp Naan wu an pə la hə gənaar məzep muop. A laa bələp gəjong də muop wu gəye muop a mənən hə də yong ba məyen an a gəwar yak mən a yak a baandat. ³Mən gə Titus, wu dok ni shi bət nə hə dok nia Greek, dok mə la gap dəp muop mou. ⁴mə jep aməngən wu waram me lara nsok nsoek mə lən dyam də na pere wudung mə muat nmən ndəgən Yesu Kristi hə. Mə tang mən mə. wak a kurum. ⁵Mən muat ka muop nmuop wa lani til dere pin na duk nung bə lep wuret ntong ndəgən muop mou. ⁶Muop wu dok mən na bə mə kat a dun a wuret hə, dok mə kat dun a nang a shik he a mə bii də nə mou. Naan bii gə nin pən yit mou muop wu a yen a muop a wuret hə, mə dək me mə bii n' an mou. ⁷Mə gan nde, mə kat an kan mə pən bələp Naan a də muop wu mə nsud muop mou, gəbii wudok mə pən bələp Naan Peter a də muop wu mə kwap dəp muop. ⁸Nsa Naan, wu chin bəlang n' Peter hə də muop wu mə kwap dəp muop, ani zak chin bəlang an də mənjong muop. ⁹James, Cephas John wu dung mə dyamdok a shep ya yal mə man wuret wudung mə pən n' an mən mə pən sar dasə nung kang gəshak n' Barnabas gə an. mən mə dem kwət yong mə muan də wujong mən mə muan də muop mə kwap dəp. ¹⁰Mən mə tangkop din bii mə dye də wupya muop, abi wudok a tangkop chin a chin ani hə. ¹¹Wudung Cephas muan n' Antioch, anyen gə ni nsa war afe ni dik. ¹²Ndung she mə gurum məwul də James, bə Cephas dok bii gə səsə mənjong muop. Mə gurum muop nhə məwul, mən bəng shi gə mənjong moup. Dok ni pə lugut muop wudung mə tang a kop kwap dəp hə. ¹³Mə gogot gəshang Yahudawa muop mə muan gədə fanpe nhə. Mən Barnabas chin muan gədə fənpe a muop. ¹⁴A na akat pə chan jep a muop wa gəpə war Naan wuret mou nung naduk, mən a laa də Cephas dəyit muop dip, "De gə kwət a Jew, mən gə lang gəye məzep, a gəbii Jew hə mou, bə gə chin dak ana gə yagə ka məzep mə yok Jew yep. ¹⁵Mən gə kasun mə bak mən a Jews, a məzep mə pyan bii wubis mou. ¹⁶Mən mə man Nkwət memə gwə pət wubis shi balang nung shep mou, a shi pən naduk n' dəgən Kristi Yesu. mən zak mə pən naduk ndəgən Kristi Yesu de mə vang mən yi ndəgən naduk n Kristi Yesu, a nung balang bii den mou. Də nkwət a nung bii chin mə megwə gə pət mou. ¹⁷Nsa din mə tang fat də mə yok nung Kristi, mən zak dok mə kat mən gə wubyas, de Kristi a wupin bii chin wubis a? Dip -dip a kam hə mou. ¹⁸Nsa din a chin adik bii wudok a rugub gwe, mə awa wudok an a wudədam gwe. ¹⁹Ndəgən bi den an amumuut nung bii den, de n' an awa wugənook yi də Naan. ²⁰Dok mə kwak an gə shep-bet gə Kristi. chin a an shizak gə nook mou, a Yesu ni gə nook ndəgən nə. Nook wu an gəni gədes hə nsan alang ansa pən naduk n' laa Naan, wu dem'an mən pən gəshik wa n'an. ²¹A dem chindong Naan gəjong mou, nsa din bii məkat wuret Naan a shin kang bii den, bə wawu Kristi muut a baan dat!.

Chapter 3

¹Wuyogər Galatiya muop! A wudang (spell) gun eh? A dəyitgu wagap udung mə kaa Yesu gə pee wusaan hə.

²Ndung hə a ni a wutəs bii wu a dem dīn a sheefugu hə. Dok gulap chelem a shi balang bii tət ah a shik shi pən nadukeh? ³Kangu yogər təseh? Gu shee kaa a shi Chelem, dəe paa gu lat ni a shi shishik ah? ⁴Gu swaa yugur a kop kiem ah-can wagap dok nkwət kopkiem eh? Kan ni ndung gəpən chelem ngun, bən chin balang wu maa gəkagam lapgəkang hə, chin kamhə a shii bii tət gə shishik ah? ⁵Kat gəbii ndung Abraham pən naduk pən naduk mən mə yil wuret nni hə. ⁶⁷⁸A kam hə. nit dagat gu man yi, kan wupin naduk muop a jep Abraham. Bələp Naan mangwee Naan yonggə pən mənjong muop gəpee naduk a muop mən laa bələp wuret gə Abraham dāghat dagat laa yen, "A waa ngə gurum gəyil meet yong gə mə kat wuret yii". ⁹A kamhə wagap, wupin mwən naduk mwəp a wu tookpia gəmee gə Abraham, wupin pən naduk". ¹⁰Gəsəm gurum wugə mə topshik muop a shi bii-tət hə muop gəwar langfu; ani a biiwusaa mə yil mə yen "Lanfu waa gə gurum ndung niang niang gə tong ndəgən jepbii ndung yildok ndəgən bii-tət nung Naan, nbən nchin muop hə. ¹¹Gədəsə nhə, ni has dat, kan wu məgwə gə kat ntagam Naan gəpee bii-tət mou, nsaa 'wu chin wuret gə bar a waa npən naduk'. ¹²A bii-tət ani a pən naduk mou, Gurum wu gəchan jeppee wuret hə gə bar shi muop a lengwaar. ¹³Naan pən mən gəfu langfu gədə nung bii-tət gəpee wu a ni waa a wu mə langfu gədə nung bii-tət gəpee wu a ni waa a wu mə langfu muop gədə hə waa nmən, nsaa yil dok, langfu gədə dee a nung gurum wu mə kaa ni kə shep hə; ¹⁴dəwar nchingdong də Abraham hə ni rə zak də mənjong muop ndəgən Yesu, deewar ndəgən pən naduk bə meə lap laa-den chelem yii. ¹⁵Məjepna muop, nit dagat a laa bələp yi gəpee nung gurum hə kwət a fu gurm mə laa bələp den bəbal bə məgwə gə boot bə yaani den gəjong, den gəjong, dee ba yi zak nden nde a kaa mou. ¹⁶Dok mə laa jep bələp muop nani dəkadə Abraham gə laa muup. Məyen a jep muup muop mou, a də laa muup ndung a Kristi hə. ¹⁷Bii wu anfu laa hə a gədəsə: Bii laa den wu wul ndangkong yi 430 hə yaa (covenant) ndung a Naan bwət hə den, dee baa yi ntə nbəa gə ni mou. ¹⁸Din kok-kop nud a gəwar bii-tət bəkan wul a gəwar bələp laa den mou. Wagap, Naan pən ni Abraham a shi bələp laa den. ¹⁹Dee ba (purpose) bii-tət a me eh? Dok mə (added) ni a waa bii-baan gə kang wul jep Abraham muop ndung (promise) a nəmuop hə. Mə (ordained) bii-tət a nsa wu dərkəgən məwəng Naan muop. ²⁰(Mediator) niin gurum maa kəgəmee, bazak Naan a gəmee dat. ²¹Kan bii-tət a wukas bələp laa den Naan mə? Wa til mou! Nsaa dīn kandok mə pən bii-tət wu gə pən kagam hə bə dīn wuret nwul gəwar bii-tət. ²²Zak mən bələp Naan baljep bələp dip lə shi bii-wubis. Naan chin kamhə deewar nbələp laa den wugə pən mən ndəgən pən naduk ndəgən Yesu Kristi nkwət a nəmuop wu pən naduk hə. ²³Mən dok ndəgən dian nung bii-tət dəe sheeyi mə niin gəkang bələp pən naduk. ²⁴Waa nsaa kam hə, bii-tət dok ani a wukang kaa mushee yi Yesu wul, dəenwar nmən mə kat (justified) shi pən naduk. ²⁵Gədəsə nhə ndung pən naduk wul hə, mən fantagham me mə wu kangkaa zak mou. ²⁶Gun dip a jep Naan waa npən naduk n Yesu Kristi. ²⁷Nsaa gəsəm gurum wu lap am Naan ndəgən (Christ) bə (clothe yourselves in Jesus Christ). ²⁸Gap gəkang kwət gəkang Yahudawa muop gə mənjong muop mou, kwərəm muop gə mə bwai muop mou, daas gə swərəp mou, nsaa gun dip a bii-gəmee dat ndəgən Yesu Kristi. ²⁹Kan dīn gu kwət a nung Kristi bə gun a jep Abraham, bə gun a wu kok kop gəpee bələp laa den hə.

Chapter 4

¹Dip gə wupin bii afe, dīn wu kok kop nkutni a laa wuchom, bə ni a wuyit kwərəm. ²Tongdok a nsar muop wu gə mə tap kaa muop gə muop wu gə mə kwat weel afe muop hə deegə kang bit wudok ndaa muop dēn hə nwaa nrə. ³Mən zaka a kam hə. Gəshi wudok mən njep hə bə mən dok a kwərəm gə ndəgən chan jeppee gəyil ⁴Gəshi wubit waa hə mən Naan lepgə laamuup, laa wu a məmat laa hə, wu mə laa a gədapshi bii-tət hə. ⁵Chin kamhə deewar nmən mətwayat jep kok afe muop yi. ⁶Nsaa mən ajep muop, Naan lep gəchelem laa muop nbəzung mu wu bii gə yong pee (Abba father), ⁷Gə a kwərəm zak mou, gə a laa; kan dīn gə a laa, bəgə a wu teer kop ndəgən Naan. ⁸Shi wudok niang gu man Naan hə, dok gun a kwərəm nsar gurm wudok muop a məbii mou hə. ⁹Gədes hə ndung gu man Naan hə, dagat bə mə yen ndung Naan man gun hə, a waame gun fu bən wak gə dangkong gu kwat jeppee wubaan eh? Gu tang nkop gu vak gu rə ndian kən? ¹⁰Bii gu tət bit gəlang tar, gəshii pee, gə yii. ¹¹Lugut an təs, baa gəpee nwar anə ndəgən gu yong gə kwət a bii kopkiem. ¹²A dang gun məjepna, gu twaghat kat anhə, kat gəbii wu an a tong gəbii gun hə Gu chin məbii wubis n'an mou. ¹³A gə naan a gu kan a laa bələp Naan də gu a ndəgən gok. ¹⁴Dip gə weel shishij nə, gu watyit nə deē gətaa gu ninag ti gu tak me. ¹⁵Dee tookpia a gu ni a ne gədes eh? A mang kum gəfugu kə wukan dīndok adēm akat bə dīn dok gu taghat aasyit gu gu pən n'an. ¹⁶Bə baa a waa a wukas gu nsaa a laa naduk a pən ngun a? ¹⁷Muop fu (are zealous) gun yak kaa gu wubis. Mə dēm dīn bad gun deewar gudee a wu (be zealous) muop yi-a ko enddie wuret mou. ¹⁸Dong də gu (be zealous) də endie wuret dīn wa yit nə nwən də gu. ¹⁹Jepnə muop, an bən ndəgən muutlaa neng laa dəgu deē a Kristi dat paa gə waa a gurm ndəgən gu. ²⁰A chaa mang dīn a kwət gənaargu mən a bat dəgəl nə, nsaa shi bələp agu rəng an. ²¹Bə gu laa gə an, kan gun ndung bələp tət dđong nbət gu ba dən nhə, ba kan nəgu kələng bii wu bii-tət gə laa hə mou mə?. ²²Ni a wu yiyil kantong Abaram dokni gə jep vəl, gəmee a nung larep wu a kwərəm hə, deē gəmee a nung namat wulə. ²³Gəmee dok mə laa ni a gə larep wu a kwərəm hə gəpee dem shishik, deē mə laa ni a gəpee namat wu lə gəpee laaden hə. ²⁴Gə mə niin jeppee nhə a shi bələp mang kam ashik, nsaa swərəp muop nhə mə niin (covenant) vəl. Gəmee tang a kə Pang Sinai, gə bak kwərəm muop dat. Ani a Haggar. ²⁵Haggar a ni deē nkop Pang Sinai n' Arabia, bədar nkop Jerusalem nsaa kutni a kwərəm n'Jerusalem ni gə jep muop muop. ²⁶Jerusalem wu ni gətəng hə a ni a nəgənmu. ²⁷Nsaa yil dok, ndung a zan hə, nit daghat nttook yi piya yi, yi pian wal mən yi lap or, yi ndung yifu neng laa mou, hə, nsaa jep napaawu a zang hə mə bəl maa jep napaa wu ni gə mis hə. ²⁸Gun zak, məjepna muop, gəbii Isaac hə, guna jep Naan. ²⁹Gəshi nashak, mən ndung mə laa ni gəpee shishik hə, lə Zhik ndung mə laa a shelem hə. A kam bə gədes nhə. ³⁰Dee bələp Naan yen a me? 'Chen larep wu a kwərəm hə gə laa muop. Nsaa laa namat waa kwərəm hə yong mə kaganfushak kə biikop muop gə laa namt wupin lə hə mou. ³¹Waansa kamhə, mən a jep namat wu a kwərəm hə mou, mən a nung namat wupin lə.

Chapter 5

¹Kristi tagat mən nfu bi-tət nsa ya ba gə nbyak mən veet. Məgwu nyong gun a kurum ntagam bi-tət bə gu dem mou, gu nyit bi-tət nchin kləng gəgun kabi wu gun a kurum gəfe shizak mou. ²Gu yak bələp wu an, Bulus, lalep, fu laa gəgun gədet hə gu naa. Də gu nyit məgwu nkwap dəp gu bə bəlang wu Kristi chin ngun hə, gə kyen gun mou. ³A bən a laa yi gə dagwu wu mə gap dəp muup hə nkwət a tiit gəkang bi-tət yi waa nrə nogot, nsa Naan nyin gətap nyi a wuret ntagam muup. ⁴Gu dʔee gu kat Naan gə nlaa nyong gun a wuret nsa gun fu kang bi-tət bə wawu gu kwap dʔəgən suk gə Kristi; Naan baa shee nchindong kaa zak mou. ⁵Mən wu Mərip Naan mwən kagam nmən dʔə mə dem Kritsti yi hə, mən gə tughurduan fu kang bit wu Naan gə laa nkwət mən a gurum wuret ntagm muup hə. ⁶Məbi bʔyak Naan gə kwap dəp mou. Naan tangkop mə dem bələp Kristi npe dʔə mə dem mənʔee mu gurum yi kabi wu mə dʔək en mu kaa muup. ⁷Dok gu gu ləngdʔok gə Kristi gwet dʔagat nyit. A wuda ba den ləng gədər bələp wuret shi gu yi? ⁸A Naan wu kok gun hə gə chin kam mou! ⁹Yis til dat bə aag wup. ¹⁰An gə naduk nʔdʔəgən Naan wudung kat gə diye məmēbi dik. Mə awo wudung kat ni pə wel gun hə, a ni gə sua nee nung shep, din ni a wuda. ¹¹Mə jepna, din a dem dep wu gə gap de anang mə pə nee an ye kam he? A wan sani pang wudung kat təp shep beel mə pən ni. ¹²De moup wu kat moup pə wel gə. Din a pə man diin mə pwan dil muop. ¹³Dok mu pwan gun ndʔəgən teng nee məjepna muop. yong ba gu neen pwan gun ndʔəgən nee mən ba wa ndʔəgən nan luwa: deen rwot a kam lax ndʔəgən gu dem suk. ¹⁴Nsa bi tət mə den ni ndʔəgən lə pu gə mee, yong gə dem wu emnang gə bi ka sak hə. ¹⁵Din gun arap mən gu dilang suk bə gu na pe ret yong gu dilang suk. ¹⁶Mə a la chin bəlang gə chellem bə dem bələp luwa shishik mə. ¹⁷Sa dem lua shishik chellem dem mə shin bə chellem dem lua shishik mə. Sa dip mə nyang shak, ni gə bwət chin bidung tok fe gə dem mə. ¹⁸Din bi a chellem pən gun bə gun ndʔəgən shep mə. ¹⁹Gə de sən bəlang lua shishik ²⁰A bi na: buar, raʔap, gurum wu mulak, wudak, wu bial, wu tuup le, kagan jigir, gurum wu bes tuup le, wu kas, wu pin bələp biagal nyang shak. ²¹Wu sua mous, eogəl tangkwəl, gə bi jep bihen. A del kom gu, gə bi wu dok a del kom gu, gwə wudung mə chin bi na kam hə, gə mə kat lə Naan mou. ²²Gə nung chellem dem a tookpia gə demsuk, gə tuagat chagap gə mogor pe, bwətzugum, dong, pən naduk. ²³Zugum gə yakashik, bi wu nyang jeppe hen dip, bən bi tət nʔnʔəgən mə. ²⁴Moup wu kat a nung Yesu Kristi mə tə lua shishik dʔəgən nee gə bi wu mə dem hə. ²⁵Din mən dʔəgən chellem, bə mə muan-muan gə chellem. ²⁶Yong ba mə wa a wu bagal, chen tuup le de gun, mə chea gun.

Chapter 6

¹Mə jepna moup nii mə ya məgun dāgən bi dam, gə wu kat gə a wu sə sar bə gə den ni gə war e sə sar. Bə bi gə wel gə sar, gun ma yong gə mə del gun mou. ²Gumang le suk, mə gu chin bəlap tət Yesu Kristi. ³wudung mangkashik moup yen ji na a məbi mən ni a məbi mäu bə nya pə fən kashik. ⁴Ko wuda bi na shiit afe gə dong, mən na bagal a bə shin a də shik fe. mən chin a də mägə mäu. ⁵Ko wuda gə mang tēgən afe. ⁶Gə wudok she bəlap hə gə mə gap bi wu ret gə gurum wudung she ni. ⁷Yong ba mə fən gə. Naan a bi jal mäu, dip bi wu gurum shin den fa gə dip a ni. ⁸Gurum wudung wong gə ndāgən lua shishik moup, dāgən lua shishik gə dip bi wu bis. Wudung wung shirram e chellem ndāgən chellem gədip tenglang wu'n pehen. ⁹Yong mə nee gə chin dong mə, n'dāgən bit wudong bə mādip gə, kat mə nyet mə. ¹⁰A kam mən war bə mə chin dong de gurum moup. wudung kat moup n'dāgəng lə pən naduk. ¹¹Bə gu na bi yil wudung a yil gə sar nə. ¹²Moup wudung kat mə dem səm wu ret n'dāgən lua shishik moup pə dem de sa gun de gərep depgu. Mə chin bihen, yong ba mə nogol moup wa n'sa shepbel Kristi. ¹³Moup wukat bət gə rəp moup hə mə den bi tət, mən mə dem gə mə gap dep gə, də m ə chin bagal gə lua shishik gə. ¹⁴Mən din a bagal mə, bagal bə an n'dāgən shep beel nung Kristi, ndāgən yil wudung mə bal de nə an de yil. ¹⁵N'dāgən gərəp dep, mu kun ni ndāgən mə bi mə, gə moup wudung kat mə gərəp dəp moup ndāgən mə bi mə, bi wu ndəgə kun, a bi wu fuo dungdung mə chin hə. ¹⁶Moup wudung kat mə chin bəlang naduk hə, tuagat chagap gə na chigir sam moup, dip gə Isrealiyawa nung Naan. ¹⁷A laa a yen gurum mə twang an nsa a laa naduk kə Yesu, a waa nsa nyi an gə vung kagal yi nshik nə, məsheepəe gəgun muop gənyi kam mou. Məgwuo gə byak an shizak gəkaa jepe nanyi mou. ¹⁸Mə nyee mə pən naduk, mang Miskagam Yesu Kristi naa chigir kaa gu dip. Mə dem a nyi

Ephesians

Chapter 1

¹An Bulus la lep Yesu kristi ndāgən dem Naan, də wusaan gurum Naan muop wu muop Afisa hə wu muop a wusaan ndoegoen pən naduk Yesu kristi. ²chindong gə tuagat chagap nung Ndaa mu Naan gə Yesu kristi. ³Mang Naan gə nda mu Yesu Kristi kat toegoer ni wu long wuret kaa mu gə wuret nung chellem ndang tong goetoeng ndāgən kristi. ⁴Naan poen mən in muop kukur gəyil, dewar mə də wusə saar zak wubang bang ndāgən deinpee. ⁵Naan yawar kok mən gə bii jep muop ndāgən Yesu kristi gə bi wuni dem hə. ⁶Ndung kok man nani hə wadeabi tēgər səm ndāgən sən gurum ndung dem ani hə. ⁷Mə kat pə fuat ndāgən Yesu kristi wa ntēgəm muop gə yaa naa biwubias amu ndāgən chindong a muop. Goeder ni wu ni dem Goeder Long. ⁸Mwat chindong afe gwet nmən ndāgən en gə man gə kang. ⁹Naan ayin bii ndung a muop ndung ni wu səsok hə nmən ndāgən dem a muop ani lep yi gə Yesu nmən. ¹⁰De war pe nwulashik bə yak jep bii gə gəyil gənung kəbələng lə pee gəmee nau gə ni kristi. ¹¹Kristi kok mən ndāgən namemang a muop dewar bii muop mə mwan mwan yi gəpee ndung ni dem hə. ¹²Naan fas mən mə dee awu kok kop muop dewar mən ndung mə yawa mə den en mu gə Yesu hə mə Saam wuret a muop yi. ¹³Ndāgən səm Yesu gun ndung ya war gu kələng bəlap naduk wuret ndung gə pən mən ndung mən zak mwat naduk ni hə mə kat pəfuat ndāgən chellem Naan. ¹⁴Ni ndung kat a ni pən, mən də mə kok kop yi kat bit warə dewar mə saam ni yi zak. ¹⁵Kandok a kam hə yi, a kələng gui pən naduk Yesu ndamu gə dempee agu də gurum Naan ndung a wusəsaar kər. ¹⁶Jhet anyit dəkyil Naan də gu mau, bii a dāng Naan də gu. ¹⁷A dāng Naan a mu Yesu kristi Nda wuma'a dīn muan chelem en man wuman ni hə. A dāng Naan də yit bəzənggu dīn ep də guman den'en kə yongpe. ¹⁸Ndung anung kok kop də gurum Naan muop ndung a wusəsa'ar hə. ¹⁹Ndāgən dāng Naan anə, adem dīn guman maa NaanWuma gəkəgam lapkang ndāgən. ²⁰muot naduk nbəlang kagam a mu'up ngə muut mən mangni ni dān petong nsar dasə kətəng. ²¹Mang kristi lang gə petong ndapka mə naa gəyil muop nau gə səm. Yesu yong de long gəyil nung gədes hə nau nung tagam. ²²Naan mwat jepee nau dap shii Yesu kristi bən pən ni de awuna kaa gurum Naan muop gə jep bii nau. ²³Gurum Naan muop a swopshik Yesu ndung ani gam bii muop nau nau hə.

Chapter 2

¹Waasa chin bi wubias agu dok de kabi muop ndung mə duam gwe hə. ²Dok muan agu akabi nung gurum gəyil muop hə bən tuaghat agu a kabi nmuop hə, gun a kabi piip gə chelem wubis wu gədə kələng pə hə. ³Mən nau dok dok bi mə muan dok akam hə, gə mə chan jeppe ndung shishik mu mang ani gə ndung kat bəzəng mang ani hə. Dəfil dok ni nkaamu kabi gogot gurum gəyil muop hə. ⁴Mən Maan na chigir badən nkaamu mə dem mən shi dempe a muop. ⁵Nau gə ndung dok mə kat kagam yi wa chindong afe'e. ⁶Naan app mən gəmə gə kristi mən duak mən gəpə tugat gəmee kəbətəng gəmə gə Yesu kristi. ⁷Dewar pə wawul ashik bə nyin long afe gə chindong a fee nman nəgən Yesu kristi. ⁸wasə chindong afee pən mən dəgən naduk ndung hə na nə mən muo a chindong Naan. ⁹Mə katni wa bə chan mou, yong məgə muop bəzən muop. ¹⁰A Naan miap mən dewar mə chan bivwuret yi ndəgən Yesu kristi kabii wudok ni Naan yawar den gwe dewar mə muan-muan yi dəgən afe. ¹¹Dok gun a wuman Naan mou. Mə yong gun a da'as mou dəgən daas mou. ¹²Dok gəshi nani gun a wumoos də Yesu g gurum Yahuza muop, gun bən a wumoos muop dəgən bələp Naan. ¹³Gədəshə gun anung Naan wa ntəgəm Yesu. ¹⁴A Yesu ani a tugat cigap amu, ani epwar wudok bi gap gəkangmu Naan hə. ¹⁵Ani dən pak biang muop wudok gap gəkang mu hə dewar de gəmee dəgən Yesu dewar mə kat tugat cigap yi. ¹⁶Kristi muut kə shep ndung mə kaa ni hə dewar kang kaamu mu de wushaar sun yi. ¹⁷Yesu sam la bələp Naan wuret gə tuagat chagap də gurum ndung dok muop nsəng hə, de bələp tuagat chagap muop wuduk duk hə. ¹⁸Mən nau mə kat ruwə gə pee chellem Nda a wa Yesu. ¹⁹nsa kam hə gun wu tuaghatwul guna wumoos zak mou. Gu dee a jep Naan muop wa səsaar ndəgən lə afe. ²⁰Mə dik gun ntukus jep lep Naan muop gə nung Yesu kristi gə kaashik muop ndung ni a tukus wubal hə. ²¹Lə nani dəarbal a ndəgən laNaan wusəsaar bə yakshak dong. ²²Ani pə dik mən ndegən sun dee mə kat tuaghat yi ndəg chellem Naan.

Chapter 3

¹A nsa ni, an Paul a kurum Kristi Yesu də gu jep njung. ²A mang nkot dog gu kələng la lep wuret nung Naan wudung mə muət Naan də gu hə. ³An fu yil aka abii wu dok ning an hə. Wu dung hə a bii naduk wu səsok kəla bii wu dung a yiltil də gu hə. ⁴Din gun nbi ran nhə bən mak hə. gu man bi ndəgən bi wu ni nkəgən pee a naduk kə Yesu. ⁵Ndəgən bit wu mə dyeləng hə dok mə nin naduk ngurum wudok hə mau. hədes hə nin kaa ndəgən chelem de jep lep amuup wuret muop jep jep lep Naan. ⁶Naduk wudung ni gə kərəm pee hə a kam hə mə njung muop mə wak a gurum wu səkop, wak a pak muup, mən muup la den ndəgən kristi Yesu ndəgən tugus bələp wuret. ⁷Ansa a wa la lep nung tugus bələp wuret, ndəgən chindong Naan, wu muat nna ndəgən bəlng bal afe. ⁸Də nə bə ana hə a kat a an a gurum Naan wuret ndung kə kat dip, ndong kat pee wudung mə muat n'an də wu la də njung muop wudung mə muat fuwu kwot ni ndəgən kristi. ⁹A də wawul gə pee wu diye də gurum dip, də diye gərət kə bi nsosok gə pəlat ndəgən Naa wudung chin jeepee dip hə. ¹⁰en diye nhə mə nin də gurum Naan dewar long gə daskagam muup fugətəng yong gə mə man pə tuam en sən Naan. ¹¹Wudung hə məchin ni a də endie nung Naan wu dung tang kop hə, en kugur gə bit chin bən chin dəgən saam la muup Yesu long Ndamu. ¹²A dəgən muup mən gə sar kagam də wu muan də Naan, gə lugut zak mou gə dem pee ndəgən muət naduk amu də muup. ¹³Nsa kam a dem nkop ndəgən morgor muut wudung an pə suwansa gun dip ndəgən mōgor muut nani, yong gə wa abii bagal dəgu. ¹⁴A wansa ni a dugun a dok gə turom nə ntagam ndamu wu pə kətong. ¹⁵Niwu dung a də muup hə dip ndəgən wu kakə ləpəkətəng gə gəyil kat bii ndung səm muup. ¹⁶An fu dang ni nmuut mout wu chellem ngund ndəgən biilong gə dok sar kagam a muup də kwas kwag gu balbal ndəgən bəzung gu ndəgən chelem wudung ni sak hə. ¹⁷An pə dang mang lang wuyon shi bəzung gu ndəgən dem pee. ¹⁸Ndəgən kam hə, mak yong wu saar, dee amere kasam a kun a fesia lang. ¹⁹A də man dem pee kristi wu dung ma gəkagam man hə, de pin gə ngol gə bi man nung Naan. ²⁰Gənes hə, ni wudung muut pəchin bii wung mə nang komos die dəgən mal a bəlang a fə ndəgənmu. ²¹Də muup sarkagam gurum long Yesu də sean muup dip gə mun dat balat mə dem ani.

Chapter 4

¹Nsa ni, gə bi an wudung a kurum miskagam dem kop mə muan ndəgən ka le'en ndəgən yong wuduk mə yong hə.
²A dem din gu tuaghat gə ka gu chin bəlep gə man zugum gə mogor muut, gə yak shak ndəgən dem pe'a. ³Chin wuret a gə də kan kashak ndəgən tugat chagap. ⁴Məbii ni gə mee ndəgən shishik gə mee nchelem . Kagə bi wudog bii mə yong ndəgən den en wudog mə yong hə. ⁵Mən gu gun mee ndəgən Nda gə mee ndəgən naduk, gə mee Nan Naan. ⁶Naan gə mee ndamu dip, wudung ni nəgən dip, ni dəgən dip. ⁷ndəgən mən dip, mə muut wuret muot kristi.
⁸Kobi wudung wugek bəlep Naan la hə; wudung gagal gətəng hə chin yak kurum muup chin dok muup kurum, mun muat mo'et gurum. ⁹A mee abi mə yen yagal kaa? mə kam nkwət shi wupel sam də muup gəyil mən wulap nfugal pee gə yile? ¹⁰Ni wudung sam hə a mə gu gə mee wudung bən chin gə dang hə seng seng pə kətəng dee chin jepe dip. ¹¹Kristi nyit pak gurum mə wak jeplep, pak a jeplepnaan, pak a məshakbələp, pak a mənaakaa gurum Naan, pak a məsheeppee. ¹²Shen pee bəlang nanyi muop a npe də kwas kwas gurum gəfe wusəsaar muop dər bəlang mwən-kaa, npe d̄yik shishik Kristi. ¹³Nyi fu d̄yak shishik muop dat veet də a par wu gəmə wak mə ruo gəpe tugat-gəshak nung pən naduk gə man Laa Naan, a kam bə mə fyar mə wak mə ruo kabi Kristi wu a wukəgət hə.
¹⁴Kristo d̄yik mən də war mə fyar yi mə d̄yit bələp jep wu bii piip gə əp muop meet, mən gogom biishee wubaan gə nung mə chispe bii kok muop dat d̄es. ¹⁵Nkom nanyi bə d̄ong d̄yin mə laa naduk ndəgən dempe mən mə fyar ndəgən Kristi wu nyi a kaa mu hə. ¹⁶Kristi d̄yik shishik muup dip; a paar bii yak beep dip lə shishak. Də beep d̄ədyak-d̄ədyak mə nkot fu bəlang gədu bə mə d̄yik shishik ndəgən dempe. ¹⁷Nsa ni, Laut mən a nuar ədə ndəgən səm miskagam nsa a kam hə, gun ba gu muam dog a bi njong muup mou, gu mu ndəgən ku endie. ¹⁸Bezung muup a cip ndən bəlep man mə niang gwar Naan nsa bəlep niang ka a muup, nsa bəzung cip a muup. ¹⁹Kə muup waat mən mə tak kə shak ndəgən chet shak, mə patshat lə kə muan mur gə bias. ²⁰Nhə a war wudung gushe kə kristi. ²¹A man nkot gu kələng mə bii, ka muup mən duk mə shegun ndəgən muup. ²²Dogə she gun nkuat ndee a gu, wudung nmok, də gu nit bii wu segər gurum a gurum wusəgor ani dam nsa tupee bi dem. ²³Dog mə she gun de gu bet ndə chellem bəzung. ²⁴Də ndan ndee mə gu wu fu. Wudung chin ni ndəgən rin Naan ndəgən naduk gə wu seesar. ²⁵Gə neso, mə chin wurum mang mə gu din la bəlep naduk də amnəgən muup nsa mən a wunie sun. ²⁶Bət go nlee bəgə chin wubis mau gə dem fus nnee gə d̄əfil. ²⁷Gə nit pung nSatan mou. ²⁸Gu wudog bi gə muan wat hə, gə bən muan nde wat mou. Ndəgən ni, gə chin bəlang a leng war, gə chin bəlang kə bi wu dong gə sar, gə chin bəlang kat mə bi də pən pak muup ndung muup gə mə bi. ²⁹Gə dem la mee mə bəlep wu leng npət npə gə chin bəlang gə biwuret muup də muup wudung mətang nkop hə deepin bəlep a gə muot pee də muup mə dem də mə kələng. ³⁰Guna yong gu dam wusa chellem Naan nsa dog a wansa ni mə figid gun pabit mung muut. ³¹De'en mət de'et gə jong, bət lee mət bis jagan tung moet gə gat gə shang jep pee wubias. ³²Chan wuret dee suk sam gə wuzugum mə yak mə na də sun gə bi wudung naan ndəgən kristi yana dəmu.

Chapter 5

¹Moe dīng bi wu Naan chin, hə gə bii jep dung Naan dem hə. ²Mə muan-muan ndəgən dempee Goebi wuLaNa'an dem moen chin bən pən kaashik nmən a də bitok gə Tagas wushang də Naan. ³Na yong mə kat gən gə mee mə aaniye. Gənargu kaa bələp bəwar gə koor gə bis nung nəmpee mou, dong dīn mə gurum Na'an gə jep bii mou. ⁴Nayong rap, gə bələp yogor, bi vogop ar kwot gənaar gu, jepee muup nani nyil mou. Nde aram bə a dəyil Naan. ⁵Gu man wagap dem wu buwar, koor, gə bis numpe-bə a wuman Naan mout-yong gə kat kop gəshii lə kristi gə Naan mou. ⁶Nayong məguwa fən gən gə bələp Naan yong gə sam kə jep wu bagpee mu'up. ⁷Wasani gə muan gədə muup mou. ⁸Gun a kowoo Gədəshə gun a pee wu diye nəgən kristi, muan muan gə bi jep pee wusa'an. ⁹Jep pee wu diye muup gə bii wuret, gə war wuret dau gə naduk. ¹⁰Mə she bii wu pia took Naan hə. ¹¹Nayong mə lap gədə bii kwo mou, ndə a kam bə mə seer dang muup. ¹²A bii kawaat də kwang jepee wu mə chan nsok hə. ¹³Nin mə seer mə bii nə pee wusa'an bə mə naa. ¹⁴Din bə wu mə boot də bə mə naa ni dar a wu saan. A kan hə layi yen, yagal wu sam, dewar pee saan kristi sam kaa gə. ¹⁵Gə naa pee dong-dong ndəgən agu gə bii wu soon muup a ka bi wu yogor muup mou. ¹⁶Chin boer-boer nsa gogot bit muup a wubies. ¹⁷Nayong ba gu yogoor, dong dīn gu man bii wu Naan dem ani hə. ¹⁸Nayong muos Tuwo gun nsaa yong gə bən gu koor Nde a kam bə gu a'g'al shii chelem Naan, ¹⁹La bə lep də suk ndəgən see, a see sa'am Naan. Mə lə see gə bən mu gə mee də Naan, ²⁰Mə dəyil nə Naan shibit-shibit ndəgən jepee dim də gə səm miskagam kristi Yesu də Ndamu Naan, ²¹Mə toep sun gə mee ndəgən wa'ap kristi. ²²Suop muup! məot kaatsak mə da'as gu muup də miskagam kristi. ²³Də wumis ani a kaa lea nung mə mat, ka bi ndung kristi a kaa gurum muup hə nigə kaashik ani wu mang diel shishik. ²⁴Ka bi wu kristi ni a wu kangka'a Naan, a kan hə da'as mə kang kaa surop muup ndəgən jibi dim. ²⁵Da'as; gə dem surop gu muup kabi wu kristi dem gurum Naan muup. Bən shin kaashik də muup hə, ²⁶Dewar ni vang ni bən fas shi am gə hək bələp Naan. ²⁷Dewar nni niin gurum Naan deshik muup ndəgən yo'on, nin rab, nin nuak, gə nde mə bi kam hə mou ni gə tong a wu səsəar nin dogor. ²⁸Ndəgən war gə mee da'as muup mə dem surop muup ka bi shishik muup. Gurum wu dem mat muup bə dem kashik muup. ²⁹Mə guwo jet niang shishik bə kangkaa shik, ka bi wu kristi wubi miyap bən kangkaa gurum Naan muup hə. ³⁰Wa nsa mə a pak shishik muup. ³¹Bi a kam hə, mə mis bi nook nda muup gə nəgən muup mən mə kang gə mat muup. ³²Naduk ndəgən ni sok hə abi wu yoon-dau an fu la akə kristi muup gə gurum Naan. ³³Dau kam hə dim gə səm mu mə dem surop mu ka kaa sun a kam hə mamat gə pən kaa mis muup.

Chapter 6

¹Jep gu kələng dægəl mə nan a gu muup ndəgən kristi a ni a bii wu kər. ²Pən ma Nda gu, gə nə gəngu a ni a bibiang wupel pə fumang, ³dewar ni dongyi gəgən gu bə gə tugat ve'et gəyil. ⁴Nda muup na yong gu dam took jep gu muup suwet, nde a kam bə gə kar muup gəwar Na'an də dewar mə fe'ar ndəgə karpe kristi ⁵Kurəm muup gə kələng dægəl wupenlə a gu, gu sam gə kaa gu gərə'et gə bəzəng gu gəmee. Gə kələng muup ka bi dung gu kələng kristi hə. ⁶Na yong gu kələng muup wansa muup fu naa gun mou dewar took muup pia yi. Nde a kam bə gu kələng muup mə chan bi wu Naan dem hə shii bəzəng muup. ⁷Chin gə bəzəng gəmee ka bi wu gu fu chi a də kristi a gurum mou. ⁸Mən a gurum gwe dim bə gə kopshii də muup wula kurəm mou. ⁹Wupin bi gu naa kurəm muup gə bii wujet hə na yong gu hook muup. Gu man gurum wu ndung a ni wupin bii a gu gə nə muup kaa bə təng, ni gə pənyit mou. ¹⁰Nau nau, kam hə bə gu dēm babal ndəgən kristi ndəgən ka gam a muup. ¹¹Gu biang le lek nung Naan dewar gu boot bə dəng en vogopee sogot. ¹²Nuar amu anung shishik gə ləgəm mou, a kə mə long muup gu muup ndung muup gə maa Nkwo, bən gə muup ndung gə chelem wubaan kə bətəng. ¹³Gu biang le lek dewar gu diem balbal pə bit wubis, nə dang kon let ni bə gu diem dək. ¹⁴Diem niak gu da'at zaal naduk nbong gu. ¹⁵Gu biang gu wat naduk gu nian shiigu gu kangshii lepnaan nung tugat cigab. ¹⁶Nə dægə bi dim bə mang guwat naduk ndung yong boot də pit wus bi wubis. ¹⁷Mang vogom lek ndung a nung shang gurum muup gə chok chelem ndung ani wuhək bələp Naan ¹⁸hə. Gə dang Naan gə duakpe, dang Naan gə guwo ndəgən chelem. A də ni bə mə kang ndəgən mōgor bi, bə mən fu dangpe də gurum Naan muup nau. ¹⁹Dang Naan də nə dewar a kat me mə lep bə kat a ep funə də bələp. Dang Naan dewar a kərəm dala na naduk ndung ni sok ka'a bələp Naan hə. ²⁰A gə də bələp Naan mən a wa la lep ndung ni bal, dewar a la yi gə tugur kagan gə bi wu ni ga la hə. ²¹Tycheicus, emnaa wu a dem wudung ni a kurəm wuret nung Naan yong gə la jep bii nau gə gun dewar guman bii wu an dægən. ²²A lepni də gə, dewar kagam bəzəng yi. ²³Mang gu tuagat cigap mə jepna gə dempee, gə naduk nung nda Naan gə Yesu kristi kə dem wuret. ²⁴Mang chindong Naanlang gə d gu wu dem Yesu kristi kə dem wuret.

Philippians

Chapter 1

¹Paul gə Timoti jep paar Yesu kristi də gurum Naan muop nPhilip dip wunaa gə wutəp ni muop. ²Mang chindong Naan gə tuaghat chagap nung Adamu naa gə long Yesu kristi. ³A dəkyl nNaan, a diye gun zəm ⁴Ndəgən dung pee a nə də gu tookpiya. ⁵Nsaa kang kaa gu ndəgən bii wuret bit wu a kat gun pel hə. ⁶An gə duan ka gurum wu shee chin bii wuret dægəm gu hə muan gə ni də lat ni də bit wul Yesu kristi. ⁷A dēm bii wu gun pee chin a wuret hə an gə gun bəzung nə nsaa gun dip a wuni yee balang a nə muop wuret ndəgən wu mə bal an hə, gə ben kaa, gə laa bələp Naan. ⁸Naan man bii wu an pə chin, gə gun də bi wu dong nun Naan a wu man ni, səmbədok a tang gun yi gə naachigir Yesu kristi. ⁹Wu nhə a dang Naan a nə də gu dem ni, dong dong dong ndəgən bi man gə jepee dip, ¹⁰de pin gu lap bi wu gu yaa gu den wuret, de bəzung gu pia gə tuaghat wuret mə kang bit wu Yesu gə wul. ¹¹Gə bii wuret ndung Yesu kristi wul gə ni hə, gə saam səm Naan. ¹²Gədes hə, mə jepem naa gu man bi wu taa kaa nə dōng də la bələp Naan wuret. ¹³Ndəgən bii wu kat an hə gurum wu kang kə long mə man dip. ¹⁴Gə des hə jepfuup muop nbəl mə dēm bələp Naan mən muop fu laa gə gurum muop nsaa dok mə bal an a waa nni. ¹⁵Pak muop fu laa bələp gə Yesu gə bət nyang, pak muop gə bəzung gəme. ¹⁶Muop wu gə bəzung gəmee hə mə man a wul a laa bələp naduk kaa bələp Naan wuret hə. ¹⁷Muop wu nyang an muop fu laa gə bətniang gə ba naduk. Mə naa bə mə kat yong gə du weel an nə bal. ¹⁸Dee a bi me? ndəgən jepe dip, kwət mə laa bələp a gə endiye wubis oh, kot a wuret an gə tookpia nsaa mə laa bələp kristi dar. A kam hə wagap took nə gəbən npiyaa. ¹⁹Nsaa a man kan ndung hə gə saa an a yong a kat pən gəpee dāng Naan a gu gə lap gədə chelem Yesu kristi. ²⁰Den en a nə bə dīn mə bii kaawaat nkat an mou, dewar n'an a chin balang Naan yi gə shishik nə gədəs hə kat wudok hə, kwət bar oh, kwət a nmuut oh. ²¹Də an a lang gə tooklang bə a kristi, dīn a muut a muut bə a kop gəshi. ²²Din a bar nshishik bə a balang pətkaa də nə. A man ndung a mang hə mau. ²³Muop dip vəl muop fu dəl en nə. Bii wu lang en nə hə a waa gətong də kristi. A ni dong maa dip. ²⁴Dip gə kam hə din a lang gə tooklang bə a ni a bii wuret nsaa gun. ²⁵An gə man wagap yong gə lang gə tooklang dewar a tong yi gəmə gəgun də mwan ntagham a gu gə tookpia a gu ndəgən pən naduk. ²⁶Waa nsaa kam hə, bəgal a gu yong gə mwan ntagham nsaa bən waawul a nə. ²⁷Muan gə jepbələp a gu gəpee ndung dōng gə bələp chindong Naan hə. Kwət a wul oh, kwət a wul məu oh, gu chin kam hə, dewar a kələng bələp yi kaa gu kaa wu gudiam balbal ndəgən chelem, gə endiye gəmee ndəgən yugur gəshak də bələp wuret hə. ²⁸Naa yong gə mwəp. Ndung hə a ni a bii wu niin war dam a muop gə bar a gə wu tong a də Naan hə. ²⁹Mə cin chindong ngun wa nsaa LaNaan, bə agəfu pən naduk dat mau, a də yugur a gu də muop. ³⁰Gə bii ndunggu naa, gu bən gu kələng fu nə hə.

Chapter 2

¹Din mu me məbi shin ɔe kristo, din ma tokpya dægən demshak, din mə yakshak dægən chellem wuret, din mə na don gə shigir nkwət ²mə bəzung nə pya par dægən demshak gə chellem wudung gəbi ame. ³Nayong gu chin mə bi gə mət vel ko bagaal. Shan bi wudung de gurum nagiyen gu demsuk mou. ⁴Nayen mægwo dem a ka shik dat, shan jeppe dəsuk dip. ⁵Yak wu hə gə bəzung gu sa dok a bi gəme Yesu kristi. ⁶Wukat ni ma dok lang dok bagəye a Naan, mən mang ka shik gin a abi gəme gə Naan mou nəgən bi wu gə ya. ⁷Anəgini, mang kashik a laapar mən mə lani gəshi shik gurum. ⁸Ni mang ka shik gə bagal mou mən waa laapar wuyen de bi wuret ba lagaat muut, har gə muut ka kross. ⁹Awa wu hə mən Naan ma epni ni dong dong, mən pən səm ni maka jep pe dip. ¹⁰Ni shinkam hə dægən səm Yesu de jeppe gəyil mə dawargaan gə fərem, muop wu rou gətəng lə Naan, dip gə muop wu gəde yil. ¹¹Ni shim kam də gurum məa gəliss kwot Yesu kristo a Nda wuret Naan gətəng man. ¹²Dægən bi wu muan dok, mə gurum nə muop jep pe wubi gu shan wuret gə də yitnə ko an nəgən mou yak ka gu lə gə war wu gu dem dip bəm gə luguut. ¹³Wu hə Naan nə dong pə shit gə gun dəpin shan biwu dong mət muut. ¹⁴Shan bi wellpe gə kaganshik mou. ¹⁵Nepin mə nagun gə togpya jep Naan gə məbi wa biss mou gənar jep pee wudam gə seng wu gədes hə sa gun a wus gə yilnaan. ¹⁶Yak mələp kyagalan gəret bəsəm mit wu kristo gəwul mə shiit wudok a shin lat baan ba. ¹⁷Din ma mələ mələp wusaan kani ba, mə well an mou gəbi na gu shin a wudong de kasuk, an ma mə dong mət dip tokpya de gu. ¹⁸Dægən nani mə gun ma tag gu pya bi nə man. ¹⁹An ma nəgən səm Ndamu Yesu, apar Timoti ɔe gun bər, deji la bələp wuret degu ne pin a mang jep pe kagu gəret. ²⁰Gəness hə, an mægwo wu well guret kagu kani ba. ²¹Sa gəshan mə shan bi demsuk shak dat bəm gə jep pe wu Yesu kristo chin. ²²Gun gu man wuret a muup; sa lala nda, nima shan jep pee wuret gədə ne. ²³A par ni gəness de gu kat a jep pe de nə wa yit. ²⁴An ma gəgən dem Nda mu, a wul a na gun gədəness dat. ²⁵An ma pə nye a nə a kat dong a par Epahroditus zagayit degu. Ni a emnəgən nə gə wushat shii a nə, wuyit mə soja gə lapar nəgən bi wu a dem. ²⁶Nii dok well gəret mən dem din ji kwot gə gun, sa dok gu kələng jin a wugok. ²⁷Ni wagap dok gok har bagal gə muut mən Naan nii gəshir kafe ama a nii dat ba gə an dip, yonba a kat dogər gə dap degər. ²⁸Wa wu hə an mə dem gəret de apar nii degu, depin gu naa nii gə yitguzagayit, gun ma mə tookgupya, məbs gu dogor gak mou. ²⁹Gulap Epaphroditus dægən Naan gə swar. Baar gurum kanii hə. ³⁰Agəde shiit nun kristi mən bagal gə muut. Nii lang kyagalang muut a de shiit gədə ne mən chin bii wukat gu muot pəshin a mou.

Chapter 3

¹Wutəs a muup məjepnaa muəp mə cin tokpia dægə long. Də nə maan a bən a yil də gu a weel məu a də kang kaa gu. ²Muan bə gu kang Ass muop, muan bə gu kang wu chan bii wubias . Muan bə gu kang wudam pee muəp. ³Mən dung mə lap bələp nsa man wu san mən mə wap dəgen chelem Naan, mən mə nas buzung mu dægən Yesu kiristi, mən gə tugurkagam dægən shishik mou. ⁴Din akan bə an nka san an gə tugurkaham dægən shishik. Din mə gwo naa nkat jin gə tugurkaham nshishik, din nəniaan gə maa. ⁵Mə san an Da bit wu pogopkun nung gurum Israila, dægə, Biliyaminu, gurum Ibraniyawa nung Ibraniyawa, nkat nung shep an a Farisiyawa. ⁶Kat a natan a nee gurum Naan, kat a nung chin wuret ndægən shep, a chin wubis mou. ⁷Nau gə bii ndung a pət də nə amang kabi a pal nwa nkristi. ⁸Naduk gədes hoe a naa bi gəyil ni goe pət mou, nsa man wusaan wu ma dipdip nung kiristi Yesu Long amu. Də muup a kon jepee dip nsa a mang muwəp a mə bii mou. Pedee akat kiristi. ⁹Mən mə kat an ndægən muup an gə wuret dægən kiristi, gə wuretdə Naan nwa naduk. nea dung mang də mu dəwar a muut yi ka nə mu'up. ¹⁰Gə des hoe a tangkop din a man ni gə kagam yagal amuup, gə kangəshak nung nee a muup. ¹¹Din a bən a wa kani dægən mu'ut a muup. Din anangshidat bə a waarə nyagal a muup. ¹²A kat jepee muwəp nani duk mou a wadee wukər mou. kamphoe an pu nuar dewar a kat bi wu kiristi Yesu, yaa an də ni. ¹³Mə jep na; muəp, an pə diye an gə kaasan a yaa duk mou; bii wu gəme wu an pə cin aman də sa gəjepee mə wakdeleng an pə biyang kaa nə də bii wuntagam. ¹⁴An fə nuar ntagam də kat wuret gə kop gəshi muan tagam dægən yong Naan gə dægən Yesu kiristi. ¹⁵Mən ndung mə fiyr gurum hə, bə mə diye war nhə din endye mugwo nkwot dik nka mə bii Naan yong gə nin gun. ¹⁶Dau kam hoe, pee ndung mə wak mə rəhə, mə yani dong dong. ¹⁷Gu dīn sasan mə jepnaa Gu naa dədong muəp pə shimuan kabi mə wak a bi din də gu. ¹⁸Muəp bəl pə muan, muəp wuan wubi an fu la gwe gə gun. Bən gədes an bi fu la də gədes an bi fu l gwe gu gurum muop fu laa də u namua muəp wukas shepkaa nung kiristi. ¹⁹Wutəs a muəp. Yoo a muəp ani a waatka. Endiye a muəp a jepee gəyil. ²⁰Jepyl nə gəbə təng pee ndung mə tukagat mən ni long Yesu kiristi. ²¹Ani yong goe bat wulələk shishik mu dægən shishik kan nəmuup wu bat dægən maa a muup də jepee waa nəmuup dip.

Chapter 4

¹Dau gə kamhoe, mə shrmu gə mə jepna gu wu gu lang en nə, tokpia anə gə vugumm long, diam balbal ndoegoen long, mə sharnə muop. ²An fu dang Afodiya muop gə sintiki dīn en muop tong gəmə ndəgə Long. ³Ə, a nang fə gu, wu shar naduk, gu təp də surap muop ndung mu chin bəlang fə gume gə an, də mu laa bələp Naan, gə klemont gə gəgot gəshang wushar bəlang anə muop, ndung səm muop ni ndəgən kakar gədaa nung tenglang. ⁴Chin tok pia shibit-shibit de Long. A bən a la chan toh-pia shi bəzən gu. ⁵Nit dagat gurum mə na mogor gə gu. Long em nwul. ⁶Gu weel gə məbii mou, akambə, npe bii dau mu mang pə seer, dang pee, lapyil, mang dangpee agu kat pərə de Naan. ⁷Chigab nang Naan ndung a wuma man dip hə, ni muat mangəkang shi bəzəngmu koe endie kə gu hə dəgən kiristi Yesu. ⁸Wutəs amup, mə jepna, duk bi ndung a naduk kə bi ndung anung bwat ma gə naduk wuruet, kə bi wə pee wu saan hə bii wu mu lap kə bi ndung mə cin len hə, kə bi wu gə wul kə tugat nung demshak bi ndung a wuret nau kə saampe, də bii nung təgər kot, die en kə muop nau. ⁹Jepee ndung mə shee mə lap, me kələng, mə nə'a ndəgən muan anə, gu cin bəlang a gə muop. Naan ndung ani gə cigap hə yong gə tong game gə gən. ¹⁰Took nə pia warə shi oəgəs ndəgən Long gə det hə, gə bi wu fəw ndung wawul gə endiye agu der nə. Dogg gun nau gə endiye də təp an, dee ape dogg wən. ¹¹Bələp wu anfə la nhə a la adə mə bi wu won an mou. An a shee jepee gwet ndung dip weel ndung wu kat an bə ni gə weel mou. ¹²Aman tong pia gə tong long, nəgən kat a man laa gə muop dip waar gwet dat ndung ashe tong gəbəlak gə oegel, də tong ndəgən kat gə wən a man. ¹³A bəot bə chan jepee a gə kaggam wu ni shen an hə. ¹⁴Dau kam hoe gu chin kang kaa der təp an ndəgən weel gənə muop ndung a kat hoe. ¹⁵Gun Filibiyawa gu maan shi de'el bələp Naan ndung a nit macidonia hə mə gurum Naan muop mə təp gə pən gə lap məbi mou, dee a gundat. ¹⁶Ndung dok an nTassalonika hə, gu lep gə bi təp an kə weel anə mə kə game. ¹⁷A la a de bii duam mou. An fu la a de kopgəshii nin wa dat. ¹⁸An a lap jepee dip, an gə muop guwet. A bən a oegodashik. A lap a asar Abafroditus ndung a jepee a gu. Jepee ndung mə no'ok, tagas shang mən bən chin a bi lap gə tokpia də Naan. ¹⁹Naan anoe yong gə shan jepee ndəgən ma amup in kriti Yesu. ²⁰Gə det hə, de Naan gə Ndamu ndung. Yoə amup a nung napess. Mədem ani. ²¹Nang gurum wu mə pən naduk ndəgən Yesu Kristi. Mə jepna wu mən gəmee muop pə nang gun. ²²Gurum Naan wu der nə dau fu nang gun, kabi gurum lə Sizaa. ²³Mang chindong ndamu Yesu Kristi lang gə mərıp gu.

Colossians

Chapter 1

¹Bulus ani laa lep Yesu kristi gəpee dem nung Naan, gə Timoti emnəgən mu. ²Də gurum Naan muopwusəsaan gə məjepnəgənmu wu mə pən naduk kristi wudung muop n-kolosi. Mang chindong tong gə gun, gə tuaghat chagap gəpee Naan Nda mu. ³Mə dəkyil Naan gə Nda long Yesu kristi, mən pə dangnaan də gu zən. ⁴Mə kələng naduk a gu ndəgən kristi Yesu gə dem wu gun gəni də gurum Naan muop wusəsaar dip. Gun gə dem enn mə chin chinkəgən gun gəbətəng. ⁵Gu kələng bələp den enn gwe ndəgən bələp nadk nung bələp wuret, Wudung wulkat gun. ⁶Bələp nhə fiyer peel bən laaa gəyil nau. Ni pə chin kam ndəgən gu pa bit wu kələng bən gu man chindong Naan ndəgən naduk. ⁷Nhə ani bələp wuret kabi wugu kat gu kələn gəpee Epaphras, wushar bəlang, wudung pən naduk nbəlang kristi gəfu mu. ⁸Epaphras laa gə mən dem agu ndəgən chellem. ⁹Nwa dem nhə pa bit wu mə kələng mə nyit dangnaan gətap gu mou. bən mə dang dee gun gu kat bii man nung demnaan ndəgən soon gə chellem nung man. ¹⁰Mən pədang Naan dee gu muan-muan wukər ndəgən saam long. Mən pə dangnaan dee gu fiyar ndəgən jepee wuret nung man Naan. ¹¹Mə dangNaan də gu bal ndəgən foot gə kam bələpnaan nung tookpya nung mogormuut ¹²Mə dangnaan dee gu dəkyil gə tookpya de Nda wudung pən pubət gu ndəgən bii teerkop ndəgən gurum Naan muop wusəsaar gə pe bal nung kwo mən bat mən dəyil long nung laa muup ¹³Ni shang mən gəpe bal nung kwo mən bat mən dəyil long nung laa muup yesu. ¹⁴A laa muup ani anka mu gə vang bii wubis amu. ¹⁵Nsa a ndəgən muup mə chan jepee dip, nung gəyil gə nung gəbətəng wu mə naa gə wu mə naa gə wu se mə naa. ¹⁶Pee tuaghat long muop, kam bələp gobnati, wukam shikjepee dip mə chan ndəgən muup bən a də muup. ¹⁷Ni a kaashik shideel she jepee muop dəgən muup jepee mə kangshak. ¹⁸Ni a kaa swopshik ləwap. Nia chideel ndəgən jepee gəyil dip ¹⁹Bii wudok Naan chin dongbət muup dee ni tong ndəgən yesu də kang gə gurum muop ndəgən long nsa jepee dip a də muup. ²⁰Naan pən tughat chagap a ndəgən təgən nung shepkaa Naan kang gə jepee dip də shik kwət dip gəbətəng gə gəyil. ²¹Dok me mə shii gəmə gun nau a məzep gəpee Naan bən a wukas muup ndəgən bəzung gə chan wubias. ²²Gədes hə, kang gun gə swopshik muup ndəgən mut chin nhə, də wusəsaar muop wupufi. ²³Din gu muan ndəgən naduk, kuk gu a bal, gu muan gə də den enn nung bələp wuret wudung dok gu kələng nhə ani bələp wudung An, Bulus, a dee wubəlang. ²⁴Gədes hə, a dīn tookpya ndəgən mutlaa a nə də gu, shisan kəgət də bii

wudee ndägän mutlaa kristi də swopshik wudung ani a nung gurum Naan muop.²⁵ A nwani gurum gurumNaan mə dee wubəlang, də kop gəshi wudung Naan pən an də gu, də lep Naan warrə yi.²⁶ Nhə, ani a bəlap naduk wudung ni nlan yii mbəl, gədes hə, mə laa ni də gurum muop wudung mə pən naduk ni.²⁷ A gəpee muop Naan dem ji din long nung wusəsaar wusəsok gənaar wu njong muop, wudung a kristi dən enn ndägän wusəsaar.²⁸ Ani wudung mou pə laa, də kom gə shee gurum muop dip gə endye də mə pən gurum dip wudung mə nan ndägän bəlap Naan ndägän kristi.²⁹ Nwani a chin bəlang gə zuwat də bal wudung ni bəlang ndägän kagham.

Chapter 2

¹A tangkop gu man læshik wudung an gəni de muop wudung Lawudikiya, nsa muop gak dat mə nayit nə ndəgən shik mou. ²A chin bəlang depin kwak muop bal gəde wu yak muop wak je gəni ndəgən dempee, ndəgən bilong man nung Naan wudung a waar a kar gun ka wu a wawul gəgun ndəgən dempe kə ndəgən bilong man rəng nung man Naan wu ani a kristi³Mə sok bilong soon kə man bii man jepee a de muop.⁴A laa bii nhə, yong baa mægwo nfən gun shi bələp kwaam.⁵A man an de gu ndəgən shishik mou nsa ni an də gu a chellem. Tooknə pya ka wu a kat gun de shak kə kwal mou; bən kə kaggam kəgu ndəgən pən naduk nkristi.⁶Kaa wu gu lap kristi Yesu miskagam hə, gu muan muan ndəgən waar a muop. ⁷Gu biang seen gu ndəgən muop, gu fiar gəde muop gu dīam balbal ndəgən bii wu mə shee gun hə, mən gu kot a mə bar Naan gərət.⁸Nayong m əgwo nfən gun shi soon kə fənpe gəde waar gurum, kaa nung chellem gəyil, mən gə waar kristi mou.⁹Waa nsa kam, Nin nshishik ni a Naan¹⁰Gun zak gu kot a wu ngaam ndəgən muop, ni wu a kaa wu maa long gə mə kamshik nau. ¹¹Mə gap dəb gu, gəde muop, mə gap dəb nani a ka nung gurum mou, a ndəgən nung kristi.¹²Dok mə waam gun ndəgən am Naan a muop mən gəde muop bən mə ep muun gətəng ndəgən kagam Naan wu ep ni ndangkong wu muut hə.¹³Shi wudok guduam ndəgən wubias agu hə shi wudok mə kwap dəb gu nshishik dok mou, chin waar mə bərap yi de muop, bən kon gə wubis a mu. ¹⁴Bit bii wu mə yil den nung kaat wubias a mu shi tət gə ni. Mang ni baa gəni, shi wu lang ni kaa sheep long pee. ¹⁵Bən duan kagam daskagam gə mə kamshik, mən waa gə muop a bii swar gəde wu maa muop shi shep lang pee.¹⁶Kam bok gu dem mægwo nshep gun, gəde, sə gə bii swaa gə bit bii sə gə tər wu ffwo, gə bit wu waar mou.¹⁷Bii muop dau a riin, bii wun wawul, wu kər nani a kristi.¹⁸Yong ba gu dem m əgwo, wutang kaa leen, gə mægwo wu dem kop wap məwong Naan hə shep gun mən dem gun nduam gəgu. Ni nani bi rəndəgən bii wu naa, mən bii wagap npe məbi mou a gəde endye wubaan.¹⁹Man wu yon mou, mən man wu a gəde wuyong wu shishik nau, kə kəkang shik, gə pəar shishik, bi kat sə gə baar.²⁰Kat gu duam kə kristi shi mərıp jepee gəyil. ana gun fə tuagat kaa muop wu shep gəyil weet muop. ²¹Na yong gu yaa gu cham, gu bəm? ²²Bii muop nau gə mu daam gəde kam be gə sheepe gurum. ²³Tət muop muop gə rii soon mən war wap Naan gə muop, gə kaa leen gə bii wu mə chi swet gə shisgik du nau a nung gurum muop gə kagam, pe den chaape shishik mou.

Chapter 3

¹Kat Naan n-ep mən gəde christ, bə mə tang bii wu fə gətəng, pee wu christ long ni gəsar dasa nung Naan. ²Gu dye jepee fə gətəng jepee gəyil mou. ³Gu duam gwe mən mə sok nook gu de christ ndəgən Naan. ⁴Christi, pət tong ni wu a nook gu, gun zak gu pət gu tuagat kə kristi ndəgən yoon gə muop. ⁵Mu tuwo ji pe gəyil; buar, koor yook, mulak gə pangkop muop. ⁶A gəde bii muop hə wu tuble Naan gə ji kaa jep dəkpe. ⁷Dok gun zak gu muan dɔk ndəgən bii muop nani, shi wu dok gu tuagat do de muop. ⁸Gədet gu kulap gə jepee muop hə, tuble wu swet, tuble, daam dang bələp buar shi fə gu. ⁹Gu laa wurum de suk mou, pe gu kutni a wu dok gə jipe nani mou. ¹⁰Gu wak a gurum wufwo wu muop fə chin waar pe mu wak wufwo ndəgən man nung riin ni wu dən gəyil. ¹¹A pe nhə wu Greek gə Yahudawa wu mə gab dəb gə wu mə gab dəb mou, wu jong Seythian, kwaram la gəpang mukot mou, christ ani a ndəgən mən nau, bən ni ndəgən mən nau. ¹²Kam bə, ka gurum wu Naan pən hə, wu səsər wu ni dēm hə, gu kot a mə, nachigir chindong kaa leen wuzugum gə mogor muut. ¹³Mogor gəsuk pən yoon n kaa suk. Məgwo nkot gə me weel de nde məgwo, bə kən gə ni ka wu miskagam kon gə nə muun. ¹⁴Wu maa bii nau, dēm suk, wu a ni a kam kəgəd. ¹⁵Man tongchagap christ, muan nbəzung gu. An pe tuagat chagat nani wu mə yong gun ndəgən shik gəme. Bə gu bar yil. ¹⁶Mang eg bələp christ təng nbəd gu gərət. Ndəgə soon shee gu bə gu kwal suk gə sə mərūp wuret. Gu lə sə gə bar Naan shi bəzung gu. ¹⁷Dau bi wu gu chin shi ləfə gə chin, chin nau ndəgən səm miskagam Yesu. Bar yil de Nda Naan, de Yesu. ¹⁸Surəp sam gə kaa gu de mudaas gu, ka a ni a wuret de miskagam. ¹⁹Daas gu dem surəp gu, gu nook me tuble nkot gəkang gu mou. ²⁰Jep, sam gə kaa gu də fuub gu ndəgən biinau a ni a pən tookpya nmiskagam. ²¹Nda muop yong ba gu pən dəfil njep gu, yong ba gu sam sar muop. ²²n-wu pin ə gəgu nung gəyil de bii nau, gu naa ka mweng mou, a kə bəzung nung naduk, gu yigil lugut Naan. ²³Dau bii wu gu chin gə chellem gu ka wu a de Naan, mə a de gurum mou. ²⁴Gu man wu yong gu lap kop gə shii ma kop gəgu de miskagam. Gu chin a de miskagam. ²⁵Gwo wu chin wubias muop yong gə lap kop gəshi pe bii wuni chin pən yit pa gə kot mou.

Chapter 4

¹Wupin læ muop, pə nkworam agu bii wudong bən ni nyit, gu man gun zak gə wupin læfəgətəng.²Gu dang Naan dat veet. Gu tuagat gə en gu ndəgən ni gə bar yil. ³Gu dang Naan gəshak de mu dat veet, dīn Naan n-ep fələ, dewar mu kat bələp wu mu laa ka bii wu rəng mən ka christ. ⁴Pe ni an a bəbəagat. Sang Naan dewar a den bələp nani saan saan ka wu din kot. ⁵Mwan nsən gude muop wu gəband mən mu muan bər bər. ⁶Gu kot a mu bələp wuret de suk da veet, mu kot a bələp wu mə mop shi kəgən, de pe gu man ka wu gu lap bələp de suk. ⁷Pe bii wu kat nkaa ni, Tychicus yong gə laa gə gun. Ni a emna wu dem an, laa lep wuret, bən a kurum ka an ndəgən Naan. ⁸A lep ni de gu pe de pe gu man bii ka mu, de pe ni dwan tugur gu yi. ⁹A lep muop kə Onesmus, ni a gurum naduk kə enna wu a dem, wu a me gu. Gə mu laa gəgun bit wu ni fə muan npen. ¹⁰Aristarchus, wu mun dian gəshak, ni fə nang gun, Markus zak kənBarnabas wu dok gu kat lep. wu yong gu kat nul, bə gu lap ni. ¹¹Bə Yesu zak wu mu yong shi Justus. muop dat ndəgən muop wu mə gap dəb muop a mə shar bəlang gənə npe yilNaan. A muop a mu zuan an. ¹²Epaphras taal gun. Ni a me gu bən a kurum kristi Yesu. Ni fə zuat gə gu ndəgən nang Naan gəni, dewar gu diam n gaam ke me weel ndəgən bii demNaan mou. ¹³A bət pe muop bəzung nəs hədat gə muop wun Hierapolis. ¹⁴Luka wu shar gə wu dək gu Demas muop fə nang gun. ¹⁵Can taal muop wun Laudicea kə Nyipha, gə gurumNaan wu muop læ muup. ¹⁶Shi wugu kələng lep gəni nhə gənar gu bə gu diam duk, dəpe muop wun Laudua mu kələng wun Laudicea mu kələn gwe. ¹⁷Laa gə Archippus gu yong Gwar lang yit gwar de bəlangNaan wulap de miskagam pe chin ni gərət. ¹⁸Tal pe nhən a shi sar nə Bulus Gu dye dian wu an ndəgən mang chindong waa gəde gu.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Paul, Sila gə Timoti də gurum Naan muop nTasalonika dəgən Ndaa mu Naan gə Nda gətəng Yesu kristi chindong gə tuaghat chagap də gu. ²Mən fu dəkyil nNaan zəm waa gun, mə yong səm gu ndəgən dang naan amu zəm. ³Bii gə diye gə gun ntagam Naan gə Nda kə bəlang naduk, muutlaa nung kam dem, tən bəzung gə mogor muut gə dən en ndəgən Long amu Yesu kristi. ⁴Mə jepnaa muop wu Naan dem muop hə, mə man a ni kok guni. ⁵Nsa bələp Naan dok wul ngun a ndəgən bələp shi fu mou, a gə bal ndəgən chellem gə dem nnung naduk. Gu man tuaghat mu wudok Gə gun hə a gətap gu. ⁶Dok wagu dee wu mang shi muan amu gə long amu Yesu, gu lap bələp gə muutlaa, təgər chin dip gə tookpya nung chellem wusəsaar. ⁷A waa nni gu dee a bii naading də gurum muop dip wu mələp naduk hə nmakidoniya gə Akaya. ⁸A nwaa gun bələp Naan yagal warə bəchep yil yi dip. Waa nsaa kam hə mən gə bii laa a kaa zak mou. ⁹Muop fu laa bələp kaa tuaghat a mu gəmee gə gun, gə bat wu gu bat gu wak də wu wap Naan wupin tenglang gə Naan naduk hə. ¹⁰Mə laa mə yen gun fu kang a wul laa muup ndung kəbətəng, wudok yagal dəgən wudədəm muop hə ani a Yesu wu pən təgən muup gətapmu deewar nni gong fu də fill wu ntagam hə yi.

Chapter 2

¹Nsa gun gə kaasuk gu man, məjepnaa muop, dok wul amu də gu a muan kopkyen muo. ²Gu man tægərcin gə farap pee wu mə chin gə mən nFilibi, gu man dip mən gə tugurtuan ndəgən Naan amu də mə laa wuək bələpnaan dəgən man chiin gərət. ³Karpee amu dəgu a ndəgən duagarkom mou, dəkyi mən fu vogop gə gun mou. ⁴Mən fu laa bələp gə gun nsa Naan pən bal bələp wu gə pən bal bələp a muop nmən, a bələp wu gə pən tokpya ngurum mou. A Naan, ani man buzung mu. Gu man mə wul gə bələp chiifu mou. ⁵Nsa dok gə mə wul gə bələp fənpee mou; dee wa mə oggot bira amu baam mau Naan ani man. ⁶Dok mə tang a saam fu gurum mou, dee wa də gu dee gegot gəshang gurum muop yi mau. Din dəgən mə lap jepee fu gu məyen mən a məjəp lep nung kristi. ⁷A waa ni mən dok mə muan dok dāgat dāgat gənaargu kagə bii məmat gə gə zuaan jepdə muop hə. ⁸Nwasa ni dok mə dem gun gərət. Dok dōng bət mu də mə laa bələp Naan dat gə gun mou, dip gə bələp tenglang amu. Nsa wa gu dee wukər də mu. ⁹Din gu diye dādōng, məjepnaa, muop, bəlang gə man chin amu. Ləpar gə fuus mən fu bəlang naa yong mə dee a lee nka megu kan mən fu laa bələp Naan hə. ¹⁰Gun gə kaasuk wuman, gə Naan zak kaa wu mə dee a wusəsaar, wuret, gə dōgor leng ani a chan jepee a mu də gun wu gu mwən naduk hə. ¹¹A war nani wu gu man nsa dok mən nfu gəme gə gun kabi Nda gə jep muop hə. ¹²Kagam tugur gu, bən zuan gun gu dang pee də mə muan muan gəwar wu dōng nbət Naan wu yong gun də peetong amuop gə naa maa amuop. ¹³A nwan nhə mən zak pə dəkyil Naan zəm nsaa dok gu lap bələp Naan wudok gu kələng fu mu hə, dok gu lap ni a nka a wu ək bələp gurum muop mou. anka ni a naduk wu ək bələp Naan, wudung ni ma pə bəlang dəgən gu wu gu dem naduk hə. ¹⁴Nsam gun məjepnaa muop, gu dee a wu kat shii muan gurum Naan gəyil Yahudiya dəgən kristi Yesu, gun zak gu kat nogol gəpee gurum agu muop, kabi wudok gəpeegurum Yahudiya muop hə. ¹⁵Wu dok mə tə long amu Yesu kristi gə gurum Naan muop, mə bən chen mən fwat mə saam səm Naan mou. Dip gə kam hə mə bən chii ngurum dip. ¹⁶Mə chin dən mə laa bələp gə gurum wu njong muop deewar muop mə bərəp yi. Nwani kam hə mə təl wubias a muop warə gə pee bəlang a fee. Dəfil Naan yong gə waa nkaa muop nbit wətəs. ¹⁷Deeh, məjepnaa muop, shi wudok mə gap gənaarmu hə ndəgən bit wu till nshishik, a bəzung mou. Dok mang mən gə natan gə baga endye də mə jaa də gun yi. ¹⁸Nsa dok mə tang nkop mə jaa də gu,kaal nbəl, an Paul mən shetan dən shi mu. ¹⁹Nsa den en gə tookpya, gə vugum long nung bagal ntagam long amu Yesu paa bit wul afee hə. A gə mouwa? ²⁰Nsa a gun a bii lap yoo gə tookpya.

Chapter 3

¹Dok mə kat yong mə boot bə mogor ni mou, mə məkat bə dee nAthens. ²Mə lep Timoti, emnəgən mu ndung a wushaar bəlang Naan dəgən bələp wuret nung kristi də pən bal ngun gə zuaan gun nka naduk agu, ³Yong gə mægwe nyagal parpar nsaa təgerchiin nhə. Gun gə kaasak gu man a waa nsa wukam hə mə kok mən yi. ⁴A naduk shi wu dok mən gə gun hə, mə laa nkwət man chin ni ntagam mu, bən mə kat a kam hə gə bii wugu man hə. ⁵A waa nni a kat yong a boot bə mogor nizak mau mən a lep də a man gokkang naduk agu yi. Mak bə wupin fən pee kwət gə yaa gun bat gə ni gəwar wubaan mən təgərchin amu lat baan. ⁶Timoti dok tong də gu mən unil gə bələp wuret nka naduk gə dempee agu. laa gə mən yin bii gu diye mən zəm gu bən gutangkop naa mən gə bii mən zak mə tangkop naa gun hə. ⁷A wanni, məjepmna muop, mə kat zuan fu gu nsaa naduk a gu dəgən təgərchin gə nogor amu dip. ⁸Gədess hə mə bərəp gə də duar bal agu gə də long amu. ⁹Dee mə dəkyil a nənang ashik mə pən Nnaan waa ngun nsaa tookpya ndung mən də ni dongbət mu gə tookpya gə ni ntəgəm Naan nkaa gwe? ¹⁰Fuss gə lepar mən fu dang Naan gərət də mə naa gun deewar mə pən bii wu won gun dəgən naduk agu hə. ¹¹Mang Naan amu, gə Nda gə kaashik muup, gə long amu Yesu kam war nməm də gu. ¹²Mang long amu ni mwən mwaan ntagham ngun gə demshak gə gogot gurum muop dip, kat gə bii ndung mə chin zak. ¹³Mang ni pən bal shi bəzung gu dewar muop mə dee a wu fufil ndəgən saar ntagam Naan a mu gə Nds pss bit wul long anin Yesu dip gə gurum wusəaarmuop.

Chapter 4

¹Gədə wutəs məjepnaa, dok mə dang Yesu kristi ba lap shepee mu nau gu muan muan eu gə tookpya tagam Naan. Kam hə, bə gu chin gərət. ²Gu man shepee wudok mə pən gun hə a dægən long Yesu. ³Nhə a chin Naan, mə dee wusəsaar, də mə nit buwaar dip. ⁴Din gun mou gu boot yaksuk gəwar wusəsaa gə pən yon. ⁵Na gə yok shishik kabi wubaa muop wudung man Naan mou. ⁶Na mugwo dem bəzung wunyit muup, long pa gə pən kələng ngurum wuni shipa wubias, kabi mən pə laa gə gun kar nau. ⁷Naan dok yong gun də gu tuaghat ndægən rap mou, də gu tuaghat ndægən wusəsaar. ⁸Gə kam hə, gurm wu nyang bələp nhə, nyang a gurummaa, a Naan wu pən chellem wusəsaar gun. ⁹Gəpe dem məjep-əmnægən, gə yil a me? mən gun gə kaasuk Naan pən bii shee nka gu demsuk. ¹⁰Gu chan jepee muop nhə dip də məjepnægən muop wudung maa doniya. Bən mə dang gun, məjep-əmnægənmu muop, də gu chin man kam hə. ¹¹Dok bən mə kargun də gu tuaghat kolok, chin bələng gə sarsuk kan wudok mə laa gə gun hə. ¹²Dee gu zak gu muan muan wukər ntagam wubaa muop, yong bə gu dee a dee aka mugwo. ¹³Məjep-əmma muop mən pə tangkop gu tuaghat nkwoo, kan gurum mə saam yagal bə gu dee tægərchin ka gogot gurum wudung muop gə dən enn zak mou. ¹⁴Ka mə pən naduk wu Yesu muut bən yaga, Naan gə nwawul Yesu gə gurum wudung mə turap nsaam ndægən muup. ¹⁵Pə wu ək bələp Naan bə mən pə laa gə gun mən wudung mə kutni a wukaham mə nyit mən shiwul long, pa gə yaa war muop wu məsaam hə. ¹⁶Long gə kaa shin pa gə sam gə gəbətəng, sam gə dægəl wubal, gə dægəl məwongnaan, gə wall feer yongpee Naan, gə muop mə duam dægən kristi yong yigil shideel. ¹⁷Ani bə mə yən mən a wukaham bə mə yigil gə gogot gurum muop wudung mə dee hə, bə məkok mən kaa gə ni gə də piip də mə kang gə long. Mən lat, mə tuaghat gə long dətəs. ¹⁸Nwasa kan hə, pən kagam ntugursuk gə bələp muop nhə.

Chapter 5

¹Gədəs hə nnung fuus gə lugun gə pas məjepnaa, yong she mə yil-yiyil ngun mou. ²Nsa gun guman dip gərət nkwət bit wul long gə kwət aka wul wathə nlə par. ³Məyen " Tuaghat chagap gə mə bii chin mou" beərat dat mə gəkat bii dam wul kã muop. Bə kwət a bii təlgam nung namat gə gam hə. Yong mə fat nfuu wa lani mou. ⁴Mən gun məjepnaa, gun a kwə de yong lat bə bit nani mang gun bərət ka wat hə mou. ⁵Nsa gun a jep gəpee wusaan gəjep bitbang. ⁶Nsa ni na yong gu saam gəbii gogoot gəshang hə. Wa nni bə mə tuaghat gəkang gə yashik. ⁷Nsa muop wudung bii mə saam bə a ləpar muop wudung bii moustə muop hə mə chan kamhə a ləpar. ⁸Mən wudung a jep fuus hə mə tuaghat gə yakshik mən mə diamsun gə naduk gə demshak ani a gwat bəzung gə den en ani a angka ani a vugūm amu. ⁹Nsa Naan tagot mən a dee mə rwə ndəfil mou, adə wudəe mə kat angka ndəgən long amu Yesu kristi. ¹⁰Ani dok muut də mu dee mmən kwət mə kwət a nsaam oh, bə yong mə tuaghat gəmə gəni. ¹¹A kam hə bə gu zuansuk mən gu diaksuk aka, gəbii wudung gun pə chin gwe hə. ¹²Mən pə dam gun gərət, məjepnaa, gu pən man muop wu mə muop wu nkagu ndəgən long mən mə kar gun hə. ¹³Mə chin mə la dəgu gu mang muop gu dək wa nbalang wudung mə chan hə. Gu tuaghat chagap dəsuk. ¹⁴Mə bən mə kargun məjepna: Gu kar wu takwar, gu kagam tugur wu sarsam, gu təbdə wu lat noot. Gu mogorkwə gə gurum nau. ¹⁵yong mə məgwə nkwat wubis gə wubis mou. Bagal bə gu gurum a bii wudung dəsuk gə gurum nau. ¹⁶Gu təng ntokpya zəm Gu dāngnaan zəm. ¹⁷Ndəgən jepee nau, gu dəkyil. ¹⁸Nsa wudung hə a bii wu Naan dēm dəgən Yesu kristi də gu. ¹⁹Gu tə chelem mou. ²⁰Gu lə bək shi lep jepNaan mou. ²¹Cham jepe nau. Yak jepee wudung amuop a wudung hə. ²²Səngsuk gə jepee wubis. ²³Mang a Naan nung tuaghat chagap saam gun dip. Ndəgat chelem, mərıp gə shishik gu mən chin kəgən gu dee gu tuaghat ya wuret də wul long amu Yesu kristi. ²⁴Ni wu yong gun hə a wupin naduk, ni wudung boot. ²⁵Məjepna, dang Naan də mu zak. ²⁶Nang məjepna muop dip gə kangfu wu səsaar. A ²⁷biang də gu gu na bii yil nhə dəyit məjepna muop nsəm long. ²⁸Wuret nung long amu Yesu kristi lang gə gun

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Paul, Silvanus gə Timothy də gurum Naan Tasalonika ndəgən Naan Ndaa mu gə long Yesu kristi. ²Wuret də gu gə tughat chagap nnung Naan Ndaamu gə long Yesu kristi. ³Dong dīn bii moe dəkyil Nnaan wa ngun, məjepna bə ni yit, nsa naduk agu ni pə fyer shibit shibit moen dēmpə agu dəduk ni pə metme. ⁴Wa nsa moen bii moe nas bəngmu də gu nlənaan wa mogorpee gə mout naduk agu ndəgən muut-nogot gə muut la ndung gun pə duak gəni hə. ⁵Ndung nin shep nung Naan wuret, nsa lat bə moekat gun gu dōng də wuwak də lə Naan ndung gun pə kat weel a kaa hə. ⁶Nsa a wuret də Naan npən weel nmuep ndung moe pən weel ngum hə, ⁷Bən pən nook ngun ndung moe weel gun nau gə moen hə, kat mə nin long Yesu gə bətəng gə məwung afe muop. ⁸Ndəgən diyel wus, gə weel yawaap gə muop ndung muman Naan mou, muop ndung mə niang nə gə moe amu Yesu. ⁹Muop yong gə mənəa mwolla na lala naps wu ba gə moup ntagam long kə yon kagam a muop. ¹⁰Yong gə chin kamhə pa bit wul afe ndung gurum gə mə apsar ni, kə biwufuo də muop wu mə muot naduk nni. nsa dok moe pən naduk a bələp wu mə laa hə. ¹¹Wa nsa ni bii mə dāng Naan də gu shibit- shibit də g, dīn Naan nkat gun gu dōng gə yong agu moen ndəgən kagam afe mang npən wuret ngun kə balang nung naduk a gu. ¹²Mə dāng Naan dīn səm long Yesu nung apsar nkət ndəgən gu, wa gunzak ndəgən muop, gəbi wuret nung Naan, gə long amu Yesu kristi.

Chapter 2

¹Gədəs hə nkaa bələp wul long amu Yesu kristi gə nung təl moen npə gəme də məkwoet yi gəni, moen poe la də gu gə dəgəl wubal moejepna. ²Yong gu dām boerboer gə endiye ag moen gu tuagat, kwoet a memə chelemah, kat a amemə lep oh kat amemə bii wudung gəye tong a shi boetmu, kwoet bit wul long wul gwe, ³Na yong moegwoe nfoen gun wa ngan wu mena mou. Nsa a wupin pal yong gə wul ndəng, moen gurum wu niang wuret nnin gəshik, la laa bii dən. ⁴Ani na ni wudung niang jepe dip moen mang gəshik a mə bii moen wa wukas bii wu moeyong gə Naan də gə wap a nni. Wa nsa, kaatong gə petong Naan moen mang gəshik aja Naan. ⁵Gu diye də wudok an shi bət gu moen a la jepee gə gun mou? ⁶Gə dēshə, guman bii wu yani lə, də wu lat bə moe nin ni kat fuus afe warə. ⁷Nsa bii sok nnung moeniāng wuret ni pə balang, a memə gwə ni pə yani lə gə dēshə də wu lat bə mə mang ni barat. ⁸Ani bə moe nin bədə wu mang wuret wudunglat bə long Yesu tə shi nook fu muup dat moen mang ni a moe bii mou shi nin wul afe. ⁹Wul nung wu bəkke lat bə wa bələng chetan nau gə kagam amuup gə jepe lugatpe, gə chan jepe bələp wufə nung wurum. ¹⁰Nau gə jepe wuleng də mə fən muop wu mə latbaen, nsa muop dok moe lap jepe nung naduk mou də mə kat pə fat yi. ¹¹Wa nsa ni lat bə Naan lep gə memoe fən pe wubal depe muop moe pən naduk, nwurum. ¹²Depe muop moe vak gə muop yi dip nsa moe niāng nə moe lap naduk də moe mang tookpiya a muop a bii wubis. ¹³Dong dīn bii moe dōekyil Naan zoem wa ngun moejepna nsa long dēm moen, Naan tagat moen wak jeptəng-wupel ndung mə pən mən hə, nsa moen a səsaan shi chelem nnung pən naduk. ¹⁴Yong gun gu yokgurə hə shi bələp wret də ngun gu kat yoo nnung long Yesu kristi. ¹⁵Wa nsa ni məjepna, gu diam balbal jepe yigilkat wudung mə shi gun gəni hə, kwət a ləfu hə, kwət a bii yil hə. ¹⁶Gədəs hə mang a long a mu Yesu Kristi gə ka'a shi, gə Naan ndaa mu, wudung dēm mən hə pən zuan pe wuma lat gə bwət'en wusaan ndəgən wuruet ¹⁷Gu zuansuk moen gu kagam bəzung gu ndəgən loefu gə bii chin.

Chapter 3

¹Goe des hə moejepnaa, gumang poeseer doemu de mboeloen long muan yi boerboer moen mangyo, ka goe bii goegun hoe, ²de moe fat yoe poe wuleng goe wubias gurum, nsa mioep anau goe naduk mou. ³Long ni goe naduk wuyong goe poen kagam ngun moen nin war yong moe toek muoep. ⁴Moen goe duan zung ndoegoen long doe gu nkwoet yong gu chin moen gu muan goedoe chin dat jepe wudung moeyoen gu chin hoe. ⁵Mang a Long kamwar mboezung gu doe dempe Naan goe mogor muut kristi. ⁶Gə des hoe, ndoegoen soem long a mu Yesu Kristi gu niyit memoe emnogoen wudung muendok baan dat moen langdok goe bii yagalkat wudok gu lap poemu mou. ⁷Nsa gun guman kwoet dong dīn gu naa a shimu. Goeshi wu dok moen goe baan dok mou. ⁸Dok moe soe nawe moegwoe baan noe moe kwat mou, moen chan balang loepar goe fuus ndoegoen nee goe pebaan yong moe yok memoe lee doe megu. ⁹Moe chin kam hoe ba nkwaat ni moekwoet gəwar mou, adoe wu gun gu naa shimu, moen gu ding moen. ¹⁰Nsa dok moen goegu hə, moe laa doegu kwoet "Gurum wu logom chin balang, ni soesoe mou" ¹¹Nsa moe kələng kwoet pak gurum goenaar gu moe muan dok baandat, moe balang poetka mou, de a toe shishik baan. ¹²Goe den hə, moe laa moen moe karmuop nani ndoegoen soem long Yesu kristi, muop moe chan balang nagat moen soe nawe. amuop. ¹³De gun moejepna, na yong gu nee goe chin dong-dong. ¹⁴Moen moegwoe nniang koeloeng moen ndoegoen bii yil nhoe gu nani dong-dong moen gu kang goesuk goeni mou, de ni wa'at muup yoe. ¹⁵Nau goe kam hoe gu mang ni goe bii wukas mou, karni goe bii emnoegoen hoe. ¹⁶Goedeshoe, mang a long tugat chagap poen tugat chagap ngun zoem. long lang goegun. ¹⁷A an Paul, a yil bii yil goe sarnoe wudung bii gu man gwe mbii yil a noe. ¹⁸wuret nung long amu Yesu Kristi lang goegun. moe dem ani.

1 Timothy

Chapter 1

¹Paul la a nsar Yesu kristi ndəgən bii gəden Naan wu shangmən dee Yesu kristi ndung ani a endye. ²də gə Timoti ndung a laa naduk ndəgən muat nadung: katpee, nachigir dee tughat chagap nung Ndamu Naan ya laa muup Yesu kristi. ³Bii wudok a laa bəbal də gə wa gədə muan makidoni a yen gə dar Afisa yanba pak gurum muop mə shee meeməbi wudik. ⁴Nayong mə diem də kələng giye dee bələpbagal nianglat. A muop bii mə wul gə bələp bagal deekə təpmuop nbələp Naan ndung ani a muat naduk. ⁵Gədes hə, də warə nbələp gəden Naan bə, a dempee wu saan shi bəzəng, gə endye wuret, ndəgən muat naduk. ⁶Pak gurum muop mə muan kyep gwe mə muan gə də bələp wubaan. ⁷Mə demdīn mə wak a wupiin biishee nung bələp gəyil, mən mə man bii ndung muop fu laa, dee y diem a shik mou. ⁸Dip mə man bələp fumang ni a wudong kan gurum chin bələng gəni gəwar afe. ⁹Mən a wuman nkwtot bələp fumang bi mə den a də gurum wuman Naan muop mou bi a də wu niang jepee muop, gə wubakpee muop, wuniangNaan dee wuchan bi wubias mou dau gə muop ndung bii mə roop long hə, dee muop wudok mə tuuwo Nda muop gə mə nagan muop, dee mə tuuwo pee muop. ¹⁰Adə wu koor muop gə chet shak muop, gə mə nas kwoləp muop də kərəm, dee wu wuram muop wu lap gədə bi wubis muop, dee dip bii ndung anung dar gəwar bələp man Naan hə. ¹¹Bii ndung an fu nin ngun hə a nəgən kat yoon kə bələp afe gə wuret Naan ndung den n'an hə. ¹²A dəkyil Yesu kristi miskagam amu. Ani nin n'an nsa mang an a wu muat naduk bən shin pəs an də chin bələng. ¹³An dok a wu fuanpe a kərəm, a gurum wu tang lek. Dou mən a lap nachigir wa nsa dok bii s chin a kə man leng gə rəng lap bələp Naan. ¹⁴Mən yoon miskagam a mu gə wadat voor gə muat naduk gə dempee nung Yesu kristi. ¹⁵Bələp lep ndung gu kələng hə a naduk bən a bii lap dem dip nsa Yesu kristi dok sam gəyil a də wu chan wubis muop. A an a wu bis ndəgən muop. ¹⁶Akam hə mən muat yoon n'an dewar a shi nə, bə man Yesu kristi niin yashik afe yi dip. Chin kam hə a də kam war ngurum muop ndung mə muat naduk nni də warə kəbətəng. ¹⁷Gədes hə, Long ndung mə dələng, gə wu kagam ndung muop nsok, ni Naan gəmee mə muat maa gə saampee gəgwoo. Mə dem ani. ¹⁸An fu den bələp den a ngə Timoti, laa nə, nwar gəmee kə bələp wudok mə laa gwe kaa gə. nkwtot yong gə lek lek ndung a lek wu saan kə yaa muat naduk dee lə en wuret. ¹⁹Ndəgən niang nhə pak gurum mə rə'em muat naduk a muop. ²⁰Kabi Himinadus muop gə Iskandari a ru an shetan nmuop dewar muop mə nook chin bii wu baan hi.

Chapter 2

¹Akamdə a yawar a laa nkwot dangpee gə dangnaan, gə chitwal dee dəkyil dee a biichin də gurum muop dip. ²Də long dee gurum ndung muop dāgən maa dewar mə kat tughat chagap də mə muan muan nshik zugum ndāgən muat ma nNaan a mu. ³Ndung hə a bii wuret bən Naan amu wu tughat mən gə tang ani. ⁴Demkop gurum dip məkat angkaa, mən mə man naduk. ⁵Naan a gəmee bən a wu muat lep Naan de gurum, gurum nani a Yesu kristi. ⁶Ni muat kaashik nkomu dip, bən a bii laa pangkop kə pee nani. ⁷A wa nsani a shang wu la bəlep ndāgən jelep an fu laa naduk an fu laa a wurum mou, a shee məjung muop ndāgən muat naduk de naduk duk. ⁸A wan sani a dem dīn daas muop gəkomyl dip mə appsar muop wu səsaar gətəng gə dāngpee nin took dam gə bəlep bagal. ⁹A kam hə, a tangkop surəp muop mə ruan lee wu kər, mə yakshik muop.de kaawar gə diipkaa muop bən gə mə nook ruan lee shagal. ¹⁰A demkop mə byang byaat wu dōng gə surəp wu mə dām bəlep wukər gə bəlang wuret. ¹¹Mə mat gəshee bii a ndok de muat kəshik. ¹²I muat pee məmat də shee pee de maaka məmis yi mou, ni gə lang a kolokkolok. ¹³Dok mə miyap a Adamu ndāng shee Hawawu. ¹⁴Dok mə fuun Adamu mou, dok a namat mən ea a wu chin bii wubis. ¹⁵Dou kamhə, mə shangni ndāgən bak jep kan mə muan muan ndāgən muat naduk, de dempee de saarpee nung shi tookpya.

Chapter 3

¹Bələp laa nhə a pang: Din mægwo ndəm də wa a wunaa bəgə chin a bii wuret. ²a kam hə, gə mə kat wunaa gə mee mə weel mou. Ni gəkwot a məmis ndung gə mat gəmee dat hə. Ni yong gə dar a gənaar a wu dʲe bələp a gurum. Ni gəboot bii shee. ³Ni gə tak shik nmus mou, a wu tang lek gə naar gurummou, nde a kam hə tong a kit mən tang tughat chagap. Ni gə kwot a wudem shagal mou. ⁴Ni gə boot bə ya lə muup didong ni gə bən darkum naa jep yong mə bak ni, mə kələng ni, mə kələng ni. ⁵Nsa dʲin məmis ni boot bə yaa lə muup mou bə, gə chin a nang nboot bə ya lə Naan ye. ⁶Ni yong gə kwot a gurum wu fua nlap bələp Naan mou yongbachin bii wudik dou gə nin bagal mən pal mən damshik kabi shetan hə. ⁷Dong din nkwot a gurum ndung muop mə man mou mə laa bələp wuret kaa muup hə yonba chin bi waad kəpee mən ntaa nguwak wubis. ⁸A nwar wu gəmee muop mə dem war gə mə kangshik muop, a wu təkʲit bələp mou. Moup gə mə suaa mus guwet gə tang bi magə kagam mou. ⁹Gə məya bii ndəgən muat naduk gə gə yit saan. ¹⁰Yong gə mə lap muop ndəng dewar shee mə chin bəlang nsa gə mə kat muop gəweel mou. ¹¹A war wu gəmee, mə kaa muop gə kangshik muop mə nook laapee, mə yakshik muop kaa bii wu saan ndəgən muat naduk ndəgən chan jepee muop dip. ¹²Mə dem muan gəwar Naan muop a lengwaar gə tughat a daas gə mat gəmee. a lengwaar gə mə kang jep muop de gurum lə muup muop. ¹³Nsa gurum ndung mə chan bəlang wuret yong gə məkat bədiem de den endye ndəgən muat naduk ndung ni shi Yesu kristi. ¹⁴Kabi ndung a yil jepee ngun nhə, an fu tang wul də gu gə des hə. ¹⁵dong baa a yashi nə, a yil dewar ndong bə guman bə muat a gu yī ndəgən lə Naan, ndung a ləNaan a mu wu langdok nkagam hə ni a shep tuam bən a təp bələp naduk. ¹⁶Mə dem dip nkwot bələp den nung man Naan ni a wumaa Nin kə shik ndəgən suupshik ndung epwar ndəgən chelem, dok mə məwung muop mə naa, mə laa dip gə komyil mən mə mang ni gətəng də Naan.

Chapter 4

¹Gædes hæ chelem nin gæpee wu saan nkwot pak gurum yong gæ mæ nit muat naduk de mæmuat en muop a kæ chelem fuanpee gæ bii shee damuam, ²Nðægæn kwap waram, endye a muop waræ npee wunian. ³Yong gæ mædæn gurum dæ lap shak de mæ tangkop dæn muop dæ səsə Naan ndung chin ndung a nung chindong dæ muop wu muat naduk gæ man bæləp naduk hæ. ⁴Duk bii wu Naan miyap a wuret. Bii ndung mæ lap a nung chindong hæ a shee mæ niang yi mou. ⁵Nsa kat vang gwe shi bæləp Naan de dang Naan. ⁶Kat din gu dýedə mæ emnægæn gu, bæ waa a laalep wukær nYesu kristi. Nsa gu kat miyap gwe shi bæləp Naan-naduk gæ bii shee wuret gədə. ⁷Gu nayong gu muan gədə waraam gæyil ndung diduan surəp muop mæ dem a ni hæ mou, nde a kam bæ gu muat nee nsuk gədə muan gədə Naan. ⁸Muat nee nshik ni gæ la bəpət, de a nung Naan bii a nung jepee dip. Bii yaa muatfu nung gæyil gədesə de ya nung shee wul. ⁹Lep nhə a naduk duk bæn a bii naduk dæ lapdem. Dok a gədə ni mæn mænfu nuaar yi gæ bəlang wu laa. ¹⁰A nsani mæ den enmu dæ Naan gətəng ndung ani taghat mæn gurum ndung a gurum wu mut naduk muop hæ. ¹¹Gu laa gæ dægət gu bəbal gu bæn gushee jepee muop nhə dip. ¹²Nayong mægwo nbak a bii ding a nægæn bæləp, gæ yaashik, dempee, muat naduk ndung ninkwot gæ rab dæ mæ muat naduk muop. ¹³Gu chin gun fu kang wul anə, gu tang bii ran gu la bæləp Naan a kæ bii ndung gu she hæ. ¹⁴Nayong gu bak bii wu Naan muat ngun hæ, dok muat ngun a laa lep gæ ləng sar nkə dæduan muop. ¹⁵Gu kang ke jepee muop nhə. Tughat ndægæn muop dewar kat pəl agu de bii nayi dæ gurum muop. ¹⁶Gu den engu kæ kang kəsuk kæ bii ndung gu shee hæ. Gu yaa gu muan gæni. Gu chin a kam bæ, yong gu kat bæ fat de muop ndung mæ ləngkom muop ngun.

Chapter 5

¹Nayong gə dar am kə dagum diduan nde akam bəgə laa bələp gəni kabii wu lagə laa bələp də laa səwal kabi emnung. ²Laa bələp gə surəp diduan kabi mə nagan surəp muop, jaraap kabi mə emnung surəp ndəgən bi ropleng. ³Muat pəmaa nsurəp kaa ndung a surəp kaa naduk hə. ⁴Dau kam hə din mat kaa ni gə jep deməkəh, mə gə nin pəmaa lə muop ndung. Nit dagat muop ya waap mə miya muop nsa a bii wuret də Naan. ⁵Ni mat kaa ndung a mat kaa naduk ndung de meshik bə den enmuup a də Naan gə dang Naan fuus gə ləpar shibit. ⁶Dau, mə mat ndung lang yogoor bə a kum gwe dau gəlangdok afee. ⁷Muat fu bələp nhə gəret yongba mə dogor muop. ⁸Ka din məgwo ni naa mægurum afe muop mou, ndung a gurum lə muop muop mou bə mee muop amee gə niang lap bələp. ⁹Məmat gə wa nrə a yii yagurum kuun shee mis nmuut bən ni gə mis a gəmee bə shee mə bian səm muop nmat kaa. ¹⁰Gə mə man ni a wu chin bii wuret. dong bəni a wu naa jep wu lap moos, van kwak gurum Naan wu sarsar, muat niak ngurum ndung ni gə weel, muat kashik də wu chin bəlang wuret. ¹¹Də surəp kaa ndung muop a nien nayong gu bian səm muop ndəgən surəp kaa nsa kagam shishik yong gə nyit muop diak. ¹²A gəwar nhə muop yong gə mə kat weel gə jepee wu muop fu chan nsa mətak war bii wudok muop gədə hə. ¹³A bii gə mee yong gə mə shee logom lat bə mə muan dok shilə. Mə wak a wu logom dat mou dau gə la bələp wubaan mən mə muan dok dat meet gə mə laa bii ndung dong din məla mou hə. ¹⁴An fu laa də surəp jaraap muop din mə muan diak, mə bak jep, mə naa lə muop dewar dənfu bii wubis yi yong kat bərə nmən. ¹⁵Nsa pak muop mə bat gwe gədə shetan. ¹⁶Din məmat ndung a wu muat naduk nkwoť gə surəp kaa muop bə langsar muop dewar sam pak lee yi ləNaan, dewar ndong bə yong ləp surəp muop ndung muop wagap a surəp kaa hə. ¹⁷Diduan muop ndung mə chin bəlang wukər hə bə yong kop gəshii muop gə kwot a vəl, gə kwot a muop ndung mə chin bəlang gə bələp laa dee sheepee. ¹⁸Nsa bələp Naan yen "gə lang shang nbii kang wa muop fu sam həksə mou bən shin wu chin bəlang dong lap kopgəshii". ¹⁹Nayong gə lap agas fu gurum wu maa gə mang a dəyit gurum vəl gə kun. ²⁰Gə yagal də chien gurum ndung chin bi wubis bə a gə naar gurum dewar gogot muop mə luaghat yi. ²¹A laa bii den babal ntagam Naan dee Yesu kristi yaa məwung ndung mə taghat muop də din mə yak bii gəden nani nnung pən gəyil dee ya nung dem kaashik mou. ²²Gə bər də langsar kə məgwo mou. Nayong gə dīng bii wubis məgwo yaa kaa sak mən gətong baa rap. ²³A shee gə suaam mou ndee a kam bə gə cham la moos lil də bət mən gə lang mou bə gok muop. ²⁴Chan bii wubis pak gurum muop bi mə man dip gəbang wubis nani yong gə muan gə muop də sheep. Pak bii wubis a nung shee wul. ²⁵A kam hə pak bii wuret bii mə man ni gəbang, dau kam hə bii ni nsok mou.

Chapter 6

¹Nit daghat muat maa wu pinlə də kərəm muop ni tong a biwu kər. Mə chin kam hə dewar nsəm Naan gə bii shee yong waa bii wubaan. ²Kərəm muop ndung pinlə amuop a gurum wu muat naduk bə mə kələng muop nsa muop a mə emnung. Ndee a kamhə mə chin bələng Naan dong din məkat kopgəshii bələng amuop mə bən gu laa gə saanpee. ³Kat mægwo nshee bii wudik n nkwt gəwar nung miskagam Yesu kristi gə bi shee nung Naan mou bə. Ni a wulugap bən man məbi mou. ⁴Ni a gurum ndung gə endye roop gə bələp bagal nung wul gə na laa gətək weel, gə agaspee de dogoorshak wubis. ⁵De jagar shibit, gəkong gurum muop ndung muop gə endye vogom gwe hə. Mə dilən shi naduk, mə naa məkat war Naan a pee kat shagal. ⁶Man Naan gə duk bii ndung gə gəni hə ni gə gət pət. ⁷Nsa dok mə wul gəyil gə mə bii nnəgən mou. ⁸Ndee akam hə bə sə muop gə lee ndung mə miyan hə yoon mən. ⁹Gurum muop ndung mädəm də wak a wulong bii mə ruah nbii wubias de ya ruah nguwak. Bii mə ruah nbii yogoor de bii ndung gə yong gurum muop ntaq gəwar kye de dam yi hə. ¹⁰Nsa dem shagal a tugus biwubis. pak gurum muop ndung mə dem hə mə kyem gwe gə muop de kə war naduk mə bən bianshik muop nttookdam. ¹¹Gə, gurum Naan, gə yak fu jepee nhə muop. Gə səwu gədə bii wu kwot gətəng, gə man Naan, gə muat naduk, dempee, gə mogoor muut de muan gəkang. ¹²Lek lek wuret nung muat naduk. Gu yaa katpee kəbətəng ndung məyong mən a kwat hə, dau gə seer bii wuret dəyit gurum. ¹³An fu muat fu bələp gədən nhə ngun ntagam Naan ndung nni muat nook n jepee muop dip ntagam Yesu kristi ndung. Seer naduk ntagam Bilatus Babunti hə. ¹⁴Gu kang bələp gədən yong mə bii dee ya dogor nəm dewar gə mə naa wul miskagam amu Yesu kristi yi ¹⁵Naan yong gə nin ni kristi nwul gəpee afe-Naan, wuret gə lang a kə long wu yaa yil de miskagam wu kang kaa yil. ¹⁶A nidat ni a muut muut mou ndung ni gəpee wu saan ndung mægwo gə naa ni dee ntaa boot bə naa reen muup yi mou. Də muup mə muat fəmaa de pəlat. Mədem ani. ¹⁷Laa də muop wulong yong mə luagap gə bii long ndung a bii dar ashik mou hə. Nde a kam hə bə mə den enmuop a də Naan. Ni muat long naduk nmən dewar mə sə yi. ¹⁸Laa də muop hə mə din bii wuret, long gə kwot a chin bə lang wuret de muat bii ngurum gə gap dəgən jepee. ¹⁹A dəgən war nhə yong gə mə chin kəgən kuguur bi wuret ndung langdok nwul dewar məkat bii naduk yi. ²⁰Timoti, kang kaa bii wudok mə muat gə. Gə nook bələp man hə. ²¹Pak da'as muop laa jepee muop nhə dip mən mə kyem n muat naduk.

2 Timothy

Chapter 1

¹Bulus, laalep Kristi Yesu ndung a Naan yen hə, tong a kabi pəsfu nung kagham ndung ni ndphən Kristi Yesu hə, de Timoti ndung a laadem hə: Chindong, ²nachigir, gə tuaghatchagap, Naan Nda, moup də, wul kat gə. ³A dəyil Naan kop Nda moup, gə bəzung nə wu piya, wa an zakfu diye gəghən-gə ndəghən d'angpee anə lepar gə fuus. ⁴A diye namwaa agə, bə fu nəmaan dīn a kat gə, bə took piya waarə. ⁵Mə diye də nə gə pən-naduk agə ndung kəəgə Loyis moup gə nəgən gə Afiniki mə shee gəni shideel hə, a pən naduk nkwt gə kutni gəni. ⁶A wa nsa ni, bii ndung Naan pəngə, wu dok a gədə ni a lang sar nə kaa gə hə, bən gə yaghal gə dər nyak a kaa. ⁷Nsa Naan pən a nung tughur-kagham gə dempee gə ya kaashik. ⁸Kaa gə gə waat kə twanshik shi Nda mu gə an Bulus ndung an nlə bal hə mou. Nde a kam hə bə, muutlaa agu gə kwət a gəshak də langship ndung Naan ani gə kagham afe hə. ⁹A Naan pən mən nfu muut ani bən yong mən gə yongpee afe wuret. Chin kam hə a wa nsa bələng amu məu, a wa nsa bii wu ni myap dən hə gə chindong afe. Pən jepee mwəp nhə nmən ndəghən Yesu Kristi ndəng shee gəyil. ¹⁰Gədes hə mə man ang-kaa wu Naan chin mən hə, nsa Yesu Kristi sam ang-kaa mu. A kristi ani lat muut ani bən wul gə langship kagham nung gəgwo. ¹¹A wa nsa kam hə dok mə pəs an a wushakbələp Naan, laa lep Naan gə wu shee pee yi. ¹²An fu sua muutlaa a wa nsa pak chak jepee mwəp nhə. Nəw kam hə mən kaa nə waat mou, nsa a man ni wu an fu pən naduk nni hə. A dem nkwt ni yong gə bwət bə ya bii wu a nyit ni gə sar muup hə de paa bit nishak. ¹³Yaa biəhee wuret wu dok a kam ngə ndəghən pən naduk gə dəmpee nung Yesu Kristi hə. ¹⁴Bii wuret ndung Naan nyit ni gəsar gə hə ya ni gərət ndəghən məriip wuret ndung tongdok ndəghən mu hə. ¹⁵Gə a wu man ni nkwt muop ndung mə taghatdok gəyil Asiya hə mə bat dangkong mwət n'an. Ndəghən moup nani a Fijalas muop gə Harmajanas. ¹⁶Mang Nann lang wuret kə lə Onisifaras nsa naw gə ndung an nlə bal hə mən kaa muup waat mou, bii tang am-swa a gə sə mwət n'an. ¹⁷Kabi wu dok ni gəyil Roma hə, tang an shi naduk mən kat an. Mang nda mu sa kat chidong Naan paa bit nani. Dib gəsəm war muop wu ni təp dənə gəyil Afisa hə, gun a wu man ni nau. ¹⁸Mang Naan naa chigir kaa muup pa bit nanyi. Gu man təpət wu nyi chin n-an hə.

Chapter 2

¹Wa nsa kam hə, laa nə, gə ɖar shi chindongnaan ndəghən Kristi Yesu. ²Bii wu gə kələng fu nə gə naar gurum n'ɓəl hə, nyitni gə sar gurum naduk muop ndung yong mə ɓoot bə shee nde gurum muop gəni hə. ³Mogor muutlaa gəmee gə an, kabi wulek (Soja) naduk nung Kristi Yesu hə. ⁴Dip wulek ndung mwalam shik shi bələp gəyilhə, yong gə ɓoot bə chin ɓələng də piya took wuyoon afe mou. ⁵A kam hə zak, məgwə, din nkwət fu gəsə ɓaghalshak nani mou, mang bə yak gəsə nani a kabi ndung mə tang nkop hə. ⁶Dong ɖin bii a wubələng kat sə ndəng. ⁷Diye bələp ɖiye kə bii wu an fu laa gə-gə hə, nsa Nda mu yong gə pən man gəkang jepee naw ngə. ⁸Diye gə Yesu Kristi nung seen Dauda, ni wu dok yaghal n'tughun muut hə. nsa langship anə, ⁹a swaa muutlaa ba mə ɓuaghat an gəyee wupin bii wubis. Naw kam hə ɓuaghat a bələpNaan mou. ¹⁰A mogor jepee dib a də moup ndung mə pən moup hə ɖeepin mə kat angkaa ndung ni ndəghən Kristi Yesu yi gə wudong nung gəgwo afe. ¹¹Bələp nhə a kam hə wagab: "Mə ɖuam gəmee gə ni bə yong mə yighil zak gəmee gə ni. ¹²Mə moghor bə mə tuaghat gəmee mə ni. Mə chii ni, ɓə ni zak chii mən. ¹³Naduk ɖin nwən mən bə, mə man wagab nəmuup ni a wupin naduk, nsa ni gə chii kaashik muup mou." ¹⁴Bii gə ɖiya də muop gə jepee muop nhə veet. Byang gə pən n'muop nkwət nua bii nyit ɓaghalshik kə ɓələp n'tagham Naan, nsa ni gə pət mou. Nani gə dam gurum wu muop fu kələng hə. ¹⁵Nuwaar dat gə pən kaasak ɖəwar Naan lap gə yi chin ɓələng afe gə ni shi naduk, ndung məbii yong gə mwət kaawaat ngə mou hə yi. Ndung lat ɓə gə shee bələp naduk hə yi. ¹⁶Gu nyit gurum wu laa ɓələp wubaan muop, ndung lat bə ɖən war Naan shi mu hə. ¹⁷Bələp a muop gə yak pee kabi gog kop-nghong (kansa) hə. Ndəghən muop a Himinayus muop gə Filitus. ¹⁸Muop nani nhə mə nyit war naduk. mə laa nkwət yighil n'tughum muut ɖel gwe. mə dam pən naduk wu dok pak gurum muop gəni hə. ¹⁹Naw kam hə, kugur Naan ni n'nəghən. Nigə məbii mə ran nkwət: "Ndamu man muop ndung a bəmuup hə," bəncin "Dib gurum ndung bii gə yong səm Naan hə, ɓəyong gə nyit bii wubis a lengwaar. ²⁰Nlə wuleng a lee Zinariya muop gə azurfa dat n'nəghən mou. Lee Shep muop gə wan naw n'nəghən. Pak a də chan jepee wuret, pak a də jepee wubaan. ²¹Məgwə ɖin nvang bii wubis afe, ɓə ni a lee ɓələng wuret. Mə shang ni ɖən a lee ɓələng də wupin lə afe, ni zak miapshik də ɓələng wuret muop dib. ²²Gə nyit lekyit nung yitfung, tang bii wukər gə pən-naduk, gə ɖempee, gə tuaghat chagap nung gurum ndung bii mə yong səm Ndamu gə ɓəzung muop a wuret hə. ²³Lang kom gə-gə kələng ɓələpnang wubaan gə kaakwə mou. nsa nani gə wul gə ɓaghalshik. ²⁴Kurum Naan gə ɖem jagar mou, i bii sam gə kaa muop n'tagham gurum dib, nia a wupin shee pee, ni bən a wupin bii moghor. ²⁵Ni yong gə sam gə kaa muop n'shee gurum ndung muop fu ɓaghalshik gə ni hə a lengwaar. Ndong ɓə Naan yong gə pən maa n'muop ɖeepin mə seer mə man naduk nani yi. ²⁶Mə ɓoot də wakwul gə endiye a muop bəncin mə fat ndəghən dat Shetan, ndangkong ndung dok yak muop də mə chin bii wu ɖem ni hə

Chapter 3

¹Gə man bii nhə: paa shi bit wutəs muop bə jepee mə laafu. ²Gurum yong gə mə dəm kaashik muop, yong gə mə dām shaghal, yong gə mə bwap bəzung muop, yong gə mə tuaghat a wu kaa bal, yong gə mə tuaghat a wu dam səm Naan, yong gə mə nyang dāghəl mə Nda muop gə mə nagan muop, yong gə mə tuaghat a wu bak chindong, gə wu chan bii wubis muop. ³Dempee naduk yong gə wən, məbii ntaa bə myap-kə kang leng, gurum yong gə mə dam səm shak, yong gə mə boot bə yak kaashik moup mou. Yong gə mə kwət a wupin difil, yog gə mə nyang jepee wuret. ⁴Yong gə mə tuaghat a wupin voghop pee, yong gə mə kang gə məbii mou, yong gə mə tuaghat a gurum ndung bii mə diye a gə kaashik muop hə dat, yong gə mə dēm bii wushang dee kə Naan. ⁵A səm dat yong gə mə kwət a gurum Naan, naw kam hə yong gə mə yong gə mə nyang maa afe. Gap gə baa gə də gurum muop nani nhə. ⁶Nsa pak muop a gurum ndung mə rwə shi-lə shi-lə də fən swərəp wu yoghor muop yi. A swərəp ndung bii wubis garang muop bəncin mə kyem nsa tang bii wushang məmeet hə. ⁷Swərəp muop nani nhə bii mə shee jepee shibit-shibit, naw kam hə mə man naduk mou. ⁸A kabi ndung Yannisu muop gə Yambrisu mə nyang yit Musa hə, a kam hə zak wupin biishee wurum muop mə nyang yit naduk. Muop a gurum ndung bəzung muop a wubaan hə, mə pən naduk a shi fu moup dat. ⁹Naw kam hə yong mə səngpee mou. Nsa yohor a muop yong gə pət ntak gənaar gurum dib, Kabi goghot gurum, muop nani ndung nhə. ¹⁰Nə mak zak, gə lang a gədə biishe anə, bii wu bi a chanhe, endiye anə, pən-naduk anə, biizwat anə, dempe anə, biimoghor anə, twangpe muop, muutlaa muop, gəbii wu kat an gəyil Antakiya muop gə Ikoniya de Listra hə. A moghor ¹¹twangpe muop. Ndəghən muop dip, Ndamu pen an. ¹²Dib gəsəm gurum ndung mə yak war Naan ndəghən Kristi Yesu hə yong gə mə swa twangpe. ¹³Gurum wu chan bii wubis gə muop ndung mə mang Kaashik muop a məbii hə, yong mə dam n'mwan tagham. Muop gə kaashikmuop gə pak gurum yong mə kyem war. ¹⁴Gə zak, mwaan gədə bii muop wu gə shee hə, bən gə pən naduk gə bəzung gə gəmee. gə man gwə wu shee gə hə. ¹⁵Man n'kwət gə dok a laa wuchom gə man bəlepnaan wuret ndung mə ran nbiiran muop nhə yi. Nani gə boot də pən en ngə də ankaa ndung ni ndəghən Kristi Yesu hə. ¹⁶A naan gə bii wu mə ran ndəghən bəlep afe hə dib. Dong də sheepee, gə karpe, gə myappe wukər. ¹⁷Ndung hə a də gurum Naan na yong n'lək mou, ni gə chin a shik nlə də dib gəsəm balang naduk.

Chapter 4

¹An fu pən bii-tət nhə, ntagham Naan gə Yesu Kristi, ndung ani pa gə shyep gurum wu muop n'kagham gə muop ndung mə đuam hə, bəncin a nsa wul afe gə yil-long afe. ²Gə shakbələp nani. Lə sak a shik ko đin gə kat pee ko đin gə kat pee mou. Rwang sak, byaal-byaalpe, kar-karpe shi moghorkung din gə shee pee. ³Nsa pee pa gə wa nrə ndung gurum latbə mə nyang sheepee wukər hə. Nde a kam hə bə lat bə mə tang wushee pee muop ndung lekyit a muop gə bəzung muop gə mə tang ani hə. ⁴Lat bə mə laa bii wu kom muop gə đem đin n'kələng ani hə. Lat bə mə dwaghar kom muop yong ba mə kələng shee pee naduk, de lat bə mə ləngkom muop kələng a bələp wubaan muop dat. ⁵Gə nəmak, ndəghən jepee dib bə gə ya kaasak. Zwat muutlaa, chin bələng wushakbələp, chin yit nəmak. ⁶Muop fu kwələp an. Pee waarə də chak yaghal anə. ⁷A yak gəsə na duk-duk: a yak fubət nəmaan gwə lat, a đar bal shi pən-naduk. ⁸Vughum long wukər dəđok gə kang an yi, Naan wupin naduk paa gə pən n'an paa bit nani. A an dat mou, naw gə muop ndung mə đəm wul afe hə. ⁹Zwat gə ji də nə bərbər. ¹⁰Nsa Dimas gap antak. Gə đəm nəmuup a bələp gəyil dat mwaan wakkwət gəyil Tassalonika, Kariskis mwaan wakkwət gəyil Galatiya, Titus zak mwaan wakkwət gəyil Dalmatiya. ¹¹A Luka dat gəmee də shibət nə. Tang Markus gə ji gəni nsa yong gə kyen an də bələng nhə. ¹²A lep Tikikus wakkwət gəyil Afisus. ¹³Gə ya də ji bə gəji gə ngodo wudok a nyit ni gəsar Karbus gəyil Tarusawa hə, dib gə bii-ran muop, lengtəs a bii-ran nhə. ¹⁴Iskandari ndung a wusughum dalma hə chin nagət bəchan də nə. Nda mu yong gə yawaap bii wu ni chan hə. ¹⁵Gə ma gə kang gəni, nsa ni gə đem bələp a mu wa til mou. ¹⁶Shideel wu a yaghal wu a yaghal a đar kəsan hə, məgwo lap gədə nə mou. Mak bə swə dib fu nə. A đem đin mə yawaap nani nkaa muop mou. ¹⁷Naan ni gəmee gə an, ani bəncin bal kwak nə deēpin a an a shakbələp yi đong-đong də gurum gəyil mə kələng yi dib. mə pən an nfu liit. ¹⁸Naan yong gə pət gə an nfu bii wubis, bəncin ani yong gə angkana nə də yil-long kəbətəng. Maa tong a mərmuup gəgwo. Mə đem ani. ¹⁹Nang Biriskila, gə Akila, gə lə Onisifurus. ²⁰Arastus tongđok gəyil Korinti, Turufimus zak la gog ya ni đen gəyil Militus. ²¹Chin gə wul ndəng shee kophom npət. Yubulus nifu nang gə, a kam hə Budis muop gə Linus dee Kalafidiya gə goghot gurum muop fu nang gə. ²²Mang Nda mu tong gəmee gə məriip gə. Mang chindong afe tong gəmee gə-gə.

Titus

Chapter 1

¹Paul kwərə Naan goe laalep nung Yesu kristi wa nsaa poen naduk goe bələp naduk nung gurum Naan muop ndung. ²Kat mə kagam ndung Naan gə pən muop nsa ni gə laa wurum mou wu, dok la gwe mok hə. ³Wul gə pee nə muop nani ndung mən fulaa lep amuup gə gun gə pee biang Naan wupin chindong a mu hə. ⁴Də gə Titus laa nə nung naduk ndəgən war Naan. Nit đagat chindong Naan gə na chigir afe, gə tuagat chagab tong gəgə. ⁵Anyit gə nkrit deewr gə miap gogot bii ndung mə de yi hə zak bə gə dak muop ndung mə na ka gurum Naan yi ka wudok a la də gə hə. ⁶Wu yoon bələng Naan ni tong warap mou, mat muup gəmee, jep muup muop mə tuagat a wu kələng pee gə pən bələp naduk nNaan, ndungkat bii mə agas muop mou hə. ⁷Gurum ndung ni a wu na tap wumwan gədə Naan muop hə ntong gə rap mou, ni tong a wupən bələp mogor gə bii mogor. Ni zak gə kwət a wu sam gə kaamuup, bəs mang dəfil gə kwət akwərəm mwəs mou, a wu tang diel mau, a wu baam bii mau. ⁸Nit daghat ni tong a wu lap awumoos gə wushaar wuret muop. Tong a leng waar ni kang kaa shik muup, gurum wu cin wuret, ni a gurum wusəsaar, bə a wu yaashik muup. ⁹Gə kwət a wu yaa langship wu məshee ni gə ni hə, deewar nni zak, ni kagamtugur gəvər gurum muop, ni zak gə kwət a shee bii shee dəngdəng, bən kar gurum muop lə gə war gə fu gurum wu mə. ¹⁰Gurum wubias muop nbəl dat mə fat ndəgən muop gə pak mən Yahuda ndung mə yen dun a gurum Naan hə muop a wu bələp wubaan gə fən pee. Gu dem bələp a muop mou nsa bii shee amuop a wubis. ¹¹Moe swam gurum muop kələ-kələ gə bii shee. Wubis nung tang pət kaashik muop dat. ¹²Moe məgwe ndəgən mən kiril ndung mang jin a wusoon la yen a muop a wuwaran lawuyil wubis muop ndung logom dən tang sə shi muop hə. ¹³A bələp naduk, kar muop kam war wuret nmuop yaa bələp naduk yi niak-niak. ¹⁴Na yong gə dee gədə jhee mən Yahuda muop gə pak waar muop ndung naduk won dəgən hə. ¹⁵Də muop ndung a wubang hə, jep bii muop a wubang. Muop zak ndung gə pee wurap, pən naduk mou hə, moup nau gə bə zung muop gə endiyea muop a wurap. ¹⁶Mə yen du man Naan mən jep bii chin a muop dik gə bələp a muop. Mə wak a bi dengpee, gə bak pee. Gu pən naduk muop də mə bii wuret mou.

Chapter 2

¹De gə zak, Titus, gə la bii wudung kat a ni a yak shii bələp wuret hə. ²Gə shee das kagham muop gə bii ya naa, gə endiye yoon a gurum wujar, gə pən naduk, gə dempe ndəgən bii mogor. ³A kam zak, gə shee swərəp wunan muop mə yak kaashik muop dong dong naa yong məkwət a wulaa pee muop, naa yong mə dee a kwərəm mwos mou. Nit daghat muop mə shee gogot swərəp gə bii wuret. ⁴Mwəp mə shee swərəp wudien muop zak mə dem madaas muop gərət nau gə jep muop. ⁵Muop tuagat a wupin bələp diye wuret, gə miap lə, gə mə kələng dægəl modaas muəp yong gə gurum mə bak bələp Naan. ⁶A kam zak bə gu shee jepsual muop mə chan bii wuret. ⁷Nyit daghat gu kam war bii wuret ngurum muop ndəgən tuagat wuret. Ndəgən sheepee a gu, gu nyin diam shi bii, gə yoon. ⁸Gə ləp wu kər ndung maa kə agas hə, deewar ngurum a gu. Mə kat pe agas gun mou bə waat nkaa muop. ⁹Gə kam nkərəm muop zak muop mə kələng mən nda nkaa muop ndəgən jep bi nau. ¹⁰Na yong mədam took mə nda nhaa muop, mə nook wat ndəgən bələp naduk dewar mə saam səm Naan wupin chindong a mu yi. ¹¹A waa nchindong Naan ndung sam kat mən gurum hə. ¹²A ni shee mən mə niang bii wubis nung gə yil yi dewar mə tuaghat twaghat yaashik, gə dər bal gə lughut Naan yi gəyil nhə. ¹³Bə mə tuaghat mə kang deewar mə lap. ¹⁴Yesu pən kaa shik muup deewar nni taghat mən ndəgən bii wubis yi, bən saar mən də kaashik muup dəwar nmen me tuaghat a gurum wu diye endiye wu chin bəlang wuret yi. ¹⁵Laa bələp kaa jepee muop nani, kagham tugur gurum muop mə chan jep bələp nani, bən gə miap muop gə dægəl wubəl. Naa yong məgwə nbak gə.

Chapter 3

¹Gə diye də gurum mə kələng dægəl daskagham gəyil muop dəewar mə chan bii wuret yi, ²Moup mə niang bii wubis, jaghar shak, gə lek nsaa a bii wuret mou. ³Dok bi mən gə kaasun a kam hə, bii gəyil swaa kaa mu, mə die endie wuret dəewar mə yaksun yi mou, zak bən mə niang sun mən mə niang war Naan. ⁴Nau kam hə, ndəgən wubis nani mən wuret ndung Naan sam gəni hə kat mən wa nsa chindong afe. ⁵Wuret Naan wul kat mən wa nsa nachigir yak mən yi lə gəwar naduk duk ndung gə pət gəmən hə. ⁶Chelem wuret sam vang mən bang bang mən mə dee a wu kok-kop muup. ⁷zak bə mə bwəten mu kaa tooklang nung gəgwə. ⁸Bələp nhoe nia naduk. Gu d̄war balbal kaa amuup dewar muop ndung mə lao Naan hə mə chin bii wuret yi. Bii muop nhə a wuret ndung gə kiem mən nau hə. ⁹Gə nook bələp-bagal yeger, gə seer dangshak, gə kaghan, gə jagghar nkaa was. muop a bii wu baan dat. ¹⁰Gə niang gurum wudung bii san gənaar gurum muop hə kat gə bial ni yit vəl. ¹¹Gurum na kamhə yawar tə kaashik muup gwe. ¹²Gə kat a lep a Atemas oh kwət a Tikikus oh bə gə chin dəewar ji gə kat an yi nNicopolis Pee ndung achin lugun nə gən hə. ¹³Gə chin bii wu gə boot de war gə takkun Zenas wupin Swam gə Appolos yong mə kat bii kwat weel won mou. ¹⁴Kar gurum a mu moup mə chin bii wuret dəewar mə kat bii kwat weel yi yong mə tuagat, tuagat wu baan. ¹⁵Muop wu mən gəmee hə mə kaat gun. Vang gogt gurum muop. Mang wuret gə chindong Naan tong gəmə gə gun.

Philemon

Chapter 1

¹Paul la'a wubu buagat Yesu kristi gə emnəgən muop Timoti mə yil Philimon wushaar muop gə wushaar bələng. ²Də Apphia em nəgənmu wuret nau gə Archippus wushaarmu soja de gurum Naan wudəng mə katshak gəpang ləgə hə. ³Mang chindong gə tuagatchagap nung Naan Ndemmu, gə leng Yesy kristi. ⁴An zəm pə dəkyil də Naan, a dye gun zəm ndəgən mang pəseer. ⁵wa nsaa a kələng naduk ka gu wu gun gə ni də long Yesu, gə dempee ndung gun gəni də gurum ndung muop a wusəsaar he. ⁶Adang mangd̄in gap muot naduk agu kat furə dəwar mənə gə kang bii wuret ndəgən kristi. ⁷Gunaa a kat took pia gə bətonɡ wu nsaa dempee agu gə buzung gurum Naan muop wusəsaar ndung bən chin wu fu'u nsa gə, emnaa. ⁸Ani, mən an gə tugurkagam ndəgən kristi də kan bii ndung gə chin hə. ⁹Nau a nsa dempee, an Paul də duan gurum ya kurəm nung bələng kristi Yesu. ¹⁰An fu d̄ang gə nka laa nə Onesimus ndung a wa Nda muop d̄əgən bal anə. ¹¹Dok ni a gurum wuba'an də gə, gədes hə a gurum wuret də gu gə an. ¹²A lepni də gu shizak, ni ndung a buzung nə nau. A dem din a den ni shihət nə nau nau. ¹³A dem din a den ni shihət nə də chin bələng agə, nwa an ndəgən bal gəpə bələp wuret din a chin mə bii nə gə man mou. ¹⁴tangkop din a chin mə bii nə gə man mou. A tangkop bələng agu wuret bələng mang shi tugur mou, a nung tokdem. wukər də gə, an nau. ¹⁵Dongbə kwap shak agu gə suk lani til dee pe gə chin gə katni yi d̄ətəs. yong gə dee kurum mou, gə gədee wumaa kurum, bən a emnəgən ndəgən d̄em. ¹⁶A demni gərət, din a kam hə, gə dem ni zak ndəgən shishik gə ndəgən Long. ¹⁷Din gə mang an a wu shaar muan a gə, bə gə lap ni ka an hə. ¹⁸Din ni chin bii wubis də gə, də kwot gə kaat agə bə gə tugun gə pən an. ¹⁹An Paul a yil gə sarsan. An gə kaasan yong a kwat ka'at nani. Yong a laa bii wu gənaar nə gə mugwo mou. ²⁰A kan hə, wuemnaa chin wuret də nə ndəgən səm long, shin gu miyap buzung nə ndəgən kristi. ²¹An gə tugurkagam gə lap gə lap dem a agə, an pə yil də gə man yong gə chin maa gə wu a nang hə. ²²Nau a bii gəmee, miap lə məzep. ²³Epaphras, Wusha'ar wushaar, bal ndəgən Yesu kristi ni pə nang gun. ²⁴Akam hə mark, Aristarchus, Demas gə Luka a wushaar bələng a nə muəp də nə, nsa a dem enn nə ndəgən mang pəseer agə yong chin pən an ngə. ²⁵Mang din wuret nung Long a mu Yesu kristi Lang gə chelem gu. Mədem a ni.

Hebrews

Chapter 1

¹Dok nmok, Naan laa bələp gə mēdamu muop nfu jeplep Naan muop kaa nbəl. ²Ndəgən bit muop nhə, nifu laa bələp gə man nfu Məlaa ndung a ni pəs də wutong a wuteer kop jepee dip hə. Naan miap gəyil a gəwar afe. ³A ni a pee wusaan nnung maa nnung Naan, a ni a wuniin Naan wagap kər. A ni yak jepee dip lə shi shak shi bələp maa afe. Ndankong wu vang biiwubiss lat mən tong gəsar wumis nnung maayoon Naan. ⁴Ni waa a maa məwəng Naan muop kat gəbii wu səm muop wu mə pən nniha a wu maa nəmuop langlang. ⁵Dee a məwəng nmenang ndung Naan laa də muop yen, "Gə a laanə, chini awaa a ndagə hə?" A mee muop nmenang shizak ndung yen "Yong a tong a nda muop, dee ni nwaa a laa nə" hə? ⁶Bən zak, gəshi wu Naanlep gə wumang kop gəyil hə mən en,

"Məwəng Naan muop dip yong gə mə wap nni." ⁷Kaa məwəng afe muop zak laa yen "A ni a ndung miap məwəng afe muop nchelem, dee mə wap ni muop a diyel wus" he?⁸Də Laa muup zak, laa yen, "Tagam Long a gə, Naan a nung gəgwə. Ras Long agə a ras bələp wu zagat. ⁹ Gə dem bii-wuret dee gə niang bii-wubis. Waa nsaa ni, Naan a gə mən gə shi mwər tookpiya maa nung mənə gə muop".¹⁰Nkugur wuləlung, Naan, gə tak kugur gəyil. Kəbətong a balang sar gə. ¹¹Paa gə mə dam dee gə gə mwaan ntagam. Paa gə mə tee gəbii biyat hə. ¹²Paa gə chigit muop ka biyat hə. Gə zak gə bat-bat məu, yii gə a nung lat məu.¹³A də məwəng Naan nmenang ndung Naan laa də muup yen, " Tong gə sar nə wuret (until) n'an a yak məkas gə muop a lə nkwa gə deewar gə tang-tang yi kaa muop" hə?¹⁴Kan məwəng Naan muop dip a chelem wu gə mə chin balang mə bən lep muop də wu kangkaa muop ndung paa mə kat bərəp hə məu mə?

Chapter 2

¹1. Waa nsaa kamhə, gə mə lə enmu shi bi wu mə kələng hə yongba mə wak gədang mu a ka afe.²Kan dīn lep wudok məwəng Naan muop mə laa hə nkwət a kamhə, mən bələp roop gə ɸakpe dip mə kat kopgəshi amuop³ba dəe gə mə kat fatane kan mə tak ɸak shi bələp bar nhə eh? Nhə ani a bələp bar wu Naan yawar laa pən nmən, muop wumə kələng ni mə təp də hə.⁴Naan bən niin ni shi jepee maa gə kagam lapgəkang gə nung maa, mən bən gap Chelem wusəsaar gəpee wu took muop dēm hə.⁵Saa dok Naan dēn gəyil wu kwət nwul ndung mən fu bələp akaa hə a nsar məwəng afe muop mäu. ⁶Zak ɸə, mee məgwə laa yen, "Dee ba gurum a məme wagap dəe gə weel yi gə ni eh?"⁷Gə miap gurum a wukəkat ntagam məwəng Naan muop, gə rugun vugum yoon gə maa nkaa muop. ⁸"Gə dək jepee dip a nsar muop". Nsaa dok Naan bwagat ni a nkaa jepee nau. Mee məbi dəe wu niang nḃwagat ni a kaa hə mäu. Dip dat gə kam hə, mə naa jeepee wu Naan dək nsar muop hə duk mäu.⁹Dee dəe mə naa ni ndung mə miap ni a wukəkat ntagam məwəng Naan muop də la zaa pee hə, Yesu, wu mə biang vugum yoon gə maa nkaa muop, waa manchiin gə muut afe, dewar, gəpee chindong Naan, bə ni cham muut gəfu gurum dip.¹⁰Dok ni nyit datndung Naan wu jepee dip mə ləngdok a də muop waa nni hə, də wu rwə gə gurum muop gwet gəpee maa. Dok ni nyit dat ndung saa wuntagam tang bar amuop kaa kəgət gəwar manchiin afe.¹¹Ni wu saar pee gə muop wu mə saar muop hə muop ntugus gəmee. Waa nsaa ni nigə kaawaat də wu yong muop shi məjep'emnəgən muop mäu. ¹²Laa yen, "Yong a saam səm gə gənaar gurum mbəl."¹³Bən dat laa yen, "Yong a dər shi gə", mən bə yen, "Gu naa ah, an hə gəmee gə jep ndung Naan pən muop n'an hə."¹⁴Waa nsaa kamhə, kantong jep muop nani muop nshshik gə təgəm, ni zak tong gəbii muop hə, dēewar ndəgən muut bə tə gurum wu ni gə maa nnung muut, ndung a chelem wubis hə.¹⁵Chin kamhə a də nni pən gurum muop wudok muop ndəgən lagwat muut hə yi nləng kwərəm.¹⁶Wagap ɸə təp a də məwəng Naan muop mäu, a seen Abraham muop. ¹⁷A ni a bi wu saa dok ni nyit dat də ni tong gəbii məjep'emnəgən muop muop gəwar dip, dewar nni waa a wunaachigir gə wudaam ndəgən jepee Naan dip, nḃən nkwət a wuvang bii-wubis gurum muop yi. ¹⁸Waa nsaa Yesu gə kashik muop dok swaa manchiin gə duruk, ni zak boot bə təp də muop ndung mə duruk muop hə.

Chapter 3

¹Waa nsaa kamhə, məjep'emnaa wusəsaar muop, gun nbət yong nung kəbətəng. Gu lə en gu shi Yesu, laa lep Naan gə Ndawang bələp seer a mu. ²Dok ni a wupən naduk nNaan kat gəbii Moses wudok ni a wupən naduk ndəgən jepee nlə Naan hə. ³Ma mang Yesu a wu maa Moses langlang, nsaa gurum wu dīk ləni a wu naa lə nani. ⁴Gəsəm lə dip a sar gurum dik, dee gəvər jepee dip a Naan dīak. ⁵Moses dok chin naduk kat laa nlə hə, gə niin yi gəsaan pee kə jepee wu paa mə laa bələp akaa ntagam hə. ⁶Dee Kristi a wu chin naduk ka laa lə Naan hə. Mən a lə afe kan mə yaa tugurduan gə lə'en amu wu gə mə bwap bəzung mu a kaa hə. ⁷Nsaa ni, kat gəbii wu chelem wusəsaar laa hə, "Chini, dīn gu kələng dəgəl muup, ⁸bə nayong niin kaabal kat gəbii bit takbak gə kam wudok ngəgər hə. ⁹Dok mən'ndaagu muop mə nian-nanian gə sar nə dip gə bii wu mə naa an a chin gənaar muop də yii yagurum vəl hə. ¹⁰Waa nni, bəzung nə dok dam gə muop, ba a laa ayen, "Kem war jet a səm bələp a muop. Jet mə man war a nə məu." ¹¹A kat gəbii wudok a tuar san ndəgən dəfil anə a yen, "Muop a wu rwə ndəgən niak anə məu." ¹²Gu kang suk, məjep'emna, yong ba mee gu nkwət gə bəzung wubis niang lap bələp Naan, bəzung wu bat gənook pən nNaan hə. ¹³Dee nhə bə gu kar suk shibit-shibit gəshi bii wu gə mə yong ashi "chini" hə, yong baa gə mee gu nkar ndəgən fənpee bii wubis. ¹⁴Nsa mə wak a wunie Kristi kan mə yaa tugurduan amu gəshi ken muan gə tak kaa a shi bəlat dat. ¹⁵Mə ya war gwee laa bələp ka nhə mə yen, "Din gu kələng dəgəl muup bə nayong gu niin kabal kat nung bit takbak hə". ¹⁶A wudang dok kələng dəgəl Naan mən tak bak ashik eh? Kan niang nkwət a muop ndung mə fat nMasar gəsar Moses ngəgər hə məu mə? ¹⁷Dee dok dəfil mang ni a gə wudang eh? Kan niang dok nkwət a gə gurum muop ndung mə chin bii-wubis hə ndung kum muop wadak ngəgər hə məu mə? ¹⁸Dok laa a də wudang muop wu yen yong gə mə rwə nniak ani məu, ba niang nkwət a də muop wu mə bak dəgəl muup eh? ¹⁹Mə naa wagap kan dok mə rwə nniak afe məu, nsaa niang pən naduk.

Chapter 4

¹Waa nsaa kamhə, kan bələp dvn rwə nniak afe kutni dardok, bə nit dagat mən mə kang sun yongba məkat mee mu a wukəkat ndəgən afe. ²Nsaa dok mə laa bələp wuret afe gə mən gəbii muop hə zak. Mən lep nani dok kyen muop ndung niang mə kang kaa muop npən naduk gə muop wudok mə lap gə lugut hə mäu. ³Nsaa mən ndung mə pən naduk hə mə kat bərwə nniak nani kat gəbii wu laa hə yen, "Gəbii wudok a səgər san ndəgən dəfil anə a yen 'Mee muop gə rə nniak anə mäu' hə. Dip dat, balang afe dok kaakəgət wagap a bəbwət kugur gəyil. ⁴Nsaa ni laa bələp nmee məpee kaa bit wupogovəl yen, "Mən Naan niak gə balang afe dip nbit wupogovəl." ⁵Bən laa yen, "Muop wagap gə mə rwə nniak anə mäu". ⁶Waa nsaa ni dəe a mpak muop dat mə rwə nniak nani, dəe muop ndung dok mə laa bələp wuret nmuop shideel hə mə kat rwəməu nsaa kaabal. ⁷Naan bən mang mee məbit mən yong ni a shi "chini", gəshi wu laa bələp nfu David kawudok laa gwee yen, "Chini, dīn gu kələng dəgəl muup, bə nayong gu niin kaabal. ⁸Nsaa dīn dəgən mə yen Joshua pən niak nmuop, bə dīn dəgən baa nlāa bələp ndee bit mäu. ⁹Kamhə bə mee məbit niak wap Naan wu deendok də gurum Naan muop. ¹⁰Nsaa gurum wu rə nniak Naan hə bə ni gə kashik muup niak shik kat gəbii wu Naan niak hə. ¹¹Waansaa kamhə, mən zak mə yugur də rwənniak nani, yong ba mee məgwə ntaa ndəgən bələp niang shik nəmuop hə. ¹²Nsaa bələp Naan ni a wubəbar, gə kagam balang, bən agas ma chuk yit vəl. Boot bə rə ba gap viip gə chelem, kungugul shsik gə veel, bən boot bə shak yit endie gəbii wu bəzung mang hə. ¹³Mee məbii kwət a wusəsok fu muup mäu. Ndee a nhə, bə jepee dip muop a wu bəbeer nyit muup ndung gə məchan hə. ¹⁴Waa nsaa kamhə, kandin mən gə Ndawang wuyoon ndung tong a kəbitong hə, ni Yesu Laa Naan, bə mə yaa bələp naduk amu bəbal. ¹⁵Nsa mən a wu Ndawang wu yong gə niang naachigir amu mäu. Bazak mən gə gurum ndung cham gəbii mən hə, dəe a bii-wubis dat leng niang nchin. ¹⁶Nit dagat mə mwan ntagam tagam chindong, deewar mə lap naachigir wu mən zak mə chin chindong gəshi bii-tang hə.

Chapter 5

¹Gəsəm ndawang wu mə mang ni ndəgən gurum muop hə, mə pəs ni a də nni chan jepee nung Naan yi, deewar nni kon was biitokpia gə nung mang muut yi. ²Ni boot bə muaan gə gurum ndung muop nyit mərəng gə muop ndung mə duruk muop hə, nsaa ni gə kaashik muup ni a wukəkat. ³Waa nsaa ni, ni zak gə kon was də bii-wubis afe, kat gVbii wu gə chin də nung gəvər gurum muop hə. ⁴Mee məgwə gə mang kaashik dat nteget gəpee wuyoon nhə ba zeet niang a Naan nyong nidə wukam hə, kat gəbii nung Aaron hə məu. ⁵A kamhə zak, Miskagam dok mang kaashik teget npee ndawang mau. A gurum wudok laa yen, "Ndung hə a laa nə, chini a dəe a ndaa gə" hə ani mang ni teget. ⁶Kat gəbii wu bən laa nməpee hə yen, 'Gə a ndawang gəgwə kat gəbii Melkizedek hə. ⁷Gəshi wu ni nshishik hə, ndawang kok bəseer gə dāngpee gə dāgəl wufal gə namua də Naan ndung ani a wu pən ni gəfu muut hə, mən Naan kələng ni waa npən kaashik wupən hə. ⁸Ni wagap dok laa, dip dat mən shee komkələng gəpee manchiin. ⁹Mə dən ni a wukəgət mən tong a war kagam də muop wu mə kələng bələp afe hə. ¹⁰Naan dən ni Ndawang kat Melkizedek hə. ¹¹Mən gə bələp gak dat wugə m laa kaa Yesu hə dat mən laafu də kam gəkang nsaa mankang bələp a wu bəs gun məu. ¹²Gun wu dōng din gu kwət a wu shee pee hə, gu kutni gu tang nkop məgwə nshe gun gə jepbələp wudien nnung lep Naan. Gu tang nkop mwaa-yugur, a sə məu. ¹³Gəsəm gurum wu gə swaa a mwaayugur dat hə, man gəyit lep Naan məu, nsaa ni a laa-wuchom. ¹⁴Sə gə gəgəl a nung gurum wu kwas hə. uop ndung waa a kwas amuop, mə shee jepee wu pən mangəkang də wu pən yit wuret gə wubis hə.

Chapter 6

¹Waa nsaa a kamhə, nit d'agat mə nit lep Miskagam wu shideel mə mwan ntagam gəwar kwas. Naa yong mə bən mə she bwət kugur nit bii-wubis gə pən naduk nNaan, ²dee ba yi gətaa kugur biishee kaa babtisma, gə ləsar, gə yagal gəfumuut, gə sheep wugəgwə. ³Yong gə mə chin kamhə kan Naan ep war. ⁴Nsaa lafu doe muop ndung dok yit muop ap, mə cham jepee kəbətəng, mə kat fubət chelem wusəsaar, ⁵muop wu mə cham bələp Naan wuret gə bit Naan wukwət nwul hə, ⁶mə baa mə wak gədangkong muop hə, bes də wu yak muop lə gəwar məu, nsaa mə bən kaa laa Naan shizak gə kaashik muop, mə bəchin manchin nni gəsaan pee. ⁷Yil wu bii gə mə lai fan kaa muop nkaa-nkaa, gə wul gə bii-pətwukyen gurun wu bii mə mar sə nani də muop hə, Naan bii lang wuret akaa. ⁸Din bii-pət nani nkwət a dəkyen gə eer bə ni a wu kyen gurun məu, bi wu dee hə a langfu gədə, bə lat afe a lə nwus dat. ⁹Dip gə laa wu mə laa kamhə dəgu məjep'emnaa muop, mən gə tughur kagam ka wu gun fu chan jepee wuret nnung pən gəfu bii-wubis. ¹⁰Naan a wu duruk bələp dee ba yi gətaa niang nlə'en ka balang a gu, gə dempee agu nsəm muop gəpee təpdə gurun afe muop wu gun fu chin hə. ¹¹Mə dem din gun dip gu lə kər gu nlang en naduk-duk gəgwə. ¹²Naa yong gu niin latnoot, gu mən biishee fu muop ndung mə lap bələp den nhə gəret gəpee pən naduk gə bii mogor a muop hə, ¹³A kamhə Abraham lap bələp den nani, nsaa mee məməgwə del ni ndung yong gə twar shik shi muop hə məu. bagal bə twar shik a shi kaashik muop dat. ¹⁴Laa yen, " Wagap, yong a lang wuret kaa gə, a bən a kaar mud gə. ¹⁵Waa nsaa ni, Abraham, ndagkong wu kaa kəgət gə bii mogor hə, mən lap bələp den nani. ¹⁶Gurun bii mə twar shik muop gə bii wu maa gə kagam muop hə. Twar shik zak a bi wu gə nin naduk jepee muop dip hə. ¹⁷Waa nsaa kamhə, ndung Naan yagal də wu niin endie afe dar nmə kok-kop muop hə, mən chin ni a gəwar twarshik. ¹⁸Waa njepee vəl wu gə mə bat-bat məu hə, mən ndung mə swə gəsə mə kat bələn hə, ni d'agat mə d'iam bal-bal deewar mə ya bii wu mə bwət en mu akaa hə. ¹⁹Mən gə bwət en kaa kagam wu rwan seen shi naduk hə, a ni a wu rə gəfənhə ndankong (veil) hə, ²⁰gəpee ndung Yesu yaawar rə gəfəm mu hə nsaa a ni waa ndawang wuyoon nnung gəgwə gəpee Melkizedek hə.

Chapter 7

¹Melkizedek nhə ndung a long Salem, bən a Ndawang wuyoon hə, ani kang Abraham gəwaar waa ndangkong lek diel wu twə long muop hə mən lang wuret kaa muop. ²A ni ndung Abraham pən (tithe) nung jepee dip hə. Wu mee, səm muop nin kan ni a "long bit-wuret", bən ni a "long Salem", wu niin ni a long twagat chagap". ³Ni gə ndaa, gə nəgən, gə seen baa yi ntaa bə yaashi gə bəlat mäu. Ni a wuyit Laa Naan, nsaa ni a Ndawang gəgwə. ⁴Bə gu naa yoon gurum wu ndaa Abraham pən (tithes) nung fən nni hə. ⁵Dip gəfat wuseen Levi muop məfat nbət Abraham hə, biang den a muop gə mə lap (tithes) fu gurum moup, wu a məjep'emnəgən muop hə. ⁶Baa zak Melkizedek wu bəpət afe a ndəgən muop mäu hə, lap (tithes) fu Abraham, mən lang wuret kaa muop wu ni gə bəlap den hə. ⁷Bəlap tan kaa kwət mäu, a gurum wuyoon gə lang wuret kaa wukəkat. ⁸Mən a wu man kan a gurum wu gə mə dɸwam dɸwam hə a muop bii mə lap (tithes), bə bazak nnəmuop bə mə yen ni gə tong gəgwə. ⁹Gəpee bəlap laa bə Levi, ndung gə lap (tithes) hə, ni zak kwat (tithes) nsar Abraham, ¹⁰nsaa Levi dok ni a nbət seen muop gəshi wu Melkizedek kang Abraham hə. ¹¹Din dəgən gurum gə mə kaghat-kaghat a gəwar bəlang seen Levi (nsaa dok gurum mə lap biang a gəwar afe) hə, bə dɸn dəgən mə vak ntang nɸop mee ndawang shik Melkizedek wu gə mə mang ni a wu Eron hə mäu. ¹²Nsaa dɸn mə bat bəlang Ndawang bə biang zak bat. ¹³Nsaa dəgəl wu muop fu bəlap kaa muop hə ni dɸk, mee moup jet chin bəlang was duk kaa (bagadi) mäu. ¹⁴Wagap dar dat, dok mə laa Miskagam a mu a nJuda ndung Moses jet yong səm muop kaa muop a mən'ndawang hə mäu. ¹⁵Bii wu mən fu laa hə yong gə kwət gəsaanpee kan nde ndawang ba yagal kat gəbii Melkizedek hə. ¹⁶Dok a nsaa bəpət shishik ni waa a ndawang yi mäu, dok a maa nnung tong wu gəgwə hə. ¹⁷Nsaa bəlap Naan laa swaa kum kaa muop yen, "Gə a Ndawang gəgwə kat Melkizedek hə". ¹⁸Waa nsaa mə yaa biang wu shideel hə den gəfu wu ni gəbal dɸebaa yi gətaa bəmfu mäu. ¹⁹(nsa biang kəgət kaa məbii mäu), mən mə fat gə dɸn'en wu maa ni, a gəwar nashak mə jaa yi duk-duk gə Naan. ²⁰Zak, dok a kə twarshik leng mäu. Pak gurum mə wak a ndawang niang, ²¹dɸe ni waa a Ndawang gəshi wu Naan yen, "Naan twarshik, ni zak a wu laa bəlap baa bat mäu, yen, 'Gə a ndawang gəgwə". ²²A gəwar nashak Yesu pən bɸwət'en nung kang shaar wu maa yi. ²³Ndawang wu səgər dok muop mbəl nsaa muut dən muop də twagat gəgwə ²⁴Yesu zak, ndung gə tong gəgwə hə gə chin bəlang ndawang gəgwə. ²⁵Waa nsaa kamhə, bɸot wupən muop wu mə jaa duk-duk gə Naan gəwar afe hə, nsaa ani gə mang bəseer gəfu muop. ²⁶Ni Ndawang wuyoon nhə a ni dɸng gə mən, ni a wusəsaar, pee agas ni wən, wubang, a wupəpən ndəgən wupian bii-wubis muop, mə bən mang ni teget kəbətəng gətəng hə. ²⁷Tang nɸop gə kon aas mang wubis shibit də biiwubis afe gə nung gurum muop hə mäu. Pən wu pən kaashik kaa gəmee hə, lat ni dip. ²⁸Nsaa biang gə fas a ndawang wukəkat hə, dɸe bəlap twarshik ndung wul gədə biang hə, pə laa-nlə, ndung mə kəgət ni gəgwə hə.

Chapter 8

¹Bii wu mən fu laa hə a kamhə: mængə ndawang dung tong gə sar wuret tagamlong Wu-maa kəbətəng hə.²Ni a wu wap-wap gəpee wusəsaar, nlə wap ndung miskagam gə kaashik dik hə, a gurum mäu.³Gəsəm Ndawang wuyoon mə mang nia də kon aas biidang gə nung mang wubis.⁴Din mə yen Miskagam ni gəyil bə din gə kwət a ndawang mäu, nsaa gurum muop gwe nnəgən ndung gə mə kwələp aas gəpee biang hə.⁵Muop a wuyit riin jepee kəbətəng hə. N a gəbii wudok Naan biang pən nMoses gəshi wu ni də miap lə hə yen, "Gə yugur gə miap jepee wu dok a kam ngə kə pang hə".⁶Gədəshə, Miskagam lap balang wumaa, kat gəbii ni a wu war bələp shaar wumaa, gəpee bələp dən wumaa.⁷Din dəgən bələp shaar wushideel nia wukar bə dīn dəgən mə tang kop ndee mäu.⁸Nsaa Naan naa kat gurum muop mən yen, "Bit kwət nwul wu gakang shaar wufə gə mægurum muop gə Juda".⁹Yong gə kwət a kat kangshaar wudok a chin gə mə ndaa muop pa bit wu a yak sar muop a fat gə muop gəyil Egip hə mäu, nsaa dok mə bak dəgəl nə, mən a niang muop - a Naan laa.¹⁰Ndung hə ani kang shaar wu ga kang gə laa Isrel ndankong bit nani hə - a Naan laa. Yong a dən biang anə nbəzung muop, a bən a yil ni ka bəzung muop. Yong a tong a Naan a muop dee muop zak mə twagat a gurum anə.¹¹Baa shee məgwə nshee wunie, wa emnəgən gə emnəgən yen, "Gə man Naan" mäu. Nsaa muop dip, wunan gə wudien yong gə mə man an.¹²Yong a yaa chen wubis a muop a naa, yong a dīe doe bii-wubis a muop mäu".¹³Yong wu gə mə yong kangshaar nhə shi 'wufə' hə, ya wu shideel waa awusəgər gə ni, bazak bii wu a wusəgər hə gə waa ndel bər dat.

Chapter 9

¹ Bii-laden wupel dok nyi gə bi-tət də wap gə pee wuwaar gəyil. ² Dok mə myap pee dek sə wuwaar. Dəgən lə wupel, wudok pitila nnəgən, gə tebur, gə nawe, gə mə yong nyi a shi pee wusəsaar. ³ Ndangkong byaat fule nanyi bə a nde lə gə mə yong shi pee-wusaar-kakəgət. ⁴ Nyi gə rək-tok wu mə chin shi zinariya npe tuut dyel. Nyi gə kambil bi-iladen, wu mə vaar dip shi zinariya. Shaa wu mə chin shi zinariya nyi ndəgən muup, gə kam Haruna gə flap pang nung bii-laden. ⁵ Gəkaa kambil bii-laden nanyi, dok məwong wunan mə ogot kaa karkaa bi-myap gəkang. Gə mə laa bələp gəkaa gədət nhə mou. ⁶ Mə chin jepe muop nlat bə ndawang muop mə ruo ndəgən lə wu dukduk nung tugul-dek-sə wuwaar də mə chin bələng gədu yi. ⁷ De a ndawang wukakəgət dat gə rə ndəgən nde lə nanyi gəme tak ndəgən yii gə təgəm wu gə tok npe kaashik gə wubis wu gurum mə chin gə en muop mou. ⁸ Mərip Wuret dyin nkwət war pee wusəsaar wuma gogot dok mə nyin mou nsa pee chinkən sə wuwaar wupel dok kutnyi dardok. ⁹ Dok a npe də dyin bii wu fu dak gədət nhə. Bii-tok wu gə mə chan gədət nhə kutnyi gə pya bəzung məwap zak mou. Mə weel a gə se gə sua dat gə gogot jepe zughum shik. ¹⁰ Dok muop dau a bi-tət nung shishik wu mə pən dəng she wufuo wul yi. ¹¹ Yesu wul a nyi a ndawang wukəgət nung jepe gədət nhə. Del war npee chinkən sə wuwaar wu kəkəgət wudung a sar gurum chin mou hə. A nung gəyil nhə mou. ¹² Del nlə nanyi a təgəm ək muop gə nəng mou, del npe wuwaar nanyi a gə təgəm muop npe də kat angkaa yi nmən. ¹³ Nsa, dīn bii mə wat təghəm gə fat ək moup gə dəghung moup kə gurum wu mə ruwan shik moup ndəghən bii wubis, bə miyap moup lə də Naan, deepin mə vang swəpshik moup yi, bə dee a təghən Kiristi nddung ndəghən məriip gə gwo pən kaashik muop wuret ntagham Naan hə, ¹⁴ yong gə nyang bə vang bələng wubi's nyaghal gəni shi bəzung mu deepin mə wap Naan wuni gə kagham ya? ¹⁵ A wa nsa nani Kiristi anii a wulangwar bii laaden wufwə. Nani tong kum hə a wa nsa muut dok taa ndung pət gə moup ndung moup ndəghən bii-laadən wu səgər hə nfu kop gəshi bii wubis a moup, deepin moup ndung Naan yong moup he, mə lap bii-laaden bii-kop nung gəgwo yi. ¹⁶ Nsa dib pee ndung məgwə yil bii wu paa gə mə chin nkop muop dən hə, yong gə kwət gə kyen nyang gwə nani n'muut a muut 17 Bii wu mə yil dən kə bii kop hə, gə chin bələng a ndangkong muut, nsa dīn gurum wu yil ni nkutni nkagham bə yong gə chin bələng mou. ¹⁸ Dīn dəghən nyang təghəm mou bə bii laaden shideel tong mou. ¹⁹ Nsa ndangkong ndung moup ndəghən shiyeep hə n'gurum mou dib, mən mang təghəm jep nəng moup gə ək moup, gə am, gə chis byaad bang, gə sar shep ndung ni gə soso hə, mən wat shi gurum moup nani gə bii-ran ndung mə ran bii-tətmoup nnəghənhə. ²⁰ Lat mən yen "A ndung hə ani a təghəm bii-laaden gə bii-tət moup ndung Naan dak pən də ngun hə." ²¹ Wat təghəm nani zak ndəghən ləwap gə lee ndung bii mə chin bələng ndaawang moup gə ni hə. ²² Ndəghən shiyeep, jepee wuyoon dib mə vang moup a shi təghəm. Nyang təghəm nkon mou bə bii wubis zak yong gə lat mou. ²³ A wa nsa kam nhə, lee moup ndung moup fu dying a jepee kəbətəng dat hə, yong gə mə vang moup a shi təghəm bii kang moup a langwaar. Naw kam hə jepee kəbətəng gə mə vang moup a shi təghəm wuret dib-dib. ²⁴ Pee wuret dib-dib wudok kiristi rə hə, dok mə dīk ni a shi sar mou, wu nani a naa dying bii naduk-dukdat. Nəmuup rə wagab a kəbətəng gə kaashik, mən mwaan ntangham Naan nsa mən. ²⁵ Mwaan a deepin npən kaashik muop nbel kabi ndaawang ləwap ndung bii rə npee wuret dib-dib gə təghəm mee mə lua shi yii shi yii hə mou. ²⁶ Dīn nkwət a kamhə, bə dīn bii nswaa muutiaa shika-shika Gədes nhə, mə nyin ni a kaa gəmee dat ngəyil moup wu fut lat nhə, deepin ni npən kaashik muop mən nmang bii-wubis nban gəni yi. ²⁷ Kabi ndung dēndok gwe hə, gurum gə muut a kaa gəmee, ndangkong nani bə a shiyeep didat. ²⁸ A kam hə zak kiristi ndung mə pən ni kaa gəmee dat deepin nmang bii-wubis gurum moup nbel hə, yong nwul wuvəl bə a də mang bii-wubis mou, bə a də angkaa moup ndung moup fu moghor kang wul afe yi hə.

Chapter 10

¹Bitət a riin bii wudang ni nwul hə, a shik bii na shak mäu. Muop wu mə wakjaa də Naan muop yong gə mə waak dee a wu kakəgət gə bitok wudung ndawang bi mə chin chiyii mäu. ²Din kwət a kamhə bə mə nook chin bitook mooh? Din kwət a kamhə bə, mə lap wubis wu wap muop nyit gəme boe baa bən muop gə wubis mäu. ³Dip gə bitok a muop gə mə die wubis shi yii shi yii. ⁴Nsaa ni nkaa war mäu dee tægəm nəng gə oək mə lap wubis kon ah? ⁵Yesu wul gəyil laa yen, "Bitok gə pən bii a bii wu gu tangkop mäu, a swəpshik də bitok". ⁶Ni gə tookpia də bitok nung kugur də lap wubis kon mäu. ⁷Mə a yen, naa, an hə, kaa kə bii mə yil nbiran nkaa nə də chin bii wu gə dem hə. ⁸Wupel, mən laa yen, "dok bitok, dee bii pən, bii pən nung kugur wus, gə demkop də lap wubis kon mäu, ni gə tookpia nkaa fee mäu". Nhə a bitok wudung mə pən nsaa bitət. ⁹Mən laa yen, naa an hə də chin bii wu gə demkop". Mang bii chin wupel də mə ep nde bii chin wuvəl. ¹⁰A nka nhə nani, bə mə dee a wusəsaar ndəgən pən gə swəpshik Yesu Kristi də təs. ¹¹Ndawang muop bii mə duar zəm də bii chin nNaan. Zəm bə mə chin bitok wudung gə lap wubis kon mäu. ¹²Gə nde war, Yesu pən gə kaashik kaa gəmee də bii wubis amu gəgwə, mən tong gəsar dasə nnung Naan. ¹³Tong gə kang bat wukas muop wudung gə mə waa dee a nlap kwak muop. ¹⁴A nkaa bitok gəme nhə mən lat gəgwə də gurum muop mə dee a wusəsaar. ¹⁵Chelem wusəsaar twam shik fee shideel laa yen, ¹⁶"Nhə a bələp dən wudung a chin gə muop shi bəzung muop hə, ndankong bit muop bə Miskagam laa yen, a den bii tət a nə shi bəzung muop, bən a yil muop shi pee endie a muop. ¹⁷Bən laa yen, bii wubis gə niang kələng a muop ji dye ni zak mäu. ¹⁸Pee wu mə lap wubis kon nkaa jep jepee nhə, nde bitok nung lap wubis kon wakwət mäu. ¹⁹Waa nsaa ni, məjep'emnaa, mən gə tugurkagam də wu rə pee wusəsaar ndəgən tægəm Yesu. ²⁰Nhə a war wufə gə war tenglang wudung ep nmən gəpee byat pələ wudung a swopshik muop. ²¹Nsaa mən gə Ndawang wuyoon hə Naan. ²²Mə jaa gə bəzung wuret gə nas bəzung nung naduk, gə bəzung mu ni a wusəsaar gəpee endie wubias muop gə swopshik a wuvəvang gə am wusaan. ²³Mə ya bəbal naduk wudung a pee pə deen enn mu gə fu dam mäu, nsaa ni wudok laa den hə ni gə naduk. ²⁴Mə dye də mə puas kwak sun də dem gə chin bii wudong də sun. ²⁵Mə nook kat sun zəm, kaa kəbi dok gə mə chan hə, bə mə kam tugurduan nsun zəm, nsa gun pə naa bit wakus. ²⁶Nsaa mə mwan gədə chan bii-wubis nung bələp pam ndangkong mə kat man nung naduk, bitok nung lap wubis kon bə ni su sun mäu. ²⁷Nkop bə dee a naantægəm lugut shep, gə wus wuləla wudung gə tə wukas Naan muop hə. ²⁸Dip gurum wu niang bitət Musa gə muut ankaa gəkwət mäu gə də yit gurum vəl dee kun oh. ²⁹Dee a me mə manchiin mənang dong gə gurum muop wudung mə met gV vung kwak laa Naan eh, wudung mə mang tægəm nung bələp dən a wusəsaar zak mäu, a tægəm wudok mang ni wa dee a wusaan mə bən agas chelem nung chindong? ³⁰Nsa mə man gwə wu yen, "Yawaap a nəmaan" gə a pən kop. Bən shizak, "Naan gə shep gurum a fee". ³¹A bii lugut də gə pal ntagam Naan nung tenglang gəgwə. ³²Gu dye bit wu mə wak dələng hə, gənook wu mə yit gu saan, gu mogorkung gəTəgərchin wuyoon. ³³Mə nin gun a wulələng gə naa muut gun pə sham manchin na ni wudok pak gurum mə sham gwee. ³⁴Nsaa gun gə naashigir, nkaa gurun wudung muop nloe bal, gə tokpiya gu dem bilong a gu wudung mə kok, Gun gə kaasuk gu man pee wuret gəgwə a bilong na ni. ³⁵Gu tak tugurduan a gu wudung ni gə kopgəchi wuyoon hə mäu. ³⁶Nsaa gu tang mogorkung də dīn gu chin bii wu Naan demkop, bə gu lap bii laa den. ³⁷Nsaa ndəgən bit til dat wu gə wawul hə bə gu yaa shi muop mäu. ³⁸Wuret a nə gə bar gə də naduk, dīn wa gə dangkong bə tok nə gə pya gə ni mäu. ³⁹Mən ndəgən muop wudung mə wak gədankong də muut, nkop hə, mən ndəgən muop wudung mə pən gə naduk də den miripn.

Chapter 11

¹Pən naduk a ɗar shibii wu mə ɓwət en mu a kaa gə ɗar shibii wu yit naa məu hə.²A waa ni dok Naan pVn sar kagam yi nməkə mu muop.³A waa npən naduk mə man kan Naan miap gəyil kəbətəng a shi bələp wu laa hə, gə bii wu mə naa məu hə a shi bii wu mə naa hə məu.⁴A waa npən naduk Habila pən (sacrifice) wukər maa Kayinu yi nNaan. A ni a bi wu saa mə tęgər ni yi kə ni a gurum wukər, ba ni wu muut hə kutni fu bələp chini.⁵A waa npən naduk dok mə mang Enok yi ba zeet ning nnaa muut . "Mə kat ni məu nsaa Naan mang ni". Dok mə yen piya took Naan shee yi Naan mang ni.⁶Ba zeet niang kwət a gəpee pə naduk məu bə məgwə gə piya took Naan məu, Tong a lengwaar də gurum wu gə ji ntagam Naan bə lap dem kə wu Naan ni nni, bən yong gə pən kopgəshi nmuop ndung mə tang ni hə.⁷A waa npən naduk dok Nuhu wu mə pən lep Naan nni kə bii wu naa duk məu mən pən naduk nNaan mən ɗik chii am də wu pən mægurum afe muop yi. Chin kamhə mən sheep gəyil mən waa a wumang kop wukər wu gV katshik a gəpee pən naduk hə.⁸A waa npən naduk Ibrahim, gəshi wu mə yong ni hə, lap yong moen muaan npee wu shee mv pən ni hə. Pət muaan zeet nə nman pee wu gə muaan hə.⁹A waa npən naduk muaan yi gə tong-tong moos gəyil bələp den.¹⁰Dok lang en akaa tughun wu ni gə kugur hə, ndung aNaan ani an ran gə wu ɗik hə,¹¹A waa npən naduk dok Saraya, wu ni a zang hə saa Ibrahim wu gya badən hə waa a ndaa gurum, nsaa ni zak dok a wupən naduk.¹²A gəpee gurum gəmee nhə - dok ni də muut - mə kat seen yi gəbii ɗagar wu kəbətəng gə ees wu maa kun fu kong hə.¹³Dok a pən naduk saa muop nhə dip mə ɗuam nə mə lap bələp den nani. Mə naa a nsəng dat mə mə lap. Mə bən lap dem kə wu kan duna wumoos gəyil.¹⁴Nsaa muop wu gə mə laa kamhə mə nyn dun fu tang a yil shi kaa sut.¹⁵Din dægən mə ɗie a yil wu wu mə fat nnəgən hə, bə ɗin dægən mə bən nwak.¹⁶Zak a kamhə məu, mə ɗie a yil wu maa nhə, lə kəbətəng. Waa nsa ni kaa Naan waat də mə yen ni aNaan amuop məu, nsa miap pee gwee də muop.¹⁷Dok a waa npən naduk Ibrahim pən wutəs laa muop Ishaku yi, dip gə lap bələp den afe.¹⁸Dok a də Ibrahim ndung mə yen, "Yong gə laa bələp seen gə a gəwar Ishaku".¹⁹Ibrahim dok ni gə tugurduan kə wu Naan gəboot bə ep Ishaku gəfu muut, nsaa gəbii bələp mang kam hə, bə dok lap ni a fu muut shi.²⁰Dok a waa npən naduk kaa bii wu kwət nwul hə Ishaku lang wuret yi kə Yakubu muop gə Isuwa.²¹Dok a waa npən naduk Yakubu yagal də muut mən lang wuret kə jep Yusufu muop. Yakubu duam shik shi kam mən wap-wap.²²Dok a waa npən naduk Yusufu kat ɓit ani en nkang mən laa bələp kaa wu jep Isar'ila muop yong gə mə nyit Massar, mən ɓiang bələp taghat əgəsni pən muop.²³Dok a waa npən naduk mə sok Musa yi də tar kun gəshi wu mə laa ni hə nsaa mə kat ni a laa wudong. Dok mə lughat bii-tət long məu.²⁴Dok a waa npvñ naduk Musa niang nə mə yong ni shi laa reep Fir'auna gəshi wu fier hə.²⁵Mang gə ji swaa manchiin gə gurum Naan muop maa gə wu ji kat shang a də la zaa pee dat hə.²⁶Diwagap kat (disgrace) wu kat waa nmuaan gədə Yesu hə maa bilong Masar nsaa ni dok gə den en kaa kopgəshii.²⁷Dok a pən naduk saa Musa nyit lughut dəfil long məu, nuaar wagap gəbii gurum wu naa ni ndung a wu maa naa hə.²⁸A waanpən naduk mə dək kong yi dək kaa gəyee mə ɗiləng a kaa yil. mə nMasar mə kam shi mən mə lat baan.²⁹.....³⁰A waa npən naduk karang waat Jeriko shirip ndangkong mə waat ni kaa pogovəl.³¹A waa npən naduk Rahab ndung a napagar hə muut gəmee gə wupin bələp niang muop məu, nsa lap jep lep (spies) Isra'ila muop gəret.³²Dee ashe ayen a me? Pee bagar an də a wu laa bələp Gidiyon, Barak, Samson, Jafet, Dauda, Samuel, gə mə laa bələp Naan muop.³³A waa npən naduk dok mə duaan yil yi, mə chin naduk, mən mə lap jep bələp den. Mə agat fu liit muop,³⁴mə piat wus, mə fat nfu ngoo, mə kat kagham shishik muop, mə ghaa ndiel ba mə sə yil gəbang.³⁵Surəp mə kat madaas du wu mə ap ntugun hə. dok mə laa nogol npak muop, mə niang taghat nlə ɓal, deewar mə kat ap naduk-duk yi.³⁶Pak muop dok mə lap wale kaa muop shi jhal gə muak, gə ɗian, gə ɓal.³⁷Mə zuan muop, mə chan muop gəng vəl, mə twə muop shi ngoo. Mə ruan nar təm gə ək, mə wak a gurum wu manchiin, mə tarang muop, mə bən lə nogol muop.³⁸Gəyil dok ɗong nmuop məu. Dok mə muan dok meet ngəgər, gə kəpang, gə fogol, gv fun nyil.³⁹Dip gə lang sar wudok Naan lang kaa muop hə, mə kat bələp den nashak nau.⁴⁰Naan chin mvbii wuret maa gəkagam də mu, wu gə kəgət zeet nə nmən hə məu.

Chapter 12

¹a waa nsa mən gə gurum wu təpshik a shik gwee gwet, bə mə vak gə lee wu tegan ndung yong gə mes nwul gə chin bii-wubis. Nit dagat mə muan lee ndəgən gəsə ndung ni gwee ntagam mu. ²Mə ləng kum də Yesu ndung ani a tugus bən a wu kəgvt kaa mwət naduk. Wansa tookpiya wu dok ni tagam muup ndung mogor muut də sheep nau gə kaa waat mən tongdok gəsar wumis bətongNaan. ³Diye bələp a kaa, dee gurum ndung mogor muut gə bagalshik fu wu chan bii-wubis də muup hə, dewar yong gu kat weel bəzung gu mən gu fat gə engu. ⁴Jet gu diam kə niang ya zuat fu biiwubis ndung a kon təgəm hə, ⁵mən angu muut dat dee kə karpe gə bələp laa wu yong gun a jep ha? Laa nə, na yong bələp diye agə nkat kə karpee miskagam, gə sar sam də chinlə ndung ni gə chin hə. ⁶Nsaa miskagam gə bial a gurum wu dem hə, gə muat nogol shi Laa ndung lapni hə. ⁷Mang balang a kabii karpee, Naan ni fu muan gə gun kabi jep muup hə. Nsa a me mə laa wukar nmenang nin a nda kar məu hə? ⁸Bən nin nkwət gə karpee ndung gurum mə man, bə gə wagap a laa muup məu. ⁹Nau gə kamhə, mən dok gə nda gvyil wu mə bak mən hə, mə kar mən mə kələng muop. Dee amee gə dən muat kaa də Nda nung shi chelem wu langdok hə.

¹⁰Ndamu muop dok mə karmən nwar ndung mə man hə til. Mən Naan karmən a də biwu wuret dewar mə kat pak pee ndəgən pee afe wusəsaar hə ¹¹Bi a'al bii mee bə dam took bən laa. Mən ndangkong bə pət gə kopgəshi wusaan dV gurum muop ndung mə shee muop a də hə. ¹²Gu shang sargu ndung ləng dok a sam hə ya furəm gu wu waam.

¹³Miyap war agu dewar bii ndung a wukut yongba tang-tang, ndee a kamhə bə kat a kagam. ¹⁴Tang tugat chagap gə gurum dip, dee sa'ar, nsa ni nkwət a kanhə məu bə məgwə gv naa miskagam məu. ¹⁵Gu kang, dewar yongba ndee məgwə ni kat chindong Naan, yong gə tugus bii-wubis nfeer mən wul gə weel ndung gurum gwet yong mə dam a shik. ¹⁶Gu kang yong gə bələp bu'ar gə gurum wu man Naan leng kabi Isuua, wudok wa hə dā'a sə gəmee mən se'et gə vo'ot afe. ¹⁷Dewar gu man yi nkwət ndangkong ndung tang lap wuret kopnda hə, mən mə niang nsa dok kat war də waaji gə dangkong məu, tang nau gə namuaa. ¹⁸Nsaa gu wak duk gu rəh gəpang ndung yong gu bəm məu, pang ndung wus nifu lap, kuwo, mial dee kogom fan. ¹⁹Gu wak duk gu rəh gəpee wal fe'er ya gə pee dəgəl ndung gurum mə kələng bə mə dang nit shee mə laa ndee bələp də muop məu. ²⁰Mə boot bə mogor bii tət amuop məu! Din waa lua nbəm pang nani bə mə mə zuum shi pang. ²¹A kamhə gə lugut də Musa ndung laa yen, "Mə hook an mən anfu biring". ²²Nde a kamhə bə gu wak gu rəh pang Sihiyona bən a gəfuer Naanwu langdok, a kəbətəng Jarusalem, dV kam sar-sar peen nbəl nung məwəng muop fu giya. ²³Gu rəh gəpee jep gəkaat muop nbəl ndung məyil səm muop kəbətəng. Gu wul a də Naan, wu sheep mən dip, mən a də chelem wuret muop ndung mə miyap muop ka kəgət. ²⁴Gu rə də Yesu, wu dar kəkang gəbii laden wu fuwə, dee ya də wat təgəm ndung la bələp ret maa təgəm Abel hə. ²⁵Nayong gu niang guwo wu ni fu bələp. Nsa niang ni mə fat gəshi ndung daguwo wu dəng shi muop gəyil, dee ntaa ya wuyong shee mə bat gədə gu wo wu dəng a kəbətəng ha. ²⁶Dok dəgəl muop dung gəyil. Gədes laa yen, ji tak dəgəl a də nung gəyil dat məu nau gə kəbətəng. ²⁷Bələp muop nhə "bən kaagəmee" ni fu la a tagat jepee ndung yong mə yogon ndung ndəgən bii ndung kat mə miyap gwe hə dewar bii ndung kat yong gə dung məu mə dee. ²⁸A də nkat gətəng ndung gə dung məu, nit dagat mədəkyil, mə bən mə wap Naan ni naa dangkong gə kang ²⁹Nsa Naan a mu a wu tə wus.

Chapter 13

¹Nit dagat dempee nung emnəgən muaan ntagam. ²Nayong engu n muut dee kə wumoos nsa a gədə chin kamhə mən pak gurum muop mə lap məwəng muop ni məman. ³Gu diye də muop nlə bal kabi ndung gəyee mə bal ngun gəmee gə muop. Gu diye gə muop ndung muop fu kat nee, gəyee gun fu kat nee nani. ⁴Mə yaa bələp dik gə fumaa dip gəsəmmu nit dagat nkaram tərəp dik a gu ndee muguwo gə she nrəh məu nsa Naan yong gə sheep məpin bələp buar muop gə tang surəp gə da'as muop. ⁵Gu fat gə suk nbələp dem shagal, ndəgən muan agu. Nit dagat bii ndung gə gəni hə yoon gə, nsa Naan gə kaashik laa nkwət "an yong vəp bə a nit gun dee a tak gunyi məu". ⁶Nit daghat bii wu mən gəni hə yoon dewar mə kat kagam də la "Naan ani a təp an, yong gə a yagal lugut məu". Gurum gə chin ame gə an he? ⁷Nayong gu ləbak shi mləng war muop, muop wu bii mə laa bələp Naan gə gun hə, gu na shi bəlat muan a muop. Ding naduk amuop. ⁸Yesu kristi dədəgən, chini, gə gəgwə. ⁹Nayong bishee wu fuwo a muop wu meet nhə mang engu ba gəni. Nsa dondin bəzung bal chindong agu nkwət a kə sə ndung yong gə təp muop ndung mə lə dong a shi ni məu. ¹⁰Mən gə wap Naan ndung muop wu chan balang nsegel nani muop gə war sə məu. ¹¹Nsaa təgəm lua wu bii mə twə hə dee bii-wubis bi bə a Ndawang wu yoon npee saar, dee mə nung shishik muop gəbang nung pee tvl kaa. ¹²A ni mən Yesu mang nee gəbang fulə gəfuur, dewar sar gurum yi shi təgəm afe. ¹³Nit dagat mə fat də muop gəbang gəpee təl kaa, mə lap ka waat yi. ¹⁴Nsa mən gəmee mə gəfuur ndung a nə muun yagap məu, ndee a kam bə mən fu tang a ndung yong gə wul. ¹⁵A gə də muop yong gə mə muat ka muu a lenwaar shi se'e kaat Naan, Se'e ndung pət a shi gəfu mu də wu man gə səm muop. ¹⁶Nayang engu nmuut dee kaa chin wuret gə təpshak nsa a gədə muat kaa mən took Naan piya gəret. ¹⁷Gu kələng muop ndung ntagam gu mən gu maut kaa gu, nsa muop fu kang kə chelem gu kabi muop wu yong mə muat fu hə. Gu kələng muop dewar muop ntagam gu mə chin gə tookpiya, a gə rogoopshik məu, ndung yong lat baan də gu. ¹⁸Dang Naan də mu, nsa mən fu gwaan gə bəzung wubang gə bii ndung mə tangkop dīn jepee nmuan nau nyit hə. ¹⁹An fu bal kwak gu gəret də chin bi nhə dewar mə bən wakwul gə an gədəshə dat. ²⁰Gədə hə mang Naan nnung tughat chagap, ndung bən wawul nkagam, bangsang wutap təm, Yesu Kristi amu ntəgəm nung bii dēn gəgwə ²¹dik gun gə jepee wuret də chin balang afe, ndung ni nsun mən waa bii took piya də muup, ndəgən Yesu Kristi ndung maa a nəmuop gəgwə. Mə dem Ani. ²²Gədes hə, a bal kwak məjep'emna də lap mən ndung a yil til də gu. ²³Gu man mə tak emnəgənmu Timoti ndung yong a naa gun kan wul bər. ²⁴Nang muop ntagam gu dau gə gurum Naan ndung a wusar gurum Ititli mə nang gun ²⁵Mang chindong Naan lang gə gun dip.

James

Chapter 1

¹Jemis kwərəm Naan gə miskagam Yesu kristi də jepyil muop wu sar shi kaa vəl wu mə pap njong hə, an fu nang gun!. ²Gu lap gə tookpya dip, mə jepnaa muop, gə chak weel muop wu gun fu kat hə. ³Gu man kam naduk nung yong agu gəwul gə bi mogor. ⁴Nyit daghat bi mogoor chin bəlang afe dip, deepin gu kagat yi, məbii gə wə məu. ⁵Məgwo ndem soon bəni nang fu Naan ndung ni a wudədam hə, gə pən jepee nə ntuang nmuop wu mə nang fu muup hə, bə pən ngwə nani. ⁶Ni gə nang gə bəzung gəmee naa yong ntankaa məu. Nsa gurum wu tankaa hə bə ni a wuyit am-waa, ndung kogom viling ni hə. ⁷Naayong wupin ni ndye kop gəshii fu miskagam, ⁸ni a gurum gə bəzung vəl, ni gə pədor nməpee mou. ⁹Nit daghat wupya nas-bəzung muup kə bətəng afe wuyoon. ¹⁰De dagwo wushagal ndəgən kat afe nsaa gədel gəbi pabi nwung hə. ¹¹Fuus lat bə kaa gə əgən wubəan bə wung mə fiya, pel-wung mə waddək, bə dong afe lat ba'an. A kam hə zak wu shagal yong gə del fiw ndəgən muaan afe. ¹²Wuret gə lang kə gurum wu mogoor ndəgən kampe nani Ndangkong wu sə kampe nani mən nmuut bə wa gə kat nagyem ooklang ndung mə myap den də gurum wu mə dem Naan hə. ¹³Nayong kam nkat məgwo mən yen "A Naan kam an" nsa biwubis gə kam Naan mou, ni zak gə kam məgwo məu. ¹⁴Kat wubis bi bə tongpət ashi bii wugurum dem hə, ndung mang gə muaan gəni gəpee wu gə tangkop hə. ¹⁵Bi wu gə dye a wubis bə a muut. ¹⁶Gunaa yong mə fuan gun mə jepna muop. ¹⁷Bi wuret gə wuret afe tong a kəbətəng. Bii bə tong sam adə Nda gəpee wusa'an. Də muup ndung bat kwət mou hə, wa riin mou nsaa gə viling-viling məu. ¹⁸Naan kat dong də wu myap mən ndəgən bələp naduk afe dewar mə tughat a bii wu yawar ngəshang bii ndung myap hə. ¹⁹Gu man gwe mə jepna muop ndung a dem hə, gu yigil bar də kələng bələp, mwaan lee də lap bələp nau gə dəfil. ²⁰Dəfil gə muan gə gurum gəwar Naan mou. ²¹Gu vak gə bii wubaan nau gə bii ndung a wubis hə. Gu sam gə kaagu gu lap bələp Naan ndung gu man, ani yong gəboot bə pən tooklang agu hə. ²²Gu tughat a wuchan bələp, a wu kələng dt mou yong gu fən kaa-suk. ²³Din məgwo nkwət a wu kələng bələp dat nən chin bə ni a wuyit gurum wu gə naayi mup nnaadang hə. ²⁴Bi nnaa shik mən yagal dat bər dat bə mändəgəshik dekaa bii wudin naa hə. ²⁵Məgwo ndung chin bii tət wagap gə ni bə ni a

wu kələng ndung engə, muut mou hə guwa nani yong gə kat wuret njepee wu gəchan hə²⁶ Din mægwo nnaakat ji man Naan mən boot hə yaa fu muup mou hə fən shik, bən bələp Naan afe a bi wubaan. ²⁷ Bələp Naan ndung ni gə rap mou ntagam Naan gə Ndamu hə hə gu naa ləkaa muop gə surəp kaa muop ndəgən təgər chiin a muop bən yaa shik ndəgən balang rap gəyil.

Chapter 2

¹Mə emna muop, nayong gu ya naduk Yesu kristi miskagam wu yoon də kat pət shi pak gurum. ²Dee mægwo nrə də gu gəpee kangkaa gə bi kom shagal gə lee wuret, de ndee megwo nrə a wupya gə lee wurap. ³Mən gə laa dægwo ndung biang lee wuret, waji gə tong npee wuret gə laa də wupya dar npe hə ko ni tong ndamshi gə. ⁴Gun afu sheepsuk moo? gu wak a wusheep gə endye wubis. ⁵Mə jepna muop ndung a dem hə, ləngkom gu, kan Naan shang wupya gəyil a wulong dægən mwat naduk gə yaa kəbətəng ndung chin den də muop wu mədem ni hə mow mə. ⁶Mən bi gu bak wupya muop katni bi a wulong mə tərang gun mou mə ə? Nakat a muop bi muan gə gun ləsheep eh. ⁷Bi mə agas səm gu wuret wu bi mə yong gun gəni hə mou məə? ⁸Din gu muan gədə bələp long kabi nung bi yil hə bə yong gu dem tənglə agə kabi kaasak hə, bə gə chin gərət. ⁹Din gə keen a pak gurum dat bə gə chin bi wubis niin gə kwot ndægən muop bə chin bakpee. ¹⁰Mægwo ndem muan gədə war jepee dip ndung yong gə dem go'on til bə ni gəman nkwo ji tep bə tət nani. ¹¹Də mægwo ndung yen. Nayong gə teer gəmat mægwo bən yen Nayong gə tə mægwo niang ni gə teer gəmat mægwo, niangni tə mægwo bə gə a tep bitət ¹²Gəla bə gə chin kabi muop wubi mə sheep kə tookdem. ¹³Nsa sheep bi gəwul a gəpee naachigir wu naachigir mou. Naachi a wu magəkagam sheep. ¹⁴Bi wuret nianee mejepna, mægwo yen jin gə naduk, ni fu chin bəlang mou, bə yong gə kat pəpət a? ¹⁵Dewu emnang ni gə lee də biang mou, ni gə sə də səchini mau. ¹⁶Mən mee gu la də muop, wadat chagap, sə gə əgəl, gə muat bi ndung mə tang də shishik muop mau, bə wudong afe ame. ¹⁷A bi gəmee gə muat naduk n kaashik mə ni chin bəlang mou bə, a yit muut. ¹⁸Dip din mægwo yen, gə gənaduk nəmaan a bəlang, anyong a niin naduk a shii bəlang anə. ¹⁹Gudem Naan gəmee, gu chin nyit. Gumang damuam muop mə muat naduk, mə bən yigil lughat. ²⁰Gudem dingu man a, wubaan gurum, muat naduk nin bəlang a kopkyem. ²¹Dok Ndamu Ibrahim lep dem a dægən bi-wuchin, ndung dok muat laa muup Ishaku də biwap kə bədar peewap. ²²Gu naa mwat naduk muan gəmee gə bəlang ani mən bəlang afe pət-tong a wa naduk afe. ²³BələpNaan kat pərə ndung laa yen Ibrahim mwat naduk mən mə den ni a chin bi wuret, mə yongni a aarNaan. ²⁴Bi mə naa naduk gurum a shi bəlang naduk dat mou. ²⁵A kam hə shi dok mə dem bəlang Rahap ndung dok a napagar, wudok lap wumoos muop, mən shak muop mə bat war nde nyok. ²⁶Shi niin nkwo gə chelem mou bə wuyit muut a kam hə naduk niin chin bəlang a wuyit muut.

Chapter 3

¹A gun dip gu dee wushepee, məjepnaa muop, nsa gu man gurum wu shepee yong gə mə shep ni gərət. ²Nsa mə muan dok ndəgən jepee wubias mbəl, dīn gurum zeet muandok ndəgən bələp wubis, bə gurum nani kaa kəgət, gə boot wu ya shishik muop dip. ³Gədes hə, bi mə dyan gəfuu bəsəng a də mə ləng də mu, hə mə yaa shihik muop dip. ⁴Mə man dip shii la bi ni a wuyoon mən a piip gə la shep bi yani ləngə ni dəpee wurap tangkop muan. ⁵Kabi nhə, liis a bii wulee ndəgən swopshik, bi chan jepee mənən. Gə man amu zak wus til bə tə wung wuyoon. ⁶Liis a wus lap, ndəgən shishik gurum dip gə lə bii wubis dip ndəgən swopshik. Liis dam shishik, war muan a mu muop dip gə wus. Ni liis a lə wus, gə fənpee. ⁷Də jep tua gəyil muop, yer muop wu gə feer gəhət muop hə, gə muop wu dəgən kong mənən dip labi gurum goon muop. ⁸Mən gurum gə boot wu goon liis mou. A bi wubis, gə nagət jepee dām. ⁹A gə liis bii mə saam səm Long gə Nda, gə ni mə dam gurum, wudung a Naan chin muop hə. ¹⁰A gəfu wudung mə lang wuret akaa, a gəni mədam gurum. Məjepna, Dong mə chin kam mou. ¹¹Am fung pang gə pət gə wurok bən pət gə wuduang mou. ¹²Təng taas eeh? Məjepnaa pət gə am olives? de am laa təng wubaan? de wa təng viap gə pət am lemu, dakyi am kəgən wa wurok yi. ¹³A wudang wusəsoon wu gə mankang bii ndəgən gu? Ni gurum nani dīn muan wudong aka bəlāng afee gə kaa zugum nung endye. ¹⁴Din gə bətyal gə dem bii shi buzung gə, gə nas bagal, gə laa wuram gə naduk ma. ¹⁵Nhə a endye wu sam gəyil gə gəbətəng. Nwani a wubis gəyil, chellem Naan won, gurum wubias muop. ¹⁶Pee wu bətyal gə dem bii gəyil, bə rəng gə bii wubis muop gə kwət nəgən. ¹⁷Endye wu sam gəbətəng a wusaan, tughatchagap, kaa leen, wukər, na chigir, bagal gəbii wuret gə naduk. ¹⁸Wu chin wuret muop mətang muop ndəgən wu tughatchagap ndəgən muop wu dem tughatchagap.

Chapter 4

¹Dee a me bii gəwul gəjagar gə tugat chagap leng ndəgən guwo mə. Biimee wul agədə yok jepe a gu gəməu lek mə gurum a gugəm²Gun pə yok mən gun gəni mou. gu tu'u mən gu ban chaa mən gu bət pəlap mou. Guyak guban gujagar mən chini gukat mou nsa gu nang mou. ³Gu nang mən gulap mou, nsa nang pee a wuleng gu dame din gu chin bəlang də jepee wuleng a gu.⁴Wu muar muop gu mang nkwt shar gəyil abəlap niang də Naan nə? Gu wudung tangkop shar gə geə bə mang kashik a wukas dee Naan. ⁵Gunabə gukat bəlap Naan la a baan na "chelem wudung biang de lang gə mən niat hə a bət niang.⁶Naan muat bii wuret gak bii wu bəlap Naan laNaan gə dem gu wu mang kashik dəgat hə mou, bii muat a wu ka teen. ⁷Mən muat ka nNaan aniang shetan mən yagal shi bət gə. ⁸Wul duk, gə Naan bə ni wuldukgəzak. Fas sargu mən chan jepee wubias, mən gutang bəzung gu, gungurum wupya endye vəl.⁹Bəzung tigin, gə chigir gə wal dagat suwar agu bat wa a dogor, tookpya agu wa bəzung dam. ¹⁰Sam gə kagu ntagam Nda əmang gun dəgat gətəng.¹¹La bəlap də nda wu niang gə mou, məjepnaa gu wudung la bəlap kə ndee emnəgən muop hə mən shep emnəgən, la bəlap kə bii mədən mən ship bii deen. Din gə shep bii wu mə deen bə nin nkwt bii muan gədə bii wu shep ni a ka hə mou. mə muat nogol nni.¹²Ni gə mee a wupin bii la deen mən shep a ni a gurum wudung gə gong kogən chin dam gə a wudung hee gə wudung gəshep emdəgən gə? ¹³Lang kəm gəni wudung la hə.chin yii gəmə nəgən chin lətuk gə kat kop gəshii. ¹⁴De a wudang man bii wu gəta a dəwar hə de a mee toak lang a gə hə? Nsa gə də lapee til mən bəncin riam. ¹⁵Kam hə gə dīn Nda dem, məlong gə mə chan nhə gə wudung hə. ¹⁶Mən gəness gu muandok gu naszung gu gə bəlap baan gə endye wuleng. ¹⁷Dip naszung a bii shetan. Də gu wudung man pəchin bii wu nang mən niang chin dee muup a bii wubis.

Chapter 5

¹Yokguja hə,gun wulong, gu eer gu muan dök dat meet nsa wubis ni də taa kagu. ²Bilong a gu mə wam, Byaat a gu mə yok abii wu niyet mə aar. ³Shagal gya gə shagal səsüm agu mə laa zanglip, Zanglip a muop yong gə nii shi gu. Yong gə cha'an shishik gəbi wus hə. Gu chin kəgən bilong agu də miit wutoos. ⁴Gu naa eer kwat wu bəlang muop ndung guyaa wudok mə diep sə gənungmar agu, gu naa eer mə diep sə taa kop miskagam muop. ⁵Gu tughat tughat mənang gəyil mən gu yak jepee dəsuk. Gu ap bəzung gu bit tua lua. ⁶Gu dənfu gu təh gurum wuret. Nii nyang sargu mou. ⁷Ya bəzung gu mə emnaa muop, gu kangwul miskagam. gunaa wumar nifu kang sə dung diep hə gəyil. Nifu kang a gaam, dələp fuun mokmok gəmung dangkong. ⁸Gunzak gukang. Ya bəzunggu bəlbə, saa wulNaan koos⁹Məjepna gu gwakshik dər suk mou, gu chin kam bə mə sheeppgun. Guna wusheep dardök fulə. ¹⁰Gu naa shi təgərchiin gə mogor kung nung jelepnaa, muop wu dök məlaa bələp ndəgən səm Naan. ¹¹Mə pən yoon nmuop wu mogorkung hə nsa muop a wusəsaap. Gu kələng mogorkung Ayuba, gu man bii wu Naan dənkop hə,nyı a wu naachigir afe. ¹²Dip dip emnaa nayong gəsər gətəng gəyil gəme məbətəfu. Dee akam bə, a zeet azeet, a hai ahai, yong ba gu pələp ntagham sheep. ¹³Mə mägwo gənaar gu nee gə wala? Bə nə waap naan. Din mägwo tokpya? Bə nii piap pe. ¹⁴Din mägwo gənaar gu gok, bə nii yoon daskagam ləNan, mən la mələp de Naan kamu. Bə mə lang wuret kamu mən mə bat shikmu gə muor dəgən səm Nda. ¹⁵DangNaan gurum naduk gə kagam wugok, bə Nda yoon gə ep nii. Din chin bi wubis, Naan kan wubis amu. ¹⁶Gədes hə, seer wubis agu de suk mən bogolNaan dip de kasuk depin gu baar. DangNaan nung gurum chin bii wuret bii baal gərət mən bii chin bəlang. ¹⁷Elijah dok a mägwo gə mən. Nii dangNaan gərət de yii kun gətaar peeme. ¹⁸Mən Elijah dangNaan. Faan taan mən jepee paat gəyil. ¹⁹Wu miani muop, din mägwo gənaar daar gə naduk mən mägwo wa wul gəni. ²⁰Nii dagwa gə muan karet mägwo baat wubis wa daar laa, mə pən nii pee muop bə bən gonka jepee wubis gag.

1 Peter

Chapter 1

¹An laa lep Yesu kristi a lep muan gə pee gu ndung mə pən gun hə, gun zak a wumoos gəyil nPontus Galalia, Kopadosiya, Asia gə Bitinia. ²Nda Naan pən gun kok shi man afe, mən mə vang gun shi chellem Naan, gə təgəm Yesu kristi dewar gu dee wu kələng pee muop yi ntagam muop. Mang din chindong gə tuagat chagap tong gərət gə gun. ³Mang Naan. Ndəgən nachigir afe wu swet, kok mən mə wak mə dee a ndung mə bee mə dee a ndung mə bee mən endiyee ndung pa gə mə app mən gəme gə Yesu laNaan ndəgən muut afe. ⁴Ndung a dewar mə kat kopgəshii wuret yi. Ni gə rap mou zak bə ni gə damdam bayi nwam mou. Ni dendok pəgətəng də gu. ⁵Naan ogot gun shi maa afe wa nsa gu pən bələp naduk yong gu kat kagham pa bit wutəs. ⁶Took gu piya badən gə ndung hə, nau kam hə, bə took gu bən dam wa nsaa weel gəyil muop. ⁷Ndung a dewar mə naa naduk agu yi, bələp naduk nduk kat ni a əgəs wubəlbə ndung wus gə shaa ni mäu. Kwət kam bə gun zak gu kat buzung tokpiya nung wap Yesu kristi pa bit ndung wawul hə. ⁸Yit gu naa ni mäu mən gu dem naa ni gədes hə mou mən gu pən naduk ni, took piya badən ndəgən maa afe ⁹Gədes hə gun pə kat kopgəshii naduk agu kat mə rip gu muop mə tuagat nkagam. ¹⁰Wu laa bələp Naan dok mə laa cindong kwət nwul. Dok mə naa nsəng. ¹¹Mə bii wagap dewar muop mə man kwət a wudang oh, de gə wul a gəshii me zak eh? Chellem Naan yakshii gə muop yong laa Naan gə wul swa təgərchin mə Naan mang ni dəgət. ¹²Dok mə lagə wula bələp muop na ni la yen muoop pə chin bəlang nani adə kaashik nua mou a də mən wu gədəs hə, a chellem la bəlep nani gə muop ndung məwong Naan muop muop mə tung kop. ¹³Wa nsaa kam hə, gu nasuk, gu yaksuk gu miap tuaghat agu goe bə zungu dewar gu bwətən gu yi gə chindong wu pa gəwul nkat gun kat Yesu kristi samwul. ¹⁴Gun a jep wu kələng pee, gu mwan gədə war agu wudok mok hə mou. ¹⁵Ni ndung yong gu ni awu vang suk gu de a wusəsaar. ¹⁶Bələp dendok məyil yong "Gu saarsuk nsa an a wusəsaar" ¹⁷Din kan bi yong ni "Nda" ni ndung gə shepshep naduk hə bə gu tuaghat a kabi wumoos muop ndəgən luggut Naan. ¹⁸Dok mə angkaa gu a gə jepee, wu damdam kabi zinariya gə azurfa mau, ¹⁹Me ankaa gu a gə təgəm kristi wu kəkərəm, kabi təgəm la təm wubang. ²⁰Kristi dok mə mang dangkom shee yi mə den kuggar gəyil. Gədes hə ndəgən yi muop ndung mə pət gəni gəpee wusaan. ²¹Wa nsaa ni gu lap Naanyi ni ndung dok Naan ep ni ntugun muut men, mang ni dəgət dewar gu kat endie naduk yi ndəgən Naan. ²²Gədes hə gu vangviip gun ndəgən kələng pee nung naduk. Nani a dewar dempee naduk ndəgən gu. Wa nsaa kam hə gu dem suk shi bəzung gəmee. ²³Gun a kabi muop ndung mə bak a wufuo hə. Mə bak muop a shi sherem wuret dung kat gə damdam mou hə shi wu ək bələp Naan. ²⁴Swopsuk, a kabi wung hən, gun nau a kabi pel wung hə. Wung bii loggom bə muut, pel wung bii fii bə pət taa. ²⁵Nau kam bələp Naan tong bad gə bədə muop. Ndung wuək bələp Naan ndung mə mwandok fu bələp afe hə.

Chapter 2

¹Wa nsaa kam hə, gu nyit bələp shetan gæesp kogop. Bələp yakshak bəzung, fənpee, bətniang,nyang la naduk gə laa shak, gu nook muop. ²Kan gə bii jep wu shee bii muop ndung bii lang a mwa yugur wu hazzak hə, gun zak gu tang a mwa yugur nung chellem dewar gu nnanyi ndəgən bərəp. ³Kan wu gu yawar gu cham wukwət Naan. ⁴Wa guja də muop pang wukagham ndung gurum mə nyang mən Naan mang ani awu ndayit hə. ⁵Gun zak a kabi pang wukagham hə ndung muop fu dik gun dewar gu de lə nung chelem yi bə gu wak a wugaggap bələp Naan muop wu hazzak, dewar gu pən bii wapNaan nyi chelem ndung kat Naan gə tang a kopni ndəgən Yesu kristi. ⁶BələpNaan layen "Gu naa a den pang kuwgan lə fu kwang wun ndayit dungkat a na amang hə ndəgən Sihiyona mən gurum wu pən naduk ni bə waat muop mou. ⁷Gun ndung gu lap ni gu dem hə gu wak wu yit naa Nigə muop ndung kat mə nyang hə mou. "Pang ndung wupian dik lə mə nyang hə bən wade a pang kukur lə wu shi kwang. ⁸Pang nani de a pang kokkwak. Gurum gə mə pələp ashishik muop Mə kok kwak muop wa nsaar muop mə nyang shin bii wu bələp Naan la gə muop, tong kam a bii wudok mə yawar koos lə gətap muop. ⁹Gu de gun a tung gurum wa na-mang, seen das kagam wugaggab bələpNaan, tungurum wusəsaar muop, tung gurum wa mə dee a bii Naan dewar gu dee wusaarbələpNaan wuret muop yi ni ndung kat dok ani yong gun ndəgən pee kwoo mən waji gə gun gə pee wusaan hə. ¹⁰Dok gun a gurum mou, gədes həgu wak a gurumNaan dok bii mə naa chigir nkaa gu mou gədes hə gə mə naachigir nkaa gu. ¹¹Məshaar nə muop, gun a kabi wumoos muop gəyil hə, a dang gun dewar gu nyit endie wubis muop ndung kat muop fu leg gə viip gu muop hə. ¹²Gu tuaghat tuaghat wuret gənaar gurum Gentayil muop kan dok bii mə kwət fu aggas gun bə mə naa wuret a gu mə dəgət səm Naan kat sam wul. ¹³Gu kələng wu naa gəyil wa nsaa Ndaa nau gə long gəyil ndung ani a wu maggat hə. ¹⁴Gə muop ndung a muop wu kaa gəyil nhə ndung kat mə lep muop də ləkələng muop wu chin bii wubis bə mə saam muop mə chin wuret. ¹⁵A ndung hə ani a endye Naan kat gu chin bii wuret bə gurum wu laa bələp baan muop mə agat fu muop. ¹⁶Gu tuaghat a kabi jep nyil hə, na yong tuaghat jepyil npən war bii wubiss ngun mou nsaa gu dee a kabi kwərəm Naan hə. ¹⁷Gu pən ma ngurum muop nau. Gu dem məjep emnəgən gu muop. Gu pən ma mən nlong muop. ¹⁸Kwərəm muop, pən kaa suk mənda lə gu muop ndəgən ma muop ndung fu chin wuret hə nau gə muop wubial. ¹⁹Din gu lap mən chin a nsaa bii wuret ndung gu chin hə bə a bii saam pee. ²⁰Gu kat ame ndəgən wu gu lap nas wa nsaa bii wubis mən gu mogor eh? kan din gu lap manchin wa nsaa bii wuret mən gu mogor bə a wuret gə pee Nda Naan. ²¹Wa nsaa ni dok mə yong gun yi. Kristi dok swa manchin dewar kamwar yi nmən mə ləng yi gədə muop. ²²Ni dok chin bii wubis mou, mə kat wurum fu muop mou. Dok mə aggas ni mən lap aggas nani bal mou. ²³Dok swa təgərchin mən wuk muop mou mən nyit kaa shik muop nsar ndung gə shep naduk hə. ²⁴A ni gə kaa shik muop mang lee bii wubis a mu shishik muop nkaa shep yong bən mə kat mən ndəgən bii wubis dewar mə dee wu chin bii wuret yi. Gədə shel shishik muop nəmən lat yi. ²⁵Dok gun nau a kabi təm bə gu mwan mwan mən lən, gədes hə gu wa gu jadə wutap gu gə naa kaa viip gu nau.

Chapter 3

¹Ndægən kam hə bə gun sarəp gədik gu pən kaa suk madaas gu muop gu kələng dægəl muop. Gu chin kam bə pak muop ndung mə niang lapNaan hə dok bə mə gədə surəp muop. ²Muop zak bə mə naa tuaghat a gu wuret saan pee muop. ³Dong a gu gə myap shik agu nmak a shi nung gəbang kabi kaatep, gə lee pənshagal, gə twən wuret muop dat mou. ⁴Nit daggat myapsun nani tong yi ndægən bə zung gu gə dong wu dagat-dagat ndægən chellem ndung kat wuret gəpee Naan hə ⁵Surəp muop wudok mok ndung a wusəsaar hə dok mə den enmuop gə Naan a kam hə mə kələng mə daasmuop yi. ⁶Dok akam Sara pən sat kələng mis də Abram yi gə yong ni shi ndaa də yi. Gun a jep muop muop gədəss hə kat gu chin bii wuret bə gu yigil luaggat weel mou. ⁷A kam zak gun daas gu tuaghat tuaghat gu surəp gu muop ndægən man gəkang wukwət namat a wukəkat. Gu dægət muop kabi wunyee gu dung gu kat chingdong tooklang a wu gəmee hə. Gu chin kam hə mən gu dāng Naan bə kələng gun. ⁸Wutəs bələp, gun nau, gu den engu gəmee, gu naa chigir nkaasuk, gu demsuk, gu den a wu bəzung zugum, gu sam gə kaa gu. ⁹Tap gu chin wubis nkop bii wubis mou, gu agas gwo wu agas gun mou. Nkwət kam bə gu lang a wuret nsa dok mə yong gun a dewar gu lap wuret Naan yi. ¹⁰Dagwo wu dem kop din nkat tengleng gə turəp wuret gəyil bə ni yaa nis muop nyit wurum. ¹¹Nni nyit bii de wubis chin wuret. Nyit daghat nyi tang tuaghat chagap bələng gədə. ¹²Yit NDAA muop nkaa gurum wugə chin nii wuret, kom muop zok mə ləngdok karr npee kələng dāngpe a muop. Naan gə bat dangkong ji pən gurum wu gə chin bii wubis. ¹³a wudang gə chin mə bii gə gun kat gun fu chin bii wuret eh? ¹⁴Din nə gu lap man chin a nsa gun chin bii wuret bə gu kat wuret nung Naan. Gu luaggat bii wu muop gə mə luaggat ni dee gu weel yi mou. ¹⁵Gu den Ndaamu kristi ndægən bə zung gu wu səsaa. Gu tuaghat gə man kwət mēgwo nang bii wu den engu nkaa bə gu laa gə muop. ¹⁶Gu chin kam gu eet daggat nkang gə man. Gu tuaghat gə bəzung gu gə endiye a gu a wuret dat dewar muop ndung mə agas naduk agu ndægən kristi nhə mə kat war won nsa bii mə laa gun a chan bii wubis hə. ¹⁷Dong din bii gə dem Naan bə gə lap manchin nkaa bii wuret maa bii wubis. ¹⁸Kristi lap manchin yit gəmee wa nsaa bii wubis a mu ni ndung a wu chin bii wuret lap manchiin nkaa mə chin bii wubis dewar del mən yi waji gəni də Naan. Dok mə tə ni ndægən shishik, mən mə epp ni ndægən chellem. ¹⁹Ndægən mwan yi laa wu ək bələp Naan də, chellem gurum muop ndung mə diyan muop hə. ²⁰Gə shii dungkat Naan mogor kung de Nuhu laa bələp də gurum hə mən mə nyang kələng ni ndung kat dik shii ndung gurum muop a pokobgun dat məkat pe bərəb ndægən afe gəmee gə ni Nuhu ndægən am hə. ²¹Wudung a nyi nyin kənpe wudok angkaa gu həh- a kabi nung vang rap hə mou a npe dəh bəm bəzung gu wuret yi de Naan-ndægən yaghal Yesu kristi. ²²Kristi tongdok a gəsar wumis nung Naan. Waa lap fugətəng. Məwong Naan, wukanshik muop, gə wukamgəbələp muop gə mə leen a tagam muop.

Chapter 4

¹Wa nsaa kristi lap man chin nsuwapshik bə gu gaar suk gə tong nakam hə. Gurum wu yawar lap manchin shishik muop hə tə ball bii wubis. ²Wa nsaa kam bə gwo nani gə tong afe nung gə yil nhə a dewar chin bii wubis zak muou, a dewar nyi pya tok Naan yi. ³Gu yawar gu tuaghat gu dok kan gəbit gurum wubaan muop hə gu chan jep bii kaba-yit-bələp, bii jaam, mwoss, gya wubiyass muop, kwal jakjak, viyan- shak gə dak-muut muop hə. ⁴Gə naa nkat a bii wu fuo kat gu niyang ruwan suk ndəgən jepe wu bii mə chan a kabi wuamkak muop hə zak bə gə mə laa bələp wubis nkaa gu. ⁵Pa gəmə diyam ntagam Naan wu gə sheep gurum wu kagham gə wu mə muut dewar muop mə laa naduk yi. ⁶Dok a wa nsaa nni mə mwan laa bələp Naan yi də muop ndung mə mwan laa bələp də muop ndung mə yawar duwam hə dewar muop mə tuaghat yi ndəgən chellem Naan ndung dok bii mə chin hə nau gə wadok mə sheep muop ndəgən shishik hə. ⁷Pe lat je pee muop nau jiwul kuss. Wa nsaa kam hə gu twaghat daghat gə en gu dewar gu dangNaan yi. ⁸Wu met bii muop nau, gu demsuk shi nadukduk, nsaa dem pee gə oggot kaa bii wubiyass muop. ⁹Gu lap suk dongdong, Gu nyit gwər bələp. ¹⁰Kabi ndung kat mən naa mə lap zugum wu Naan mwat hə mə chin bəlang gəni dewar gu myap suk yi shi naduk nung chan jepe ndəgən chindong Naan shi war muop meet. ¹¹Gə laa bələp bə gə laa shi bələp Naan ngə wap a wap bə ndəgən ball Naan gə mwat ngə. Gu chan jepe nani kam dewar ndəgən shiwar muop meet bə Naan dəgən gun yi wa nsaa Yesu kristi. ¹²Gun wu a dam gun hə, nayoon nwa abii wufuo fugu nsaa muop fu kam kabi wu mən a ndəgən wus. ¹³Muut laa gwət ndung kat gun sua ndəgən kristi hə, nyit dagghat nhook gu pya yi dewar ndəgən wul wuret Naan yi bə took mu bən səgət pya. ¹⁴Din mə nkwət fu agas gun ndəgən səm Yesu bə gu kat wuret nsaa chellem wu gə dəgət pee gə chellem Naan langdok nkaa gu. ¹⁵Na yong mee gu nsuwa mutlaa wa nsaa ni a wu tə gurum gəwat, gə chin bii wubis gə ruwan fuu ndəgən bələp gurum muop mau. ¹⁶Din gə suwa muutlaa nsaa gə a wu mwan gədə Kristi bə ni mang a bii waat kaa gun mou. Nyit daghat ni saam səm Naan ndəgən Yesu. ¹⁷Shii wa rə ndung mə shee sheep a shi ləNaan. ¹⁸Din mə shee a shi sun bə wa anang gə muop ndung mə nyang lap bələp Naan həh? De din nkwət a wu laafu də muop ndung gə mə chin bii wuret hə bə kwət anang gəpee muop ndung mə niang Naan gə muop wu chin bii wubis eh? ¹⁹Nkwət a kam bə muop ndung muop fuu sua muut laa nsəm Naan hə mə diamkum shi bii naduk mə den vii muop nsar wumyap.

Chapter 5

¹Gun wu nan, an a wyit gu, an fu laa gə gun, an dok a naa muutla kristi gə yit nə bən zak paa gə anaa wawul afe gə yit nə kat nyit mən. ²Gu tap təm Naan muop ndung nsar gu hə gu kang kaa muop dong dong kabi wutap muop hə, gu na kaa muop ndəgən took dem a gu kabi ndung Naan gə dem hə zak. Na yong kwə a tiil mou. Zak bə nkwət pe tang bii kat mou, gə kwət a wa nsaa rəgət gun. ³Gu lə kələng nmuop ndung gəfu nnaa kaa muop hə mou. Gə chin bii wu mə na kam nfu gə. ⁴Gə shii wu miskagham tap nsam bə gu lap zung long wu gə damdam mou. ⁵A kam bə zak gun jepsual, gu lang kom gu gu kələng daas wunna muop. Gun nau gu əbər suk ndəgən kaa leen gə pən maa wu ntagam muop. Naan nyang yit wu zung shik mən pən chindong gurum wu kaa lee. ⁶Wa nsaa kam hə sam gə kaaa gu ntagam Naan wuma dewar paa wul a shik bə Naan app gun yi. ⁷Gu dək weel agu nau nkaa muop nsaa bii weel gə gun. ⁸Gu tuaghat kolok gu kang suk yi. Wukas Shetan mwandok gə villing pee yi kabi liit wu gə wall tong pee yi nkat mə mægwo bə yaa aar. ⁹Gu nyang nni. Gu tuamsuk balbal ndəgə naduk. Gu man mə jepnəgən wu pən bələp naduk nau gəyil muop fu təgərchin a kam zak. ¹⁰Ndangkong wu guun fu təgər chin bə Naan ndong ni a wupin chindong hə ani yong gun də kat tooklang wu gəgwo ndəgən kristi, ani gə tuam gun balbal dewar gu kaa gu kəkət yi. ¹¹Maa aəmuup dat veet. ¹²An a mang Sila a emnəgən gə naduk, wa nsaa lep gə bii yil nhə gun nsar muop. A dang gun bən laa naduk gə gun, bii ndung a yil bə a ni a chindong Naan. Gu dīam balbal nkaa. ¹³Namat ndung kat ni nBabilom hə, wu mə pen ni mang gəmee gun hə kaat gun. Ni mak lalanə zak nang gun. ¹⁴Gu nang suk gu fulap gutaa ntook suk shi dempee. Mang gun wu ndəgən Yesu nau gu tuaghat chagap.

2 Peter

Chapter 1

¹Simon Bitrus kwərəm gə laa lep Yesu kristi, də muop ndung wusaan gə war wu mə lap naduk ndəgən (adalcin) Naan a mu gə Yesu kristi hə. ²Nit dagat chindong tong gəmee gə gun, nit dagat ntwagat chagap muan ntagam ndəgən man Naan gə Yesu kristi hə. ³mə pən jepee nung kagam gə səm bələp Naan dip nmən gəpee man Naan ndung yong mən gəwar maa gəcin wuret hə. ⁴A wa nsaa ni pən bangsang bələp laa dən nung yoon a muop yi nmən. Cin kam hə dewar ngun gu tuagat a wu cham pak jep bələp Naan yi kan gu kat fat gə fu dam gəyil ndung endie wubis nung shishik gə saa hə. ⁵Wa nsa kam hə, nit dagat ngun zak gu nwr dewar gi cin bii wuret ntagam-ntagam yi gəwar pən naduk a gu gə bələp man shizak. ⁶Gu təp bələp man gə yaashik, yashik gə bii mogor, bii mogor mwan gədə Naan. ⁷Gu təp muan gədə Naan gə bət zugum shik nung mə jepemnəgən muop hə, gə dempee. ⁸Din gu kwət gə jebələp muop nhə ngam ndəgən gu bə gə mə kat wu lat noot muop gə zang ndəgən man bələp Ndaamu Yesy kristi mau. ⁹Gəsəm gurum wu wən gə jep bələm muop nhə bə naapee a muop səng pee nau, ni a wuvugum, bən mandəshik kə wu kan mə vang bii- wubis a ni wudok hə gwee. ¹⁰A kamhə, məjep-emna gu yugur dewar gu yaa yong a gu yi dong-dong. ¹¹A kam hə bə gu kat pəruə lə Naan wu gəgwə nung Ndaa mu ndung kəbətəng hə wupin chindong a mu, Yesu kristi. ¹²Dip gə man wu gu man bagu dən bagu bal ndəgən naduk gədes hə, an tong a dīye də gu gə jepbələp muop nani. ¹³An fu dīye kə jep bələp muop nhə wa an a kutni ndəgən shishik nhə. ¹⁴An a wuman ni ka wukan lee bəa nit shishik nhə kat gə bii wu Yesu Almasihu niin n'an hə. ¹⁵Tong a yugur də wu dīye də gu gə jep bələp muop nani dewar gu lə en gu yi a kan a waa. ¹⁶Dok mə muan gə də jhee yaa kə gagam nung niin soon wubaan ndəgən muop gə shii wu mə laa bələp kaa maa gə wul Ndaa mu Yesu Almasihu hə mau. Dip dat kam hə, mən a wu laa naduk kaa moe a muop. ¹⁷Ni lap Magat gə (daraja) fu Ndaa Naan gə shi ndung dəgəl tong də maa nung maghat laa ye, "Ni nhə a la nə, a laa dēm a nə ndung took nə mang ni hə." ¹⁸Mə kələng bələp wu tong kəbə tong sa yi nhə gə shi wudok mən gəmee kə pang wusəsaar hə. ¹⁹Mə kələng wuok bələp wu gə niin naduk ndung wagap a kam hə. gu lə en gu a shik bə gu chin nyit dat. ²⁰Ni a gəbil fitila ndung gə saan pee wukwə shee bit bang gə tar mang bit nyagal nbəzung gu. Dong din mang bit nyagal nbəzung gu. Dong din gu man kan mee mə bələp niin naduk gə kwət a nung fii-riip gurum hə mau. ²¹Nsaa mee mə niin-naduk jet a gəpee fii-riip gurum hə. Ndee a nhə bə bii a chelem wusəsaar a ni gə zak gurum muop də wu laa bələp Naan yi.

Chapter 2

¹Wu la bələp Naan gə wu shee pee waram muop mə rwo gənaar gu. Yong gə məroop gun gə bələp wubaan, mə niang bələp gurum wuyoon ndung sarap muop hə. Muop fu yong muut lə kaashik muop. ²Bələp naduk yong gə roop nsaar gurum mbəl nsaa gurum nakam hə muop. ³Yong gə mə fən gun shi bələp wubaan də bət muop, mən gurum gwet dat yong mə lap bii shee roop nani. Muop wagap dam a muop a muop kwət nwul a lengwaar. ⁴Naan dok nit məwəng a muop muop ndung mə chin bii wubis hə məu. ⁵Yagal a də mən tugun muop pən nTartarus dewaar nni yak muop yi dian npee wukwə gə mə kang bit sheep yi. ⁶A kam zak, Naan sam dofil amuup ka Solomon gə Gomora deewar ngurum wubias mə luagat yi. ⁷Waa nsa buwaar, gurum wu chin bii-wubis muop dok mə lə nogol yi nlat ndung a gurum wuret hə. ⁸Dip gə tong wu tong gənaar muop hə, kat well nbəzung muop gəpee bii wu ni naa, gə bii wu kələng hə. ⁹Naan man bə pən gurum wuret muop gə fu fən pee dee yak gurum wu chin wubis muop də bit sheep. ¹⁰Ndung hə wagap a naduk kaa muop ndung mə niang it bələp bwaar gə bak pee hə. Mə kərəm təs, ba mə luagat də wu laa bələp kaa gurum wu Naan mang sar kagam kaa muop hə mou. ¹¹Wa Malaika muop wu a wu bəbal bən muop a wu maa hə mə foot bə laa bələp wubis ka muop ntagam long wu maa məu. ¹²Kat luwa wung wubis muop gurum nakam hə mədong a yak twə dat nsaa mə man bii muop fu watyit. Bii muop fu chin hə, yong gə mə chin a kam hə zak gə muop a kam hə. ¹³Yong gə mə lap kopgəshi wubis a muop. Dee a muop bə mə naa bə mə nakat niak nfuus a nookshik. Muop a wuyil rap gə bii wu baan. Dip gə sə wu gə sə gə mə suwa gəmee gə gun hə, muop a wun fən pee. ¹⁴A bələp twərəp gə surəp gurum muop dat a ni a weel amuop, buzung muop zoem a ka bii-wubis dat. Bii mə foot bə kaa gurum wu zeet niang mə bal hə də chin bii-wubis. ¹⁵Mə tak war wuruet, mə kyem wak gədə balaam la beor wu ətang mə kwat ni ka chin wubis hə. ¹⁶Bazak kat a əpyit dat gə fuu chin wubis a fee. Nagham laa bələp gə dəgəl gurum də wu dən wubis a muop. ¹⁷Gurum muop nhə a kong wu fii muop gə liu wu kogom gə tughun hə. Mee kwə wu riptik dən dok gə kang muop yi. ¹⁸Gə mə laa bələp bələp a shi bagal dat. Gə mə gwan gurum wuret muop lə kə bələp bwaar. ¹⁹Muop gə kaashik muop a kwərəm nsaa mə man war fat mau, bə kat pən. ²⁰Din dəgən mə fat gəfu dam gəyil nhə gəpee man wu man long Naan kaa amu gə wupin chindong amu mən mə bən ruan kaa muop nnəgən bə bəlat amuop gə bis nmaa wudok shideel hə. ²¹Din dəgən mə yen mə man war wuret mau, bə din dəgən nret nmaa ndung mə man bə mə bat gənook muop pən ni hə. ²²Bələp waa nkwaan wubii mə laa yen "As bən bat gəsə fuut a fe," gə" Togos kəgər wu mə sughup ni baang-bang hə bən wa ya kə nabiring ndəghən book" hə waa a naduk lə kaa muop.

Chapter 3

¹Mə jep emnəgən nə muop, ndung a yil lep a nə wuvel də gu. Muop dip a də wu ap bəzung gu wu kər hə. ²dewar ngun gu diye bələp wudok mə laa bələp Naan wusa saar muop mə laa gə biang bələp long amu gə wupən nmən nfu jep məlep Yesu hə. ³Nit daghat gu man nhə shidəl, wupian bələp dajhal yong gə mə rwə nbit wutəs. Yong mə jhal gun wagapkwang shi wulang en muop. ⁴Nlat bə mə yen "Drr wal bələp wul a fee wudok ninag ba niang eh? Ġəsəm wu mə ndaamu muop də waji gə taa mən nhə yi jet a me bat gəyil eh?" en muop muut tong ko dok mə miap gəyil gə kəbətəng kaa am a shi bələp Naan. ⁶Gəyil shi wudok mə shirip ni baaa gə ni shi am mangtan hə. ⁷Bən a shi bələp nani gəyil lang dok yi gə kang bit wus gə sheep yi kaa gurum wubias muop. ⁸Gu naa yong nrong gun mə mep emna muop, bit gəmə gə Long Naan a wuyit yil kam sar, kam sar zak a wuyit bit gəmeer. ⁹Long Naan ni gə saamkaa kə bələp den amuup kat wu pak gurum mə man saamkaa hə mou. Dee a nhə bə ni a wu naachigir kaa gu. Dem din kop mee məgwə nkem məu, ni dem dīn gurum dip mə ap war də yigir. Bit wul long Naan gə kwət gəbii wul wat hə. Kəbətəng gə waa ndel gə dəgəllang wus gə kugur jepee kwalak mən gəyil gə jepee chin amuup gə niin shik. ¹¹Kwət wukan nhə bə dee gun kwət gurum shik me muop əh? Nit daghat gu tuaghat wusəsaar gə lughut Naan yi. ¹²Nit daghat gu ləng en gu, bən gu fiak bit wul Naan yi paa bit nani bə kəbətəng gə mə kugur, jeep ndəgən muop gə mə dīar nsaa pebaan. ¹³Mən fii kang a kəbətəng gə gəyil wufə mwəp ndung a pee wusəsaar hə gəpee laaden a muop. ¹⁴Waa nsaa kam hə, məjep emnaa muop, waa nendiye a gu ka jepee muop nhə, bə gu yugur dewar gu tuaghat a rap wən, wa yong mə kat bə agas gun mou ndəgən twaghat chagap. ¹⁵Bən zak gu mang nkə bii- long Naan amu a də bərəp gəbii wudok emnəgənmu. Paul ran ngun gəpee en wudok Naan pən nni hə. ¹⁶Paul laa bələp ka jep bələp muop nhə ndəgən ran lep amuup nau. Jepbələp wu laafu də mangəkang hə muop nnəgən. Wu kang rəng gə wu bədar wən nmuəp hə mə roop yit jep bələp mwəp nhə, kat gə bii wu gə mə roop gəvər bələp Naan gəpee war duam a mwəp hə. ¹⁷A wa nsaa kam hə wushaarnə muop, gun wu gu man jepbələp nakam hə gwee dāghat- dāghat hə gu kang suk yong baa gə fən pee muop wu mə man Naan mou hə mə yak gun nbarap gəpee fənpee a muop mən gu nit bələp naduk a gu. ¹⁸Nit dāghat gu fiar ndəgən chindong gə man nung Ndalong mu wu pən mən, Yesu kristi nit dāghat nmaa tong a nəmuup gəfəs hə gə gəgwə.

1 John

Chapter 1

¹Wu shideel mə kat mə kələng, mə naa gə yitmu, bən sarmu bəm nnung bələp tenlang. ²Nau kam hə mə nyin tenglang nani, bən mə naa, mən mə təgər mən pə laa gə gun tooklang. Wu dok ni gə Nda hə, ndung mə nyin nmən hə. ³Wu mə bən mə naa, bən mə kələng hə mən zak mə laa gə gun, dee gun zak gu jaa mə kang kaa sun mpee gəme gə gun. Kangkaa sun pee gəme a gə Nda, gə laa muup Yesu Kiristi. ⁴Nau kam hə, mən pə yil jepee muəp nbə dewar ntokpiya a mu warə yi. ⁵Nhə ni a lep ndung mə kələng fumuu. Mən pə laa ani gə gun. Naan ani pee wusaan, bən gəpee muup kwoo nnəgən mən. ⁶Din mə yen mə kangkaa mu gəni mən mə bən mə muan dok dāgən kwoo bə mən pə wurum, bə mən pə chin a naduk mou. ⁷Din mə muan dok dāgən pee wusaan ka gə bi ni gə pee wusan hə, bə mə kangkaa sun dip bə təgəm Yesu laam mup vang wu bis amu dip. ⁸Din mə laa məyən mən gə wu bis mən bə mən pə fən sun, bə naduk ni wu bis mən mou. ⁹Din mə seee wubis a mu, ni a wupin naduk bən ni gə ni gə naachigir də vang wubis a mu dip. ¹⁰Din mə yen men gə wubis mou, bə mə yen nia wuwurum bə bələp a muup ni noəgən mu mou.

Chapter 2

¹Jep muop, an pə yil jepee muəp ngun yong ba gu chin bi wubis. Din megu chin bi wubis bə mən gə, Nda, Yesu kiristi wu dar gə kəgən mu, ni a pee wusaan. ²Ani mang wubis amu, a məl dat mou, a də gəyil dip. ³Mə man mə jaa a də mə man ni, dīn mə muan gə bii biang afe. ⁴Gə gurum wu gəyen gə man Naan, bə gə boot wu muan gə bigang mou bə gə a wuwurum, bə naduk wən ngə. ⁵Gəsəm gurum wu ya bələp a muup, naduk, ni gə dempee Naan shi buzung muup. Gə bii nhə mə man mən gəmə gə ni. ⁶Gəsəm gurum wu layen ji dar shi bələp Naan bə ni muan gə kaashik muup ka wu ni muan hə. ⁷Wushaar muəp dip gə kan hə, an pə yil biyang wufə də gu məu, a wusəgər biyang ndung gu yawar gu man gwee shideel hə. Wu səgər biyang a wa ək bələp wudok gu kələng gwe hə. ⁸Dip gə kam hə, an pə yil biyang wufud nsa ni a naduk də gu dəgən kiristi nau gə gun, nsa kwə ni pə saan dat veet. ⁹Gurum wu yen jin gə pee wusan mən nyang emnəgən muup ni kutni dat nwukwoə. ¹⁰Gurum wu dem emnəgən muup ni ndəgən pee wusaan nsa ni gə bit yani wa gə gənok məu. ¹¹Gurum wu nyang emnəgən muup kutni ndəgən kwoə, bən muan dok nkwoə, man pee wu ni pə muan mən nsa kwoə vugum yit muup. ¹²An pə yil də gu jep muəp nsa Naan vang bii wubis a gu ndəgən səm muup. ¹³An pə yil də gu Nda muəp nsa gu man ndung ni a wushi deel hə. An pə yil də gu jepsual nsa gu maagə kagam ni wuchin wubis hə. Dok a yil də gu jep muəp nsa gu man Nda. ¹⁴A yil ngun Nda muəp nsa gu man gwə ndung ni shideel hə, a yil ngun jep suel nsa gun a wubal, mən bələp Naan ni də gu bən gu man gə kagam gunum wubis. ¹⁵Na yong gu dem gəyil gə jepee wudung ni gəyil hə məu. Gurum wu gə dem gəyil, dempee Nda kutni gəmee gəni məu. ¹⁶Nsaa jepee ndung muəp gəyil hə a bii lə yok, gə bii mang yit, gə bii nas bəzung kaa bii gəyil nsa tong a gəpee Nda mou, ni a gəyil. ¹⁷Gəyil jepee a muup pə wak dələng, dee gurum wu cin bi wu Naan dem hə, yong gə tong dərtəs. ¹⁸Jep muəp, a shi wutəs, kabi wu gu kələng wu nyang kiristi ni wul, gədəs hə wu nyang kristi muəp nbəl mə wul. Ani bə mə man kan a shii wutəs. ¹⁹Mə fuat gənaarmu, dok muəp gənaarmu muo. Dəgən mə yen muəp gənaarmu din mə kwət gəmee gə mən. Fat a muəp niin kan dok muəp ndəgən mu məu. ²⁰Gu kat pəs gəpə wusəsaar, gun nau gu man. ²¹Yil ndung a yil ngun mou bə a ka wu niang gu man naduk mau, gu man naduk, wurum ni ndəgən naduk məu. ²²A wudang a wuwurum eh, a gwə ndung chii kaa Yesu a kiristi məu hə. Gwə nani a wu nyang kiristi, nsa chii kaa Ndaa gə laa muup. ²³Gurum wu kaa LaaNaan. bə ni gə Nda məu. Gurum wu dem laa bə ni gə Nda. ²⁴Kabi gun hə, bi wu gu kələng shi deel hə dee shisuk. Din bi wu gu kələng shi deel hə kutni shisuk, bə yong gu kutni dəgən Laa gə Nda. ²⁵A bi wuni ladin gə mən nung nook wu latwən. ²⁶A yil jepee nhə ngun nka gurum muəp ndung yong mə fən gun hə. ²⁷Gun wu gu lap pəs fu muup hə, dee ngun, mən gu tang nkop məgwo din bən shee gun məu. pəs shee gun gə jepee nau naduk, a wurum mau, kar gəbii ndung shee gun hə, gu tuagat gəmee gə ni. ²⁸Jep muəp, gu tuagat ndewar nwul bə mə kat tugurduan, bə kaawaat wən nwul a muup. ²⁹Din gu man ni a wuret, bə gu man gurum wu chin bi wuret bə waa a wu mə Laa ni ndəgən muup.

Chapter 3

¹Bə gu naa dempe Naan wu chin da mu hə, nsaa gə mə young man shi jep Naan, baazak a kam hoe.² Mə jep naa, mən a jep Naan gə des hə, bə a shee mə niin bii wu gə mə tuagat hə. Mə man dīn Laa Naan wul bə mə tuagat gəbi ni hə, wa nsaa gə mə naa ni gəbii ndung ni hə.³ Gurum wuni gə den en hə bə sughup shik kat wu Naan ni a wu bang-bang hə.⁴ Gurum wu gə cin wu bis hə bə cin a roop, sabii wubis a roop.⁵ Gu man dok mə niin La Naan a də mang bii wubis ba gə ni, man bii wubis mau.⁶ Gurum wu dar shi muop gə cin wubis kwang mdu. Gurum wu gə cin wubis⁷jhet naa ni de ba yi man ni mau. Jhep, naayong gu nit mægwanfən gun.⁸ Wu cin wuret a wuret, kat ndung La Naan ni a wuret hə. wu cin bii wubis tong a də Satan a wu cin wubis a kugur wululung.⁹ Ni wu a Naan lai ni hoe gə cin bii wubis ghəgwə mäu, nsa cherem bəlap Naan ni nbəzung muop Yong gə cin bii wubis gəgwə mau nsaa a Naan laa ni.¹⁰ Ndəgən wu nashak bə mə man jhep Naan gə jhep Satan Gurum wu gə cin wuret mau hətong a də Naan mau, a kam nzak ni ndubg niang wu emnəgən muup hə.¹¹ Ndung a ni a lep wudok gu koləng shideel hə mə dem sun.¹² Na yong mə dee gəbii kayinu ndung tugus a fee tong a də gurum wubis mə tə emnəgən muup bə. Dee tə ni a gəfu me? A wa nsa balang a fe dok a wubis de nung emnəgən muup a wuret.¹³ Na yong ntong a bii wufə fu gu, mə jep naa, kangəyil niang gun.¹⁴ Mə man kan mə fat gəfu muul mə dok nbar, nsa mə dem məjep emnəgən mu muəp. Gurum wu ni gə dempee mäu hə kutni dəgən nmuut.¹⁵ Gurum wu niang yit wu emnəgən hə ni a wu tə gurum. Gu man gurum muup mou.¹⁶ A kam hə mə man dempee yi, nsa La Naan pən tooklang a mu də məjep emnəgən mu muəp.¹⁷ Dee gurum ndung ni gə bii nsar mən naa wu emnəgən muup nwel, mən ogot bəzung naachigir ka muup hə ni gə dempee Naan a ne?¹⁸ Jep nə muəp, naa yong mə dem a dempee shi fu gə lis dat mäu, nit dāgat ni waa a nung bii chin gə naduk.¹⁹ kam hə bə mə man kan mən a gurum naduk, mə nit bəzung mu nsar muup.²⁰ Din bəzung mu npal mən bə Naan ni a wumaa bəzung mu, ni a wu naa jeb bəlap nau.²¹ Mə jep naa muop, dīn bəzung mu mpal mən mou, bə mən gə tugurkagam də Naan.²² Dip bii wumə nang hə bə yong gə mə lap, nsa mə lap, nsa mə cin bii biang a fee gə bii ndung gə pia took muup hə.²³ Bi biang a fee akam hə nit dāgat nmoen mə pən naduk nsoem la muup, Yesu ndung biang pən nmən ka wu madəm sun hə.²⁴ Gurum ndung cin balang shi bii biang afe hə ni gəmee gə Naan, Naan zak ni gəmee gə ni. A ni a pee chelem a fe wu pən nmən hə.

Chapter 4

¹Mə jep na muop, na yeng gu pən naduk chellem muop nau mou Cham chelem dip gu naa yi kwət a nung Naano, nsan jep lep, bə bləng muop mə fat meɖuar gəyil.² Bii wu gə saa mə man chelem Naan yi- chelem wu yen Yesu a La Naan hə tong a doe Naan.³ Chelem wu niang laa yen Yesu a La Naan mou hə a nung Naan mou. Nɖung hə a ni a chelem wubis wudok gu kələng kwə nwul hə.⁴ Jep nə mwop, gun a nung Naan, gu naa muop gwee nsa ni ndung ndəgən gu hə ni a wu maa ndung ni gəyil hə.⁵ Muop a nung gəyil, nsa ni gəyil ɖem bələp a wuop yi.⁶ Mən a nung Naan, gurum wu man Naan gə kələng mən. Gurum wu man Naan mou gə kələng mən mou. A kam hə mə man chelem naduk gə chelem chindel.⁷ Mə jep naa, nit ɖagat mə ɖem sun, nsa ɖem pee a nung Naan, bən man Naan.⁸ Gurum wu gə ɖem pee mou hə man Naan ɖee ntaa nkələng ni yi nmau.⁹ A waa nsaa ni dok mə kam ɖempee Naan yi mən wukan Naan lep gə la muop ɖeewar moe bərəp yi nsan ni.¹⁰ Nɖəgən ɖempee nani, bəa wa wu a mən mə ɖem ni nau, a ni ɖem mən, bən lep gə laa muop ɖeewar ni rang bii wubis a mu yi.¹¹ Mə jep na muop kan ɖin Naan ndem mən kam hə bə mən zak mə ɖem sun.¹² Məgwə jet na Naan mau. Din mə ɖem sun bə Naan Gəme gə mən, ɖempee a fe kaa kəgət gənaar mu.¹³ Akam hə bə mə man kan mən ndəgən muop wa ni ndəgən mou, nsa pən chelem muop muop.¹⁴ Bən zak, mə naa mə pən naduk kaa Ndaa lep gə la muop də wu pən mən.¹⁵ Gurum wu laa yen Yesu a laa Naan hə bə Naan ni ndəgən muop, ni zak ndəgən Naan.¹⁶ Mə man mə bən pən naduk ndempee wu Naan gə ni də mu hə. Naan a ɖempee. Gurum wu tong ndəgən ɖempee nhə bə ni ndəgən, Naan zak ni ndəgən muop.¹⁷ Waa nsaa kanhə, bələp biang hə kaa kəgət ndəgət mu, ɖeewar mən mə kat tugur duan yi paa bit sheep, nsa mən a gə bii ni hə gəyil nhə.¹⁸ Lugut kwət ɖempee mu. ɖempee wu kər gə chen lugut hə kaa duk kəgət mau.¹⁹ Mən gə ɖempee waa nsaa Naan yawar ɖem mən.²⁰ Gurum wu yenji dem Naan mən niang wu emnəgən muop a wu wuru. Waa nsaa gurum wu ning wu emnəgən Naan ndung gə naa hə məu.²¹ Nɖung hə a ni a bii biang ndung mə lpa fu muop hə. Gurum wu gə ɖem Naan hə yong gə dem wu emnəgən muop hə a leng waar.

Chapter 5

¹Gurum wu pən naduk ka wu Yesu a LaaNaan hə a Naan Laani. Gurum wu dem Laa bə dem ndaa wu laani hə.

²Bii wu gə saa mə man kan mə dem jep Naan muap hə, a gə pee dem wu mə dem Naan ba mə chan bələp biang a fee hə.³ Nduŋ bə a ni a dem Naan, kan mə chan bii biang a fe. Bii biang a fee gə lə nogol mau.⁴Gurum wu a Naan laa hə fan gəfu gəyil. Pən naduk a mu ni gə pən kagam nmən. A wudang fan fu gəyil e? A gurum wu pən naduk wu kan Yesu ba Naan hə.⁵Nhə a ni nduŋ wul gə baptisma shi am, gə kon tægəmə hə.⁶Nhə a ni nduŋ wul gə baptisma shi am, gə kon tægəmə hə.⁷Gurum muop kun nduŋ a gurum gəmeə hə mə saam ni.⁸Chelem gə am gə tægəmə. Muop wu kun nhə dægəl muop lap shak.⁹Din kan mə dem saam pu gurum muop bə nung Naan a wumaa. A ni wagap a saam pee Naan ka laa muup.¹⁰Gəsəm Gurum wu poen naduk Laa Naan hə bə saam pee nhə wa gədə muup.

Gurum wu pən naduk Laa Naan mau hə yong Naan a wu wurum, nsa niang ni gə npən naduk nsaam pee nduŋ Naan laa ka laa muup hə.¹¹Saam pee nashak a ka wu Naan tooklang wu gəgwə nmən.¹² Gurum wu ni gə laa hə ni gə tooklang mou.¹³A ran jep bələp muop nhəngun dewar ngun gu man kat gun gə tooklang wu gəgwə yi nsa bələp naduk a gu ka laa Naan.¹⁴Tugur Kagam wu məngə ni də muop hə bə mə kələng mən.¹⁵A kam hə zak, dīn mə man gwee kan ni gə kələng mən bə nit dagat nman a mu ni yaa dip bii wu gə kələng mən nang hə.¹⁶Gəsəm gurum wu kat emnəgən muop ni pu chin wubis wu yaa muut chen məu bə ni mang bəseer de war Naan naa chigir a fe yi. Pak bii wubias nduŋ gu mang bəseer a ka məu hə a wu mə yak muut hə.¹⁷Jep bələp wu baan dip a bii wubis pak bii wubis gə twə pee mau.¹⁸Mən a wu man ni kan gurum wu a Naan laa ni hə gə chan wubis mau. Mə bii gə bəm ni mou nsaa ni nduŋ a wu laa ni hə gə kang kaa muop.¹⁹Mə man mə twagat də Naan de gə yil a nung Satan.²⁰Mə man laa Naan wul gwee ba pən man gə kang nmən dewar mən mə man kan ni a naduk yi. Mən ndəgən laa muup Yesu wupin chindong. Nduŋ hə a ni a Naan naduk-duk gə tenglang wu gəgwə hə.²¹Jep nə muop, gu yak su gə fu jep bələp wu baam.

2 John

Chapter 1

¹Bii ran nhə tong agəpee nə miskagam mwan nsar namat dūŋ mə mang ni demyit muup hə, ni nau gə jep muup muop nduŋ a dem muop shi naduk hə, an dat mou nau gə muop nduŋ mə man naduk həa.²Wa nsaa naduk nduŋ tongdok dəgən mu hə bən yong gə tong gəmən gəgwə,³Chindong gə nachigir gə tuagat chagap nung Ndamu Naan, gə la laa muup Yesu Kristi ndəgən naduk gə dempee.⁴Took nə piya badən wa nsaa pak jep muop mə mwandok ndəgən naduk kan gə bii nduŋ waar na ni tong pət fu Nda hə.⁵Gədes hə a dang yi wa nsaa a yil a waar wu fuo məu, a bii nduŋ yi man gwe shideel hə laa yen mə dem sun.⁶Adempeenani, kat yen mə mwan mwan ndəgən waar afe, waar nani a kan gə bii nduŋ dok yawar gu kələng hə, gu mwan mwan ndəgən afe.⁷Guna na gət wu gən pee muop mə fuat gəyil, amuop nduŋ mə demy Yesu sam a ndəgən swəpshik mou. Nduŋ hə a wu gwan pee wu kass Yesu laNaan.⁸Gu na kaa suk yong jep bii muop nau mə leng gun nduŋ mə yawar mə chin bələng də muop hə, akam dewar gu kat kopgəshii yi.⁹Gurum wu gə chin bii wubis mən dem mwan gəwar bishee Kristi mou bə ni gə Naan mou.¹⁰A gurum nduŋ tong gə war bishee nani, ni gə laa gə Ndaa nau. Gurum nduŋ wul də gu mən kwət gə bishee wudik bə gu lap ni ləgu mou zak bə gu kaat ni mou.¹¹Gwə wu kaat ni bə chin pak bii wubis afe.¹²An gə nagət bii də yil ayi mən a kat ran gə am dugul yong gə mang lat mou. A diye dewar a wul yi bə mə laa bələp nyit zak bə took mu piya.¹³Jep emning nduŋ mə pən muop hə mə nang yi.

3 John

Chapter 1

¹miskagam doe wushamoe Gaius, wudung ademai shi naduk hə.²wusharnne, dang dīn jepe mmuan dōŋ-dōŋ goe goe, goe kagam a goe, ka gəbil nung moerip goehoe.³Nsaa tooknoe piya goeret kat akoeloeng fu moejepnoenmu jaa moe la naduk agoe goebil shimuan agoe naduk.⁴an goe tookpiya wuma nhoe mou kat akoeloeng nkat. jepnoe moe muandok ndoegoen naduk.⁵wu sherno, gəchin naduk kat balang agu doe moejepnoegoen goe moezep muəp a gəme⁶wudung moeda boeloep ka dempe agoe niə-Naan, gə chindong wu gə iep muəp gə war wu Naan dem hə Naan.⁷Nsa wa nsoem nani dok moefat goe, moelapbii fu wunjong mou. wa nsani moe lap muoep noni doe moekankaa mu ndoegoen balang naduk. moen Diotrephe, wudem dīn ani nkwoet a wupel goenaar hə muoeb lap moebii fu wunjong mou.⁸wa nsani moe lap muoep nani doe moekankaa

mu ndoegoen balang naduk.⁹ Aran moebii doe gurum Naan muoep moen Diotrepthes, wudem din ani nkwoet a wupel goenaar ha muoep lapmoen mau mak ba a wul boe aden ennne goe bii wuni fu chin, la boeloep wuleng nung kaa-wang nkamu.¹⁰ Goeye goon ni mou, nyangni goe lap moejepnoegoen goekashik dat mau. chin dugur fumuoep wu moetangkop din moe lap muoep moep chen muoep Nloenaan.¹¹ wusharnoe, she bii wuleng mou, goeshe bii wudong. Gurum wuchin wudong anung Naan; wuchin bii wubis jet naa Naan mau.¹² Demetrius dip, man naduk ban tagar ni man zak ma tagarni man gu man tagar amu a naduk.¹³ An goe jepegak doe ayil doegoe, moen adem din achin kamhoe ndoegoenjai mau.¹⁴ A tangkop din anagoe boer boe moelaa boeloep fanyit goe fanyit. mang tugatchagap lang goegun.¹⁵ Moesharnoe moup fu nang gun. wang moeshimu goe-soem-goesoem.

Jude

Chapter 1

¹An Yahuda, la lep Yesu kristi en nagan yakubu da muop ndung ma yong muop shi shaar Nda Naan, ma chin kagan muop da Yesu krisiti.² Mang chigir ha twagat chagap ha dempe fier da gu.³ Musharnae, shiwu an fa zuat npe yil dergu, gadap kat tak a mu moen baa kat an fa duak naduk wu muden nmoen sarga me da gurum Naan wuret muop dau.⁴ Ma gurum muop ma zaar mu ruo nsok ndagan gu. Gurum muop nani a muop wu mu lang wubis ka muop. Muop wu niang Naan ma bat dundong Naan wuret wa a bii buar.⁵ Gadesha a dem din a diye da gu. A man dok gu mou gwe Nkwot Naan dok taghat gurum muop, man fwat ga muop ndagan yil masar man lat man ndang kong man dam muop ndung ma niang pan naduk ha.⁶ A kam zak "moeram Naan" muop ndung ma niang ni ma ya pee long adu, ban shin ma nook peetwagat a muop. Naan den muop nteng ndung anung lat mou, ndagan kwoo dik da shep paa bit wuyon.⁷ Dok a kam ha Sodom muop ga Gommorah ga pak pee wudok ma gaar muop ha mu pan kashak a baar ga hoor. Muop nani a muop a bii kam da muop ndung ma lenogol ndagan la wus ga guwo.⁸ Dip ndagan war gamee, gurum wubias ma dam muop ma niang dagel wumaa man ma la jepe wuleng kaa gurum wuret muop.⁹ Nau ga mawung Naan wuyon. Michael shi wu dok muop pa bagalshik muop ga Satan ha, man niang la ga ni ka kum Musa, boot ba la me ma shep wu leng kaa muop mou. Ndagan kam ha moen yen " mang Naan chen ga " ¹⁰Ga kam gurum nani ma laa belap wubaa ga bii ndung ma man ha mou,, bi ndung ma man jar ha ba chin ga bi muop. ¹¹Wubis da muop, wu ma muan ndok gawar kayilu ma ba ruh ndagan wubaa nung Balamu wu kot ka pat mou. moe latbaan ndagan nianpe kora.¹² Gurum muop ndung ga nargu gapee bisae, ma sase ndagan gu ga kaawaat mou. Me bi a da kaashik muop dat, muop a wu ni jep kabi moup kabi ligin fan yigit ni nfan. Ndung bi kogom mang del gani, muop a wu ni jep ka bi wu muop getugus mou he. ¹³Muopa kong wu bial ga dafil ndagan kaa waad, dagar ndung ma muan dok fu'u, kabi kwoo ndung ma chin den ga guwo ha.¹⁴ A Nuhu laa Adamu wu pogovel gap da laa kaa muop, yen " Gu naa", Nda nin wul ga kam muop kam nung gurum amuop wuret. Nin ji da shep moen nau. ¹⁵Nin ji da yak muop ndung ma man Naan mau, muop moe chan jep ee ndung gawar Naanmou, muop ndung ma man mou, ban moe la belap wubis de Naan. ¹⁶Muop a rogogopee, walmuut, ndung ma muan gada ma muan ga bi wubis ha. Bi muop a wu bagal, bi ma dagar gurum muop da kaasluk muop.¹⁷ Gun ma shar na gu diye belap ndung dok jep lep Nda Yesu kristi moe la ha. ¹⁸Ma yen, "wul shi lat gayil, ma suar gun ga ma kat pee chan jepe wudong bel muop" ¹⁹A ndung ha ga tak kwali muop a nung gayil muop ga chellem mou.²⁰ Ban gun ma shar na shar na, muop yak kaa suk ndagan chan wuret man guban gu dang Naan ndagan chellem wuret. ²¹Yak kaaasuk ndagan demnnung Naan man gu ban gu tuaghat kang nashigir Nda Yesu kristi ndung ga pan nook ga gurum.²² Naachigir kaa muop wubi ma tang kaa ha ²³Ma fat ga pak muop ndagan wus. Da pak muop ma naachigir ga lagut. Mu mang la wu dam shiishik muop.²⁴ Gadet ha ni ndung ga boot ba dan belap agu man chin ban dar ga gun na tagan yon a muop nin bi wubis ga took pia garet. ²⁵Da Naan gamee, wu shang man ndagan Yesu kristi Nda mu, ga yong ka long, ga maaa da kagam, ntagam bi nau ga guwo. Ma dem ani.

Revelation

Chapter 1

¹nhae ani a sughun wu naan pan nyesu kristi de wu niin njep la muop ka bii wu kwat nwul bar dat ha lep mawang afe muop da gurum afe jon . ²jon laa belap kaa belap naan ga (testimong) yesu kristi ka bii wu naa ha dip . ³ hgurum wu kwan belap sugha nhae ga dagel g ni wu kalang man chin belap sughu wu ma yil nnagan hani a wu (blessed) nsaa bit en nkang gwee⁴a jo n da gurum naan muop npee pogovel nasia ha nit dagat nchindong tong gameega gun ga twagat chagap wu tong da ni wuni nni ha ga wudok ha ga wu kwat nwul ha ban fu chelem

pogovəl wu muop ndər tagamlong hə. ⁵gə yesu krist ndung ni a nakam wukərə hə gəkaar mə fat fu muut bən a long nkaa mən long gəyil hə də muop ndung dem mən ba mən gəfu bii wubis amushi təgem afe hə. ⁶a ni yak m ən lə shi sun ka gurum gəmee ndawang muop dip a nə muop gə dem a ni⁷gu naa ah kwət nwukwət nwul gə lin, gəsəm yit dip gə naa gə yit muop wudok mə biang ni hə tung gurum gəyil naun yong gə mə eer waa nni akam he mə dem ani ⁸.nana yen aana wushideel a ana bəlat ni wu ni nni hə gə wudok hə gə wu kwət nwul hə wu naa dip⁹an jon, emnəgən guwu lap gun gə manchiin gə (kingdom) gə mogormuut shik nung yesu hə an gəbət patmos waa nbələp naan gə bələp kaa yeu . ¹⁰an dok nchelem paa ba naan mən a kələng bələp ndangkong bal ba gəyee a dægəl feer . ¹¹laa yen yil bii wu gənaa hə ndəgən (book) mən gə lep gəni ngurum naa muop npee pogovəl də muop nafisa sirna pagamun tyatiras sadis filalfai gə laodishiya¹²a bat yit nə də wu naa kwət a dægəl wudang oh bə a kat a yer wus shagal dat pogovəl . ¹³niak gənaar yer muop nhə bə mee məgwə gəyee alaa gurum gə dəgoo wu kun ba waaa sam rə fəguk shi muop hə gə (sash) bat tughur muop bat¹⁴kaa muop gə dip kaa muop a piya sak gəbii few hə g ə bii dagar fan lai hə yit muop zak gəyee a diyel wus hə . ¹⁵kwak muop gəyee a shagal wu mə mən shi mwəe hə gəbii shagal wu mə saarni nwus, dee dægəl muop gəbii am waa mbəl hə . ¹⁶ni gə dagar pogovəl nsar muop desə dee chuk diyel gə yit vəl wu agas gə pət nfu muop , yit muop saan gəyee a fuu laanter¹⁷mən maleka nin kong am kagha n an, diyee ba dən dədən , yaa gənaar war il pee nani. ¹⁸tong yi gə sam shi bətəngf long mwəp gə laatəm , təng kagham ni shi bəkwang bəkwang kong nani , bii ndəghən tar bə bak jep kong nani , bii ndəə¹⁹wa nsaa ni gə wul ndangkong bii nhə . ²⁰kə bələp sok kaa dagar pogovəldung gə naa nsar nə wuret hə gə yer wus shagal pogovəl hə dagar wu pogovəl muop wu gə naa hə a məwəng prr gurum naan muop npee pogovəl hə dee yer wu shagal wu pogovəl hə a muop a pee gurum naan muop wu pogovəl hə `

Chapter 2

¹yil də məwəng gurum naan muop anfiās gə yen a bələp gurum wu ni gə dagar pogovəl nsar muop wuret hə bən mwaan dok gənaar yer wus shagal hə . ²a man cham jepee agə ge yugur agə gə manchiin agu gə deng wu chan bii wubis muop hə gə kan a kambə məu gə kat muop a wu waram³A man nkwət gə a wu mogorkung, gə təgərchiin yoon nsa səm nə mən gə nee gwe. ⁴Nau gə kam hə, an gə weel gəgə nsa gə nyit dempe gəgə wupel . ⁵Dye dər pee wu gə pal hə. Bat mən gə chin jepe wudok gəfu chan nmok hə. Dəgat nə gə bat mou bə gə a wu ji a mang til-ngong gəgə a baa gənyi gəpee dən gəfe.⁶diyə pee wu gə waa gədangkong gə hə nit war wubis agə gə waa gə ji kaa jepee wudok bii gə chan shideel hə ba zeet niang gə nit war wubis məu bə wul dəgə a shang yer wus agə a baa gəni nbədar afe . ⁷bii wu gə gəni hə gə niang bii chan nikolaitan muop kat wu an zak a niang hə⁸yil də məwəng gurum naan muop nsmima gə yen, abələpo gurum wu ni a wushideel gə bəlat wudok muut baa bən yagal ,ni nkagam hə . ⁹a man manchiin agə piya agə dip dat gə a wulong a man bələp dampee gurum muop wu gə mə yong sut shi yahudawa muop bə kan a kamhə məu hə muop alə bii shee tamsughu dat . ¹⁰na yong gə yagal lugal manchiin ugə də kat hə gə naa ah gurum wubiis ni dəzuan pak gu nə dia deewar nkam gun yi yong gu swaa manchin də bit sar gu dian bal bal ,an zak yong a pən vugumlong ngu. ¹¹dəgat ngunun wu ni gə konm bə ni kələng bii wu chelem fu laa gə dəng gurum naan muop¹²yil də məwəng gurum naan muop npa gurum gə gə yen a bələp gurum wu ni gə chuk lek gə yit vəl wu agas hə . ¹³a man pee tong a gə gəpee ndung tamsughun ni gə tagtamlonf afe hə dip dat dat mən gə yaa səm nə bəbal a man gə cii pən naduk agə n'an məu gəshi wudok mə tə antipas wu laa bələp anə yit gu gə bətong tamsughun hə məu¹⁴dip gə kam hə an gə weel gə gə gə pakgurum muop wu mə yaa bii shee balaam ndung kar balak də wu fən jep iosral muop mə bii wu mə sacrice) də (idols) mə bn mə wak a wu bwaar muop hə . ¹⁵akambə zak gə bən gə gurum muop wu mə yaa bishee mēgurum nikolaita bəbal hə¹⁶17 pət gəwar wubis nani ba zeet niang gə pət məu bə a nang gə barat mən a lek diel gə muop shi chuk diel wu nfu hə hə . ¹⁷dəgat bngurum wu ni gə kom bə ni kələng bii wu chelem fu laa gə dəng gurum naan muop hə gurum wu conquē bə a pən pak jepee nasok nni nsə a bən a yil səm muop kə pang səm wu nəgwə man məu dee a ni wu lap hə dat¹⁸yil də məwəng gurum naan muop ntyatira gə yen ndung hə a balang iaa naan ndung ni gə yit gəyee a diyel wus gə kwat gəyee a shagal wu məm shi muər hə . ¹⁹a man cha jepee agə dempee agə gə pən naduk gə balang gə nwaar a man kan jepee wu gə chan gədes hə maa wu del gwe hə²⁰dip gə kam hə an gə weel gə gə lap namat wu gə mə yong shi jezebel wu gə yong shik shi wu laa bələp naan hə gə lə shisak ndəgən bii sheee afe fən mēgurum anə muop lə kə bwaar gə sə wu m (sacrifice idols)hə. ²¹a pən pee dee war nni nit bii wubis afe yi mən dem nit bələp beer afe məu²²gə naa ah yong a tak ni kə karam gok dee muop wu mə twərəp gə ni hə ndəgən manchiin wu laa, ka n niang mən iit bii wubis a muop . ²³yong a nas jep muop a twə , gurum n aanm muop dip yong²⁴gəvər gu ntyatira , gurum wu niang nyaa bii shee dee baa yi nman bii wu pakgurum gə mə yong shi jepee nasok tamsughun hə a yen , a den mee lee wu tēgen kaa məu. ²⁵sdip dat kamhe, gu yak suk geret dee a an paa awul. ²⁶gurum wu (conquer) bən chin bələp anə a shee a wul hə, bə yong a pas ni nkaa ²⁷gurum gəyil mbəl . yong gə yaa muop shi kamlong shagal , ²⁸gəbii wu an alap fu ndaa hə ,an zak yong a pən dagar gəbit nni. ²⁹gurum wu ni gə kom bə ni kələng bii wu chelem fu laa gə dəng gurum naan muop

Chapter 3

¹yil dāmawəng gurum naan muop nsadis gəyən a bələp gurum wu ni gə chelem naan gə dagar pogovəl nsar muup hə a man jepee chan agə gə gəsəm gəyee gə nkagam bə kan gə muut gwee. ²yagal gə miap gəvər jep bələp muop wu mə deen mə duan hə nsaa bii chan agəkaa kəgət ntagam naan a nə məu. ³kan niang gə gayal məu bə an nwul gəbii wat hə gə a wu man shii wul anə də hə məu. ⁴dip gə kamhəgə pak səm gurum muop wu mə tok twən amuop hə məu muop nani yong gə mə muan mwan gəmee gə an mə dian twən pia nsaa məkee⁵gurum wu (conque) həbə yong gə mələ biar piya nshik muup an zak baa shee a pit səm muupndəgən (book) nung bar hə məu yong gə seer səm muupdə ndaa ntagam mawəng naan muop ⁶.gurum wu ni gə kam bə nikələng bii wu chelem fu laa gə dəng gurum naan muop⁷yil də mawəng gurum naan muop nfiladelfia gə yen belep gurum wu ni a wusəsaar gə naduk hə hi gə bi ep fulə david din n'ep bə wu ogot ni kwət məu din nogot bə wu ep ni kwət məu . ⁸a man jepee chan agə gə naa ahə a ep fulə ngə mən məgwə yong gə boot bə ogot ni məu a nan kagham agə awukəkat dip dat mən gə lap bələp anə gə dem gə cii səm nə məu⁹gə naa ah yong a saa muop ndung a nung lə wap tamsughun wu gə mə yong shik muop shi yahudawa bə kan a kamhə məu a wu waram muop yong a saa mə wap gəmən man kana den gə . ¹⁰waa nsaa gə chin bian anə ba gə chi manchiin dənə yong a pən gə gəfu sheep wu kwət nwul ka gəyil dip d wu kam muop ndung gəyil hə . ¹¹an wul bar dat yaa bii wu g gəni hə geret yong məgwə nyaa vugumlong agə nap¹²gurum wu (conque) hə bə yong a yaa ni a teget a shep fulə lə naan anə ba shəyi npət nnəgən məu yong a yil səm naan anə kaa muup səm lə dəgən tughun naan anə hə səm nə wufə. ¹³gurum wu ni gə kom bə kələng bii wu chelem fu laa də dəng gurum naan muop¹⁴yil də mawəng gurum naan muop nlaodisia gə yen a bələp mədeniani, wu kamshi belep naduk long kaa jepee wu naan miap hə . ¹⁵a man jepee chn agə gə a wuzugum dee ba yi gətaa a wubaan məu . ¹⁶waa nsaa gə a wuwəng dat an də fagat gə baa gəni afunə . ¹⁷nsaa gəlaa gəyən an a wulong an gə jepee gwet dat , a tang nkop məbii zak məu gə man kan gə a wukəkat a bii chigir shipee a wupia wuvugum bən gə ngum dat məu . ¹⁸gə kələng karpee anə seet pənshagal wu mə saar nwus hə fu nə dee war gə long yi gə twən wupiya sak gə din də wu ogot gum agə gə dojai də məm kə yit gə deewar gə naa pee yi. ¹⁹bii a bial ba a bən a kar muop wu a dem bə waa nsaa kambə gə chin naduk gə nit bii baan . ²⁰gə naa ah a dar a dok fulə an fu kwakpee , din məgwə nkələng dəgəl nə mən n'ep fulə bə arə lə muup a səsə gəmee gə ni , ni zak gəmee gə ni²¹gurum wu (conqu) bə a ep war nni ni tong gəmee gə an kaa taghamlong anə kat gəbii wu an a (conuer) mən a tong gəmee gə ndaa kətagham long afe hə . ²²gurum wu ni gə kam bə kələng bii wu chelem fu laa gə dəng gurum naan muop hə

Chapter 4

¹ndangkong jepee muop nhə a naa, mən a kat mee fulə a funng kəbətəng , dægəl wu pel wu a kələng laa bələp gə an gəbii feer hə yen bəgə kaa hə kong a niin bii wu yong gə chin ndangkong jepee nhə hə . ²barak dat mən a kat san nchələm, mən a kat taghamlong kəbətəng məgwə tong dok akaa . ³gurum wu tongdok a kaa hə gə lap(jasper) gə (carnelian) dugul fan bat tagamlong nani bat kang , dugul fan nani gə lap (emerald)⁴Pətonglong yaagurum shika feer muop ndər tagamlong nani ,daskagam yaagurum shika feer mə twaghat dok kaaa muop , muop gə twən pya gə vughum long wu mə chin shi zinariya hə nkaa muop . ⁵ namələp twaghat fat gəpee pətong long nanyi gə tegel fan gə naantəng fitila diyel muop fu lap fantagha,m taghamlong , fitila muop wu mə niin chelem wu pogovəl n nung naa hə⁶mee mə chip glas ni gəpee taghamlong nani gə lap(crystal) gənaar taghamlong nani gə dər bii wu gə nook muop feer gə nager yit ndangkong gə fantagham, hə muop nnəgən⁷bii gə nook wu mee gə lap liit wu vəl gəlap nəng ,wu kun ni gə faruyit gəyee a gurum dee wufeer gə lap kup. ⁸gəsəm bii gə nook muop nani muop gə gaghap peemə , gə gəcheer yit gətəng gə dasam fuus gə ləpar mə nook laa yen, a wusəsaar a wusəsaar a wu səsaa , ani long naan amu wumaa wu ni nni hə gə wudok hə həgə wu kwət nwul hə⁹dip gəshi wu bii gə nook muop nhə mə saan ni wu tongdo kə taghamlong wu a ni langdok gəgwə hə, mə mang ni ntege mə pən sar kagham nni, mə dək yil nni . ¹⁰bə daskagham yaagurum shikaa feer nhə mə fadək ntagham ni wu tongdok kə taghamlong ,ndung lang dak gəgwə hə wap ni yi bə mə lə vugum long ¹¹a muop ndər taghamlong mən yen miskagham amu gə naan amu gə kee bələp maa gə yoon nsaa a gəgə miap jepee dip gə bən gə miap muop gəpee dem bəzung gə

Chapter 5

¹mən a naaa nmeē (scroll)gə bii yil nfantagam gə dangakong w məbəm fu shi nwəb ndung pogovəl gəsar wuret nnung ni wu tongdok kə taghamlong hə ².a naa mee mə bangsang məwəng naan ni fu laa gədgəl wubal a wudang kee wu ep (scroll) mən nkyak nəb afe eh?³məgwə wa gəmee kəbətəng gə gəyil gə kəbədə yil boot bə ep (scroll) nani dee gətaa nkwan bii wu yildok nnəgən hə məu . ⁴ a wal shi nalala nsaa məgwə boot bə ep(scroll) ani dee gətaa nkwan bii wu yildok nnəgə yi məu . ⁵mən mee mishagam laa də nə yen, gə wal məu naa ah liit seen judas pət nbət davud hə yawar waa a kogorong ni boot bæp (scroll) nani gə nwəb afe muop pogovəl⁶a naa mee laa tən dardok gənaar tagamlong gə mee gə bii gə nook muop wu feer gə daskagham muop hə niin gəyə dok mətə ni gwee, ni gə soghom pogovəl gə yit pofovəl ,wu a chelem pogovəl wu naan lep gə muop gəyil h . ⁷mwaan gə lap (scroll) nsar ni wu tongdok kə taghamlong hə⁸gashi wu lap (scroll) hə bii gə nook muop wu pogovəl gə daskagam yaagurum shikaa feer hə mə fadək gəshi laatəm nani gəsəm muop dip gə mil gə daa ngam gə (incense) ndung a ni a bəseer gurum naan uwsəsaar muop⁹mə hə see wufə mə yen gə kee wu mang (scroll) mən nkyak nwəb afe nsaa dok mə gap gə mən gə sarap gurum muop nnaan gəpee dægəl gə liis, gə dəng gə bəfat a muop shi təgəm agə . ¹⁰gə yaa muop gə waa a seenlong gə ndauwang uop də wu chin balang naan, məbən naa kaa gəyil.¹¹a bən a naa mən a kələng dægəl məwəng naan muop mbəl wu mə bat taghamlong bat kang gə nook muop gə daskagam muop , bəl amuip naa kun. ¹²mə la dægəl wubal mə yen a laatəm wudok mətə hə dong wu lap maa, ga bii long gə en gə bal, gə yoo gə kəgət gə saam¹³a kələng jepee dip ndung mə miap muop kəbətəng gə gəyil gə kəbədə yil gə chiip jepee ndəgən muop dip mə yen də muup wu tongdok kə tagamlong gə laatəm wu dok mə tə hə a saam, gə yoon gə maa, gə kəgət gəgwə . ¹⁴bi gə nook muop wu feer mə yen mə dem ani, mən daskagam yaagurum shikaa feer nhə mə fadək mən mə wap wap₃

Chapter 6

¹a naa gəshi wu laatem ep mee mə nwəb wu pogovel nhə mən a kələng mee mə bii gə nook wu feer hə laa bələp gə dəgəl wu bal yen ji. ²a naa mən a kat bəseg piya wu rap ni ni gə bau mən mə pən vugumlong n ni tapət kat gəbi kogorong hə də wu sə diel³ndung laatəm ep nwəb wuvəl hə mən a kələng bii gə nook wuvəl laa yen ji. ⁴mən bəsəng ndee pət a bang zək, mə ep war nwurap ni də nni baa gə twaghat chagap gəyil deewar njepyil mə twə shak yi mə pən dogo chuk diel wu rap bəsəng nhə⁵gəshi wu laatəm ep nwəb wu kun hə mən a kələng bii nook wu kun loaa yen ji a kat mee bəsəng chip mən wu rap ni ni gə bii kam jepee muop nsar muup, ⁶a kələng mee mə dəgəl gəyee tong a ndəgən b ii nok nok muop nhə laa yen gongoo kapa gəmee a kopgəshii balang bit gəmee gə gongo ək maar kun akopgəshi balang bit gəmee dee zak gə naa yongələ la gok shi mwər gə am laa təng⁷gəshi wu laatəm mwəp wu feer hə mən a kələng dəgəl bii nok wu feer laa yen ji. ⁸mən a naa mee b əsəng wu rees sem wu rap ni a mwat wutəp muut ni gədə muop mə kiak gənaar gəyil feer mən mə yit gəmee pən muop twə pee shi chuk gə gəzəm gə gok gə wa wung wubis nung gəyil hə⁹gəshi wu laatəm ep nwəb wu paat mən naa kum gurum muop wu dokmə twə gufu bələp naan gə dian bal bal a muop hə rək-tok. ¹⁰mə eeer gə dəgəl bal mə yen dee a paa mə long nkaa jepee dip wusəsaar gə naduk bə gə sheep muop ndung gəyil gə yaa waap təgəm a mu eh? ¹¹mən gəsən muop dip mə pən dəgoo piya nmuop, mən yen nwa wudok yong gə mə twə muop kat gəbii ndung mə twə hə kaa yi kəgət¹²gəshi wu laaəm ep nwəb wu peemə mən a naa akat gəyil tegel badən fuus yagal waa achip gəyee a biyat chip dee gtar waa gəyee a təgəm. ¹³dagar kəbtəng mə wadok gəyill gəbii wubii laa təng taa kan mə bwap kogom fan hə. ¹⁴ligin mə riem kat gə bii (scroll) wu mə chigit hə pang muop dip gə (island) mə giyil gəpee bə dee a muop. ¹⁵mən long muop gə wu laa dat gə kogorong gə wlong gə wubal muop gə gurum dip gə kwərəm jep yii dip mə swak shak ngwak pang gə pang. ¹⁶mə laa də pang muop mə yen wat gu dək kaa mu gu swak mən gəfu dəfi wu tongdok kə tanglong gə laatem. ¹⁷nsaa dəfil a muop wul ashik wudang gəboot eh

Chapter 7

¹ndungkong nhə mən a naa məwəng naan muop feer mə diamdok bəchep gəyil mə yak kogom wufeer hə vak gə ni yonbaa nə buwap kaa gəyil gə kong gə təng . a² naa ndee məwəng naan tong gəsar kansəgən pət yi ni gə biang sar naan wel gə dægəl wubal də məwəng naan muop wu feer ndung dok mə pən war nmuop də wu lə gok shi gəyil gə kong hə . ³na yong gu lə nogol shi gəyil gə kong gə təng muop ba zeet niang lə sar nə kaa gurum naan anə muə⁴a kələng bəl gurum muop wu mə lə sar kaa muop hə 144000 mə twaghat a nisreal hə . ⁵kam sar shikaa vəl nseen judas kan sar shikaa vəl nseen rubenkam sar shikaa vəl nseen gad . ⁶kam sar shikaa vəl nseen ashee kam sar shikaa vəl nseen naftali kam sar shikaa vəl manase⁷kam sar shikaa vəl nseen simion kam sar shikaa və; nseen levi . ⁸kam sar shikaa vəl nseen isaka kam sar shikaa vəl nseen zebulun kam sar shikaa vəl nseen josef kam sar shikaavəl nseen benjamin⁹ndangkong jepée muop nhə mən a naa mən a kat mee mə bəl gurum wu məgwə boot bə kun hə məu mə twaghat a gəsən bəfat gə kugur shit gə bədee gə liis mə diamdok ndər tagamlong nfantagam laatəm mə dian twən pia muop gə chaar mwərbang nsar muop . ¹⁰mən muop fu yongpée gədægəl wubal m ə yen kat a nung naan a mu ndung tongdok kə tagamlong bən tog də laatəm¹¹məwəng naa muop dip mə diamdok ndər taghamlong mə bat daskagham muop gə bii nook wufeer muop kang mən mə wadək gə yir muop nyil ntagam tagamlong mə wap naan . ¹²mə yen mə dem ani saam gə maa gə en gə dəkyil, gə yoon gə kaghan a nung naan amu gəgwə mə dem ani¹³a lap a yen miskagham a gə a wu nani mən laa də yen ndung hə a muop ndung mə fat gəfu manchin hə mə vang dəgoo amuop bang ndəgən təgəm laatəm . ¹⁴waa nsaa kambə mə diadok ntagam tagamlong gə mə wap ni yi nfuus gə ləpar nlə wapp ni wu tongdok kə tagamlong hə yong gə yaa gak nlanng nkaa muop¹⁵waa nsaa kam bə mə diamdok ntagam tagamlong gə mə wapp ni yi nfuus gə ləpar nlə wap ni wu tongdok kə tagamlong hə yong gə yaa gak nlang nkaa muop . ¹⁶ba shee yi balak ntə muop zak məu wa amtə gə tə muop məu fuus yong gə laa kaa muop dee gətaa nchaan muop yi məu . ¹⁷nsaa laatəm wu ni gənaar muop hə yong gə goon muop mmuan gə muop gəpée am waa wu gə bar gurum hə mən naan yong gə fas namwaa mbəa gəni nyit muop

Chapter 8

¹gəshi wu laatəm ep nwəb wu pogovəl hə mə pee lap kit kəbətəng ndəng . ²mən a kat mə pən feer nməwəng naan pogovəl ndun g mə diamdok ntagam naan hə³nde məwəng naan dar kə bugut wap naan pət ni gə nwər taghas wushang nni deewar nni kon was yi gə bəseer gurum naan wusəsaar muop ka bugit shagal nung mwər taghas wushangntagham taghamlong hə . ⁴diel mwər nani gə bəseer gurum wusəsaar muop kaa rə də naan nsar məwəng naan. ⁵məwəng naan mang mwən taghas wushang mən gam ni gə wus ntagham bugut wap mətak ni sam gəyil mən vər naatəng tegel pee gə namələp namələp gə tegel yil muop yagal niang⁶naan muop pogovəl wu muop gə feer pogovəl hə mə chin shik muop də taa muop . ⁷məwəng naan wumee taa feer afe mən dagar gə wus roop gət gəm sam mə tak ni gəyil dee war ngogot muop wu kun chaan yi gogot wu kun nnung təng muop məchaan gə wung dip mə chaan⁸məwəng naan wuvəl taa feer afe mən mee məbii gəjee a pang wu makbii gə wus hə pətaa nchip goto wukum chip nani waa a təgəm . ⁹goto wukun nnung jepée gə nook nam muop mə dwam dee gogot wukun nnung chii am muop mə pyaram¹⁰məwəg naan wukun taa afe mən bangsang dagar tong gətəng wasam pətaa,gə lap pal pal gəpee a (torch) kaa gogot wukum nung kong gə kangkaa . ¹¹səm dagar nani a deet goto wu kun nnung am yagal deet mən gurum muop mə dwam nsaa am mə deet¹²naan wu feer taa feer afe mən gogot wukun nnung fuus kat weel gə gogot wukun nnung tar gə gogot wukyn nnung dagar mən gogot wukun a muop waa kwə gogot wukun nnung fuus gə gogot wukun nnung ləpar mə kwə¹³naapee mən a kat mee mə kup ndung ni fu waat pee gətəng gə yongpee gə dəgəl wubal yen lat nkaa muop lat nkaa muop lat nkaa muop ndung muop gəyil hə nsaa gəvər eer feer ndung məwəng naan muop kun də taa hə

Chapter 9

¹Məwong Naan wupaat taa feer afe a naa tong kəbətəng wasam pətaa mə pən bii rp fulə tughun wu ni gə bəlat məu hə ndagar nani. ²Ep fələ fung wu ni gə bəlat məu diel pət fələ nani gəgee diel bangsang wus fus gə piip mə wak a chip nsaa diel fulə nam³chigil muop gəbil dagar hə mə fat nfun g nani nə rwə gəyil mən mə pən pee nmuop gəyil. ⁴mə dən shi muop yong mə dam wung gəyil wa mee mə kombii dee baa yi gətaa təng məu dee a gurum wu niang məkwət gə vər sar naan nbəkəgən muop hə dat⁵mə pən war nmuop mə twə gurum muop nani mən dee mə lə a nogol dat shi muop də tar paat laa a muop yong gə kwət gəbii nung dagar hə. ⁶nbit muop nani gurum yong gə mə tong muut mən kat yong gə mə chaa muut mən nyak gəse fu muop⁷chigill nani mə lap bəsəng wu mə daat muop də diel hə məbii nkaa muop gəye a vugumlong pənshagal mən yit mwəp gəpee a nung gurum. ⁸dip kaa muop gəyee a nung swərəp dee agas muop gəyee a gas muop gəyee a nung liit ⁹.gwat a muop gəpee mə miap a shi pənshagal deee vər gagap muop gəpee anung nagət bəsəng gə bəsəng wu mə dat muop də lekdiel hə¹⁰muop gə dang nwangpee kat gəbii dagar muopgə kagan wu lə nogol ngurum mwəp də taar paat ndang muop. ¹¹long a muop a məwəng funny wu ni gə bəlat məu hə səm muop gə dəgəl hibiru a abaddon gə girka zak a apollyon. ¹²langfu wu shideel del gu naah ndangkong nhə bə jepee wubias vəl məkutni shee mə wul¹³məwəng naan wu pee mə taa feer afe mən a kələng mee dəgəl gə pət n dəgən feer pənshagal nung bugut wap ntagam naan, ¹⁴ni fu laa də mə wəng naan ndung ni gə feer hə yen taghat məwəng naan wufeer muop ndunng mə dian mə dian muop fu kong yufiretu hə. ¹⁵məwəng naaan muop wu feer wudok mə lə muop də bit n ani gə yii nani hə mə taghat muop də wu twə gogot kun nung gurum muop¹⁶mə lek dial ndung kə bəsəng hə mə wak ruo 200,000,000 a kələng bəl a muop. ¹⁷nsughum anə ana bəsəng gə wurap mwəp a kambə bəsəngf muop na ni gələp kaa liit muop wus gə fat nfu muop diel gə əgən wubaan. ¹⁸gogot wukun gurum mə dwam gəwar (paque) wu mə fat nfu muop hə. ¹⁹kagham bəsəng muop nani ni a nfu muop gə dang muop nsaaa dang muop a wuyit n ungwə muop gə kaa wu gə lə gok shi gurum muop²⁰gəvər gurum muop wu zeet mə dwam waa (plagues) nhə mə nit jepee wubias a muop məu zak ma mə nit wap ndamuan muop gə (idols) nung (gold,silver,bronze) pang gəshi jepee wu gə mə napee məu dee gətaa kələng pee gə mwaan. ²¹mə bən niang nit bələp pee gə mwaan. mə bən niang nit b ələp twə pee gə mulak gə wat a muop

Chapter 10

¹A bən a naa bangsang ndee mawong naan tong kəbətəng sam yi twən afe a ligin, dee (ramboo) ndap kaa muop yit muop gəyee a fuus dee kwak mop gəyee a (pillar) wus. ²ni gə (scroll) wu lee nsar iop nyi a wu əp den kwak muop dasə nchip dee dakul gədəgər. ³mən langdəgəl bəbal nkən wal liit hə. ⁴gəshi wu langdəgəl mən naantəng wu pogavəl muop mə ga baa də yil sat mən a kələng dəgəl tong kəbətəng laaa yen gə ogot bii wu naantəng pogovəl muop mə laa hə⁵mən məwəng naan wua naa darkak nchip gə gədəgər ep sar muop dasə gətəng . ⁶twar shik shi wu langdok gəgwə hə, ndung ani miap kəbətəng gə jepee dip ndəgən muop, gə gəyil gə jepee dip n dəgən muop gə jepee dip ndəgən muop mən yen yaashii baa kwət zak məu . ⁷ bit wu məwəngnaan wu pogovəl paa gə taa feer afe hə bə jepee wusəswak naaan muop yong gə mə kaa nkəgət kat gəbii wudok laa bələp wuret də məgurum afe muop nfu jepee afe muop⁸ndəgəl wu a kələng tong kəbətəng hə bən laa bələpp gə an yen mwaan gə lap (scrol) wu ni a jep h ə fu məwənnng naan wu dardok nchip gədəgər hə . ⁹mən amuwaan də məwəng naan nani mwaan a laa də muop a yen gwa pən(scroll) nani nan mən laa də nə yen lap (scroll) nani gə aar yong gə deet bət gə dee nrok nfu gə gəbii mwən hə¹⁰a lap la (scroll) nani nsar məwəng naan a aar rok badən nfunə bazak ndangkong wu a aar lat hə mən dəgən bət yagal deet. ¹¹mən mee məgwə laa gə an yen yong gə laa bələp naan də gurum mbəl gə bəfat məbəl gə liis mbəl gə mən long muop mbəl

Chapter 11

¹Mə pən shit nan npe chin kəni ka kampe kat bii, mən mu laa gə ann mu yong yagal gə muop mə waap naan ndəgən lə naan nane.² mən gə kat gətələng pe wu fəbang mou nsa mə pən nan i gwə nmuop wua Məjong ,gəmə da yəyil wuret npe tar yarumvəl gə fuvəl.³a pən kamshek n muop wu a yitnaa muop vėl mə laa lep naan ape bit kam gəmee kə yagurm sar kə kaa yagurum kun, gə mə bead wu ǎ tətər⁴. muop mə yitna nani⁸ gomu kot a tong paad kə kamshet wu muop vėl vėl wu jep mə dam dok ntagəm naan goyil .⁵kat mægwo tang war npe pən gok nmuop bə mə man shi wu wus bi fat nfə muop mə dam mə nuang yit muop mægwo wu tang war shen goh nmuop bə tiid gə mə tə ni kam⁶yitna muop nani muop kə kamshek npe dugur fə kətəng yang ba faan lai shi bit muop wu gə laa lep naan muop gə bat am waa tagam goni bən mə chit gəyil gə chak gok muop kə jipe wu baan muop , ka wu took muop dem .⁷ she wu mə laa bu wu yitmuop naa lat bə iua gəger wu bis wu gə tong wul ndəgən kwo hə kə wul kə liakdiel der nmuop kə maa muop mə tuwo muop⁸kum muop gə mə dak vu dat gəwar yill wu yon nani (ka nung saduma kə masar) wu dok mə tə miskagham .⁹ kə mak bit kun kə gogot pak gurum lus yil kə məjong gə mu naa kum muop gə mə dem mə dak kum muop ngəsher mou¹⁰muop wu mə ket gəyil gə mu chin tokpia kaa muop mənmə chin gia gə mə pən chindong nsut nsa m laa lep naan muop vėl nani mə pən nuwaar nmuop wu twagat dok gəyil .¹¹ kənlok brt kun kə gogot bə nok wuret wu tong der naan gə rə she muop b ə gə mə yigil nshe du bə muop wu mə naa muop hə luagat kə sam kaa muop¹².bo gə mə kələng dægəl wu tong fe gətəng laa tong hu kaa hə gə mu kaa fə gətəng mən mə niang yit muop fə naa muop.¹³an shi ni gəyil gə dung bə pak yil gə muop gə dam gurum wu gə mak kam pogovl gə mu duam n dung nani muop wu mə bərap gəmu luagat bə mə ap sar muop mə pyen yoom naan wufe gətəng .¹⁴kaas pe wuvel del gwə gu naal wu kun nani¹⁵mən məwənnng wu pogovəl taa bəəl gəna mən muop mə laa ləfə balbal fəgətəng mu yong yil long gəyil waa ayil long miskagham amu kə nung christi mup mən gə waaalong nkaa muop gəgwee.¹⁶mən daskagham wu muop gayurum shi kaa fier wu mə twagat dok kaa pətong bng amuop ntogom naan mə turap nyil shi faar bətdu mən mə waap naan.¹⁷ mən mə yong mu lap yil mu pən ngə naa naan wu maa dau wu a ni kot gədət bən ani dok kət gwe nsa gmang kagham agə wuyong mən gəlap long agə¹⁸mən toh goyil muop dam mə defil agə ji gwe shi nani ji gwə wu gəmə shep muop wu mə duam bəgəbən gə togor jep lep agə kə gurum naan muop wuret k mup wu mə waapsəm gə muop wu dien kə muop wunan shi nani warə wu gə dam muop wu fə dam gyil¹⁹bən mə ep ləwaap naan wu fə gətəng mən gurum mə naa shang sheep naan wu nin dəgən mon mə kat naan tong kə dung yil kə fan wu kə dagar muop wakwul

Chapter 12

¹dok mə naa me mə bii wunik langdok kəbətng mə vugum namat shi fuus dee tar n dapshi muop mən mə lang vugum long gə dagar sar shikaa vəl nka muop ²nigə gam ni fu wal gə muut la anung təl la³mən mə bən naa ndee mə bii shizak kəbətəng gu naa bangsang mee mə wuwo ndung ni gə ka pogəvəl gə sogom sar ni gə vugum long pogovel nka muop . ⁴dang muop kum dagar wu kun kə bətəng hə mən wasam gə muop gəyil dogo bansang wuwo nhə dar ntagam namat ndung ni də la hə dewar din namat nani laa bə mang dal⁵mən la lala nani a wumis ndung yong ani gənaa gəyil dip gə kam shagal wubal mə yaa ka nani lap fu muup wak gəni nnaan kə pətong wumaa.⁶ mən namat yak wadə wung gə pee wu naan miyap den nni dewar mə kangkaa muop nnəgən la bit 1200 .⁷dok mee mə lek yagal kəbətəng micheal məwən wuyoon muop gə mənıee muop məwən muop mə lek wuwo wuyon nhə mən wuwo wuyoon muop gə məwən afe lek muop zak . ⁸mən bangsang wuwo boot də sə muop gə lek nani mou mən lat mən ni zak gə pee kəbətəng də muup gə mə wəng afe muop mop. ⁹mən mə kok bangsang wuwo nhə muop gə məwəng afe muop mə chir muop nyil a wusəgər wuwo ndung bi məyong ni a wubis yaa shaidan ndung ni fu dam gəyil hə¹⁰mən a kələng dəgəl wubal kə bətəng gədə hə ankaaa wul gə kagam gə ma nung naa namu gə maa nung almasihu afe nsa mu vag gə wu arab mə emnə gən mu chir nyil¹¹mə maa ni a gədə təgəm laa təmn dee ya bələp ndung la hə nsa mə niang kaashik muop a nung muut . ¹²a wansani dewar yagal yi wa gəpee ndung mə miyap nni ngəgər hə apeee ndung yong gə na ni ndəng lee hə gə la gogot pee ndung wuwo nani wən hə¹³ndung wuwo wuyoon kat mə tak ni nyil mən chien gədə namat ndung la la wumis hə .¹⁴ mən mə pən gagap vəl namat nung yeri wusaan ¹⁵wuwoo nani tangpee ngogot gəpee am fu kong dewar wul gə amual ndung yong gə tə ni yi .¹⁶ mən yil lap kəgən namat nani mən fu yil epmən dal kong nau gə wuwo gə gogot gə fukong dip ¹⁷.mən mang dəfil gə namat mən yagal wagə lek lek gə gogot .¹⁸ lat mən wuwo nhə yadar kə ess ntagam chip kong

Chapter 13

¹men a naa mee meluagegārē gätongc kaa nihip ni gə sogom gə kaa pogəvəl ke sogom muop ni ge vugum long sar kaa muop wu sar nhemuop gəsēm took dam . ²lua ndung anaahəgəlep kung kwag muop hgəlap kwag lliit mən gfu muop gelapnung pem u wuwo pen kagam nni gəpee long gēmaa yayil³ mee luagemee ni ge shel nkaa geyee mə tēa tənīmən schel nanu nung giwe mən komyil dcip me naa biiw fuwo dcung mələngdcok gedce lua nani hə . ⁴muop mē bcən wap wuwo wuyon bnani nsca pə maaa fce nlua nhə møyen a wudcang kabci lua nhee?a wudcang gə bcot bcəlet niye⁵ mən mə tak pee nlua nashak dce wulaa belep bagal ge fdcam took mən kat war yayil dcētar ya gurum vəl gəschi kaa vəl . ⁶mən lua nhə epfcu muop nifcu la bcəlep wubciasc dcə naan ni fcu dcam scem naan ge bcii ndər muop nau gē muop ndung mə tagat dcok kəbcətəng hə⁷ mə pən pee nlua nashak də wu lek lek gə wu muan gede yesu ben maa gəfu muop mē bən pən maa nni kaa dəgəl geyil chip ge gurum liis gepee gəpee.⁸ dip muop ndccung mē tugat dcok gəyil hə yong gəmə wapni nau ge muop wudcok nmiyap geyil men yil səm muop n littafin laa tem mou wudcok mēmə fgap muop kə⁹ din maguwo nkwot gə kom bə kələng . ¹⁰din mə tən mə guwo gə lee lek be yong me teni zak gəlee lek nhē a yongpee da mogor muut gə yaa shik gəmaat naduk nmuop ndung a wu səsaa hə¹¹ mən ana me lua npet nyil ni gə sogom vəl kabi la la təm mən ni fu laa bəlep gəyee a wuwo . ¹²mən samu maa nung lua wu din shi deel hə dip ntagam muop men bən shiak ngurum ndung mə tugat dok gəyil mə wap lua wu shi deel naani wu dok gog afe gəlap nung bil waarə hə¹³ chan jepee wunan nung mafupee ndung wus tong gətəng mən sm ntagam gurum muo hə . ¹⁴agə de bii ndung mə naa mənuan pee ani chun yi me ya gəyil bal gəni mən yen nuwa am meemə mə natoon də wap lua nani wu mə¹⁵ takpee nni də mual nook n natoon lua wung dəwar natoon nani la bəlep dəwar nnuat fu də in mə tuwa muop ndung mə niang wapni hə.¹⁶ ni bən yak gurum nkaa wubaaan gə mənən wulong gə wupiya wuchak gə kərem mələng lea shi sar muop wumis de pegegen muop . ¹⁷dok mes də guwoo see məbii men seet gə məbii ni nkwotgə lea nung lua wung ndung nin səm muop hə . ¹⁸dung dem nkp tang en mə guwə gə yit naa bə ni kun bəl lua wung nsa abəl gurum muop nung bət afe a 666

Chapter 14

¹a naaa mən a kat laatəm dardok kə pang siyona gurum mwəp kam daa gəmee gə yaghurum vəl gə feer (144000) mwəp gəmee gəñi məyil səm nda muup shi bəkəghən mwəp . ²a kiələng dogko dəghəl kə bətənf gəyee am waa kong wuyoon gə nas naantəng dəghəl ndng a kələng hə gəyee wupin taa mil mwəp taa mil mwəp fu ta mil a mwəp³mwəp ntagham bətong long gə jepee gənook mwəp feer gə daskagham mwəpp mən mə lə see wufwə mwəp ndung mwəp kam daa gəmee gə yaghurum vəl gə feer ndung mə fat gə mwəp fu gəyil hə a mwəp dat mə bwəət bə shee see nani . ⁴mwəp nani a mwəp ndung mə dam shik mwəp maw hə mwəp ndung mə kang gə shik mwəp bəncin mə nyang bəlep bwaar hə a mwəp a wu nwan gə də laatəm dib mwəp ndəghən gofghot gurum deepin mə tuaghat a jep shideel nung naan mwəp gə laatəmyi . ⁵mə kat mee mwəp a wu wurum maw mee mwəp gə rab maw ko wa til⁶a naa mee maleka ni fu gaghal k bətəng ,ni gə lep nyanglat wu shang ba dən dādən hə de wu gap kom gə gurum wu mə tuaghat dok geyil hə bii wu mang gəyil gəyil mwəp gə dəghəl mwəp gə liis mwəp gə gurum mwəp dip . ⁷tak dəghəl yong pee gu luaghat naan, gu wap ni nsaa bit mang kə pee⁸mən nde maleka wuvəl del lang nifu yen pal babila wuyoon pal ni ndung gwam gurum mwəp dib mə swaa mwəs bwaar afee hə⁹nde maleka wukun del lang gə mwəp tak də ghəl ni gu yen dib gurum ndung wap lua wubis gə riin muup hə gurum ndung lap lee afee bəkəghen ko sar muup hə . ¹⁰ni zak yong gə swaa mwəs difil naan mwəs gənanng achik ndung mə dək ndəghən jang difil afee hə gurum ndung swa hə bə yong gə swaa muut laa ndəghən wus wu niyee ntagham maleka naan mwəp wu chelem gam mwəp hə gə laatəm¹¹diyel pee wu mwəp fu swaa muutlaa hə yaghal kaa kə bətəng aa bit lat gəgwəə gə bit gə ləpar mwəp gə nyak mawmwəp nani ndung mə wap lua wubis gə gə riin muup gə div mwəp ndung mə lap lee səm muup hə . ¹²ndung n'n a yong pee de bii moghor nung gurum ndung chelem naan gərəng mwəp hə mwəp ndung bii mə kang gə wu ək bəlep naan bəncin mə pən naduk n' yesu hə¹³a kələng dəghəl kə bətəg yen yil bii nn bii wuret tong a nung gurum mwəp ndung mə duam gə war lonf naan hə chele yen əə nwəp yong gə nyak kop gəhii bəlang a mwəp¹⁴a naa mən akat lighin wu piyaa mə gwəə gəyee laa gurum tongdok shi lighin nani ni gə vunghum zinariya nkaa muup gə jem wu aghas nsar muup . ¹⁵mən nde maleka tongpt n'pinnaan tak dāgel yong ni wu tongdok shi lighin hə mang jem agə gə bəm dip pee tar dib gəyil waarə . ¹⁶mən ni ndung tongdok shi lighin hə tak jem kə gəyil mən dib pee gəyil¹⁷bəncin nde maleka tonggpət n'pinnaan kə bətəng ni mani gə jem wu aghas . ¹⁸mən nde maleka tonggpət n'pee bə tuut diyel n'pinnaan ndung ni gə maa kə wus nani hə tak dəghəl bəbəl yong ni ndung gə jem wu aghas nani hə mang jem agə wu aghas gə təl jeptəg wu bii mə tarap mwəs gəni həni hə nsaa mə nuwang¹⁹maleka nani tak jem afee geyil təl gəni hə baa gəni ken ndəghən pee wu bii mə tarap mwəs ndangkong²⁰pee(butung)təghəm waa shi pee tarap nwəs kun afee gəyee najam fu bəsəng ,waarə mel daa vəl

Chapter 15

¹mən a naa mee mə pee kə bətəŋg bangsang gəni gə rəŋg pee maleka mwəp poghovəl mwəpgə wutəs jepee wubyas mwəp poghovəl nsaa naan yong gə lat difill a fee a shi mwəp²a anaa məbii gə wus hə mwəp ndung mə sə diyel kaa ma wubis gə riin muup dee gurum gəfu muup hə mə diyamdok shi bəkyep kong wuyoon nani mwəp gə mill ndung naan pən nmwəp hə nsar mwəp³mwəp fu lə see musa kurum naa mwəp gə laatəm bii chan jepee wunan gə jepee rəŋgpee long naan amu wumaa dib gə ndung a long gəyil mwəp hə bii gə chan jepee agə gə war a mwəp gə naduk. ⁴a wudang ndung gə lughut gəbəncin nwap gə maw hə ? agədat gəmee awuret gurum gəyil din yong mə jaa nta gham gə də mə wap gəyi nsaa mə nyin jeprr agə wuret mwəp nməp⁵ndankong jepee mwəp nani mən a naa mə ep pinnaan pə shaidakə bətəŋg ⁶. maleka mwəp poghovəl mə tuaghat fat npinnaan gə jepee wubyas mwəp poghovəl mə dyan biyaad wuret biyaad wusaan mə bən dyan bəzung mwəp shi zinariya⁷gəmee ndəghən jepee gə nook mwəp wu fee hə pən daa zinariya mwəp poghovəl mə garang mwəp shi difil naan wu ni nkagham gəgwəə hə nmaleka mwəp poghovəl. ⁸pinnaan nani gam gə diyel wuret gə maa nung naan mə gwəə bwət bə ndəghən məu se a ndakong jepee wubyas poghovə ndung malaka poghovəl mwəp gəni hə mə diləŋg lat ndəŋg

Chapter 16

¹a kələng yongpe gədəel wubal pət lə waap mən laa de mawon pogovel gu muan mən kwon gəyil bi wu povogol dægən dələn wukat pən tugurung naan²mawon wupel muan gə kwon biwudægən dələn a muop kaa gəyil sheel wa ngan maleka pwat chi chik gurum muop wu gə lamba luwa wubis muop wukat bii mə waap natoon a muop³mawon wuvel kwon biwu dægən dələn afee gənar teku mə baat waa tægəm ,bagəye a tægəm gwon wu maat mən jebpee wu kyaagalang dægən teku mə duwam dip⁴mawon wukun biwu dəyeen dəlaa a muup dəyeen koon gə aam wupət yii mən waa tægəm⁵.aa kələnm won aam məyən gəa wu pəfi wu gə dess ehə wudok a gə mook wulong saa a gə dok cheep jebpee muop ehə dip⁶.saa dak muop mə kwoon tægən gurum naan gə jeblep naan, aa gə gə pə tægəm mup mə swaa a biwu wudong gə muop. ⁷aa kə pə puwaap yen ee ndawuma dip shee a gə a naduk mə a wudong⁸mən mawon wu feer kwon biwu dægən dələm a muup ka puus mən mə pən waar nii nuwan gurum muo gə wus. ⁹mən pə baam mən nuwang muop gəret mən mələa a wubis dat kaa naan wu kat nii gəma kaa jbeppée wubis wukat taa mə gə mə nyang laap yaaa mə bən mə nyag piap nii¹⁰mən mawon wu paat kon biwu dægən dələm afee kaa pətong bkiwubis mən pə gapkwo gəyil ong wubis nani mə aar lisa saa na lala taa kaa muop¹¹. muop na ni mə laa a wubis dee naan gəton saa namogot chi chik laa pogət mən nyang lapyaa kaa wubis wu moe chan¹²məwen wu peme kwon biwu dələn afee dægən koon wuyən mə yon euphrates aam kaan nani fii dip dəpin mə nyapee de wul long muop wu tawagət məja yit poet pus¹³.aan aa naa chelem wubis muop kun mup kun mələp nəmwat maap pə pwat dægən pu ramshabi wubis nan i nan jeblep wu gə mə laa nadak ba. ¹⁴muop nani chelem wubis wu mə chan fəpgəsaa kaa bi gaak mə yəgəel pwqt lən a dee longgəyil muop dip depin mə yaak muop lə gəshak de chel wu wu gətau bit wuyən nun naan wuma.¹⁵(naa aan pəwul ba gəye a waat bwuret gə kat gwo wa nii pə kangpee ruwang biyat chi chikyee yong ba lang dok pə muan mət mən muop məja mə nani kafee waat mou). ¹⁶mə mələp muop dip gəshak pə wu məyon a chi armageddon dægən liss hebrew.¹⁷mən məyon wu povogol kən bi wu dəgee də laan afee gətən haas mən wurang wubal pət lə waap a gə pee tong wuyoon mə yen mə chin gə. ¹⁸nəgən dat mən ga namələp pe dung , naantən awagap pe mə gəyil chitip gəyil chiip makaa wukat dok taa gə mook ten gurum muop gəyil chiip maka wudok taa dip. ¹⁹pegari wuyən nani tee dægən kun mən ləgurum gəyil pe nani ruwagap mə enn naan taa gə babylon wuyon mən chen gari wuyon nani jaan nyaam gə²⁰jebple gəyil pe nani mə riyeem mən ba mee kat pang nə yoon mou. ²¹dagaar tong saam gall təgə yəgən pang mə kayaas tong gətən saam kaa gurum muop mən mələ wubis kaa ,wa dagaar wuu sən kaa muop saa dagaat dok laa gəret

Chapter 17

¹de mæwon dægən muop pogovel wuni pəya dələn pogovel wul mə gə aan wul aa neen gə pəlaaat napagaar wuyon wu tong dok kaa am meet. ²wukat long gəyil muopbi mə shan dægəl nabuwaar gənii gə muəs wulələng wubi swa tə swa tə muop de dægən nabuwaar³mən mæwon mang an yagaal gə nii dægən shellem gənar wung mən ana na mat tongdok byaar bi wubis wukat nii gə səm wubias dabi wubis nani nii gə kaa pogoval de kəm saar . ⁴na mat nani dyan byaat wumang chik asska miap shik gə zinaria pang wusan de pearls mamat daar dok gə jaan wumələ e saafe gaam gə jeppee wu nyan nde jeppee denkpe nun muar chi chik. ⁵məyil lang pə egə fe səm teppee babyon wuyon nə gən nap kar muop de jeppee wulələng gəyil⁶anaa akat namat nani langdok keel gə tægəm gurum naan wuret muop de tægəm gurum wu twoo muop wa yesu wu ana nii mən a chin mamaki gret . ⁷mə mæon laa de ne wame a chin mamaki ye? an yon laa gə gə bi sok denok kaa mat ehne de bi wubis wukat kaa pogovol de sogoom saar⁸bi wubis wu gəna dok nigwe nəgən nii gədess mou ama nide tongpət tuguun mə muan nlang gə daan jebpee dat muop wudok mə tuwagaat gəyil muop wukat mə yil spem muop dægən niram nun toklan tun məya kuguu den gəyil muop gə mə chin mamaki de naa biwubis saa dok nii nəgə ama gədess banii ama bən bat enwul. ⁹niwu hə dang a tong gə enn bət wu kaa pogobel hə aa gwagap pang pogovel wukat namat tongdok nkaa . ¹⁰muop nani ma mə long muop pogovel long paat men pətəp gəme langdok de nde wuldak mə ama aa ni bawul bə nii wagaap gə tong mang bit veel¹¹bi wubis wudok gwe nmok ama nii gədess mou bən anii along wupogokun nii ma gəme gənaar muop wupogovel nəma gə muan lanshi¹²sogoom wudin gəma saaar ade long muop wasaar wukat mə kaat yitong kashak duk mou ama yon məkat yitong aa muop har gə pən dama gəbi long de nun saaa gəmee dip gə wubis . ¹³bi muop nani gə en nye gəmee mən mee pən baal aa muop dip nbi wubis . ¹⁴gə tak kaa təm ama tən yon gə muop gə sheel saa nii a nda wuma nda long nun long de muop wa gəii wukat bii yon chi tagaat gun muop wu pəfii¹⁵mən məyen laa gə ann en am wudin ana hə ape pə trng napagar, aa gurum muop gak gəyil gə liss məlep a muop¹⁶sogoom saar wudin gəna hə muop de ni wubis gə mə nyan yit mapagaar gə mə shan bətbis de muut kaa gə wat har mə talk nii meet gə mə tee laa chi chikfe mən been mə piak nii dip gə wuus. ¹⁷wu hə a naan den bəzun muop dewaar mə chin biwu nii deem mə pən baal muop mənaka biwubis saa bit wukat məlep aan waatong¹⁸namat wuga gə naa hə nii a pe pətong wuyəngə baal nun naka gəshan long muop gəyil

Chapter 18

¹Goenoot biwu toek ehoe, Aa naa de mawən täng saan gəbətäng nii nikagaam wugən mən pee saan fmyil wa yoon afe . ²tagaal yongpe gə dägəl wubal gen nii paal nipaal babyon wuyon ni waji wa ape pə tuwagaat damaam muop pee pee ləngka shellem wubis gə pee ləngka biwu nyan gə yeer wunang . ³guna gəyil dip mwmstə muop dem buaar afe long gəyil moup mə chuan dägə buaar gəni jeplətuk gəyil mə hmhəl kaat bilang gəde kaagaam baar wuni pə daam pe gəni⁴mə bən kələng nde dəgml gətnen yen puat dägən bətfə gurum amə muopyongba gu cham buu wubis ni pə chin yongba gu laap biwu baan gə saam kaa fe mou . ⁵wubis afe lang byeer har lə naan gə tmn mən naan dye wubis wubis chin. ⁶kaat nii zagayit biwu wuni kwaan gəshan gurum muop bən kwaan kaa vel wa bi chia afe dägən jaan afe gu roop kaa vəl de fee⁷gəbi wukat laap yoon ləgəshik mən tong dägən biwu dong gu pən nogool gəret de shigii lang saa nii laa bəzaan fe yen an a tongdak gəbi mat lang anaaa matkaa mou mən mee məbi gm saa an anna dəgoo ba . ⁸wawu hə miit gəmee bə wulələng afe gə məja muut kold gəzəm wus gə kugur nii dip saa nda naan a wuma bən ni a wushəp afee .⁹long gəyil wu m ə chan də gə buar mən mən nyam kaar lən gə de fe gə ere mən mə buwaap gə wagar ka afe saa gə mə na dyel wus wu piak nii ¹⁰gə mə duwaar səm wu lawagaat wala wuta kafe mən mə yen yau yaw lə wuyon babilon pewu gə kaa gam də gən saa gə me bə gapshep wul¹¹jeblətuk wunan gəyil mə err gəwagaarsaa mägə gə seed lee zayagit ba le zinariya azurha de pangalfarma de waluu de lili wu leen dehajja gə am de silki dewuban alharini dekamshep mət gə¹² tagaas de shiam ivoryde shian wumə miap gə shep wupyanmaal detagulla de nun shagal wuship denun pangsheki¹³ .dekifade lən chita de azeb turare de mur de lubban de ambə sən de birap bəsən de chickik gurum de kyagalan gurumlatən wukatgu demkop gakat gə kagaam agu waji del gun dip jebpedongpe agu gə nun saape mə riyem riyem bayi she mə kaat nii zagayitba¹⁵wudan jeblətuk wu pian lee wu wakja kaat bilang wani napa gə mə duar sən gəni saaa luguut nəgəl walafe gə nagaar bətle . ¹⁶muop yon mə yen yaw yaw lə en wuyon wukat rugun lilin wu leen de tufafi wu mələp de alheri ni wuban mən mə niini gə le zinariya de pang wu saan de luu luu . ¹⁷dəgə saagəme mən bilang naw waji dam wu lən wam gə muop wubii kaat bi sə gə shak gəde chip wuyen mə duar sən¹⁸mə err gə dägəl saa mənə diel pət gəpe wu ni pee piak mə yen de lə mənang wari lə wuyon ehe? . ¹⁹mə dək oron kaa shak mə err gə dəgəloon wal de gəwugaar law yaw de lə wayon de muop dip wu kuus mang den. ²⁰piasak kaafe lə naan gun wu la naduk gə jeblp uesu de jeblep naan san gə shep agu kaafe . ²¹mee məwon wukagaam mang pang wuyong gəye nun fiin mən tak nii dägən chip wuyon mən yen dägən waar ehə babila lə wuyon gə mə tak nii gəyil gə baal mən mə sake mənani zagayit mou²² dägəl milli wu mə buat wugya wu buat mbel de wu buat fer məsaaake mə kələn gu mou ba gə mə kaat gurum wu gə miapjepe saar meet gənar gu mou ba dägəl esss fin wu bayi she mə kələn gəpə gu mou . ²³wus itila bayishe saan pe dägən fee ba dägəl na muor muop gə num lana muar ba gə məkələn gə naar gu zagayit ba saa jebletuk muop dok a jeblong wunaka jepe gəyil wu feen gəyil wa paa wu mə koos . ²⁴dägən fe məkat təgəm jeblep nan muop gə nun gurum pəfii de təgəm nun muop wa mətuwo gəyil

Chapter 19

¹Ndankong nani mwəp mən a kələng məbii gəyee dəghəl gat gurum mwəp kəbətəng fu yong pee yen, "haliluya. ANaan amu bii gə bərpes, ani a wudong, ani bən gə maa ²shyeep afee a naduk ni bən gəwar afee, nsaa shyeep napagar wuyoon ndung dam gəyil shi bwaar afe hə. Ya waap kop təghəm kurun afee mwəp nkaa muup". ³mə bən laa bələp wuvel. "Haliluya! Diyel ni fu yaghal shibət muup niang lat ⁴Daskagham mwəp wu yaghurum-shika feer n ' n gə jepee gənook mwəp n ' . n zak feer mə falap nyil mən mə wap NaanWutong dok kə bətong Long hə. Mwəp fu yen, "mə demani. Halilya!"⁵mən dəghəl tong pət kə bətong Long nifu yen "Saam Naan amu, gun kurum afee mwəp did, gun ndung bii gu luaghat ni hə, naw gə mwəp ndung a məbii ba hə gə mwəp wu laa lat hə".⁶Mən a kələng dəghəl məbii gəyee gət gurum mwəp, gəyee, dəghəl amwaa kong wuyoon, bən gəyee naantəng nifu nas yen, "Haliluya ! ni wuyoon ani a Long, Naan wumaa dib.⁷Məcin took piyaa, mə ep ni , pən maa nni nsaa gya-dik Laatəm wulashik, namwar afee gə kang a nidat ⁸Mə tak pee nni miyap shik shi lee wudong pyas ndung a wusaan hə"(nsaa lee wusaan ni nyit dat fu gurum Naan wuret mwəp).⁹Maleka nani laa gə an yen "yil bii n ' n : Bii wuret tong a nung gurum mwəp ndung məyong mwəp də biisə nung Laatəm nani hə" Bəncin laa gə an yen " Bələp Naan' n'n dib a naduk ¹⁰A pal gəshii muup deepin a ap ni yi, mən nizak laa gə an yən, "cin kam hə maw! an a ka gə-gə məjep emnang ndung mə yaa bələp nkaa yesu hə.Wap a Naan, nsaa bələp nkaa Yesu ani a chelem bələplaa".¹¹Mən a kə dətəng ep,mən a naa bəsəng piyaa. ¹²Wu rap ni mə yong ni a cinkər gə naduk.Bii shyeep-shyeep, bii Lek-lek a gəgət vughum long mwəp nkaa muup.Ni gə Səm ndung mə yil nshik muup ndung a nidat man hə ¹³Lee nshik muup mə byang ni ntəghəm,Səm muup mə yong a Bələpnaan.¹⁴Məlek kə bətong mələng dok kə bəsəng piyaa mwəp gəər gədə muup mə byang lee wusaan, lee piyaa pat u rab wən a shik hə ¹⁵Ngoo wu aghas bii tong pət nfu muup bii gərəp gəyil mwəp ashik lap lə nyil, yong gə yaa ras long nung shaghal nkaa mwəp.Tang-tang kə pee tarap mwəs gə difil lughut pee nung Naan wumaa ¹⁶Ni gə səm yil dok kə lee afee gə chii muup."Long kə mə long mwəp gə wuyoon kə mənən"¹⁷a naa malka dar dok nfuus tak dəghəl bal bal yong dib gəsəm yer wubis yaghal na ya ghal hə yen jaa gu təl kəsuk də bii sə naan . ¹⁸jaa gu aar lua nshik mə long mwəp mə ntagham lek mwəp mə nan mwəp lua nshik bəsəng gə mə rap mwəp lua nshik gurum dib mwəp ndung a farang maw hə gə mwəp ndung a farang hə mwəp ndung a məbii maw hə gə mwəp wu laa lat hə¹⁹a naa lua wubis nani gə mələng gə yil mwəp gə mələk a mwəp mwəp fu wugar kəshak dep pin mə lek ni wu rap bəsəng gə gurum ndər muup yi. ²⁰mə yaa lua wubis nishak gə ni wu laa wurum kə bələp naan hə ni wu dok can jp rəngp gəyit muup hə dok gwam gurum mwəp mə təl bəncin mə wap riin lua wubis nishak mwəp wuvəl nishak mə zwam mwəp ndəghən tughun wus wubaan²¹goto mwəp mə twəə mwəp shi ngoo wu pət nfu ni wurap bəsəng hə yer mə mwak kum mwəp

Chapter 20

¹lat mən a naa maleka fu sam kə bəṭəng nigə bii balfələ bangsang tughun ni bən g dogho zaal shaghal nsar muup.
²mən chan wusəgər wəə ndung ani a dashe ndung a sheetan hə yaa buaghat də yii kam (duvu) gəmee. ³baa gəni lak ndəghən babsang tughun n'n ogot ba vaa baagə ni mə cin kam hə gəni a də yong baa nkat pee fən gurum gəyil mwəp see a ndangkong yii kam gmee n'n gə lat ndəng nlat kam hə mə tak lapee til nni a lengwaar. ⁴mən a naa pee bə tuaghat long mwəp mwəp ndung mə tughat dok a kaa hə a mwəp ndung mə pən war shyeeo pee nwəp hə bəcin a naa chelem gurum mwəp wudok məkwap kaa mwəp gədə yesu gə bəlep naan h mwəp nani dok mə nyang wap lua wubis gə riin muup bənci mə nyang lap lee afee shi pəkəghən kə sar mwəp mə bən yigil gə kagham a mwp tuaghat gəmee g kirist d yii kam⁵Gogot gurum wu mg duan həyil kam gmmee dileng ndeng shee m.⁶ yigil ani ayahal ndəghən tugun muut wu shideel , gwəəwu gagal ndəghə tugun muut wu shideel hə bii wudong gə bii wuret tong a nmuup mwəp nani muut wuvəl gə katmw əp yong mə tugat gəmee gə naan mwəp gə kiristi mə wak wu chan jepee ntagham mwəp dəyil kam gəmee⁷ndangkong yii kam gəmee bə mə tak sheetan pət nl bal. ⁸lat bə pət mwaan gə gwam məkwang gəyil feer mwəp n'n yi mətəl gəg gə magog də lek diyel , bəl a mwəp yong gə kwət a gəbii ees pəchip wuyoon hə⁹mə pət tak yal gəyil mən mə meer gurum naan wuret mwəp ndung npee wu dem naan hə kang mən wus tong kə bəṭəng sam pyak mwəp . ¹⁰mə tak sheetan wudok fən mwəp hə nddəghn wu wubaan pee wudok mə zwam lua wubis mwəp gə wupin bəlep fən pee hə yong mə swaa nuwaar nwəp gə fuu gə ləpar baa lat¹¹lat mən a naa dogho bəṭong wu piyaa gə ni wu tongdok a kaa hə pee gəyil mwəp gə bəṭəng mə swəə ntagham muup naw kam hə mən pee mwan wən nwəp . ¹²a naa gurum wudok m duam hə mwəp wu laa lat gə mwəp wu a məbii ba hə mə dyamdok ntagham bəṭong long mən mə ap takarda mwəp mən shyeep mwəp kə bii wu məchan mən mə yil kaa mwəp ndəghən takarda nishak hə¹³pəchi wuyoon pən gurum wudok mə duam ndəghən fe hə muut mwəpgəhades mə fat f gurum ndung mə duan hə mən mə shyeep gurum wu mə duam hə kaa bii wudok mə chan hə . ¹⁴ mə tak muut gə hages ndəghən tughun wus tughun wus ani a muut wuvəl . ¹⁵səm məgwə nwən ndəghən takarda kagham bə mə tak ni ndəghən tughun wus

Chapter 21

¹lat mən a naa pee kə bəṭəŋg wufwə gə pee gəyil wufwə nsaa pee kəbətəŋg gə pee gəyil wu shideel mə dyələŋg chip wuyoon ni baa nnəgən zak məw . ²a naa gəyil wuret gəyil urishelima wufwə ndung tong də naa sam yi gə mə miyap ni gəyee nawar wu mə miyap ni dəmis muup hə³akələŋg dogho dəghəl kə bəṭəŋg long nifu layen namo naan tong dok a gənaar gurum ni yong gə tong gəmee tong gemee gə mwəp yong mə tuaghat a gurum afee ni naan zak gə kaa shik muup yong gəṭəŋg gəmee gəmwəp nbəncin nwa a naan a mwəp . ⁴yong gə fas namwua shi yit mwəp dib muut gə took dam gə eer gə muutlaa yong gə mə kwət zak mu jepee wu dok nmok hə m dyələŋg a⁵ni wu tonfdok kə bəṭəŋg lonf hə yen namo a bat jepee dib wak wufwə gə ni yen yil bii nan'n nsaa bələp mwəp n'n a bələp wukər shi na duk duk . ⁶la gə an yen jepee mwəp n'n mə lat a an a alfa gə omega wu shideel gə wutəs gurum ndung am tənī həyong a pən am wu gə tong pət bii gə pən kagham bə nni a nanani . ⁷gurum wu sə di yel ani yong gə kok bii kop mwəp n'n an yong a tong a naan afeeni zak ntong a laa nə . ⁸mwəp zak ndung a wu luaghat hə gə mwəp ndunfəmāniang pən naduk hə gə mwəpwu bii mə chan jepee dengpee hə gə mwəpwu bii mə twəə gurum hə gə wu bwaar mwəp gəwu mulok mwəp gə wu wap kum mwəp gə wu mulak mwəp gə wu wap kum mwəp gə wu waram mwəp dib pee tong a mwəpyonggəkwət a ndəghən tughun wus wu niyeee a muut wuvəl shi⁹gəmee ndəghən malekamwəp wu poghovəl n'n waaji dənāni gə daa mwəp poghovəl mwəp ngərəŋg gə jepee wubyas mwəppoghovəl wutəsmən yən waa gə ji hə a nyin namwar ndung a mat laatəm hə ngə¹⁰.mən mang an kaa gədn̄g hə kəpang ndəghən mirip mən nyin yil wuret n'an urishelima nifu tong sam kəbətəŋg shibət naan¹¹urishelima ni gə dong naan baba mələp məmələp gəyee pang shaghal ndung moyong ashi yasfahə . ¹²ni gə gan wu fyer gəṭəŋg gə flmwp sar shikavəl maleka nə dyamdok shifu mwəp shi fələmwəp nani məyil səm dəghəl jep isarila mwəp wu sar shikavəl h . ¹³nsar yit fuus kaa fələ mwəp kun nsar yit gəpang fələ mwəp kun nsar yit wang fələ mwəp kun nsar yit kansəgən fələmwəp kun¹⁴gan gəyil pee nani mə zwam kugar sar shikavəl mən məyil səm jep nsar laatəm wu mwəp sar shikavəl n . ¹⁵i wu laa bələp an hə ni əgə ras kampeee nung zinariya deepin nkam gəyil pee nani gə fələ afee mwəp gə gan afee yi¹⁶mə kam gan afee zak mən kat a kam pee gurum b nəgəafeea¹⁴⁴ maleka maa kam katakamhə¹⁷.mə dik gan gəyil pee nani a shi pang wu bii məyong a shi yasfa hə dee gəyil pee nani zak mə dik ni a shi zinariya wu bii gə mang yit pee he gənang a shik¹⁸mə dik gan gəyil pee nani a shi pang wu bii məyong ashi yasfa hə dee gəyil pee nani zak mə dik ni shi zinariya wu bii gə mang yit pee hə gənang ashil . ¹⁹m miyap kugur gan gəyil gan gəyil pee nani shi pang wuret ,wuret mwəp wumee afeee ayasfa wu a saffir wukun a agat wufeer a emerald²⁰.wupaad a onis wupeemə asardiyus wu poghovəl akristolat wu pogho kun a beril wu poghofaar a tofaz wusar akirsofaras wu sar shikagəmee ayakinta wu sar shikavəl zaka ametis²¹fələmwəp wu sar shikavəl n;u ai sr shikavəl fələ mwəp nani mə miyap koo menang a shi luu luu gəmee gə kaashik war mwəp gəyil pee nani mə miyap mwəp a shi zinariya genang a chick bii gə mələp gəyee naadong . ²²anaa pinnaan nnəghən məw nsaa lang naan wumaa dib gə laatəm nani a mwəp a pinnaan afee²³gəyil peenani gə tang mang a fuu gə tar bə pee she saan məw nsaa dong nung naan saa geyil nani laatəm zak ani a tilnghong pee nani²⁴ . gogot gəyil yong mə naa pee a shi gəyil pee nani n'n məlong gəyil mwəp yong mə jaa gə dong a mwəp gəyil pee nani . ²⁵fələ pee nani bii mə agat nfuus məw ləpar yong gə kwət zak məw²⁶dong gə maa nung gəyil mwəp yong mə jaa gə nə nnəghən . ²⁷zak məbii gə rab gə kat bə rə nnəghən məwmang a mwəp ndung mə yil səm mwəp ndəghən takarda kagham nung laatəm hə dat

Chapter 22

¹mən maleka nyin kong am kagham nan , diyee ba dən dādən , yaa gənaar waar yil pee nani . ²tong yi gə sam shi bətonɡ long nwəp gə laatəm, təng kagham ni shi bəkwang bəkwang kong nani, bii ndighən tar bə bak jep di dyak di dyak sar shinkavel , kom təng nani a də lat gok gəyil mwəp.³bəseer wubis yong gə kwət zak məw , bətonɡ naan mwəp gə laatəm yong gə kwət a gəyil pee nani , kurum afee mwəp zak yong mə wapni. ⁴yong mə naa yit muup, səm muup zak yong gə kwət shi bə kəhən mwəp . ⁵ləpar yong gə kwət zak məw , yong gə mə tang nko tilngbong gə fus də saan mwəp , yong gə mə tuagat a məlong gəwə.⁶maleka laa gə an yen ək bələp mwəp nna naduk , long naan mirip mə laa bələp afe mwəp , lep gə malaka afee nyin bii nduung yong gə taa a lengwaak gədashə yi nkurum afee . ⁷namo an nsam gədes hə bii wuret tong anung gurum ndungkat mwaaan gədə əkə bələp takarda nnhə.⁸a an yohanana , akələng bii mwəp nn bənci a naa hə, mən a pal gəshii malekka ndung kam jep ee mwəp nn deepin a wap ni yi. ⁹laa gə an yen , cin kam hə məw an a kurum ka gə gə məjep emnang wulaa bələp naan , gə mwəp wu mwan gədə ək bələp takarda nn hə wap a naan,¹⁰laa gə an yen, naa yong gə ogot fu ək bələp ndung ni ndəghen takard n'n hə nsaa pee wakus. ¹¹guurum ndung naduk wən nni hə , ndaghat ni lang kə naduk wən afee, gurum ndung ni gə naduk hə ndaghat ni lang kə naduk afee , gurum ndung bəzung muup a wuret hə,ndaghat ni tong kə bəzung ret afee?¹²namo an nsam gədəshə , zn gə kopgəshii yong a pən nko wudang kop balang afee. ¹³a an a alfa gə oomega wuu shideel gə wutəs, yakaa gə təfu¹⁴bii wuret tong a nung gurum mwəp ndunng mə vanng təgoo a mwəp dewaar mə kat war sə təng kagham bəncin mə kat bə ruwə shi fələ geyil pee nani yi . ¹⁵as mwəp, gə wu mulak mwəp gə wu wap kum mwəp, gə wubwaar mwəp, gə wu twəə gurum mwəp , gə dib mwəp .gə wu bii mə dem mə a shi wurum dat hə mə dyamdok gəbang¹⁶An Yesu a lep mewong anə gap kom jep ee mwəp n'n gəgun nsaa gewur gurum Naan muop , a an tughus gə seen Dauda, dagar wu bii gə saan pee gəbit hə¹⁷chelem mwəp gə namwar mə yən ji ndaghat gurum ndung gə kələng pee hə yen ji gurum ndung am təni hə, gə gurum ndung gə tang nko am həndaghat ni kat kagham a bnanai.¹⁸an fu gap kom gə dib gəsəm gurum ndung ni fu kələng wu ək bələp naan wu mə yil ndəgnhən shyee nung naan n'nhə . ¹⁹gurum wu shang fubət muup baa gəni zak ndəgən təng kagham gə pee wuret ndung mə yil ndəghən shyeeo afee hə.²⁰Nyi wu twamshik kaa jepe muop nhe laa yen, "Əə an nsam gədet nhə." A kam hə! Sam Miskagam Yesu. ²¹Mang chindong Yesu long Naan tong gəpe gəme gə gurum dip. Mə dem anyi.